istorie sângeroasă și mister sacru

1095: Papa Urban cheamă creștinătatea la război sfânt pentru a elibera Ierusalimul din mâinile musulmanilor.

CAVALERII ÎN ALB ȘI NEGRU

primul volum din trilogia ORDINUL TEMPLIERILOR

JACK WHYTE

Comoara ascunsă sub Muntele Templului, în Ierusalim, o provocare chiar și pentru cei mai încercați luptători.

N

Jack Whyte s-a născut la Johnstone, Scoţia, în 1939. A studiat în Anglia şi în Franţa, apoi a emigrat în Canada, în 1967, unde, timp de douăzeci de ani, a fost profesor de engleză, cântăreţ, muzician şi actor. În anii ’70 a scris, a regizat şi a jucat într-un spectacol *one man show* despre poetul Robert Bums, care a avut un succes extraordinar, determinându-l să aleagă o carieră în publicitate. Ca romancier, a debutat în forţă în 1992 cu bestsellerul *The Skystone,* primul din seria *The Camulod Chronicles,* o saga a patru generaţii, ce urmăreşte ascensiunea şi prăbuşirea regelui Arthur. A urmat apoi *The Templar Trilogy,* din care fac parte deocamdată volumele: *Knights of the Black and White (Cavalerii în alb şi negru)* şi *Standard of Honor* (în pregătire la Editura Nemira).

JACK WHYTE

CAVALERII
ÎN ALB ŞI NEGRU

Trilogia

ORDINUL TEMPLIERILOR

Traducere din limba engleză
ADRIANA BĂDESCU

...câmpuri fragede şi păşuni noi...

Soţiei mele, Beverley, la fel ca întotdeauna,
şi celorlalte două femei din viaţa mea,

Jeanne şi Holly

„Ne-a servit bine acest mit al lui Hristos.”

Papa Benedict al VI-lea

„Nici o altă problemă a timpurilor noastre nu are rădăcini atât de adânci în trecut.”

Raportul Comisiei de Anchetă Royal Palestine, 1937

„Este dificil să deosebim realul de legendă... Eu n-am găsit un consens în privinţa realului; acesta depinde de punctul de vedere. Interesant însă, legenda care prin definiţie este distorsionată oferă o imagine mult mai uşor acceptabilă a evenimentelor. Toată lumea este de acord cu privire la legendă, dar nimeni în privinţa realului.”

Michael Coney, *The Celestial Steam Locomotive*

NOTA AUTORULUI

Nici o altă organizaţie din istorie nu a atras atât de puternic curiozitatea şi atenţia cititorilor moderni, cum a făcut-o ordinul medieval al călugărilor cunoscuţi sub numele de cavalerii templieri. Începuturile acestei fascinaţii populare datează din 1982, odată cu publicarea cărţii *Holy Blood, Holy Grail (Sângele Sfânt, Sfântul Graal),* de Michael Baigent, Richard Leigh şi Henry Lincoln. Interesul meu în privinţa Ordinului Templierului a fost stârnit de lectura acestei cărţi, fiindcă, deşi am fost întotdeauna atras de misterul şi misticismul din jurul templierilor, abia după ce am citit lucrarea sus-menţionată mi-am spus: „Trebuie să fie cu adevărat o poveste măreaţă ascunsă acolo undeva, dacă am putea elimina toate straturile de disimulări, găsind o cale de a vedea cu adevărat cine erau aceşti oameni şi ce idealuri îi animau.” Mereu am crezut că templierii erau oameni reali, obişnuiţi, în ciuda faptul că, în copilăria mea, singurele imagini pe care le aveam despre ei erau siluetele stilizate cioplite în piatră pe mormintele medievale; în plus, documentele care se refereau la ei ne spuneau că erau indivizi ticăloşiţi, păcătoşi, condamnaţi şi excomunicaţi de Biserică fiindcă ar fi fost eretici şi apostaţi.

Lacomii cavaleri normanzi din romanul *Ivanhoe* erau templieri, la fel ca josnicii cu chipuri negre din alte poveşti pe care le citeam pe când eram copil; rareori puteam auzi sau citi ceva pozitiv despre cavalerii templieri. Întotdeauna erau oameni malefici, ameninţători. Şi totuşi, o parte tăcută, aplecată spre logică a conştiinţei mele recunoştea alte aspecte, rareori menţionate, ale istoriei templierilor: aceştia au existat ca ordin vreme de mai puţin de două sute de ani şi în cea mai mare parte a timpului au constituit mâna armată legitimă a Bisericii Catolice; ei au inventat şi perfecţionat primul sistem bancar sofisticat, bazat pe credite şi lingouri de aur, ei i-au finanţat pe toţi suveranii creştinătăţii. De asemenea, au strâns cel mai mare şi mai impresionant portofoliu de proprietăţi imobiliare cunoscut în istorie, iar pentru a-şi proteja uriaşa flotă comercială, au dezvoltat cea mai mare forţă navală din

lume. Flamura lor navală alb cu negru un craniu cu două oase încrucişate albe pe fond negru a stârnit teama de Dumnezeu în rândul piraţilor de pretutindeni.

Mai impresionant însă pentru un scriitor a fost faptul că istoria lor meteorică a luat sfârşit într-o singură zi, vineri, 13 octombrie 1307, o dată care – pentru a-l parafraza pe Franklin Roosevelt – va dăinui veşnic, dacă nu ca o infamie, cel puţin ca un mister. Astfel s-au născut în mintea mea elementele poveştii templierilor: **Începuturile**, plănuite şi înfăptuite, după cum ne spune istoria, de nouă oameni lipsiţi de orice mijloace materiale – numele a doi dintre aceştia nu ne sunt cunoscute nici măcar astăzi – care au petrecut ani la rând săpând în măruntaiele Ierusalimului şi dezgropând o comoară, graţie căreia au devenit şi au rămas cea mai puternică şi mai influentă forţă a lumii vreme de două secole. **Urmează Mijlocul**, în care un corp de călugări, toţi purtând crucea cu braţe egale a Ordinului Templului, formează o armată de sine-stătătoare în Ţara Sfântă şi luptă până la moarte, depăşit numeric de trupele sarazinilor lui Saladin, într-o încercare vană de a păstra un vis imposibil. În ultima parte, **Sfârşitul**, ordinul este distrus într-o singură zi de sinistrul locotenent al unui rege lacom şi ambiţios; doar câţiva fraţi au scăpat, păstrând şi ducând mai departe legenda şi tradiţia speranţei şi a renaşterii.

În scrierea acestor romane destinate cititorului modern, am avut de-a face cu numele franceze ale personajelor principale. Toţi cavalerii templieri ai începuturilor erau francezi de viţă nobilă, având în componenţa numelui particula „de”, ca Godefroi de Bouillon, André de Montbard, Hugues de Payens etc. Numele de familie aşa cum le cunoaştem noi astăzi nu erau utilizate în mod obişnuit în epoca medievală, la originea apelativelor aflându-se regiunea din care provenea persoana în cauză. Dacă un bărbat pe nume Guillaume se născuse într-un anumit oraş, de pildă Chartres în Franţa, era cunoscut ca Guillaume de Chartres. Pentru cititorii de limbă engleză, lectura ar fi devenit astfel dificilă şi de aceea am apelat la unele simplificări, renunţând în multe cazuri, deşi nu în toate, la numele franceze „corecte”. Le-am dat personajelor mele nume cu sonoritate „modernă”, anglicizându-le prenumele ori de câte ori a fost posibil şi renunţând la particula „de”. Astfel, Godefroi de St Omer a devenit Godfrey St Omer, Archambaud de St

Agnan a devenit Archibald St Agnan, iar Payen de Montdidier a devenit Payn Montdidier, însă la Hugues de Payens, fondatorul Ordinului Cavalerilor Templieri, am modificat doar prenumele, în Hugh, păstrând particula „de”, fiindcă aceasta este identitatea lui istorică.[1]

De asemenea, când am început să scriu aceste cărţi, mi-am reamintit mie însumi să explic unele lucruri care erau fireşti acum opt sau nouă secole, dar care pentru cititorul de azi pot părea de neînţeles. Spre exemplu, nimeni în epoca respectivă – nici clerul care a organizat cruciadele, nici cei care au luptat în cadrul lor – nu au auzit niciodată termenii „cruciadă” sau „cruciat”. Aceste cuvinte au apărut sute de ani mai târziu, când istoricii au început să vorbească despre faptele armatelor creştine în Orientul Mijlociu. Iar participanţii la cruciade se refereau la Ţara Sfântă numind-o Outremer – tărâmul de dincolo de mare. În plus, în epoca medievală Europa nu era cunoscută sub acest nume, folosindu-se termenul „creştinătate”, fiindcă toate statele de pe cuprinsul său erau creştine. Numele Europa a apărut după câteva secole.

Chiar mai dificil pentru omul modern este să înţeleagă ideea conform căreia în Europa medievală nu exista clasă de mijloc, ci doar o singură, atotputernică Biserică. Nu existau posibilitatea unor proteste religioase şi nici protestanţi. Martin Luther avea să se nască sute de ani mai târziu. În creştinătate pe vremea aceea existau doar două tipuri de oameni: cei avuţi şi cei lipsiţi de mijloace materiale (într-adevăr, unele lucruri nu se schimbă niciodată!), sau nobilii şi oamenii de rând, iar din ambele categorii făceau parte doar bărbaţii, fiindcă femeile nu aveau drepturi şi nici identitate în creştinătatea medievală. Oamenii de rând, în funcţie de ţara în care trăiau, erau cunoscuţi ca ţărani, şerbi, iobagi sau sclavi, fiind lipsiţi de orice educaţie şi consideraţi în general fără valoare. Nobilii, pe de altă parte, erau cei care deţineau pământurile, fiind la rândul lor împărţiţi în două categorii: cavalerii şi clericii. Alte opţiuni nu existau. Primul născut al familiei moştenea titlul şi averea.

[1] Considerând că cititorul român este în general familiarizat cu limba franceză şi dotat cu o anume flexibilitate a spiritului, dar şi pentru a reda textului o notă de acurateţe istorică, traducătorul ediţiei în limba română şi-a permis libertatea de a reveni la numele originale, franceze, ale personajelor (n. tr.).

Ceilalţi deveneau ori cavaleri, ori clerici; aceştia din urmă ştiau în general să scrie, să citească şi să socotească. Pentru cavaleri, alfabetizarea nu avea rost. Datoria lor era aceea de a lupta şi, pentru a-şi ţine documentele în ordine, puteau angaja clerici. Cavalerii constituiau ordinea laică, lumească, în vreme ce clericii erau reprezentanţii lui Dumnezeu şi ai Bisericii, iar între cele două categorii relaţiile nu erau în nici un caz armonioase. La nivel fundamental, cavalerii existau doar pentru a lupta, iar clericii pentru a-i împiedica să ucidă. Acest lucru a dat naştere unui conflict profund, care a degenerat în anarhie şi haos.

Din diverse motive, cavalerii templieri au devenit primul ordin religios care a avut menirea de a ucide în numele lui Dumnezeu. Au fost primii şi cei mai de seamă dintre cei ca ei, şi aceasta este povestea lor.

Jack Whyte
Kelowna, British Columbia, Canada mai 2006

ÎNCEPUTURILE

1

— Sieur Hugues!

În vreme ce gărzile aflate de o parte şi de alta a uşilor luară poziţie de drepţi şi îl salutară, nici măcar zăngănitul strident al armurii lor nu trezi interesul tânărului încruntat, care se apropia. Era cufundat în gânduri, cu capul plecat, şi mergea încet, cu o sabie grea, în teacă, aşezată de-a latul cefei ca un jug şi cu braţele întinse astfel că palmele îi atârnau moi peste extremităţile armei, la vârf şi la mâner. Mişcarea gărzilor îi atrase în sfârşit atenţia când acestea păşiră iute în faţă şi deschiseră larg uşile grele, pentru a-l lăsa să intre. Tânărul ridică fruntea, clipi şi făcu un semn cordial către comandantul gărzilor, apoi luă o mână de pe sabie, prinzându-i în aceeaşi clipă mânerul cu cealaltă, astfel încât lama zvâcni în sus, dreaptă, după care coborî din nou pe umărul lui.

— Exersaţi, *messire*?

Întrebarea comandantului gărzilor era una retorică, dar Hugues de Payens se opri, îşi privi sabia şi o împinse brusc înainte, înşfăcând mânerul gros de oţel cu ambele mâini şi întinzând lama în teacă drept în faţă până ce, sub greutatea ei, muşchii braţelor, gâtului şi umerilor săi masivi se încordară, reliefându-se ca nişte frânghii. Apoi îi dădu drumul din mâna stângă şi o răsuci fără efort cu dreapta, astfel că arma se sprijini iar de umărul lui drept.

— Dacă exersez, sergent? Da, dar nu cu sabia, de data asta nu. Exersam cu memoria... gândindu-mă.

Schiţă apoi un semn din cap spre celelalte două gărzi şi trecu în curte prin uşile deschise, în lumina vie a amiezii, după care intră în turnul central al castelului, unde se opri pentru o clipă, orbit de întuneric. Regăsindu-şi expresia solemnă, înainta în încăperea uriaşă fără a-şi ridica ochii din podea, în vreme ce sabia continua să i se odihnească lejer pe umăr.

Majoritatea tinerilor de vârsta lui ar fi păşit ţanţoşi cu o asemenea sabie, profitând de frumuseţea ei mortală pentru a se pune în valoare, dar Hugues de Payens era altfel. El ducea arma pur şi simplu fiindcă o luase cu el mai devreme şi deci trebuia s-o poarte asupra lui până ce ajungea undeva unde s-o poată lăsa fără a se teme că ar putea fi furată, pierdută sau

uitată; acum se îndrepta spre locuinţa lui, unde va putea în sfârşit să se descotorosească de ea. Era atât de absorbit de gânduri, încât trecu pe lângă un grup de tinere ce chicoteau, îmbrăcate în culori strălucitoare, strânse într-un colţ al vastei încăperi, şi nici măcar nu le observă, în ciuda privirilor admirative şi a saluturilor cu care îl întâmpinară unele dintre ele.

Nu-l observă nici pe bărbatul înalt, lat în umeri, care se apropia de el cu paşi mari; cei doi urmau să se întâlnească exact în centrul încăperii şi nou-venitul îşi dădu seama că Hugues nu avea de gând să încetinească sau să se dea la o parte din drum. De aceea se opri, îşi sumeţi capul, părând şi mai înalt, îşi arcui sprâncenele uimit şi apoi, încet, ridică o mână cu degetele desfăcute şi se trase un pas în lateral, ferindu-se din calea celuilalt. Abia când trecu pe lângă bărbatul înalt, care întinse mâna pentru a-l apuca de umăr, îşi dădu Hugues seama de prezenţa lui şi se trase brusc înapoi, de parcă ar fi fost atacat, îşi smulse sabia de pe umăr şi puse mâna pe teacă, gata să scoată lama. În clipa următoare dădu cu ochii de cel care îi ieşise în cale, coborî sabia dintr-o mişcare şi rămase locului, roşu la faţă.

— Sieur de St Clair! Iertaţi-mă, *messire.* Eram... cu gândul în altă parte.

Gestul mătăhălosului, cu mâna ridicată, fusese un semn adresat gărzii înarmate din spatele lui, să rămână acolo unde se afla. Acum, în vreme ce privea spre tânărul din faţa lui, în colţul gurii îi juca vag ceea ce ar fi putut fi un zâmbet sau o încruntătură.

— Mi-am dat seama, replică el cu o voce joasă şi răsunătoare. Însă chiar şi în focul unei îngrijorări serioase, tinere Hugues, un bărbat trebuie să păstreze măcar un ochi atent la ceea ce se petrece în jurul lui. Şi unde îţi zburaseră gândurile, la o depărtare atât de mare?

— Nicăieri, *messire...* Vă rog să mă iertaţi. Repetam cuvintele în minte, pentru Adunarea de mâine seară. Sunt atât de multe de învăţat!

— Ah, Răspunsurile! Aşa e precum spui, sunt multe. Mai cu seamă pentru un tânăr cu situaţia ta. Dar ai cei mai buni dascăli posibili şi ştiu că ei îţi apreciază eforturile. Ochii îi coborâră spre arma lungă şi grea. Dar de ce porţi sabia cu tine,

finul meu? Îţi aminteşti cuvintele mai bine dacă îi ţii mânerul în mână?

Hugues privi cu o uşoară uimire spre sabia încă sprijinită cu vârful pe pământ.

— Nu, domnule, nu, câtuşi de puţin. Am vrut să mă duc pe teren, să mai exersez, dar n-am mai ajuns acolo. Am mers fără să mă opresc… gândindu-mă la îndatorire şi repetând cuvintele ei.

— Păi, mi se pare că nu ţi-ai irosit timpul astfel, ţinând seama cât de aproape este ora încercării. Şi acum, unde te duceai?

— Înapoi în camerele mele, *messire,* să las asta, răspunse Hugues arătând spre sabie.

— Mai bine dă-mi-o s-o ţin eu şi vino cu mine.

De St Clair întinse mâna şi luă sabia, pe care o azvârli cu o mişcare lejeră spre soldatul înarmat aflat la câţiva paşi în spatele lui, cerându-i să rămână pe loc şi să aibă grijă de armă. Omul salută şi se trase un pas în spate, iar de St Clair se întoarse din nou spre Hugues.

— Mă duceam să inspectez scena încercării tale când mi-ai ieşit în drum şi cred că sosirea ta e un semn că ar trebui să mergem amândoi acolo. Dacă vom vedea locul împreună, eu chezaş şi tu aspirant, vom avea amândoi la ce cugeta, deşi gândurile ne vor fi cum nu se poate mai diferite.

Ascultând vocea profundă a tovarăşului său, Hugues îşi spuse că se întrezărea o notă de umor în cuvintele lui, însă atât de intensă îi era veneraţia faţă de el, încât nici nu îndrăznea să-l creadă atât de omenesc încât să şi glumească din când în când, aşa că se mulţumi să încuviinţeze cu ochii plecaţi, de această dată plin de umilinţă. Grăbi pasul ca să meargă alături şi puţin în urma lui de St Clair, prea ruşinat şi nesigur pe el pentru a spune ceva. Hugues avea optsprezece ani, era solid pentru vârsta lui şi de obicei nestăpânit, dar se simţea copleşit de faima şi de statutul social al celui lângă care se afla acum – un bărbat care era, dincolo de orice îndoială, cel mai mare şi mai impunător din câţi văzuse el până atunci.

Fără a privi spre finul lui, de St Clair întinse un braţ şi, prinzându-l uşor de ceafă, îl împinse blând înainte, până ce ajunseră să meargă unul lângă celălalt.

— Tatăl tău îmi spune că îşi pune mari speranţe în tine. Ştiai

asta? întrebă el, coborându-şi braţul.

Hugues clătină din cap, înghiţindu-şi nodul greu din gât.

— Nu, *messire,* izbuti el să şoptească.

— Aşa credeam şi eu. Ei bine, ascultă la mine: îşi pune. Şi e foarte mândru de tine. Mai mândru, cred, decât sunt eu de oricare dintre fiii mei, deşi îi îndrăgesc pe toţi. Dar ca toţi taţii, şi al tău probabil că e dispus să vorbească oricui în lumea asta despre mândria lui, fără a-ţi spune ţie nici măcar un cuvânt. E o ciudăţenie pe care o au toţi taţii, aşa am înţeles. Pur şi simplu îşi închipuie că ştii cât de mândru e de tine, fiindcă eşti fiul lui şi deci îi semeni mult…

Brusc, de St Clair se opri şi privi fix spre Hugues.

— Ai mai fost aici înainte, nu-i aşa?

Se aflau la capătul scării de marmură ce cobora spre etajul de jos, iar Hugues înclină din cap.

— Am fost, *messire.* De două ori.

— De două ori, fireşte. Ştiam asta, dar uitasem. La Prima Solicitare şi la Prima Înaintare. Haide atunci, să mergem şi a treia oară.

Mătăhălosul începu să coboare treptele, iar Hugues îl urmă la jumătate de pas în spate, încă nevenindu-i să creadă că mergea alături de Étienne de St Clair şi că acest mare cavaler îl recunoscuse şi îşi amintise de el. Nu avea nici o importanţă că era naşul lui, căci de St Clair, unul dintre cei mai cunoscuţi cavaleri din întreaga creştinătate, avea numeroşi fini, iar tânărul Hugues de Payens, deşi cavaler şi el, nu făcuse de când primise această onoare – cu nici doi ani în urmă – nici o faptă prin care să se remarce în vreun fel şi să iasă în evidenţă printre semenii lui. Şi nici nu conta, îşi spuse el, că *messire* Étienne venise aici, la Payens, special pentru a face oficiile de chezaş la apropiata Înălţare – ce-o mai fi şi asta; la urma urmei, ştia că naşul lui ar fi venit oricum, sub orice pretext. El şi tatăl lui Hugues, baronul de Payens, erau prieteni apropiaţi încă din copilărie, bucurându-se de una dintre acele relaţii rare, care fac ca adevărata prietenie să nu fie în vreun fel legată de apropierea fizică, geografică sau temporală. De aceea, cei doi nu ratau nici un prilej de a petrece, când puteau, ceva timp împreună.

Ultima dată se văzuseră cu doi ani în urmă, când *messire* Étienne îşi făcuse apariţia la Payens pe neaşteptate, însoţit de

seniorul său, cunoscut odinioară ca Guillaume Bastardul, dar devenit între timp duce de Normandia şi William I, rege al Angliei. Cei doi se întorceau acasă venind din Normandia şi, de data aceasta nefiind grăbiţi de nimic, regele dorise să viziteze domeniul lui *messire* Étienne, din Anjou. Drumul lor trecea prin apropiere de Payens, aşa că de St Clair îl adusese pe regele Angliei în vizită la prietenul său, baronul de Payens, ştiind că cei doi se mai întâlniseră o dată înainte, în 1066, când Guillaume invadase Anglia.

Regele murise între timp, într-un accident de călărie, iar coroana fusese preluată de unul dintre fiii lui, tot William pe nume; i se spunea William Rufus – sau cel Roşu – datorită părului roşcat şi a firii lui aprinse. După zvonurile venite din Anglia, Rufus era un monstru tiranic, urât de toată lumea, dar seniorul de St Clair, atât de apropiat de tatăl lui, izbutise să se facă acceptat şi de fiu – un lucru de care puţini dintre favoriţii fostului rege se mai bucurau acum.

Coborând scara alături de de St Clair, Hugues nu era deloc surprins că noul rege al Angliei îi arăta respect cavalerului, fiindcă acesta avea o reputaţie nepătată, iar statura lui nu făcea decât să reflecte ceea ce se chema *dignitas.* Chiar păşind cu o treaptă mai jos decât el, de St Clair tot îl depăşea cu aproape o palmă. La patruzeci şi doi de ani, abia trecuse de floarea vârstei, fiind mai înalt decât majoritatea semenilor săi şi depăşindu-i deopotrivă ca statură morală. Iar acum venise aici, la Payens, în carne şi oase, pentru a-l onora pe fiul celui mai bun prieten al său şi a face din Înălţarea sa un eveniment memorabil. Aceasta, aflase Hugues, era o cinste deosebită – o cinste pe care el unul o acceptase cu anumite reţineri, fiindcă nici chiar acum, cu doar o zi înainte de Adunare, nu avea habar ce anume era înălţarea şi ce presupunea ea. Şi totuşi ştia – fiindcă i se spusese cu cea mai mare seriozitate şi pe un ton cât se poate de convingător – că avea să fie o ceremonie extrem de importantă pentru viitorul lui.

Când îl auzise prima dată pe tatăl lui rostind acest cuvânt – Înălţarea – i se păruse că are o sonoritate profetică, deosebită. Asta se întâmplase cu nouă luni în urmă şi Hugues întrebase imediat ce înseamnă cuvântul, însă răspunsul primit nu fusese de fapt un răspuns. Baronul se sumeţise, dăduse din mână alungând întrebarea şi nu spusese decât că va afla el atunci

când va veni vremea. Între timp însă, trebuia să se pregătească, fiindcă avea să fie cel mai important eveniment din viaţa lui. Auzind aceste cuvinte, Hugues nu mai pusese nici o întrebare, deşi până atunci crezuse că nimic n-ar putea fi mai important decât faptul că devenise cavaler, cu nici un an în urmă. La scurt timp după aceea constatase însă că se înşelase, fiindcă atât de însemnată era această ceremonie, Înălţarea, încât şi tatăl lui, baronul, şi tatăl mamei lui, seniorul Baudouin de Montdidier, deveniseră preceptorii lui personali, instruindu-l meticulos şi cu răbdare, zi de zi, în tainele acestei Înălţări; în plus, înainte de a i se permite să înceapă lucrul cu ei, i se ceruse să jure că niciodată nu va dezvălui nimănui nimic din ceea ce va învăţa şi nici nu va pomeni cuiva despre Înălţare.

De atunci, luni de-a rândul, Hugues muncise mai greu decât oricând înainte în viaţa lui. Misiunea lui era aceea de a învăţa, pe de rost şi la perfecţie, răspunsurile ce-i vor fi cerute în cadrul ceremoniei; pentru el era o sarcină cu mult mai dificilă şi mai obositoare decât cel mai dur antrenament cu armele. Se chinuia cu această misiune de luni bune deja şi ajunsese la o oarecare fluenţă a răspunsurilor, însă ce anume însemnau ele – habar n-avea. Iar acum mai rămăsese doar o zi până la marele eveniment, când toate misterele şi tainele – Adunarea în sine, importanţa ceremoniei, semnificaţia ritualurilor şi însemnătatea călătoriei lui *messire* Étienne din Anglia până aici, pentru a-i fi lui chezaş – se vor limpezi.

— Mă simt uşor ca un fulg, spuse cavalerul pe neaşteptate, vorbind peste umăr în vreme ce cobora scara largă, readucându-l pe Hugues înapoi în prezent. Fără arme, fără armură...

Îşi întinse braţele în lateral şi ţesătura fină a mantiei lui flutură în spate, lăsând impresia că bărbatul plutea, aşa că pentru a doua oară în răstimp de numai câteva minute, Hugues se gândi că naşul lui avea totuşi umor.

— Şi nici n-avem nevoie de ele, continuă de St Clair, deşi aproape că nu-mi vine să cred. Se opri brusc, coborând braţele, şi când vorbi din nou, orice urmă de veselie dispăruse din vocea lui: Cred că nu m-aş putea obişnui niciodată să umblu fără armură şi neîndoielnic că nu-mi place să mă ştiu lipsit de arme, nici măcar aici, în casa tatălui tău, unde nu am îndoieli că suntem în siguranţă... Asta-i deosebirea între viaţa ta aici,

băiete, şi traiul nostru în Anglia.

Anglia! În acel unic cuvânt erau îngemănate misterul şi legendele care îl învăluiau pe de St Clair însuşi şi extraordinara lui bravură. Trecuseră douăzeci şi doi de ani de când pusese pentru prima dată piciorul pe pământul Angliei împreună cu tatăl lui Hugues, tot Hugues pe nume, acostând pe ţărmul sudic al insulei – doi cavaleri tineri, neîncercaţi în bătălii, veniţi în septembrie 1066 odată cu armata invadatoare a lui Guillaume, duce de Normandia. Amândoi aveau pe atunci cam vârsta de azi a lui Hugues şi se arătaseră viteji în lupta de la Hastings, două săptămâni mai târziu, în octombrie.

Étienne de St Clair se dovedise mai brav decât oricare dintre tovarăşii săi – o faptă pe care avea s-o repete iar şi iar în anii care au urmat – căci a lui fusese sabia care îl doborâse şi-l ucisese pe regele de atunci al Angliei, Harold Godwinson. Nu ştiuse nici numele, nici rangul celui pe care-l răpusese – în focul luptei recunoscuse doar un grup de ofiţeri inamici şi se năpustise asupra lor – dar atacul lui, de unul singur, fusese remarcat de ducele Guillaume însuşi, iar mai târziu, când identitatea celui ucis fusese stabilită fără urmă de îndoială, viitorul rege ştiuse cui trebuie să mulţumească, fiindcă acea unică moarte îi netezise lui, Guillaume Bastardul, drumul spre tronul Angliei.

Legendele soldăţeşti spuneau că *messire* Étienne nu voise să-şi asume meritul victoriei şi că, dacă ducele însuşi nu ar fi insistat, nu ar fi acceptat nici o răsplată. Bătălia se dusese în acea zi între două armate mult deosebite între ele; cea a ducelui era formată îndeosebi din cavaleria normandă, considerată cea mai bună din întreaga creştinătate, susţinută de arcaşi, în vreme ce oastea engleză era alcătuită din pedestraşi disciplinaţi, de asemenea socotiţi ca fiind cei mai de seamă din lume. Între ei însă, doar ofiţerii de rang înalt erau călare, fapt care îi făcea uşor de recunoscut, dar de St Clair, ajungând în apropierea unui asemenea grup, nu pregetase să-i atace. Văzându-l, ofiţerii englezi strânseseră rândurile în apărare, dar, după impactul iniţial, caii lor mici se împrăştiaseră în faţa armăsarului său de luptă uriaş. Faptul că se apropiaseră unii de alţii pentru a rezista atacului atrăsese atenţia unor arcaşi normanzi, care fuseseră instruiţi să fie atenţi la orice grupare neaşteptată a unor ţinte potenţiale, iar o

săgeată din snopul tras asupra lor îl nimerise pe unul dintre călăreţii englezi în faţă, făcându-l să se clatine în şa, dezarmat, exact în clipa în care de St Clair se năpustise asupra lor. Acesta îl văzuse neajutorat şi, în trecere, îl izbise şi îl doborâse de pe cal, aruncându-l în braţele morţii; nimeni nu putuse spune după aceea – şi în orice caz nu era considerată o chestiune importantă – dacă ofiţerul doborât – regele Angliei, Harold murise din cauza săgeţii arcaşului ori a loviturii de spadă a lui de St Clair. Important era numai faptul că moartea lui îi pusese armata în derută şi dusese astfel la prima cucerire a Britaniei din ultimele sute de ani.

De atunci, în cei peste douăzeci de ani de stăpânire normandă a unei Anglii violent ostile, Étienne de St Clair fusese unul dintre cei mai loiali şi mai puternici susţinători ai regelui William, fiind regeşte răsplătit pentru serviciile sale, astfel că acum deţinea o serie de întinse domenii pe întreg cuprinsul ţării. Ca urmare a durelor lecţii despre trădare şi duplicitate deprinse în anii tinereţii, pe când era Guillaume Bastardul, regele nu acceptase niciodată ca vreunul dintre nobilii săi – nici chiar cei mai fideli – să devină suficient de puternici pentru a constitui o ameninţare la adresa lui, aşa că moşiile lor erau totdeauna departe una de cealaltă, despărţite fiind de pământurile unor aprigi rivali. Pentru de St Clair, acest lucru era cât se poate de înţelept; el unul era foarte mulţumit cu ceea ce i se oferise şi, graţie atitudinii lui, devenise mai bogat decât ar fi putut visa vreodată.

Cei doi bărbaţi ajunseră la capătul scării în spirală şi se apropiară de locul în care un şir de trepte mai înguste coborau printr-o deschidere în podea. Sunetul paşilor căpătă o nouă rezonanţă când naşul şi finul trecură de pardoseala de marmură, printre cei doi soldaţi din gardă care stăteau nemişcaţi în partea de sus a treptelor. Nici unul dintre ei nu dădu atenţie meselor aranjate ca pentru banchet, privind drept la drumul care li se deschidea în faţă.

Când ajunseră la capătul primului rând de trepte şi cotiră la stânga pentru a continua coborârea, de St Clair, mergând cu un pas înaintea finului său, îi vorbi din nou peste umăr:

— Crede-mă, tinere Hugues, nici n-ai idee cât de norocos eşti fiindcă trăieşti aici, printre oameni civilizaţi în care poţi avea încredere că nu vor încerca să-ţi facă felul. Aruncă o

privire înapoi şi de data aceasta dinţii săi sclipiră într-un zâmbet neîndoielnic. Unii dintre ei, continuă el apoi, vor încerca totuşi s-o facă – să te ucidă, vreau să zic – dar aşa ceva este de aşteptat, căci oamenii sunt oameni oriunde ar fi. Printre franci însă, de obicei un bărbat poate dormi liniştit în patul lui. În Anglia, pe de altă parte, un franc, oricine ar fi el, e în pericol permanent, fiindcă pentru englezi toţi francii sunt normanzi. Fireşte că asta nu-i adevărat, dar nu contează din moment ce toţi luptătorii franci aflaţi acum în Anglia sunt în serviciul normanzilor. Ai fi surprins să ştii cât de rar merg undeva fără să fiu înarmat până-n dinţi. Aş putea număra pe degetele de la o mână zilele în care am ieşit din casă fără arme şi armură, de când am fost ultima dată aici.

Ajunseseră în sfârşit la capătul ultimului şir de trepte şi de St Clair ridică o sprânceană, întrebător:

— Bun, am ajuns. Eşti pregătit?

Hugues încuviinţă tăcut, neavând încredere în vocea lui, fiindcă o teamă bruscă îi pusese un nod în gât, în vreme ce coborau scările. Acestea îşi schimbaseră direcţia de trei ori deja, astfel că acum cei doi bărbaţi se aflau în măruntaiele castelului, cu cinci etaje mai jos faţă de locul din care plecaseră. Ultimele trepte fuseseră din lemn, la fel de late şi de solide ca acelea din piatră şi la fel de uşor de coborât, şi se sfârşeau într-un vestibul îngust, foarte înalt – nimic mai mult decât un soi de puţ luminat de vreo şase torţe aşezate la înălţimea unui om, în nişe săpate în zid. Treptele aproape că umpleau tot locul liber, iar pereţii de piatră goală erau atât de aproape unul de celălalt, încât Hugues ştia – fiindcă încercase când mai fusese aici, înainte – că abia dacă-şi putea strecura degetele între marginea scării şi zid. Un scurt culoar, de numai trei paşi, ducea de la baza scării la două uşi masive, legate în fier, care blocau drumul în faţă aşa cum îl blocau treptele în spate.

Hugues cunoştea suficient de bine ce anume se petrecea în străfundurile castelului şi ştia că pregătirile erau în toi pentru Adunarea de a doua zi. Dacă lucrurile ar fi stat altfel, încăperea înaltă şi îngustă în care se aflau acum ar fi fost inaccesibilă, fiindcă treptele de lemn n-ar fi fost acolo; ar fi fost ridicate aidoma unui pod mobil, sprijinite de zidul din faţă şi acoperind uşile, în vreme ce o lespede la fel de mare, meşteşugit lucrată

astfel încât să pară una cu pardoseala, ar fi acoperit deschiderea din podea.

De St Clair făcu un pas în faţă şi bătu în uşile de stejar cu mânerul pumnalului său scurt – singura armă pe care o avea – iar în vreme ce aştepta un răspuns, privi din nou spre Hugues.

— Ai trăit toată viaţa aici. Ştiai de existenţa acestui subsol înainte de a fi adus aici prima dată, pentru iniţiere?

— Nu, domnule.

— Deci trebuie să fi fost o surpriză, nu-i aşa? Să descoperi că există în casa ta un loc despre care habar n-aveai.

— Da, şi încă un loc atât de mare. Îmi amintesc ce şoc am resimţit atunci, *messire.*

— Nu aveai nici o idee despre existenţa lui? Nici o bănuială? Nu mai coborâsei niciodată aici, unde sunt păstrate proviziile? Îmi vine greu să cred una ca asta.

— Oh, nu, *messire.* Am fost aici, jos, de multe ori, la etajul de deasupra acestuia. Când eram mic, ne jucam aici în zilele în care vremea era prea urâtă ca să ieşim din castel, şi ne plăcea, fiindcă era întotdeauna întuneric şi totul avea un aer prăfuit şi periculos. Dar ştiam că acela era cel mai de jos etaj, ultimul. Nimeni n-avea habar că mai exista ceva sub el. Cum am fi putut bănui?

— Iar acum ştii asta, fiindcă la scurt timp după prima ta vizită aici ai început să cauţi o intrare secretă, nu-i aşa?

Hugues încuviinţă, zâmbind ruşinat.

— Da, *messire.* Am coborât a doua zi, singur, şi am adus cu mine suficiente torţe pentru a avea răgazul să caut. Nu puteam crede că nu se vedea nimic. Mi-am zis că trebuie să fi trecut ceva cu vederea înainte, un semn care să-mi arate încotro să mă uit. Dar nici chiar când m-am întors *ştiind* că există o intrare, şi ştiind unde anume să o caut, tot n-am văzut nimic.

— Fireşte că nu. Fiindcă nu e nimic de văzut. Ori cunoşti intrarea secretă, ori nu. Locul acesta a fost construit cu sute de ani în urmă, de oameni care ştiau cum să ascundă dovezile muncii lor şi să le ferească de ochii neaveniţilor, dacă voiau. Aha! Vine cineva. Dă-te la o parte!

Îl prinse de încheietura mâinii şi îl trase înapoi, făcând şi el un pas în spate. De cealaltă parte a uşilor grele răzbătu un sunet înfundat, ca şi când un drug masiv ar fi fost îndepărtat de la locui lui. O deschizătură ca o ferestruică, mai mică decât

chipul unui om, apăru în uşa din stânga şi cineva îi privi prin ea. Hugues ştiuse că aşa se va întâmpla, dar tot nu izbutise să distingă locul ferestruicii înainte ca aceasta să se deschidă. *Messire* Étienne păşi în faţă, îşi făcu mâinile pâlnie în jurul deschiderii şi se aplecă pentru a şopti ceva. Câteva clipe mai târziu, un canat al uşii se deschise şi el păşi înăuntru, făcându-i semn finului să-l urmeze.

Hugues îşi amintea bine intrarea, căci îl tulburase atunci când o folosise prima dată. Uşile groase şi înalte se deschideau în afară, iar dincolo de ele se afla un mic intrând, de nici doi paşi lungime, construit în scop defensiv, care se îngusta alarmant pe toate cele patru laturi, silindu-i pe cei care intrau – şi nu putea trece decât un om o dată – să se ghemuiască şi să înainteze cu un mers chinuit, împiedicat, până la o altă uşă, în faţă. Dincolo de aceasta se afla un alt holişor, octogonal, prevăzut şi el cu uşi mult mai mici, dar altfel identice cu cele anterioare, care se deschideau pe toate cele opt laturi ale octogonului. În clipa în care Hugues ieşi din intrând, văzu uşa din stânga sa închizându-se în spatele paznicului.

— Opt uşi, spuse de St Clair. Toate identice. Până acum, ai trecut prin două dintre ele. Îţi aminteşti care erau?

Hugues făcu semn din cap că da şi arătă spre o uşă la stânga şi alta la dreapta lui.

— Bravo! Şi pe care dintre ele ţi-o aminteşti mai bine?

— Pe aceea, pe care am intrat ultima dată, răspunse Hugues, făcând din nou semn spre uşa din stânga.

— Atunci, pe aceasta o vom folosi şi noi azi.

De St Clair făcu un pas şi deschise uşa fără efort, spre surprinderea tânărului, care se aşteptase ca dincolo de ea să fie cineva de pază. Cavalerul intră, iar Hugues îl urmă pe culoarul îngust, cotit şi slab luminat, pe care şi-l amintea de la ultima lui vizită aici, până ce ajunseră la o arcadă acoperită de o draperie. *Messire* Étienne trase pânza într-o parte şi trecu dincolo, iar Hugues procedă la fel, ştiind că priveliştea pe care avea să o vadă înăuntru – dacă avea să vadă ceva – nu va semăna câtuşi de puţin cu cea pe care şi-o amintea de la vizitele sale anterioare.

Într-adevăr, locul era cufundat în întuneric; singura licărire de lumină venea de la o lampă atârnată în plafon, ce părea a se afla undeva foarte departe, deşi Hugues îşi dădu seama că asta

trebuia să fie o iluzie. Trecu pragul clipind des şi forţându-se să-şi adapteze privirea la lumina slabă; în scurt timp începu să discearnă umbre şi forme vagi, cel mai limpede fiind modelul în pătrate albe şi negre al pardoselii. Restul se zărea doar ca un amestec neclar de siluete informe, una dintre ele, aproape de el, părând a fi un scaun greu, ornat.

— Rămâi pe loc şi nu te mişca, altfel ai să te împiedici şi o să dărâmi ceva. Sunt multe lucruri de valoare în încăperea asta şi viitorii tăi confraţi nu ar fi deloc bucuroşi dacă, în stângăcia ta, ai distruge ceva aici. Eu am ceva de făcut, dar mă întorc la tine imediat ce termin. Nu plec însă nicăieri. Voi fi aici tot timpul, astfel că mă vei auzi mişcându-mă. Nu mă vei putea vedea nici pe mine, nici ceea ce fac, dar la urma urmei tot n-ar trebui să te afli aici, aşa că nu-i nici o pagubă. Cu condiţia, repet, să nu dărâmi ceva în jur – caz în care amândoi vom avea probleme mari.

Puţin mai târziu, cavalerul se întoarse şi îl conduse, ţinându-l de mână, de-a latul pardoselii late, până ce ajunseră la un şir de scaune. Acolo îi spuse să stea jos şi începu să repete cu el întrebările şi răspunsurile pe care Hugues le învăţase luni de-a rândul împreună cu tatăl şi cu bunicul lui. Se simţea ciudat stând acolo, în întuneric, şi răspunzând la nişte întrebări misterioase. Din multe dintre ele – atât întrebări, cât şi răspunsuri – nu înţelegea nimic, spunând cuvintele mecanic, aşa cum le învăţase pe de rost, încrezător că sensul lor îi va fi dezvăluit la momentul potrivit, aşa cum îi făgăduiseră mentorii lui. Acum însă, stând în întuneric şi repetându-le împreună cu uriaşul cavaler care avea să-i fie chezaş, se simţea mai ciudat decât oricând înainte, emoţionat şi temător totodată. În plus, conştientiza cu o intensitate aparte cine şi ce anume era el însuşi în clipa aceea, fiindcă ştia că, printr-un proces misterios, după evenimentele nopţii următoare nu va mai fi niciodată acelaşi om.

Îşi dădu brusc seama că de St Clair nu mai spusese nimic după răspunsul lui la ultima întrebare; probabil că repetiţia se încheiase şi cavalerul îi confirmă bănuiala dregându-şi glasul uşor şi şoptind:

— Sunt impresionat, băiete. Nu cred că am auzit vreodată un elev răspunzând mai bine decât tine acum. I-am auzit pe mulţi la fel de buni, dar pe nici unul mai grozav. Dacă răspunzi

la fel şi mâine noapte, nu vei avea greutăţi cu nici o parte a ceremoniei. Acum, întreabă-mă şi tu ce vrei, orice.

— Adică despre Adunare?

— Despre orice, ţi-am spus.

— Păi, *messire,* ar fi ceva. Ce… ce înseamnă Înălţarea? Ce e asta?

— Ha! Ar fi trebuit să ştiu că o să-mi pui singura întrebare la care nu-ţi pot răspunde. Nu pot să-ţi spun, băiete. Nu asta. Dar la miezul nopţii de mâine o să afli oricum şi vei şti atunci şi de ce nu-ţi pot răspunde azi. Ei, dar întreabă-mă altceva.

— Ei bine, acum că ceilalţi confraţi ştiu că sunt elev, unii m-au prevenit că Înălţarea e ceva periculos care implică unele riscuri. Dar bănuiesc că vor doar să mă tachineze şi n-aş vrea să-mi irosesc întrebarea cu asta…

— Atunci întreabă-mă ceva ce vrei cu adevărat să ştii.

Hugues îşi muşcă buza de sus, apoi izbucni:

— De ce eu, *messire*? De ce nu fratele meu?

— Ah, deci ai aflat. Mă întrebam dacă ai habar. Silueta masivă se mişcă uşor în scaunul din faţa lui, apoi adăugă: Cine ţi-a spus asta?

— Tata. Şi bunicul. M-au prevenit să nu pomenesc nimic în faţa lui Guillaume, fiindcă el nu ştie nimic despre Adunări şi nu aparţine frăţiei. I-am întrebat la ce frăţie se referă, fiindcă Guillaume este fratele meu, dar n-au vrut să-mi explice. Au zis că am să înţeleg totul după Înălţare şi că, până atunci, nu-mi pot spune nimic. Dar mi-au atras atenţia că, dacă am să rostesc fie şi un singur cuvânt despre asta în faţa lui Guillaume, şansele mele de a fi primit în rândul frăţiei se vor diminua. Nu sunt sigur că vreau să fac parte însă din vreo frăţie – şi nu-mi pasă de ce înseamnă ea pentru alţii – atâta vreme cât trebuie ca pentru ea să-mi reneg propriul frate.

De St Clair oftă greu.

— Nu trebuie să renegi pe nimeni, Hugues, dar înţeleg la ce te referi. Am fost şi eu în situaţia ta odată şi m-am confruntat cu aceleaşi probleme, din motive identice. Fratele meu mai mare a fost ocolit, aşa cum este acum Guillaume.

— Dar de ce? întrebă tânărul cu glas sugrumat. Nu e nimic în neregulă cu fratele meu. Guillaume nu e un om rău, ci e doar… tânăr.

— Da, tânăr. Aşa e. Tânăr şi slab, fie că vrei să recunoşti

asta, fie că nu. În întuneric, cavalerul vorbea pe un ton grav, rostind cuvintele rar şi limpede. Fratele tău e mai mare decât tine cu doi ani, Hugues, dar tu-l depăşeşti deja ca destoinicie. Cât poate rămâne un tânăr băiat înainte de a deveni bărbat? Guillaume, la fel ca fratele meu Richard, se străduieşte încă – şi reuşeşte, se pare – să mai amâne puţin bărbăţia. Iar bărbăţia e totul în situaţia asta, Hugues.

— Da, poate că aşa e, dar William va fi într-o zi baron de Payens.

— Iar tu nu. Îl invidiezi din cauza asta?

Tânărul clipi repede, surprins de o asemenea întrebare.

— Nu, sigur că nu. Nu m-am gândit niciodată că aş putea deveni baron. Dar mi se pare că, dacă e considerat potrivit să primească acest titlu, ar trebui să fie de asemenea suficient de bun pentru a intra în frăţia asta a voastră.

— Ba deloc, replică de St Clair pe un ton plat. Pentru a deveni moştenitorul tatălui tău nu e nevoie de nici o evaluare; totul e o chestiune de şansă. Ca prim născut, Guillaume e binecuvântat printre fiii tatălui tău, dar nu e în mod firesc şi *cel mai bun* dintre ei. Dacă se va dovedi un baron slab, unul nesăbuit ori chiar tiranic, orice rău pe care-l va face va putea fi corectat de urmaşii lui. Pe de altă parte, dacă ar fi un membru slab al frăţiei noastre, pagubele pe care ni le-ar aduce ar putea să ne distrugă organizaţia. Ceremonia pentru care te pregăteşti acum, Înălţarea, îţi va permite să intri în rândurile unei confrerii extraordinare, Hugues, o frăţie devotată unor măreţe idealuri şi apărării unor secrete cumplite. Rădăcinile sale sunt străvechi, iar istoria ei datează de la începuturile vremurilor, însă tu nu ştii nimic despre ea. Ai idee de ce nu ştii?

Hugues clătină din cap, dar imediat îşi dădu seama că de St Clair nu-l putea vedea.

— Nu.

— Fiindcă este *secretă,* băiete, şi a fost astfel chiar de la început. Secretul e esenţial pentru existenţa ei şi de aceea noi, cei care îl păstrăm, trebuie să fim mereu vigilenţi, mai cu seamă între noi. Îţi povestesc toate astea acum numai fiindcă, după ce te-am ascultat, mi-am dat seama că vei trece mâine testul fără greutate, ceea ce înseamnă că vei fi primit oricum în rândurile confreriei. Nimeni, *nimeni,* Hugues, nu poate fi acceptat în rândurile noastre dacă e slobod la gură; pericolul ca

la beţie sau la preacurvie să-şi dea drumul la limbă ar fi prea mare. Fratele tău bea mult şi, chiar şi după numai un pahar, turuie nestăvilit. E un băiat grozav, un bun amic cu care să împarţi un pocal de vin, o masă copioasă şi să te distrezi cu nimicuri, dar nu are voinţă, e nestăpânit, uneori certăreţ, şi întotdeauna vorbeşte prea mult, fără să-şi pună frâu limbii; de aceea a fost considerat nedemn să facă parte dintre noi.

— A fost *considerat*? De cine? Cine ar putea fi atât de arogant încât să-l considere nedemn pe fiul baronului Hugues de Payens?

De St Clair oftă.

— Propriii tăi preceptori, băiete. Tată lui, baronul de Payens însuşi, şi bunicul lui, seniorul Baudouin de Montdidier. O singură persoană din fiecare familie, Hugues, atât e permis. Un singur fiu din fiece generaţie a fiecărei familii poate fi iniţiat în mistere, iar alegerea nu are nimic de-a face cu legile succesiunii. Primul născut, băiat, într-o familie, moşteneşte titlul şi averea, dacă trăieşte; asta e legea. Dar cel ce va intra în frăţia noastră e ales pe merit, nu ca urmare a ordinii naşterii ori a vârstei, şi de aceea toţi fiii din toate familiile cu membri în confrerie sunt supravegheaţi şi urmăriţi îndeaproape de toţi bătrânii. Astfel nu se pot face greşeli şi nu se lasă loc de neglijenţe.

Cavalerul ridică o mână pentru a opri replica lui Hugues.

— Ştiu ce vrei să spui, continuă el. Cum pot judeca ei asemenea lucruri? Ei bine, optsprezece ani e vârsta minimă pentru ca un nou membru să se alăture ordinului, iar până atunci el va fi fost atent urmărit şi cântărit, ani la rândul. Astfel, dacă o familie are şapte fii, născuţi la doi ani diferenţă, şi nici unul dintre ei nu dă semne limpezi că ar fi potrivit pentru a ni se alătura, bătrânii vor amâna alegerea până ce îşi vor putea face o părere despre ultimul născut. Fratele cel mai mare ar avea paisprezece ani la naşterea mezinului; când acesta din urmă ar împlini optsprezece ani, cel mare ar avea treizeci şi doi şi încă ar putea fi ales. Dar dacă nici atunci bătrânii nu se pot hotărî asupra unuia dintre ei, pur şi simplu nu vor invita pe nimeni să li se alăture. Frăţia noastră este secretă, aşa că nimeni din afara ei n-ar şti ce s-a întâmplat şi deci nu s-ar simţi jignit sau altfel lezat. Şi n-ar fi pentru prima dată când s-ar întâmpla aşa ceva. Există suficiente familii implicate pentru a

se asigura numărul necesar de membri în fiecare generaţie, iar dacă într-una nu poate fi ales nimeni, în generaţia următoare s-ar putea găsi foarte bine tineri merituoşi.

— Dar... începu Hugues, însă îşi înghiţi replica.

— Dar ce? Ce voiai să spui?

— Ce s-ar întâmpla dacă bătrânii ar considera că doi sau mai mulţi fii din aceeaşi generaţie merită să fie primiţi în frăţie?

Surâsul din glasul cavalerului, când răspunse, era aproape audibil:

— Ar însemna că familia în cauză ar avea un frumos mănunchi de fii. Asta se întâmplă adesea, ba chiar mult mai des decât ţi-ai putea închipui, dar un singur fiu din fiecare generaţie poate fi primit. De aceea, după cum vezi, chestiunea alegerii este una delicată, luată după o îndelungă cugetare şi după deliberări atente.

— Dar cine sunt aceşti bătrâni?

De St Clair se ridică şi se întinse. Zâmbetul îi era încă perceptibil în glas, deşi Hugues nu-i putea zări chipul.

— Se schimbă de la an la an, în funcţie de cei care pier şi de cei care supravieţuiesc, iar asta, tânărul meu prieten, este a zecea şi ultima întrebare pe care mi-o mai pui, dat fiind că ţi-am permis doar una.

— Aş mai avea încă o nedumerire, una singură, dacă nu vă supăraţi. Câtă vreme a trecut de când aţi fost domnia voastră Înălţat? Şi evenimentul v-a schimbat oare cu adevărat viaţa?

Hugues întrezări silueta masivă a cavalerului rămânând nemişcată în întuneric, iar când vorbi, glasul lui era mai grav decât înainte.

— Aveam optsprezece ani, cât ai şi tu acum. A trecut multă vreme de atunci... douăzeci şi trei de ani sau mai bine. Dacă mi-a schimbat viaţa în vreun fel? Da, într-adevăr. Nu fiindcă ar fi dus la vreo transformare uşor de recunoscut, ci pentru tot ce am învăţat de atunci şi până acum, prin simplul fapt că am devenit membru al frăţiei. Sincer, cred că sunt un om mai bun datorită confreriei, dar mai mult de atât nu-ţi pot spune înainte să fii şi tu primit în rândurile noastre.

Un zgomot undeva în întuneric îl făcu să se întoarcă şi să privească în jur.

— Haide acum, fraţii sunt nerăbdători, căci au muncit aici

toată ziua, cu pregătirile pentru ceremonia de mâine. În plus, trebuie să fie aproape ora mesei.

Împreună, cei doi bărbaţi luară drumul înapoi până la ultimele uşi, ajungând iar la capătul scărilor de lemn. Torţele prinse în suporturile de pe ziduri începuseră să sfârâie şi în scurt timp aveau să se stingă, dar până atunci toţi cei de aici, de jos, vor fi deja departe, scările vor fi îndepărtate şi deschiderea mascată cu podeaua falsă de sus. Nici unul dintre ei nu mai spuse nimic şi când, ajunşi sus, Hugues îşi luă sabia de la omul lui *messire* Étienne, acesta din urmă schiţă o plecăciune graţioasă şi îşi luă la revedere de la finul său.

Înainte de a se putea retrage însă, glasuri cristaline le rostiră numele şi Louise de Payens, sora mai mică a lui Hugues, se apropie de el însoţită de prietena ei cea mai bună, Marguerite de St Clair, fiica de cincisprezece ani a lui *messire* Étienne, care sosise cu o zi în urmă din Anglia. Întinzând mâinile spre cele două fete, cavalerul le întâmpină cu un entuziasm ce i-ar fi surprins pe mulţi dintre cei care îl considerau o întruchipare a rigorii militare. Înainte ca tinerele să-l poată lua cu ele, spre camerele rezervate oaspeţilor, *messire* Étienne le opri o clipă locului, prinzându-le strâns de talie şi obligându-le să aştepte tăcute până ce el avea să termine de vorbit cu Hugues.

— Ne vedem mâine seară, la ora stabilită, finul meu. Până atunci, referitor la întrebarea pe care n-ai vrut s-o iroseşti mai devreme, priveşte lucrurile prin ochii preceptorilor care te-au pregătit şi gândeşte-te dacă ei te-ar pune cumva în pericol. Băieţii aceia te tachinau, aşa cum ai bănuit. Totul face parte din arta de a te devota confreriei şi de a-ţi câştiga locul în rândurile ei. Şi fii pe pace, vei scăpa cu viaţă.

Apoi, rotindu-se pentru a le privi pe cele două fete, adăugă:

— Şi acum sunt al vostru, doamnelor.

Tinerele îşi luară la revedere de la Hugues şi plecară împreună cu *messire* Étienne, ţinându-l fiecare de câte o mână. Nici unul dintre ei nu observase privirea pe care cele două o schimbaseră între ele în vreme ce ascultau ce-i spunea cavalerul finului său.

2

A doua zi după-amiază, când nu mai rămăsese nici măcar o oră până la testul pe care trebuia să-l treacă, Hugues de Payens începuse să se teamă că nu mai ştie absolut nimic, aproape convins că suferea de vreun fel de nebunie, fiindcă mintea lui nu mai părea a fi aceeaşi cu cea de până atunci. Confruntat cu o aşteptare aparent interminabilă înainte de a se vedea aruncat în faţa inchizitorilor săi, încercase să-şi ocupe gândurile repetând răspunsurile la întrebările ce urmau a-i fi puse, dar, spre groaza lui, îşi dăduse seama că nu-şi mai amintea nici măcar un cuvânt din ceea ce învăţase atât de mult şi cu preţul atâtor străduinţe. Nu numai că-i pieriseră din minte toate răspunsurile, dar nu-şi mai aducea aminte nici şirul întrebărilor pe care tatăl şi bunicul lui i le repetaseră luni de-a rândul. Frustrat şi aproape panicat, i se păru că-şi simte ţeasta uriaşă şi goală, grotesc umflată şi boltită între urechi, prea mare şi pustie, ca o grotă în care doar ecoul răsuna. Ar fi vrut să plângă, şi o voce minusculă undeva în creier îi tot spunea să fugă, dar nu făcu nici una, nici alta. Rămase locului, privind drept în faţă şi încercând să-şi golească mintea de tot ce se mai afla în ea, aşteptând să fie chemat la Adunare.

Brusc, deveni conştient de faptul că nu mai era singur şi, ridicând ochii, îl văzu pe Payen de Montdidier, unul dintre cei mai buni prieteni ai lui şi totodată văr din partea mamei, care îi zâmbea privindu-l cu ochii săi chihlimbarii plini de umor.

— Eşti gata? întrebă el, iar Hugues se ridică, nevenindu-i creadă.

— Ţestosule, nu mă aşteptam să te văd aici! Nici n-ai idee ce mult mă bucur, prietene, să văd o figură familiară! Simt că mor încetul cu încetul de atâta aşteptare şi groază.

De Montdidier începu să râdă.

— Cunosc bine amestecul ăsta de sentimente, încă de ieri, aşa că am putea să ne ajutăm unul pe celălalt.

Hugues se încruntă.

— Nu înţeleg. Cum adică de ieri?

— Aşteptare şi groază. Le-am simţit pentru prima dată ieri, când am văzut-o pe noua prietenă a surorii tale. Cine e fata?

Ochii lui Hugues se măriră, surprinşi.

— Marguerite, vrei să spui? Prietena din Anglia a Louisei?

— Da, fata aceea înaltă şi cu părul negru.

— Care poartă o rochie de un galben-aprins?

— Era în galben când am văzut-o eu ieri, împreună cu tatăl ei şi cu Louise. La ea te-ai referit?

De Montdidier încuviinţă, privindu-l cu ochi mari, iar Hugues zâmbi şi continuă:

— E Marguerite de St Clair, fiica naşului meu, *messire* Étienne. Şi ce aiureli spuneai despre aşteptare şi groază?

Figura lui de Montdidier se lungise la auzul numelui de St Clair, iar acum tânărul clătină din cap.

— Aşteptarea pentru a o întâlni şi groaza că m-ar putea ignora. Iar dacă e fiica lui *messire* Étienne de St Clair, sigur mă va ignora.

Pentru prima dată de câteva zile bune, Hugues uitase complet de chinul care-l aştepta, captivat de expresia întipărită pe chipul prietenului său şi de sentimentul uşor de recunoscut pentru oricine. Era cât pe-aci să râdă, însă îşi dădu seama că Payen ar putea crede că îşi bate joc de el şi s-ar simţi jignit.

— Ţestosule, te-ai îndrăgostit? Deşi n-ai văzut-o decât o singură dată? Eu o cunosc pe Marguerite de ani buni. Nu-i o frumuseţe, dar…

— E suficient de frumoasă pentru mine, Hugues. Sprâncenele acelea, fruntea ei şi gâtul lung… Trebuie s-o mai întâlnesc!

De data aceasta, Hugues chiar izbucni în râs.

— Păi, asta-i uşor de aranjat. O vei întâlni mâine, iar eu nu-i voi da voie să te ignore. Şi, oricum, nici ea nu se va simţi tentată s-o facă. Iar eu nici nu-i voi spune Louisei că m-ai rugat să ţi-o prezint. Dar până atunci, adăugă el după o clipă, din nou întunecat la chip, mai e ceremonia de diseară. Crezi că am să-i supravieţuiesc?

De Montdidier afişă iar vechiul lui zâmbet.

— Pentru numele lui Dumnezeu, dacă întâlnirea mea cu Marguerite de St Clair depinde de asta, voi lupta eu însumi pentru tine până la moarte. Dar suntem aşteptaţi, iar eu te ţin de vorbă aici şi întârziem. Mergem?

Hugues încuviinţă, îşi înghiţi nodul din gât şi păşi în urma prietenului său. Lui Payen de Montdidier, toţi prietenii îi spuneau Ţestosul, din două motive foarte serioase: Ţestosul era un cuvânt care amintea de pâine, iar în limba locului, pâine –

pain – se pronunţa aproape la fel ca Payen şi totodată aducea cu numele de familie al lui Hugues, Payens. Această asemănare dusese la numeroase confuzii în trecut, până ce într-o zi, cu câţiva ani în urmă, un mucalit îl poreclise Ţestosul. Numele era amuzant, prinsese, şi astfel confuziile dispăruseră.

Ceremoniile publice la Adunări erau organizate întotdeauna în sala pardosită cu dale, chiar sub aripa destinată recepţiilor, la poalele marii scări în spirală, iar când intră împreună cu Ţestosul în încăpere, Hugues rămase uimit văzând câtă lume se strânsese. Probabil că erau acolo două sute de oameni, poate chiar mai mulţi, fără a mai pune la socoteală armata de servitori şi ucenici care alergau de colo-colo, aşa că nimeni nu-i dădu atenţie lui Hugues în vreme ce acesta îl urma pe Payen spre o masă de douăsprezece persoane, aşezată perpendicular pe mijlocul mesei principale. Locurile în jurul ei erau deja ocupate, dar mai rămăseseră libere două scaune cu spătarul înalt. Hugues îi studie atent pe cei aşezaţi alături. Printre ei erau doi fraţi de St Clair, Robert şi Vincent, iar acest lucru îi dădu imediat un sentiment de uşurare, deşi n-ar fi putut spune de ce. Robert, cel mai mare, avea douăzeci şi trei de ani, fiind deci cu cinci ani mai vârstnic decât Hugues, şi totuşi preferatul lui printre cei patru fraţi de St Clair; mezinul, Étienne, avea cincisprezece ani, fiind de aceeaşi vârstă cu Louise, sora lui Hugues. Vincent, aşezat chiar în faţa lui, era mai mic cu doi ani decât Robert, iar cel de-al patrulea frate, Guillaume, botezat astfel în amintirea fostului rege al Angliei, abia împlinise şaptesprezece ani, fiind deci prea mic pentru a lua parte la Adunare.

Hugues se întreba de la o vreme dacă Robert era membru al frăţiei; fiind primul născut al lui *messire Étienne*, i s-ar fi părut firesc să fie, dar chiar acesta îi spusese cu o seară în urmă că fiul cel mare nu este primit în mod automat în frăţie, aşa că Hugues îşi înfrână curiozitatea şi nu întrebă nimic.

La masă se mai afla un prieten al lui, un văr de nouăsprezece ani; Hugues nu izbutise niciodată să înţeleagă complicatele relaţii de rudenie şi consanguinitate dintre Familiile Prietene, aşa cum erau cunoscute neamurile lor, dar ei şi Godefroi de St Omer veniseră pe lume la mai puţin de un an distanţă şi fuseseră împreună încă din fragedă pruncie, când Hugues, neputând pronunţa numele prietenului său, îi spusese

Goff, şi porecla prinsese. Acum, nici nu mai aveau nevoie să-şi vorbească. Aşezat lejer în scaun, Godefroi asculta spusele vecinului său de masă şi, la apropierea lui Hugues, îi zâmbi uşor şi închise un ochi, într-un semn amical de bun-venit.

Cina se sfârşi repede, iar mai târziu Hugues n-avea să-şi mai amintească mare lucru din ea, deşi fusese prima lui masă în sânul Adunării şi, într-un fel, cea mai importantă reuniune la care luase parte vreodată. Vorbise cu toţi cei de la masa lui; pe cei mai mulţi îi cunoştea din vedere şi le ştia numele, dar erau patru veniţi din alte regiuni, pe care nu-i mai văzuse niciodată până atunci.

Masa păruse să se încheie înainte chiar de a fi început bine şi, îndată ce mâncarea dispăru, fiind luate şi farfuriile goale, se porni distracţia cu muzicieni, barzi, jongleri, mimi şi dansatori veniţi din ducatele de Anjou, Aquitania şi Burgundia; era chiar şi o familie de acrobaţi de la curtea regelui Franţei. Toţi aceştia fuseseră aduşi însă doar pentru a oferi un fond muzical şi amuzant pentru alte activităţi care începuseră deja în sală: deşertatul pocalelor cu vin şi rămăşagurile privind adevărata distracţie a serii, care avea să fie oferită de mesenii înşişi.

Un sfert dintre bărbaţii din sală, toţi tineri, abia dacă mâncaseră ceva şi nu băuseră nici un strop, fiindcă ei urmau să se afle în centrul evenimentelor serii. Numele lor fuseseră alese prin tragere la sorţi, spre mâhnirea celorlalţi, nenorocoşi; când aveau să fie strigaţi mai târziu, vor ieşi să se lupte între ei, câte unul sau în grup, cu atâta ardoare de parcă viaţa lor ar fi în joc şi, dintr-un punct de vedere, chiar era. Ei urmau să fie adevărata sursă de distracţie a serii, însă priceperea şi forţa lor aveau să fie urmărite îndeaproape de toţi ceilalţi; concursurile între cavaleri erau întotdeauna aprinse şi înverşunate, fiece mişcare a luptătorilor adăugând încă o tuşă la reputaţia lor de buni cavaleri.

De fapt, confruntările erau doar de spectacol, tinerii luptând cu arme de lemn sau cu lamele deja tocite, astfel încât nimeni să nu fie rănit sau ucis. Dar nu o dată se întâmplase ca un cavaler să moară în urma acestor lupte, dintr-o dorinţă prea fierbinte de a ieşi victorios în faţa unui adversar mai puternic sau mai experimentat. Hugues ştia bine cât de importantă era această parte a banchetului şi era mâhnit fiindcă el nu avea să participe şi, mai mult decât atât, nu va putea nici măcar să

vadă luptele; nu spuse însă nimic nimănui, fiindcă nu avea cum să-şi dea seama cine face parte din frăţie şi cine nu. În plus, ştia că în timpul confruntărilor, când atenţia tuturor avea să fie absorbită de lupte, în încăperile secrete de dedesubt avea să se desfăşoare adevărata Adunare. Majoritatea cavalerilor mai vârstnici începuseră deja să părăsească sala imediat ce masa se încheiase, deşi ar fi fost bineveniţi să rămână şi să privească întrecerile, dar această parte a festivităţilor fusese atent planificată şi acceptată de toată lumea, tradiţia impunând ca tinerii să fie lăsaţi să se bucure de această fază combativă a serii fără a fi stânjeniţi de prezenţa adulţilor.

Nimic nu era întâmplător în programarea Adunărilor şi a activităţilor din cadrul acestora, aşa cum nu era o coincidenţă nici asemănarea fizică dintre cei care luau parte la ele. Toţi erau cavaleri, iar acest titlu era suficient pentru a-i deosebi vizibil de ceilalţi bărbaţi. Toţi erau de familie bună, deşi nu exista nici o regulă care să impună ca un cavaler să aibă o origine nobilă; pur şi simplu se întâmpla ca majoritatea cavalerilor să fi venit pe lume în cadrul unor familii aristocratice, proprietare de pământuri. Fireşte, dacă soarta le-ar fi fost alta, întreaga viaţă le-ar fi fost hotărâtă din clipa naşterii şi ar fi fost nevoiţi să-şi petreacă zilele la fel ca oamenii de rând, legaţi prin legile feudale să muncească pentru seniorul pe al cărui pământ trăiau şi să asigure cu sudoarea frunţii pâinea familiei lor.

În rândul celor bogaţi, legea primogeniturii impunea ca toate proprietăţile familiei, pământuri şi avere, să treacă de la tată la primul născut legitim de sex masculin. Ceilalţi fii, mai mici şi deci mai puţin importanţi, urmau să-şi croiască singuri viitorul şi aveau de ales între două posibilităţi: să devină cavaleri ori preoţi. Majoritatea o alegeau pe cea dintâi şi îşi câştigau pâinea luptând şi susţinând cauza seniorului lor; alţii, mai puţin căliţi trupeşte, cu vreo neputinţă ori cu preocupări şi talente intelectuale, se alăturau Bisericii; astfel puteau trăi şi adesea se puteau dovedi chiar utili, fără a fi o povară pentru familiile lor.

Marea majoritate a tinerilor de neam bun însă, sute de mii în întreaga creştinătate, deveneau cavaleri şi, de aceea, erau învăţaţi să lupte încă din copilărie. Erau încurajaţi să se bată, să înveţe absolut totul despre arme, cai, armuri, şi să poată

face faţă în orice tip de luptă sau conflict. Faptul că forţa şi priceperea în confruntările fizice constituiau unica măsură după care era judecat un bărbat le era întipărit în minte încă din primii ani de viaţă. În mod paradoxal însă, sub privirea ochiului ager şi neiertător al atotputernicei Biserici şi al membrilor săi prezenţi pretutindeni, li se interzicea totodată să se lupte ori chiar să se certe în public, iar dacă încălcau această poruncă, erau aspru pedepsiţi, uneori cu o cruzime sălbatică. De aceea, ocaziile precum cea oferită de Adunare erau mai mult decât necesare, pentru ca tinerii cavaleri să poată lupta între ei nestingheriţi, eliberându-şi astfel frustrările şi energia şi măsurându-şi forţele cu semenii lor, în văzul tuturor.

Hugues privi din nou în jurul lui, căutându-i pe cei care urmau să lupte în seara aceea; nu erau greu de recunoscut: nici unul nu băuse, toţi aveau expresii serioase, cântărind în minte strategiile pe care aveau să le folosească în luptă. Văzând cât de bine semănau unii cu alţii, Hugues nu-şi putu stăpâni un zâmbet, dându-şi seama că, privit din spate, nici el nu se deosebea de ceilalţi, oricine putând spune însă dintr-o privire că era cavaler.

În orice ţară a creştinătăţii, cavalerii erau uşor de recunoscut graţie musculaturii lor; englezi, germani, normanzi, gali sau franci, între ei nu era nici o deosebire. Toţi foloseau arme similare, armuri identice şi luptau în acelaşi fel, astfel că unicul avantaj al unuia asupra celorlalţi era dat de pregătirea neîncetată şi asiduă – antrenamente şi exerciţii oră de oră, zi de zi, lună de lună, fiecare străduindu-se să devină mai puternic, să reziste mai mult, să lupte mai aprig decât toţi ceilalţi. Altfel, dacă nu se pregăteau aşa, ar fi însemnat să moară pe vreun câmp de bătălie, forţa şi priceperea scăzându-le treptat până ce ar fi fost doborâţi de un altul care pur şi simplu se străduise mai mult, se pregătise mai îndelung, mai hotărât şi mai disciplinat. De aceea, nici un cavaler care-şi merita numele nu lăsa să treacă nici o zi fără cel puţin şase ore de antrenamente asidue de un fel sau altul. O spadă cu garda de oţel, cu lama lată de opt centimetri şi lungă de un metru şi douăzeci putea cântări chiar şi şapte kilograme. Un cavaler pedestru, cu o cămaşă de zale de treizeci de kilograme plus întăriturile şi căptuşelile aferente, trebuia uneori să stea în picioare şi să

mânuiască spada cu o singură mână, luptând pentru propria-i viaţă minute în şir. Iată deci de ce era nevoie de forma fizică extraordinară pe care o aveau toţi cavalerii: muşchi tari şi răsuciţi aidoma odgoanelor la gât şi omoplaţi, umeri uriaşi şi braţe ai căror bicepşi ieşeau în relief, piept şi spate la fel de musculoase, talie şi şolduri neobişnuit de subţiri, care contrastau puternic cu coapsele enorme şi gambele pe măsură, ce păreau a fi formate din plăci groase de carne. În sala de banchet a castelului erau adunaţi mai bine de o sută de asemenea cavaleri, singura deosebire între ei fiind aceea că unii aveau picioarele mai lungi decât alţii, fiind deci mai înalţi. Cei mai mulţi nu ştiau să scrie ori să citească, preferând să lase asemenea nimicuri în seama clericilor; fără nici o excepţie însă, toţi erau gata să lupte dezlănţuit, oriunde şi oricând, în lipsa oricărei provocări, până când ar fi fost doborâţi de efort.

Privind în jurul lui, Hugues observă că toată lumea era bine dispusă; vinul şi berea fuseseră excelente, aşa că toţi aşteptau cu nerăbdare ca distracţia să înceapă. Tatăl şi bunicul lui plecaseră printre primii din sală, urmaţi fiind de alţii; deşi bunicul îi spusese că aşa se va întâmpla şi că nimeni nu va da atenţie vârstnicilor care se retrăgeau, lui i se părea că exodul acestor cavaleri de seamă era prea important pentru a trece neobservat. Dar imediat îşi dădu seama că plecarea lor era mascată în mare măsură de un du-te-vino generalizat: cavalerii rămaşi începuseră să schimbe locurile între ei şi să circule de colo-colo, discutând cu prietenii şi punând rămăşaguri pe rezultatul luptelor care aveau să înceapă în scurt timp. Prin urmare, izbuti să se relaxeze puţin şi să răsufle mai liniştit, până ce îşi aminti că se apropia cu paşi repezi ora încercării sale.

Nu peste mult timp, Godefroi de St Omer se ridică, pocni din degete spre el pentru a-i atrage atenţia şi, o clipă mai târziu, se îndreptau amândoi spre măruntaiele castelului; zumzetul din sala de banchet abia se mai auzea în urma lor. De felul său o fire nestăpânită, Godefroi era acum tăcut în vreme ce îl conducea cu paşi grăbiţi spre zona secretă de dedesubt şi dincolo de prima pereche de uşi, până la vestibulul octogonal. Ciocăni într-una dintre uşi cu mânerul pumnalului şi, când aceasta se deschise, făcu un pas înainte şi-i şopti ceva celui care stătea de pază; amândoi îi făcură apoi semn lui Hugues să

se apropie. Când ajunse lângă ei, îi cerură împreună parola pe care o învăţase data trecută. O rosti, abia stăpânindu-şi un zâmbet stârnit de ardoarea lor copilărească, iar ei îl poftiră în mod solemn să meargă mai departe, de această dată singur, de-a lungul unui culoar întunecat, îngust şi şerpuit. La capătul acestuia, Hugues ajunse într-o încăpere mică, luminată de un singur felinar, în care se afla o singură piesă de mobilier: o bancă de îngenuncheat, pentru rugăciuni, acoperită cu o bucată de pânză grosolană, care se dovedi a fi rasa unui călugăr-cerşetor. Amintindu-şi cele învăţate la vizitele anterioare aici, Hugues îşi lăsă pe podea hainele fine cu care era îmbrăcat, punându-şi în locul lor rasa din pânză de sac. Apoi, astfel înveşmântat, mai sărăcăcios decât oricând în viaţa lui, se aşeză pe banca de lemn, aşteptând ceea ce avea să urmeze.

3

Hugues era conştient în primul rând de sentimentele şi impresiile sale, odată ce fusese chemat în încăpere. Habar nu avea cine venise după el, fiindcă omul era învăluit în negru din cap până-n picioare, fiind astfel imposibil de identificat. Culoarul pe care-l străbăteau era întunecat şi lipsit de orice trăsătură distinctivă. Ţinându-se de cotul călăuzei sale şi urmând-o îndeaproape, păşind cu grijă, se întreba cum de-şi găsea omul drumul fără a se lovi de ceva. Mai târziu avea să descopere că nu exista pe culoarul acela nimic de care să se poată lovi şi că de fapt nici nu străbăteau un culoar; cotiturile şi curbele derutante urmau pur şi simplu liniile trasate pe pardoseala unei anticamere cu pereţii vopsiţi în negru. Călăuza lui ţinuse tot timpul o mână pe o frânghie din mătase neagră, care îi dusese în siguranţă până la destinaţie – Încăperea vastă aflată dincolo de anticameră.

Hugues îşi dădu seama că ajunseseră la capătul drumului când trecură de o uşă nevăzută într-o altă cameră, fiindcă tăcerea de acolo, deşi la fel de adâncă, avea un alt timbru, sugerând un spaţiu încăpător. Călăuza lui se opri brusc, iar Hugues, care se afla imediat în spatele său, se ciocni de spinarea omului, lovindu-l cu umărul şi aproape dezechilibrându-se amândoi. În vreme ce el se îndreptă,

ţinându-şi răsuflarea în dorinţa de a prinde măcar un sunet, o rază slabă de lumină licări undeva departe deasupra lor, devenind din ce în ce mai mare, până ce străpunse întunericul din încăpere. Hugues nu întoarse capul pentru a privi în jur, fiindcă făcuse asta şi prima şi a doua oară când mai fusese aici şi de fiecare dată călăuza îl împunsese în coaste cu ceva ascuţit, suficient de tare pentru a-i da sângele. Acum se mulţumi să privească drept înainte şi să încerce să audă tot ce era de auzit.

Ştia că erau oameni în sală. Îşi dădea seama că stăteau în picioare sau aşezaţi, în jurul lui; şi acest lucru îi era cunoscut de când mai fusese aici, dar acum *simţea* că e înconjurat de mult mai multe persoane decât dăţile trecute. Lipsit de orice aport senzorial, nu avea cum să bănuiască însă câţi anume erau. Mintea lui înregistra impresii, iar acestea erau influenţate, cu siguranţă, de ceea ce ştia cu privire la numărul celor reuniţi pentru Adunare.

Îşi încleştă dinţii, îşi îndoi degetele şi se forţă să respire adânc, încercând să se liniştească şi să se lase dus de evenimente acolo unde trebuia să ajungă. La un moment dat, îşi spuse că era cea mai dificilă sarcină pe care şi-o asumase vreodată, deoarece fiecare aspect al educaţiei şi instruirii lui îl pregătise pentru ceva cu totul opus; totuşi, atât tatăl, cât şi bunicul lui insistaseră că trebuia să dea dovadă de pasivitate acum şi să se lase mânat de firul lucrurilor, indiferent care avea să fie acesta, ignorându-şi pregătirea anterioară şi faptul că fusese învăţat să pună la îndoială tot ce i se spunea şi să reziste încercărilor oricui de a-l manipula ori de a-l sili să facă ceva împotriva voinţei sale. *Pluteşte,* îşi spuse în gând, *pluteşte!*

Cineva se apropie de el suficient de mult pentru a-i simţi dulceaţa grea, dar nu tocmai neplăcută, a răsuflării, şi personajul începu să intoneze ceva într-o limbă necunoscută. Era o incantaţie prelungă şi, în vreme ce continua, lui Hugues i se păru că aerul din sală devine mai strălucitor, până când, curând, izbuti să întrezărească silueta celui din faţa lui şi conturul vag al celorlalţi, mulţi, la marginile întunecimii din jur. Îşi dădu totodată seama că ghidul lui înveşmântat în negru dispăruse neauzit, probabil atunci când se apropiase cantorul.

Când incantaţia luă sfârşit, lucrurile începură să se precipite şi, din ce în ce mai des, Hugues izbutea să recunoască

fragmente din cele învăţate luni de-a rândul. Rând pe rând, siluete înveşmântate în robe, cu glugile trase pe faţă, îl conduseră în diverse locuri din sală, unde îi erau adresate întrebări de către alte siluete; veşmintele diferite ale acestora, definite în întuneric mai degrabă prin formă şi dimensiuni decât prin detalii, îl îndemnau să creadă că era vorba despre membri de rang mai înalt ai frăţiei. Şi treptat, extrem de lent, însă continuu, lumina din încăpere devenea tot mai vie. Sursa aceea iniţială, raza minusculă de deasupra lor, rămăsese tot singură, însă Hugues îşi spuse că probabil cobora într-un fel, foarte, foarte încet, fiindcă putea vedea din ce în ce mai bine siluetele bărbaţilor aşezaţi pe scaune în jurul încăperii; deşi era încă prea întuneric pentru a distinge trăsăturile acestora, vedea acum limpede dalele albe şi negre ale pardoselii.

Apoi, după ce încheie unul dintre cele mai lungi răspunsuri, doi bărbaţi îl prinseră de încheieturile mâinilor şi îi apăsară umerii în jos, obligându-l să îngenuncheze. Aşezat astfel, şi ştiind că n-ar fi putut să se opună nici dacă ar fi vrut, se văzu silit să rostească cel mai oribil şi mai sinistru jurământ pe care şi l-ar fi putut imagina, amintind de torturi, descăpăţânare, moarte şi dizgraţie căzută asupra sa şi asupra celor dragi, dacă ar fi trădat vreodată secretele pe care urma să le afle. Jură cum i se ceruse şi i se permise apoi să se ridice, înconjurat fiind de câţiva bărbaţi care, atingându-l cu palmele, îl îndrumară blând către ceea ce i se păru a fi un colţ îndepărtat al încăperii. Acolo se pomeni răsucit din nou şi poziţionat cu bărbia ridicată spre sursa de lumină de deasupra care, observă el, era încadrată de doi pilaştri înalţi ce păreau să formeze o arcadă. O voce pe care n-o mai auzise până atunci, mai puternică şi mai răsunătoare decât oricare alta, începu să vorbească într-o limbă necunoscută.

Era conştient de trupurile care se apropiau de el tot mai mult; apoi, cu o agitaţie bruscă în întuneric, mai multe lucruri se petrecură dintr-odată, cel mai rău şi mai neaşteptat aducându-i inima în gât de spaimă. Un bărbat necunoscut, aflat undeva în faţa lui, se desprinse de grupul celorlalţi, se aplecă rapid, ca pentru a lua ceva de jos, şi se năpusti spre el, ridicând o măciucă grea în aer şi repezind-o spre capul lui. În clipa aceea lumina dispăru, iar Hugues se simţi apucat din spate, cu putere, de multe mâini care, imobilizându-l, îl traseră înapoi din

calea izbiturii feroce, împingându-l în jos, tare, spre podea, iar lovitura căzu razant pe lângă tâmpla lui, cu un bufnet înfundat în locul trosnetului de os frânt pe care-l aştepta. Încremenit şi dezorientat, incapabil să se mişte în strânsoarea de fier a atâtor mâini nevăzute, cu inima bubuindu-i de spaimă şi răsuflarea tăiată, Hugues se simţi împins în jos şi coborât mai departe decât ar fi crezut posibil, fără a atinge podeaua, fiind apoi tras şi răsucit într-o parte şi-n alta, fără a avea puterea de a se opune; pentru o fracţiune de secundă, incredibil, i se păru că îl înfăşurau în ceva.

Atât de repede încât viteza fulgerătoare îl descumpăni mai mult decât orice altceva. Apoi toate mâinile îi dădură drumul, toate sunetele şi mişcările încetară, iar liniştea deveni totală. Îngrozit cum nu mai fusese niciodată în viaţa lui, rămase încremenit, cu ochii strâns închişi, ţinându-şi răsuflarea şi încercând să-şi dea seama ce se întâmplase cu el. Ştia că trebuie să fie mort, căci văzuse măciuca aceea uriaşă pe care atacatorul necunoscut o repezise spre el şi simţise impactul loviturii, lipsit însă de orice durere. Iar acum dispăruse parcă totul: nu mai avea nici o senzaţie, nu mai era nici un sunet, nici o lumină – nimic, cu excepţia inimii sale care îi bubuia în piept, răsunându-i în urechi. Se putea oare ca un om să fie mort şi totuşi să audă aşa ceva? Sau erau doar amintiri din viaţa care se sfârşise? Şi unde se afla acum, dacă nu în pragul raiului ori al iadului, aşteptând sosirea Judecătorului suprem?

Încet, cu teamă, deschise ochii şi nu văzu nimic, decât beznă, un întuneric deplin, negru şi la fel de adânc precum cel din spatele pleoapelor sale înainte de a le deschide. Întunericul, tăcerea, nemişcarea completă din jur şi lipsa oricărei dureri sau senzaţii îl îndemnau din ce în ce mai mult să creadă că într-adevăr murise şi, în vreme ce mintea lui explora această posibilitate, începu să se audă un sunet slab, metalic, şi o explozie de lumină străpunse întunericul în clipa în care cineva deschise uşiţa unui felinar.

Hugues încremeni din nou de spaimă şi inima îi sări în piept văzând cum persoana care ţinea felinarul împinge o lumânare pe uşiţă, iar apoi alte lumânări se apropiară de flacăra celei dintâi, astfel că încăperea se umplu rapid de lumină. Hugues încercă să se răsucească şi să se ridice, dar descoperi că nu se putea mişca, iar o mână de sus îi apăsă uşor gura, silindu-l să

stea locului. Câteva clipe mai târziu, deasupra lui, undeva la înălţime, apăru un cerc de feţe care îl priveau, iar el îşi dădu seama că era întins pe spate. Apoi bărbatul cu gluga robei trasă pe cap, care stătea la picioarele lui, făcu un semn, ceilalţi îngenunchează rapid, se aplecară spre el şi din nou mâinile lor îl prinseră şi-l ridicară în poziţie rigidă, astfel că doar călcâiele îi rămăseseră pe sol, restul trupului fiindu-i adus la verticală, la fel de ţeapăn ca o scândură. Mâinile îl părăsiră, retrăgându-se în perechi, până ce el rămase în picioare, holbându-se la bărbatul cu glugă din faţa lui şi ştiind bine, după înălţimea şi masivitatea lui, cine era.

Messire Étienne de St Clair ridică o mână şi îşi trase gluga de pe cap, faţa încreţindu-i-se într-un zâmbet larg.

— Ce ai pe tine? întrebă el.

Surprins, Hugues îşi privi corpul, apoi clipi derutat; nu mai văzuse niciodată aşa un veşmânt.

— Nu ştiu, *messire,* răspunse ridicând din umeri şi observând că era înfăşurat strâns într-un fel de robă albă, astfel că nu-şi putea mişca mâinile.

— Este un linţoliu, explică de St Clair, de această dată cu o expresie gravă. Ştii ce-i acela?

Hugues privi din nou în jos.

— Da, *messire.* Este giulgiul în care e dus mortul la groapă.

— Adevărat. Şi ştii de ce îl porţi?

— Nu, *messire.*

— Atunci, întoarce-te şi uită-te unde ai fost.

Mâinile îl prinseră de braţe şi îl răsuciră uşor, echilibrându-l când dădu să cadă pe spate. La picioarele lui se deschidea un mormânt puţin adânc, în care se aflau un craniu uman albit de vreme şi două oase lungi, încrucişate, sub el. Hugues rămase locului împietrit, privind mormântul. Era real, iar el zăcuse acolo, înăuntru. Nu era de mirare, îşi spuse, că se simţise coborât atât de mult.

— Ai murit şi ai fost îngropat, îi spuse de St Clair, apoi lumina s-a întors, iar tu ai fost readus la viaţă. Ai renăscut, un om nou, unul din străvechea noastră confrerie. Viaţa ta de până acum a rămas în urmă, uitată, încheiată; te-ai născut din nou în Iluminare, pentru a sluji căutării adevărului şi a readuce înapoi ceea ce a fost la începuturile noastre. Bine ai venit, deci, frate Hugues, în confreria noastră, Ordinul Renaşterii în Sion. Acum,

că ai fost Înălţat şi ai devenit unul de-ai noştri, vei avea posibilitatea să înveţi totul despre străvechile şi secretele noastre cunoştinţe, iar primul pas pe această cale este îmbrăcarea în veşmintele iniţiatului.

— Aşa să fie!

Toţi cei prezenţi rostiseră cuvintele, glasurile lor împletindu-se într-un tunet înăbuşit, iar Hugues primi, pentru întâia dată, antica binecuvântare şi acceptarea ritualică în cadrul Ordinului Renaşterii.

De St Clair făcu un semn şi patru bărbaţi în alb se apropiară de Hugues şi, înconjurându-l, îl eliberară rapid din linţoliul în care fusese înfăşurat, îi scoaseră rasa grosolană din pânză de sac şi îi puseră un brâu din lână de miel, peste care drapară veşminte bogate, de un alb imaculat. Când cei patru se depărtară de el, Hugues văzu că toţi cei prezenţi îşi scoseseră mantiile negre pe care le purtaseră, rămânând în robe albe, la fel ca aceea pe care i-o dăduseră lui. Unii dintre ei aveau însă diverse ornamente negre pe hainele de culoarea zăpezii, iar Hugues îşi spuse că acestea simbolizau probabil diverse ranguri, fiindcă nu semănau între ele. Acum totul în Încăpere era vizibil în întreaga lui strălucire, fiece element din interior – plafon, pereţi, mobilier, podea – fiind alb, negru, ori o combinaţie a acestor două culori.

De St Clair se apropie cu braţele întinse şi îşi strânse finul la piept, apoi se trase într-o parte, pentru a-i lăsa pe tatăl şi bunicul lui să-i ureze bun-venit în confrerie. Toţi ceilalţi, pe rând, veniră apoi pentru a-l îmbrăţişa ca pe un frate. În vreme ce era astfel felicitat, Hugues îi recunoştea pe unii dintre ei, cu uimire, gândindu-se la felul în care multe dintre misterele ce-l nedumeriseră până în această seară se lămuriseră dintr-odată; în acelaşi timp însă, pe măsură ce piesele păreau să se aranjeze în mintea lui, îşi dădu seama că înţelege tot mai multe lucruri.

Mult mai târziu, după ce toate ritualurile serii se încheiaseră şi mulţimea începuse să se risipească, Hugues şedea într-o anticameră viu luminată, împărtăşind o carafă de vin cu tatăl, cu naşul şi cu cei doi bunici ai lui. La un moment dat, când conversaţiile încetaseră, *messire* Étienne de St Clair îşi puse pocalul pe masă şi, încrucişându-şi braţele la piept, se lăsă pe spate până ce scaunul începu să se legene pe două picioare. Hugues aşteptă, dar naşul lui nu spuse nimic.

— Iertaţi-mă, *messire*, dar am impresia că vreţi să mă întrebaţi ceva.

De St Clair clătină din cap.

— Nu; vreau să-ţi spun ceva, aşa că ascultă-mă bine. Suntem fraţi acum, tu şi cu mine, aşa că nu vreau să mai aud nici un „*messire*” din partea ta, mai cu seamă aici, în Încăpere. Dacă vreodată vei simţi o nevoie presantă să mi te adresezi cu formalisme, poţi să-mi spui „sieur Étienne”, dar în general Étienne e suficient, aşa cum e firesc între fraţi. Te-ai purtat bine în seara asta, dar nimeni nu se îndoia că aşa vei face. Ieri, dacă-ţi mai aminteşti, ţi-am dat voie să mă întrebi orice doreşti. Acum, că ai fost înălţat, mai ai cumva vreo întrebare?

— Da, am, despre Ordinul Renaşterii în Sion. Renaşterea a ce, sau a cui? Ori numele se referă doar la ceremonia Înălţării? Şi unde – sau ce – e Sionul?

— Aha!

De St Clair se îndreptă în scaun şi întinse o mână spre baronul de Payens. Acesta râse stânjenit, duse o mână la cingătoare şi scoase o pungă cu bani pe care o azvârli spre prietenul său. De St Clair o prinse în zbor cu rapiditatea unei pisici la vânătoare şi se întoarse spre Hugues cu un zâmbet larg şi cu punga în palmă.

— Am pus ieri un rămăşag cu tatăl tău că, având o singură întrebare la dispoziţie, exact acest lucru vei vrea să-l ştii. Aruncă punga în aer, o prinse din nou şi o vârî la cingătoare, după care continuă: Cât despre răspuns, ai ajuns acum în poziţia în care vei putea afla tu însuţi, fiindcă răspunsurile trebuie căutate, învăţate şi câştigate, exact ca Înălţarea. Sion este numele iudaic al Ţării Sfinte, un loc sigur sau un sanctuar. Asta află toţi cei ce se gândesc să întrebe. Mai mult de atât însă nu-ţi pot spune, aşa cum nu poate nici unul dintre fraţii noştri, până ce nu-ţi vei fi câştigat dreptul de a şti. Chiar şi cei mai învăţaţi membri ai confreriei au fost nevoiţi să-şi câştige dreptul de a afla fiece secret. Iar tu vei face la fel şi le vei afla unul câte unul, la fel ca fiecare dintre noi. Aşa procedăm noi, aşa înaintăm de la un nivel la altul al cunoaşterii în cadrul ordinului: studiem şi învăţăm ritualurile – la perfecţie, cuvânt cu cuvânt – de la fraţii noştri venerabili, care şi-au petrecut întreaga viaţă acumulând cunoştinţe, experienţă şi înţelepciune. Învăţătura ne este atent verificată, iar când

suntem gata, fiecare în ritmul lui şi după dorinţa sa, trecem la următorul nivel. Unii ajung mai departe decât alţii, în funcţie de mintea lor, de posibilităţile pe care le au şi de ceea ce-i interesează. Nu există nici o măsură a cunoştinţelor acumulate de aici înainte; tot ce se verifică este gradul de înţelegere şi de cunoaştere.

Aici, colţurile gurii i se ridicară abia perceptibil într-un surâs abia mijit.

— Tot ce pot să-ţi spun însă, continuă de St Clair, este că îţi va plăcea să câştigi aceste drepturi. Răspunsurile pe care le vei afla ţi se vor părea incitante, iar cunoştinţele te vor ului. Şi cred că, odată ce vei începe, vei învăţa rapid. Iar acum, ar trebui să ne alăturăm celorlalţi, sus.

— Mai stai puţin, te rog! Acum ce urmează să se întâmple aici, în Payens?

— Să se întâmple? repetă de St Clair privind spre prietenul său, baronul Hugues. Păi, la fel ca tine, nici eu nu ştiu, dar câtă vreme suntem aici, tatăl tău şi cu mine ne vom îngriji de alte lucruri, de pildă de căsătorii. Eu am o fiică nemăritată şi patru fii, dintre care unul cel puţin ar trebui să se însoare curând, cu o fată dintr-o Familie Prietenă. Iar tatăl tău are două fiice şi doi fii de vârsta căsătoriei; unul dintre aceştia eşti tu. Dar îmi dau seama, după figura ta, că nu la asta te-ai gândit. Ia spune, băiete, ce te preocupă?

— Noul papă.

— Noul papă! Ia te uită ce subiect! Ce-i cu el? Şi de ce s-ar gândi un cavaler din Anjou la noul papă?!

Hugues ridică din umerii lui laţi, dar pe faţă nu-i apăru nici măcar umbra unui zâmbet.

— Tocmai fiindcă este nou şi toţi bărbaţii – toţi cavalerii, cel puţin – ar trebui să se gândească la el. Am auzit că a făgăduit să pună capăt la ceea ce el numeşte „problema cavalerilor certăreţi şi belicoşi”.

De St Clair privea încruntat când la Hugues, când la tatăl lui.

— Ce-i asta? *Papa* a zis aşa ceva? Eu n-am auzit una ca asta. Şi despre ce *problemă* vorbeşte?

Îi răspunse baronul Hugues:

— Aceeaşi care ne-a dat şi nouă bătaie de cap în tinereţe, Étienne, doar că acum e mai rea ca niciodată – problema unor

debuşee pentru energia tinereţii. Probabil că voi, în Anglia, nu sunteţi atât de conştienţi de ea cum suntem noi aici, fiindcă aţi trăit într-o continuă stare de revoltă, cu conflicte militare neîncetate vreme de peste douăzeci de ani, ca să-i ţineţi la locul lor pe blestemaţii de saxoni. Dar problema este una serioasă pretutindeni altundeva, în întreaga creştinătate. Şi desigur, deşi nimeni nu recunoaşte acest lucru, principala ei cauză – acum la fel ca în tinereţea noastră – este Biserica însăşi, cu afurisitul zel băgăcios al preoţilor ei. În Anglia, înconjuraţi fiind de saxoni ostili, aveţi cu ce vă ţine cavalerii ocupaţi şi feriţi de probleme; aici însă, legea – adică Biserica, desigur, cea care *face* legea – le interzice să lupte între ei în vreme de pace, să se dondănească sau să tulbure în vreun fel liniştea publică. Iar atunci când o încalcă, aşa cum se întâmplă adesea, tineri, mulţi şi plini de viaţă fiind, blestemaţii de preoţi se-ncruntă şi îi pedepsesc, dându-le amenzi grele şi uneori trimiţându-i la închisoare şi ameninţându-i cu excomunicarea.

Baronul trase adânc aer în piept, în încercarea de a-şi stăpâni furia, apoi continuă:

— Oricum, e o situaţie nesănătoasă, a durat mult prea mult şi nu va face decât să se înrăutăţească. Dar aceşti ultimi douăzeci de ani, sub papa Grigorie, au fost cumpliţi. Am ajuns în pragul anarhiei totale şi lucrurile nu mai pot continua aşa. Domnia legii aşa cum o cunoaştem noi e contestată şi încălcată pretutindeni, de către preoţi. Aşa ar descrie situaţia fiece cavaler prezent azi la Adunare, şi toţi ceilalţi ai creştinătăţii. Dar ceea ce se petrece *cu adevărat,* lucrurile care stau la baza acestei stări de fapt, este mult mai îngrijorător.

De St Clair ascultase cu atenţie, sprâncenele arcuindu-i-se tot mai mult pe măsură ce baronul explica, iar acum dădu din mână a enervare.

— Înţeleg ce vrei să spui, Hugues, dar greşeşti. Grigorie a fost un papă ambiţios, recunosc, dar n-a năzuit decât să extindă dominaţia spirituală a Bisericii; n-a vrut decât să reformeze Biserica din interior. Şi numai Dumnezeu ştie câtă nevoie era de asta.

— Dar încă este nevoie, iar Grigorie e mort.

De St Clair ignoră întreruperea.

— Pe papa Grigorie nu-l interesa să conducă lumea. A fost un autocrat – toţi papii sunt – dar nu un dictator. După părerea

lui, Roma ar trebui să domine lumea din punct de vedere spiritual, prin intermediul religiei, dar numai după ce-şi va fi curăţat propriul cămin de mizeria corupţiei. Chiar şi atunci însă, controlul politic va cădea în sarcina regilor şi a guvernelor. Nu a fost un om uşor de suportat, acest Grigorie al VII-lea – mai cu seamă pentru preoţii şi episcopii nesupuşi – dar nu a visat decât la gloria Domnului, nu a sa însuşi.

Baronul ridică din umeri.

— Poate că e adevărat, dar puţini dintre cei din jurul lui aveau aceleaşi daruri şi idei ca el, şi numai forţa lui i-a ţinut sub control. Iar acum, Grigorie e mort de trei ani, iar cel care i-a luat locul este un oarecare lipsit de coloană vertebrală, care-i lasă pe fanatici să facă tot ce poftesc. Starea de lucruri de astăzi este rezultatul acestor ultimi trei ani. Oamenii Bisericii se fudulesc pretutindeni ca păunii, încercând să schimbe situaţia şi să ia toată puterea din mâinile seniorilor laici, în toate ţările creştinătăţii.

Baronul se întrerupse, stând parcă la îndoială dacă să continue sau nu, dar apoi adăugă:

— Şi, fiindcă veni vorba, ştii cum au început să ne numească pe cei ca mine şi ca tine? Seniori vremelnici, adică seniori deocamdată. Vreun popă isteţ de la Roma, fără îndoială, a scornit expresia, subminându-ne astfel străvechea autoritate. Ei, pe de altă parte, fiind unşi şi deci trimişii personali ai Domnului pe pământ, trebuie consideraţi permanenţi şi de neînlocuit. Situaţia asta – continuă baronul cu dezgust în glas – se agravează de ani buni deja. Am discutat despre ea cu conţii de Champagne şi Fulk de Anjou, dar şi cu alţii, şi se pare că nu putem face nimic altceva decât să rezistăm în tăcere şi să refuzăm să acceptăm aroganţa lor blestemată.

Baronul de Payens privi pe rând la toţi cei adunaţi în jurul mesei şi continuă:

— Dumnezeu nu are nici un amestec aici, şi nu mă îndoiesc că voi ştiţi bine asta. Preoţii cu care avem de-a face aici nu sunt interesaţi câtuşi de puţin de lucrurile dumnezeieşti, decât atunci când le convine să folosească numele Domnului ca pe o armă, în propriul lor interes. Se amestecă în lumea noastră, avizi de putere şi de plăcerile ei. Îşi cumpără posturile, preacurvesc şi sunt urâţi în ochii lui Dumnezeu. Papa Grigorie a încercat să stopeze această situaţie, să-i schimbe cursul, şi

chiar a reuşit, pentru o vreme. Dar era singur, pontificatul lui a fost prea scurt, iar acum ticăloşii au revenit la putere. Nu se ştie ce-i cu noul papă, Urban; ar putea sau nu să se alăture fanaticilor. Dacă o face, şi dacă aceştia au câştig de cauză – dacă noi le permitem să aibă – atunci întreaga lume va fi condusă de preoţi şi de clerici, iar celor ca noi nu le va mai rămâne decât să depună armele şi să moară.

— Dar nu vor avea câştig de cauză, replică de St Clair cu mânie. Nu se poate. La urma urmei, sunt doar nişte preoţi. Ar fi nedrept şi păcătos.

— Ba nu, Étienne. Ei gândesc cu totul altfel. După părerea lor, acest lucru e inevitabil. Aşa e voia Domnului, susţin ei, şi cine-i poate contrazice, din moment ce numai preoţii pot vorbi cu Dumnezeu şi-i pot afla voinţa? Dar este, într-adevăr, nedrept şi păcătos; aici nu te contrazic. E o nedreptate născută din lăcomie, din ipocrizie şi din duhoarea corupţiei. Şi chiar dacă va deveni fapt, nu se va produce în scurt timp. Urban a fost ales de curând, în martie anul acesta. Este foarte tânăr şi, din câte am auzit, are o sumedenie de idei. A jurat să pună capăt acestei aiureli – sau cel puţin părţii din ea care este în văzul tuturor – şi să rezolve chestiunea cavalerilor şi a violenţei lor necontrolate. Cum ar putea face însă asta fără a desfiinţa ori tagma cavalerilor ori pe cea a preoţilor – iată un mister pentru mine şi pentru toţi cei care îşi pun această întrebare, dar el a făgăduit s-o facă.

Hugues asculta atent, entuziasmat că lua parte la o asemenea discuţie serioasă, iar acum, îmboldit de faptul că toată lumea îi recunoştea pe faţă dreptul de a se afla acolo, intră în vorbă, surprins el însuşi de fermitatea glasului său:

— Păi, este papă, nu-i aşa? Poate începe oricând un război undeva, în nume propriu. Asta n-ar fi ceva nou şi le-ar da cavalerilor un subiect nou de gândire. Toţi ar da năvală la un război şi s-ar răpune unii pe alţii în număr uriaş. Fireşte, aşa nu s-ar rezolva şi problema preoţilor.

Începuse s-o dea pe glumă, însă baronul îl luă în serios.

— Şi unde să înceapă acest nou război, băiete? N-ar fi o idee rea, dar mi se pare imposibil. Nu ai unde s-o faci. Chestiunea aceasta a molipsit întreaga creştinătate. N-ai unde să te duci ca să scapi de ea. Nu există decât două feluri de oameni în lumea noastră: luptători şi clerici, cavaleri şi preoţi. Înţelegi asta, nu-i

aşa?

Hugues încuviinţă.

— Înţeleg, tată. Lumea noastră este, aşa cum spui domnia ta, pe jumătate plină de cavaleri, iar în ochii celeilalte jumătăţi, preoţii, cavalerii au devenit o pacoste.

Se întoarse apoi spre de St Clair, care ascultase tăcut, dar tocmai îşi îndreptase spinarea în scaun, iar acum stătea drept, cu privirile pierdute în depărtare. După câteva clipe, se rezemă din nou de spătar, scărpinându-şi bărbia gânditor, cu un deget.

— Ştii, băiete, zise el, mi-ai dat o idee interesantă. De fapt, tu şi tatăl tău. Creştinătatea, lumea, e plină de cavaleri, după cum bine ai spus, iar în ochii Bisericii, ei au devenit o pacoste. Dar nu toată lumea e creştină, iar creştinătatea, din păcate, nu e chiar lumea întreagă... Şi în plus, Biblia însăşi vorbeşte de o pacoste după alta...

Vocea i se stinse şi de St Clair rămase tăcut o vreme.

— Trebuie să mă gândesc mai bine la asta, reluă el într-un târziu, să mă consult şi cu alţii, iar apoi, poate, am să vorbesc cu acest nou papă. Poate. Dar nu acum. Nu am nici un chef să mă amestec printre clerici şi n-am nici o treabă la Roma ori la Avignon, aşa că hai să discutăm acum despre alte lucruri. Aţi auzit despre această nouă maşinărie de asediu a normanzilor, catapulta? Parcă aşa îi zice. Nu, nici unul dintre voi? Asta mă miră. Eu n-am văzut-o încă, dar, din câte se spune, e o armă teribilă, ce poate arunca o piatră cât un om în toată firea mai departe decât orice altceva.

4

În anii de după Înălţare, de la optsprezece până la douăzeci şi cinci de ani, Hugues de Payens a învăţat multe despre viaţă, progresând rapid de la un nivel la altul al Ordinului Renaşterii, dar n-a părut interesat de marile schimbări prin care trecea lumea din jurul lui. Era genul de tânăr despre care lumea spune că e mânat de o forţă care îl deosebeşte de ceilalţi şi îl împinge mereu să reuşească în tot ce întreprinde. Astfel, când era vorba despre responsabilităţile lui de cavaler, lupta ca un leu, mânuind sabia, securea, pumnalul, toporişca şi chiar arbaleta, fiind de neînvins atât pe terenul de antrenament, cât şi la turniruri, unde precizia lui la tragerea cu arbaleta

devenise în scurt timp uimitoare. În acelaşi timp, acorda o atenţie neştirbită studiilor sale în cadrul ordinului, petrecând mai mult timp alături de preceptori şi de vârstnici decât împreună cu tinerii de vârsta lui.

O asemenea dăruire are, desigur, şi unele neajunsuri, prin aceea că lasă prea puţină vreme pentru lucrurile considerate lipsite de importanţă. Dacă i-ar fi trecut cuiva prin minte să-l întrebe, ar fi aflat cu uluire că, deşi atât de tânăr, Hugues considera că relaxarea şi distracţiile de orice fel erau purtări frivole şi inutile. Nu era interesat să stea la băutură cu ceilalţi cavaleri şi nu făcea nici un secret din faptul că berea băută de dragul ei, doar pentru a te îmbăta, i se părea a fi ceva fără nici o noimă. Din această cauză, nu mulţi erau cei care îl îndrăgeau. Dar Hugues avea destui prieteni; Godefroi de St Omer şi Payen Montdidier îi fuseseră apropiaţi încă din copilărie şi şi-ar fi pus bucuros încă de pe atunci viaţa în mâinile lor. Peste ceva timp, avea să facă exact acest lucru, de nenumărate ori.

Familia lui Godefroi de St Omer avea moşii întinse în Picardia, unde tânărul îşi petrecuse jumătate din anii copilăriei – de obicei iernile – supus, dar nu fără a protesta, fiindcă era cel mai mic dintre fii, al cincilea în ordinea succesiunii. Godefroi prefera cealaltă jumătate a timpului: verile lungi petrecute pe pământurile mamei lui, aproape de Payens şi de locuinţa verişoarei ei iubite, mama lui Hugues; prietenia dintre cele două femei dusese, aproape inevitabil, la apariția unei relaţii similare între fiii lor.

Băieţii se asemănau în multe privinţe şi se completau în altele. Aveau aproape aceeaşi vârstă, despărţindu-i doar zece luni, Godefroi fiind cel mai mare, şi nimic din înfăţişarea lor nu ar fi sugerat că sunt rude. Godefroi, cu părul blond-auriu, păruse întotdeauna, cel puţin de la depărtare, cel mai arătos; de la mică distanţă însă, vedeai că ochii lui albaştri erau o idee mai apropiaţi decât cei căprui ai lui Hugues şi, cu toate că amândoi aveau expresii plăcute, prietenoase, cele câteva fete din anturajul lor păreau să prefere înfăţişarea brună a lui Hugues mai degrabă decât pe cea blondă, aurie, a prietenului său. Singura excepţie de la această „regulă” era – aşa cum ar fi fost de aşteptat, de altfel – sora cea mică a lui Hugues, Louise, care nu avusese ochi decât pentru Godefroi de St Omer de când fusese suficient de mare pentru a-l recunoaşte de la distanţă. În

ceea ce-l privea, băiatul era încântat de acest lucru şi-i răspundea cu aceleaşi sentimente.

Poate datorită apropierii lor încă din copilărie – Godefroi se simţea mai legat de Hugues decât de propriii lui fraţi – erau la fel de pricepuţi în mânuirea armelor, deşi, atunci când era nevoie, Hugues îl învingea pe Godefroi în lupta cu sabia. La arbaletă însă, o armă controversată deoarece eficienţa ei impersonală, distanţă, nu se potrivea deloc cu spiritul cavaleresc, Godefroi avusese întotdeauna rezultate jalnice şi de aceea o considera demnă de dispreţ, o armă pentru bătrâni şi pentru neputincioşi. Tânărul ştia să scrie şi să citească la fel de bine ca Hugues, împărtăşind astfel o trăsătură pe care ceilalţi cavaleri o priveau cu mare suspiciune; cei mai mulţi dintre ei erau la fel de neştiutori în ale cititului ca o botină şi, pentru ei, cunoaşterea literelor era un viciu preoţesc, la fel de grav ca pederastia şi masturbarea. Dar în vreme ce Hugues era o fire serioasă şi într-atât de hotărâtă încât uneori părea inflexibil şi îngâmfat, Godefroi era vesel, isteţ, cu un simţ al umorului ascuţit, la obiect şi oarecum ireverenţios şi o nesfârşită disponibilitate de a asculta şi punctul de vedere al celuilalt. Putea depăşi un moment stânjenitor în conversaţie cu o singură remarcă mucalită, care avea darul de a stârni râsul.

Cel de-al treilea şi totodată cel mai vârstnic membru al triumviratului, aşa cum le plăcea lor să-l numească, era Payen de Montdidier, descendent al unei alte Familii Prietene şi oarecum înrudit cu amândoi, deşi nici unul dintre ei nu catadicsise vreodată să desluşească iţele complicate ale rudeniei lor; erau prieteni şi nimic altceva nu conta pentru ei. Payen, la fel ca Hugues, se născuse în Champagne. Tatăl lui, ca şi al lui Hugues, era un senior şi un ofiţer care se bucura de respectul celorlalţi, iar soţia baronului de Payens era o de Montdidier. Payen era cu două luni mai mare decât Goff şi cu un an mai vârstnic decât Hugues, având tot ce le lipsea celorlalţi doi în înfăţişare. Era înalt şi zvelt, cu picioare lungi, umeri largi şi talia subţire, ca a unui băieţel, şi nu-şi pierduse, maturizându-se, nimic din şarmul copilăresc ori din manierele afabile. Fiind cel mai înalt dintre cei trei, depăşindu-l cu un cap pe Godefroi de St Omer, avea părul lung până la umeri, castaniu-deschis cu câteva şuviţe blonde, şi ochi frumoşi, chihlimbarii, care atrăgeau adesea privirile fetelor.

Din fericire pentru toată lumea, Payen nu-şi dădea seama cât era de atrăgător şi firea lui deschisă, prietenoasă, îl ajuta să-şi croiască uşor drum prin hăţişul romantic, fără să fi adus vreo ofensă serioasă uneia dintre iubitele lui dezamăgite. Tot din fericire, de această dată pentru el însuşi, priceperea sa în luptă şi călărie îl plasa mult deasupra rivalilor nemulţumiţi, neputând astfel să fie deranjat de meschinăriile acestora. Era un prieten bun, de încredere, iar Hugues şi Godefroi simţeau că le lipseşte ceva ori de câte ori el nu le era alături. În anul de după Înălţarea lui Hugues, tinerii trăiseră cea mai lipsită de griji perioadă din viaţa lor şi, cu toate că o mare parte din timp era dedicată îndatoririlor şi responsabilităţilor, cei trei izbutiseră să găsească suficientă vreme pentru a se distra.

Mai exista o persoană în grupul lor, un al patrulea membru al triumviratului – dacă aşa ceva n-ar fi fost o imposibilitate logică. Senior de Payens fiind, Hugues avea un tovarăş pe nume Arlo, servitor prin naştere şi prin poziţie, dar cei doi erau împreună de atâta vreme, încât Hugues îl acceptase de mult ca fiind o prezenţă constantă în viaţa lui şi îi împărtăşise mereu gândurile şi preocupările sale, mai întâi în copilărie, apoi în calitate de coleg la lecţiile de scris şi citit şi, mai târziu, ca scutier, valet, gardă de corp şi tovarăş de arme.

Ca vârstă, Arlo îi era mai aproape chiar decât Godefroi şi Payen, iar tatăl lui, Manon de Payens, fusese toată viaţa servitorul baronului Hugues. Primul său fiu, Arlo (pe care îl chema tot de Payens fiindcă văzuse lumina zilei pe domeniul cu acelaşi nume), se născuse la distanţă de trei luni şi două sute de paşi de micul Hugues, fiind de la sine înţeles încă din ziua venirii sale pe lume că avea să-l slujească pe fiul baronului la fel cum făcuse şi tatăl lui. De atunci, cei doi fuseseră nedespărţiţi, legaţi încă din primele zile de viaţă de acea relaţie rară, bazată pe încredere absolută şi loialitate deplină, care se înfiripă uneori între stăpân şi servitor. Ajunseseră să se cunoască unul pe celălalt atât de bine, încât adesea nici nu mai aveau nevoie de cuvinte pentru a-şi împărtăşi gândurile.

Ordinul Renaşterii era singurul subiect interzis între cei patru, niciodată adus în discuţie în prezenţa lui Arlo – un lucru neprevăzut, care începuse odată cu prima întâlnire a lui Hugues cu ordinul. Acesta era singurul aspect al noului său statut de care nu se putea bucura pe deplin, fiindcă după

optsprezece ani în care împărţise şi împărtăşise totul cu Arlo, acum se vedea nevoit să aibă un secret faţă de el. Faptul că înţelegea nevoia de a păstra taina nu-i diminua câtuşi de puţin părerile de rău şi nu putea decât să accepte că Arlo nu era şi nu avea să devină niciodată membru al ordinului.

Problema îşi găsi însă o rezolvare pe care Hugues n-ar fi putut-o anticipa vreodată. Fusese convins că Arlo nu bănuia nimic, dar într-o zi, dintr-o serie de motive, se văzuse nevoit să se ferească de el nu o dată, ci de trei ori într-o singură după-amiază şi se enervase fiindcă nu izbutise s-o facă într-un mod mai puţin bătător la ochi, fiindcă era limpede că Arlo ştia ceva. În seara aceea, după cină şi înainte de a stinge luminile pentru noapte. Arlo însuşi aduse subiectul în discuţie, în felul său direct şi fără ocolişuri. Era rece afară, iar ei şedeau lângă un foc aprins aproape de grajduri şi-şi ascuţeau armele: Hugues lucra la un pumnal lung, iar Arlo la sabia stăpânului său.

— Ai avut o zi grea, nu-i aşa? întrebă Arlo fără a-şi lua ochii de la sabie. Ai alergat de colo-colo ca un şoarece în grânar, încruntat şi muşcându-ţi buzele de dimineaţa până seara.

Hugues încremeni, aşteptând să vadă ce va urma.

— Mai sunt şi zile din astea, pentru fiecare.

Arlo îşi îndreptă spinarea şi sprijini mânerul sabiei pe genunchi, înainte de a se întoarce spre Hugues.

— Eşti necăjit şi morocănos, îmi dau seama... Oricine poate vedea asta. Dar e din ce în ce mai rău de când ai participat la Adunarea aceea, cu câteva luni în urmă. Ridică sabia în lumină şi o studie, căutând petele de rugină. Ştii de ce n-am venit şi eu la Adunare? întrebă el apoi, văzând cum Hugues face ochii mari de uimire. Sigur că ştii. Fiindcă n-am fost invitat, de aia. Şi m-am bucurat că aşa stau lucrurile... sau m-aş fi bucurat, dacă m-aş fi gândit la asta. Nu e de nasul meu să iau parte la asemenea lucruri. Nici nu m-aş simţi bine să stau acolo printre voi, cavaleri de seamă, toţi cu haine frumoase. Aşa cum tu nu te-ai simţi bine să stai în bucătărie printre servitori şi alţii ca noi, mâncând ce mâncăm noi uneori.

Hugues se încruntă.

— Nu sunt sigur că înţeleg ce vrei să spui, Arlo.

— Cum nu? Doar e suficient de simplu. Noi doi suntem prieteni, Hugues, dar, înainte de orice, tu eşti stăpânul, iar eu servitorul; tu eşti fiul baronului, iar eu băiatul celui care îl

serveşte. Nu uit niciodată asta, dar tu uiţi uneori, şi n-ar trebui s-o faci. Niciodată. Ai devenit bărbat acum şi ai lucruri noi la care trebuie să te gândeşti, lucruri în care eu n-am a mă amesteca. Câteodată te văd cum te frămânţi din cauza asta, aşa ca azi. Dar n-ar trebui s-o faci, fiindcă eu nu mă frământ şi *nu vreau să ştiu* nimic din ceea ce te tulbură atât de tare. Nu se cuvine să ştiu eu asemenea lucruri, iar asta-mi convine. Sunt foarte mulţumit – adăugă el privindu-l pe Hugues în ochi – cu ceea ce trebuie să fac eu. Sunt destule treburi care să mă ţină ocupat, ştiu cum să mă achit de ele şi le pot face chiar şi-n somn, dacă e nevoie. Tu auzi ce-ţi spun?

— Da, replică Hugues cu un început de zâmbet. Îmi spui să-mi văd de treburile mele şi să le ţin pentru mine, iar pe tine să te las să ai grijă de ale tale. Te-am auzit.

— Bine, fiindcă o să-ţi tai un deget, dacă nu te uiţi la ce faci acolo.

Când veni vremea ca Godefroi şi Louise, sora lui Hugues, să se căsătorească – Godefroi avea aproape douăzeci şi unu de ani, depăşind deja vârsta la care se cuvenea să-şi asume îndatoririle de soţ – evenimentul era deja aşteptat de atâta vreme încât aproape că nu mai stârni nici un comentariu din partea celorlalţi doi tineri. Louise îi fusese lui Hugues mai degrabă o prietenă decât o soră, iar cu Payen avusese o relaţie asemănătoare, aproape frăţească; de aceea, amândoi ştiau că nunta ei cu Godefroi nu avea să schimbe cu nimic legătura dintre ei.

Ceea ce nimeni n-ar fi bănuit însă era faptul că, aproape în acelaşi timp, Payen avea să se însoare cu Marguerite de St Clair. Cei doi se întâlniseră prima dată atunci când fata venise din Anglia împreună cu tatăl ei, pentru ca acesta să ia parte la înălţarea lui Hugues. Deşi Payen se îndrăgostise de Marguerite mult mai fierbinte decât ea de el, mai târziu deveni limpede pentru toată lumea că fata îl plăcea şi ea – atât de mult încât, aşa cum aveau să descopere prietenii lui mai apoi, Marguerite făcuse tot ce-i stătuse în puteri, după ce revenise în Anglia, pentru a-şi convinge tatăl să se întoarcă iar în lumea civilizată din Champagne.

Messire Étienne, a cărui soţie se stinsese cu mulţi ani în urmă, nu putea rezista în faţa dorinţelor şi vicleşugurilor unicei

sale fiice, dar în această privinţă nu izbutise să-i facă pe plac, din pricina responsabilităţilor şi îndatoririlor pe care le avea faţă de regele Angliei, William Rufus, fiul lui William I Cuceritorul. Dar aceleaşi responsabilităţi şi îndatoriri îl determinaseră în cele din urmă să-şi trimită fiica, de voie, de nevoie, fără el în Champagne. Marguerite sosise pe domeniul baronului de Payens la începutul toamnei, în anul 1091, însoţită de un alai respectabil şi înarmată cu o scrisoare din partea tatălui ei către bunul său prieten, baronul Hugues; acesta se dovedise suficient de delicat pentru a-şi ascunde orice brumă de ezitare pe care ar fi resimţit-o la sosirea ei neaşteptată şi o primise cu dragă inimă în casa şi în familia lui. Apoi, odată ce soţia şi fiica lui, încântate, o conduseseră pe nou-venită în camerele ei, repartizându-i totodată pe cei care o însoţeau printre servitorimea casei, baronul se aşeză liniştit pentru a citi scrisoarea primită. Era scrisă pe şase foi de pergament gros din piele de oaie, atent curăţat şi înmuiat, cu o slovă îngrijită, care vădea că *messire* Étienne o dictase unuia dintre scribii săi.

York
Ziua a cincea a lunii iunie, *Anno Domini* 1091
Către Hugues, baron de Payens, în ţinutul Champagne

Salutări ţie, prietene,

Misiva aceasta, când va ajunge la tine, va fi însoţită de cel mai drag şi mai scump bun al meu, fiica mea Marguerite; simpla ei prezenţă alături de tine, în vreme ce eu mă aflu încă în Anglia, va trebui să te asigure că am cumpănit mult înainte de a-ţi face această rugăminte. Dacă n-aş fi foarte, foarte îngrijorat pentru siguranţa ei, nu m-aş fi despărţit de ea de bunăvoie şi nu te-aş fi pus acum în faţa unui fapt împlinit, acela de a avea grijă de copilul altuia. Marguerite nu mai este o copilă însă, iar acesta a fost un alt aspect care m-a ajutat să iau această hotărâre.

De la moartea soţiei mele, după cum ştii, Marguerite este lumina ochilor mei; fata a acceptat şi a îndurat cu sfinţenie toate neplăcerile şi greutăţile la care a supus-o felul în care îmi trăiesc eu viaţa. Castelul meu nu e un loc potrivit pentru o tânără doamnă, aşa cum bine ştii. Este un castel practic, spartan şi urât, cu ziduri din lut mărginite de trunchiuri ascuţite de copac, cu încăperi simple, reci, murdare, fără confortul cuvenit unei tinere de viţă nobilă. Este mai degrabă o fortăreaţă

decât un cămin şi mi-am dat seama că, ţinându-mi fiica aici, o condamn, dacă nu la pieire, atunci cel puţin la lipsuri şi la mizerie. Noi – normanzii lui William – ne aflăm deja în Anglia de un sfert de veac şi în York de şaisprezece ani, iar saxonii nu sunt câtuşi de puţin mai liniştiţi şi mai blânzi decât erau când am pus prima dată piciorul în această ţară. Ar fi trebuit să-mi trimit fiica de aici cu ani în urmă, dar în slăbiciunea şi în egoismul meu, n-am vrut să mă despart de ea, căci doar prezenţa ei îmi mai aminteşte de frumuseţe în ţinutul acesta îngheţat, mohorât şi ploios.

Acum însă, suntem iar în război, ameninţaţi de o altă năvălire din nord, şi fiindcă nu-i pot garanta siguranţa, nu am de ales decât s-o trimit la tine, ştiind că n-ar putea ajunge pe mâini mai bune.

Malcolm Canmohr, regele Scoţiei, s-a întors asupra noastră – în a treia lui încercare în răstimp de douăzeci de ani – iar regele William a hotărât din nou ca eu să fiu cel care să-i ţină piept. Am mai făcut-o şi înainte, cu nouă ani în urmă, şi am crezut atunci că l-am potolit, dar acum William Cuceritorul nu mai e, iar Canmohr – mi s-a spus că numele înseamnă Mare Căpetenie – pare a crede că noul rege e mai uşor de izgonit decât a fost tatăl lui. Minte slabă! Soţia lui, venerată de poporul lor ca un fel de sfântă, poartă acelaşi nume ca fiica mea, însă e vară bună cu Egbert, moştenitorul saxon al tronului englez; ca urmare, femeia şi-a lăsat sfinţenia la o parte şi îl îmboldeşte pe soţul ei să ridice la luptă nenumăraţi oameni, în încercarea de a-şi recăpăta regatul – şi nu o dată, ci de trei ori. Aşa se face că va trebui să plec la luptă de azi în trei zile.

Oastea mea se adună chiar în vreme ce-ţi scriu, formată din toţi bărbaţii pe care îi pot strânge; de aceea, castelul meu nu va mai fi apărat decât de o mână de oameni, care îi vor ţine porţile închise până ce mă voi întoarce. În faţa acestei situaţii, şi ţinând cont că s-ar putea să nu mă mai întorc deloc din campania în care plec, am făcut toate aranjamentele pentru a o lăsa pe scumpa mea Marguerite în grija ta. Ea va pleca mâine, însoţită de o mică escortă. Şeful acesteia, numit de mine însumi, este Giscard. Lui şi celor doi fii ai săi, Michel şi Rombaud, le-am încredinţat aur îndeajuns, în trei cufere solide – zestre pentru orice partidă pe care i-o vei putea aranja în viitor.

Nu ştiu când, sau dacă, vei mai primi veşti de la mine, prietene, dar nu mă îndoiesc că fiicei mele iubite îi va fi mai bine, sub priveghererea ta, decât oriunde altundeva. Ai grijă de ea în locul meu şi sper să vă revăd pe amândoi curând.

În următorii trei ani, din Anglia n-a venit nici o veste despre de St Clair. Nimeni nu ştia dacă scoţienii învinseseră în nord. În sudul ţării, normanzii erau încă la putere. Asta era însă tot ce se ştia, fiindcă aşa voise William Rufus şi nimeni nu îndrăznea să-i stârnească mânia. Neştiind deci dacă prietenul său era în viaţă sau nu, baronul Hugues îşi asumă depline îndatoriri părinteşti faţă de fiica lui, pe care o trata exact ca pe copilele lui; aşa se întâmplase că pusese la cale căsătoria ei cu tânărul Payen de Montdidier în toamna anului 1092 – o partidă cum nu se poate mai bună, avantajoasă pentru ambele părţi şi cu care tatăl ei ar fi fost pe deplin de acord. Cei doi tineri nu erau nici pe departe la fel de îndrăgostiţi cum fuseseră Louise de Payens şi Godefroi de St Omer, dar se plăceau şi se admirau reciproc, iar acest lucru – toată lumea era de acord – constituia baza unei căsnicii reuşite şi durabile.

5

Pentru o vreme, viaţa decurse idilic pentru cei trei. Căsătoriţii trăiau în deplină mulţumire, soţiile fiindu-le prietene apropiate, iar Hugues, încă neînsurat, era mai mult decât fericit să se poată cufunda cât mai asiduu în studiile din cadrul Ordinului Renaşterii, fără a fi distras de preocupările în care l-ar fi antrenat prietenii lui, azi ocupaţi şi ei.

Idila se sfârşi într-o zi de mai a anului 1093, când Godefroi şi Payen veniră împreună în camerele lui Hugues, părând cât se poate de crispaţi. Hugues îşi dădu imediat seama că se petrecuse ceva grav şi, lăsând la o parte cartea din care citea, se ridică în picioare.

— Ce-i cu voi? Ce s-a întâmplat?

Cei doi schimbară o privire între ei vinovată, i se păru lui şi amândoi ezitară să-i răspundă. În cele din urmă. Godefroi se trânti pe o banchetă de sub fereastră şi spuse:

— Au aflat.

— Cine a aflat şi ce?

Payen îşi drese glasul.

— Fetele, Marguerite şi Louise. Ştiu despre ordin.

— Ce?!

— Ştiu despre ordin, murmură Godefroi. Au vorbit între ele, au discutat şi pe urmă au venit la noi şi ne-au întrebat direct ce anume facem la Adunări.

— Pentru numele lui Dumnezeu… bâigui Hugues, abia reuşind să-şi adune cuvintele. Dar ce aţi făcut? Cum v-aţi putut uita jurămintele până-ntr-atât? Nu vi se par suficient de oribile pedepsele pe care aţi acceptat să le primiţi în caz că trădaţi secretul?

— Noi n-am făcut *nimic,* Hugues. N-am uitat nimic şi n-am spus nimic. Nici unuia dintre noi nu i-a scăpat măcar un cuvânt în faţa cuiva din afara Lojii noastre. Crede-mă, ne-am pus şi noi toate întrebările astea de când am aflat şi nici unul dintre noi nu a rostit vreo vorbă despre ordin.

— Şi totuşi, soţiile voastre ştiu. Când aţi descoperit asta? întrebă el privindu-le chipurile frământate. Cu cât timp în urmă v-au întrebat despre ordin?

— Astăzi ne-au întrebat, răspunse Godefroi, privindu-l în ochi. În după-amiaza asta, cu nici o oră în urmă. Am venit la tine imediat.

— Şi ce anume v-au întrebat, exact?

Payen părea buimăcit.

— Păi… nu ştiu… nu-mi pot aminti. M-a cuprins o groază atât de mare când le-am auzit, încât am rămas încremenit. Nu-mi amintesc decât că mi-am zis: „Au aflat. Cum de-au aflat?”

— Şi eu la fel, interveni Godefroi clătinând din cap, cu ochii pierduţi. Nu m-am mai gândit la nimic altceva când mi-am dat seama ce mă întreabă Louise… şi nu-mi amintesc exact ce m-a întrebat.

— Hai să privim problema altfel. Ce le-aţi spus voi?

— Să le spunem? Dar n-ai auzit ce ţi-am zis până acum? Nu le-am spus nimic, Hugues! Eu în nici un caz n-am făcut-o, şi îl cred pe Payen când susţine că nici el n-a spus nimic. Dar nu asta-i important… deşi e. Acum trebuie să vedem ce e de făcut în continuare.

Încă năucit, Hugues se uita când la unul, când la celălalt, cu buzele ţuguiate.

— Păi, cel puţin asta-i simplu. Mergem la tata şi-l întrebăm pe el ce să facem. El o să ştie şi o să ne spună şi cum rămâne cu voi doi. Hai să mergem chiar acum. I-a trecut unuia dintre voi prin minte să le ceară soţiilor să nu mai spună nimănui

nimic?

— Fireşte că da! exclamă Godefroi. Vestea ne-a luat piuitul, dar nu şi minţile. Nu vor discuta nimic, cu nimeni, fiindcă aşa le-am cerut şi ştiu amândouă cât suntem de mânioşi.

— Foarte bine, atunci; să mergem şi să-l mâniem şi pe tata. Din fericire, este aici. L-am văzut cu nici o oră în urmă, cam pe când vă luau soţiile voastre la întrebări. Haideţi să-l căutăm.

Baronul Hugues era la fierărie, supraveghind potcovirea armăsarului său preferat. Era un animal splendid, dar căzuse cu o lună în urmă pe o pantă alunecoasă, îşi rănise piciorul drept din faţă şi de atunci era în îngrijire. Abia în acea dimineaţă se considerase că era suficient de refăcut pentru a se întoarce la îndatoririle lui, iar Hugues şi prietenii lui văzură că baronul îşi îndreptase întreaga atenţie spre armăsar, abia ascunzându-şi nerăbdarea şi iritarea fiindcă fusese întrerupt. De aceea, când îi trase într-un colţ pentru a vorbi neauziţi de ceilalţi, tinerii îl urmară cu o teamă nedisimulată.

Baronul ascultă spusele fiului său şi apoi ridică o mână, cerându-i astfel să tacă. Privindu-i pe rând pe toţi trei, le făcu semn să-l urmeze în curtea pietruită şi de acolo în camerele lui, unde îi trimise afară pe valet şi pe ceilalţi servitori, apoi închise uşile. Când îi văzu pe toţi trei aşezaţi, cu figuri spăşite, îşi drese glasul, trase un taburet şi se aşeză şi el, fără a-i scăpa din priviri.

— Aşa deci, spuse baronul după o tăcere ce păruse a se prelungi la infinit. Dacă am înţeles bine, soţiile v-au întrebat ce faceţi la Adunări, însă nu vă amintiţi exact cuvintele lor.

Hugues îşi spuse că tatăl lui e uimitor de calm pentru un om care tocmai a descoperit o trădare în propria-i familie şi nu se putu împiedica să nu-i admire stăpânirea de sine, deşi bănuia că, dincolo de aerul lui liniştit, mânia fierbea în sufletul baronului. Cu coada ochiului, îşi văzu prietenii încuviinţând.

— Şi amândoi sunteţi convinşi că soţiile voastre ştiu despre existenţa ordinului – sau cel puţin bănuiesc. Şi sunteţi siguri că nici unul dintre voi n-a scăpat o vorbă în faţa lor, niciodată, nici un cuvânt nesăbuit, neatent sau indiscret.

Din nou, cei doi tineri înclinară din cap în semn că da.

— Ei bine, atunci, dacă nici unul n-a vorbit ce nu trebuie... de unde au aflat soţiile voastre ceea ce ştiu? Îmi puteţi spune? Tu poţi? adăugă baronul întorcându-se spre fiul lui.

— Nu, tată.

— Atunci, am să vă spun eu. Fiindcă ştiu de unde trebuie să fi pornit informaţia. Probabil că mama ta, Hugues, le-a spus.

O clipă mai târziu, tânărul îşi dădu seama că şedea cu gura căscată şi o închise repede, în vreme ce tatăl lui continuă:

— Gândiţi-vă puţin toţi trei, dar gândiţi-vă cu mintea, nu cu inima. Judecaţi logic şi raţional, acceptând ceea ce inteligenţa vă spune în acest caz. Adevărul e chiar sub nasul vostru, iar voi va trebui să învăţaţi să-l acceptaţi şi să vă împăcaţi cu el. Aşa am făcut şi eu când eram de vârsta voastră. Cu toţii trebuie să facem la fel mai devreme sau mai târziu, iar pentru unii dintre noi acest lucru e foarte dificil.

Privirile lui se plimbară de la unul la altul, dar toţi trei şedeau parcă împietriţi. Când continuă, vocea baronului răsună în liniştea adâncă.

— Modul nostru de viaţă ne lasă să credem că femeile ne sunt inferioare, din multe puncte de vedere. Ni se pare că rolul lor este să ne aducă pe lume copiii şi să ne facă traiul mai uşor şi mai plăcut. Aşa să fie? Sigur că da – pentru bărbaţi. Femeile însă văd lucrurile puţin altfel, din perspective pe care bărbaţii nu izbutesc să le priceapă. Ele cred că sunt mai isteţe şi mai omenoase decât noi, iar privind din punctul lor de vedere, s-ar putea să aibă dreptate. Sunt, desigur, isteţe, în felul lor ciudat, şi nu prea au răbdare cu modul nostru de a vedea lumea. Ne consideră nişte copii care nu cresc şi nu se maturizează niciodată, cu toate firele noastre albe din barbă şi cu ridurile de pe faţă. Iată adevărul, domnilor, şi, fie că vă place, fie că nu, acesta e şi nu-l puteţi schimba: foarte puţini din confreria noastră sunt căsătoriţi cu femei proaste şi chiar mai puţini sunt aceia însuraţi cu cineva din afara Familiilor Prietene. Iar tradiţia străvechiului Ordin al Renaşterii spune că Familiile Prietene organizează Adunări în mod regulat de mai bine de cincizeci de generaţii. Cincizeci de *generaţii,* tinerii mei prieteni, nu cincizeci de ani! Chiar puteţi crede că în tot acest timp femeile noastre, soţiile, mamele, surorile şi verişoarele noastre nu şi-au dat seama că bărbaţii lor sunt implicaţi în ceva la care ele n-au acces? Ştiu totul despre secretul nostru şi despre eforturile pe care le facem când vine vorba despre Adunări. Văd şi ele, chiar dacă nu recunosc acest lucru, schimbarea suferită de fiii lor odată ce trec de vârsta de

optsprezece ani. Dacă vreunul dintre voi crede că faptele şi preocupările unui fiu pot fi pe deplin ascunse de ochii mamei lui, este un nătâng. Însă tot ce ştiu ele este că, indiferent despre ce-i vorba, e ceva destinat bărbaţilor, foarte vechi, în care femeile nu trebuie să se implice. Ştiu acest lucru şi îl acceptă – unele mai uşor şi mai repede decât altele – dar întotdeauna vor fi şi cele care, în anii tinereţii, vor încerca să afle mai mult decât le este permis să ştie. Din fericire, acestea sunt foarte puţine la număr şi, în cele din urmă, tăcerea noastră le descurajează, astfel că se resemnează să se limiteze la realităţile vieţii. Dar niciodată să nu vă închipuiţi că ele nu ştiu nimic: ar fi cea mai mare prostie. Fiindcă *ştiu.* Iar noi ştim că ele ştiu, chiar dacă nu vorbim despre asta. Însă şi ele păstrează secretul la fel de bine ca noi şi nu discută niciodată despre el. Ştiu că este legat de ceva străvechi şi sunt bucuroase, mândre chiar, că bărbaţii din familia lor sunt puternici şi de încredere, demni de a li se încredinţa un asemenea secret. Şi astfel, datorită acestei cunoaşteri a lor, noi devenim mai puternici. Tinerele voastre soţii vor învăţa şi ele acest adevăr odată cu voi şi, veţi vedea, aici se va încheia totul.

Baronul privi din nou spre cei trei şi surâse.

— V-aş întreba dacă aveţi nelămuriri, dar ştiu că e încă prea devreme pentru aşa ceva. Acum aveţi nevoie de timp pentru a vă gândi la ceea ce v-am spus. Duceţi-vă, deci, şi gândiţi-vă.

— Eu am o întrebare, spuse Godefroi, ridicându-se.

Era în aceeaşi zi, o oră şi ceva mai târziu, iar soarele la apus arunca umbre prelungi pe iarba pe care şedeau toţi trei, sub un copac, cu spatele sprijinit de un mal de pământ, cugetând în tăcere.

Hugues îşi lăsă capul pe un umăr şi-l privi pe sub sprânceana arcuită.

— Pentru tata? N-am idee unde o fi acum.

— Nu, pentru tine, fiindcă tu eşti cel care a studiat toate legendele şi tradiţiile, replică Godefroi încruntat, fără a i se citi în priviri nici urmă din veselia sa obişnuită.

— Atunci, întreabă-mă. Sunt şi eu încă un novice, dar îţi voi răspunde, dacă voi putea.

— Ce crezi despre tot ce am învăţat?

Hugues rămase nemişcat câteva secunde, cu ochii închişi,

apoi se ridică în capul oaselor, pentru a-l privi pe prietenul său în faţă.

— Ce fel de întrebare e asta? Mă întrebi ce părere am despre tot ce am învăţat de când am venit pe lume? Dacă la asta te referi, atunci hai să ne luăm spadele de antrenament şi să trecem imediat la treabă. Mai bine să asudăm din greu, decât să ne pierdem vremea gândindu-ne la aiureli.

— Nu, nu la asta m-am referit. Nici nu sunt sigur ce anume am vrut să spun, Hugues, dar e important. Ce... Godefroi se întrerupse, cu o grimasă frustrată, apoi reluă: Ştiu ce vreau să te întreb, dar nu ştiu cum să exprim în cuvinte. Lasă-mă să mă gândesc o clipă.

— Gândeşte-te cât vrei. Aştept.

Cu aceste cuvinte, Hugues se rezemă iar de malul de pământ şi închise ochii. Payen nu schiţase nici un gest. Peste câteva momente, Godefroi încercă din nou:

— Mă întreb ce crezi tu.

— Cum să te intereseze aşa ceva? replică Hugues fără a deschide măcar ochii. Şi de ce te-ar interesa? Ceea ce cred eu mă priveşte doar pe mine.

— Haide, Hugues, nu fii enervant! Îţi cer sfatul fiindcă n-am habar ce anume cred *eu.*

Acum Hugues deschise ochii.

— Cum să nu ştii aşa ceva?! Ăsta-i cel mai prostesc lucru pe care l-ai spus vreodată, Goff.

— Ba nu e prostesc deloc. Mă cunoşti bine, Hugues. Mă supun întru totul celor vârstnici şi superiorilor mei. Şi cred ceea ce mi se spune să cred... întotdeauna am crezut, încă din primele noastre zile în clasa fratelui Anselme, când eram cu toţii copii. La urma urmei, nici n-aveam de ales, nu-i aşa? Biserica ne învaţă că trebuie să credem tot ce ni se spune. Preoţii ne repetă că nu suntem suficient de înţelepţi pentru a înţelege ceva despre Dumnezeu şi despre căile Lui, fără ajutorul lor. Ei sunt interpreţii Domnului şi doar ei pot să-l explice, pentru noi, tainele, cuvintele şi voinţa. Totdeauna ni s-a spus asta, iar eu am crezut mereu. Până de curând... Rămase o vreme tăcut, privind în zare, după care continuă: Acum nu mai ştiu ce să cred... şi nu ştiu nici măcar *de ce* nu ştiu. Când am intrat în confrerie şi am fost Înălţat, când am învăţat despre originile ordinului, când am aflat că strămoşii noştri au fost

iudei şi că Familiile Prietene se trag din casta preoţească a esenienilor, n-am avut nici o problemă să înţeleg toate astea, oricât de noi şi de diferite erau de ceea ce ştiam eu înainte. Am izbutit într-un fel să păstrez separate cele două surse de informaţii. Una era istoria antică, iar cealaltă viaţa de azi. Acum mă uimeşte, sincer, ce mult timp am izbutit să fac acest lucru. Dar în ultimele luni m-am rătăcit de-a binelea. Totul mi se pare derutant acum... învăţăturile Bisericii şi preceptele ordinului, felul în care se potrivesc unele cu celelalte şi felul în care nu se potrivesc... şi totul îmi joacă mereu în minte, aşa că nu mai ştiu ce să cred. Am două surse de informaţii, ambele părând la fel de credibile, fiecare susţinându-şi infailibilitatea şi considerându-se Unica şi Adevărata Cale. Şi totuşi, nici una dintre ele nu mi se pare perfect demnă de crezare.

Urmă un moment de tăcere, după care, pe un ton neobişnuit de plat, lipsit de orice emoţie, Godefroi adăugă:

— Ajută-mă, Hugues!

Acesta întoarse uşor capul pentru a-şi privi prietenul, dar înainte de a putea spune ceva, Payen interveni, vorbind fără a deschide ochii:

— Da, ajută-l, Hugues, pentru numele lui Dumnezeu, fiindcă aşa ai să mă ajuţi şi pe mine. Dacă Godefroi este atât de derutat precum spune, nu pot decât să-l consider norocos, fiindcă eu unul nu am nici un fel de dubii... Dimpotrivă, sunt complet neştiutor în privinţa asta.

Hugues îl privi uluit, iar Payen îi întoarse privirea şi ridică din umeri.

— De ce te miri? îl întrebă el. Mă cunoşti bine, prietene, poate mai bine decât oricine altcineva. Sunt cavaler şi asta-i tot ce vreau să fiu. Sunt un războinic din născare, un luptător – un haidamac belicos şi neştiutor... şi sunt mulţumit să fiu aşa. N-am timp şi nici nu vreau să-mi pierd vremea cu chestiile mistice şi misterioase care te încântă pe tine... toată vorbăria asta despre secrete şi taine în cadrul ordinului. Pentru noi, astea-s doar aiureli şi nu pricepem nimic din ele.

— Ţestosul are dreptate, Hugues, interveni Godefroi înclinând din cap solemn. Nu ştim ce anume să credem, dar amândoi suntem de părere că *tu* ştii ce e corect, aşa că, dacă ai să ne spui şi nouă, pe tine te vom crede.

Hugues renunţase la orice aer de nepăsare imediat ce

Godefroi începuse să vorbească, iar acum şedea cu spatele drept, palid la faţă, privindu-şi prietenii cu ochi mari. Încercă să spună ceva, dar, deşi deschise gura, din gâtlej nu-i ieşi nici un sunet. Apoi se ridică în picioare. Godefroi aruncă o privire îngrijorată spre Payen, după care vorbi din nou:

— Hugues, nu-ţi cerem să păcătuieşti sau să trădezi ceva. Totul e foarte simplu. Între noi trei, tu ştii cel mai multe despre chestiile astea. Şi nu te rugăm decât să ne spui ce crezi tu, ce părere ai din câte ai învăţat după ce te-ai alăturat ordinului. Atâta tot.

— Atâta tot? Hugues aproape că nu-şi mai recunoscu propria voce, răguşită şi gâtuită. Atâta *tot?!* Îmi cereţi să fiu preotul vostru, îndrumătorul vostru spiritual, să vă îndrum spre mântuire! Nu pot face una ca asta, Goff! Nu ştiu încotro e mântuirea nici măcar pentru mine.

— Nu-i adevărat, Hugues, replică Payen. Nu-ţi cerem decât să vorbeşti cu noi despre ceea ce *ţi se pare ţie* că ar putea fi adevărat. Noi îi credem pe cei din cadrul ordinului, credem ceea ce ne spun ei. Dar după ce ieşim din sălile de ritual, nu mai înţelegem nimic. Ordinul e o lume secretă, Hugues. Aici însă, în lumea *reală,* printre cei care nu aparţin ordinului, nu mai ştim în cine să avem încredere… pe cine să credem.

Hugues de Payens rămase locului, cu spatele în lumina soarelui la apus, privindu-şi prietenii cu ochi noi, desluşind toată îndoiala şi confuzia ce li se oglindeau pe chipuri.

— Trebuie să mă plimb, le spuse. Nu pot să gândesc dacă stau aici. Veniţi cu mine şi o să vedem ce-mi trece prin minte.

Puţin mai târziu, ajunşi pe malul unui pârâu cu apă repede, se opri şi îşi aţinti privirea în apele mai calme de pe margine, în căutarea păstrăvilor.

— M-aţi întrebat ce cred, dar mi se pare că mi-aţi cerut de fapt să vă spun adevărul. De aceea m-am înfuriat la început… fiindcă nici eu nu ştiu care este adevărul. Tot ce cred eu s-ar putea dovedi complet greşit. Apoi, întorcându-se cu spatele spre apă, îşi privi prietenii pe rând şi continuă: Deci, am să vă spun care e părerea mea. Dar sub nici un motiv nu vreau ca vreunul dintre voi să creadă o clipă măcar că sunt convins că acesta e *adevărul.* Înţelegeţi asta? Nu am să vă spun adevărul fiindcă, martor îmi este Dumnezeu, nu ştiu care e adevărul şi n-am idee nici măcar unde aş putea să-l găsesc.

Aşteptă ca ambii lui prieteni să încuviinţeze, apoi se îndepărtă de ei fără a privi înapoi, vorbindu-le peste umăr.

— Cred în Iisus. Cred că a trăit pe Pământ şi că a fost răstignit. Dar nu cred că a fost fiul fizic al lui Dumnezeu; acum nu mai cred asta. Cred că a fost răstignit pentru acţiunile lui politice împotriva romanilor şi a aliaţilor acestora – Irod şi ai lui. Cred că a luptat pentru cauza unei naţiuni iudaice libere şi unite, scuturate de jugul ocupaţiei străine, care să-şi poată venera Dumnezeul aşa cum credea ea de cuviinţă. Şi mai cred – fiindcă ordinul m-a convins arătându-mi dovezi, fără a se mulţumi doar să-mi spună aşa şi să-mi ceară să cred – că Iisus a fost un preot al sectei esenienilor, pe care unii îi numeau nazoreni, şi că aceştia formau un grup căruia îi spuneau Comunitatea Ierusalimului, o frăţie de ceea ce noi am considera azi călugări: suflete care trăiau în izolare şi în sărăcie voită, în castitate şi în negare de sine, străduindu-se să devină merituoşi în ochii Dumnezeului lor, un Dumnezeu aspru şi răzbunător cu care aveau un legământ, cum că îşi vor trăi viaţa în conformitate strictă cu aşteptările Lui... Vreţi să-mi puneţi vreo întrebare despre asta?

Continuă să meargă în tăcere, aşteptând, şi văzând că nici unul nu-i răspunde, continuă:

— Cred că Iisus a fost răstignit şi a murit. Şi că după aceea fratele lui, Iacov, pe care oamenii l-au numit Iacov cel Drept, a condus comunitatea lor până când a pierit şi el. Iacov a fost asasinat pe treptele Templului, iar moartea lui – într-o măsură mult mai mare decât cea a lui Iisus – a generat revolte şi răzmeriţe, ducând direct la ultimul război al iudeilor cu Roma, în timpul căruia Titus a distrus poporul iudeu, iar puţinii supravieţuitori au fost risipiţi în cele patru zări ale lumii.

Hugues se opri brusc şi se întoarse pentru a-şi privi prietenii.

— Iată ce cred eu şi nimic din toate astea nu ar trebui să vă surprindă, fiindcă le-aţi mai auzit şi înainte, de la preceptorii şi de la chezaşii voştri din ordin. Există dovezi pentru tot ce v-am spus, dar s-ar putea ca nu toate aceste lucruri să fie adevărate. Sau s-ar putea ca totul să fie greşit şi adevărul să se fi pierdut de secole, de când familiile noastre au venit aici, după ce au fugit din Ierusalim. Eu însă, în inimă şi-n gând, asta cred. Dar acum vine partea cea mai grea. Şi ştiu că este exact cea care vă

dă cele mai mari bătăi de cap.

Îşi reluă din nou plimbarea, mai lent de această dată, iar cei doi prieteni i se alăturară, cu frunţile plecate.

— Toţi membrii familiilor noastre, toţi cei care nu fac parte din ordin sunt creştini şi de aceea este totul atât de dificil; fiindcă eu cred că Biserica creştină, aşa cum este ea azi, a fost clădită pe un mit creat de un om pe nume Pavel. Cu toţii ştim că Pavel făcea parte dintre neamuri, dar nimeni nu poate spune cu adevărat ce anume erau neamurile. Tu poţi, Goff?

Godefroi îşi încreţi nasul şi clătină din cap, aşa că Hugues zâmbi şi reluă:

— Păi, „neamuri” se numeau toţi cei care nu erau evrei, iar pentru aceştia din urmă, altceva nu conta. Cred că Pavel era un apropiat al Romei, adică un spion plătit de Imperiul Roman, şi mai cred că era un oportunist de primă clasă. Nu l-a cunoscut niciodată pe Iisus, deşi îl ştia pe fratele lui, Iacov, iar fiindcă la rândul lui Iacov îl cunoştea bine pe Pavel, nu avea deloc încredere în el. Sunt sigur că Pavel a auzit, într-un fel sau altul, despre ceremonia Înălţării, practicată de esenieni. N-a participat niciodată la ea, fiindcă ritualurile eseniene erau secrete, iar Pavel nu era un iniţiat, şi, în plus, făcea parte dintre neamuri; dar nu mă îndoiesc că a auzit despre ceremonie şi a înţeles-o cu totul greşit – cu excepţia celei mai importante părţi: punctul ei de plecare. Astfel, a preluat ideea învierii, practicată în secret de iniţiaţi, de secole întregi, şi pe baza ei, dar interpretând-o cu totul greşit, a construit instituţia care conduce în prezent lumea în care trăim. După o vreme, a scornit chiar şi un nume pentru ea: i-a spus „creştinism”, de la termenul grecesc pe care i l-a atribuit lui Iisus – *Hristus.* Apoi, întrezărind succesul mesajului său şi înţelegând unde l-ar putea duce, a golit ideea fundamentală iniţială de toate elementele iudaice, care ar fi putut fi respinse de romani, şi a formulat cu abilitate noua religie, astfel încât să fie pe placul gusturilor, tradiţiilor şi superstiţiilor romane, înglobând în ea multe dintre miturile preferate ale Romei, Greciei şi Egiptului, împreună cu zeii acestora. Ideea imaculatei concepţiuni, de pildă, a preluat-o din mai multe surse. Mithra, zeul soldaţilor romani, se născuse într-o iesle, adus pe lume de o fecioară. Iar Horus, fiul zeilor Isis şi Osiris, a venit pe lume la fel, fiind menit să moară pentru a ispăşi păcatele omenirii. Pavel l-a numit pe Iisus Fiul

lui Dumnezeu urmând acea tradiţie egipteană, dând învierea ca exemplu şi dovadă a caracterului său divin. Pavel, sfântul, este cel care l-a făcut pe Iisus Hristos nemuritor. Dar cea mai flagrantă minciună a sa a fost aceea că a negat existenţa lui Iacov ca frate al lui Iisus, transferând întreaga putere de fondator al creştinismului asupra lui Petru.

— Povesteşte-ne despre acel Mithra, ceru Godefroi. Eu n-am auzit niciodată de el.

Hugues zâmbi.

— Nu mă surprinde. În vremea sa, a fost un zeu puternic, Stăpânul Luminii, venerat de majoritatea soldaţilor din imperiu ca zeu al războinicilor; în scurt timp însă, a fost complet absorbit în cadrul credinţei creştine şi a dispărut. Chiar şi crucea pe care o venerează azi creştinii era a lui – crucea albă a lui Mithra, de fapt un simbol mai vechi încă decât el. În mod cert, nu era crucea pe care a murit Iisus.

— Ce tot spui acolo?! se revoltă Payen. Adică nu crezi că Iisus a fost răstignit?

— Nu, Ţestosule, nu asta cred. Iisus a fost răstignit, n-am nici o îndoială în privinţa asta, dar pe crucea pe care o foloseau romanii, în formă de T, fără al patrulea braţ în sus.

Hugues făcu o scurtă pauză, privindu-şi din nou prietenii, pe rând, apoi continuă:

— Ei bine, asta – tot ce v-am spus despre Mithra – este *adevărat.* Există dovezi în acest sens şi, cu toate că Biserica le-a ascuns de ochii oamenilor de rând, nu le poate distruge, oricât de mult şi-ar dori. Sunt adevăruri istorice, susţinute de dovezi incontestabile şi indestructibile.

Privindu-şi prietenii în ochi, Hugues făcu o strâmbătură înainte de a adăuga, pe un ton mai serios decât oricând:

— Dar toate astea sunt poveşti străvechi şi nu Mithra ne interesează pe noi aici; de aceea, pentru a vă răspunde la întrebare, am să vă spun un lucru: m-am convins, citind documentele ordinului nostru, că despre nici una dintre minunile atribuite lui Iisus nu se poate spune că nu a existat cu secole înainte de naşterea lui, de la vindecarea leproşilor la învierea morţilor. Iisus cel care a trăit în Galileea şi a murit pe Dealul Căpăţânii a fost un om, un patriot şi un rebel; nu a fost însă Iisus Hristos fiindcă, aşa cum am spus, această ultimă parte a numelui său – grecescul Hristos, adică Mântuitorul – nu

a existat înainte ca Pavel s-o născocească, la multă vreme după moartea nazarineanului. Iată deci ce cred eu. Mai presus de toate însă, cred că lumea a fost indusă în eroare de cei care – oameni obişnuiţi fiind, egocentrici şi venali – au pretins că sunt reprezentanţii lui Dumnezeu pe Pământ, sporindu-şi astfel averile şi puterea lumească. Dovezile în sprijinul acestei idei sunt pretutindeni şi nu trebuie să fii un sfânt ca să-ţi dai seama de ele. Biserica fondată de Pavel nu are astăzi – după un mileniu – nimic care să nu fi fost creat şi susţinut de oameni care au pretins că au acces direct la Dumnezeu, cei mai mulţi dintre ei fiind cât se poate de departe de orice aspect divin, sfânt sau pios, ca să nu mai spun de *creştin!* Ei predică şi propovăduiesc virtuţile dumnezeieşti şi creştine, dar puţini sunt preoţii şi episcopii de astăzi care se mai sinchisesc să-şi ascundă măcar de ochii lumii purtarea venală şi depravată. Cred – şi *ştiu,* aşa cum ştiţi şi voi – că majoritatea oamenilor sunt conştienţi de aceste lucruri, deşi nu au curajul, nu îndrăznesc să vorbească despre ele. Dar mai cred încă, mai mult decât orice altceva, că străvechiul nostru Ordin al Renaşterii în Sion deţine sămânţa mântuirii, care într-o zi va curăţi lumea şi îl va readuce pe Dumnezeu cu adevărat în vieţile oamenilor.

Văzând uimirea şi îndoiala din privirile prietenilor săi, Hugues zâmbi încă o dată.

— Ei bine, băieţi, voi m-aţi întrebat, eu v-am răspuns, iar acum constat că sunteţi mai nedumeriţi decât înainte, întrebându-vă, probabil, ce anume din cele pe care le-aţi învăţat ar putea conţine sămânţa mântuirii. Păi, credeţi-mă că aşa stau lucrurile; doar că nu vă daţi seama ce anume aţi învăţat. Ascultaţi-mă însă pe mine, amândoi, şi eu vă voi duce atât de aproape de lumină cât am să pot, fiindcă nici eu nu o percep încă limpede. Gândiţi-vă la asta: Biserica ne spune că Iisus se numea pe sine însuşi „Calea” şi că susţinea în faţa celorlalţi că „Împărăţia lui Dumnezeu se află în voi”. Le cerea să-l urmeze, iar el avea să le arate Calea – lucru de care era convins mai presus de orice îndoială. Dar în cadrul ordinului, noi suntem de părere că el nu spunea aceste lucruri în calitate de Fiu al lui Dumnezeu, ci ca un esenian, fiindcă aceste adevăruri făceau parte din viaţa lui de zi cu zi, iar membrii comunităţii lui vorbeau la fel deoarece considerau că

Dumnezeu se află în fiecare om, iar Calea către El presupune să căutăm în noi înşine. Dacă stăm să ne gândim bine la semnificaţia acestui lucru, ne dăm seama că putem vorbi cu Dumnezeu prin propriile noastre rugăciuni, fiecare în mintea lui. Iar dacă putem face asta, atunci ce nevoie mai avem de preoţi? Gândiţi-vă puţin la asta şi la ceea ce ar fi însemnat pentru Părinţii Bisericii. Dacă orice om îi poate vorbi lui Dumnezeu în sinea sa, prin rugăciunile sale, ce nevoie mai are de preoţi sau de Biserică… de orice Biserică?

Hugues se întrerupse şi o vreme îşi privi prietenii tăcut; apoi, văzând cum pe feţele lor se instala treptat o expresie de înţelegere, de convingere, zâmbi mai larg.

— Înţelegeţi acum? Vedeţi în ce anume constă forţa ordinului nostru? Într-o zi, moştenirea noastră – cunoştinţele pe care le deţinem – va ilustra adevărul dincolo de orice îndoială: că oamenii au intervenit în legământul făcut de Dumnezeu cu omenirea şi au pus lumea în pericol pentru a deveni ei mai puternici. Şi ziua aceea va veni, sunt sigur. Nu am nici o îndoială.

— Când? răsună glasul lui Payen, dar Hugues nu putu decât să ridice din umeri.

— Asta nu ştiu. Încă nu putem face nimic pentru a scoate adevărul la iveală, fiindcă nu avem deocamdată dovezi – şi vor fi cerute dovezi, insistent şi agresiv, de fiece preot corupt din lume, îndată ce vom deschide gura pentru a vorbi. Dar tradiţia noastră ne cere să ne întoarcem într-o zi la Ierusalim, pentru a descoperi şi a recupera tezaurul de documente scrise ascuns acolo în timpuri străvechi de înaintaşii noştri, fondatorii celor pe care le numim astăzi Familiile Prietene. Aceste documente – istoria scrisă a Comunităţii Ierusalimului din care făceau parte Iisus şi fratele lui, Iacov – vor arăta adevăratele începuturi ale ceea ce este azi Biserica creştină, deşi Iisus şi ai săi o numeau, simplu, Calea: viaţa spirituală trăită în fiece clipă a fiecărei zile sub privirile lui Dumnezeu, susţinuţi de conştiinţa legământului făcut de El cu cei care îl venerează. Iată încă un lucru pe care îl cred.

— Există o hartă?

Hugues se întoarse spre de St Omer, râzând.

— O hartă? Habar n-am, Goff. Poate că da. Nu ştiu nici eu mai multe decât tine şi, în ceea ce v-am spus, n-am pomenit

nimic despre mistere. Ce v-am povestit sunt lucruri ştiute de toată lumea, doar că eu am avut mai multă răbdare în a judeca şi a pune lucrurile cap la cap decât aţi avut voi doi.

— Şi atunci, când vom merge la Ierusalim? Crezi că ne vom duce vreodată?

Hugues ridică din umeri.

— Cred că cineva se va duce, într-o zi. Poate că noi trei vom fi de mult morţi atunci, dar sunt convins că cineva se va duce acolo şi va găsi comoara, iar în acel moment lumea îşi va afla mântuirea; sau cel puţin va scăpa din ghearele preoţilor.

— Şi dacă noi am avea ocazia să mergem? Să presupunem că ni s-ar oferi prilejul şi posibilitatea să traversăm marea şi să pornim în căutarea acestei comori... Tu te-ai duce?

— De aceea m-ai întrebat dacă există o hartă?

— Sigur că da. Te-ai duce?

— M-aş duce. Chiar înainte să fiu rugat. Crezi că aş fi atât de idiot încât să *nu* mă duc?

Payen de Montdidier făcu cei doi paşi care îl despărţeau de prietenul său şi îşi puse un braţ pe umărul lui, întinzând cealaltă mână spre Godefroi de St Omer, care se apropiase pentru a li se alătura.

— Dacă tu te duci, noi te vom însoţi. Vezi? N-a fost deloc greu să ne spui, nu-i aşa? Dar a fost cât se poate de corect. Mă simt de parcă toţi preoţii din Anjou mi-ar fi stat pe piept, iar tu i-ai alungat pe toţi dintr-odată. Acum pot şi eu să respir. Tu ce zici, Godefroi?

Surâsul cu care de St Omer răspunse vorbea de la sine.

6

Pe la mijlocul lunii septembrie a anului 1095, contele Fulk de Anjou, al treilea cu acest nume şi unul dintre membrii de frunte ai Ordinului Renaşterii, organiza un mare turnir în apropierea oraşului Blois, pentru a sărbători majoratul celui de-al doilea fiu al său, care avea să devină, la vremea cuvenită, al patrulea conte Fulk. Circumstanţele acestei festivităţi erau teribil de scandaloase, deoarece mama tânărului, Bertrade de Montford, contesa de Anjou, îşi părăsise soţul şi de la o vreme trăia în concubinaj cu Filip I, regele Franţei; petrecerea era modalitatea prin care contele voia să arate lumii întregi cât de

puţin le păsa lui şi fiului său de infidelitatea contesei.

Hugues, Payen şi Godefroi, aceştia din urmă împreună cu soţiile – un privilegiu – participau la turnir alături de suita seniorului lor, contele Hugues de Champagne, care considerase necesar din punct de vedere politic să ia parte la festivităţi. Tinerii, la fel ca Louise şi Marguerite, erau încântaţi de activităţile de la turnir. Trecuţi deja bine de douăzeci de ani, cei trei prieteni se comportaseră bine la turnir, dar fuseseră bucuroşi să poată lăsa concursurile mai obositoare în seama cavalerilor mai tineri, ei concentrându-se asupra acelor activităţi în care îndemânarea fizică era mai importantă decât muşchii şi forţa brută. Godefroi mai cu seamă se distinsese la întrecerile din arenă, în care cu o lance lungă, din galopul calului, trebuia să culeagă o serie de inele. Acestea erau suspendate de un braţ pivotant, echilibrat la celălalt capăt de un sac cu nisip care se balansa, putând să-l lovească şi să-l doboare din şa pe cel care nu reuşea să desprindă cum trebuie inelul de panglica de care era legat. Spre vizibila încântare a soţiei lui, Godefroi fusese singurul concurent din acea zi care izbutise să ia toate inelele puse în joc, fără a cădea niciodată de pe cal şi fără a fi măcar atins în treacăt de sacul cu nisip.

Hugues şi Payen aşteptară ca prietenul lor să-şi primească premiul în bani şi să-şi lase calul în seama scutierului, apoi se îndreptară împreună spre unul dintre corturile în care erau întinse mese cu gustări, în căutarea doamnelor, râzând şi privind încântaţi amestecul de culori, muzici, zgomote şi mişcare din jur. Toţi mai luaseră parte la asemenea evenimente – de obicei se organizau câte două sau chiar trei turniruri în fiecare an, nu departe de domeniul familiei Payens – dar nici unul dintre ei nu mai văzuse o asemenea revărsare de lux ca aceasta oferită de Casa de Anjou. Ştiau însă că evenimentul nu era pur şi simplu un turnir, ci o declaraţie politică făţişă, un spectacol măreţ şi o celebrare a succeselor înregistrate de ţinutul Anjou în ultimii patru ani, dar şi un bobârnac la adresa regelui adulter, posibil graţie înglobării domeniului Blois în comitatul Anjou. Sute, poate chiar mii de oaspeţi veniseră din zone îndepărtate precum Burgundia, în nord-est, sau Marsilia, în sud, iar festivităţile durau deja de zece zile. Contele Hugues şi suita lui veniseră cu o săptămână în urmă şi aveau să plece spre casă peste alte şapte zile.

Cei trei se opriseră din drum pentru a se uita, uluiţi, la o cuşcă în care erau închişi doi lei, când Arlo le ieşi în cale şi le spuse că baronul Hugues le cere să se ducă imediat la cortul lui şi să-l aştepte. Tinerii se conformară fără nici un comentariu, curioşi, însă fără să se îngrijoreze, fiindcă Arlo le spusese de la bun început că doamnele erau deja acolo.

Louise, Marguerite şi alte câteva femei şedeau lângă cort, în vreme ce baronul Hugues era înăuntru, dictându-i o scrisoare lui Charon, un bătrân învăţat grec care-i devenise secretar cu mult înainte ca vreunul dintre cei trei tineri să fi venit pe lume. Când intrară în cort, baronul ridică o mână, rugându-i astfel să aştepte în tăcere până ce termină, şi apoi îşi continuă dictarea, păşind agitat şi frecându-şi fruntea cu o mână. Când sfârşi, Charon se ridică şi ieşi din cort. Baronul se duse la o masă din colţ, îşi turnă o cană de vin fără a oferi câte una şi oaspeţilor şi, încruntat, bău din el înainte de a vorbi.

— Mâine trebuie să plecăm de aici. Sper că v-aţi săturat cu toţii de plăcerile oferite de Fulk.

Cei trei prieteni se priviră surprinşi.

— Mâine, tată? De ce? Credeam că vom…

— Fiindcă aşa am spus eu. Nu-i un motiv suficient de bun?

— Ba da, te rog să mă ierţi. N-am vrut să fiu nerespectuos sau să mă plâng. Eram doar curios.

— Ştiu, iar eu m-am arătat ţâfnos. Nu-mi doresc mai mult decât voi să plecăm de aici înainte de finalul celebrărilor, dar nu am încotro. Contele mi-a ordonat să mă întorc la Payens şi să încep pregătirile pentru noiembrie.

— Noiembrie? Îmi dai voie să întreb ce va fi în noiembrie?

— Da, cred că da. Contele tocmai a primit veşti de la Avignon că papa Urban se află pe pământurile noastre. De la începutul lunii trecute vizitează sudul şi vestul, iar acum tocmai a plecat din Avignon spre Lyon şi de acolo în Burgundia. Dar în vreme ce era în Le Puy, în drum spre Avignon, a emis un decret prin care anunţa că va reuni un alt mare conciliu precum cel din martie de la Piacenza, în Italia[2]. Acesta va fi organizat în Masivul Central, în Clermont, şi va începe la mijlocul lui

---

[2] Cititorul este rugat să remarce că autorul, probabil în încercarea de a face lectura cărţii mai accesibilă, apelează la unele „licenţe poetice” în domeniul istoriei, interpretarea datelor şi evenimentelor istorice aparţinându-i în întregime (n. tr.).

noiembrie. Toţi membrii clerului şi ai nobilimii au fost chemaţi să participe şi se pare că la conciliu se vor petrece lucruri de mare importanţă. Despre ce este vorba nimeni nu ştie, dar contele Hugues mi-a cerut mie să organizez tot ce trebuie în comitatul Champagne, iar eu, la rândul meu, vă însărcinez pe voi trei să mă ajutaţi. Şi vă previn, nu va fi lucru uşor. Avem multe de făcut şi îngrijorător de puţin timp la dispoziţie. Din fericire, cea mai mare parte a recoltei a fost deja culeasă, dar ţinutul nu e nici pe departe pregătit pentru a rezolva ceva în graba mare. Şi de aceea trebuie să plecăm mâine – fiindcă e deja prea târziu să mai pornim azi la drum. Acum, duceţi-vă şi faceţi tot ce mai aveţi de făcut aici; mâine vreau să plecăm la ivirea zorilor.

Cele şase săptămâni care urmară se dovediră, aşa cum spusese baronul, pline-ochi de tot felul de activităţi imaginabile – şi multe inimaginabile – dar când veni ziua să plece spre Clermont, totul era deja gata şi suita contelui, mai strălucit echipată şi înveşmântată decât îşi puteau aminti chiar şi cei mai bătrâni locuitori din Champagne, porni la drum cu surle şi trâmbiţe, pentru a răspunde la convocarea papei. Alaiului i se alătură cel al bunului prieten al contelui Hugues, Raymond, conte de Toulouse, astfel că se formă o procesiune cu adevărat impresionantă. Triumviratul din Payens era şi el, fireşte, printre ceilalţi cavaleri şi, în sfârşit eliberaţi de tensiunea pregătirilor, cei trei se arătau a fi în cea mai bună formă, gata, după părerea lor, să intercepteze şi să neutralizeze orice atac teologic pe care l-ar fi putut lansa preoţimea adunată la conciliu.

Speculaţiile privind motivul convocării abundaseră încă din prima zi, căci la conciliul anterior, în Italia, papa Urban declarase în mod public încheierea unei alianţe între Biserica Occidentală, reprezentată de el însuşi, şi cea Răsăriteană, prin persoana împăratului bizantin Alexios Comnen. Acum oamenii se întrebau ce alte evenimente aveau să se petreacă la Clermont, dar odată cu începerea lucrărilor, răspunsul nu se lăsă mult aşteptat. În primele nouă zile, cei trei sute de clerici participanţi dezbătuseră diverse chestiuni şi adoptaseră o serie de decizii importante. Simonia – cea mai gravă plagă a Bisericii în zilele acelea – fusese scoasă în afara legii şi declarată anatemă, fiindcă implica negoţul cu cele sfinte, vânzarea, pentru câştig material, a favorurilor de ordin spiritual. De

asemenea, fusese interzisă căsătoria în rândul preoţilor şi, pentru a pune capac, regele Franţei, Filip I, fusese excomunicat pentru mariajul său adulterin cu soţia contelui Fulk.

În ultima zi a conciliului, când mulţimile adunate în speranţa de a-l vedea şi auzi pe papă deveniseră prea mari pentru catedrala din Clermont şi pentru împrejurimile ei, reuniunea a fost mutată într-o zonă numită Champet, lângă biserica Notre-Dame du Port, la marginea răsăriteană a oraşului. Acolo era singurul spaţiu suficient de mare pentru a-i găzdui pe toţi participanţii şi acolo avea să-şi dezvăluie papa Urban adevăratul scop pentru care convocase conciliul. Cu instinctul şi intuiţia unui actor înnăscut, pontiful lansă vestea în mod spectaculos, iscând un veritabil haos şi instigând o revoluţie de ordin religios cu o singură declaraţie ardentă, neaşteptată şi fără precedent, care îi înfierbântă pe toţi cei prezenţi.

Papa vorbi cu o elocvenţă desăvârşită, arătând limpede încă de la început că se adresa nu numai celor adunaţi în faţa sa, ci tuturor regatelor creştine din Occident; în ciuda scepticismului său iniţial, Hugues se pomeni în scurt timp molipsit de patima suveranului pontif, atunci când acesta le aminti despre greutăţile teribile pe care le aveau de înfruntat fraţii lor întru credinţă din Răsărit, sub jugul brutal al turcilor selgiucizi. La un moment dat, ameţit de descrierea detaliată a unei atrocităţi pe care o vedea parcă în faţa ochilor, nu se mai stăpâni şi-l prinse pe de Montdidier de braţ.

— Turcii ne pângăresc altarele, spunea papa Urban, a cărui voce răsuna peste liniştea împietrită a celor care-l ascultau. Îi silesc pe creştini să se taie împrejur şi varsă sângele acesta în vasele sacre de botez. Obişnuiesc să ia un creştin – orice creştin – şi să-i spintece burta, după care îi leagă intestinele de o prăjină şi-l silesc să alerge, împuns de la spate cu suliţele, până ce maţele îi sunt smulse şi bietul om cade mort. Papa îşi plimbă privirile pe deasupra mulţimii îngrozite, urmărind efectele cuvintelor sale, apoi continuă: Am auzit multe asemenea istorisiri, venite din prea multe surse, şi credeţi-mă când vă spun că acestea nu sunt fapte izolate. În întregul Răsărit, de la Ierusalim până în Bizanţ, nenorociri ca acestea se întâmplă zilnic. Daţi-mi voie să vă amintesc cuvintele iubitului nostru mântuitor, Iisus Hristos: „Oricine-şi va părăsi pentru mine casa şi fraţii, mama şi tatăl, soţia, copiii sau pământurile

le va primi înapoi însutit şi va avea viaţa veşnică.”

Tăcerea era absolută, deoarece puţini erau cei care puteau crede cele spuse de suveranul pontif. Dar Urban încă nu-şi încheiase discursul. Privi din nou în jurul lui şi ridică braţele în aer.

— Ascultaţi cuvintele Domnului, fiii mei, iar voi, cavalerilor, auziţi plânsetul fraţilor voştri de pe pământurile răsăritene, care pier sub călcâiul celor fără de Dumnezeu. Să nu vă mai stea inima la măruntele voastre ciorovăieli de aici, de acasă, între prieteni, ci întoarceţi-vă privirile spre adevărata glorie... Sfânta cetate a Ierusalimului strigă pentru a fi izbăvită! Luaţi drumul Sfântului Mormânt ca luptători ai Domnului şi smulgeţi pământul Lui din ghearele păgânilor!

Liniştea care se aşternuse mai dură vreme de câteva bătăi de inimă – suficient pentru ca Godefroi de St Omer să se întoarcă şi să privească în ochii lui Hugues cu gura căscată. Apoi mulţimea izbucni într-un strigăt tunător, la unison: „Voia Domnului! Voia Domnului!”

După aceea, nimeni n-ar fi putut spune cine sau cum începuse, dar cuvintele şi patima izbucniseră aidoma unui foc mânat de vânt în iarba deasă şi uscată, aproape ca şi când oamenii strânşi acolo le-ar fi repetat înainte asiduu şi ar fi aşteptat doar acel prilej pentru a le rosti. Contele şi cei din jurul lui se arătară la fel de uluiţi ca toţi ceilalţi, dar pe Hugues îl uimi în primul rând reacţia seniorului.

Era limpede că papa îşi plănuise în amănunt discursul şi că avusese de la bun început de gând să-i cheme pe cavaleri la luptă, fiindcă în primele rânduri ale mulţimii, aproape de postamentul de pe care vorbea pontiful, erau preoţi „aprovizionaţi” din plin cu cruci din pânză albă, în mod evident pregătite pentru şuvoiul de cavaleri care aveau să se ofere voluntari. Hugues le observase imediat şi cinismul său faţă de tot ce ţinea de Biserică reveni la suprafaţă. La fel de limpede era însă şi faptul că nimeni, nici măcar papa, nu bănuise ce reacţie furtunoasă va stârni apelul său pătimaş. Se părea că toţi cei prezenţi – cavaleri şi oameni de rând, tineri şi bătrâni, femei şi copii – toţi voiau să pornească la drum pentru a se năpusti asupra turcilor păgâni şi a-i distruge.

— Ei bine, spuse Godefroi cu glas tare, discursul ăsta merită o sprânceană ridicată, nu credeţi? *Il Papa* este un orator

desăvârşit!

— Dar la ce te aşteptai, Goff? strigă Payen pentru a se face auzit. Credeai că a ajuns papă stând cu buzele pecetluite?

— Nu, dar o clipă m-a făcut şi pe mine să-mi spun că trebuie să dau fuga şi să lupt împotriva turcilor ca un bun creştin nerăbdător să placă episcopului său şi să-şi atragă o binecuvântare ori două. Tu ce părere ai, Hugues?

Înainte ca el să poată răspunde, mâna dreaptă a contelui, Pepin, îi întrerupse:

— Înălţimea Sa vă solicită prezenţa, domnilor.

Cei trei îl urmară dincolo de cordonul de gărzi înarmate şi îl găsiră pe conte în mijlocul unui grup de sfetnici, încruntat şi muşcându-şi buza. Deşi toţi ceilalţi îl priveau, nimeni nu vorbea. Pepin se duse direct la el şi-i şopti ceva la ureche, iar contele făcu un semn către nou-veniţi să-l urmeze spre cortul său, a cărui flamură atârna pleoştită în aerul fără pic de vânt. Nimeni altcineva nu-i însoţi. Contele ţinu el însuşi pânza cortului pentru ca oaspeţii să intre.

— Ei bine, spuse el imediat ce se văzură cu toţii înăuntru, ce părere aveţi despre toate acestea? Aşteptă o frântură de clipă, apoi adăugă: Oricare dintre voi poate vorbi, fiindcă vă ştiu pe toţi isteţi. Ce ziceţi, v-a atins papa vâna bărbătească?

— A fost… convingător, *messire,* murmură Godefroi.

— Şi? Pe tine te-a convins, de St Omer? V-a convins pe vreunul dintre voi?

— Nu pe de-a-ntregul, *messire.*

Contele ridică o sprânceană, întrebător, spre Payen, iar acesta înălţă din umeri. Hugues răspunse în locul lui:

— Cred că este o problemă de învăţătură, *messire.* Studiile noastre ne-au arătat că tot ce are legătură cu Biserica sau este inspirat de ea este de folos doar Bisericii şi preoţilor ei. Iată de ce am ezitat, eu şi prietenii mei.

— O problemă de învăţătură, spui? Atunci, n-aţi învăţat încă nimic despre ordinul nostru?

— *Messire*? Mă tem…

— Da, te temi că nu înţelegi. Şi eu mă tem de acelaşi lucru, şi anume că nu înţelegeţi. Acum, iată ce vreau să faceţi voi. Vreau ca împreună să vă duceţi direct la episcopii aflaţi aproape de platforma papei şi să vă oferiţi voluntari în acest nou război. Fiecare dintre voi va lua o cruce din aceea albă şi o

va prinde fără întârziere pe veşminte, în seara aceasta, astfel ca mâine să fiţi văzuţi de departe şi să fiţi recunoscuţi de toată lumea ca unii dintre Războinicii Sfinţi ai papei.

Hugues era uluit şi îşi dădea seama că prietenii lui erau la fel, dar contele ridică o mână pentru a le cere tăcere.

— Gândiţi-vă! Gândiţi-vă la numele întreg al ordinului nostru. Gândiţi-vă la ce a sugerat papa. Şi mai gândiţi-vă de câtă vreme plănuieşte ordinul să revină la locurile sale de origine. Gândiţi-vă de asemenea unde se va duce războiul la care ne cheamă papa. Ei, nu vi se pare că o călătorie la Ierusalim s-ar dovedi interesantă pentru membrii confreriei noastre?

Aşa s-a întâmplat deci că Hugues de Payens şi prietenii săi au fost printre primii cavaleri ai creştinătăţii care au primit din partea papei Urban însuşi crucea albă din pânză.

Hugues şi-o prinse deasupra hainelor în aceeaşi zi, conştient de ironia sorţii – neaşteptata raliere a străvechiului şi secretului lor ordin la noua cauză creştină – dar refuzând cu încăpăţânare să se gândească la ea. Pentru el şi pentru prietenii lui era suficient să ştie că seniorul lor, contele Hugues, avea motive solide pentru hotărârea pe care o luase; tânărul nu se îndoia că, la vremea cuvenită, dar nu mai înainte, va afla şi el aceste motive. Aşa că se cufundă în noile sale îndatoriri şi se lăsă absorbit de frenezia momentului şi, la fel ca aproape toţi ceilalţi în Clermont, îşi începu propria odisee spre Ţara Sfântă într-o atitudine de dăruire vecină cu extazul, urlând şi el alături de toată lumea noul refren al zilei: *Dens le venit!*

Deus le venit! „E voia Domnului!” Iată trei cuvinte de care Hugues de Payens va ajunge mai întâi să se îndoiască, pentru ca în cele din urmă să le deteste.

7

Isteria declanşată în acea ultimă zi a conciliului luă pe toată lumea prin surprindere, inclusiv pe papa Urban. De luni întregi muncea, pregătindu-şi cuvintele pe care avea să le rostească în faţa mulţimii, şi săptămâni de-a rândul se străduise să găsească cel mai bun mod de a-şi transmite mesajul, astfel încât să fie irezistibil pentru oamenii încăpăţânaţi cărora avea să-l adreseze. Urban sperase să stârnească entuziasmul pentru un

război adevărat, în slujba unei cauze glorioase, printre tinerii şi blazaţii cavaleri franci şi seniorii lor, ştiind că, dacă îi va câştiga pe aceştia de partea sa, atunci toţi ceilalţi nobili ai creştinătăţii vor da fuga să li se alăture. Acesta fusese unicul lui ţel şi, atunci când îşi lansase apelul la conciliul din Clermont, nu avusese idee unde anume se va ajunge.

În combinaţie cu teribila sărăcie şi mizerie morală în care-şi duceau viaţa şi cu nevoia unei idei concrete în care să poată crede, starea de spirit a oamenilor – deopotrivă disperare, deziluzie şi neputinţă – constituise în acea zi de marţi, 28 noiembrie 1095, iasca din care se aprinsese scânteia dorită de Urban. Rezultatul fusese haosul, o incredibilă explozie de patimă şi entuziasm popular care îi cuprinsese pe toţi cei prezenţi, indiferent de sex ori de statut social, şi se răspândise apoi pentru a-i molipsi şi pe cei care nu fuseseră de faţă. Ceea ce se întâmplase era ceva de neconceput, nemaiîntâlnit, şi în numai câteva ore toţi capii Bisericii se văzură chemaţi pentru a hotărî cum anume să fie stăpânit entuziasmul creat, fiindcă era limpede că se pusese deja în mişcare o forţă extraordinară. Papa şi clericii săi formară comisii speciale pentru a face faţă incredibilului răspuns al mulţimilor. Chemarea iniţială la arme suferi o schimbare, astfel încât campania de eliberare a Ţării Sfinte să poată fi atent organizată şi să înceapă nouă luni mai târziu, adică în august 1096, după culegerea şi strângerea în hambare a recoltei.

În vreme ce armatele de oameni ai Bisericii îşi vedeau de treabă, Consiliul Guvernator al Ordinului Renaşterii analiza cu atenţie prilejul oferit în mod atât de neaşteptat de papă şi începuse să facă planuri ample, menite să acopere orice eventualitate imaginabilă şi să asigure întoarcerea în Ţara Sfântă. Campania papei putea da greş; armatele, străbătând întinderi uriaşe de uscat, riscau să nu ajungă la destinaţie; ori dacă ajungeau, se puteau vedea înfrânte de necredincioşii care ocupaseră Oraşul Sfânt de mai bine de patru sute de ani. Dar ordinul avea prioritatea sa: trebuia să se asigure că, dacă armatele papale vor fi învingătoare, iar Ierusalimul va fi eliberat, el va avea suficienţi oameni şi resurse la faţa locului, gata pentru tot ce trebuia întreprins.

Contele Hugues ştiuse de la bun început că el însuşi nu va putea pleca la luptă în anul acela, ca urmare a îndatoririlor pe

care le avea în Champagne: nu numai că se căsătorise de curând, dar lansase şi un ambiţios program de îmbunătăţiri în comitatul său. De aceea le ceruse lui Hugues de Payens şi celorlalţi membri ai ordinului, ca şi oamenilor de rând din Champagne care doreau să plece la luptă să se pregătească pentru perioada cât vor lipsi de acasă – să-şi îndeplinească toate responsabilităţile, să-şi pună casele în ordine şi să-şi rezolve problemele maritale şi administrative înainte de a porni la drum.

Apoi la vremea stabilită, în luna octombrie a anului 1096, îşi trimise veritabila forţă expediţionară creată să se alăture armatelor comandate de contele Raymond de Toulouse, chezaşul şi superiorul său în cadrul Ordinului Renaşterii. Hugues de Payens şi cei doi prieteni ai săi – aceştia din urmă primind permisiunea conştiincioasă a soţiilor – porniră la drum mândri alături de contele Raymond; Arlo călătorea cu ei, pretinzând că are acest drept, ca valet şi ocrotitor de-o viaţă al stăpânului său. Toţi cei trei prieteni erau mulţumiţi cu acest aranjament, căci, aşa cum remarcase însuşi Arlo, în lipsa lui tinerii ar fi fost o pradă uşoară pentru vulturii din cadrul armatei. Şi în plus, nici unul dintre cei trei nu avea habar cum să pregătească o masă şi în mod neîndoielnic ar fi murit de foame înconjuraţi de bunătăţi.

De la Toulouse se îndreptară spre sud-vest, până la coasta dalmată şi portul Diracchium, de unde se îmbarcară pentru a traversa Marea Adriatică; după aceea străbătură câmpia Tessaliei, spre Constantinopol, unde ajunseră în aprilie 1097. Era una dintre cele patru mari armate care sosiseră în acel an în capitala Bizanţului, întâmpinate călduros de însuşi împăratul Alexios, ale cărui pământuri fuseseră cotropite de turci în ultimii ani – drept care acum era mai mult decât bucuros de fericita prietenie cu papa Urban.

După o şedere scurtă în Constantinopol, trupele traversară Helespontul spre ţinuturile turcilor, unde cele patru armate se contopiră într-o singură forţă uriaşă. Hugues şi prietenii săi erau mândri că făceau parte dintr-o oaste bine ordonată de patru mii trei sute de cavaleri şi treizeci de mii de pedestraşi, care porni la drum neîntârziat pentru a ataca ţinuturile musulmane din Siria, Liban şi Ţara Sfântă.

Totul se desfăşura conform planului. Armata creştină cuceri

Nicea şi Edessa, câştigă o aprigă bătălie la Dorylaeum, apoi mărşălui prin cumplitul deşert anatolian pentru a asedia cetatea Antiohiei.

Episodul se dovedi o aspră lecţie de umilinţă pentru toţi luptătorii, iar cei trei prieteni nu putură să nu observe cât de ridicole le fuseseră aşteptările. Auziseră cu toţii de Antiohia, un oraş legendar în miticul Orient, şi îşi închipuiau că vor găsi un ţinut paradisiac, scăldat în lapte şi miere. În locul acestuia, dădură peste o aşezare înghesuită, o cloacă bântuită de foamete, în care capriciile cumplite ale vremii făceau ca viaţa să fie aproape insuportabilă. Îndată ce zări oraşul, Hugues îşi dădu seama că oastea creştină nici măcar nu putea spera să-l încercuiască. Cetatea se întindea pe trei acri şi era înconjurată de ziduri groase şi înalte, cu patru sute cincizeci de turnuri de apărare. Dincolo de oraş, dar în interiorul zidurilor, se înălţa muntele Silpius, pe culmea căruia se vedea o citadelă, la trei sute de metri deasupra câmpiei pe care se aflau Hugues şi tovarăşii săi. Aproape şase mii de oameni muriseră de foame în cele opt luni de asediu al Antiohiei.

— Şase mii de oameni… Şase *mii…*

Groaza din vocea lui de Montdidier oglindea expresiile împietrite de pe chipurile celor din jur, cu privirile pierdute în focul aprins pentru a se încălzi în noaptea rece a deşertului. Drept combustibil foloseau mobila furată dintr-o casă părăsită din oraş; acum şedeau cu ochii plecaţi, frământaţi de ceea ce tocmai auziseră. De Montdidier sparse din nou tăcerea, privind de această dată la de St Omer, cel care le adusese vestea.

— Eşti sigur, Goff? Şase mii de oameni *morţi de foame?* Imposibil! Dar câţi am fost când am plecat din Constantinopol?

Îi răspunse Hugues, privind spre de St Omer pentru confirmare:

— Mai bine de treizeci şi cinci de mii, dacă-mi aduc bine aminte. Deci am pierdut un om din şase – dacă numărul pe care ni l-a spus Goff este corect. De unde ai auzit asta, prietene?

— De la Pepin, cu nici o oră în urmă. Comandanţii celor patru armate au cerut să se facă o numărătoare la scurt timp după cucerirea cetăţii. Ceva-ceva ştiam cu toţii că se întâmplă, fiindcă eram împreună când au venit preoţii, acum câteva zile, punând tot felul de întrebări despre câţi dintre noi au murit şi din ce cauze. Ei, uite că acum ştim de ce întrebau. Rezultatele

au ajuns azi la Raymond de Toulouse. Pepin tocmai le auzise când l-am întâlnit eu şi mi-a spus şi mie: şase mii de oameni au murit, unii de molimi, dar cei mai mulţi de foame. Acum am rămas mai puţin de o mie trei sute de cavaleri şi cei mai mulţi dintre noi nu avem cai.

— Nu toţi oamenii aceia au murit de foame, Goff, şi nici pedestraşii. Şase mii e numărul total al celor care au pierit, dar am avut pierderi mari cu mult înainte de a ajunge aici, în Antiohia. Prea mulţi au murit pe drum, înainte de a învăţa să ne respectăm duşmanul cum se cuvine. Ar fi trebuit să învăţăm lecţia asta mai de mult.

— Aşa e, Hugues, dar *şase mii* de oameni morţi mi se pare prea mult.

Dintr-odată, începu să-l enerveze mirarea prietenului său şi izbucni:

— Da, e prea mult, dar noi nu putem face nimic ca să schimbăm situaţia asta şi nu avem ceva de câştigat dacă ne tot frământăm pe seama ei. Bine măcar că nici unul dintre noi nu se află printre cei morţi. Aşa că n-avem altceva de făcut decât să ridicăm din umeri, să ne împăcăm cu ideea celor şase mii şi să mergem mai departe fără ei.

Nici unul dintre prietenii lui nu răspunse, iar Hugues se aplecă în faţă, cu privirile pierdute în licărul flăcărilor, gândindu-se că în ultimele câteva luni se împăcase cu mai multe lucruri decât în toţi cei douăzeci şi şase de ani de viaţă pe care-i avea. Asediul Antiohiei îl silise să-şi conştientizeze propria mortalitate şi să se gândească la lucruri care nici măcar nu-i trecuseră prin minte până atunci. Înainte de Antiohia, fărâma de filozofie după care se ghidase avusese legătură numai şi numai cu Ordinul Renaşterii, cu cerinţele şi principiile acestuia. În faţa zidurilor uriaşe ale cetăţii însă, fusese nevoit să-şi restructureze priorităţile şi să-şi reanalizeze propria viaţă, văzând-o pentru prima dată aşa cum era ea de fapt: viaţa unui om obişnuit, muritor, mult prea vulnerabil, pradă – la fel ca toţi ceilalţi – temerilor şi îndoielilor, bolilor şi morţii prin înfometare sau din cauza apei mizerabile pe care era nevoit s-o bea. Foamea cu care el şi tovarăşii săi se confruntaseră odată ajunşi la zidurile Antiohiei fusese ceva cu totul nou pentru fiecare dintre ei.

Toţi auziseră despre foamete, îşi spuse el acum, şi credeau

că ştiu ce înseamnă; toţi dăduseră din gură la un moment sau altul, vorbind despre ea pe şoptite şi asociind-o cu vremuri cumplit de grele. Nici unul dintre ei însă, de la cel mai de seamă senior până la ultimul răcan din armată, nu avea cum să-şi imagineze sau să facă faţă realităţii unei înfometări îndelungate, care se concretizase în lipsa totală a oricărui aliment, pe regiuni întinse de teren. Francii, născuţi şi crescuţi pe pământuri mănoase, înverzite, nici măcar nu-şi puteau închipui ce înseamnă să nu existe iarbă şi prima lecţie pe care fuseseră siliţi s-o înveţe era aceea că animalele lor, lipsite de fân, mureau pe capete, foarte repede. Astfel, sfârşiseră prin a-şi mânca propriile vite, conştienţi că, odată ce acestea vor dispărea, ei nu vor mai avea nimic de mâncat – şi vitele mureau în număr mare, iar carnea lor se irosea, putrezind în căldura deşertului.

Pe lângă foametea care bântuia ţinutul, vremea aici, pe câmpiile Antiohiei, era mizerabilă, dincolo de orice închipuire. Zilele cu frig aproape de îngheţ şi vânturi aspre, care stârneau sufocante furtuni de nisip, alternau cu lungi perioade de umiditate crescută, ce aduceau roiuri de milioane şi milioane de insecte, sporind chinurile aşa-zişilor asediatori – deja conştienţi de ridicola inutilitate a încercării lor.

Bolile loviseră rapid armata francilor înfometaţi şi, odată izbucnite, se răspândiseră cu o viteză fulgerătoare. Nimeni nu ştia cum se cheamă molima care-i lovise, iar puţinii doctori din rândul lor păreau neputincioşi în faţa ei. Când flagelul era în toi, Hugues, Payen şi Godefroi se molipsiseră aproape în acelaşi timp, astfel că numai Arlo – care din cine ştie ce motiv nu fusese atins – rămăsese să aibă grijă de ei. Godefroi îşi revenise rapid, punându-se din nou pe picioare în numai câteva zile. La Hugues boala dură cu patru zile mai mult, ca şi convalescenţa, dar şi lui forţele îi reveneau. Însă de Montdidier stătuse la pragul dintre viaţă şi moarte vreme de cincisprezece zile şi de trei ori Arlo crezuse că s-a stins, atât de încremenit era, abia mai respirând. Dar de fiecare dată Payen rezistase şi, în a unsprezecea noapte, febra îi cedase în sfârşit. Pierduse deja aproape un sfert din greutate, însă odată ce începu să se însănătoşească, îşi reveni la fel de repede precum ceilalţi.

Toţi trei supravieţuiseră – Hugues ştia asta – fiindcă Arlo izbutise, cine ştie cum, să capete un sac cu grâu pe jumătate

plin şi evident furat, pe care îl păzise cu străşnicie, măcinându-l în porţii mici între două pietre. Nu spuse nimănui de unde-l avea şi nimeni nu-l întrebase, toţi fiind recunoscători pentru festinul pe care-l promitea acel biet sac de iută şi pentru terciul fad, dar hrănitor, pe care îl oferea.

După opt luni şi o zi de asediu, Antiohia cedase într-o singură noapte, pe data de 3 iunie, nu fiindcă ar fi fost cucerită, ci prin trădare şi corupţie, când o santinelă din turn acceptase o mită uriaşă şi deschisese porţile cetăţii. Până în zori, mai bine de cinci sute de franci intraseră în oraş şi sunetul trâmbiţelor stârnise panică printre asediaţi. Guvernatorul musulman al oraşului fugise pe porţile din spate, cu cea mai mare parte a armatei sale.

Exact la acest lucru se gândea Hugues, când Godefroi îi întrerupse reveria.

— Am vorbit îndelung cu Pepin. Tocmai îşi terminase treburile şi îşi aştepta un prieten. M-a mirat auzind ce spune despre felul în care am cucerit oraşul.

Hugues făcu o strâmbătură.

— Vrei să zici că Pepin chiar gândeşte?!

De St Omer ridică din umeri.

— Păi, ştii la ce mă refer... Contele gândeşte. Pepin doar află ce anume.

— Şi ce anume a spus de te-a surprins?

Godefroi îşi încreţi nasul.

— A zis că, dacă emirul care conducea oraşul şi-ar fi mobilizat oamenii şi şi-ar fi păstrat poziţiile, noi n-am fi avut nici o şansă de victorie, cu toate că trecuserăm deja de porţi.

— Hm! Probabil că are dreptate. Abia dacă cinci sute dintre ai noştri au intrat în oraş şi toţi erau înghesuiţi într-o zonă închisă. Erau acolo mii de luptători care ne-ar fi putut mânca de vii, şi totuşi n-au făcut-o. A mai zis Pepin ceva – de pildă când vom pleca din iadul ăsta?

— L-am întrebat şi eu, dar nu mi-a spus decât că nu vom porni la drum mâine sau poimâine. Cred că de fapt a vrut să-mi dea de înţeles că vom mai rămâne aici mult timp, pentru a ne regrupa şi a ne reface forţele.

Hugues dădu din cap, deloc surprins, şi se întoarse la gândurile sale. Cei şase mii de morţi îi rămăseseră în minte şi începu să se întrebe câţi pieriseră oare în total, în ambele

tabere, înainte ca măcar un soldat franc să pună piciorul în Ierusalim. Şi în aceeaşi clipă îşi aminti ce-i spusese naşul lui, de St Clair, în seara Înălţării sale: că pentru a rezolva problema cavalerilor creştini şi a purtării lor belicoase, cel mai bun lucru pe care l-ar fi putut face noul papă Urban al II-lea ar fi fost să declanşeze un război. Îşi aminti apoi cum zisese că îi va vorbi papei despre acest lucru fiindcă – şi cuvintele lui de St Clair îi veniră în minte aproape aidoma – creştinătatea nu era lumea întreagă şi lumea nu era toată creştină. Acum, că scena îi revenise în amintire, nu putea să nu facă legătura şi se mira chiar că n-o făcuse mai devreme, fiindcă Étienne de St Clair nu vorbea niciodată fără un scop anume. Deţinea o poziţie înaltă în ierarhia ordinului şi avea atât puterea de se face ascultat de papă, cât şi inteligenţa de a-şi prezenta ideile într-un mod atrăgător pentru suveranul pontif.

Nimeni nu putea nega că pătimaşa chemare la arme lansată de Urban rezolvase o problemă veche şi presantă mai eficient decât şi-ar fi putut imagina cineva, oferindu-le cavalerilor din întreaga creştinătate prilejul de a lupta pentru o cauză glorioasă în celălalt capăt al lumii şi de a-şi asigura mântuirea sufletului într-un război sfânt împotriva duşmanilor Dumnezeului creştin. Papa transformase ideea în realitate, creând astfel un monstru însetat de sânge, care ameninţa să-i distrugă pe toţi cei pe care-i atingea.

Deşi ştia aproape sigur că nu va putea afla adevărul niciodată, Hugues era din ce în ce mai convins că naşul lui fusese cel care sădise acea sămânţă în mintea papei Urban, iar faptul că el însuşi, Hugues de Payens, fusese cel care venise cu ideea i se părea deopotrivă înspăimântător şi mulţumitor. Înspăimântător din cauza consecinţelor catastrofale asupra lumii întregi şi a uriaşelor pierderi omeneşti de ambele părţi – puţine având însă legătură directă cu războiul în sine – şi mulţumitor fiindcă avusese şi el un rol în împlinirea obiectivelor Ordinului Renaşterii.

Brusc stânjenit de aceste idei, se ridică şi privi în jur, simţind parcă zidurile întunecate ale oraşului în spate şi conştient că prietenii lui îl priveau curioşi. Cu o figură impenetrabilă, le ură noapte bună şi se retrase către patul său de campanie, încercând să se convingă că nu era cinic. Ştia că avea suficiente motive pentru a fi cinic, fiind martor zi de zi la

purtarea atroce a celor de lângă el, aşa-numitele Oşti a Domnului, şi comandanţilor acestora; era limpede pentru oricine care avea ochi să vadă că lupta se ducea mai degrabă pentru propriul câştig al celor puternici decât pentru gloria lui Dumnezeu şi a locurilor sale sfinte. La urma urmei, nici măcar nu începuseră să se apropie de acestea şi Hugues se temea că nu va mai izbuti mult timp să-şi ascundă dezgustul faţă de tovarăşii săi de drum, dacă purtarea lor nu avea să se schimbe.

Dar aveau să mai treacă multe luni înainte ca Hugues de Payens să poată recunoaşte faţă de el însuşi că păgânii împotriva cărora luptau erau, din multe puncte de vedere, mai creştini şi mai admirabili decât adversarii lor purtători de cruce, pentru care strigătul *Dens le veult!* ajunsese să însemne mai degrabă „Eu vreau!”

Dezamăgirea începuse să-şi arate colţii la scurt timp după începutul expediţiei, când primele veşti cutremurătoare despre raidurile celor ce plecaseră la drum înaintea lor le ajunseseră la urechi. Mii de oameni de rând, şerbi şi ţărani, fuseseră cuprinşi de entuziasmul şi isteria stârnite de războiul papei; îmboldiţi de ideea mântuirii prin pelerinaj şi a izbăvirii de condiţiile mizerabile ale vieţii pe care o duceau – în speranţa uneia mai bune în rai, ca răsplată pentru sacrificiul făcut – îşi părăsiseră imediat casele pentru a merge la război, doar cu dorinţa de a ajunge în Ţara Sfântă şi a o smulge, cu mâinile goale, de sub stăpânirea turcilor. Dar speranţele lor aveau să fie în scurt timp nimicite, căci la nici câteva săptămâni de drum depărtare de casele de care nu se mai despărţiseră niciodată până atunci, începuseră să flămânzească. Nimeni nu luase în calcul ce se va întâmpla cu sumedenia de oameni în mişcare; hoardele de războinici nerăbdători şi plini de avânt devoraseră totul în cale, fiece fărâmă de hrană, fără a mai lăsa ceva şi pentru mai târziu. Mii de oameni muriseră deja înainte de a trece măcar dincolo de graniţele propriei lor ţări şi, la nici o lună de la plecarea din Champagne, suita contelui asculta oripilată zvonurile despre cazuri de canibalism.

Până atunci, ceea ce mai rămăsese din încrederea lui tinerească şi din pregătirea de viaţă îl ajutase pe Hugues să mai spere că totul va fi bine şi că pentru această întreprindere, Biserica şi cei care o conduceau vor renunţa la imboldurile lor josnice şi vor mobiliza forţele Cerurilor pentru a veni în ajutorul

maselor care dăduseră fuga să răspundă la apelul papei. Dar curând ajunseră la ei, dinspre trupele aflate înaintea lor, veşti despre un personaj charismatic numit Petru Eremitul, care condusese o hoardă de ţărani înfometaţi – se părea că fuseseră cam douăzeci de mii – până la graniţa Bizanţului, distrugând şi jefuind totul în cale, căutând disperaţi ceva de mâncare. Se spunea – le povestise Godefroi – că hoarda năvălise în Belgrad şi măcelărise mii de locuitori. Când ajunseseră în Bizanţ, scăpaseră deja de sub orice control, astfel că împăratul Alexios zăvorâse porţile cetăţii şi nu-i lăsase să intre în Constantinopol. La scurtă vreme, fuseseră răpuşi de turci. Expediţia lor spre Ţara Sfântă nu durase decât şase luni şi, din miile de oameni care porniseră la drum, nici măcar un suflet nu ajunsese pe pământul pe care trăise Iisus.

Când aflase de soarta lui Petru şi a liotei lui, la mult timp după ce se petrecuseră faptele, de la cei care le fuseseră martori şi de la alţii care doar auziseră despre ele, Hugues simţise cum cinismul său faţă de Biserică şi de acoliţii ei i se adânceşte şi mai mult în suflet. Şi totuşi, încă nu era pregătit pentru ceea ce avea să urmeze în Ierusalim.

8

— Aşa mai zic şi eu! Pe măruntaiele lui Hristos, băieţi, vă jur că, înainte de prânz, vom fi deja înăuntru! Vrea cineva să pună un mic rămăşag pe asta?

— Om fi noi fraieri, Goff, dar nu suntem chiar proşti. Nu punem rămăşaguri de data asta.

De Montdidier era singurul care-i răspunsese, strigând ca să se facă auzit peste zgomotul zidurilor care cădeau şi ciocănind uşor, în joacă, în coiful prietenului său. Hugues şi Arlo erau prea absorbiţi pentru a le acorda vreo atenţie, privind zidurile Ierusalimului, aflate la nici cincizeci de paşi de locul în care stăteau ei.

— Nici unul dintre noi nu-i atât de zevzec încât să ţină un asemenea rămăşag, continuă de Montdidier. Uitaţi-vă acolo, pentru numele lui Dumnezeu! Nimic n-ar putea rezista unui asemenea atac. Toată faţada e distrusă. Uitaţi-vă, acum cade!

Şi într-adevăr, chiar în timp ce el vorbea, o lungă fisură apăru în zidul din faţa lor, întinzându-se de la o breşă la alta şi

radiind de acolo spre alte spărturi, astfel că întregul zid păru să se fărâmiţeze şi să se prăvălească înainte, lăsând la iveală molozul cu care fuseseră umplute fortificaţiile. Îndată ce prăbuşirea faţadei se opri, un alt proiectil bubui în mijloc, aruncând în aer un nor de resturi; era limpede că, nu peste mult timp, zidul de aici avea să se dărâme sub asaltul continuu al atacatorilor.

Hugues se depărtă de ruinele unui străvechi val de pământ, de care se rezemase, şi îşi puse sabia în teacă, făcându-i semn unui scutier să se apropie şi arătând spre zid.

— Vezi distrugerile de acolo? Ştii ce înseamnă?

Omul încuviinţă, iar Hugues îl înghionti uşor în umăr.

— Bravo! Atunci, du-te şi caută-l pe Înălţimea Sa, contele. Ar trebui să fie la tabăra sa ori prin apropiere. Urează-i ziua bună din partea mea şi spune-i ce ţi-am zis eu – că zidul va cădea în dimineaţa asta... probabil în mai puţin de o oră. Sfătuieşte-l, cu complimente de la mine, că, dacă vrea să fie printre primii oameni care intră în oraş, să vină încoace, discret, împreună cu tine. Ai înţeles mesajul?

— Da, *messire.*

— Bun. Atunci, repetă-l.

După ce ascultă atent, Hugues încuviinţă la rândul lui.

— Foarte bine. Acum du-te şi nu pierde timpul. Şi nu uita, mesajul este doar pentru urechile contelui. De la mine la tine şi apoi la Înălţimea Sa – acesta-i singurul drum pe care trebuie să-l străbată cuvintele, aşa că nu spune nimic nimănui altcuiva, nici dacă te întreabă unul dintre regi. Gata, la drum!

Îl privi pe tânăr plecând şi apoi se întoarse spre ceilalţi, ghemuindu-se instinctiv când un alt proiectil aruncă în aer, spre ei, frânturi de piatră.

— Ei bine, prieteni, se pare că, o dată în viaţă cel puţin, ne aflăm în locul potrivit la momentul potrivit. Odată ce se va răspândi vestea că breşa s-a produs aici – şi cei care au făcut-o vor spune mai departe – toţi vor năvăli încoace. Eu unul însă am de gând să fiu în fruntea primului grup care va trece prin spărtură, aşa că haideţi să ne strângem rândurile şi să ne asigurăm că nimeni nu se va strecura înaintea noastră.

Imediat se apropiară unii de alţii şi începură să înainteze încet, cu Hugues în centru, Godefroi la dreapta sa şi Payen, care era stângaci, în stânga. La un pas în urma lor, uşor în

stânga lui Payen şi ducând stindardul baronului Hugues de Payens, venea Arlo, cu faţa lipsită de orice expresie, cu ochii alergându-i în toate direcţiile, deşi ştia că singurul pericol care-i pândea acum era cel al frânturilor de piatră în zbor.

Era vineri, ziua a cincisprezecea din luna iulie a anului 1099; masivul atac lansat de franci arunca de zile întregi pietroaie în zidurile cetăţii, însă aici, aproape de punctul lor de observaţie, efectele deveneau mai vizibile cu fiecare proiectil care lovea faţada. Cu trei zile în urmă, bucata de zid din faţa lor fusese identificată ca fiind cea mai slabă din această parte a oraşului şi trei dintre cele mai mari şi mai puternice catapulte construite vreodată fuseseră aduse aici şi aliniate, astfel încât proiectilele lor să poată lovi toate în acelaşi loc. Cea mai mică piatră aruncată era grea cât un om bine făcut, iar celelalte erau mari cât un cal, astfel că oamenii care le încărcau în catapultă munceau din greu. Din clipa în care catapultele fuseseră aliniate, barajul de lovituri nu mai contenise, câte un bolovan lovind în cel mai slab punct al zidului la fiecare minut.

Antiohia rezistase vreme de opt luni unei forţe de patru mii de cavaleri şi treizeci de mii de pedestraşi. Acum, un an mai târziu, Ierusalimul era pe cale de a fi cucerit după numai şase săptămâni, în faţa unei armate asediatoare de trei ori mai mică decât cea care capturase Antiohia. Dar francii aflaţi acum sub zidurile Ierusalimului erau veterani înverşunaţi, căliţi deja în lupte, supravieţuitori ai unui marş de coşmar ce durase şase luni de zile, de la Antiohia până aici. Foametea îi bântuise tot drumul şi nu puţini dintre războinicii cu priviri sălbatice se dedaseră la canibalism, mâncând carnea duşmanilor ucişi pentru a rămâne în viaţă. Ierusalimul, simbolul tuturor visurilor şi ţinta odiseei lor, nu le putea pune stavilă cu bietele sale ziduri. După ce-şi pierduseră mai bine de jumătate dintre camarazi în marşul chinuitor de 115 leghe[3] din Antiohia până aici, francii care supravieţuiseră nu se mai îndoiau nici o clipă că-şi vor atinge ţelul şi nici de justeţea cauzei lor. Cetatea Sfântă era a lor. Dumnezeu o voia.

Ceva mai târziu în acea dimineaţă – poate după o oră sau nici atât, fiindcă nimeni nu mai conştientiza trecerea timpului – Hugues şi prietenii săi ajunseseră periculos de aproape de

---

[3] Leghe terestră, unitate de măsură a lungimii, egală cu aprox. 4,44 km (n. tr.).

ziduri, în bătaia fragmentelor mortale de piatră aruncate în aer de fiecare proiectil şi supuşi riscului ceva mai mic de a fi loviţi de săgeţile bine ţintite trase de apărătorii de pe zidurile oraşului. Cei patru tineri se strânseseră unul în altul, mergând cu genunchii îndoiţi şi scuturile ridicate deasupra capului, dar erau îngrijoraţi în primul rând de posibilitatea de a fi depăşiţi de alţii, fiindcă în răstimpul scurs de când Hugues îi trimisese vorbă contelui, o sumedenie de războinici umpluseră spaţiul de sub ziduri, privindu-le şi aşteptând prima mare breşă. Până acum însă, cvartetul din Payens izbutise să-şi menţină poziţia fruntaşă, pe care nu aveau de gând s-o cedeze nimănui, cu excepţia contelui Raymond, dacă acesta voia să li se alăture.

— Uite-l că vine, mormăi Payen care se uita peste umăr pentru a se asigura că nu se apropie de ei nici un grup ameninţător. Contele Raymond împreună cu... Făcu o numărătoare rapidă a celor care-şi croiau cu greu drum prin mulţime şi continuă: Împreună cu şase, ba nu, şapte cavaleri. Îi văd pe de Passy şi pe de Vitrebon. Nu ştiu...

Ultimele cuvinte i se pierdură sub trosnetul asurzitor al pietrei prăbuşite, în vreme ce un nor de praf se ridica în aer în faţa lor aidoma unui fum, ascunzând vederii zidul. Vreme de câteva clipe, nu se mai auzi nimic în jur, decât ecoul prăbuşirii. Zgomotul resturilor care cădeau la pământ se stinse în cele din urmă şi, când praful se mai risipi, Hugues spuse aproape în şoaptă:

— Gata, băieţi. Dacă asta n-a fost o breşă, se cheamă că eu sunt din Burgundia. Ridică buzduganul ghintuit care-i atârna la brâu şi îşi aşeză mai bine scutul pe umărul stâng, apoi adăugă: Acum, cu puţin noroc, observatorii vor vedea breşa şi vor opri catapultele. Altfel, cu greu ne vom putea apropia de ziduri. Arlo, începe să numeri. Vom înainta imediat ce vom constata că proiectilele s-au oprit şi că putem vedea ceva în faţă.

În tăcerea care se aşternuse în spatele lor, vocea lui Arlo, numărând ritmic, părea teribil de sonoră, dar le oferea rigurozitatea necesară. Conform regulilor fireşti ale atacului, următorul proiectil ar fi trebuit să vină înainte de a ajunge cu numărătoarea la optzeci, dar Arlo depăşise deja o sută când Hugues făcu un semn.

— Bun. Au încetat. *Messire* conte, bine aţi venit. Vreţi să preluaţi comanda?

Contele Raymond, care li se alăturase în tăcere, clătină din cap.

— Nu, *messire* Hugues. Domnia ta pari a stăpâni bine situaţia. Continuă!

Hugues încuviinţă şi ridică uşor buzduganul deasupra capului, semnalând mulţimii din spate să se pregătească.

— E bine, spuse el pe un ton firesc, suntem siguri că atacul a încetat, deci putem porni. Mai aşteptăm un minut sau două, ca praful să se aşeze. Fiţi atenţi unde puneţi piciorul, dar ţineţi-vă capul sus; probabil că ne aşteaptă şi nu cred că vreţi să muriţi privind în pământ. Încet… încă puţin…

O pală de vânt împrăştie praful într-o parte, dezvăluind o spărtură în partea superioară a zidului.

— Acolo! strigă Hugues. Este o breşă în mod sigur, aşa că, să trecem dincolo! După mine, acum!

Ieşiră din norul de praf în vârful mormanului de moloz, chiar în faţa spărturii în zid. Apărătorii cetăţii îi aşteptau. În frunte, Hugues se pomeni singur pentru o fracţiune de clipă şi privi în jos la mulţimea chipurilor întunecate ale apărătorilor, în ochii cărora se citea ura. Avea o senzaţie de calmă detaşare, de irealitate mută, conştient fiind în acelaşi timp de precaritatea ruinelor de sub picioarele lui. În vreme ce căuta un loc sigur în care să păşească, o săgeată inamică îi străpunse scutul, pe care-l împinse brusc spre pieptul lui, dezechilibrându-l. Se lovi cu călcâiul de ceva şi căzu rău, izbindu-se cu spatele de un bolovan cu muchii ascuţite. Într-o clipă însă, auzul îi reveni şi Hugues se ridică în picioare, conştient de tumultul de imagini şi sunete din jurul lui, dar şi surprins de numărul celor care se aflau acum în faţa lui, depăşindu-l când căzuse.

Ignorând durerea ascuţită de la şezut, se repezi la vale pe grămada de moloz, dincolo de ziduri, şi se pomeni faţă-n faţă cu un musulman în armură, cu chipul crâncen, care legăna în mână un iatagan cu lama strălucitoare. Blocă arma cu scutul şi îşi repezi buzduganul într-un arc de cerc scurt, secerător, izbind cu ghinturile în coiful turcului. Omul căzu şi Hugues aproape că nu simţi reculul când îşi trase buzduganul înapoi şi făcu un salt spre stânga, lovind un alt apărător îngenuncheat peste un oştean franc, încercând să-l înjunghie cu un pumnal. Ghinturile muşcară din ceafa expusă a musulmanului, ucigându-l pe loc. Aproape în acelaşi moment, Hugues sesiză o

siluetă avântându-se spre el din dreapta, unde nimic nu-l mai proteja. Îşi dădu seama că nu mai are timp să-şi smulgă buzduganul, aşa că-i dădu drumul şi se răsuci la stânga, trăgând scutul în jos şi spre el într-o încercare disperată de a se acoperi, în vreme ce-şi scotea pumnalul cu mâna dreaptă. Auzi lângă ureche un gâfâit scurt, o înjurătură înăbuşită, simţi un damf de parfum pe care-l mai simţise şi înainte şi spatele cuiva se izbi cu putere de al său. Căzu în genunchiul stâng şi se întoarse din nou, rapid, rotindu-şi pumnalul într-un cerc strâns, în afară şi în sus, până ce simţi lama pătrunzând în carne. Şi apoi, într-o încleştare de corpuri, în zăngănitul spadelor şi bufnetul loviturilor, amestecate cu ţipetele, strigătele, icnetele şi plânsetele celor răniţi, observă o umbră deasupra lui – de fapt, nu avu timp să o vadă propriu-zis – şi simţi un val de aer în clipa în care ceva se repezi spre el şi îi izbi capul, aruncându-l în neant.

Constată că nu se putea mişca şi, când încercă să deschidă ochii, simţi o durere sfâşietoare, aşa că rămase nemişcat o vreme, aşteptând să-şi limpezească mintea şi să-şi adune gândurile. Puţin mai târziu, încercă din nou, cu grijă, să deschidă ochii şi de această dată reuşi, dar durerea nu slăbise deloc. Deşi percepea lumina, nu izbuti să distingă nimic altceva în jur şi tot nu se putea mişca. Închise din nou pleoapele şi se strădui să rămână nemişcat şi să respire adânc, încercând să-şi stăpânească panica, până ce bătăile inimii îi reveniră la normal. Îşi îndoi uşor degetele, fericit peste poate fiindcă o putea face, apoi îşi încleştă dinţii şi împinse tare, pentru a-şi întinde braţele. Ceva cedă undeva în spate şi Hugues împinse mai tare, iar lucrul care zăcea deasupra lui căzu dintr-odată. Încă o dată deschise ochii. Durerea era tot acolo, la fel de teribilă, dar de data aceasta putea vedea ceva, deşi foarte înceţoşat.

Abia după câteva clipe reuşi să se răsucească şi să se ridice în şezut, dându-şi seama că zăcuse cu capul în jos, aproape de poalele grămezii de moloz din spatele zidului, cu umărul prins sub o bucată de piatră şi cu faţa în dărâmături. Avea ochii plini de praf şi fărâmături de zid, iar greutatea care-l ţintuise la pământ era formată din două cadavre, unul musulman şi celălalt al unui franc. Lupta se desfăşura acum undeva în faţa lui, îi auzea sunetele în depărtare; un val de războinici franci,

cavaleri şi scutieri, se revărsa nestăvilit prin breşa în zid, împrăştiindu-se pe străzile oraşului, înaintând rapid, de parcă s-ar fi temut că luptele s-ar putea încheia înainte să ajungă şi ei. Nimeni nu-i acordă lui Hugues nici cea mai mică atenţie.

Se ridică în picioare, dar îşi dădu imediat seama că se grăbise, fiindcă lumea părea să se clatine în mod alarmant într-o parte şi-n alta, astfel că în cele din urmă căzu la loc; în cădere, simţi plosca plină cu apă care îi atârna la brâu. Scoase o batistă din cămaşa de zale, turnă pe ea puţină apă şi încercă să-şi spele praful şi nisipul din ochi, icnind de durere, dar simţindu-se imediat mai bine. Repetă încă o dată tratamentul şi acum, că vedea mai bine, privi în jur şi zări cadavre pretutindeni. Observă că francii şi musulmanii morţi păreau a fi în număr egal şi se simţi uşurat remarcând că printre ele nu se afla nici o figură cunoscută; oare unde erau de St Omer şi ceilalţi, şi de ce îl lăsaseră în urmă? Singura explicaţie la care se putea gândi – şi bănuia că trebuie să fie cea corectă, din moment ce Arlo nu-l mai părăsise niciodată până acum – era că îi pierduseră urma în vârtejul haotic al luptelor; probabil că îl crezuseră undeva în faţa lor şi se grăbiseră să înainteze, pentru a-l căuta.

Ştiind că nu-l păştea nici un pericol acolo unde era, îşi scoase coiful plat, îşi dezlegă apărătoarea de la ceafă şi îşi dădu jos de pe cap gluga de zale, mulţumit că nu simţea la mână că aceasta ar fi fost ruptă pe undeva. Apoi îşi umezi încă o dată batista, ştergându-şi faţa, fruntea şi mâinile. Capul îi vuia de durere din cauza loviturii care îl doborâse, dar pe batistă nu rămăsese nici o urmă de sânge, iar restul corpului părea să fie într-o formă bună, toate membrele răspunzând la comenzi când încercă să le mişte. Îşi clăti gura, scuipând moloz, apoi bău puţină apă, astupă plosca, îşi puse înapoi gluga de zale şi coiful, legă la loc apărătoarea de ceafă şi se ridică încă o dată în picioare, cu braţele întinse în lături pentru a se echilibra. În afara unei uşoare clătinări când ajunse la verticală, de data aceasta se simţea sigur pe el.

Sabia îi era acolo unde trebuia să fie, în teacă, dar pumnalul şi scutul nu se vedeau nicăieri. Câteva clipe rămase locului, privind în jur în căutarea lor, după care zări mânerul familiar al buzduganului. Ghinturile acestuia erau încă înfipte în spinarea ultimului duşman pe care îl ucisese şi Hugues se strădui să nu

se întrebe cine o fi fost omul, în vreme ce se chinuia să elibereze arma, care se desprinse în cele din urmă cu un zgomot sec. Privi ghinturile năclăite de sânge şi lovi cu buzduganul în pământ, curăţându-l cât de cât, după care începu să-şi caute pumnalul. Putea să fie oriunde, sub oricare dintre cadavrele care zăceau în jurul lui, aşa că renunţă la el şi îşi trase sabia din teacă. Apoi, ţinând strâns buzduganul în mâna stângă şi sabia în dreapta, Hugues de Payens păşi înainte şi intră în Cetatea Sfântă a Ierusalimului.

Ţinu ambele arme la îndemână toată ziua, dar nu se simţi tentat să le folosească decât de trei ori, împotriva propriilor săi compatrioţi, când îi văzu dedaţi la atrocităţi împotriva unor oameni care în nici un caz, cu nici un chip, n-ar fi putut avea vreun rol în apărarea oraşului – femei bătrâne şi tinere, unele dintre ele însărcinate, şi copii îngroziţi, neajutoraţi.

La căderea serii, după ce străbătuse ore în şir străzile Ierusalimului, ieşi din oraş pe Poarta Damascului, trecând pe lângă de St Omer şi de Montdidier fără a da vreun semn că i-ar recunoaşte şi fără a răspunde la strigătele lor. Perplecşi, dar cunoscându-l prea bine pentru a şti că nu va fi deloc bucuros dacă-l vor opri din drum, cei doi prieteni îl priviră îndepărtându-se în întunericul crescând al amurgului. Credinciosul Arlo, care îşi căutase disperat prietenul şi stăpânul, rămase treaz toată noaptea, aşteptându-l. Toţi îşi spuneau că se va întoarce în cele din urmă în tabără, dar se înşelau.

Trecură astfel săptămâni şi toată lumea, inclusiv prietenii lui buni, credea că Hugues de Payens a murit. Arlo slăbi şi se trase la faţă, deoarece el singur, din grupul celor trei rămaşi, avea timp să plângă pierderea lui Hugues şi să se întrebe ce se întâmplase cu el. Godefroi şi Payen erau mereu ocupaţi cu solicitările contelui Raymond, care cunoştea bine pericolele generate de moartea unui prieten bun. Arlo, de condiţie joasă fiind, nu se putea aştepta la o asemenea consideraţie, pe care nici n-o primi, astfel că rămase să-şi plângă singur durerea. După trei zile de cercetări asidue, era convins că Hugues căzuse în mâinile unor tâlhari şi fusese ucis, cadavrul lui zăcând prin cine ştie ce văgăună. Bătuse toate străzile şi aleile oraşului, căutând în fiecare casă părăsită şi în fiece pivniţă în încercarea de a găsi corpul stăpânului său înainte ca ruinele

lăsate în urmă de invadatori să fie curăţate şi toate cadavrele adunate şi arse, astfel încât oraşul să poată fi locuit din nou.

Această operaţiune – o sarcină herculeană, după toate părerile – durase cincisprezece zile şi necesitase o muncă istovitoare, la care participase fiecare soldat şi prizonier capabil să ţină o lopată în mână, dar duhoarea sângelui şi a morţii încă plutea pe aleile dosnice ale oraşului, de parcă arşiţa o întipărise în pietrele caselor şi ale străzilor. Când căutările lui nu dăduseră nici un rezultat, Arlo vorbise pe rând cu toţi cei aflaţi la conducerea armatelor papale. Nimeni nu-l văzuse pe Hugues de Payens, nimeni nu ştia ce se întâmplase cu el şi nimănui nu părea să-i pese.

Apoi, într-o dimineaţă, Hugues se întoarse fără a da nici o explicaţie, intrând în tabără la scurt timp după ivirea zorilor, îmbrăcat în zdrenţe pe sub o rasă din pânză de casă, şi trăgând după el un asin încărcat cu tot soiul de boccele. Ignoră stupefacţia lui Arlo, făcându-i tăcut un semn din cap de parcă abia se despărţise de el, şi începu să descarce poverile asinului, care se dovediră a fi cămaşa sa de zale, tunica vătuită, armura, buzduganul şi sabia. Nu dădu nici o explicaţie privind dispariţia lui şi, când Arlo îl întrebă direct unde anume fusese, răspunse doar: „Singur, m-am gândit.” Servitorul nu mai spuse nici un cuvânt, dându-şi seama că Hugues de Payens care se întorsese în dimineaţa aceea nu mai era omul care condusese atacul cu trei săptămâni în urmă.

Arlo trimise imediat veste despre întoarcerea stăpânului său lui de St Omer şi de Montdidier şi amândoi veniră în grabă, pentru a constata însă că Hugues dormea dus şi că tânărul servitor refuza să-l trezească, spunând că trebuie să fie istovit, fiindcă altfel nu şi-ar fi permis să se aşeze în pat la ora aceea din zi. Resemnaţi, cei doi prieteni cerură ca Arlo să le spună tot ce ştie. Cum nici el nu ştia mai multe decât ei, le povesti că Hugues apăruse pe neaşteptate, că se dovedise tăcut şi reticent – şi atâta tot.

Seara, de St Omer şi de Montdidier se întoarseră şi-l găsiră pe prietenul lor şezând în faţa focului aprins cu bălegar de cămilă şi cal, înfăşurat în rasa din pânză de casă şi privind în flăcări. Îi salută amical, însă refuză să răspundă la întrebările lor, iar când ei deveniră insistenţi, se mărgini să vorbească doar cu unul dintre ei, ignorându-l cu desăvârşire pe celălalt.

După vreo oră, cei doi se ridicară şi plecară, clătinând din cap.

În seara următoare reveniră, descoperind că nimic nu se schimbase; Godefroi se mulţumi să-l privească şi să-l asculte atent, cu buzele strânse, fără a spune mare lucru. O zi mai târziu se întoarse singur şi rămase lângă foc tăcut mai bine de o oră, alături de prietenul lui, privind în flăcări ca şi el. Hugues părea să-i fie recunoscător pentru companie şi rămaseră astfel unul lângă altul, în linişte, până ce Godefroi îşi drese glasul şi spuse:

— Am fost furios pe tine, ştii, în ziua în care zidurile au căzut, şi de atunci tot furios am fost mereu.

Tăcerea care urmă se prelungi mult, dar tocmai când de St Omer îşi spunea în sinea lui că Hugues nu-i va răspunde, acesta întoarse capul şi-l privi pieziş.

— De ce?

— De ce?! Cum de mă poţi întreba aşa ceva, Hugues? De ce? Fiindcă aveam nevoie de tine şi tu nu erai acolo... Şi eu, şi Ţestosul aveam nevoie de tine mai mult decât oricând. Tu eşti singurul în care putem avea deplină încredere şi ai dispărut atunci când îţi simţeam lipsa cel mai acut. Dar unde ai fost, pentru numele lui Dumnezeu?

Hugues de Payens se îndreptă de spate de parcă ar fi încasat o lovitură şi pentru o clipă faţa i se contorsionă – urechile i se traseră înapoi şi pielea de pe pomeţi i se întinse, ridurile din jurul ochilor reliefându-se palide pe tâmplele bronzate.

— În numele lui Dumnezeu? Mă întrebi unde am fost în numele lui *Dumnezeu?!* N-am fost nicăieri în numele lui Dumnezeu. Am fugit îngrozit şi copleşit de ruşine, am fugit *de* numele lui Dumnezeu, în întunecimea deşertului, unde nu-l mai auzeam numele urlat de descreieraţi. Am auzit în ziua aceea numele lui Dumnezeu de atâtea ori, încât să-mi ajungă pentru o mie de vieţi, şi nu vreau să-l mai aud niciodată.

De St Omer se forţă să rămână calm, numărând în gând până la douăzeci, după care întrebă pe un ton potolit:

— Ce tot spui acolo, Hugues? Nu înţeleg ce vorbeşti.

Tăcerea se lăsă iar, parcă o veşnicie, dar în cele din urmă Hugues răspunse, cu o voce mai blândă decât ar fi fost de aşteptat, ţinând seama de greutatea vorbelor sale.

— Dumnezeu *a vrut* să se întâmple ceea ce s-a întâmplat în

ziua aceea în Ierusalim, Goff. A fost voinţa Lui. Am privit în ochii episcopului în căutarea căruia am plecat, ca să-mi mărturisesc păcatele pentru prima dată de când m-am alăturat ordinului, şi am văzut sânge închegat în barba şi în părul lui, am văzut delirul poftei de sânge din privirea lui şi petele de pe roba lui acolo unde îşi ştersese sabia de sângele vărsat în ziua aceea. Îi atârna de o centură de-a latul pieptului, o sabie veche, ruginită şi lungă, cu pete de sânge uscat, şi mi-am zis: „Omul acesta e un episcop, unul dintre păstorii trimişi de Dumnezeu, şi totuşi e mânjit şi pângărit de sânge omenesc… un preot, căruia îi este interzis să ucidă!” Şi atunci, în clipa aceea, am înţeles că eu singur, dintre toţi oamenii aflaţi în Ierusalim în ziua aceea, mi-am dat seama că e ceva greşit în ceea ce se întâmplă, în ceea ce am făcut şi facem în continuare. Dar cum puteam noi să greşim? Doar împlineau voia lui Dumnezeu! *Deus le veult!* Câţi oameni am ucis noi în ziua aceea, ştii?

De St Omer privi în jos.

— Da, Hugues, ştiu. Ni s-a comunicat numărul. Şi toată lumea era foarte mândră de el. Cea mai mare victorie din istoria creştinătăţii… salvarea Ierusalimului din mâinile necredincioşilor…

— Câţi, Goff?

De St Omer trase aer adânc în piept.

— Nouăzeci de mii.

— Nouăzeci… de mii… Nouăzeci de mii de suflete… Hugues se întoarse pentru a-şi privi prietenul în faţă, adăugând: Gândeşte-te la asta, Goff. Adu-ţi aminte. Mai ştii ce mândri eram fiindcă făceam parte din splendida noastră armată, în ziua aceea când am plecat din Constantinopol spre teritoriile otomanilor? Erau patru oştiri într-una singură, mai puţin de patruzeci şi cinci de mii de oameni… nici jumătate din numărul celor ucişi în Ierusalim într-o singură zi. Îţi aminteşti ce *mare* ni se părea armata noastră atunci, cei patruzeci şi ceva de mii de oameni, cu patru mii cinci sute de cavaleri şi treizeci de mii de pedestraşi? Îţi aminteşti întinderea ei uriaşă, numărul copleşitor? Iar aici erau nouăzeci de mii, o mulţime de două ori mai mare decât armata aceea, formată însă din bărbaţi şi femei şi copii, toţi flămânzi, slabi şi bolnavi, închişi între zidurile unui oraş, neajutoraţi şi aflaţi la mila noastră. Iar noi i-am măcelărit, fiindcă a fost *voia lui Dumnezeu…*

Vocea i se poticni, iar el se ridică şi îşi încrucişă braţele la piept, cu bărbia plecată, iar când vorbi din nou, îşi duse o mână la ochi, închizându-i.

— Ştiam că numărul trebuie să fie uriaş, fiindcă au fost clipe în care am mers printr-un strat de sânge şi măruntaie umane ce-mi ajungea până la glezne... în locuri în care scurgerea era înfundată, iar zidurile prea înalte... unde erau case pline de oameni bogaţi şi de provizii... oameni măcelăriţi în paturile lor. Şi cred că ţipetele pe care le-am auzit în ziua aceea şi pe care le mai aud încă şi azi – nu mă vor mai lăsa să percep liniştea niciodată.

De St Omer ridică mâinile, dar le lăsă apoi să-i cadă în poală.

— Hugues...

— Te rog, sper că n-ai de gând să spui că n-a fost chiar atât de rău, Goff, fiindcă a fost – şi chiar mai rău. Am văzut oameni pe care îi cunosc de o viaţă, cavaleri creştini, transformaţi în fiare, hăcuind femei şi copii la întâmplare, unii trăgând după ei haine pline cu prăzile pe care nu le-au putut lua asupra lor. L-am ucis eu însumi pe unul dintre ei, un cavaler din Chartres, pe care l-am prins chinuind o fetiţă ce nu putea avea mai mult de şapte ani. S-a încruntat la mine, privindu-mă ca un nebun, şi a urlat că nu împlinea decât voia Domnului, scoţând diavolul din ea. I-am retezat capul şi l-am lăsat acolo, prăvălit peste ea, fiindcă fetiţa era deja moartă; o ucisese înainte de a o viola. Fiindcă era voia Domnului, Goff... Fiindcă aşa voia Dumnezeu, prin preoţii şi prin credincioşii lor. Să nu-mi mai vorbeşti niciodată despre Dumnezeu.

— N-am s-o mai fac. Poţi fi sigur de asta.

Ceva din tonul prietenului său îi atrase atenţia şi, brusc, Hugues întoarse capul, curios.

— De ce erai furios pe mine în ziua aceea? Cred că încă nu mi-ai spus.

— Ba da. Ai dispărut. Despre asta vorbeam. Şi acum vei fi surprins, fără îndoială, să auzi că sunt şi mai furios decât eram atunci. Şi, răsucindu-se, îi aruncă prietenului său o privire ca de gheaţă. Cum poţi să spui că numai tu ai simţit asta în ziua aceea? Cum poţi... Eşti chiar atât de... Care era cuvântul pe care bătrânul Anselm îl folosea pentru genul acela rău de mândrie?... Aroganţă, ăsta e. Eşti chiar atât de arogant,

Hugues? Mi se pare jignitor. Într-atât de jignitor, încât parcă ar cere o palmă peste faţă. E jignitor pentru mine şi pentru Ţestosul, pentru tatăl tău, baronul, pentru contele însuşi şi pentru toţi ceilalţi membri ai ordinului care au intrat în oraş în ziua aceea. Nici unul dintre noi n-a putut evita să se afle acolo, dacă vrei să-ţi aminteşti. Am străbătut jumătate de lume ca să ajungem la zidurile acelea, considerând că e datoria noastră nestrămutată, aşa că toţi am făcut-o de bunăvoie. Dar nu tuturor ne-a plăcut ce s-a întâmplat şi lucrurile pe care le-am văzut i-au îngrozit de moarte pe mulţi oameni de treabă. Nu ai fost singurul care a fost cutremurat de cele petrecute în ziua aceea. Pot să-ţi enumăr o sută de persoane pe care le cunosc bine şi care sunt peste măsură de îndurerate de ceea ce s-a întâmplat acolo, însă ce mai pot face pentru a schimba ceva? Comorile jefuite au dispărut în cuferele episcopilor şi ale nobililor. Oamenii cărora le-au aparţinut sunt morţi cu toţii. Oraşul este de nelocuit, o gropniţă pestilenţială, şi sunt sigur că nimeni nu va mai locui aici vreme de zece ani sau mai mult. Titus a distrus Ierusalimul acum o mie două sute de ani, iar acum Biserica lui Iisus Hristos – un iudeu care a trăit aici în vremea aceea – l-a distrus din nou. Iar tu, cine ştie cum, te-ai încredinţat că eşti singurul care vede adevărul?! Asta e cu adevărat aroganţă, prietene, iar mie unuia mi-a ajuns. Îţi urez o seară bună.

Cu aceste cuvinte, de St Omer se ridică şi dădu să plece.

— Aşteaptă, Goff! Stai puţin, stai! Întoarce-te, te rog, şi uită-te la mine.

Godefroi se întoarse şi imediat Hugues îşi feri privirile, îndreptându-şi ochii spre foc, conştient de faptul că prietenul lui îl fixa. Apoi se răsuci iar spre el şi îşi scutură capul ca pentru a şi-l limpezi.

— Iartă-mă, în spiritul străvechiului nostru ordin. Ai dreptate în tot ce ai spus. Am fost plin de aroganţă – aproape că m-am murat în ea – şi n-am putut vedea dincolo de vârful nasului meu încăpăţânat şi autocompătimitor. Te rog, prietene, stai jos.

O jumătate de oră mai târziu, după ce vorbiseră pe îndelete despre cele mai intime sentimente şi despre trăirile celorlalţi care simţeau la fel ca ei, Hugues spuse:

— Îţi mulţumesc, Goff. M-ai ajutat să mă simt mult mai bine

ştiind că sunt atât de numeroşi cei care îmi împărtăşesc durerea şi mânia. Dar există încă alţii care n-o fac…

— Şi ce ai de gând în privinţa lor, Hugues?

— Absolut nimic. Cu condiţia ca şi ei să mă lase în pace. Am intenţia să-i ignor.

— Să-i ignori? replică de St Omer, părând gata să zâmbească. Pe toţi?

— Pe toţi şi pe fiecare dintre ei. De ce îţi vine să râzi?

— Din cauza felului în care ai spus-o. Dar dacă ei refuză să te lase în pace, atunci ce-ai să faci?

Figura lui Hugues de Payens era complet lipsită de orice urmă de umor sau compasiune atunci când răspunse pe un ton sec:

— Atunci am să-i ucid pe câţiva dintre ei, aşa cum au ucis şi ei în Ierusalim. Asta îi va convinge rapid să mă lase în pace şi, dacă va fi nevoie, o voi face fără nici o ezitare. Pentru mine, ei şi-au pierdut orice fărâmă de omenie pe care ar fi avut-o înainte de a veni aici şi nu mai vreau să am nici o legătură cu ei. Seniorul meu atâta vreme cât suntem aici, în Palestina, este contele Raymond şi lui îi voi dedica viaţa şi îndatoririle mele, aşa cum am făcut întotdeauna. Începând de mâine, mă voi duce oriunde mă va trimite, voi face tot ce-mi va cere şi, dacă se va dovedi că va trebui să lupt sau să-mi fac datoria alături de alţii, nu voi pregeta. Dar altfel nu voi mai avea nimic de-a face cu nici unul dintre ei.

— Dar…

— Dar ce, Goff? Acum era rândul lui Hugues să zâmbească, arătându-şi pentru prima dată firea sa obişnuită. Gândeşte-te puţin, băiete… la mine şi la ceea ce tocmai ai spus. Oricum, nici până acum n-am avut nici o legătură, voită, cu vreunul dintre ei. Îmi petrec timpul liber numai cu prietenii mei şi toţi prietenii mei sunt membri ai ordinului. Făcu o pauză, apoi reluă: Dar tu şi Ţestosul, voi ce veţi face acum, că aţi văzut felul minunat în care Cetatea Sfântă a fost salvată, pentru binele tuturor sufletelor creştine?

De St Omer ridică din umeri.

— Vom proceda la fel ca tine. Ne vom face datoria, supunându-ne seniorului nostru, contele. Iar asta-mi aduce aminte că trebuie să mă prezint în faţa lui în zori, aşa că ar trebui să mă retrag acum. Am impresia că vrea să mă trimită

undeva. Doar pe mine, nu şi pe Ţestosul. Dacă nu, mă voi întoarce aici mâine seară, împreună cu Payen.

— Atunci, aşa să faci, şi fie ca zeiţa Fortuna să te însoţească acolo unde vei fi trimis. Ai grijă şi întoarce-te cu bine.

De St Omer încuviinţă şi se întoarse să plece, apoi se răsuci din nou spre Hugues.

— Ştii, în curând vom porni spre casă, acum că misiunea ni s-a încheiat. Armata se destramă, ştiai asta?

— Se destramă? întrebă Hugues clipind nedumerit vreme de câteva clipe. Cum adică *se destramă?* Ar fi o nebunie, Goff. Armata nu se poate risipi. În clipa în care s-ar întâmpla aşa ceva, turcii ar năvăli aici ca nişte diavoli răzbunători şi, în lipsa cuiva care să le ţină piept, tot ce am realizat s-ar spulbera. Unde ai auzit aşa o prostie?

De St Omer rămase o clipă încruntat.

— Nu ştiu unde am auzit prima dată, dar acum toată lumea vorbeşte despre asta – despre plecarea spre casă. Trebuie să ne întoarcem, Hugues, mai cu seamă cei care au soţii şi copii. Am lipsit deja patru ani şi, chiar dacă am porni la drum în seara asta, tot ar mai dura doi ani până ce am ajunge. Ezită un moment, apoi continuă: În plus, nu toată lumea va pleca. Prea multe sunt în joc pentru aşa ceva. Regate, ducate şi principate iau fiinţă chiar în clipa în care noi vorbim, şi ele vor avea nevoie să fie apărate.

De Payens se încruntă.

— Regate? Ce tot spui acolo, Goff? Regate aici, pe pământul lui Dumnezeu? Unde sunt regatele astea?

Godefroi ridică palmele.

— Nu sunt nicăieri, Hugues, nu încă. Deocamdată doar se vorbeşte despre ele. Se spune că va fi fondat un regat al Ierusalimului, pentru protecţia Locurilor Sfinte. Nobilii vor ca de Bouillon să fie rege şi l-au numit acum zece zile, când tu lipseai, dar el a refuzat spunând că nu se cuvine ca un muritor să poarte o coroană de aur în locurile în care Iisus a purtat una de spini. A acceptat însă un titlu mai modest, acela de Apărător al Sfântului Mormânt.

— Hm! Asta ce înseamnă?

Hugues îl cunoştea şi îl admira pe Godefroi de Bouillon, duce de Lorena Inferioară, conducătorul armatelor creştine în marşul lor spre Ierusalim, şi i se părea de la sine înţeles că

avusese forţa morală de a refuza un regat, ca urmare a propriilor sale credinţe. De Bouillon era un om modest, retras, integritatea şi onestitatea sa fiind adevăratele motive ale popularităţii şi stimei de care se bucura. Acum, dacă stătea să se gândească, refuzul lui de Bouillon va lăsa cale liberă altcuiva, căci statutul de rege, odată anunţat, va fi în curând solicitat de cineva. Îndată însă ce Hugues îi spuse asta, Goff clătină din cap.

— Nicidecum. Noul titlu al lui de Bouillon, Apărător al Sfântului Mormânt, implică toate prerogativele regale. Este un subterfugiu inteligent, care ar putea servi scopurilor noastre.

— Da, atâta vreme cât Godefroi de Bouillon rămâne în viaţă. Cine altcineva mai e implicat?

De St Omer ridică din umeri.

— Numele obişnuite, îmi închipui. Fratele lui Godefroi, Baudouin, nu va sta departe; un îngâmfat. Apoi mai e Bohemond din Taranto. Se aude că deja pretinde Antiohia, zicând că e domeniul lui şi autointitulându-se principe de Antiohia. Şi se mai spune că, în vreme ce stă cu ochii pe posibilitatea ca fratele lui să capete coroana Ierusalimului, Baudouin are de gând să ceară pentru el Edessa. Aceştia trei tot înnoadă şi deznoadă iţele… Apoi mai sunt cei doi Robert, de Normandia şi de Flandra, plus acolitul lor – Étienne de Blois, care s-a însurat cu fiica lui William Cuceritorul într-un moment de slăbiciune şi de atunci regretă întruna. Să nu-l uităm nici pe seniorul nostru, contele Raymond de Toulouse. Toţi privesc în jur ca nişte ulii, să vadă pe ce mai pot pune mâna.

Hugues privea din nou în flăcări, dând din cap ca răspuns parcă la ceva zărit în ele.

— Trebuie să vorbesc cu contele Raymond, spuse el, mai mult pentru sine decât pentru Goff. Voi fi acolo înainte să pleci tu de la el, mâine în zori, în speranţa că va voi să discute cu mine. Acum du-te şi culcă-te, prietene. Somn uşor!

9

— Nu e nimeni suficient de aproape încât să ne audă aici, frate Hugues, aşa că poţi vorbi pe faţă. Ce anume îţi stă pe suflet?

Era încă devreme în dimineaţa aceea, umbrele nu se

lungiseră încă, dar soarele urca rapid pe cer, încălzind aerul cu fiecare minut; Hugues se simţea îmbărbătat de înţelegerea pe care i-o arăta contele Raymond. Fusese îngrozit să-l găsească înconjurat de o mulţime de curteni, unii dintre ei vasali, alţii doritori de câte ceva, foarte puţini însă membri ai ordinului. Godefroi trebuie să fi ajuns acolo înainte de ora stabilită şi îşi primise instrucţiunile de la contele Hugues, fiindcă acum nu se mai vedea pe nicăieri. Lui Hugues, paznicii îi dăduseră imediat voie să intre în uriaşul cort cu stindardul din Toulouse, dar în prag se opri brusc, nevoind să pătrundă prin masa de trupuri omeneşti strânse acolo. Într-un spaţiu mai ferit îl zări pe conte înconjurat de vreo zece bărbaţi, dar în rest, în mulţime, îi văzu pe mulţi dintre cei care se dedaseră la jafuri în Ierusalim şi nu voia să aibă de-a face cu ei.

Din fericire, contele îl observă, îşi părăsi însoţitorii, veni la el şi-l îmbrăţişă ca pe un frate. Se bucurase auzind de la de St Omer că se întorsese, îi spuse el, iar Hugues simţi o undă de mirare dar şi de recunoştinţă fiindcă nu-l întrebă unde fusese în timpul celor trei săptămâni de absenţă. De fapt, contele Raymond se trase înapoi şi-l privi întrebător, apoi se uită în jur, la cei care-i înconjurau, şi-l întrebă în şoaptă:

— Voiai să-mi vorbeşti despre chestiuni ale confreriei?

Când Hugues încuviinţă, contele adăugă:

— E ceva suficient de important pentru a întrerupe această adunare?

Hugues înclină iar din cap, iar contele îl prinse de braţ şi rosti cu voce tare, ca să-l audă toţi cei prezenţi:

— Vino deci, sieur Hugues, însoţeşte-mă într-o plimbare în aerul dimineţii. Trebuie să-mi întind puţin picioarele şi sunt curios să aflu ce aventuri ai trăit în deşert.

Ajunşi departe de cort şi de ocupanţii săi, Hugues îşi încetini paşii, privindu-şi seniorul în faţă:

— Aud vorbindu-se, *messire*, că acum, după cucerirea Ierusalimului, armata se va risipi.

Contele Raymond încuviinţă.

— Aşa am auzit şi eu, dar zvonurile nu sunt tocmai corecte. Nu se poate ca armata să fie desfiinţată. Ar fi o adevărată nebunie.

— Dar unii dintre oamenii noştri se vor întoarce acasă, nu-i aşa?

— Aşa este şi în privinţa asta nu pot face nimic. Cei mai mulţi dintre ei au îmbrăcat voluntar veşmântul crucii, pentru a recuceri Ţara Sfântă, iar acum, că acest lucru a fost împlinit, sunt de părere – şi au dreptate – că şi-au făcut datoria şi deci pot să se întoarcă la casele lor. Nu mă îndoiesc că înţelegi asta.

— Da, *messire,* înţeleg. Dar cum rămâne cu noi? Cum rămâne cu ordinul nostru şi cu ţelurile lui aici, în Ierusalim?

— Şi pentru noi e valabil acelaşi lucru. Ţelul nostru a fost acela de a ne impune prezenţa aici încă de la început. Am reuşit acest lucru, ne-am câştigat dreptul de a fi aici participând la cucerirea Ţării Sfinte.

— Cucerire nu e cuvântul pe care l-aş fi ales eu, *messire.*

Contele porni să se încrunte, dar se stăpâni şi dădu scurt din cap.

— Nu, într-adevăr, şi ştiu de ce. Dar domnia ta priveşti lucrurile în termeni practici, reci şi duri, pe când eu trebuie să fac faţă realităţilor politice. Domnia ta îţi poţi permite privilegiul de a resimţi mânie şi revoltă; eu însă, nu. Acceptă acest lucru, te rog, şi nu-mi mai pune la îndoială motivele.

— Iertaţi-mă, *messire,* nu voi pune la îndoială nimic din faptele domniei voastre, şi n-am făcut-o niciodată. Mă întrebam doar ce se va alege de misiunea noastră aici, când toţi ceilalţi vor fi plecat acasă.

— Nu toţi ceilalţi vor pleca. Unii dintre noi – unii din cadrul frăţiei – vor rămâne aici.

— Aş vrea să fiu şi eu unul dintre cei care vor rămâne, dacă aceasta ar fi pe placul domniei voastre, *messire.*

Contele aproape că surâse, dar îşi plecă repede capul în semn de acord.

— În condiţii normale, ai rămâne, sieur Hugues. De fapt, domnia ta ai fost primul care mi-a venit în minte atunci când am pus lucrurile la cale, înainte de cucerirea Ierusalimului. M-am gândit să te înaintez în grad şi să te las la conducerea ordinului aici, dar... Contele ridică din umeri şi întinse braţele în lateral, cu palmele în sus. Dar apoi ai fost dat dispărut şi toţi te-au crezut mort. Pe urmă, acum zece zile a venit un curier cu veşti de la Consiliu şi cu instrucţiuni clare să te întorci pe domeniul tatălui domniei tale, unde Consiliul are a-ţi încredinţa o misiune. Crezându-te mort, am scris o misivă în care spuneam acest lucru... Din fericire, corespondenţa n-a plecat

încă, aşa că voi lua scrisoarea înapoi şi o voi distruge, iar domnia ta te vei îmbarca pe primul vas care va pleca de aici spre Cipru şi înapoi acasă.

— Dar…

În vocea contelui Raymond se strecură o notă vagă de iritare când răspunse:

— Dar ce, sieur Hugues? Ai prefera să rămâi aici, printre cei care te-au plâns în ziua în care ai dispărut? Sau pretinzi cumva că ştii mai bine decât Consiliul Guvernator ce anume trebuie să faci pentru ordin? Ascultă-mă bine, căci m-am gândit mult la acest lucru şi aş fi trimis după domnia ta chiar azi, dacă n-ai fi venit acum aici. Iată ce cred eu: am ajuns aici, în Ierusalim, dar deocamdată nu mai putem face nimic altceva, fiindcă oraşul e pustiit şi duhneşte până la ceruri a stârv şi a sânge şi, dacă nu s-ar afla aici Sfântul Mormânt, nici unul dintre noi n-ar mai zăbovi în preajma lui. Odată ce mirosul se va împrăştia, comploturile şi sforăriile politice vor fi la ele acasă; deja au început. Cred că ştii despre refuzul lui de Bouillon de a accepta coroana, nu-i aşa?

Hugues încuviinţă, iar contele Raymond continuă:

— Oriunde ar duce situaţia asta, alte evenimente se vor petrece aici în următorii ani. Va fi înfiinţat un regat al Ierusalimului, aşa cum există deja un principat al Antiohiei; Bohemond n-a pierdut deloc vremea. Va fi fondat, probabil, un regat al Edessei, şi ducate în alte regiuni. Toate acestea se vor întâmpla în următorii patru sau cinci ani şi în tot acest timp vom fi înconjuraţi de mai mulţi inamici musulmani decât îşi poate închipui oricare dintre noi. Vom fi recucerit noi Tărâmul lui Dumnezeu din mâinile necredincioşilor, dar vom fi foarte ocupaţi încercând să-l şi păstrăm… În vremea aceasta, nu vom putea face nimic aici în numele ordinului, chiar dacă am şti ce anume ar trebui să facem. Domnia ta nu ştii ce anume ni se cere; eu însă ştiu ceva mai mult. Ţi se cere să te întorci acasă şi să studiezi mai în amănunt tradiţiile ordinului nostru. Apoi, când vei şti suficient, te vei întoarce aici, ori pentru a îndeplini o misiune anume, ori pentru a aştepta alte instrucţiuni. De St Omer şi de Montdidier te vor însoţi acasă, iar domnia ta vei duce mesajul meu către seniorul de Champagne. Acum vino cu mine, dacă vrei, la cort, unde mă aşteaptă solicitanţii, iar apoi vei putea începe să-ţi strângi lucrurile pentru drum.

În câteva clipe, ajunseră înapoi la cort şi Hugues observă privirile curioase care îi întâmpinară. Nu le acordă însă nici o atenţie şi, când contele Raymond îi întinse mâna, el se aplecă asupra ei.

— Du-te în pace, murmură contele. Du-te cu Dumnezeu, Hugues de Payens. Vei reveni pe aceste pământuri, îţi făgăduiesc eu.

DEŞTEPTAREA

1

— Un călător venea de la Ierusalim mergând spre Ierihon şi căzu în mâinile tâlharilor…

Hugues de Payens nu ştia cine vorbise şi nici măcar nu întoarse capul să se uite, fiindcă fraza care oriunde altundeva ar fi fost luată drept citat biblic aici, pe drumul spre Ierihon, era deja ceva banal, ilustrând un adevăr care nu se schimbase defel de pe vremea Bunului Samaritean. Morţii din faţa lor îi acaparau întreaga atenţie. Fuseseră jefuiţi de toate bunurile şi de orice obiect care i-ar fi putut identifica; cadavrele lor despuiate, cu faţa roşie şi carnea albă ca burta peştelui, arătau că oamenii erau din cealaltă parte a lumii, din cea creştină. Fuseseră ucişi, jefuiţi şi lăsaţi acolo unde căzuseră, printre bolovanii de la marginea drumului, şi omorurile se întâmplaseră de curând, căci trupurile erau încă în bună stare. Vulturii abia dacă începuseră să se ospăteze din ele; roiuri de muşte negre bâzâiau nu numai deasupra rănilor, ci şi pe băltoacele de sânge înnegrit şi închegat de pe solul nisipos. Pe un bolovan alături, un vultur îşi întinse şi îşi flutură aripile întunecate, dar nu dădu nici un semn că s-ar întoarce la prânzul său întrerupt. Nou-veniţii erau prea aproape şi, din experienţă, pasărea ştia că o vor ataca.

— Şapte sunt, îşi spuse Hugues celui de lângă el. Trebuie să fi dat peste o bandă numeroasă.

— Nu-i nevoie să fi fost chiar atât de numeroasă, replică acesta, privind cadavrele pe rând. Oamenii ăştia au fost răpuşi cu săgeţile. Uită-te la găurile rămase în carnea lor. Nicăieri nu se vede vreo tăietură de sabie. Trei sau patru arcaşi au fost suficienţi. Cred că vrei să le facem o înmormântare creştinească.

— Ba nu, Arlo. Nici măcar nu ştim dacă erau sau nu creştini. Poate că erau evrei ori levantini. În plus, nu avem lopeţi şi curând se va înnopta. Nu mai putem face nimic aici. Oamenii sunt morţi, nimeni nu-i mai poate ajuta, aşa că-i vom lăsa în pace. N-are rost nici măcar să-i strângem la un loc. Vor duhni şi mai rău şi va dura mai mult până ce vor putrezi. Aşa cum sunt acum, vulturii şi fiarele deşertului îi vor dovedi rapid. Mergem mai departe, prieteni? întrebă el apoi, ridicând vocea pentru a

fi auzit de toţi. Nu avem nimic de făcut aici şi mai sunt încă două leghe până la Ierihon, iar întunericul se va lăsa peste nici o oră. De Beaufort, porneşte în frunte, dacă vrei.

Când grupul se puse în mişcare, Hugues de Payens îi aruncă o privire scurtă, apoi îşi îmboldi calul spre partea din faţă a coloanei, unde Julien de Beaufort călărea cu spinarea dreaptă, cu scutul atârnat la spate şi mânerul săbiei odihnindu-i-se lângă scara dreaptă a şeii; ochii tânărului scrutau neîncetat împrejurimile, în căutarea eventualilor tâlhari la drumul mare.

Erau optsprezece oameni în grup, toţi bine înarmaţi, apăraţi de armuri şi călare pe cai puternici; purtau cămăşi de zale, coifuri şi apărătoare de picioare, iar pe tunici avea fiecare blazonul seniorului căruia îi juraseră credinţă. Hugues îi cunoştea pe aproape toţi după figură, dar nu şi după nume; ei însă ştiau cine era el.

La vârsta de patruzeci şi şase de ani, Hugues de Payens era privit cu veneraţie de toţi cei care îl întâlneau. Un veteran al prădării Ierusalimului cu şaptesprezece ani în urmă, devenise un simbol al creştinătăţii şi un războinic a cărui vitejie era renumită nu doar în regatul Ierusalimului, ci şi în Antiohia şi în toate celelalte regate mai mici din regiunea pe care cuceritorii franci o numeau deja Outremer, „pământul de dincolo de mare”. Se afla la comanda acestui grup nu fiindcă l-ar fi numit cineva, ci fiindcă aşa se cuvenea rangului său şi nimeni nu avusese nimic împotrivă.

Chiar şi după şaptesprezece ani de ocupaţie, drumurile prin regatul Ierusalimului erau mai primejdioase decât oricând; dealurile care se întindeau între Ierusalim şi Jaffa, la zece leghe spre vest de coastă, şi între Ierusalim şi Ierihon, aflat tot cam la zece leghe, dar în direcţie opusă, colcăiau de bandiţi şi briganzi care îi atacau pe cei care – franci fiind, de obicei pelerini – călătoreau între Locurile Sfinte. De aceea, era întotdeauna o idee bună să aştepţi până ce puteai străbate drumul, oricât de scurt şi de neînsemnat era acesta – împreună cu un grup mai mare, pentru siguranţă şi autoapărare. Acesta era exact un astfel de grup deşi, dintr-o ciudată întâmplare, era alcătuit numai din cavaleri şi scutieri, fără pelerini şi fără negustori. Chiar şi în rândul acestor profesionişti ai armelor însă, domnea un sentiment de uşurare şi mulţumire fiindcă se deplasau împreună cu un veteran care ştia exact ce anume trebuie să

facă.

Hugues călări în tăcere o vreme, alături de sieur Julien, şi ştia fără a fi nevoit să privească în spate că Arlo se afla imediat lângă el, aşa cum fusese mereu de patruzeci de ani încoace. Dar mai ştia şi că nici el, şi nici credinciosul său slujitor nu se simţeau pe deplini liniştiţi, fiindcă acest drum până la Ierihon nu fusese plănuit şi învăţaseră de mult că aici, departe de casă, supravieţuirea depindea mult de atenta plănuire a oricărei călătorii. Cu numai câteva zile înainte însă, un bărbat venise să-l caute pe Hugues de Payens, cu un mesaj de la cel mai vechi prieten al său, Godefroi de St Omer. Omul, care lui Hugues i se păru de când îl văzu un ticălos duplicitar, gata oricând să mintă dacă i se părea că are ceva de câştigat, spusese că de St Omer era în grija recent fondatului Ordin al Cavalerilor Ospitalieri şi se afla la cel de-al doilea azil al lor din Ierihon, unde îşi revenea de pe urma atrocităţilor pe care le suferise în sclavia musulmană.

Informaţia îl luase complet prin surprindere, fiindcă nu mai auzise nimic despre prietenul lui de ani buni, şi prima sa reacţie fusese să creadă că este vorba despre o farsă. De St Omer rămăsese acasă, pe domeniul familiei sale din Picardia, în 1107, când Hugues se întorsese în Outremer. Godefroi avusese acceptul contelui Hugues de Champagne pentru a se retrage acolo şi a-şi îngriji soţia, pe Louise, care suferea de o boală gravă, care o lăsase paralizată cu cinci ani în urmă, la scurtă vreme după ce Godefroi se întorsese din Palestina. Dar de atunci trecuseră zece ani şi Hugues nu se îndoia că, dacă Goff ar fi vrut să se întoarcă aici, ar fi luat într-un fel legătura cu prietenul şi cumnatul lui, prin intermediul Ordinului Renaşterii. De aceea nu avusese încredere în mesagerul de la Ierihon.

Gândindu-se mai bine însă, îşi dăduse seama că bănuielile lui erau fără rost; dacă Godefroi nu s-ar fi aflat în Ierihon, trimisul nu ar fi avut nici o bază pentru povestea lui. Aşa că îi spusese lui Arlo să se pregătească de drum şi să găsească un grup alături de care că poată pleca în cel mai scurt timp.

Contele Hugues însuşi se întorsese în Champagne cu un an în urmă, după ce petrecuse puţin mai mult de un an în Ierusalim, astfel că Hugues obţinuse permisiunea de călătorie de la Lucien de Troyes, mâna dreaptă a contelui în Ţara Sfântă. De Troyes, şi el membru al Ordinului Renaşterii, îl cunoştea

bine pe Godefroi de St Omer, aşa că îşi dădu imediat acordul, cu toate că el se pregătea să plece spre Franţa în numai câteva zile.

— Sieur Hugues, pot să întreb ce anume te cheamă în Ierihon atât de grabnic?

De Beaufort se întorsese în şa pentru a-i pune această întrebare, însă văzând că de Payens tresare, întrerupt parcă din visare, ridică o mână şi adăugă repede:

— Iartă-mă, eram doar curios. Nu vreau să fiu indiscret. Dar spuneai că nu plănuiseşi această călătorie.

Hugues ridică la rândul lui o mână.

— Nu m-ai deranjat. Am primit veste că un vechi prieten se află în azilul din Ierihon, eliberat recent din robia turcilor. Nici măcar nu ştiam că se află în Ţara Sfântă sau că a fost luat prizonier de musulmani. Multă vreme, soţia lui – sora mea – a fost cea de la care mai aflam câte ceva despre el, dar de foarte mulţi ani n-am mai primit nici o scrisoare de la ea; nici nu mai ştiu dacă mai trăieşte sau nu. Domnia ta ai?... Dar se întrerupse şi, aruncând o privire spre tânărul lui însoţitor, îşi răspunse singur la întrebare: Nu, nu cred că ai. Eşti prea tânăr. Vei constata însă că, pe măsură ce îmbătrâneşti, timpul curge parcă mai repede. Până în urmă cu două zile habar n-aveam că au trecut douăzeci de ani de când am venit prima dată aici, în Outremer, deşi am mai fost acasă de atunci... Şapte ani au trecut însă de când n-am mai primit nici o veste de la sora mea.

Călărind în spatele celor doi, Arlo asculta ce vorbeau, zâmbind în sinea lui şi observând cum de Beaufort sorbea cuvintele lui sieur Hugues, ştiind ce bine îi prindea întâlnirea cu acest om şi discuţia cu el. Sieur Hugues de Payens era renumit pentru multe lucruri, dar în nici un caz pentru că era vorbăreţ şi prietenos cu necunoscuţii. De fapt, era recunoscut mai degrabă ca fiind taciturn şi retras, o persoană cu principii înalte, o atitudine mohorâtă şi opinii ferme, care prefera singurătatea şi îi încuraja întotdeauna pe cei din jur să-l ocolească. Faptul că acum îşi petrecea vremea împărtăşind informaţii de ordin personal cu de Beaufort era ceva cu totul neobişnuit, care nu avea cum să scape neobservat.

De Payens nu fusese întotdeauna un tip neprietenos sau reticent. Treptat ajunsese la această stare de spirit, după mai

bine de zece ani de viaţă grea şi lecţii aspru învăţate; Arlo ştia însă că etapa finală a transformării fusese declanşată în ziua în care căzuse Ierusalimul – vineri, 15 iulie 1099. Hugues împlinea atunci douăzeci şi nouă de ani. Amploarea transformării sale fusese tulburătoare, mulţi cavaleri neştiind cum anume să reacţioneze în faţa acestui om pe care crezuseră că-l cunosc bine.

Dar nici n-ar fi trebuit să-şi facă prea multe probleme din această pricină, fiindcă de Payens încetase pur şi simplu să mai aibă de-a face cu ei, hotărând că nu doreşte să mai întreţină nici un fel de legături cu vreunul dintre războinicii „creştini" şi ipocrizia lor însetată de sânge. Hugues de Payens se retrăsese într-un fel de exil autoimpus al tăcerii, înconjurat mereu de alţii, dar fără a interacţiona cu ei, excepţie făcând situaţiile în care datoria îi cerea să li se alăture. Odată, când un cavaler renumit pentru intoleranţa şi firea sa aprinsă se considerase jignit de tăcerea lui Hugues, îl înşfăcase din spate, pentru a-l întoarce cu faţa spre el. Hugues se răsucise brusc şi-l doborâse la pământ cu o singură lovitură în frunte, lăsându-l lat. Mai târziu în acea zi, când îşi revenise suficient pentru a-şi spune că fusese pur şi simplu prins pe picior greşit, cavalerul îşi reluase atacul, repezindu-se spre Hugues cu sabia scoasă din teacă – un gest contrar tuturor legilor care guvernau armata. De Payens îl dezarmase imediat, cu uşurinţă, smulgându-i sabia din mână cu ajutorul unei bâte groase de stejar, şi apoi îl bătucise suficient de zdravăn pentru a alunga orice îndoială cu privire la nesăbuinţa oricărei încercări de a-i încălca intimitatea.

După acest episod, se răspândise vorba că de Payens înnebunise şi că, în afara îndatoririlor sale cavalereşti, nu vorbea cu nimeni, decât cu servitorul său. Pentru ceilalţi cavaleri, el depăşise graniţele eroismului şi trecuse între cele ale smintelii, dar nimeni nu se gândise vreodată să-i ceară o explicaţie pentru comportamentul său bizar. Toată lumea acceptase faptul că, în timpul jefuirii Ierusalimului, i se întâmplase ceva rău. Şi astfel, sieur Hugues devenise un fel de legendă vie, faptele şi excentricităţile sale fiind pe larg discutate, astfel că oamenii continuaseră, chiar şi după întoarcerea lui în lumea creştină, să vorbească despre el, despre ciudăţeniile, bravura, vitejia şi priceperea lui militară.

Chemat acasă împreună cu prietenii săi de seniorul lor, Hugues revenise în Champagne la un an după cucerirea Ierusalimului şi acolo, în primii şase ani ai noului secol, se cufundase în studiu în cadrul Ordinului Renaşterii, călătorind în lung şi-n lat prin ţinuturile sale, din Flandra în nord până în sudul îndepărtat, în Languedoc, pentru a învăţa cu unii dintre cei mai pricepuţi maeştri şi cărturari. Acum, când se gândea la acei ani, Hugues îi considera cea mai frumoasă perioadă din viaţa lui. Înconjurat de prieteni, toţi fără gânduri de vinovăţie pentru ceea ce se întâmplase în Ierusalim, dusese ceea ce lui i se păruse a fi o viaţă plină şi normală; unica lui îndatorire fusese aceea de a studia, întreruptă doar de antrenamentele zilnice cu armele.

La începutul anului 1107 însă, fusese chemat în faţa Consiliului Guvernator al Ordinului şi i se ceruse să se întoarcă neîntârziat în Outremer, unde să ia legătura cu cât mai mulţi confraţi şi să le reamintească jurămintele depuse, în vreme ce aşteptau alte instrucţiuni de acasă pentru viitor, când se va considera momentul potrivit pentru acţiune. Lui Hugues îi trecuse prin minte chiar atunci, în faţa Consiliului, să ceară mai multe informaţii despre acel moment şi despre justeţea lui, dar rezistase impulsului, spunându-şi că îi va fi adus la cunoştinţă tot ce va trebui să ştie, atunci când va fi cazul. Între timp, i se spusese, va porni la drum alături de o sută de cavaleri şi trei sute de soldaţi, strânşi din ducatele Anjou, Burgundia şi Aquitania, ca răspuns la solicitările regelui şi ale arhiepiscopului de Ierusalim. Hugues avea să fie inclus în contingentul din Anjou, aflat sub comanda celui pe care îl va desemna contele Fulk pentru a-l reprezenta în Outremer.

Entuziasmat de perspectiva de a-şi pune la lucru cunoştinţele recent dobândite, Hugues plecase să-l caute pe de Montdidier, în încercarea de a-l convinge să meargă şi el, dar Payen plecase în Anglia, în vizită la castelul socrului său din Yorkshire, iar Godefroi – Hugues ştia deja acest lucru – era acasă în Picardia, îngrijindu-şi soţia bolnavă. Se simţise vinovat pentru că nu-şi făcuse timp să se ducă să-şi viziteze sora suferindă, pe care n-o mai văzuse de la moartea mamei lor cu cinci ani în urmă, iar acum constata că iarăşi nu are vreme să se repeadă până în Picardia. Se mulţumise deci să-i scrie o scrisoare lungă, aşa cum îi plăcea lui şi cum ştia că Louisei îi

place să citească, iar apoi, fără prea mare tragere de inimă, pornise spre Outremer fără prietenii săi, la două săptămâni de la chemarea sa în faţa Consiliului. La nici jumătate de an după aceea, ajunsese în Ierusalim, unde remarcase schimbările survenite în absenţa sa.

În primul rând, regatul Ierusalimului devenise o realitate. Reticenţa lui Godefroi de Bouillon, care refuzase să poarte o coroană de aur pe pământurile pe care Iisus purtase una de spini, nu-l influenţase însă pe ambiţiosul său frate, Baudouin. Aşa se face că, atunci când Godefroi murise la un an după ce fusese numit Apărător al Sfântului Mormânt, Baudouin ridicase imediat pretenţii la tron. De atunci, muncise din greu – lăudabil, după spusele celor din jur – pentru a-şi consolida noul regat şi totodată pentru a întări poziţia deţinută de creştini în Outremer, incluzând aici principatul Antiohiei şi ducatele Edessa şi Tripoli, manipulând abil ambiţiile diverşilor seniori şi asigurându-se că fiecare dintre aceştia susţineau Ierusalimul în calitatea sa de centru administrativ al ţinuturilor creştine de peste mări.

Oraşul nu mai duhnea a putreziciune, mirosul fiind alungat de soarele deşertului cu ani în urmă, dar, exceptând garnizoana ocupanţilor şi câţiva civili, în majoritate creştini, era pustiu. Regele pusese stăpânire pe splendida moschee al-Aqsa, Domul Stâncii, pe care o transformase în palat regal. Faptul că acest gest îi scandalizase şi îi jignise pe musulmani nu contase deloc pentru rege şi nici nu contribuise la eforturile de repopulare a oraşului.

Nou-veniţii din ducate erau întâmpinaţi cu mare pompă de regele Baudouin, care nu ascundea deloc cât de mult li se simţea – şi li se va simţi – lipsa. Regatul său era mic, aşa cum era de altfel întreaga zonă recuperată din mâinile necredincioşilor un şir subţiratic de aşezări ce se întindea de la nord la sud, mărginit la vest de Marea Mediterană. În plus, era ameninţată de-a lungul graniţei estice de sumedenie de musulmani, care – conform unor estimări optimiste – îi depăşeau numeric pe franci de mai bine de douăzeci de ori. Această realitate îi obliga pe Baudouin şi pe comandanţii săi militari să fie mereu pregătiţi, gata să răspundă fără întârziere la orice pericol ivit la graniţe, recunoscători pentru lipsa de unitate a inamicului. Turcii selgiucizi, stăpânii unui imperiu ce

dăinuia de o sută de ani, nu-şi reveniseră încă de pe urma înfrângerilor suferite în faţa armatelor france în 1098 şi 1099. Îşi consolidaseră supremaţia printre populaţiile musulmane ale deşertului şi nimeni nu le-o contesta încă, astfel că oastea francilor, aşa mică cum era, nu fusese niciodată nevoită să pornească la luptă împotriva unei alianţe de grupări musulmane şi izbutise până în 1116 să reziste oricărei încercări de invadare. Nou-veniţii creştini, în număr de patru sute, bine echipaţi şi dotaţi, reprezentau un ajutor preţios pentru forţele militare ale lui Baudouin, aşa că după un bun-venit entuziast, aceştia se văzură integraţi rapid în ţesătura militară a vieţii din Outremer.

Implicarea sa în activităţile zilnice ale Ierusalimului îl silise pe Hugues să ia o hotărâre care avea să-i afecteze întreaga viaţă. În anii petrecuţi acasă se simţise bine în mijlocul confraţilor săi, cufundându-se fără reţineri în îndatoririle, munca şi studiul care îi reveneau, fără a cere de la viaţă mai nimic din ceea ce semenii săi considerau a fi lucruri fireşti. Era prea puţin interesat de femei, nu fiindcă i-ar fi displăcut, ci pentru că rareori se afla în compania lor şi nici nu simţea vreun îndemn s-o caute; ar fi fost surprins să afle însă că mulţi dintre cei care îl cunoşteau considerau că duce un trai aproape monahal. Hugues cunoscuse în sens biblic câteva femei, în decursul anilor, dar niciodată nu fusese tentat să stabilească o relaţie cu vreuna dintre ele, iar în tinereţe constatase că îşi putea ostoi oricând, cu mare uşurinţă, orice patimă sexuală, fiindcă femeile, atunci când le dorea, păreau să-l considere atrăgător. Adevărul fundamental al existenţei lui, deşi niciodată nu se gândise astfel la el, era acela că abstinenţa devenise un produs secundar al modului său de viaţă dominat de îndatoriri, responsabilităţi şi studiu solitar.

Printre rudele sale şi membrii Ordinului Renaşterii, Hugues de Payens putea fi el însuşi, fără inhibiţii şi fără reţineri. Opiniile lui cu privire la ceilalţi, cavaleri din afara confreriei, fuseseră grav distorsionate de ceea ce văzuse în Ierusalim în ziua în care împlinise douăzeci şi nouă de ani. De aceea, pe drept cuvânt sau nu, considera că ipocrizia, ura, intoleranţa şi lipsa de scrupule caracterizau în totalitate Biserica creştină şi oştile ei.

Drept urmare, la scurtă vreme după sosirea lui în Outremer,

refuzase orice relaţii cu cei ce nu aparţineau ordinului, concentrându-şi întreaga atenţie asupra găsirii altor confraţi. Curând descoperise că misiunea pe care i-o încredinţase Consiliul nu era deloc simplă, informaţiile pe care trebuia să se bazeze fiind mai mult decât sumare. Conform rapoartelor alcătuite de armată după cucerirea Ierusalimului şi verificate de propriile înregistrări ale ordinului, la începutul secolului se aflaseră în Outremer treizeci şi doi de cavaleri ai confreriei; sarcina de a-i găsi avea să fie însă extrem de dificilă, iar aceea de a-i reuni se va dovedi, probabil, aproape imposibilă. Hugues nu avea încredere în listele de supravieţuitori alcătuite după cucerirea oraşului, fiindcă numărul victimelor înainte de victorie, pe drumul de la Constantinopol până în Antiohia şi apoi în Ierusalim, fusese uriaş, autorităţile având mari dificultăţi în a-şi prezenta cuceririle în cea mai bună lumină. De aceea, despre mulţi dintre cei ucişi se spusese că rămăseseră de bunăvoie în Ţara Sfântă.

În ciuda greutăţilor, Hugues izbutise să ia legătura cu câţiva dintre confraţii lui chiar în primul an, dar nu reuşise să organizeze o reuniune ca acelea pe care ordinul le avea acasă. Acest eşec, cuplat cu distanţele implicate de orice deplasare aici, în Outremer, şi amplificat de pericolul hoardelor musulmane aflate la pândă pe dealurile ce mărgineau drumurile, făcuse ca entuziasmul resimţit de Hugues la ideea misiunii sale să scadă simţitor.

Anii trecuseră, iar el nu primise nici o veste din Champagne sau de la Ordinul Renaşterii. Desigur, tăcerea şi secretele având o atât de mare importanţă pentru el, nu-i spusese lui Arlo nimic despre îndoielile şi dezamăgirea pe care i le stârniseră superiorii lui din cadrul ordinului şi eşecul acestora de a continua presupusa misiune a confreriei în Ţara Sfântă. Odată cu anii care se scurgeau fără ca nimic să se întâmple, Hugues devenise din ce în ce mai cinic cu privire la Ordinul Renaşterii.

Pe de altă parte Arlo – loialitatea întruchipată – asculta cu atenţie tot ce i se spunea, vedea totul în jur fără a-i scăpa nimic şi de multe ori deducea lucruri despre care Hugues ar fi fost îngrozit dacă ar fi aflat că el le cunoştea. Acum, auzind cum stăpânul său sporovăia cu tânărul de Beaufort, Arlo îşi spuse că, în sfârşit, Hugues de Payens părea să iasă din tăcerea

autoimpusă – lucru care îl bucura. Străbătuseră o mare parte din drum şi zăriră Ierihonul tocmai când ultimele raze ale soarelui aureau zidurile aflate în depărtare. Se lăsase deja noaptea când ajunseră la primul dintre cele două hanuri din oraş şi îşi luară în grabă rămas-bun unii de la ceilalţi.

2

Hugues de Payens şi Arlo se treziseră cu mult înaintea zorilor şi mâncaseră puţină carne sărată rece, pusă între felii de pâine proaspătă, nedospită, pe care o ajutaseră să se ducă pe gât cu nişte apă limpede din puţul adânc al hanului, apoi plecaseră la drum pentru a găsi azilul din Ierihon. Era o instituţie temporară, deschisă de curând la marginea oraşului de Ordinul Cavalerilor Ospitalieri din Ierusalim, ca răspuns la o teribilă epidemie de ciumă în rândul pelerinilor franci, şi nimeni nu se aştepta ca ea să rămân mult timp în funcţiune.

Deşi era foarte devreme, cei doi călători găsiră azilul orientându-se după zgomotul ce venea dinspre el şi, surprinşi, văzură că un sătuc prosper luase deja fiinţă în jurul zidurilor de pământ ale stabilimentului. Era, în mod neîndoielnic, zi de târg şi piaţa publică aflată în faţa porţilor de intrare în azil gemea de tarabe ridicate în grabă şi cărucioare trase de măgari, de unde neguţătorii vindeau cele mai diverse bunuri şi alimente.

Arlo văzu că una dintre gărzile călare de la porţi le observase sosirea şi se aşezase mai drept în şa, atrăgându-i colegului său atenţia cu un singur cuvânt rostit din colţul gurii; prin urmare, se întoarse şi-i făcu lui Hugues semn spre paznici.

— Oamenii regelui, acolo! Li se văd însemnele de pe umeri chiar şi de aici. Ne-au remarcat. L-am văzut pe cel din stânga atenţionându-şi tovarăşul când ne-a zărit intrând în piaţă. Este limpede că păzesc ceva.

— Da, păzesc azilul şi pe cavalerii dinăuntru. Ei îndeplinesc aici un rol preţios – prea preţios pentru ca Baudouin şi Biserica să nu vegheze asupra lor; de aceea, se consideră – pe drept cuvânt, de altfel – că merită protecţie regală. Să ne apropiem şi să le spunem cine suntem. Va fi mai uşor dacă ne vor privi mai târziu cu ochi buni.

Gândul la protecţia oferită de rege continuă să-l preocupe totuşi pe Hugues în vreme ce se apropiau de cele două gărzi

călare. Numele în sine, Cavalerii Ospitalieri, sugera că noul ordin, fondat şi intitulat oficial astfel cu numai câţiva ani înainte, era responsabil de propria-i apărare, membrii lui fiind capabili să lupte pentru sine. Hugues ştia însă că aceasta era nimic mai mult decât atât, o sugestie, exagerată şi incorectă. Ordinul Cavalerilor Ospitalieri exista doar pentru a îngriji pelerinii creştini care se îmbolnăveau în drumul lor spre sau dinspre locul în care se născuse Iisus Hristos. Ei erau călugări, supuşi străvechiului rit monastic al Sfântului Benedict, ordinul lor administrând un azil în Ierusalim încă din anul 600 după Hristos, când papa Grigorie cel Mare îi ceruse abatelui Probus să construiască şi să administreze un azil pentru pelerinii creştini. Ordinul Benedictin se achitase de atunci de această sarcină, cu o singură întrerupere, când un calif prea zelos distrusese azilul, în anul 1005. Douăzeci de ani mai târziu, la moartea califului, azilul fusese reconstruit, iar fraţii benedictini reveniseră în Ierusalim, conducându-şi instituţia cu eficienţă şi fără alte probleme de atunci înainte. Primiseră titlul răsunător de *Cavaleri Ospitalieri* în 1113, doar pentru că graţie lui puteau strânge mai uşor banii necesari pentru a-şi continua activitatea; călugării erau însă nestrămutaţi în dăruirea lor religioasă şi pacifistă şi nu deţineau nici un fel de arme de atac.

Hugues îşi amintea că petrecuse o noapte aproape întreagă treaz alături de un mic grup de cavaleri ospitalieri cu şase luni în urmă, la un caravanserai aflat la vreo şase zile de mers de Ierusalim. Hanul era plin-ochi de călători, iar el, alături de mulţi alţii, se văzuse nevoit să înnopteze sub cerul liber, ghemuit lângă unul dintre cele zece focuri aprinse pentru a ţine departe răcoarea nopţilor în deşert. Dintr-un motiv oarecare, poate fiindcă erau departe de disciplina firească a lăcaşurilor mănăstireşti, cavalerii nu se grăbiseră să se culce după rugăciunile de seară; unii dintre ei rămăseseră treji până târziu în noapte, vorbind despre starea drumurilor în regat şi despre greutăţile pe care le aveau de îndurat pelerinii creştini.

Toată lumea ştia, încă din primele zile de după cucerirea creştină, că situaţia drumurilor din Ţara Sfântă era o mare şi dificilă problemă, fiind însă unul dintre acele subiecte despre care nimeni nu vorbea, pur şi simplu fiindcă nimeni nu ştia ce anume s-ar putea face pentru a o îmbunătăţi măcar, dacă nu pentru a o rezolva. Era o situaţie din aceea clasică a lupilor

atraşi de oi, mioarele fiind în acest caz visătorii şi naivii pelerini creştini neînarmaţi, care atrăgeau hoarde tot mai numeroase de tâlhari nomazi, momiţi de perspectiva unor prăzi frumoase, fără pic de rezistenţă. Situaţia depăşise de mult limita acceptabilă; devenise un veritabil scandal pe care nici un cavaler care-şi respecta numele nu se putea împăca. Şi totuşi, anii treceau şi nimeni nu lua nici o măsură.

Regele Baudouin al Ierusalimului declarase că nu poate detaşa nici măcar un soldat de la îndatoririle pe care trupele sale le aveau deja. Războiul cu turcii o fi fost el încheiat, susţinea monarhul, dar regatul Ierusalimului era încă o prezenţă nouă şi fragilă în Ţara Sfântă, înconjurată de inamici flămânzi şi răzbunători, faţă de care trebuia să fie mereu vigilent. Plecarea spre casă a unui număr atât de mare de franci după cucerirea Ierusalimului îl lăsase pe Baudouin la comanda unei armate firave, care trebuia să menţină paza şi ordinea în regat, resursele acesteia fiind drastic limitate.

Din păcate, această realitate – şi despre asta îi vorbiseră cavalerii lui Hugues în noaptea de la caravanserai – dăduse naştere unei idei extrem de răspândite în rândul populaţiei, că era de datoria ospitalierilor să vegheze nu doar la sănătatea şi bunăstarea pelerinilor, ci şi la siguranţa lor fizică, ridicând armele împotriva bandelor de tâlhari care bântuiau drumurile principale din regat. Ospitalierii erau însă călugări benedictini, pacifişti prin însăşi tradiţia lor, prin preceptele Bisericii şi prin propriile lor legăminte de castitate, sărăcie şi supunere. Titlul de cavaleri era doar unul onorific; ei nu puteau lupta aidoma adevăraţilor cavaleri, fiindcă erau oameni ai Domnului.

Şi totuşi, Ordinul Ospitalier fusese implicat fără voia lui în afacerile de ordin politic ale regatului, iar acest fapt, ca şi circumstanţele sale, constituia subiectul principal al dezbaterii din noaptea aceea la lumina focului. Unul dintre călugări era de departe mai mânios decât confraţii lui, înfuriat de ultimele informaţii, aflate chiar în ziua respectivă. Se părea că regele vorbise serios când spusese că vrea să atragă colonişti în noul regat, făgăduindu-le pământ şi drepturi la apă dacă vor veni să se stabilească aici. Colonişti – iată ceva nemaiauzit până atunci în Outremer. Pelerini erau cu duiumul, străbătând ţara fără încetare, pe orice vreme, dar ei veneau şi plecau, fiind mereu pe drum prin însăşi definiţia lor. Coloniştii, pe de altă parte,

trebuia să lase în urmă tot ce aveau în alte părţi ale lumii, să pornească spre Ierusalim şi să se stabilească acolo, să lucreze pământul şi să prindă rădăcini acolo. Şi se preconiza că vor fi încurajaţi şi ajutaţi prin toate mijloacele posibile.

Mânia călugărului nu avea nici o legătură cu coloniştii înşişi, fiindcă omul era perfect de acord cu această idee. Îl înfuriase însă vestea că regele refuza în continuare să trimită trupe care să apere drumurile şi să le cureţe de bandele de briganzi, făcându-le astfel mai sigure pentru coloniştii pe care suveranul spera să-i atragă. Cum anume – se întreba călugărul – cum se putea aştepta cineva cu mintea întreagă ca nişte oameni simpli, paşnici şi muncitori, cu soţii şi cu copii, să-şi asume riscul de a-şi aduce familia într-un loc în care viaţa le-ar fi zilnic ameninţată?

Ceilalţi călugări încercau să justifice poziţia regelui, astfel că discuţiile continuaseră înverşunate, unii dintre fraţi murmurând chiar că, dacă situaţia avea să se înrăutăţească şi mai mult, se vor simţi tentaţi ei înşişi să pună mâna pe sabie. Toată lumea era însă de acord că nici o măsură nu va putea fi luată împotriva tâlharilor până ce nu se va înfiinţa un nou organism menit să apere ordinea, format probabil din mercenari, a cărui unică îndatorire va fi aceea de a veghea la siguranţa călătorilor pe drumurile Ierusalimului.

Hugues adormise în noaptea aceea cu o urmă de zâmbet pe buze, generat de naivul optimism al cavalerilor ospitalieri şi de speranţa lor privind formarea unui corp de mercenari cu principii morale înalte. Se afla în Ţara Sfântă de suficientă vreme pentru a şti că însăşi ideea unei motivaţii altruiste în această regiune a lumii era ceva ridicol şi nimic din ceea ce auzise în seara aceea nu-l putea convinge de contrariu.

Însă de atunci se născuse în sufletul lui o admiraţie profundă pentru Cavalerii Ospitalieri, fiind convins că meritau să fie ajutaţi în munca lor prin toate mijloacele posibile. De aceea se bucura acum văzând că gărzile care păzeau intrarea în azil erau atente şi la posturi. Se prezentă şi spuse pentru ce venise, iar unul dintre paznici îi explică unde să se ducă şi cu cine să vorbească, apoi le dădu voie să intre.

În foarte scurt timp, Hugues şi Arlo se aflau în faţa unui pat de campanie în care zăcea un bărbat ce părea, la prima vedere, prea mărunţel pentru a fi Godefroi de St Omer, aşa cum şi-l

aminteau ei. Şi totuşi, el era. Cei doi vizitatori se văzură nevoiţi să facă eforturi pentru a-şi ascunde şocul provocat de starea în care ajunsese prietenul lor. Bolnavul era slab, stafidit şi uscat de nemâncare, însă se arătă vizibil bucuros să-i revadă, zâmbind şi încercând să se ridice, cu buzele trase în lături într-un surâs scheletic.

— Goff, bunul meu prieten! exclamă Hugues aplecându-se peste pat şi strângând uşor mâna lui Godefroi. Doamne, ce bine îmi pare să te revăd! Aşteptă o clipă, ca de St Omer să dea uşor din cap, apoi continuă făcând un semn spre Arlo. Probabil că nici nu-l mai recunoşti pe şarlatanul de aici, după atâta vreme, dar este chiar Arlo… mai rotofei, mai chel şi mai bătrân, la fel ca noi toţi.

Godefroi zâmbi iar şi ridică o mână subţiratică pentru a-i face un semn prietenos, dar Hugues îl întrerupse înainte de a putea spune ceva:

— Nu încerca să vorbeşti. Suntem aici acum, aşa că necazurile tale au luat sfârşit. Am venit imediat ce am primit mesajul tău şi vom face toate aranjamentele necesare pentru a te lua cu noi înapoi, la Ierusalim. Îţi va fi mult mai bine acolo, vei vedea. S-a schimbat mult de când l-ai văzut tu ultima dată.

Îşi dădu seama însă că începuse să se bâlbâie şi, rugându-şi prietenul să mai aştepte puţin, plecă, urmat de Arlo, să-l găsească pe cel care conducea azilul.

Se dovedi curând că nici n-ar fi putut nimeri mai bine. Călugării munceau de şapte zile pentru a forma o caravană care să plece spre Ierusalim, alături de un mare grup de cavaleri, pentru a-i duce acolo pe cei mai bolnavi dintre oaspeţii lor; aceştia aveau să fie mai bine îngrijiţi în azilul mai mare din Ierusalim şi pregătirile de drum tocmai se încheiau. Caravana avea să plece la drum a doua zi la răsăritul soarelui, dar fraţii aveau numai cinci care trase de cai şi toate locurile în ele fuseseră deja alocate unor bolnavi în stare mult mai gravă decât Godefroi. Fără să se lase descurajaţi, Hugues şi Arlo îşi petrecură cea mai mare parte a zilei în căutarea unui alt car şi în cele din urmă găsiră o cotigă cu două roţi, trasă de un cal – singurul vehicul care mai era disponibil în Ierihon. În ea era suficient loc pentru doi oameni întinşi unul lângă altul pe un strat gros de paie şi putea fi ferită de arşiţa soarelui printr-un coviltir întins între obezi. Proprietarul cotigii refuzase s-o

vândă, dar cum nu avea nevoie de ea decât pentru această călătorie, Hugues o tocmi, cu stăpânul ei cu tot, pentru drumul până la Ierusalim. Ştiind că sieur de Payens însuşi îşi va însoţi prietenul pe drum, omul acceptase fără rezerve.

3

Peste cinci zile, Hugues şi Arlo erau înapoi în locuinţa lor din Ierusalim; pe Godefroi îl lăsaseră în vechiul azil al mănăstirii Sfântul Ioan Botezătorul, nu departe de Biserica Sfântului Mormânt, unde ospitalierii aveau să-l vegheze şi să-l pună din nou pe picioare. În ciuda slăbiciunii sale, şi spre surprinderea lui Hugues, de St Omer izbutise pe parcursul călătoriei să le povestească despre suferinţele îndurate în mâinile musulmanilor, în perioada în care fusese înlănţuit pe o galeră a corsarilor. În prima zi străbătuseră mai puţin de jumătate din distanţa de şapte leghe până la Ierusalim, nevoiţi să meargă încet pentru a nu zdruncina bolnavii şi răniţii. Formau însă un grup puternic, bine înarmat, şi nimeni nu se temea de pericolele nopţii când îşi stabiliseră tabăra la marginea drumului. Hugues şi Arlo coborâseră din cotigă targa pe care se afla Godefroi şi o aşezaseră lângă foc, iar după masă, întărit de câteva înghiţituri de vin din burduful pe care Arlo îl ducea cu el, bolnavul începuse să vorbească.

— Vreau să te întreb ceva, spusese el cu o vocea slabă. Când te-ai întors acasă, în Payens, după prima campanie aici, lucrurile ţi s-au părut foarte schimbate acolo?

— Schimbate? replică Hugues şi, după ce cugetă câteva clipe, îşi întoarse privirile spre Arlo şi continuă: Da, dacă stau să mă gândesc bine, mi s-au părut schimbate. Dar de ce mă întrebi?

De St Omer înclină din cap abia vizibil şi murmură:

— Fiindcă şi mie mi s-au părut la fel, dar credeam că numai eu simt aşa. Dintre ceilalţi, nimeni n-a părut să remarce nimic deosebit.

După o altă clipă de gândire, Hugues se încruntă.

— Nu cred că lucrurile de acasă s-au schimbat, Goff, nu ele. Mai degrabă eu…

— Şi mie mi s-a părut la fel, replică Godefroi. După ce trase adânc aer în piept de câteva ori, adăugă încet, vorbind însă

limpede: Nu mai aveam nimic în comun cu nici unul... nici unul dintre vechii mei prieteni care nu au fost aici, cu noi. Şi nu puteam vorbi cu ei despre cum a fost la Antiohia sau în alte locuri asemănătoare. Toţi voiau să afle, să ştie... dar eu nu le puteam spune, fiindcă... fiindcă îmi dădeam seama că nu şi-ar putea imagina... realitatea aşa cum a fost ea. Şi în plus, ei nu voiau să audă decât ceea ce credeau că ştiu deja. Preoţii le spuseseră tot ce aveau nevoie să ştie despre gloriosul Război Sfânt şi orice încercam eu să le povestesc la început, lucruri care... care contraziceau spusele preoţilor îi şoca şi îi înspăimânta. De fapt, nu voiau să audă ceea ce... voiam eu să le spun.

Hugues dăduse de câteva ori din cap în semn că înţelegea, iar când prietenul său sfârşi de vorbit întinse mâna şi-l prinse de încheietura braţului.

— Mi-am dat şi eu seama de aceleaşi lucruri, la fel de repede ca tine, dar tu plecaseşi deja în Picardia, iar eu trebuia să rămân la Payens.

— A trebuit să plec, imediat ce am ajuns în ţară. Nu am avut de ales, după cum ştii. Louise era bolnavă, iar eu... eu fusesem prea multă vreme departe de ea... A murit acum opt ani, în 1108. Ştiai asta?

— Nu, prietene, dar am bănuit, fiindcă n-am mai primit nici o veste de la ea, iar Louisei îi plăcea tare mult să scrie scrisori. Mi-am dat seama că numai moartea sau o infirmitate gravă ar putea-o împiedica să-mi scrie. Unde e îngropată? Ai dus-o la ea acasă, în Champagne?

De St Omer clătină din cap abia vizibil.

— Nu. Odihneşte în grădina casei noastre din Picardia... Îi plăcea mult acolo. Ai auzit... Ai mai auzit deva despre tatăl tău?

— Nu. Ce s-a întâmplat? A murit şi el?

— Da, la scurtă vreme după ce ai pornit tu spre Outremer din nou. N-a mai vrut... n-a mai avut voinţă să trăiască fără mama ta...

Mama lui Hugues se stinsese în vreme ce el studia în Languedoc, iar la înmormântare starea tatălui său îl şocase de-a dreptul; o parte din el înţelesese atunci că părintele lui nu mai avea nici o dorinţă să trăiască.

— Deci William este acum baron de Payens?

— Da.

— Iar tu cum de ai venit din nou în Outremer? Te simţi suficient de bine pentru a vorbi despre asta sau mai bine să te las să te odihneşti?

— Sunt... obosit. Iartă-mă, prietene. Vom mai vorbi mâine şi în fiecare zi de acum încolo.

De St Omer adormise deja înainte ca Hugues să se ridice ca să-l învelească. Arlo mai aduse o pătură din cotigă şi îl acoperi, apoi se culcară şi ei.

A doua zi era deja târziu când ajunseră la azil, unde-i lăsară pe Godefroi şi pe ceilalţi bolnavi aduşi din Ierihon, aşa că în noaptea aceea nu mai avură timp să vorbească, iar în ziua următoare Hugues trebuia să fie la datorie, aşa că doar Arlo îl vizită pe de St Omer, stând lângă el şi discutând banalităţi din timp în timp, când bolnavul avea chef de vorbă. Hugues se întoarse împreună cu Arlo o seară mai târziu şi văzu încântat că Godefroi se simţea deja mai bine decât cu trei zile în urmă, culoarea revenindu-i în obraji.

— Data trecută erai pe punctul de a-mi spune cum de ai venit din nou în Outremer, începu Hugues zâmbind. Dar trebuie să fi fost o poveste tare plictisitoare, fiindcă doar gândul la ea te-a făcut să adormi.

De St Omer surâse la rândul lui – o umbră a vechiului său zâmbet obraznic şi nestăpânit.

— N-o să adorm şi în seara asta, promit... cel puţin pentru o vreme.

— Ce s-a întâmplat acasă, Goff? De ce te-ai întors? Credeam că n-o să te mai întorci aici niciodată.

De St Omer făcu o strâmbătură.

— Nu puteam sta locului. În Amiens eram ca peştele pe uscat, chiar de când am ajuns. Şi apoi, după moartea Louisei, mi-am pierdut orice dorinţă de a mai trăi... la fel ca tatăl tău după ce s-a stins soţia lui. Nu mi-am dat seama cât de mult o iubeam pe Louise până ce n-a căzut la pat şi am pierdut-o, iar după aceea m-am simţit copleşit de vină pentru toţi acei ani în care am fost departe de ea, jucându-mă de-a cavalerul, în loc să-i fiu alături. Îţi spun, Hugues, am vrut atunci să mor. Am crezut că nu-mi voi mai reveni niciodată din acea durere şi vinovăţie... Mi-a trecut prin minte chiar să mă sinucid. Dar n-am putut s-o fac. Moştenisem totul, deşi nimeni n-ar fi crezut asta; toţi fraţii mei mai mari muriseră deja, într-un fel sau în

altul. Devenisem deci capul familiei, răspunzător pentru toate rudele mele şi toate posesiunile lor. Nu mi-am dorit asta niciodată şi Dumnezeu ştie că n-am căutat o asemenea situaţie, dar s-a întâmplat şi nu-mi convenea. Aşa că am apelat la sfaturile şi ajutorul unui… prieten în care aveam încredere.

Ezitarea din glasul lui fusese abia perceptibilă, însă Hugues observase privirea fugară pe care de St Omer o aruncase spre Arlo şi îşi dădu seama că prietenul la care el se referise era Ordinul Renaşterii.

— Înţeleg. Şi ce s-a întâmplat mai departe?

— Am primit sfaturi excelente şi ajutor din propriile-mi resurse. Păcat că nu mi-am consultat prietenul mai devreme, fiindcă soluţia, odată ce mi-a fost sugerată, mi s-a părut de la sine înţeleasă. Îndată ce anul de doliu s-a încheiat, mi-am cedat întreaga moştenire, cu pământuri şi bunuri, celei mai apropiate rude pe care o mai aveam, un văr mai tânăr din Picardia, din Rouen, păstrând pentru mine doar atât cât mi-a trebuit pentru a-mi procura arme şi echipamente pentru mine şi pentru un mic grup de oameni alături de care să mă întorc în Outremer. Nu aveam prea multă lume de la care să-mi iau la revedere, aşa că nimic nu ne-a împiedicat să pornim la drum imediat. Am plecat de la Amiens la Le Havre, de acolo la Marsilia şi ne-am îmbarcat spre Cipru şi Outremer.

Godefroi icni adânc, ciudat, de parcă şi-ar fi bătut joc de propria-i nebunie.

— N-am ajuns nici măcar în apropiere de Cipru, continuă el apoi. În timpul unei violente furtuni de vară în strâmtoarea Gibraltar ne-am ciocnit cu un alt vas din convoi, iar nici o zi mai târziu am fost atacaţi de corsari şi corabia, deja avariată, s-a scufundat. Fireşte că piraţii nu voiau să ne scufunde; voiau mărfurile de pe vas, dar aşa s-a întâmplat. Bănuiesc că ne-am fi dus la fund chiar dacă nu ne-ar fi atacat ei, fiindcă stricăciunile după ciocnire erau mari. Oricum, eu am fost unul dintre cei trei supravieţuitori.

— Numai trei? exclamă Hugues, surprins. Dar câţi au murit?

De St Omer clătină din cap abia vizibil.

— Mi-e jenă să recunosc că habar n-am, fiindcă n-am dat atenţie unor asemenea amănunte; eram prea absorbit în propriile mele probleme pentru a mai fi preocupat de ceea ce se întâmpla în jurul meu. Iar pe urmă, când am vrut să ştiu, s-a

dovedit că era prea târziu. Au fost însă mulţi. Eu aveam cu mine douăzeci de oameni, plus încă zece servitori, bucătari şi alţii asemenea; de data asta, nu mai aveam de gând să flămânzesc în Outremer. Apoi mai erau vreo treizeci de catâri şi cai, aşa că trebuie să fi fost o corabie mare, cu un echipaj pe măsură... poate douăzeci de marinari ori chiar mai mulţi. Dar au murit cu toţii. Eu am fost capturat de la început; m-au lovit pe la spate, m-au luat la bordul vasului lor şi m-au legat în lanţuri de catarg, de unde am putut vedea totul. Oamenii mei au luptat bine pentru o vreme, până ce puntea s-a scufundat sub ei şi, fiind în armuri, s-au dus la fund ca nişte pietre. Corsarii ne-au dus la ţărm undeva în Africa şi de atunci nu i-am mai văzut niciodată pe ceilalţi doi prizonieri. După hainele pe care le purtam şi-au dat seama că sunt bogat, aşa că m-au păstrat pentru a cere răscumpărare. Unul dintre ei ştia limba noastră, aşa că i-am spus să ia legătura cu vărul meu din Rouen. A trecut un an şi, la capătul lui, am aflat că vărul meu avusese o gravă pierdere de memorie şi nu-şi mai amintea câtuşi de puţin de mine şi de numele meu, jurând pe tot ce avea că nu auzise niciodată de mine.

— Aha!... exclamă Hugues, pe punctul de a spune că vărul nu era, probabil, membru al ordinului, dar apoi îşi dădu seama că Arlo asculta şi el şi se opri, adăugând doar: De ce chestia asta mă dezgustă, dar nu mă surprinde defel? Devin oare cinic? Hm... Şi ce s-a mai întâmplat pe urmă?

— M-au vândut, ca sclav la galere. Mi-am petrecut următorii patru ani înlănţuit la vâsle. Patru ani fără mâncare de ajuns şi cu prea multă muncă. Patru ani de lovituri cu biciul, de durere şi disperare, fără nici un prieten aproape. Sclavii de la galere nu au prieteni. Uite un lucru la care nu te gândeşti până ce nu ajungi şi tu în situaţia aceea. Ei nu au altă preocupare decât cum să rămână în viaţă, iar supravieţuierea depinde numai de eforturile şi de forţa lor interioară. Godefroi oftă adânc, cu privirile pierdute în zare. Într-o zi, continuă el, am început să mă simt rău şi starea mi s-a agravat cu fiecare zi. În cele din urmă, când am devenit prea slăbit pentru a mai sta în capul oaselor şi a fi legat de butuc la vâslă, au hotărât că eram deja terminat. Într-o noapte m-au apucat de glezne şi de încheieturile mâinilor şi m-au aruncat peste bord.

Ignoră privirile şocate ale celor doi prieteni, absorbit de

imaginile pe care le revedea cu ochii minţii. Fără a mai avea nevoie de îndemn, continuă:

— Ăsta ar fi trebuit să-mi fie sfârşitul. Dar, după cum vedeţi, n-a fost… N-am înţeles niciodată de ce m-au aruncat în apă cu mâinile legate, fără a-mi scoate lanţurile. Nu aşa procedau de obicei. Am văzut de vreo zece ori: omul moare pe vâsla lui, ei îi desfac fiarele de la picioare şi-l dau la o parte, pentru ca locul lui să fie luat de alt sclav, apoi îi scot şi lanţurile de la mâini, fiindcă fierul ruginit e mai de preţ decât mortul, şi numai după aceea îl aruncă în mare. Cu mine nu s-a întâmplat aşa, nu ştiu de ce… Poate fiindcă nu mai eram legat la butuc, aşa că n-au mai fost nevoiţi să-mi desfacă lanţurile de la picioare. Sau poate pur şi simplu nu s-au sinchisit, ori n-au observat, dar, oricare ar fi fost motivul, m-au aruncat în apă cu lanţurile la mâini, şi, împotriva oricărei logici, lucrul ăsta m-a salvat. Îmi amintesc că era întuneric şi nici unul dintre ei n-a văzut că pe mare, alături de vas, plutea un buştean mare. Probabil că m-au azvârlit drept pe el şi mi-am pierdut cunoştinţa, dar cine ştie cum – şi de lucrul acesta mi-am dat seama mai târziu, când am avut timp să mă gândesc la ce s-a întâmplat – lanţurile s-au agăţat de un ciot al buşteanului. Greutatea corpului meu trebuie să-l fi rostogolit, fiindcă atunci când mi-am revenit, zăceam de-a latul lui, cu mâinile în apă într-o parte şi cu picioarele în cealaltă, dar cu capul la suprafaţă…

— Şi ce s-a mai întâmplat apoi? întrebă Arlo curios, aplecat în faţă.

De St Omer icni din nou şi se mişcă puţin, întinzându-se sub pătură.

— Îmi amintesc că m-am trezit pradă unei suferinţe cumplite. Un braţ era răsucit sub mine şi întins de mi-era teamă că se va rupe şi, când mi-am revenit, ştiu că am urlat de durere. Apoi am început să mă zbat. Aici am greşit, fiindcă am dezechilibrat buşteanul, care s-a rostogolit din nou. Aproape că m-am înecat, dar fără a şti măcar ce fac, am reuşit să-mi răsucesc iar lanţurile pe lemn şi să-l readuc în poziţia iniţială. Atunci i-am văzut rădăcinile. Era un copac bătrân, nu un buştean tăiat, şi am înaintat pe el până ce am izbutit să-mi înfăşor lanţurile pe rădăcini şi să stau iar cu capul la suprafaţă. Şi am rămas în mare toată ziua, simţind cum sarea mi se usucă pe piele şi suferind ca în iad, abia rezistând tentaţiei de a bea

din apa sărată. Jur că nu există chin mai mare pe pământul acesta al Domnului decât setea, şi să suferi de sete în vreme ce eşti cufundat în apă e şi mai cumplit. Ştiam că în cele din urmă aveam s-o fac – să beau din mare – dar am rezistat multă, multă vreme şi cred că la un moment dat mi-am ieşit din minţi, fiindcă m-am pomenit deodată cu capul în apă şi m-am speriat. Dar în momentul în care începusem să mă zbat, am auzit un strigăt şi am simţit nişte mâini care mă apucă, trăgându-mă de braţe şi de păr şi scoţându-mă din apă. Şi aceea, prieteni, a fost clipa în care am început să cred în miracole. Fusesem salvat de un vas de pescari din Malta. Copacul meu plutise spre insula pe lângă care pescuiau ei. Nu m-au văzut decât atunci când copacul s-a izbit de barca lor. Mi-au dat să mănânc şi m-au îngrijit până ce m-am întremat suficient pentru a munci; m-au pus la treabă, fără încetare, dar nu cu cruzime, vreme de mai bine de o lună. Până când am ajuns în La Valetta, oraşul lor, îmi recăpătasem mare parte din forţe, graţie mâncării bune şi muncii fizice. Am rămas în oraş încă o lună, lucrând ca ucenic la un pietrar şi chinuindu-mă cu o aprindere de plămâni, iar pe urmă am prins un loc pe un vas comercial italian care pleca din Ostia spre Cipru. De acolo m-am îndreptat spre Jaffa, dar având foarte puţini bani pentru mâncare, am început să mă simt iar din ce în ce mai slăbit. Când am ajuns în Ierihon, unde îmi spusese cineva că se află noul azil, abia mă mai puteam ţine pe picioare. Călugării m-au primit acolo şi, când m-am înzdrăvenit suficient ca să le pot spune cine sunt, ţi-au trimis vorbă.

De Payens rămase tăcut o vreme, pe gânduri, după care trase aer adânc în piept şi spuse, ca pentru sine:

— Da, aşa au făcut... mi-au trimis vorbă. Ai trăit o veritabilă odisee, Goff, dar acum s-a sfârşit. Eşti în siguranţă, printre prieteni... sau mai bine zis între *doi* prieteni, fiindcă suntem aici doar Arlo şi cu mine. Unica noastră dorinţă acum este să te repunem pe picioare, să te vedem întremat şi cu strălucirea vieţii în priviri. După aceea, te vom urca în şa şi vei încrucişa spada cu cei mai buni dintre noi, aşa cum ai tot dreptul. Am vorbit astăzi cu fratele preceptor şi mi-a spus că ar trebui să poţi părăsi azilul în zece zile. Până atunci, Arlo va găsi un loc în care să putem locui împreună, un loc cum se cuvine, spaţios şi luminos, unde să putem face antrenamente şi să exersăm cu săbiile. Între timp, trebuie să ai grijă de tine, să mănânci şi să

dormi bine, ca să-ţi recapeţi puterile. Cel puţin unul dintre noi doi va veni în fiecare zi să te viziteze, ca să nu devii prea deprimat, dar eu mâine trebuie să escortez un grup de pelerini la Ierihon. Voi lipsi din oraş patru zile, dar am să vin să te văd imediat ce mă voi întoarce. Noapte bună, prietene.

Când de Payens şi de St Omer se întâlniră din nou, cinci zile mai târziu, Godefroi se înzdrăvenise mai bine decât îndrăznise prietenul lui să spere. Se putea ridica din pat şi putea merge cu uşurinţă, sprijinindu-se puţin într-un baston, iar vocea îi redevenise plină şi sonoră. Ochii îi străluceau din nou, iar pielea îi căpătase o nuanţă sănătoasă datorită faptului că îşi petrecea zilnic o oră, două în aer liber.

După masa de seară, cei doi prieteni rămaseră în sfârşit singuri; şedeau pe scăunele pliante alături de una dintre vetrele aprinse din bucătărie, iar în jurul lor nu era nimeni care să poată trage cu urechea. De St Omer îşi masa palma dreaptă cu degetul mare de la stânga, îndoindu-şi degetele şi privindu-le cum se mişcă.

— Am început să înţepenesc, spuse el. Îmbătrânesc.

— Toţi îmbătrânim, Goff. Nimeni nu întinereşte.

— Arlo îmi spunea că ţi-ai reluat obişnuitul trai solitar imediat ce te-ai întors aici şi că acum ţi se spune „cavalerul care nu vorbeşte niciodată”. De ce?

Pentru o clipă, Hugues se simţi derutat, luat prin surprindere de întrebarea lui, dar se mulţumi să ridice din umeri.

— Doar am mai discutat despre asta, Goff.

— Da, dar asta a fost cu mulţi ani în urmă. Erai mânios atunci – şi aveai dreptate să fii aşa, recunosc – din cauza atrocităţilor comise în Ierusalim.

— E acelaşi lucru, Goff. Nimic nu s-a schimbat, în ciuda trecerii anilor. Oamenii, cavalerii „trimişi de Dumnezeu” aflaţi acum aici sunt la fel precum cei de atunci. Au alte nume, mulţi dintre ei sunt mai tineri, dar, dacă ar avea ocazia, s-ar purta exact cum au făcut-o şi ceilalţi înaintea lor, zbierând „E voia Domnului!” în vreme ce măcelăresc femei şi copii.

— Mă îndoiesc de asta, Hugues.

— Te îndoieşti?! răbufni Hugues pe un ton scăzut, o şoaptă plină de furie, cu o strâmbătură pe faţă. Uită-te în jurul tău,

Goff, şi ascultă când oamenii ăştia vorbesc despre cine sunt ei şi ce au hotărât să facă în numele sfânt al lui Dumnezeu. Din cauza lor, a ceea ce sunt şi a faptelor pe care le-au comis, cuvântul „creştin” mi-a devenit odios. M-am tot uitat în jur de când am venit aici împreună cu Arlo, şi printre aliaţii noştri, chiar şi printre cei de un rang cu noi, n-am văzut decât prea puţin creştinism. Nu există în rândul oştilor creştine care vin aici nici iubire, nici toleranţă, nici iertare şi nici vreo iluminare. Şi crede-mă, prietene, am căutat în lung şi-n lat luni de-a rândul, printre comandanţi, printre seniori, baroni, conţi, cavaleri şi printre soldaţii de rând. Ei bine, n-am găsit decât lăcomie şi avariţie, dezmăţ şi cupiditate. Pretutindeni văd oameni aducând din gură laude lui Dumnezeu şi rostind în valuri rugăciuni de umilinţă şi mulţumire, în vreme ce cu mâinile înhaţă tot ce pot şi tot ce găsesc de furat, războindu-se între ei pentru putere şi pentru funcţii înalte în lumea nouă pe care o clădesc. Am venit aici în anii aceia de început pentru a elibera Cetatea Sfântă a Domnului, iar noi, cei din ordin, am venit căutând adevărul dumnezeiesc, aşa cum îl descriu tradiţiile noastre. Şi în loc de asta, am fondat regate pentru noi înşine. Regatul Ierusalimului, principatul Antiohiei, comitatul Edessei! Am creat un imperiu omenesc în cele mai sfinte locuri de pe Pământ, iar acum nu mai poţi găsi aici decât prea puţin din esenţa Dumnezeului nostru ori a Mântuitorului creştin.

Odată ce rosti aceste cuvinte, de Payens rămase tăcut, conştient că Godefroi îl privea pe sub sprâncene.

— Spune-mi, dacă vrei, de ce toate astea te miră?

Hugues clipi nedumerit.

— Nu înţeleg. De ce mă surprinde ce?

— Faptul că fraţii noştri creştini se poartă aşa cum o fac. Asta nu ar trebui să te surprindă, Hugues. Ai petrecut mulţi ani studiind tainele ordinului nostru. Oare ai încetat să mai crezi în adevărul pe care l-ai învăţat?

— Nu, n-am încetat, replică Hugues imediat, indignat. Dar riturile pe care le-am studiat erau secrete, iar adevărurile lor nu au nici o relevanţă pentru lumea în care trăim azi. Mi-am dat seama de acest lucru din tăcerea pe care au păstrat-o cei de acasă, şi chiar ordinul. Cu toţii aşteptam – sau eu, cel puţin – instrucţiuni, îndrumări, recomandări privind ceea ce avem de făcut şi cum trebuie să procedăm. Însă n-am primit nimic.

— Ciudat, dar mie mi s-a părut exact invers în aceşti cinci ani şi mai bine, răspunse de St Omer clătinând din cap şi zâmbind către prietenul lui. În vreme ce eram înlănţuit pe galeră, îmi spuneam că lecţiile pe care le-am învăţat în cadrul ordinului, în anii tinereţii – despre cum anume să trăim şi ce ne putem aştepta să deprindem de la fraţii noştri creştini – erau cele mai adevărate lucruri, cele mai apropiate de realitate... realitatea aceea a lumii în care trăim. Multe dintre cele pe care le-am învăţat acasă se bazau pe tradiţiile ordinului, dar şi mai multe aveau la bază doar nişte supoziţii... nişte bănuieli privind ceea ce am putea aştepta să se întâmple în anumite condiţii. Acum lumea întreagă s-a schimbat, Hugues, şi lucrurile cu privire la care am fost avertizaţi au devenit realitate.

De St Omer făcu o pauză, privindu-şi prietenul în ochi, apoi îl întrebă:

— Cât timp a trecut de când n-ai mai vorbit cu fraţii noştri?

De Payens ridică din umeri.

— Prea mult timp, cel puţin cinci ani... Dar mă îndoiesc că vreunul dintre ei a încercat să dea de mine, fiindcă nu m-am ascuns nicăieri. După o clipă de gândire, adăugă: Dar a trecut multă vreme de când n-am mai vorbit cu vreun alt frate, în afara ta. A existat o perioadă, la început când m-am întors aici, în care mă mai întâlneam cu membri ai ordinului şi de fiecare dată stabileam să ne reunim şi cel puţin să ne exersăm ritualurile, chiar dacă eram prea puţini pentru a le celebra cum se cuvine. Practica este mai importantă chiar decât celebrarea în sine, aşa cum bine ştiam cu toţii, pentru că riturile în sine supravieţuiesc şi fără noi, putând trece ani de-a rândul fără a fi celebrate. Dar bazându-se pe memorie şi pe repetiţii pentru a reţine cuvintele şi ritualurile, ordinul şi membrii lui trebuie să le exerseze continuu – măcar conţinutul, dacă nu şi forma. Cei mai mulţi dintre noi au reuşit, în decursul anilor, să rămână aproape de cel puţin un alt confrate, ca să poată repeta împreună. O vreme, am păstrat o strânsă legătură cu un cavaler pe nume Philippe de Mansur. Exersam împreună cu sabia şi practicam riturile, dar cam la un an după ce m-am întors aici, a fost ucis într-o încăierare pe drumul spre Jaffa. De atunci, n-am mai făcut nimic, iar la scurt timp după aceea m-au cuprins deziluziile... Dar mai e un lucru de care trebuie să ţinem seama. Eu ştiu să scriu şi să citesc – sunt unul dintre

puţinii de aici care ştiu; de aceea, mie îmi este mai uşor decât celorlalţi să repet şi să recapitulez. De aceea, pentru o vreme la început am încercat să-i adun pe toţi, din când în când. Dar ştii şi tu bine cum e să faci ceva din motive personale în timp ce te afli la datorie în mijlocul unui război. Cei aflaţi în jurul meu atunci erau de-o seamă cu mine şi ne cunoşteam dinainte de războiul papei. Pe urmă însă, am venit în Outremer fiecare cu seniorul lui şi astfel am rămas departe unii de ceilalţi. În plus, oamenii mureau pe capete; dacă la început eram câteva zeci, în scurt timp am rămas mai puţini de douăzeci şi mereu auzeam că a mai pierit cineva în luptă sau răpus de vreuna dintre bolile care fac aici ravagii.

De St Omer îl privea atent în vreme ce Hugues vorbea, masându-şi şaua nasului între arătător şi degetul mare. După o scurtă pauză, de Payens îşi îndreptă spinarea şi continuă:

— Apoi, din nou pentru scurtă vreme, au început să apară figuri noi, tineri plini de elan, însetaţi de glorie, cu ochi strălucitori şi feţe arse de soare, sosiţi direct din Franţa, care umblau de colo-colo strângând mâini în stânga şi-n dreapta, în aşteptarea răspunsurilor dorite. Erau tot timpul nerăbdători să întâlnească fraţi mai vârstnici şi să le spună veştile de acasă. O dată aproape că am izbutit să ne strângem nouă dintre noi, însă chiar în ziua în care urma să ne întâlnim, un convoi a fost atacat la o leghe de locul reuniunii, aşa că ne-am petrecut întreaga noapte bătând deşertul şi salvându-i pe cei luaţi ostatici. În zilele acelea, confraţii încă obişnuiau să mă caute ori de câte ori ajungeau în apropiere de tabăra mea; sau, dacă aflam eu că unul dintre ei e prin apropiere, îl trimiteam pe Arlo să ia legătura cu el şi să stabilească o întâlnire secretă. Dar acest lucru îl puteam face, fireşte, numai cu cei pe care îi cunoşteam personal. Ceilalţi nu aveau cum să ajungă la mine, iar eu nu puteam şti cine sunt ei. Aşa se face că m-am retras şi m-am cufundat într-o tăcere care s-a extins deopotrivă asupra confraţilor şi a ordinului. Ştiu că purtarea mea este reprobabilă; poate că e chiar de neiertat, dar altă scuză pentru ea decât excentricitatea nu am.

De St Omer îşi privea prietenul pe sub sprâncene. În cele din urmă, înclină din cap.

— Da, excentricitatea pe care unii ar putea-o considera încăpăţânare.

Cuvintele în sine fuseseră critice, dar tonul pe care le rostise era blând. De Payens încuviinţă.

— E posibil, într-adevăr. Dar cum rămâne cu tine? Tu când ai luat ultima dată legătura cu ordinul?

De St Omer se răsuci şi privi peste umăr, asigurându-se că erau încă singuri, şi abia după aceea răspunse.

— Acum cinci ani, şi a fost ceva în legătură directă cu tine, prietene. Aduceam instrucţiuni pentru tine de la Amiens, când am căzut în mâinile turcilor.

— Pentru mine, de la Amiens? Eu nu ştiu pe nimeni în Amiens.

— Mă ştii pe mine.

— În afară de tine, vreau să zic. Cine altcineva mi-ar fi scris mie de acolo?

— Ordinul. Scrisoarea era, de la seneşalul însuşi, Jean Toussaint, senior de Amiens, al doilea în rang după Marele Maestru.

— Toussaint mi-a scris mie? De ce? Oare ce voia de la mine?

— Multe, se pare, judecând după grosimea scrisorilor. Din nefericire însă, le-am pierdut pe toate când s-a scufundat vasul.

— Le-ai pierdut... bâigui de Payens, apoi dădu din cap. Da, îmi închipui că le-ai pierdut. De fapt, ai pierdut totul, mai puţin viaţa, slavă Domnului. Şi nu ai idee ce anume conţineau scrisorile?

— Deloc. Cum aş fi putut să am? La fel ca tine, ştiu să citesc, dar mesajul nu mă privea pe mine. Veneam să mă alătur ţie, ca prieten, la propunerea ordinului, care a avut nevoie de mine pentru a-ţi aduce scrisorile. Şi nu mi-a trecut prin minte nimic altceva decât să ţi le predau. Ştiam că le vei citi când ţi le voi înmâna şi că, dacă vei hotărî să-mi spui ce conţin, înseamnă că fraţii de acasă vor fi dorit aşa. Dar să mă întreb ce anume scria în ele, înainte de a ţi le da, n-ar fi fost altceva decât o tentaţie de a-mi încălca jurămintele sfinte. Acum însă, după atâţia ani, cred că fraţii de acasă au aflat şi ei că n-am ajuns la tine şi, ori şi-au schimbat intenţiile în ceea ce te priveşte, ori au ales altă persoană pentru scopurile pe care le urmăreau. Tu n-ai mai primit nici o veste de la ei între timp?

— Nici un cuvânt, fie el scris sau vorbit. Şi asta mi se pare foarte ciudat, fiindcă tu trebuie să fi plecat încoace cu mai bine de un an înaintea contelui Hugues. El a ajuns aici acum doi...

ba nu, acum trei ani, în 1114, şi a rămas în Outremer vreme de aproape un an. Eu am fost în Edessa în cea mai mare parte a timpului în anul acela, dar m-am întâlnit cu el de câteva ori, ce-i drept pe fugă, şi nu mi-a spus că mi-ar fi trimis cineva ceva. Şi, dacă stau să mă gândesc, nici nu ştia că tu ai păţit ceva. Numele tău n-a fost pomenit niciodată, iar dacă el ar fi auzit despre dispariţia ta, am fi vorbit despre asta, fără îndoială, ca între confraţi. Şi lucrul ăsta mi se pare straniu; la urma urmei, contele Hugues are o poziţie înaltă în cadrul Consiliului Guvernator, aşa că ar fi trebuit să aibă cunoştinţă despre un lucru care mă privea.

De St Omer dădu din mână.

— Nu-i chiar aşa, Hugues. Consiliul poate că n-a dorit să spună nimănui ce anume intenţionase pentru tine cu un an în urmă. Probabil că, odată ce trecuse un an, misiunea nu mai părea atât de urgentă, ori poate că nu se aşteptau să primească un răspuns de la tine atât de repede… În orice caz, nu are rost să facem acum supoziţii în privinţa instrucţiunilor pe care ţi le trimiseseră prin mine. Ar fi însă o idee bună să le dai de veste că pot din nou să ia legătura cu tine.

— O voi face, să fii sigur. Lucien de Troyes pleacă mâine spre Champagne şi, odată ce va ajunge acolo, se va prezenta imediat în faţa contelui Hugues, ca înlocuitorul lui aici. Mă duc să-l caut şi să-i povestesc tot ce mi-ai spus tu, iar el va duce vestea despre noi.

— E unul de-ai noştri?

— Fireşte; altfel nu aş îndrăzni să-i încredinţez un mesaj verbal. E mai vechi decât mine în ordin cu doi ani, însă provine din Argonne, aşa că probabil nu l-ai întâlnit niciodată.

— Foarte bine. Atunci, aşa să fie, dacă e unul de-ai noştri.

Cu aceste cuvinte, de St Omer se ridică în picioare, clătinându-se o clipă nesigur pe puterile lui, însă refuzând oferta lui Hugues de a-l ajuta.

— Sunt bine, rămâi acolo unde eşti. Dar am obosit puţin şi parcă se lasă frig. Du-te şi caută-l pe acest Lucien de Troyes şi ai grijă să-i povesteşti tot, ca să poată spune mai departe că nu ai primit nici o veste despre ceea ce aştepta ordinul de la tine. Eu pot ajunge singur la patul meu. Somn uşor şi mai vorbim mâine.

Hugues îi ură prietenului său noapte bună şi porni în

căutarea lui Lucien de Troyes, care făcea ultimele pregătiri de plecare. Splendidele încăperi romane pe care le ocupaseră contele şi înlocuitorul lui în ultimii trei ani erau goale acum; mobilierul fusese deja împachetat pentru drum de oamenii lui de Troyes, iar paşii lui Hugues stârneau un ecou cavernos. Îl găsi pe sieur Lucien într-un dormitor micuţ în partea din faţă a apartamentelor sale şi îi povesti tot ce aflase de la Godefroi. Cavalerul ascultă cu atenţie, fără a-l întrerupe, şi făgădui să-i relateze fără întârziere totul contelui Hugues, rugându-l totodată să transmită întreaga poveste şi celorlalţi membri ai Consiliului Guvernator.

A doua zi dimineaţă, Hugues veni să asiste la plecarea lui Lucien şi a suitei sale bine înarmate spre coastă, unde îi aştepta o corabie care avea să-i ducă spre Cipru şi de acolo acasă, în lumea creştină. Ştia că va primi veşti din partea ordinului acum, că rupsese tăcerea, dar nu avea idee când se va întâmpla acest lucru. Deocamdată, nu putea decât să aştepte şi să-şi ajute prietenul să se înzdrăvenească. Privi în zare până ce cavalerul de Troyes şi suita lui dispărură din vedere, apoi se întoarse şi-i făcu semn lui Arlo, cerându-i să-i aducă săbiile şi celelalte arme pentru a le ascuţi.

4

— În piaţă e un domnişor care întreabă de tine.

De Payens coborî sabia pe care o lustruia, sprijinind-o de genunchi, şi ridică fruntea încet, privind spre Arlo pe sub pânza care-i ferea capul de arşiţa soarelui.

— Îl cunoaştem?

— Nu. Cum l-am putea cunoaşte? E un domnişor, ţi-am spus.

— I-ai zis unde mă poate găsi?

— Mă crezi prost? Dacă vrea să te găsească, o s-o facă singur. Ştiu eu bine cum să-ţi câştig mulţumirile, şi e o muncă al naibii de grea. Şi înseamnă să nu spun niciodată nimănui unde te poate găsi. Fiindcă altfel, tot ce capăt e o răbufnire a limbii tale ascuţite…

În vreme ce Arlo vorbea, Hugues îl zări pe necunoscut apropiindu-se dinspre porţile caravanseraiului, urmat îndeaproape de un servitor ce ducea de căpăstru un catâr cu un cufăr de lemn în spinare.

Nu era greu să înţelegi de ce Arlo îl numise „domnişor”, şi nici ce semnificaţie dăduse acesta cuvântului. Nou-sositul era înalt, iar pielea lui avea nuanţa pal-rozalie a tuturor celor de abia ajunşi în Outremer – oameni al căror trup nu avusese încă timp să se adapteze la strălucirea crudă a soarelui de deşert şi la uscăciunea vânturilor ce biciuiau pielea cu nori de nisip. Erau uşor de recunoscut, având veşmintele prea noi şi nepotrivite cu clima de aici, în culori prea vii, cu armura şi cămaşa de zale încă ruginite şi umede pe la încheieturi de la aerul mării şi cel al creştinătăţii. Vor trece luni întregi în deşert înainte ca zalele lor să capete înfăţişarea arsă, lustruită de nisip, a armurilor veteranilor.

Domnişorii erau exact aşa cum sugera şi numele: fecioare delicate printre prădători, inocenţi printre satiri, palizi cavaleri neofiţi încă neîncercaţi împotriva celor mai aprigi războinici din lume. În Outremer se glumea că paloarea nou-veniţilor era cauzată de fapt de spaima pe care le-o stârnise vederea unui atac al ienicerilor.

Cel care se apropia acum era o întruchipare perfectă a numelui, având prospeţimea indubitabilă a celor recent ajunşi în Ţara Sfântă. Hainele lui viu colorate aminteau de climate mai blânde, iar strălucirea tinerească a ochilor lui sugera faptul că tânărul nu numai că nu se luptase cu vreun musulman ostil, dar nici măcar nu văzuse încă unul. Omul se apropie ţanţoş de focul lângă care şedea Hugues şi i se adresă în mod direct:

— Îl caut pe *messire* Hugues de Payens şi mi s-a spus că-l pot găsi aici. Ştii cumva pe unde ar putea fi?

— L-ai găsit.

Hugues, aşezat pe o piatră lângă foc, îşi puse sabia jos, cu vârful spre flăcări, şi se ridică în picioare, conştient de surprinderea celuilalt şi de motivul ei; la urma urmei, nu era îmbrăcat ca un cavaler. Nu purta armură şi avea pe el o tunică lungă şi largă, ca acelea ale nomazilor din deşert. Când îşi îndreptă spatele, îşi azvârli peste cap marginile burnusului, lăsându-le să-i atârne pe umeri.

— Eu sunt Hugues de Payens. Domnia ta cine eşti?

Tânărul făcu trei paşi în faţă şi lăsă un genunchi la pământ, întinzând un braţ şi prinzând mâna lui Hugues înainte ca acesta să-şi dea seama ce face şi să şi-o poată retrage.

— Îţi cer iertare, sieur Hugues, pentru că am ajuns atât de

târziu la domnia ta, însă te caut de când am debarcat la Jaffa, cu mai bine de o lună în urmă.

Tânărul îşi ridică ochii spre Hugues, care era încă prea surprins pentru a-şi trage mâna din palma lui, şi continuă:

— Mă numesc Gaspard de Fermond. Sunteţi un om greu de găsit, seniorul meu.

— Nu sunt seniorul dumitale, omule. Sunt doar un cavaler în slujba contelui Hugues de Champagne şi n-ar fi trebuit să-ţi fie chiar atât de greu să mă găseşti. Trăiesc în văzul tuturor aici, printre ceilalţi cavaleri.

Nou-venitul se îmbujoră, dar înclină din cap în semn că înţelege, fără a da totuşi drumul mâinii pe care de Payens încerca să şi-o elibereze.

— Ştiu acum acest lucru, seniorul meu, dar când am ajuns aici, la început, întrebând de domnia voastră, cineva m-a trimis la Ierihon, jurând că eşti acolo.

— Ţi-am mai spus, nu sunt seniorul dumitale, replică Hugues lăsându-şi capul pe un umăr şi privindu-l pe tânăr printre pleoape. Şi de ce mă căutai? Cine te-a trimis la mine?

— Să mă iertaţi, seniorul meu, dar chiar sunteţi seniorul meu, cu adevărat. Răposatul domniei voastre tată m-a făcut cavaler cu mâna domniei sale şi mi-a dat pământuri pe domeniul său, aşa că domnia voastră sunteţi acum seniorul meu. Cât despre cine m-a trimis, cred că ştiţi deja acest lucru, dacă vă gândiţi cine are ştiinţă despre faptul că sunteţi aici.

Spunând aceste cuvinte, domnişorul îşi mişcă mâna în palma lui Hugues, apăsându-i încheieturile şi apoi schiţând un gest inconfundabil. Hugues era pregătit pentru aşa ceva şi nu lăsă ca pe figură să i se întrezărească nimic. Răspunse aşa cum se cuvenea şi în cele din urmă îşi trase mâna, făcându-i tânărului semn spre o piatră aproape de cea de pe care se ridicase el.

— Aşează-te, Fermond, şi primeşte un sfat de la mine. Niciodată să nu dai cu piciorul ocaziei, când găseşti o piatră potrivită pentru tabăra dumitale. Sunt surprinzător de puţine pe pământurile astea, iar cavalerilor franci nu le place deloc să şadă în ţărână. Pietrele de mărime potrivită sunt la mare preţ pentru a sta pe ele. Dacă vei rămâne aici o vreme, îţi vei da seama câtă dreptate am. Acum stai jos şi spune-mi ce veşti mi-ai adus. El, adăugă Hugues arătând cu degetul, el este Arlo, de

asemenea din Payens. E alături de mine de când eram copii şi îmi e prieten şi totodată mâna mea dreaptă.

După saluturile de rigoare, Hugues continuă.

— Când ai mâncat şi ai băut ceva ultima oară? Avem aici un burduf de vin acru, dar bun de băut, nişte pâine de ieri şi puţină brânză de capră. Arlo, vrei să le aduci tu?

Îşi privi servitorul îndepărtându-se, apoi se întoarse spre Fermond.

— Arlo e de încredere, dar nu face parte din ordin. Ce ai pentru mine?

— În primul rând, dovada că sunt cine susţin că sunt. Am participat la Înălţarea domniei voastre.

Hugues era uimit, dar învăţase în decursul anilor să nu lase ca pe figură să i se citească ceva, aşa că rămase nemişcat, în vreme ce gândurile i se învârtejeau în minte. Nu-şi amintea absolut nimic despre omul acesta. Nici faţa, nici numele nu-i erau familiare şi nimic în înfăţişarea lui nu-i stârnea vreo amintire. În plus, ar fi putut jura că de Fermond era cu cel puţin trei ani mai tânăr decât el; totuşi, dacă participase la Înălţarea lui, ar fi trebuit să fie măcar cu un an mai vârstnic.

Imediat însă, nou-venitul dovedi că spusese adevărul; pe lângă faptul că descrise ceremonia pe larg, îşi amintea cine mai fusese acolo şi despre ce se discutase după Înălţare, relatând chiar o poveste amuzantă pe care le-o spusese bunicul lui Hugues despre seara în care fiul lui, baronul, fusese personajul principal al aceleiaşi ceremonii. Hugues ascultă bucuros şi, când oaspetele său sfârşi de povestit, înclină din cap.

— E limpede că eşti cine susţii că eşti. Te rog, acum spune-mi şi ce ai de spus.

De Fermond îşi drese glasul şi privi în jur.

— E pe aici vreun loc prin care să ne putem dezmorţi picioarele şi să vorbim fără teama că suntem auziţi?

Hugues îl privi mirat.

— Într-un caravanserai? Fireşte că da, dacă vrei să sfârşeşti cu gâtul tăiat. Nu există un asemenea loc „sigur” în nici un han din Outremer, cu excepţia celui de aici. Ai noroc, fiindcă acest han e ca nici un altul. Stăpânul lui e un om cinstit cu opt fii vânjoşi, şi de aceea trag la el de fiecare dată când vin de la Ierusalim. Nu departe de aici e un pârâu care izvorăşte din oază şi străbate o bucată de deşert înainte de a pieri în nisip.

Putem merge până acolo. Dar uite că vine Arlo. Să mâncăm mai întâi şi apoi ne plimbăm.

După ce se ospătară, ieşiră din caravanserai spre pârâu şi porniră pe malul lui, printre ierburile înalte. Când se convinse că nu mai e nimeni prin apropiere, de Fermond întrebă direct:

— Aţi auzit de moartea lui *messire* Godefroi de St Omer?

— Godefroi de St Omer e mort?

— Da, seniorul meu. A fost prins şi ucis de piraţi cu cinci ani în urmă, când venea spre Ţara Sfântă.

— Va fi tare mâhnit să audă acest lucru, fiindcă acum zece zile, când am vorbit cu el ultima dată, era bine sănătos.

De Payens zâmbi văzând cum celălalt rămăsese cu gura căscată de uimire.

— Godefroi a fost capturat, prietene, şi vândut ca sclav, dar n-a murit. Am trimis în Franţa veste despre supravieţuirea lui acum şase luni, dar dumneata probabil că erai deja pe drum. Patru ani a fost sclav pe o galeră şi apoi a scăpat în mod miraculos cu viaţă, slavă Domnului. A reuşit să ajungă la Ierihon şi mi-a trimis vorbă, iar eu l-am adus în Ierusalim, unde se află şi acum, din nou sănătos şi în puteri. Mi-a spus că, atunci când a fost prins, aducea un mesaj pentru mine din partea Consiliului. Scrisorile s-au pierdut însă când vasul s-a scufundat.

De Fermond închise în sfârşit gura şi încuviinţă.

— Slavă Domnului, într-adevăr, că a supravieţuit! N-am mai ştiut nimic despre el după ce a plecat şi nu ne mai aşteptam să auzim ceva, dar Consiliul a devenit tot mai îngrijorat fiindcă nu a mai primit veşti nici de la domnia ta, după atâţia ani. Apoi am auzit că vasul cu care călătorea *messire* Godefroi a fost atacat de piraţi şi că toţi au fost ucişi. La scurt timp după aceea am fost trimis eu, împreună cu alţi trei tovarăşi, să te caut... Ai auzit ceva de la vreunul dintre cei trei?

— Nu, dumneata eşti primul care a ajuns la mine şi mărturisesc că sunt tare curios să aflu despre ce e vorba.

— E foarte simplu, seniorul meu. Am fost trimis de seneşal şi de Consiliul Guvernator al Ordinului să-ţi reamintesc care-ţi sunt responsabilităţile faţă de confraţii din Franţa.

— Responsabilităţile mele. Înţeleg. Dar spune-mi, rogu-te, cine este azi seneşalul ordinului şi care sunt aceste responsabilităţi despre care vorbeşti atât de uşor?

De Fermond clipi de câteva ori, neştiind dacă nu cumva era luat în răspăr.

— Contele este în prezent seneşal, contele Hugues. A fost numit anul trecut, când s-a întors în Franţa, la scurtă vreme după moartea lui Jean Toussaint, senior de Amiens. Nu ştiai asta?

— Nu mai mult decât ştiai dumneata de supravieţuirea lui Godefroi de St Omer. De unde aş fi putut şti, omule? Ordinul e o societate închisă şi secretă mai presus de orice. Asta înseamnă că veştile circulă lent şi rareori stârnesc ecou. Contele Hugues va fi un excelent seneşal. Are firea necesară şi conducerea lui va fi în avantajul tuturor, inclusiv al ordinului. Dar spune-mi mai multe despre responsabilităţile la care te refereai. Care sunt acestea şi cum mă afectează pe mine?

Celălalt rămase iar cu gura căscată o clipă.

— Responsabilităţile domniei tale... repetă el apoi, dând din mână. Faţă de ordin... faţă de istoria şi faţă de toate învăţăturile lui.

De Payens se opri din mers şi, prefăcându-se că-şi aranjează faldurile tunicii, se asigură că nu era nimeni prin apropiere.

— Dai din gură, Fermond, dar nu spui nimic. Cum să fiu eu responsabil pentru ordin şi învăţăturile lui?

— Nu *pentru, messire...* Voiam să spun responsabil *în faţa* ordinului, aşa cum suntem toţi, de altfel. Îşi drese glasul şi tonul lui deveni mai solemn pe măsură ce începu să recite mesajul învăţat pe de rost. De sute de ani – şi acestea sunt cuvintele contelui, pe care mi-a cerut să ţi le transmit – toate faptele ordinului nostru au avut menirea de a duce la situaţia, la circumstanţele existente acum în Outremer, în regatul şi în cetatea Ierusalimului. Seneşalul a avut dovezi că aşa vor decurge lucrurile încă de pe vremea când era aici, în calitate de consilier doar, nu de seneşal; fiind trimis pentru a studia situaţia, fără a avea însă autoritatea de a lua vreo decizie din proprie iniţiativă. Primise ordine să se întoarcă acasă şi să raporteze cele văzute şi auzite confraţilor din Consiliu. Dar pe domnia ta te-a lăsat aici în mod intenţionat, deşi nu a avut voie să-ţi spună nimic despre misiunea pe care o avusese în scurta sa şedere – căci a fost în Outremer doar pentru câteva luni, nu-i aşa?

— Da, mai puţin de un an.

— Ei bine, acum ţi-a trimis un dar. Poate ai văzut că am venit însoţit de un om cu un catâr.

— Da. Am văzut.

— Cufărul acela este pentru domnia ta şi a fost trimis chiar de seneşal. E încuiat şi sigilat şi poţi să verifici că nu a fost deschis înainte sau vătămat în vreun fel.

— Dar ce-i în el, însemne?

De Fermond clipi, luat prin surprindere.

— Da. Dar de unde ştii?

De Payens zâmbi.

— Nu-i nimic miraculos aici. Ultima dată când m-am întâlnit cu contele, am vorbit despre asta. El însuşi a avut asupra sa toate însemnele ordinului, dar acestea s-au pierdut în timpul unui atac-surpriză asupra caravanei care le aducea de la Jaffa la Ierusalim, cu ani în urmă. Şi, fireşte, nu am avut cum să le înlocuim fără a trimite pe cineva în Franţa să aducă unele noi.

De Fermond înclină din cap, cu gravitate.

— Ei bine, sieur Hugues, acum că însemnele ordinului au ajuns din nou la domnia ta şi la ceilalţi fraţi de aici, din Outremer, este de datoria mea solemnă să-ţi spun acest lucru: seneşalul îţi încredinţează, sieur Hugues de Payens, misiunea de a cugeta la misterele despre care ai învăţat când te-ai pregătit pentru a te alătura frăţiei şi să priveşti în jurul domniei tale acum, în vreme ce-ţi îndeplineşti îndatoririle în Ţara Sfântă, pentru a găsi căile de a duce la împlinire acele mistere.

Hugues se opri din mers. Îşi duse braţul stâng în faţa pieptului şi-şi sprijini cotul drept în palmă, lovindu-şi incisivii cu unghia degetului mare.

— Să aduc la împlinire acele mistere, repetă el după o vreme, vorbind parcă pentru sine. Aşa cum am mai zis, dai din gură fără a spune ceva cu sens. Dumneata ştii ce înseamnă asta, Fermond? Fiindcă eu unul habar n-am.

— Ai auzit de contele Fulk de Anjou?

— Există vreun franc care să nu fi auzit? Anjoul geme de conţi Fulk. Eu i-am întâlnit pe Fulk al III-lea şi al IV-lea, tată şi fiu. La care dintre ei te referi?

— La nici unul, seniorul meu. Amândoi au murit. La putere a ajuns acum contele Fulk al V-lea, care este ofiţer senior al ordinului nostru.

— Fireşte, aşa cum au fost şi strămoşii lui.

— Ei bine, mi s-a cerut să-ţi spun că acest conte Fulk va veni anul viitor în Outremer, dacă totul va decurge bine, pentru a conduce activităţile ordinului aici şi pentru a controla şi a coordona eforturile pe care domnia ta le vei depune în misiunea principală care ţi-a fost încredinţată.

— Cine i-a cerut?

— Consiliul.

— Înţeleg... Şi contele urmează să controleze şi să coordoneze eforturile pe care le voi depune eu în *care* misiune principală?

Fermond îşi drese glasul şi începu din nou să meargă, coborând vocea când văzu că se apropie o femeie acoperită cu văluri, care ducea pe cap, cu graţie şi uşurinţă, un urcior cu gâtul lung.

— Nu eforturile *personale* ale domniei tale, *messire,* ci pe cele ale tuturor fraţilor din Ţara Sfântă. Domnia ta trebuie să-i aduni şi să-i organizezi pe toţi confraţii pe care îi poţi găsi în Outremer, pentru a reinstitui ritualurile şi obiceiurile ordinului şi pentru a concepe o modalitate de a începe săpăturile în ruinele Templului lui Solomon, astfel încât să putem redescoperi comorile despre care tradiţia noastră spune că sunt îngropate acolo.

Hugues făcu câţiva paşi în tăcere, cu fruntea plecată, dar apoi începu să râdă – mai întâi pufnind uşor, nevenindu-i să creadă ce auzise, după care îşi dădu capul pe spate şi izbucni în hohote sonore, care speriară păsările din curmalii din apropiere. Fermond îi aruncă o privire piezişă, fără a se opri din mers şi fără a rosti o vorbă, aşteptând ca veselia celuilalt să se stingă. Când dădu să spună însă ceva, Hugues îl întrerupse ridicând o mână.

— Stai! Te rog să nu vorbeşti deocamdată. Dă-mi voie să mă gândesc la cele ce-ţi voi spune acum. Dumneata ai avut la dispoziţie luni întregi în care să cugeţi la mesajul pe care trebuia să mi-l transmiţi, şi mi l-ai transmis. Eu n-am avut decât câteva minute pentru a asculta totul, iar acum vreau să mă gândesc.

Şi continuă să meargă fără grabă, cu ochii plecaţi, urmărind vârtejurile de praf pe care le stârneau picioarele sale încălţate în sandale. În cele din urmă pufni din nou şi puse o mână grea pe umărul tovarăşului său, silindu-l să se oprească şi să se

întoarcă spre el, pentru a se privi unul pe celălalt în ochi.

— Pe onoarea ta, Fermond, spui că aceste ordine ţi-au fost date de contele Hugues, sau le-ai primit mai degrabă din partea Consiliului?

Celălalt păru derutat şi ridică din umeri, sugerând că pentru el era totuna.

— Le-am primit din partea Consiliului. Deja erau în pregătiri înainte de moartea monseniorului Toussaint. Contele Hugues n-a făcut decât să mi le transmită, aceasta fiind una dintre primele sale îndatoriri ca seneşal. El însă a fost cel care a trimis însemnele.

— Da, aşa mi-am zis şi eu. Acum, ascultă aici. Aş vrea să fiu practic, să iau în seamă doar partea reală din ceea ce mi-ai propus tu, dar nu pot. N-am auzit în viaţa mea ceva mai prostesc decât ce mi-ai sugerat tu acum, că ar trebui să – cum ai zis oare? – să concep o modalitate de a începe săpăturile în ruinele Templului lui Solomon… Aşa ai spus?

Gaspard de Fermond îşi drese din nou glasul şi dădu din cap stingherit. N-avea idee ce anume din vorbele lui de mai devreme era prostesc, dar de Payens îl lua drept fraier, în privinţa asta nu încăpea nici o îndoială. Însă acum Hugues încuviinţa cu mişcări hotărâte ale capului.

— Bine, spuse el în cele din urmă. N-ar trebui să existe mari dificultăţi în privinţa asta, la prima vedere, altele decât strângerea confraţilor pentru o bucată de vreme. Noi avem seniori diferiţi, Fermond, înţelegi tu? Stăpâni diferiţi, risipiţi în regat şi în comitate, pe întregul teritoriu al Ţării Sfinte. Toţi aceşti seniori au pretenţii diferite de la vasalii lor şi, dat fiind că puţini dintre ei sunt membri ai ordinului, ceea ce ai propus tu mi se pare foarte dificil, fiindcă ar presupune să reunim confraţii şi să-i ţinem pe toţi în Ierusalim, poate vreme de câteva luni, fără a oferi vreo explicaţie seniorilor ori altcuiva. Şi probabil că ni se va cere o explicaţie, ni se va cere să spunem cine suntem şi de ce ne-am strâns aici în număr atât de mare şi pentru atâta vreme, fiindcă Ierusalimul nu e ca oricare alt oraş al creştinătăţii. Cei care ţi-au dat ordinele cu care ai venit aici nici n-au idee cum anume este Ierusalimul cu adevărat. E o cetate care renaşte chiar în timp ce noi vorbim. L-am cucerit în primul nostru raid, şi poate îţi închipui că ştii ce înseamnă asta, dar dă-mi voie să te asigur că habar n-ai. Am distrus oraşul, i-

am distrus locuitorii, înotând în sânge până la genunchi în ziua în care am pus stăpânire pe el. I-am ucis aproape pe toţi cei care trăiau aici... pe toţi cei pe care i-am găsit, mai bine zis, fiindcă puţini, foarte puţini, au izbutit să scape. Apoi, în următorii zece ani, oraşul a zăcut pustiu, părăsit, ca un abator duhnind a putreziciune. Doar o mână de oameni au mai locuit în el până acum câţiva ani, când regele Baudouin şi-a dat seama că aici este centrul regatului său şi acest centru nu avea nici măcar tăria de a-şi închide porţile în faţa tâlharilor la drumul mare. De atunci lucrurile s-au schimbat. Oraşul a fost repopulat, lucru care n-a fost deloc uşor de făcut. Este izolat, departe de orice bastion fortificat şi nu are alt port care să-l deservească decât Jaffa, la mai bine de zece leghe distanţă. Baudouin a început prin a aduce creştini sirieni de dincolo de Iordan, oferindu-le pământuri şi case pentru ei şi familiile lor; în plus, a găsit oameni cu care să reconstruiască şi să extindă zidurile din partea de nord a oraşului. Dar a trebuit să le dea şi de mâncare, iar Ierusalimul nu a avut niciodată multe ogoare. De aceea, a anulat toate taxele pe alimentele aduse în oraş, punând însă impozite pe cele care ies. Cu alte cuvinte, a dat posibilitatea oamenilor să se stabilească din nou aici. Acest lucru nu schimbă însă cu nimic faptul că Ierusalimul este sărac şi izolat. Nu are altă raţiune de a exista decât cea religioasă, de centru în care se adună pelerinii veniţi să viziteze locurile sfinte. Prin urmare, nu văd cum am putea ascunde activităţile pe care ar trebui să le începem ca urmare a instrucţiunilor din partea Consiliului. Dar să lăsăm asta deocamdată şi să ne gândim la altceva. Dacă, prin cine ştie ce minune, am izbuti să ne adunăm toţi confraţii, am putea începe să săpăm. Fără nici o dificultate. Ruinele Templului sunt în văzul tuturor, părăsite de mai bine de o mie de ani. Nimeni nu le mai foloseşte la nimic; au fost doar fundaţia pe care musulmanii au construit celebra lor moschee al-Aqsa. Ai văzut-o?

De Fermond clătină din cap.

— Nu, *messire.* Aşa cum am spus, abia am ajuns aici. Am trecut în grabă prin oraş şi pe urmă am plecat la Ierihon, în căutarea domniei tale.

— Ei, atunci poate că ai văzut-o, dar n-ai ştiut ce e. De fapt, nici nu mai este moschee; acum în ea se află reşedinţa oficială a recent încoronatului rege al Ierusalimului, Baudouin le

Bourcq, al doilea cu acest nume şi titlu. Astfel, palatul regelui se înalţă pe ruinele Templului. Dar, pentru a înrăutăţi lucrurile şi mai mult, templul acela este de fapt templul lui *Irod,* deşi toată lumea crede că e al lui Solomon. Dar asta-i o greşeală. Nu-i al lui Solomon. Templul în ruine vizibil astăzi a fost construit cu o mie de ani în urmă de Irod şi la foarte scurtă vreme după aceea a fost distrus, când romanii s-au săturat de revoltele şi tulburările stârnite de iudei şi au decis să-i ucidă pe toţi şi să termine o dată pentru totdeauna cu greu de stăpânit provincia Iudeea. Mi s-a spus că templul pe care-l vedem astăzi nu a fost folosit niciodată în scopuri religioase, fiindcă a fost distrus chiar înainte de a fi finalizat. Am mai auzit de asemenea că se află chiar deasupra Templului lui Solomon, dar nu avem cum să dovedim că acest lucru este adevărat sau nu.

Hugues privi spre de Fermond cu o sprânceană ridicată şi un zâmbet ironic pe buze, apoi continuă:

— Totuşi dacă am avea dovada că Templul lui Solomon este acolo, dedesubt, nu ne-ar fi greu să săpăm la baza lui. I-am cere pur şi simplu permisiunea regelui Baudouin; ca suveran, el este stăpânul oraşului şi deci şi al templului. Şi nu mă îndoiesc că ne-ar da imediat acceptul – mai cu seamă dacă i-am spune ce comoară căutăm.

— Dar…

— Ah, aici ai dreptate! Dar nu putem spune nimănui despre comoară, nu-i aşa? Acest lucru trebuie să rămână secret, sacrosanct, la fel ca activităţile noastre. Prin urmare, ar trebui să săpăm în secret, cu toate că templul se află pe culmea unui munte în centrul oraşului, şi totodată să păstrăm taina asupra confreriei noastre şi a ordinului – şi să facem toate astea la vedere, înconjuraţi de oameni, fără a stârni curiozitatea sau suspiciunile cuiva, nici măcar ale celorlalţi cavaleri.

Hugues se întrerupse pentru o clipă, aşteptând ca ecoul vorbelor sale să se stingă în mintea lui de Fermond, apoi continuă:

— Spune-mi, prietene, fără a-ţi compromite loialitatea faţă de seneşal şi de Consiliul care te-a trimis să-mi aduci aceste ordine – fiindcă nu pot crede că însuşi contele Hugues ar fi autorul unei asemenea aiureli – ai idee cum am putea pune în practică misiunea despre care mi-ai povestit? Dacă ai, îţi jur că mă voi pleca în faţa ta şi voi rezista tentaţiei de a-ţi spune să te

întorci la idioţii care te-au trimis şi să-i inviţi să vină şi să vadă ei înşişi ce tâmpenii cer în stupiditatea şi în aroganţa lor.

De Fermond rămase mut, roşu la faţă, iar de Payens îl prinse de braţ.

— Înţelege, prietene, ştiu că nu dumneata eşti de învinovăţit în acest caz. În fond, n-ai făcut decât să transmiţi un mesaj. Dar mâine seară vom fi înapoi în Ierusalim şi a doua zi te voi duce să vezi Muntele Templului. Şi imediat ce o vei zări, îţi vei da seama că nici unul dintre cei care te-au trimis nu are habar de realitatea cu care ne confruntăm aici.

Roşeaţa din obrajii lui de Fermond dispăru, lăsând în loc o paloare ca de ceară.

— Vrei să spui, sieur Hugues, că nu te vei supune ordinelor Consiliului?

— Ba deloc. Spun doar că mi se pare imposibil ca oricine, inclusiv seneşalul şi membrii Consiliului, să se poată achita de misiunea pe care ne-au încredinţat-o mie şi confraţilor mei din Ierusalim. Dar ordinele îmi cereau să încerc să găsesc o modalitate prin care să împlinesc ceea ce mi se cere, nu-i aşa? Ei bine, îţi făgăduisesc că am să mă supun cu desăvârşire acestui ordin. Voi analiza toate posibilităţile care-mi vor trece prin cap, în căutarea unei modalităţi de a duce la bun sfârşit cererile seneşalului. N-am idee cât timp îmi va lua, dar dacă contele Fulk de Anjou va veni aici anul viitor, voi avea ceva să-i arăt – chiar de va fi doar lista planurilor pe care le-am conceput şi la care apoi am renunţat. Dumneata cât timp rămâi cu noi?

De Fermond clătină din cap.

— Nu pot rămâne deloc; trebuie doar să transmit mesajele care mi-au fost încredinţate. După aceea, trebuie să plec imediat spre Cipru, pentru a mă întâlni cu unii dintre confraţii de acolo.

— Atunci îţi urez drum bun, căci trăim vremuri grele pentru călători şi bănuiesc că nu vei avea o suită numeroasă.

— Nu, dar dacă Dumnezeu e cu noi, ştiu că voi supravieţui pentru a duce mesajele.

5

— E limpede că Dumnezeu n-a fost cu noi – în această privinţă, cel puţin.

Vestea despre moartea lui Gaspard de Fermond le fusese adusă cu doar câteva clipe în urmă. Arlo auzise ştirea în piaţă, de la un cavaler pe care-l cunoştea şi care o aflase de la un altul care îl cunoscuse pe de Fermond şi îi recunoscuse cadavrul mutilat, găsit pe marginea unui drum la mai puţin de două leghe de porţile oraşului.

Arlo stătea în picioare, iar Godefroi de St Omer era la masă, ţinând în mâini o bucată de pâine pe care se pregătea s-o rupă, şi rămase cu gura căscată. Alături de el, Hugues se sprijini cu mâinile de tăblia mesei, ridicându-se şi retrăgându-se spre fereastra deschisă, unde trase adânc aer în piept.

— Ce vrei să spui, Hugues, cu „Dumnezeu n-a fost cu noi în această privinţă”? întrebă Godefroi pe un ton nesigur.

— Acestea au fost ultimele cuvinte pe care mi le-a spus de Fermond, acum trei zile. Zicea că trebuie să plece spre Cipru, iar eu l-am sfătuit să fie atent…

— Spre Cipru?

Hugues se răsuci, iritat de încetineala cu care părea să funcţioneze mintea prietenului său.

— Da, Cipru. Avea de dus nişte mesaje acolo, de la contele Hugues către… către anumite cunoştinţe ale contelui, nu ştiu cine.

Abia izbutise să se oprească înainte de a da pe faţă adevărul, uitând că Arlo era în încăpere; deşi nici măcar nu-i aruncase o privire, văzu din uşoara lui ridicare din sprânceană că Arlo sesizase ezitarea lui şi că o interpretase corect.

— Spunea că mesajele sunt importante, continuă el, şi că dacă Dumnezeu e cu noi, va călători în siguranţă pentru a le transmite. Sper că a avut o moarte rapidă.

Îşi făcu semnul crucii şi privi spre Arlo, constatând, surprins, că acesta părăsise încăperea.

— O altă moarte pe drumurile sfinte, comentă de St Omer cu dispreţ în glas. Devine cu adevărat de nesuportat.

Hugues se întoarse spre el.

— Nu, Goff, nu de nesuportat. Oamenii vor suporta fiindcă n-au încotro. Alternativa ar fi să rămână acasă pentru totdeauna, să nu se mai ducă nicăieri. Şi nimeni nu poate suporta un asemenea gând. Nu există teroare care să-i împiedice pe oameni să plece la drum – cel puţin nu pentru mult timp.

De St Omer rupsese în sfârşit bucata de pâine, pe care o înmuie într-un vas cu ulei de măsline şi o duse la gură, cu privirile pierdute undeva în zare. Apoi inspiră adânc şi spuse:

— Te-am văzut împreună cu el acum trei zile, pe Muntele Templului. Ce făceaţi acolo?

— Voia să vadă templul.

— Şi i-a plăcut? Nu mai e nimic acolo, decât grajdurile acelea vechi, pe care nimeni nu le-a mai folosit de o sută de ani.

— Voia ca noi să săpăm acolo.

De St Omer făcu ochii mari.

— Ce voia? Să *săpam?* Noi, cavalerii?!

— Nu, nu cavalerii, ci membrii ordinului.

— Hm! Să săpăm unde? În piatra muntelui?

— Da, dar în jos, în ruinele templului. Mai bine zis, sub ele. Mi-a adus vorbă de la Consiliu, cum că trebuie să-i adun pe toţi confraţii de aici, din Outremer, şi să găsesc o modalitate de a săpa sub templu pentru a descoperi comoara despre care tradiţiile noastre spun că e îngropată acolo.

De St Omer rămase tăcut o vreme, apoi clătină din cap, ca pentru a-şi limpezi mintea.

— Aşa e, tradiţiile ne spun că există o comoară îngropată acolo, dar astea-s tradiţii, legende, Hugues, nimic mai mult. Nimeni nu poate dovedi că este ceva adevărat. Nu ştim sigur nici măcar dacă ruinele Templului lui Solomon se află sub cel al lui Irod.

— Sunt de acord cu tine, Goff, şi totuşi ar putea fi adevărat. M-am tot gândit la asta încă de când mi-a transmis Fermond ordinele şi nu cred că se poate face ceva... Dar trebuie să cuget serios la această chestiune şi aş aprecia dacă şi tu ai proceda la fel.

— Oh, nu! exclamă de St Omer ridicând o mână în semn de protest. Nu pune problema asta pe umerii mei, Hugues de Payens, fiindcă abia ce ai declarat că e imposibil. E o misiune care ţi-a fost încredinţată ţie, şi ai întreaga mea înţelegere pentru asta, dar nu e responsabilitatea mea în nici un caz şi n-am de gând să mă amestec.

— Atunci, naiba să te ia, parazit ingrat, după tot ce-am făcut pentru tine, îngrijindu-te şi readucându-te în simţiri cu propriile mele mâini! exclamă Hugues pe un ton care nu era nici pe departe atât de caustic precum vorbele în sine.

O vreme, nici unul dintre ei nu mai spuse nimic; apoi, într-un târziu, Hugues reluă:

— Serios, Goff, trebuie să existe o soluţie, o posibilitate... Fă un efort, măcar!

De St Omer oftă.

— Da, s-ar putea să existe, cum zici tu, însă eu n-am habar nici măcar de unde ar trebui să începem. Câţi confraţi sunt acum în Outremer?

— N-am idee. La naiba, se poate ca de Fermond să fi ştiut asta. Trebuia să-l fi întrebat.

— E prea târziu acum. Ce-ai zice dacă l-ai trimite pe Arlo să afle ceva de la Familiile Prietene? Ar fi posibil?

— Da, dacă vrea să se ducă. Nu e un lucru pe care i l-aş cere în mod normal, fiindcă ar trebui să călătorească mult şi ştim bine ce periculoase sunt drumurile. Dar Arlo a fost ochii şi urechile mele de când m-am retras, aşa că ar putea şti deja lucrurile astea. Să-l întrebăm!

După ce auzi ce voiau de la el, Arlo începu să numere pe degete:

— Archambaud de St Agnan, Gondemare de Arles, Payen de Montdidier, Roland de Rossal, Geoffroi Bissot... şi voi doi, fireşte.

— Payen? Montdidier este aici, în Outremer?

Arlo ridică din umeri văzând expresia de pe chipul lui Hugues.

— Vine din când în când, aşa mi s-a spus.

— Cine ţi-a spus? Şi mie de ce nu mi-ai zis nimic?

— Archambaud de St Agnan mi-a spus, iar la vremea aceea tu erai într-unul dintre accesele de singurătate. Asta se întâmpla cu ani în urmă. După aceea am uitat, gândindu-mă că, dacă Payen vrea să ne vadă, va veni la noi. Dar n-a făcut-o.

Hugues clipi surprins, dar nu mai spuse nimic, dându-şi seama că întrebase despre Familiile Prietene şi că toate numele menţionate de Arlo erau ale unor membri ai ordinului. Îşi drese glasul şi se întoarse din nou spre el.

— Acestea sunt toate numele pe care le ştii, din toate Familiile Prietene de aici?

— Nu, replică Arlo fără ca pe chipul lui să se poată desluşi ceva. Cu excepţia lui Payen, i-am enumerat doar pe cei care au venit să întrebe de tine, în mod repetat, în vreme ce tu erai...

retras. M-am gândit că numele lor te interesează în primul rând.

— Da, într-adevăr, răspunse Hugues privind pieziş spre Godefroi, a cărui expresie era impenetrabilă. Îi ştiu pe mulţi dintre ei, dar nu pe toţi. Pe Archambaud şi pe Payen în primul rând, fireşte. Şi pe Geoffroi Bissot. Şi pe Gondemare; deşi nu l-am întâlnit niciodată, mi-a plăcut ce am auzit despre el. Iar acel Rossal… cine e?

— Un alt nou-venit… dacă după şapte ani petrecuţi aici mai poate fi considerat nou-venit. Te-a căutat imediat ce a sosit în Outremer şi, oricât i-am interzis să se apropie de tine, s-a tot întors mereu, în speranţa că te va putea întâlni. Dar cum n-ai dat nici un semn că ai vrea să-l vezi, te-am lăsat în pace.

— Hm! Bine. Acum vreau să-l văd. Şi pe el, şi pe ceilalţi. Tu ce crezi, Goff?

De St Omer ridică din umeri, dar în acelaşi timp încuviinţă. Hugues se întoarse iar spre Arlo.

— Poţi stabili o întâlnire?

— Depinde pentru când.

— Cât mai curând, în funcţie de cât timp îţi va lua ţie să-i găseşti şi să-i chemi aici. Cât crezi că va dura?

Arlo se scărpină în bărbie.

— Depinde câţi sunt. Lasă-mă două săptămâni să aflu cât timp îmi va lua contactarea lor şi am să-ţi spun atunci cât va dura. Se poate?

De Payens zâmbi.

— Da, prietene, se poate. Cu atâţia „depinde”, nu avem de ales. Ia-ţi timp cât doreşti, însă nu pierde vremea. Dar spune-mi, sincer, de ce ai ales numele acelea, dintre toţi cei pe care i-ai întâlnit aici?

Arlo îşi îndreptă spatele şi îşi înălţă fruntea, privind de la stăpânul lui la Godefroi de St Omer şi înapoi, după care clătină din cap de parcă nu i-ar fi venit să creadă că i se cere să explice un lucru atât de limpede.

— Sieur Hugues, începu el accentuând titlul onorific, ţi-am fost aproape zi şi noapte, încă de când eram doi copii, şi ştii bine că nu sunt nici surd, nici orb. De asemenea, sper că ştii că-mi ţin gura în privinţa preocupărilor tale şi ale prietenilor tăi – fiindcă dacă nu ştii asta, mă sileşti să cred că m-ai considerat în toţi aceşti ani nimic mai mult decât un nătâng.

De Payens încuviinţă, oarecum surprins.

— Ei bine, fiindcă ai adus vorba, m-am bazat întotdeauna pe discreţia ta, fără a mă gândi chiar la asta sau la faptul că nu eşti, aşa cum ai spus, nici surd, nici orb. Cred că – adăugă el cu un mic surâs – nu-mi rămâne decât să hotărăsc dacă să te ucid sau nu pentru toate câte le-ai aflat.

— Să mă ucizi pentru toate câte le-am aflat? Dar cum rămâne cu vinovăţia pentru toate câte ai lăsat tu să-ţi scape? Chestiunea rămâne încă deschisă, sieur Hugues. Poţi să cazi liniştit în tăişul propriei spade, dacă vrei, dar eu n-am de gând să fiu atât de prost. Am dat deja mai departe toate informaţiile pe care le aveam despre tine şi am fost generos răsplătit pentru trădarea mea. Când vrei să-ncep să întreb despre oamenii ăştia?

— Astăzi, acum, imediat.

Arlo încuviinţă.

— Bine, atunci încep mâine. Îl iau pe Jamal cu mine, mă dau drept unul de-al lui şi mă întorc după ce voi fi aflat unde îţi sunt toţi prietenii. O să-l las pe Jubal să aibă grijă de voi doi câtă vreme eu o să fiu plecat. Altfel probabil că veţi muri de foame.

Şi cu aceste cuvinte se întoarse şi ieşi din încăpere, lăsându-i pe cei doi prieteni singuri.

— A fost o decizie cam bruscă, nu-i aşa, să-i chemi pe toţi aici?

De Payens răspunse cu o ridicare din umeri.

— Cred că da, însă trebuia s-o fac de mult. Noi doi am mai vorbit despre necesitatea unei adunări. Acum pare a fi momentul potrivit, dacă putem să-i strângem pe toţi. Chiar dacă nu vom putea face nimic în privinţa săpăturilor dorite de Consiliu, tot va fi bine pentru confraţi să se adune şi să practice ritualul după atâta vreme.

— Da, dacă-şi mai poate aminti cineva ceva din el.

— Eu îmi amintesc, Godefroi, şi tu îţi vei aminti, fiindcă până atunci putem citi şi repeta totul, la nevoie. Şi nu va fi prea greu, nici pentru noi, nici pentru ceilalţi. Materialul a fost bine asimilat la început, aşa că ne va reveni în minte cu repeziciune. Sunt sigur de asta.

— Probabil că ai dreptate.. Dar, ştii, s-ar putea să mai fie şi alţii aici... Membri tineri ai ordinului, care pur şi simplu nu şi-au făcut simţită prezenţa.

— Într-adevăr, dar pentru această primă adunare, voi fi mulţumit să ne restrângem activităţile la cei pe care îi ştiu şi în care am încredere – lucrul cel mai important, probabil. Ştiu, adăugă el ridicând o sprânceană, fiindcă văd în ochii tăi, că o să mă întrebi dacă există vreun membru al confreriei în care aş putea să nu am încredere. Da, există. Toţi sunt oameni, Godefroi, şi au slăbiciuni omeneşti, iar eu am văzut aici, în deşert, destui oameni cu slăbiciunile lor, suficienţi cât să mă convingă că nu trebuie să mă încred în nimeni înainte să fi studiat atent persoana respecttivă. Poate că asta ţi se pare ceva cumplit, dar aşa sunt eu acum.

De St Omer se sculă de la masă şi se întinse cât era de lung, ridicându-se pe vârfurile picioarelor şi gemând de plăcere.

— Nu mi se pare deloc cumplit, spuse apoi. Şi eu simt la fel ca tine, deşi din motive diferite. După patru ani înlănţuit pe o galeră, îţi dai seama cât de puţini sunt pe lumea asta cei care merită să trăiască – nu mai spun de cei în care merită să ai încredere. Prin urmare, vom fi doar câţiva confraţi.

— Da, la prima reuniune, cel puţin, şi vom lăsa în seama lui Arlo să decidă când anume ne vom aduna. Ştiu că nu ne va dezamăgi.

— Şi unde vrei să-i strângi? Toate repetiţiile pe care le vom face vor include incantaţii, aşa că va trebui să fim atenţi unde ne vom aduna. Acum, dacă stau să mă gândesc, îmi dau seama că nu va fi deloc uşor. Aici se desfăşoară tot soiul de manevre şi sforării politice, dar protagoniştii sunt numai preoţii şi nobilii, şi este vorba de interiorul palatelor. Cu totul altceva va fi să ne adunăm noi, nişte cavaleri, şi să ne ţinem întrunirile şi ritualurile secrete fără a fi văzuţi.

— Ibrahim Farraq. Tu încă nu-l ştii, dar eu îl cunosc. Cu mult timp în urmă i-am salvat viaţa fiului său preferat şi ne-am împrietenit. El înţelege ce înseamnă tăcerea şi discreţia: e stăpânul celui mai bun han din Outremer, pe care îl conduce împreună cu cei opt fii ai lui. Voi aranja să mergem la el când ne vom aduna, iar el va avea grijă să nu fim văzuţi şi deranjaţi de nimeni. Crede-mă, prietene, în privinţa asta nu trebuie să ne facem griji.

Arlo nu-i dezamăgi. În cele două săptămâni cât ceruse răgaz află unde sunt toţi cei cinci cavaleri şi, după ce se consultă cu

de Payens în privinţa datei convenabile, porni iar la drum, îmbrăcat în aceleaşi veşminte lungi şi largi ale localnicilor, să-l găsească pe fiecare dintre ei în persoană şi să-l cheme la o adunare în Ierusalim în ultima zi a lunii, de Sărbătoarea Tuturor Sfinţilor. Hugues nu avea idee cât va dura reuniunea, aşa că îi spuse lui Arlo să le ceară tuturor să se pregătească pentru o şedere de şapte ori chiar zece zile în Ierusalim.

În ziua stabilită, atât Hugues, cât şi Godefroi erau emoţionaţi şi nerăbdători la gândul că-şi vor revedea vechi prieteni. Arlo se întorsese cu o săptămână în urmă, aducând vestea că toţi cei cinci cavaleri, printre care şi Payen de Montdidier, vor veni. Hugues îşi informase superiorul, pe cel aflat la comanda contingentului din Champagne acum, că atât contele Hugues, cât şi înlocuitorul lui plecaseră în Franţa, că îşi va lua o permisie de două săptămâni pentru a petrece o vreme alături de nişte prieteni de acasă pe care nu-i mai văzuse de mulţi ani. După aceea plecase la hanul condus de Ibrahim Farraq şi de cei opt fii ai lui, făcând aranjamentele necesare pentru ca toţi cei convocaţi să poată sta şi mânca acolo; acestea fiind încheiate, se simţea mulţumit că totul era deja pregătit pentru sosirea vechilor săi prieteni.

Aceştia însă ajunseră mult mai greu decât şi-ar fi dorit el. Îşi dăduse seama acum, când perioada autoimpusă de singurătate luase sfârşit, cât de importanţi erau pentru el. La fel ca Arlo, erau printre puţinii care rămăseseră, în mintea lui, nepătaţi după atrocităţile comise la cucerirea Ierusalimului. Cu excepţia lui Gondemare şi Rossal, îi cunoştea pe toţi de prea mult timp şi prea bine pentru a crede măcar o clipă că vreunul dintre ei ar fi putut avea ceva de-a face cu ororile care îl înstrăinaseră pe el atât de mult. Şi din ceea ce auzise despre Gondemare, era gata să-l privească şi pe el cu aceiaşi ochi.

Şi iată că primii sosiră în sfârşit, doi dintre ei călărind unul lângă celălalt, ieşind din norul de praf stârnit de o caravană uriaşă, formată din cel puţin o sută de cămile încărcate cu bunuri jefuite de pe alte pământuri. Dar dârele şerpuitoare de sudoare şi straturile de praf depuse de aproape patruzeci de leghe de drum prin deşert nu izbuteau să ascundă bine cunoscuta figură a lui Archambaud de St Agnan, un formidabil tovarăş de luptă, şi nici chipul lui Payen de Montdidier, pe care Hugues nu-l mai văzuse de mai bine de zece ani. Din fericire,

Hugues, Arlo, Godefroi şi Jubal, care se aciuase pe lângă de St Omer ca servitor al său, îi aşteptau lângă caravanseraiul lui Ibrahim, iar acesta fusese prevenit dinainte de setea uriaşă a viitorilor săi oaspeţi.

De St Agnan şi de Montdidier, fiecare însoţit de omul său de încredere, intraseră prin poarta de nord a oraşului. Nimeni nu ştia de unde vor apărea ceilalţi, fiindcă Arlo îi găsise pe doi dintre ei la sud de Ierusalim, pe Gondemare în apropiere de Bethleem, iar pe Roland de Rossal nu departe de Ierihon. Tot Arlo sugeră să meargă toţi şi să-i aştepte pe cei doi la poarta dinspre sud-est, deoarece drumul în partea aceea era mai larg şi mai circulat – şi deci mai sigur – decât celelalte. Astfel, după ce dădură gata câteva urcioare zdravene din berea amară a locului, îşi înşeuară caii şi porniră spre sud, pe lângă zidurile oraşului, spre o colină de pe care puteau vedea călătorii apropiindu-se.

Lumina zilei începea să lase loc înserării, dar în zare nu se vedea nici urmă de călăreţi şi, nu peste mult timp, cei doi nou-veniţi începură să se plângă, cu umor, despre nedreptăţile la care erau supuşi. Străbătuseră un drum lung şi greu până în oraş – spuneau ei – şi, în loc să fie lăsaţi să mănânce şi să se odihnească, fuseseră nevoiţi să bea o bere tare şi apoi să stea ore întregi în soarele arzător, în aşteptarea unor călători ce păreau hotărâţi să nu mai ajungă niciodată.

Era un argument pe care cu greu îl puteai contrazice, dar, în vreme ce de Payens îşi căuta cuvintele pentru a o face, îl văzu cu colţul ochiului pe Arlo încordându-se brusc în şa şi ridicându-şi în mod automat lancea în poziţie verticală.

— Ce s-a întâmplat? întrebă el, neliniştit fără a şti de ce.

Arlo nu răspunse; era aplecat în faţă, pe grumazul calului, cu ochii aţintiţi spre orizontul ce se întuneca.

— La naiba, ai surzit? Ce e, Arlo? Ce ai văzut?

— Probleme. Uită-te acolo, lângă stâncile din dreapta, în umbra muntelui.

De Payens îşi miji ochii în amurgul purpuriu şi zări o mişcare uşoară. Erau oameni acolo şi, pe măsură ce privirea i se obişnui cu lumina tot mai slabă, văzu ce anume îl alarmase pe Arlo: câţiva oameni care, dacă nu alergau, se mişcau în mare grabă. Hainele prăfuite îi făceau aproape invizibili pe fondul nisipului, şi la început Hugues crezu că erau urmăriţi de

un grup de călăreţi. Aproape imediat îşi dădu seama însă că oamenii erau apăraţi de călăreţii respectivi, care îi împingeau din spate, în mare viteză, formând o barieră protectoare între ei şi ceea ce îi urmărea.

— Pelerini, exclamă Hugues, plus şapte călăreţi. Ar putea fi aceştia prietenii noştri, şapte în loc de trei?

De St Omer, aflat în stânga lui, îi răspunse:

— S-ar putea. Poate că au luat în drum câţiva călători. Îl recunosc pe Rossal, iar cei doi de lângă el trebuie să fie Gondemare şi Bissot. Iar ceilalţi… cine ştie? Dar de ce?…

Un alt grup de călăreţi apăru de după marginea unei stânci, la nici jumătate de leghe de ei. De Payens calcula deja în minte distanţele, vitezele şi timpul.

— Tâlhari. Vor fi în spatele pelerinilor înainte de a putea face noi jumătate din drum spre ei, dar dacă ne mişcăm acum, le-am putea distrage atenţia. Suntem gata?

Auzi sunetul familiar al săbiilor trase din teacă şi al vizierelor lăsate pe ochi şi, în aceeaşi clipă, ţâşni înainte împungându-şi calul cu pintenii şi îndreptându-şi lancea spre duşman. Erau cincisprezece sau şaisprezece tâlhari – nu vedea destul de bine pentru a-i număra exact – suficienţi pentru a copleşi grupul de şapte călăreţi. Dar la fel ca toţi banditţii, erau nedisciplinaţi şi laşi atunci când sorţii nu erau clar în favoarea lor, iar de Payens spera că simpla vedere a lui şi a tovarăşilor săi va fi suficientă pentru a-i demoraliza.

Estimase corect viteza şi distanţa, căci tâlharii ajunseseră aproape de prada lor cu mult înainte ca Hugues şi ai săi să poată constitui o ameninţare reală pentru ei. Dar rapiditatea cu care înaintau îi luă prin surprindere, iar cei şapte călăreţi profitară de acest avantaj, formând o linie de atac şi năpustindu-se drept în mijlocul atacatorilor, pe care îi împărţiră în două grupuri, doborând în acelaşi timp doi dintre ei.

Cei rămaşi în picioare dădură să se regrupeze înainte de a năvăli spre pelerinii pe care-i credeau lipsiţi de apărare, însă constatară că situaţia se schimbase. Al doilea grup de salvatori se apropia tot mai mult; deja se auzea răpăitul de copite al cailor pe care călăreau francii şi banditţii îşi dădură seama că avantajul lor numeric avea să dispară curând. Prin urmare, făcură cale-ntoarsă, sperând că francii vor renunţa la urmărire şi că astfel vor reuşi să scape.

De Payens însă nu avea de gând să-i lase nepedepsiţi. Înfierbântat, strânse frâiele şi îşi îmboldi calul, ştiind că tovarăşii lui îl urmau într-un grup compact; nu bănuise însă că şi ceilalţi şapte călăreţi li se vor alătura. Cei cincisprezece, cavaleri şi scutieri, dispuşi într-o formaţie de atac, se lansară în urmărirea duşmanului, care nu mai putea face altceva decât să fugă.

Continuară să galopeze astfel mai bine de o leghe, până ce de Payens îşi dădu seama că noaptea aproape se lăsase, iar bandiţii fugeau, cu ei pe urmele lor, tot mai adânc în deşert unde, nomazi fiind, aveau să se afle în avantaj. Fără tragere de inimă, îşi opri armăsarul şi le făcu semn celorlalţi să pornească înapoi, spre oraş. Toţi erau bine-dispuşi, încântaţi de faptul că se revedeau şi de reuşita atacului lor, iar drumul până în Ierusalim se dovedi foarte plăcut.

Gondemare, Rossal şi Bissot erau însoţiţi de patru necunoscuţi. Doi dintre ei erau cavaleri, fiecare având un scutier. Deşi se aflau în serviciul regelui Baudouin al II-lea, veneau la Ierusalim într-o călătorie oficială, trimişi de garnizoana lor din Cezarea. Se întâlniseră cu trei zile în urmă şi hotărâseră să facă restul drumului împreună, pentru mai multă siguranţă, ştiind că doar un grup bine închegat ar fi avut curajul de a ataca şapte franci bine înarmaţi, călare pe cai puternici. Pe pelerini îi ajunseseră din urmă abia în acea dimineaţă şi rămăseseră lângă ei; observaseră că sunt pândiţi de tâlhari doar cu puţin înainte ca Hugues şi ai săi să-şi dea seama de acelaşi lucru.

Când, întorşi din urmărire, ajunseră în locul în care îi lăsaseră, pelerinii nu se mai vedeau, dar acest lucru nu miră pe nimeni; se aflau suficient de aproape de porţile oraşului şi hotărâseră probabil să se îndrepte imediat spre siguranţa oferită de acesta înainte ca întunericul să se aştearnă, în loc să-şi aştepte salvatorii pentru a le mulţumi; la urma urmei, ei nu aveau de unde să ştie că grupul lui de Payens nu va fi răpus şi că bandiţii nu se vor întoarce să termine ce începuseră.

Unul dintre cei doi cavaleri din Cezarea, cel mai tânăr, era uluit de îndrăzneala tâlharilor, care se apropiaseră atât de mult de zidurile oraşului; omul era însă în Outremer de numai doi ani şi nu venise nici măcar o dată în Ierusalim. Tânărul, pe care îl chema Antoine şi cine mai ştie cum – Hugues nu reţinuse

numele lui de familie – era mânat de zelul tinereţii şi al inocenţei, surprins de faptul că aici, în mijlocul regatului, disciplina era atât de slabă încât duşmanii nu ezitau să se aventureze chiar până sub zidurile oraşului. Ceilalţi îi ascultară răbufnirea de mânie, aruncându-şi priviri unii altora şi încruntându-se din când în când, deşi nici unul dintre ei nu voia să-i spulbere tânărului iluziile, vorbindu-i despre adevărata stare a lucrurilor din oraş şi din jurul acestuia.

Cei şapte cavaleri ajunseră la hanul lui Ibrahim Farraq şi îşi petrecură restul serii împreună; unii dintre ei nu-şi mai văzuseră tovarăşii de ani buni, deşi toţi erau veterani ai cuceririi Ierusalimului şi ai fondării regatului. În cele din urmă stabiliră detaliile adunării de a doua zi, în primul rând pentru a repeta ritualurile vechi ale ordinului şi apoi pentru a le celebra cu adevărat pentru prima dată de când se aflau în Ţara Sfântă. De Payens îi trimise apoi să se culce, ştiind că un somn bun de o noapte le va prinde mai bine decât taclalele până în zori. Şi toţi se retraseră fără un cuvânt de protest; la fel procedă şi el, dar constată cu uimire mai întâi şi apoi cu enervare că nu putea adormi, aşa că rămase treaz până târziu în noapte, cu mintea plină de gânduri.

6

Cei şapte confraţi ai Ordinului Renaşterii îşi petrecură mare parte a zilei următoare, din zori şi până după-amiază, repetând ritualurile în vederea celebrării care avea să se desfăşoare mai târziu. Începură prin a încuia una dintre încăperile fără ferestre din partea centrală a caravanseraiului, punând oameni de pază în afara ei, atât în faţă, cât şi în spate, iar ceilalţi se străduiră să transforme încăperea într-o copie cât mai fidelă a lojii rituale a Ordinului Renaşterii. Deschiseră apoi cufărul cu însemne trimis de contele Hugues, în care găsiră mai multe bucăţi dreptunghiulare de pânză în alb şi negru; aşezându-le în locurile cuvenite, reuşiră să dea încăperii aerul templelor austere de acasă. Nu aveau pardoseala în pătrate albe şi negre, dar restul în camera întunecată era aşa cum trebuia să fie, ori negru ca tăciunele, ori alb strălucitor. Când terminară cu aranjamentele, ieşiră, încuiară uşile şi se duse fiecare în camera sa, pentru a se pregăti pentru ritualul de după-amiază.

Ceremonia îndelung aşteptată decurse bine, de Payens oficiind şi fiecare dintre ceilalţi cavaleri având rolul său; la final, cu toţii simţeau că şi-au îndeplinit o îndatorire esenţială.

Pentru a nu-şi pierde buna dispoziţie pe care o împărtăşiseră în cadrul ritualului, cavalerii cinară împreună, în aceeaşi încăpere – acum lipsită de decoraţiuni – care le servise mai devreme drept templu, iar apoi, şezând în jurul mesei, vorbiră pe îndelete despre cele mai diverse lucruri, printre care şi despre tâlharii care continuau nestingheriţi să atace pelerinii veniţi în Ţara Sfântă. De aici trecură la speculaţiile privind motivele ascunse pe care le avea regele Baudouin pentru a se purta astfel şi în cele din urmă ajunseră la eternul subiect al venalităţii Bisericii, ori al reprezentanţilor ei. După ce fiecare dintre meseni avu prilejul să-şi verse năduful şi indignarea, de Payens hotărî că venise momentul pentru a aborda tema esenţială pe care voia s-o discute cu ei: ciudatele instrucţiuni pe care Gaspard de Fermond i le adusese din partea Consiliului reunit la Amiens. Le prezentă ordinele primite cuvânt cu cuvânt, fără a adăuga vreun comentariu personal, dar cerându-le tuturor să-şi spună părerea.

Nimic nu-i împiedica să-şi spună gândurile pe faţă în seara aceea. Încăperea în care se strânseseră avea numai două intrări, una spre bucătărie, şi ambele erau bine păzite de curioşi ori de intruşi; la urma urmei, de Payens ştia bine că Ibrahim nu avea să permită nimănui să se apropie de oaspeţii săi. Arlo păzea intrarea principală, iar Jubal pe cea dinspre bucătărie.

La auzul ordinelor primite din Franţa, cei cinci nou-veniţi îşi exprimară uimirea furioasă, fiindcă, la fel ca de Payens şi de St Omer înaintea lor, îşi dădură imediat seama că lucrul care li se cerea era de-a dreptul imposibil. Hugues ascultă tot ce avură ei de spus, străduindu-se să nu-şi exprime propriile opinii. În final însă, trebui să constate că fusese exprimată de fapt o singură părere, ce-i drept, în cinci versiuni uşor diferite: ordinele primite de acasă erau o aiureală ce nu putea fi pusă în practică fără a trăda secretul fundamental al existenţei ordinului. Chestiunea comorii ascunse nici nu mai merita menţionată, în condiţiile realităţii acceptate de toţi cei prezenţi în încăpere: dacă ar proceda aşa cum li se ceruse, ar însemna să determine Biserica şi statul să-i supravegheze, fapt care ar pune în pericol

secretul existenţei ordinului.

Când protestele se calmară şi de Payens ridică o mână pentru a cere linişte, toate vocile tăcură şi şase perechi de ochi se întoarseră spre el. Hugues îşi privi tovarăşii pe rând şi apoi înclină din cap, ca pentru a-şi confirma sieşi că procedase corect, şi începu să vorbească încet, cu poticneli, fără a-şi scăpa confraţii din ochi.

— Am un plan, prieteni, pe care aş vrea să vi-l prezint. E o idee care mi-a venit abia noaptea trecută şi mărturisesc în faţa voastră că la început am crezut că e curată nebunie. Dar am stat treaz ore în şir, cântărind toate argumentele pro şi contra la care m-am putut gândi. Am dormit foarte puţin şi acum mă simt ca şi cum n-aş mai fi închis ochii de noaptea trecută, dar în zori m-am trezit cu convingerea că această strategie aparent nebunească ar putea totuşi funcţiona. Şi cu cât m-am gândit mai mult la ea în cursul zilei de azi – fiindcă la ea mi-a stat mintea în timpul ceremoniei – cu atât m-am încredinţat mai mult că nu este doar acceptabilă, ci şi fezabilă, oferindu-ne posibilitatea de a deveni invizibili în văzul lumii întregi.

Cu aceste cuvinte, se lăsă pe spate în scaun, cu braţele încrucişate la piept, aşteptând reacţiile celorlalţi. Era limpede, de pe feţele lor, că toţi erau curioşi să afle care era planul cu pricina şi Hugues constată că-i făcea plăcere să-i ţină în suspans. Înăbuşindu-şi un zâmbet interior, luă o înghiţitură din urciorul pe care unul dintre ei îl aşezase pe masă în faţa lui, în vreme ce el vorbea. Vinul roşu, tare, îi încreţi gura. Îşi şterse buzele cu dosul palmei, apoi începu să explice:

— Există doi oameni în vârful ierarhiei de aici, din Ierusalim, şi din multe puncte de vedere se află într-o poziţie de rivalitate unul faţă de celălalt; de aceea îmi închipui că nu se plac deloc, ba dimpotrivă. Este vorba despre rege, Baudouin al II-lea, şi patriarhul Ierusalimului, arhiepiscopul Warmund de Picquigny. Doi oameni puternici, fiecare convins de întâietatea în propria sa arie de păstorire, statul şi Biserica. Trăiesc într-o relativă armonie fiindcă nu au încotro şi depind unul de altul, colaborând în majoritatea domeniilor. Există însă o chestiune în privinţa căreia nu sunt deloc de acord, şi anume tâlhăriile care i-au înfuriat atât de rău ieri pe mai tinerii noştri colegi din Cezarea.

Hugues le povestise despre faptul că tânărul cavaler

refuzase să creadă că tot ce văzuse în scurta lui călătorie era o ilustrare fidelă a stării de fapt din Ierusalim; de asemenea, discutaseră deja despre refuzul celor doi regi, Baudouin I şi succesorul său, de a se lipsi de o parte din slabele lor resurse de oameni şi armament pentru a combate ceea ce ei şi preoţii considerau „o problemă măruntă”.

— Baudouin al II-lea a fost încoronat de curând, continuă Hugues, dar a adoptat deja punctul de vedere al predecesorului său, aşa că patriarhul n-a câştigat nimic odată cu moartea fostului rege. Ani de-a rândul, cei doi au discutat în contradictoriu pe această problemă, iar acum, cu noul rege la putere, Biserica şi monarhia nu s-au apropiat deloc de un acord.

Nici unul dintre cavaleri nu se clinti, ascultându-l atenţi, deşi nimic din ceea ce le spusese până acum nu le era necunoscut. Nu se îndoiau însă, probabil ca urmare a patimii cu care vorbea el, că aveau să audă în continuare ceva nou, poate ceva cu adevărat important.

— În fiecare an, acum că Ţara Sfântă este *considerată* sigură şi eliberată de turcii selgiucizi, tot mai mulţi pelerini vin să viziteze locurile sfinte şi toţi se află în responsabilitatea patriarhului. Iar din acest motiv, patriarhul insistă mereu pe lângă rege să facă ceva pentru protecţia pelerinilor – cele mai naive şi mai netoate victime din câte există în lume. De cele mai multe ori, călătoresc fără nici un fel de arme asupra lor, cu excepţia toiagului care pare să le fi devenit un fel de emblemă. Doar câţiva au măcar un cuţit şi nici unul dintr-o mie nu poartă la el o sabie, o secure sau cel puţin un arc cu săgeţi. Vin aici convinşi că, datorită pelerinajului, vor fi iertaţi de toate păcatele pământeşti şi vor avea parte de mântuirea veşnică. Vin aici orbeşte încredinţaţi că Dumnezeu şi îngerii Lui îi vor apăra, aşa că nu-şi iau nici un fel de măsuri de prevedere, nu fac nici un efort de a se proteja singuri. Vin ca oile la tăiere, iar hoardele de bandiţi nu se dau înapoi să le fie măcelari. Majoritatea vin de la Jaffa, străbătând cele zece leghe de acolo până în Ierusalim pe un drum care trece pe lângă oraşul Ascalon – un cuib de vipere, după cum bine ştiţi, o aşezare ai cărei locuitori nu au alt rost pe lume decât să-i jefuiască pe neajutoraţii călători creştini. În fiecare an pelerinii sunt tot mai mulţi şi, constituind o pradă atât de uşoară, odată cu numărul

lor creşte şi cel al tâlharilor; bande tot mai mari apar mereu, unii constituindu-se în veritabile armate, toţi devenind mereu mai îndrăzneţi, fiindcă ştiu că nimeni nu-i pedepseşte şi nu încearcă să-i oprească.

Făcu o pauză şi îşi privi din nou confraţii, pe rând. Apoi continuă:

— Aceleaşi lucruri le-am auzit spuse şi de cavalerii ospitalieri într-o noapte, lângă Ierihon. Situaţia a devenit atât de cumplită, încât oamenii se aşteaptă, sincer, ca ospitalierii să ia măsuri în această privinţă. Iar asta, prieteni, ar fi ceva înspăimântător şi de neînchipuit, fiindcă ospitalierii, aşa cum ştiţi, sunt cavaleri doar cu numele; în realitate, sunt doar călugări din Ordinul Sfântului Benedict, legaţi prin jurământ să ducă o viaţă simplă, de sacrificii şi cucernicie. Oamenii aceia nu pot lupta; în primul rând, n-ar şti cum s-o facă şi, în plus, ordinul din care fac parte le interzice în mod expres acest lucru.

— Dar de ce refuză regele să facă ceva? întrebă Gondemare.

Hugues îl privi uimit, apoi ridică din umeri aproape imperceptibil.

— Tocmai am vorbit despre asta, şi ştii adevărul aşa cum îl ştiu şi eu. Spune că nu poate, că nu are nici oamenii necesari şi nici resursele materiale. Iar eu îl cred. Armatele sale sunt prea puţin numeroase; patrulează la graniţe, apără fortăreţele şi castelele mai importante, iar principala lor responsabilitate este să protejeze regatul împotriva invaziilor. Adevărul e limpede, dacă vrem să-l privim fără prejudecăţi. Baudouin trebuie să apere graniţele şi bunăstarea regatului în întregul său. Nu-şi poate permite să destabilizeze această apărare pentru a proteja drumurile împotriva bandelor de briganzi. Şi totuşi, pentru ca oraşul să se dezvolte, această situaţie nu mai poate continua. Dacă vrea ca Ierusalimul să mai existe, Baudouin trebuie să găsească o modalitate de a apăra drumurile şi pe cei care călătoresc de-a lungul lor.

— Atunci, probabil că nu-i nimic de făcut, îl întrerupse Archambaud de St Agnan pe un ton trist.

Hugues se întoarse pentru a-l privi în ochi.

— Ai dreptate, replică el. Nu-i nimic de făcut… cel puţin pentru moment. Nu există o forţă armată adecvată care să se poată achita de această sarcină fără a afecta, poate în mod fatal

chiar, alte îndatoriri. Iar până ce o astfel de forţă nu va fi înfiinţată, într-adevăr nu-i nimic de făcut.

— Iar pelerinii vor continua să fie ucişi.

— Da. Mă tem că da.

— Şi care e planul despre care vorbeai, Hugues? întrebă Payen de Montdidier. Ziceai că ai un plan care ne va permite să săpăm în templu, nu-i aşa?

— Ba da.

— Şi are vreo legătură cu problema pelerinilor?

— S-ar putea să aibă.

— Cum anume? Haide, omule, spune-ne cum am putea realiza imposibilul pe două fronturi.

Hugues se scărpină la ceafă.

— Nu sunt sigur că vom putea realiza imposibilul, dar v-a plăcut ieri urmărirea acelor tâlhari? Mie da şi, dacă aş putea, aş mai face la fel şi azi. Dar vă daţi seama... V-aţi gândit cumva la ceea ce am făcut noi ieri? I-am intimidat. I-am speriat, i-am pus pe goană, şi chiar dacă ar fi fost de două ori mai mulţi decât noi, tot n-ar fi contat. Atacul nostru a fost atât de neaşteptat, încât n-au avut cum să riposteze, aşa că au dat bir cu fugiţii. Poate că a fost pentru prima dată de ani întregi când cineva – cineva în Ierusalim – s-a arătat dispus să riposteze la atacurile acestor animale. Noi am făcut-o. I-am alungat, iar asta mi-a dat ideea despre care v-am vorbit. Restul s-a conturat ulterior.

— Haide, Hugues, spune-ne odată despre ce e vorba! Sau ai de gând să ne ţii aici toată noaptea, nelămuriţi?

De Payens schiţă o grimasă, lăsându-şi capul pe un umăr.

— Asta e. M-am gândit că am putea constitui noi grupul de apărare a pelerinilor sau cel puţin să-i punem bazele.

— Visezi, Hugues! ripostă de St Agnan. Chiar dacă am vrea să facem aşa ceva, Cherbourg nu mi-ar permite în veci să ies din serviciul lui pentru un asemenea scop – să pornim la atac în deşert pentru a apăra nişte pelerini nespălaţi şi lipsiţi de orice importanţă, în vreme ce înălţimea Sa are lucruri măreţe pe care să mi le încredinţeze. Şi pariez că nici seniorii voştri nu vor accepta. De ce ar face-o, la urma urmei? Onoarea ne cere să fim supuşi seniorilor noştri şi să ne împlinim îndatoririle faţă de ei cu răbdare şi conştiinciozitate, iar devotamentul nostru e făgăduit pe viaţă.

— M-am gândit şi la asta. Şi încă mă mai gândesc. De cât timp eşti în serviciul seniorului de Cherbourg?

— Dinainte ca papa să ne cheme la primul război, deci de douăzeci de ani.

— Şi nu crezi că l-ai servit suficient?

— Pe cine, pe papă sau pe Charles de Cherbourg? Suficient pentru ce? Vorbeşti bizar, Hugues.

— Cu respect, dă-mi voie să nu fiu de acord, interveni Archambaud. Eu unul sunt obosit, sătul. Am primit nişte instrucţiuni care mi se par de neîndeplinit, aşa că acum caut o alternativă. Mi-a trecut prin minte să mă retrag.

De St Agnan se încruntă la el.

— Cum adică să te retragi? Din serviciul contelui Hugues? Nu poţi face aşa ceva! Nici unul dintre noi nu poate. Suntem legaţi pe viaţă prin jurămintele cavalereşti depuse.

— Care jurăminte pot fi depăşite ca importanţă de altele, mai înalte.

Între meseni se aşternu o linişte nedumerită, întreruptă în cele din urmă de de Montdidier.

— Jurăminte *mai înalte?* Adică... jurăminte religioase, *preoţeşti?*

— Exact, deşi eu unul mă gândeam mai degrabă la unele monahale. Mi-am zis că aş putea deveni călugăr. Hugues privi figurile nedumerite ale confraţilor săi şi zâmbi larg. V-am spus că la început mi s-a părut ceva nebunesc, nu-i aşa? Ei bine, acum probabil că am să vă par şi vouă smintit, dar ascultaţi-mă mai departe. Încă nu-mi sunt clare toate detaliile planului pe care vi-l propun, dar e ceva în mine care îmi şopteşte că s-ar putea să am dreptate. Iată despre ce e vorba.

De Payens se ridică de la masă şi începu să păşească încolo şi-ncoace prin încăpere, lăsând gândurile să i se reverse de pe buze aşa cum îi veneau şi susţinându-şi cuvintele cu gesturi ample.

— Avem doi oameni, vă amintiţi? Regele şi patriarhul. Amândoi au aceeaşi preocupare – necesitatea presantă, urgentă, de a restabili ordinea, de a asigura siguranţa drumurilor şi a proteja pelerinii care sosesc în număr tot mai mare în Ţara Sfântă. Şi totuşi, nici unul dintre ei nu poate face nimic. Regele nu vrea şi nu poate renunţa la nici unul dintre cavalerii săi, iar patriarhul arhiepiscop, cleric fiind, nu are

luptători pe care să-i poată folosi în acest scop. Apoi mai e un element apărut recent, care ridică însă propriile lui dificultăţi. Atât regele, cât şi arhiepiscopul vor să încurajeze populaţia să se stabilească în regat, din motive economice lesne de înţeles.

Se întrerupse, aşteptând ca toţi ochii să se îndrepte din nou asupra lui, apoi reluă cu o voce schimbată:

— Da, ştiu că lucrurile acestea nu vă interesează. Sunt nişte mărunţişuri pe care preferăm să le lăsăm în seama celor ce găsesc plăcere în ele, cu condiţia ca şi ei să ne lase pe noi în pace, să ne trăim viaţa aşa cum ne dictează conştiinţa proprie şi codul cavaleresc. Dar ascultaţi-mă mai departe, fiindcă situaţia aceasta ne priveşte pe toţi, din mai multe puncte de vedere, aşa că trebuie să-i acordăm atenţie *acum.* Trebuie s-o facem astăzi sau niciodată. Atât statul, cât şi Biserica trebuie să încurajeze oamenii să se stabilească aici, dacă vor ca regatul să se dezvolte şi să prospere. Este nevoie de negustori, de meşteşugari – de cetăţeni obişnuiţi, nu doar de soldaţi; e nevoie de oameni care să producă hrana şi cele trebuincioase unora ca noi. Dar cetăţenii aceştia, ţărani paşnici în marea lor majoritate, nu vor veni până ce nu vor şti că sunt în siguranţă aici. Nu-şi vor aduce familia, soţia şi copiii într-o ţară periculoasă. Cei care speră că o vor face se îmbată cu apă rece. Şi totuşi, ştiind bine aceste lucruri, regele nu ia nici o măsură, susţinând că are mâinile legate.

Hugues făcu din nou o pauză, privindu-şi confraţii pe rând.

— Ţinând seama de toate astea, continuă el, să presupunem pentru o clipă că m-aş duce la arhiepiscopul Warmund de Picquigny şi i-aş spune că eu şi câţiva dintre cei mai vechi tovarăşi ai mei, toţi veterani, toţi războinici glorioşi ai Crucii, ne-am săturat de atâtea lupte, de sălbăticia şi măcelurile pe care le-am văzut şi le-am trăit, şi că am hotărât de aceea să ne retragem din serviciul militar activ, să ne căim pentru păcatele săvârşite şi să îmbrăţişăm viaţa monahală. Dintre noi, numai doi au lăsat acasă o soţie şi copii şi nici unul dintre ei nu se aşteaptă – ori nu este aşteptat –să se mai întoarcă la ei. În plus, cu toţii ne-am ataşat de ţara aceasta mult mai mult decât de cea în care ne-am născut, fiindcă ea a fost cea care ne-a inspirat şi ne-a hrănit în ultimii douăzeci de ani; de aceea, nici unul dintre noi nu-şi doreşte altceva decât să se poată retrage din lume depunând jurăminte monastice şi să-şi trăiască restul

zilelor în rugăciune, pace şi solitudine, în această Ţară Sfântă care a devenit căminul nostru spiritual. Voi cum credeţi că ar reacţiona arhiepiscopul dacă i-aş spune toate astea?

— Te-ar trimite la casa de nebuni, mârâi de St Agnan. La urma urmei, eşti cavaler, soldat; nu eşti făcut să devii călugăr. Mie mi se pare lucrul ăsta la fel de clar ca o pată albă pe o pisică neagră.

Comparaţia lui stârni câteva zâmbete incerte şi de Payens îi privi iarăşi, pe rând, aşteptând alte răspunsuri. De Montdidier tuşi, îşi mişcă picioarele pe podea şi tuşi din nou.

— Oricât de ridicole ar părea spusele tale, s-ar putea ca patriarhul să le accepte… deşi lui nu i-ar folosi la nimic.

Hugues îşi îndreptă privirea spre de St Omer, ridicând întrebător o sprânceană, apoi se întoarse către de Montdidier.

— Explică-i tu asta, Payen.

— Păi, unicul motiv pentru care ar pleca urechea la povestea ta mi se pare a fi acela că toţi – eu, tu şi prietenii noştri – suntem cavaleri veterani. Iar priceperea şi experienţa noastră i-ar putea fi utile. Dar dacă am deveni călugări, aşa cum sugerezi tu, talentele noastre de luptători s-ar pierde şi el nu ar mai avea nici un folos de pe urma lor. Călugărilor le este interzis să lupte, chiar şi verbal – deşi o fac mai tot timpul. Dar a folosi armele, aşa cum facem noi? Ar însemna anatema pentru noi.

— Aşa e, Ţestosule, anatema. Corect. Dacă ar accepta să ne călugărim, atunci întreaga noastră pricepere, experienţă şi disciplină nu i-ar mai folosi la nimic. N-am fi mai utili pentru el decât sunt cavalerii ospitalieri.

— Dar ospitalierii sunt foarte utili, Hugues! replică de St Omer. În felul lor, făcând ceea ce fac, se dovedesc nepreţuiţi.

De Payens zâmbi.

— Şi asta-i adevărat, Goff. Sunt nepreţuiţi, iar tu ştii asta mai bine decât oricare altul. Şi arhiepiscopul o ştie la rândul lui. Dar mai ştie şi că oamenii din Ierusalim se aşteaptă ca ospitalierii să lupte aidoma unor cavaleri.

Godefroi rămase tăcut câteva clipe, apoi întrebă:

— Ce vrei să zici, Hugues? Dai impresia că spui lucruri logice, însă vorbele tale par o enigmă.

De Payens ridică din umeri.

— Nu ţi se vor mai părea aşa dacă le vei privi dintr-un alt

unghi. Warmund de Picquigny, patriarhul Ierusalimului, deţine aici, în Outremer, puterea de care se bucură papa în ţările creştine. Poate unge regi, duci, conţi şi cavaleri, poate numi şi destitui episcopi. Prin urmare, înseamnă că poate numi şi călugări.

— Fireşte că da. Nimeni nu te contrazice aici.

— Închipuie-ţi nişte călugări războinici, Godefroi. Călugări luptători. Călugări luptători *veterani*, care ar răspunde numai şi numai în faţa lui Warmund de Picquigny, ca superior al lor pe linie ecleziastică. Crezi că ideea i-ar surâde?

De data aceasta se lăsă o tăcere profundă, ce reflecta caracterul extraordinar al spuselor lui de Payens, iar el o lăsă câteva clipe să se adâncească, înainte de a continua.

— Gândiţi-vă serios la asta, băieţi, şi lăsaţi la o parte regulile care contrazic o asemenea posibilitate. Trăim vremuri diferite de cele dinainte, care cer măsuri deopotrivă diferite – soluţii diferite la probleme diferite. De aceea, imaginaţi-vă un ordin de călugări luptători, legaţi prin jurăminte şi care răspund doar în faţa patriarhului; nu în faţa regelui, nu în faţa seniorilor. Dacă noi am fi acei călugări, ne-am putea dedica în întregime protejării pelerinilor şi pazei drumurilor, scăpându-i astfel şi pe rege şi pe patriarh de problema care îi supără atât de rău. Şi fiind legaţi prin jurăminte de sărăcie, nici n-am cere să fim plătiţi; ne-am întreţine doar din pomenile şi milosteniile Bisericii.

— Călugări luptători? întrebă de St Agnan pe un ton dispreţuitor, care îi ilustra scepticismul. *Călugări* luptători? E ridicol, Hugues! Cine a mai auzit de aşa ceva? E la fel de logic ca fecioarele într-un bordel.

De data aceasta nimeni nu mai zâmbi la gluma de prost-gust, iar de Payens încuviinţă.

— Este adevărat, Archambaud, dar tu eşti cavaler şi deci ar trebui să ştii mai bine decât orice cleric că logica nu-şi are locul în toiul unei lupte. Şi să nu vă îndoiţi că avem de-a face cu o luptă! Suntem pe cale de a fi antrenaţi, fie că vrem, fie că nu, într-o bătălie pentru supravieţuirea ordinului nostru şi, ca s-o câştigăm, trebuie să ducem războaiele Bisericii, protejându-i pelerinii, desigur, dar lăsând totodată impresia că-i susţinem hegemonia şi că apărăm existenţa regatului creştin al Ierusalimului, oricât de ilogic şi lipsit de sens ar părea acest

lucru.

După o scurtă pauză, îşi reluă explicaţiile:

— Ascultaţi-mă cu toţii mai departe. Nimeni nu a auzit până acum de călugări luptători fiindcă *n-a existat niciodată aşa ceva.* Dar ideea nu va mai părea ridicolă odată ce primul ordin de acest fel va fi înfiinţat pentru a face faţă unei situaţii suficient de neobişnuite pentru a impune crearea lui. Warmund de Picquigny are puterea şi autoritatea de a fonda un asemenea ordin şi eu cred că avem de-a face cu o situaţie ca aceea despre care vorbeam adineauri.

— Dar de ce am face noi aşa ceva, sieur Hugues? întrebă Gondemare, iar de Payens îi zâmbi.

— Fiindcă ne-ar oferi posibilitatea de a îndeplini ordinele primite de la seneşal.

— Poftim? răsună glasul neîncrezător al lui de St Agnan. Te referi la săpăturile în templu? Dar am convenit că asta-i imposibil. Cum s-a schimbat situaţia acum?

De Payens avea răspunsul pregătit chiar înainte ca el să-şi rostească întrebarea până la capăt.

— S-a schimbat prin aceea că vrem să devenim călugări luptători săraci, prietene. Vom avea cai, însă nu şi mijloace de a asigura hrana sau adăpostul pentru ei – şi pentru noi deopotrivă. Şi de aceea, ca un fel de răsplată pentru serviciile aduse, vom cere arhiepiscopului şi regelui permisiunea de a ne adăposti, noi şi caii noştri, în vechile grajduri din ruinele templului. Warmund de Picquigny nu va avea nici o obiecţie, vă asigur, dacă va beneficia de serviciile noastre. Şi nici regelui nu-i va displăcea să aibă un grup puternic de cavaleri în apropierea lui. Iar odată ce ne vom vedea instalaţi în grajduri, vom putea începe să săpăm, nederanjaţi de nimeni. Astfel vom rezolva cea mai presantă problemă – pentru o vreme cel puţin.

— Hugues, ai o minte de papă! exclamă de St Omer. Ideea e strălucită, prietene.

— Da, poate că ai dreptate, interveni de St Agnan, dar trebuie cu adevărat să devenim călugări? Ştiu prea puţine despre monahi, dar nu-mi place câtuşi de puţin ideea de a depune acele jurăminte. Şi câte ar trebui să fie, dacă am accepta?

— Trei, Archambaud, doar trei: de sărăcie, de castitate şi de supunere.

— Să fac jurământ de castitate?! Eu?! În ruptul capului!

De Payens clipi glumeţ către de St Omer.

— Haide, de St Agnan, fii sincer acum! Când ai gândit tu ultima dată ceva necast despre altceva decât o capră drăguţă? Câţi ani ai? Patruzeci? Mai mult? Şi ţi-ai petrecut aici, în deşert, jumătate din viaţă. Duhneşti ca un ţap bătrân, la fel ca noi toţi, şi nici o femeie care se respectă nu s-ar apropia de tine, presupunând că ar exista una pe aici. Aşa că, te întreb, ce importanţă are castitatea pentru tine?

De St Agnan pufni şi rânji, deloc ofensat.

— Ei, asta aşa-i, recunosc. Dar cum rămâne cu celelalte? Supunere? Şi *sărăcie,* pentru numele Domnului?!

— Pe astea două deja le respecţi, prietene. Şi o faci chiar pentru numele Domnului! Exact la asta se referă ritualul pe care l-am săvârşit azi. Ai făcut ambele legăminte pe care le respingi acum, cu mici deosebiri, atunci când ai fost Înălţat în cadrul ordinului. Ai jurat să te supui superiorilor pe care Dumnezeu i-a aşezat deasupra ta şi să împărţi totul cu confraţii, nu-i aşa?

De St Agnan încuviinţă printr-un semn al capului, iar Hugues continuă:

— Da, îmi pare bine că-ţi aminteşti. Ai depus atunci legământ de supunere, Archambaud şi, dacă stăm să ne gândim bine, ai făcut şi jurământ de sărăcie.

Nimeni nu păru că ar avea ceva de adăugat, aşa că de Payens îi privi pe toţi în faţă, ca pentru a se asigura că aşteptau să vadă ce mai are de spus, şi un surâs vag îi apăru pe buze.

— Bine, prieteni, îmi dau seama că aveţi încă îndoieli şi recunosc că, până în urmă cu vreo câteva ore, şi eu simţeam la fel. Dar noaptea trecută n-am putut să dorm şi m-am gândit la multe lucruri, iar acum îmi dau seama că toate aveau legătură cu dilema în care ne aflăm. De aceea, lăsaţi-mă să vi le împărtăşesc. Ştiţi cu toţii de exilul meu autoimpus, prin care m-am retras şi m-am ferit de toţi ceilalţi. După o scurtă ezitare, continuă încet, de parcă analiza fiecare cuvânt înainte de a-l rosti. Acea stare de spirit a mea s-a născut din dezamăgire... din ceva apropiat de disperare – disperare pentru semenii mei, pentru mine, pentru credinţele şi idealurile mele distruse, fiindcă oriunde mă uitam, nu vedeam decât oameni care înotau în sânge, mânjiţi de acea mizerie pe care în copilărie am fost

învăţat s-o detest. Fraţii noştri creştini, după cum bine ştiţi, fac mare caz de credinţa lor şi de puterea ei; o numesc un dar supranatural din partea lui Dumnezeu, iar preoţii vorbesc despre pierderea credinţei ca despre cel mai teribil dezastru care poate lovi un om, făcându-l să-şi piardă însuşi sufletul. Şi mai spun clericii că păcatul cel mai mare împotriva credinţei este disperarea, fiindcă astfel negăm existenţa speranţei. Ei bine, prieteni, eu am fost pradă disperării toţi aceşti ani, o disperare cauzată de ceea ce am văzut de-o viaţă la semenii mei şi de uşurinţa cu care purtarea lor, oribilă pentru mine, poate fi – şi este – iertată de Biserică, lăsându-i curaţi, absolviţi de orice vină şi liberi să comită mai departe aceleaşi atrocităţi, iar şi iar. Nu există păcat, ni se spune, care să nu poată fi iertat dacă este mărturisit unui preot.

Hugues îşi îndreptă spatele în scaun, închise pleoapele şi-şi duse palmele la faţă, acoperindu-şi ochii, după care adăugă:

— Dar majoritatea preoţilor sunt la fel de corupţi ca aceia cărora le acordă iertarea, bazându-se pe clemenţa lui Dumnezeu. Majoritatea, repetă el luându-şi mâinile de la ochi. Nu toţi. Poate că mai există printre ei şi unii sinceri în convingerile lor, dar eu n-am întâlnit încă unul. Acesta e adevărul, care mie mi se pare cutremurător. Am crescut, la fel ca voi, printre cavaleri şi luptători şi am deprins legile cavalereşti când încă nici nu ştiam bine să merg. Tot atunci am învăţat legile Domnului şi ale Bisericii, dar nici nu trecusem bine de vârsta copilăriei când mi-am dat seama că, în afara familiei mele, puţini erau aceia care acordau vreo atenţie legilor Domnului. Cei mai mulţi – seniori, cavaleri şi soldaţi – respectau doar acele legi care aveau puterea de a-i pedepsi pe lumea aceasta; tot ce ţinea de lumea de apoi era lăsat în seama preoţilor. Iar clericii îşi petreceau întreaga vreme îngrijindu-se doar de ei înşişi; vorbeau despre bunătate şi bunăvoinţă, dar numai atâta vreme cât asta le putea folosi lor – ca bani, putere şi situaţie socială. Iar apoi, după ani de descurajare, am fost iniţiat în Ordinul Renaşterii şi am descoperit că iubirea de Dumnezeu şi credinţa în El pot exista foarte bine şi în afara cadrului Bisericii. Acest lucru mi-a schimbat viaţa, fiindcă m-a învăţat să înţeleg, pentru prima dată de când mă ştiam, faptul că până şi cele mai mărunte acţiuni ale oamenilor sunt dictate sau influenţate de Biserică şi că această instituţie este condusă

azi de persoane corupte, venale, care se cred superioare tuturor. Da, ni se cere să credem că Părinţii Bisericii sunt toţi oameni aleşi şi binecuvântaţi de Dumnezeu, suntem încurajaţi să ne încredinţăm sufletele nemuritoare în grija preoţilor, dar cine ne cere aceste lucruri şi cine ne încurajează astfel? Ei, fireşte. Preoţii sunt cei care ne spun ce să facem şi ce să gândim în ceea ce-L priveşte pe Dumnezeu – şi de fapt în toate celelalte privinţe. Ei sunt cei care proclamă îndurarea infinită a Domnului, ei susţin că reprezintă glasul lui Dumnezeu pe Pământ... şi afirmă hotărât că, dacă nu dovedim supunere în faţa lor sau dacă îndrăznim să nu le credem spusele, tot ei au puterea de a ne pedepsi şi chiar de a ne condamna la pierzania veşnică.

Privi din nou spre cei care îl ascultau, pătrunşi de cuvintele sale, după care continuă:

— Ei sunt cei care condamnă oamenii, fraţi ai noştri, la pierzania veşnică. Gândiţi-vă la asta pentru o clipă, fiindcă e un subiect de care de obicei ne ferim. Preoţii îi osândesc pe oamenii de rând la focurile veşnice ale iadului şi o fac din simplul motiv că *pot,* fiindcă au puterea şi dorinţa de a conduce viaţa tuturor şi de a dispune după bunul plac de sufletul lor. Şi tot timpul predică despre nesfârşita şi eterna îndurare a Domnului. Şi cine îi poate contrazice, când toată lumea crede că ei au o legătură directă cu Dumnezeu? Ordinul nostru ne-a învăţat că putem schimba această stare de lucruri. Vă mai amintiţi bucuria pe care am resimţit-o aflând acest adevăr? Descoperind că putem face, într-o zi, ca lumea să devină un loc mai bun? Biserica, aşa cum o ştim noi azi, a fost clădită de oameni, nu de Dumnezeu şi nu de presupusul său fiu, Iisus, născut din om. Iisus a fost om din născare, fireşte, dar ceea ce se consideră a fi Biserica lui a fost preluată şi remodelată la mult timp după moartea lui de Pavel şi de sfătuitorii lui romani. Ordinul nostru însă, Ordinul Renaşterii în Sion, ne-a oferit speranţa că într-o zi toate acestea se vor schimba, nu prin uciderea tuturor preoţilor lipsiţi de Dumnezeu, ci prin scoaterea la lumină a adevărului, a adevărului adevărat cu privire la cele întâmplate acum o mie de ani aici, în Ierusalim. Iar eu uitasem toate astea, prieteni. Cu toată mizeria şi masacrele pe care le-am văzut de când am venit aici, uitasem aceste lucruri, fiindcă am avut impresia că nu ne mai parvenea

nici o veste de la ordin. Dar m-am înşelat; veştile au venit, oricât de stranii ni se par, iar acum ştiu bine în ce crede. Nu am încredere în oamenii în sine, dar cred că Dumnezeu ne-a adus aici, pe fiecare dintre noi, cu un scop. Şi mai cred că acest scop a fost cel care, noaptea trecută, mi-a sugerat planul despre care vă vorbeam. Ni se cere – sau ni se ordonă, cum vreţi s-o luaţi – să redescoperim adevărul tradiţiilor noastre. Iar atunci când îl vom găsi, vom începe să corectăm toate relele pe care pierderea credinţei – manipularea şi distorsionarea adevăratelor învăţături ale lui Iisus şi ale fraţilor săi iudei – le-a adus asupra lumii noastre. Iar când aceste rele vor fi îndreptate, cu toate că numele noastre vor fi fost de mult uitate, lumea îşi va aminti de ceea ce am realizat noi.

Hugues se opri şi liniştea care se aşternu între ei se prelungi până ce tot el îi întrebă:

— Deci, ce spuneţi? Cum vreţi să procedaţi?

— Îmbrăcăm rase călugăreşti şi săpăm, se auzi glasul lui de St Agnan, în vreme ce toţi ceilalţi încuviinţau.

În seara aceea, când se retrase în patul său, Hugues constată că nu poate adormi şi se resemnă cu încă o noapte lipsită de somn. În mod normal, adormea imediat ce se întindea în pat, iar a doua zi se trezea odihnit, indiferent cât dormise. Putea trage un pui de somn chiar şi în picioare sau şezând în şa. De fiecare dată însă când nu reuşea să adoarmă repede, ştia că există ceva care îl tulbură; de data aceasta însă, nu-şi dădea seama ce anume ar putea fi acest ceva şi drept urmare, după ce se tot răsuci în pat o vreme, azvârli pledul de pe el, hotărât să facă o plimbare în aerul rece al nopţii. Îşi trase pe el roba arăbească largă pe care, la fel ca mulţi dintre tovarăşii lui, o purta atunci când nu îmbrăca armura – fiindcă era comodă – şi îşi trecu un braţ prin cureaua spadei, aşezându-şi arma pe umăr, după care se îndreptă spre uşile ce dădeau în curte. Acolo se opri, căscă şi se scărpină în creştet, tremurând uşor în răcoarea nopţii.

— De ce nu dormi?

Răsucindu-se pe călcâie, îl zări pe Payen de Montdidier şezând pe o bancă lângă zidul din spatele lui, învăluit în lumina lunii şi a flăcării tremurătoare a unei torţe aprinse.

— Ţestosule! M-ai speriat… Dar te întreb şi eu acelaşi lucru:

tu de ce nu dormi?

— Aşa ar trebui să fac. Dar o să intru acum, fiindcă am îngheţat până în măduva oaselor. Am stat aici şi m-am gândit.

— La ce?

— La Marguerite… la fiul meu, Charles, şi la Helene, fiica mea. Mâine ea va împlini opt ani, iar eu mi-am amintit abia în seara asta, când ai spus tu că numai doi dintre noi avem familii acasă, în lumea creştină…

Hugues rămase uluit de lipsa lui de sensibilitate. Până în clipa aceasta nu-i trecuse prin minte ce efecte ar fi putut să aibă cuvintele lui de mai devreme asupra celor doi în chestiune, de Montdidier şi Gondemare. Acum însă, durerea din glasul prietenului său era prea limpede pentru a o ignora.

— Payen, iartă-mă, nu m-am gândit…

— Ştiu, Hugues. Tu ai spus doar adevărul şi nimic din cuvintele tale nu-mi era necunoscut. Zarurile au fost aruncate cu mulţi ani în urmă şi toată lumea a fost de acord, inclusiv eu şi Marguerite. Dar când ai adus vorba aşa, pe neaşteptate, m-ai prins nepregătit… Glasul îi cedă şi el rămase cu privirile pierdute în gol, înainte de a continua: Faptul că mi-am amintit de ziua fetiţei mele… m-a făcut să mă gândesc la viaţa noastră, a tuturor, la felul în care s-a schimbat atât de mult faţă de ceea ce visam când eram tineri şi plini de idei strălucite. Zâmbi, privind în jos, apoi clătină din cap şi îşi ridică ochii spre Hugues, surâzând în continuare. Îţi aminteşti ce oripilaţi am fost când am aflat că fetele ştiau despre noi? Credeam că descoperiseră totul despre ordin. Pe atunci, ăsta era cel mai cumplit lucru pe care ni-l puteam imagina. Dumnezeu să ne ajute!

Hugues zâmbi şi el.

— Păi, îmi amintesc că a fost ceva cu adevărat dramatic.

— Acum mi se pare ridicol.

De Payens îşi lăsă capul pe un umăr, intrigat de ceva anume în glasul prietenului său.

— Ridicol? Cum aşa? Mie nu mi-a venit deloc să râd. Fetele au făcut un sacrificiu uriaş, fără a şti măcar pentru ce anume se sacrifică. Au stat deoparte şi ne-au lăsat să procedăm aşa cum a trebuit să procedăm. Ar fi putut să plângă, să se jeluiască. Au preferat să n-o facă însă şi s-au pregătit să-şi ducă viaţa mai departe fără bărbaţii lor. Dumnezeu să le binecuvânteze!

— Da, Dumnezeu să le binecuvânteze... De Montdidier se ridică şi se îndreptă spre uşă, apoi ezită şi îşi puse o mână pe umărul lui Hugues. Tocmai mi-a trecut prin minte că nici măcar nu ştim dacă Marguerite mai e încă în viaţă. Ar putea fi moartă deja.

Hugues îşi privi prietenul în ochi şi încuviinţă.

— Da, s-ar putea, dar ar însemna să fi murit în anul care a trecut. Altfel cred că am fi aflat despre moartea ei. Probabil că este în viaţă şi e la fel de sănătoasă ca tine, trăind fericită în Payens.

De Montdidier mai rămase câteva clipe nemişcat, apoi înclină din cap.

— Da, poate că ai dreptate. Sper că da. Acum mă duc să mă culc, iar tu ar trebui să faci la fel – măcar să te odihneşti, dacă nu vei putea dormi.

Hugues îşi strânse roba pe lângă corp şi îşi urmă prietenul înapoi în han.

7

Graţie cooperării celor şase tovarăşi ai săi, până a doua zi înainte de prânz, de Payens avea deja un plan de acţiune pentru a-şi pune planul în practică. Erau împreună dinainte de ivirea zorilor, discutând despre cea mai bună modalitate de abordare a lui Warmund de Picquigny, iar Hugues era încrezător că ideile sale erau destul de bine conturate şi fundamentate, astfel încât să-i permită să treacă la treabă imediat. Şi astfel, cu o oră înainte de amiază, străbătea drumul spre reşedinţa arhiepiscopului, îmbrăcat în cele mai elegante haine şi cu cea mai bună armură a sa, însoţit de St Omer, St Agnan şi Montdidier, toţi trei în cele mai fine veşminte aduse pentru ceremonia ordinului. Nici nu-i trecuse prin minte să se întrebe dacă patriarhul putea sau voia să-i primească pentru a discuta. Îl cunoştea şi îl aprecia pe Warmund de Picquigny de ani buni şi ştia că sentimentele îi sunt împărtăşite şi de el, astfel că aştepta cu nerăbdare întrevederea şi recapitula în minte ceea ce intenţiona să-i spună, când braţul lui de St Agnan, întins în faţa lui, îi bară drumul.

Luat prin surprindere, ridică ochii şi zări două şiruri de bărbaţi venind în fugă din dreapta, oprindu-se şi prinzându-se

de braţ între ei de o parte şi de alta a drumului, împiedicându-i astfel să înainteze. Erau oamenii regelui din garda palatului; Hugues se întoarse pentru a vedea pe cine escortează, dar nu zări decât o trăsură închisă. Ferestrele acesteia erau acoperite cu perdele groase, iar suita care o însoţea era formată din zece oameni bine înarmaţi în faţă şi alţi zece în spate, toţi purtând uniformă şi aceleaşi însemne heraldice: o fântână stilizată, de un albastru viu, pe fond alb. De Payens îşi domoli nerăbdarea, ştiind că nu va trebui să aştepte prea mult. Gărzile regelui, aliniate pe marginile drumului cu faţa spre mulţimea de privitori, erau deja obişnuite cu procedura. Aşteptară până ce trăsura trecu prin spatele lor, în acest timp numărând tăcut, în cadenţă, şi apoi ultimii oameni din coloană rupseră formaţia şi trecură în pas alergător în faţă, lăsând strada liberă pentru cei care aşteptau.

De St Agnan rămase pe loc, privind trăsura până ce aceasta dispăru după o cotitură a drumului.

— Cine era? întrebă el apoi.

— Familia regală, îi răspunse Hugues. Probabil una dintre fiicele regelui, judecând după perdelele trase, mai bine zis cea de-a doua, Alice, deoarece escorta purta culorile episcopului Odo.

— Cine e episcopul Odo?

— Fostul episcop de Fontainebleau, acum secretar al patriarhului şi omul de legătură al acestuia cu regele.

De St Agnan se întoarse şi privi spre prietenul său, cu o cută între sprâncene.

— Şi de ce îl asociezi cu una dintre fiicele regelui şi nu cu alta, de pildă? Există vreo legătură între ei?

— Să mergem, îi îndemnă Hugues şi traversă primul strada îngustă. Se ştie că episcopul Odo… ţine mult la prinţesă. Dar ea n-a împlinit încă cincisprezece ani, în vreme ce el e cam de vârsta noastră, aşa că mă îndoiesc că ar exista „vreo legătură între ei”, aşa cum ai zis tu.

Cuta nu dispăru de pe fruntea lui de St Agnan.

— Foarte bine, ea e o fetiţă, el ţine mult la ea… Suficient de mult pentru a-i oferi oricând o escortă?

— Nu oricând, fireşte; dar o cunoaşte pe prinţesă de când era doar o fetiţă şi, din câte am auzit, acum nu mai e chiar un copil. Odo a fost ani de zile cel mai loial sfetnic al tatălui ei,

încă de pe vremea în care Baudouin era conte de Edessa, cu mult înainte de a deveni regele Ierusalimului. Haideţi, o luăm pe aici!

Intrarea din aleea îngustă era abia vizibilă în umbră, iar tovarăşii săi, care îi ascultaseră atenţi explicaţiile, îl urmară dincolo de ea şi apoi printr-un pasaj care dădea într-o stradă largă, în faţa intrării principale într-o clădire impunătoare, bine păzită.

— Palatul patriarhului, le spuse el. Ţineţi-vă aproape.

Hugues îşi croi drum pe strada aglomerată, printr-o mare de cămile, cai, vite, porci şi capre, apoi printr-o alta de oameni care vorbeau cele mai diverse limbi, şi se prezentă paznicului de la intrarea principală. Acesta îl recunoscu şi, constatând că nu constituia o ameninţare pentru arhiepiscop, îi permise lui şi celor trei însoţitori ai săi să intre într-o sală înaltă, bogat decorată, în care le ceru să aştepte până ce patriarhul îi va putea primi.

Nici nu avură timp suficient pentru a admira decoraţiunile din încăpere, că arhiepiscopul îşi făcu apariţia pe neaşteptate, zâmbind larg şi întâmpinându-l cu bucurie pe Hugues, înainte de a se întoarce spre prietenii lui şi a-i primi la fel de curtenitor. Warmund de Picquigny avea aerul unui politician înnăscut – un om atrăgător, înalt, cu părul cărunt, nasul acvilin şi dinţi albi, subţiri şi frumoşi. Părea să zâmbească tot timpul, chiar şi când era nemulţumit de ceva. Era o gazdă plăcută şi imediat oaspeţii săi se simţiră bineveniţi; fiind toţi soldaţi însă, neobişnuiţi cu fineţurile şi protocolul vieţii de la curte, trecură repede peste discuţiile de complezenţă. Îndată ce fiecare se aşeză la locul său, de Payens începu discursul pe care şi-l pregătise, iar din clipa în care arhiepiscopul înţelese ce anume i se cerea, rămase nemişcat, ascultând atent fără a-l întrerupe nici măcar o dată.

Când de Payens sfârşi, Warmund de Picquigny păstră câteva clipe o tăcere încruntată, apoi întinse mâna după un clopoţel de argint, sună şi îl puse înapoi pe măsuţă.

— Cererea voastră este una extraordinară, prieteni. Adevărat vă spun, nici n-am mai auzit de aşa ceva. Îmi va trebui ceva timp ca s-o analizez.

Uşa din capătul încăperii se deschise şi în prag apăru un bărbat înalt, brunet, în roba purpurie a episcopilor. Patriarhul

întinse o mână spre de Payens.

— Iartă-mă o clipă, spuse el, după care se întoarse spre cel care sosise: Au venit veştile de la Accra?

— Da, monseniore.

— Excelent!

Arhiepiscopul reveni la oaspeţii săi.

— Trebuie să mă scuzaţi, prieteni, dar aşteptam veşti de la asociaţii noştri din Accra şi urgenţa situaţiei mă determină să vă părăsesc o vreme. Voi citi misiva şi apoi voi lua o hotărâre în funcţie de conţinutul ei. Apoi episcopul Odo se va ocupa în numele meu de ceea ce va trebui făcut. Nu va dura mult, aşa că vă rog să nu plecaţi. Voi trimite să vi se aducă ceva de mâncare şi de băut şi voi reveni înainte chiar de a vă putea ospăta. Vă rog să vă simţiţi ca acasă şi să mă aşteptaţi.

— Nu va accepta, spuse de St Agnan îndată ce uşa se închise în spatele patriarhului.

— De ce crezi asta, Archambaud? îl întrebă de St Omer.

— Păi, a lăsat să se înţeleagă limpede, nu vi s-a părut? Să se ridice şi să plece înainte de a auzi ce aveam să-i spunem?! E un semn rău.

— A auzit, Archambaud, să nu te îndoieşti de asta, replică de Payens. Iar faptul că a ieşit din încăpere e unul dintre cele mai bune semne pe care ni le putea da. Are nevoie să rămână un timp singur, să cântărească argumentele pro şi contra. Şi cu cât va lipsi mai mult, cu atât va cugeta mai îndelung la propunerea noastră. Dacă ar fi decis să ne refuze, ar fi făcut-o imediat, iar noi am fi deja în drum spre han. Omul ăsta nu a devenit patriarhul Ierusalimului fiind prostănac sau nehotărât.

— Dar cum rămâne cu veştile acelea din Accra? Nu-i vor capta ele întreaga atenţie?

Preocuparea lui de St Agnan îi aduse lui Hugues un surâs în colţul gurii.

— Nu există nici o veste din Accra. Clopoţelul acela este doar un instrument de care arhiepiscopul se foloseşte atunci când are nevoie de timp de gândire. Cel care răspunde la chemarea lui ştie că trebuie să răspundă afirmativ la ceea ce-l întreabă sau îi sugerează arhiepiscopul, oferindu-i astfel o scuză pentru a se retrage şi a lipsi atât cât doreşte, fără a-şi jigni oaspeţii în vreun fel. Acum, plecarea lui este în avantajul nostru; înseamnă că patriarhul se gândeşte la ceea ce i-am

cerut. Noi am făcut tot ce am avut de făcut şi nu cred că ne-am fi putut susţine cazul mai bine, aşa că acum nu ne rămâne decât să aşteptăm ca el să delibereze şi să ia cea mai bună decizie pentru el, atât personal, cât şi ca patriarh. Dar eu sunt optimist. Ne-ar fi putut cere să revenim mâine, sau săptămâna viitoare. Faptul că ne-a rugat să rămânem îmi spune că propunerea noastră i s-a părut interesantă. Dar nu trebuie să uităm că oricare alt preot în locul lui ar fi considerat-o de-a dreptul eretică. De Picquigny e făcut însă dintr-un aluat diferit şi se confruntă cu probleme inexistente oriunde altundeva. Acum – şi asta numai depinde de noi – nu rămâne decât ca el să considere că avantajele propunerii noastre sunt suficient de mari încât să depăşească riscurile pe care le implică.

Servitorii patriarhului, toţi călugări, îşi făcură de lucru în jurul lor, în tăcere, vreme de o oră, aşezând pe masă pâine proaspăt coaptă, prepeliţă rece, curmale şi brânză de capră, la care adăugară numeroase şerbeturi şi băuturi reci din fructe. Cei patru cavaleri aproape că sfârşiseră de mâncat tot ce le fusese oferit, când Warmund de Picquigny se întoarse. Cu un gest graţios refuză invitaţia lor de a li se alătura la masă – rămăsese un bol întreg de curmale – îşi turnă ceva de băut într-o carafă şi se aşeză pe scaunul pe care-l ocupase iniţial, lângă măsuţa cu clopoţelul de argint. Fără a mai aminti ceva despre Accra, intră direct în subiectul propus de cei patru cavaleri, adresându-se în special lui de Payens, dar privind tot timpul şi spre ceilalţi, pentru a-i include în conversaţie.

— Aşa, vreau să înţeleg limpede şi fără umbră de îndoială exact ce anume îmi propuneţi, fiindcă din cele auzite deja, cred că cererea voastră mi-ar da mari bătăi de cap, din mai multe puncte de vedere. Vreţi ca eu să intervin în numele vostru pe lângă seniorii în slujba cărora vă aflaţi, ca să-i conving să renunţe la voi pentru un scop mai înalt şi să vă permită să vă dedicaţi unei vieţi de penitenţă, rugăciune şi izolare. E corect?

Hugues de Payens încuviinţă.

— Da, monseniore, aceasta e esenţa. Vrem să ni se dea voie să ne devotăm lui Dumnezeu acum, după ce o viaţă întreagă am fost devotaţi seniorilor noştri şi legămintelor cavalereşti.

După o tăcere îndelungă, de Picquigny clătină solemn din cap.

— Nu cred că pot face asta pentru voi, prieteni, spuse el pe

un ton scăzut. Oricât aş încerca. Legămintele cavalereşti despre care aţi amintit sunt de nedezlegat; nu pot fi rupte după bunul plac al nimănui înainte de ceasul morţii.

De Payens ridică palma, surprins parcă.

— Nici chiar pentru a-l sluji pe Dumnezeu mai bine?

— În chip de călugări, vrei să spui? Patriarhul clătină iarăşi din cap, neîncrezător, şi continuă: Dar cine poate hotărî ce înseamnă „mai bine”? Oare numai rugăciunea poate fi „mai bine”? Dacă da, mă tem că nu veţi avea câştig de cauză. Sunt destui călugări în această ţară şi toţi se roagă, mă tem că unii dintre ei mai bine şi mai eficient decât alţii. Dar toţi au şi un alt rost – o menire sau o îndatorire, dacă vreţi – pe lângă rugăciunile şi cucernicia zilnice. Cavalerii ospitalieri sunt, probabil, cel mai bun exemplu. Cu numele, sunt cavaleri, dar în realitate sunt şi vor fi întotdeauna călugări. Menirea lor, neschimbată din urmă cu cinci sute de ani, când a luat fiinţă ordinul, a fost şi este aceea de a îngriji pelerinii bolnavi şi suferinzi care vin în Ţara Sfântă. Cu aceasta se ocupă ei, iar eu, ca patriarh al Ierusalimului, mă bazez din greu pe serviciile lor necontenite, pe sacrificiul lor de sine şi pe bunăvoinţa lor. Dar ei sunt călugări ce respectă regulile Sfântului Benedict şi tot ce fac se supune acestui sacru regulament. El le conferă autoritate şi le structurează viaţa... o structurare rigidă, în fiecare clipă a existenţei lor. Patriarhul se întrerupse pentru o clipă, apoi îi privi pe cei patru pe rând, cu o umbră de zâmbet pe buze. Aţi fi dispuşi să vă supuneţi şi voi regulamentului impus de Sfântul Benedict, sau aveţi alte gânduri în această privinţă?

De St Agnan îşi drese vocea, emoţionat.

— N-am putea avea un regulament al nostru?

Arhiepiscopul izbucni într-un hohot de râs.

— Ba da, aţi putea, cu uşurinţă, după ce veţi fi petrecut douăzeci sau treizeci de ani organizându-vă şi constituindu-vă un cadru de disciplină, rugăciune şi mod de viaţă care să vă diferenţieze de toate celelalte ordine monastice existente. Dar bănuiesc că v-aţi gândit la ceva mult mai rapid, nu-i aşa? Spune-mi, prietene – ceru patriarhul întorcându-se din nou spre de Payens – ce anume... ce anume v-a făcut să vă gândiţi la asta? Care a fost ideea sau incidentul care v-a determinat să luaţi această hotărâre şi să veniţi aici pentru a-mi solicita

sprijinul?

Sub privirile arhiepiscopului, Hugues simţi cum roşeşte, deşi mâhnirea îi frământa sufletul. Întotdeauna se mândrise cu sinceritatea lui şi niciodată nu minţise pe cineva în faţă, aşa că nici în această situaţie dificilă, când atâtea depindeau de răspunsul lui, nu putea şi nu voia să-i spună patriarhului o minciună sfruntată. Ridică din umeri şi-şi întinse palmele în lături neajutorat, pe punctul de a da pe faţă întregul lor plan, când adevărul îi veni în minte brusc, lăsându-i un gol în stomac. Pentru el, intuiţia nu era altceva decât revelaţie directă şi, aşa tulburat cum era acum, îşi schimbă gestul abia schiţat cu altul, care indica o oarecare stânjeneală. Încleştându-şi mâinile una pe cealaltă, căuta frenetic cuvintele potrivite prin care să exprime ceea ce dorea, fără a spune totuşi o minciună deliberată.

— Am primit... Se întrerupse cu o încruntătură şi apoi reluă mai intens, ridicându-şi ochii spre cer cu o privire pioasă: Am primit instrucţiuni incredibile şi de neprevăzut, monseniore. Instrucţiuni care mi-au parvenit la început sub forma unor ordine indiscutabile, care s-au dovedit mai târziu a fi lipsite de substanţă şi de raţiune. Nu era nimic în ele: nici o îndrumare, nimic concret sau precis. Am devenit însă conştient că morala mă obliga să le respect, însă viaţa mea fiind aşa cum este azi, mi-am dat seama că nu am posibilitatea de a mă supune lor şi de a le duce la îndeplinire. M-am trezit într-o dimineaţă cu această imposibilitate în minte şi de atunci îndemnul şi nevoia de a schimba această situaţie nu m-au mai părăsit.

Sprâncenele arhiepiscopului se ridicaseră întrebătoare.

— Ce-mi spui este... impresionant, *messire* de Payens. Şi pot întreba care anume era esenţa acestor... instrucţiuni?

— Da, monseniore, fireşte. Iar dacă domnia voastră le veţi desluşi mai bine decât mine, voi fi recunoscător pentru iluminarea pe care mi-o veţi aduce. Mi s-a cerut să mă gândesc la viaţa pe care am dus-o, să analizez toate lucrurile importante care s-au petrecut încă de când eram un copil şi să găsesc căi şi mijloace de a-mi folosi priceperea şi abilităţile pentru a face posibile mari schimbări în Ierusalim, pentru a descoperi şi a revela adevărul aflat la baza regatului şi a Ţării Sfinte.

Warmund de Picquigny rămase tăcut, doar lipsa de expresie a chipului său sugerând incapacitatea de a reacţiona imediat la

cuvintele neaşteptate ale lui de Payens. În scurt timp însă, patriarhul îşi adună gândurile.

— Priceperea şi abilităţile *domniei tale,* ai spus. Numai ale domniei tale. Cum rămâne însă cu prietenii care te însoţesc?

De Payens ridică din umeri, încântat de el însuşi. Momeala fusese bună, iar peştele trăgea deja de fir.

— Le-am povestit despre dilema în care mă aflu, le-am spus ce gânduri mă frământă, iar ei au fost de părere că am primit o chemare, un ordin direct, neclar aşa cum e el, şi au vrut să mă ajute să-l duc la îndeplinire. De aceea am venit acum împreună.

— Înţeleg. Mai sunt şi alţii care îţi împărtăşesc ideile?

— Sunt şapte, monseniore.

— Hm...

— Dar ar putea fi mai mulţi. Eu am vorbit numai cu prietenii mei apropiaţi. Şase sunt cei cărora le-am spus şi toţi au hotărât să mi se alăture, dar fiecare dintre ei are alţi prieteni pe care ar vrea să-i atragă de partea noastră.

— Nobilii vor percepe această situaţie ca pe o revoltă. Ştiţi asta, nu-i aşa? Vor considera că aşa le scad lor resursele.

— Cum s-ar putea una ca asta, monseniore? Chiar dacă numărul nostru s-ar dubla, tot nu s-ar strânge douăzeci de cavaleri, şi toţi îmbătrânim, după o viaţă aspră, de serviciu loial în slujba seniorilor. Cu greu am putea considera că astfel se reduce forţa armatelor din Ierusalim.

— Totuşi, sieur Hugues, douăzeci de cavaleri veterani...

— Douăzeci de cavaleri *ce îmbătrânesc,* monseniore, toţi trecuţi de prima tinereţe.

Patriarhul îşi ţuguie buzele, iar de Payens continuă.

— Chiar şi aşa, monseniore, trebuie să mă întorc la spusele domniei voastre, despre fiecare ordin monahal care are propriile sale îndatoriri în afara celor zilnice de rugăciune şi pietate. Noi nu avem o astfel de misiune, dar am putea avea, dacă s-ar alege una care să se potrivească unor oameni ca noi.

Aici, vocea lui Hugues, care la început fusese entuziastă şi plină de energie, deveni dintr-odată scăzută, parcă lipsită de viaţă.

— Ah, dar din păcate noi nu ştim decât să luptăm, iar călugării nu se luptă... Ah, monseniore, adăugă el clătinând din cap cu un zâmbet amar, dacă ar exista un ordin de călugări luptători... cât bine am putea face noi în cadrul lui! Aşa am

putea sluji Domnului cu pietate şi cu un scop măreţ. Ce păcat că nu poate exista un asemenea ordin! Şi totuşi, am putea să ne achităm de alte îndatoriri. Ne putem adapta. Nu ne-am da înapoi să ducem la îndeplinire orice misiune care ne-ar fi încredinţată.

Cu aceste cuvinte, Hugues îşi încheie pledoaria, imaginându-şi rotiţele învârtindu-se deja în mintea arhiepiscopului. Acesta se ridică în picioare şi îi binecuvântă, iar ei îngenunchează în faţa lui, plecându-şi frunţile.

— Întoarce-te mâine, Hugues de Payens, la aceeaşi oră. Mă voi gândi la ceea ce mi-ai spus şi îţi voi da răspunsul când vei veni. Probabil că vei dori să-l împărtăşeşti pe urmă şi prietenilor domniei tale, dar mâine poţi veni singur. După aceea, dacă va mai fi ceva de discutat, vom avea timp suficient. Deocamdată însă, nu spuneţi nimănui nimic despre ce am vorbit astăzi. Ne-am înţeles? Acum, mergeţi în pace.

Godefroi de St Omer ridică privirea de la jocul în care era adâncit împreună cu Payen de Montdidier, atenţia fiindu-i atrasă de uşa care se deschise fără nici un zgomot.

— Ah, strigă el. În sfârşit! Credeam că nu mai vii odată!

Hugues de Payens rămase în prag, ţinând uşa deschisă pentru ca ochii să i se acomodeze cu penumbra dinăuntru, după soarele strălucitor de afară. De St Omer, Bissot şi de Montdidier îl priveau de la masa de sub fereastră, în vreme ce pe un divan lipit de perete, în umbră, Gondemare se ridică într-un cot. De Payens remarcă absenţa lui de St Agnan şi de Rossal, dar înainte de a apuca să întrebe unde sunt, cei doi apărură în uşă, în spatele lui, silindu-l să înainteze până în mijlocul încăperii. Dintr-odată, toţi începuseră să pună în întrebări.

— Destul, pentru numele Domnului! exclamă el la un moment dat. Uitaţi-vă la voi, parcă aţi fi nişte bătrâne guralive. Nu vorbiţi toţi o dată dacă vreţi să vă şi răspund! Lăsaţi-mă să-mi scot pelerina, să-mi las armele şi să-mi trag răsuflarea, apoi am să vă spun tot. Dar n-am de gând să stau aici ca un precupeţ în piaţă şi să vă aud strigând. De St Agnan, caută-l pe Ibrahim şi roagă-l să ne aducă ceva de mâncare şi de băut, iar voi, restul, staţi jos la masă ca nişte oameni civilizaţi ce sunteţi.

Apoi îşi scoase sabia de la brâu, odată cu centura care îi

ţinea pumnalul şi punga, îşi dezbrăcă roba largă şi burnusul pe care prefera să-l poarte în locul coifului de fier, şi se aşeză în capul mesei, aşteptându-l pe de St Agnan să se întoarcă. Nimeni nu mai scoase nici un cuvânt, dar toţi ochii din încăpere erau fixaţi asupra lui, încercând să detecteze un semn, un indiciu referitor la rezultatul discuţiei cu patriarhul. Îndată ce toţi se adunară în jurul mesei, Hugues intră direct în subiect, scutindu-i de alte preliminarii.

— A fost de acord. Ne dă permisiunea.

După ce primul val de entuziasm se stinse, ridică palma în aer pentru a opri şi ultimele exclamaţii.

— Nu se va întâmpla mâine sau poimâine. Poate că va dura un an, poate mai mult, dar se va întâmpla. Patriarhul o doreşte.

— Cum? Ce-a zis? răsună glasul lui de St Agnan, nerăbdător ca întotdeauna.

— A spus ce anume vrea şi a făcut-o foarte clar, deşi cu o anume subtilitate. De fapt, dacă noi nu ne-am fi străduit să-i sugerăm exact ce anume intenţionam, cred că ar fi venit el însuşi cu ideea. Fireşte, lui i se pare că a făcut-o chiar, şi acesta e cel mai grozav rezultat la care puteam spera. Mă aştepta când am ajuns, iar secretarul său, episcopul Odo, m-a condus în camera de lucru a patriarhului, nu în sala de audienţe în care am fost primiţi ieri. Apoi l-a trimis pe Odo afară şi, înainte de a începe să vorbim, l-a însoţit până la uşa a doua, ca să se asigure că nu ascultă cumva din anticameră.

— Sunt sigur că secretarului nu i-a plăcut asta, mârâi de St Agnan. Am avut impresia că e tipul de om căruia îi place să ştie întotdeauna tot ce se petrece.

— Da, n-a fost deloc bucuros, dar Warmund de Picquigny nu e omul pe care îţi permiţi să-l superi. Oricum, imediat ce am rămas singuri, patriarhul mi-a amintit ce-i spusesem ieri – că suntem dispuşi să ne asumăm o misiune, ca toate celelalte ordine monahale, dacă ne-ar încredinţa cineva una potrivită pentru noi, şi de asemenea că deplâng faptul că nu există un ordin de călugări luptători. N-a zăbovit însă prea mult asupra acestor lucruri, ci a adus vorba despre tâlhăriile de pe drumuri şi de ameninţarea tot mai mare la adresa siguranţei pelerinilor ce vizitează locurile sfinte. Desigur, ştia că noi cunoaştem bine situaţia şi că ne dăm seama ce ghimpe dureros este aceasta în coasta mai-marilor regatului, dar mi-a explicat îndelung şi a

căutat să justifice incapacitatea regelui de a lua măsuri în această privinţă. Apoi şi-a dat chiar mai multă silinţă să se asigure că ştiam bine care sunt responsabilităţile sale ca patriarh şi arhiepiscop şi că este deci răspunzător de siguranţa întregii Biserici din Ierusalim, inclusiv a preoţilor, călugărilor şi a pelerinilor care se supun autorităţii exercitate de Biserică pe teritoriul Ţării Sfinte...

Ochii i se măriră, iar el îşi îndreptă spatele în scaun, privindu-şi prietenii pe rând, după care continuă pe un ton din care răzbătea uimirea:

— Ştiţi? Acum mi-am dat seama că a vorbit de fiecare dată despre Ţara Sfântă. Niciodată n-a menţionat numele Outremer sau regatul Ierusalimului, iar asta mă face să înţeleg că patriarhul consideră că poziţia şi responsabilităţile sale nu sunt în nici un fel legate de regele Baudouin, de ambiţiile acestuia referitoare la Ierusalim sau de ideile sale cu privire la statul civil. Warmund de Picquigny nu are ochi decât pentru realitatea religioasă a Ierusalimului – Oraşul Sfânt şi Ţara Sfântă. În ceea ce-l priveşte pe el, nimic altceva nu are importanţă, iar regele şi nobilii lui sunt doar nişte mici neplăceri, care se amestecă în modul în care el îşi conduce activităţile ecleziastice.

Văzând expresiile nedumerite de pe chipurile tovarăşilor săi, îşi drese glasul şi adăugă:

— Mă rog, să lăsăm asta... Mi-a cerut apoi să-i spun ce cred eu că am putea face – mai bine zis ce ar trebui făcut – cu privire la situaţia drumurilor, iar eu n-am avut prea multe de zis. I-am povestit însă despre mica noastră aventură de acum două sau trei seri, când i-am fugărit pe tâlhari până în deşert, iar asta mi-a dat ocazia să remarc ce forţe reduse ar fi suficiente pentru a opri atacurile acestor bandiţi. I-am spus, iar el s-a arătat de acord cu mine, că problemele se adâncesc şi că tâlharii devin tot mai mulţi pur şi simplu fiindcă nimeni nu li se opune. Această stare de lucruri s-ar schimba în scurt timp, am adăugat, dacă cineva ar organiza un grup – fie el foarte mic – de oameni hotărâţi şi disciplinaţi, care să patruleze pe drumuri. Simpla lor prezenţă, odată conştientizată, ar reduce probabil drastic numărul incidentelor de acest fel. Asta a fost tot ce i-am spus.

Se auzi o bătaie în uşă şi de Payens le făcu tuturor semn să

tacă. Hangiul deschise larg uşa şi intră, urmat de doi servitori ce duceau pe umeri un coş cu mâncare şi de un altul, un uriaş, ce purta în mâini o tavă enormă plină cu băuturi. Discuţiile se rezumară la banalităţi în vreme ce servitorii aşezară bucatele pe masă, iar când rămaseră singuri, toţi se aplecară doar asupra mâncării: pâine caldă, brânză de capră proaspătă şi grasă, un bol cu măsline în ulei şi verdeţuri aromate, trei feluri de fructe, caşcaval de variate soiuri şi forme, două potârnichi reci şi câţiva cârnăciori. Pentru o vreme, nimeni nu mai vorbi, iar când sfârşiră de mâncat, se lăsară pe spate în scaune, râgâind sătui.

În cele din urmă, Rossal redeschise discuţia.

— Hugues, e ceva ce n-am înţeles. Ai spus că, din câte ţi s-a părut, patriarhul a fost de acord cu solicitarea noastră şi că aceasta satisface şi scopurile lui personale, dar că ar mai putea trece un an până ce totul va începe să funcţioneze. Credeam că patriarhul Ierusalimului deţine în Outremer aceeaşi putere spirituală ca aceea a papei în creştinătate. N-am dreptate? Şi dacă da, de ce ar trebui să treacă atât de mult înainte ca tu să poţi face ceea ce vrei să faci?

De Payens îşi şterse bărbia şi luă o înghiţitură de suc de struguri rece înainte de a răspunde şi oricine putea vedea că îşi cântăreşte bine cuvintele. În cele din urmă, se aşeză mai bine în scaun şi îşi mângâie barba.

— Nimic nu e atât de limpede precum pare, Roland. Ceea ce nouă ni se pare a fi o simplă problemă de logică, de cauză şi efect, rareori este perceput astfel de cei care au grijă ca lucrurile să decurgă bine în lume. Deşi e patriarhul Ierusalimului şi deci conducătorul spiritual al turmei sale din Outremer, Warmund de Picquigny este şi el nevoit să trăiască în armonie cu egalii săi. Ar putea face neîntârziat precum doreşte, conştient de superioritatea sa ca reprezentant al lui Dumnezeu în Ţara Sfântă, dar astfel probabil că şi-ar înstrăina, în mod inutil, toţi regii, seniorii şi oamenii de la putere aflaţi în raza sa de acţiune. Nu mă îndoiesc că sunteţi de acord cu mine. În Noul Testament se spune la un moment dat că spiritul doreşte, însă carnea e slabă – un adevăr simplu, numai că în slăbiciunea ei mărturisită, carnea poate fi uneori brutal de puternică, şi acesta este lucrul de care patriarhul trebuie să ţină seama. Ar putea da mâine un decret, susţinut de puterea

absolută a Bisericii, prin care să spună că un cavaler din trei, spre exemplu, trebuie să se dedice problemelor bisericeşti pentru o anume perioadă şi să răspundă numai în faţa sa ca reprezentant al Bisericii în Ţara Sfântă. Ar putea face aşa ceva, fără îndoială, fiindcă are autoritatea necesară, cel puţin teoretic. Şi probabil că mulţi seniori i se vor supune, în convingerea că Dumnezeu vorbeşte în mod direct prin reprezentanţii Săi pe Pământ. Dar vor fi şi mulţi care se vor revolta, considerând asta un amestec nedorit al Bisericii – sau al clericilor – în afacerile lor juste şi legale. Întregul domeniu al percepţiilor, credinţelor şi interpretărilor este unul obscur, în care nici un om cu mintea întreagă nu ar vrea să facă valuri, pentru că, odată ce apar refuzurile despre care spuneam şi nesupunerea se manifestă în rândul rebelilor, cine ar putea şti ce răscoale vor izbucni sau cât va dura aplanarea diferendelor?

Nimeni nu răspunse, până ce de St Agnan puse o altă întrebare:

— Deci ce va întâmpla în continuare?

De Payens ridică din umeri.

— N-am idee. Mai întâi, arhiepiscopul va trebui să-l convingă pe rege că propunerea sa – de a ne folosi ca o forţă de supraveghere şi contraatac – este utilă. În această privinţă cred că nu va întâmpina dificultăţi. Regele are mare nevoie de o soluţie în acest sens, care să mai reducă presiunea ce apasă asupra sa. Sugestia noastră ar putea fi exact ceea ce caută el. Dar nu regele este cel care ne preocupă în primul rând; este un om cu minte ascuţită şi ştie să-şi vadă propriul interes. Din păcate, acelaşi lucru poate fi spus şi despre cei în serviciul cărora ne aflăm. Şi ei îşi urmăresc continuu interesele proprii, iar propunerea noastră nu are absolut nici un element care să fie în avantajul lor. Prin urmare, pierd pe toate fronturile, fiindcă rămân, pentru totdeauna şi fără nici o compensaţie, fără serviciile noastre. Aceştia sunt oamenii pe care Warmund de Picquigny va trebui să-i convingă de soliditatea măsurii adoptate, iar eu n-am nici cea mai vagă idee cum anume ar putea face acest lucru. Ştiu însă că-i urez să aibă succes.

Hugues rămase câteva clipe pe gânduri, după care dădu din cap cu putere.

— Asta e tot ce am avut de spus. Cred că propunerea noastră se va concretiza. Nu ştiu ce anume va implica în final,

în afara faptului că vom deveni călugări creştini, susţinuţi din fondurile Bisericii, că ne vom lega prin aproape aceleaşi jurăminte solemne pe care deja le-am depus şi că vom da socoteală, cel puţin în aparenţă, în faţa patriarhului Warmund de Picquigny.

De St Omer ridică o mână.

— Ţi-ai amintit să întrebi despre grajduri?

— Sigur că da, şi arhiepiscopul a acceptat imediat. Grajdurile vor fi ale noastre imediat ce regele îşi dă acceptul şi planurile noastre se concretizează. Nici măcar nu a zăbovit pentru a se gândi înainte de a-mi răspunde afirmativ. Şi de ce ar fi făcut-o? Grajdurile zac părăsite şi neutilizate de sute de ani, iar acum au şansa de a fi folosite la ceva fără nici o cheltuială pentru el sau pentru rege. Deci, aşa să fie!

Tovarăşii săi i se alăturară, rostind străvechea formulă a ordinului:

— Aşa să fie!

CĂLUGĂRII DE PE MUNTE

1

Închisă şi neajutorată în trăsura ei, înconjurată de bărbaţi care luptau şi răcneau, Morfia de Melitene refuza să creadă că viaţa ei urma să se sfârşească aici, însă era o fire prea pragmatică pentru a se îndoi de realitatea care o aştepta. Deja realitatea aceea îl lovise pe însoţitorul ei, sieur Alexandre Guillardame, al cărui trup zăcea grotesc pe bancheta opusă, cu faţa în jos; sânge şi fragmente de creier din ţeasta lui zdrobită fuseseră împroşcate pe rochia ei, iar duhoarea maţelor lui scăpate în ultima clipă a vieţii umplea spaţiul insuficient în care era ea închisă acum. Sieur Alexandre fusese unul dintre cei doi tineri cavaleri aflaţi în trăsură când fuseseră atacaţi; amândoi sporovăiau fără grijă, cu coifurile la picioare şi glugile de zale date pe spate, glumind şi străduindu-se s-o distreze pe parcursul lungii lor călătorii. Dar apoi se întâmplase ceva şi trăsura se smucise, se legănase şi se lăsase periculos într-o parte, caii speriaţi scoţând-o de pe drum şi oprindu-se brusc când strigăte speriate şi furioase începuseră să răsune în jurul lor.

Înainte ca vreunul dintre cei trei călători să poată înţelege ce anume se întâmplase, izbucnise un ropot de copite şi un grup mare de călăreţi – Morfia fusese prea speriată pentru a se întreba cine ar putea fi – îşi făcuse apariţia. Cei doi însoţitori ai ei se năpustiseră spre uşa trăsurii, încurcându-se unul pe celălalt şi bâjbâind după arme, fără a-şi mai aminti de coifurile lăsate pe jos.

Antoine de Bourgogne deschisese uşa şi sărise primul afară; nici nu-şi dăduse seama că-i înşfăcase braţul pentru a se sprijini şi a-şi lua avânt. Resimţind durerea în braţ, Morfia îl privise aterizând în picioare şi căzând apoi în genunchi, strângând în mâini suliţa imposibil de lungă care îi străpunsese trupul. Tânărul se împleticise în faţă, dar ea nu-l mai văzuse din cauza lui Alexandre Guillardame, care încerca să-şi păstreze echilibrul în uşa trăsurii care se balansa ameninţător. În clipa următoare auzise un trosnet scurt şi violent, care îi amintise în mod bizar de sunetul securii ce retează un copac, urmat de un icnet al tânărului cavaler. Acesta se răsucise spre ea, cu ţeasta crăpată de forţa săgeţii de arbaletă care îi străpunsese fruntea

neapărată de coif.

Ochii ei măriţi de oroare priviseră cum cavalerul îşi continuase răsucirea, mânat probabil de elanul săgeţii care îl lovise, trupul lui închizând uşa astfel că perdelele blocau orice imagine de afară. Împietrită, Morfia văzuse cum genunchii bărbatului cedează, cum acesta se prăbuşise spre ea şi conţinutul gelatinos al craniului său se revărsase, căzând cu un pleoscăit umed. Abia atunci reacţionase ea, ţipând şi lovind cu picioarele, înspăimântată. Pantofii ei loviseră cu forţă umărul lui Guillardame, iar din impact trupul lui se ridicase şi se răsucise, astfel că de data aceasta căzu în partea opusă, cu faţa în jos pe bancheta pe care stătuse cu numai câteva clipe înainte. Morfia auzise gâlgâitul scos de sfincterul lui relaxat, iar după aceea nu-şi mai amintea nimic.

Când îşi revenise, cei de afară încă se luptau, iar ea simţise din nou cum o cuprinde panica. Acum însă, izbuti să se adune suficient pentru a-şi alunga sentimentul de neajutorare şi a căuta în jurul ei ceva cu care să se poată apăra. Pumnalul lui Guillardame era chiar în faţa ei, ieşit pe jumătate din teaca prinsă la brâu, iar ea îl înşfăcă exact în momentul în care trăsura se zgudui violent în urma unui impact care o azvârli într-un colţ. Concomitent, în vreme ce ea şedea cu braţele întinse pentru a se echilibra, cu pumnalul în mână, un braţ pătrunse pe fereastră şi smulse perdeaua de la locul ei. În deschizătura ferestrei apăru chipul rânjind, cu dinţii înnegriţi, al celui care sărise asupra trăsurii, iar acum privea înăuntru, evaluându-şi prada.

Morfia se îndreptă pe banchetă şi strânse pumnalul mai tare, pregătindu-se să se repeadă la nepoftit în clipa în care acesta avea să deschidă uşa sau să se apropie de ea; simţi că îngheaţă când îi zări degetele răşchirate întinzându-se spre ea, deşi ştia că n-o poate atinge din locul în care se afla. Şi apoi, mai repede decât izbuti ea să înţeleagă ce se întâmplase, chipul rânjit dispăru, doborât şi tras spre moarte de trei bile metalice grele, ghintuite, prinse la capetele unor lanţuri. Morfia văzu bilele lovind. Una dintre ele îi strivi obrazul, alta ţeasta învelită în pânză, iar a treia îl izbi îl umăr, însă loviturile fuseseră simultane, producând un singur trosnet violent. Un alt val de greaţă o copleşi, dar îl alungă şi pe acesta, hotărâtă să facă tot posibilul pentru a-şi salva viaţa, când un braţ înmănuşat, cu

cămaşă de zale pe sub tunica albastră, se întinse şi se prinse de uşa din partea ei. Trăsura se zgâlţâi din nou când un alt bărbat îşi lăsă greutatea asupra ei, iar faţa i se ivi în fereastră.

Era un ins tânăr la înfăţişare, cu o cască plată din metal peste o glugă de zale ce încadra o faţă arsă de soare cu o barbă întunecată, tunsă scurt, şi o pereche de ochi albaştri care se măriră de surprindere la vederea Morfiei. Tânărul rămase acolo îndelung, faţă în faţă cu ea, apoi se întoarse şi privi peste umăr la ceea ce se întâmpla în spate.

— Caii domniei voastre sunt morţi, doamnă, spuse el aproape strigând, aşa că nu te pot duce undeva în siguranţă, iar drumurile sunt prea periculoase pentru a-ţi risca viaţa pe calul meu. De aceea voi rămâne aici şi te voi veghea o vreme. Jubal!

Salvatorul ei făcu un semn cu braţul pentru a atrage atenţia cuiva şi dădu drumul uşii, căzând la pământ, cu spatele spre ea.

— Jubal! strigă el din nou.

Morfia se aplecă şi îl văzu făcându-şi mâinile căuş la gură.

— Aici, la mine, cu încă trei! strigă iar cavalerul.

Apoi se întoarse spre regina care se apropiase de fereastră şi privea carnagiul din jur. Luptele se îndepărtaseră, dar încă se zăreau grupuri bătându-se unele cu altele, oriunde privea.

— Jubal, servitorul meu, va veni imediat, doamnă, şi va avea grijă de domnia voastră până ce vom sfârşi noi aici.

Omul se apropie într-adevăr, urmat de alţi trei, toţi îmbrăcaţi la fel, în tunici cafenii simple, peste cămăşile de zale. Cavalerul în albastru se întoarse spre el.

— Ai grijă de doamna, Jubal. Eu mă întorc curând.

Aruncă apoi o privire spre regină, îşi duse un deget la marginea căştii, apoi se întoarse şi luă frâiele. În clipa următoare era în şa şi pornea către zona în care încă se duceau lupte.

Morfia se simţea golită pe dinăuntru, ca şi cum măruntaiele îi fuseseră scoase dintr-odată; gura îi era uscată ca iasca, iar limba i se lipea de cerul gurii. Încercă să înghită, dar nu izbuti. Bărbatul pe care cavalerul îl numise Jubal murmură ceva către însoţitorii lui, apoi deschise uşa trăsurii. Ochii i se căscară largi când văzu cadavrul însângerat, iar nasul i se strâmbă când duhoarea ajunse la el.

— Uh! icni el, fluturându-şi mâna ca pentru a alunga

mirosul. Vă scoatem de acolo imediat, doamnă, într-o clipă. Daţi-mi mâna şi am să vă ajut să coborâţi.

Născută şi crescută în Armenia, Morfia nu fusese niciodată în Franţa, dar era măritată de ani buni cu un franc; acum, ceva în felul în care vorbea omul din faţa ei îi suna straniu, deşi glasul ei era autoritar, iar cuvintele nepoticnite; probabil că omul nu era de fel din Franţa. Îşi puse degetele în palma lui, simţindu-i bătăturile făcute de mânerul sabiei şi trecându-i prin minte, aproape inconştient, că niciodată în viaţa ei nu fusese mai bucuroasă şi mai nerăbdătoare să atingă mâna unui inferior. Coborî şi o clipă se clătină pe picioare, încercând să nu privească spre cadavrul tânărului Antoine de Bourgogne îngenuncheat în ţărână şi proptit în suliţa ruptă care îl străpunsese. Simţind iar valul de greaţă, închise ochii, trase adânc aer în piept, îi deschise din nou şi păşi afară din trăsură. Uriaşul de lângă ea o ţinu strâns de mână până ce se asigură că nu va cădea, apoi îi dădu drumul. Cei trei însoţitori ai lui stăteau cu spatele spre ea, privind fiecare în altă direcţie, cu sabia într-o mână şi scutul în cealaltă.

— Ector, unde sunt caii?

Vocea lui Jubal era potolită, însă zbârnâind de încordare, în vreme ce ochii lui alergau de colo-colo, privind în depărtare, evaluând riscurile unui atac direct. Cel căruia i se adresase ridică braţul cu scutul şi arătă spre stânga, unde patru cai stăteau unul lângă altul, legaţi.

— Aha, bine. O să mergem până acolo, să-i luăm. Nu e nici o zi, nici un loc potrivit pentru a muri, aşa că haideţi să n-o facem. Doamnă, puteţi veni cu noi până la caii de colo?

Morfia încuviinţă, încă incapabilă să vorbească, simţind însă că îşi recapătă forţele. Cei patru bărbaţi o înconjurară şi porniră cu toţii, în grup compact, spre cai. Plăcut surprinsă, Morfia îşi dădu seama că încă strângea în mână pumnalul lui Guillardame. Nu cu aceeaşi plăcere observă că rochia îi era lipită de picioare, rece şi umedă, foşnindu-i neplăcut pe coapse în timp ce mergea; amintindu-şi ce anume îi căzuse în poală în trăsură, se forţă să nu privească în jos. Dar oricât de tare se strădui să ignore senzaţia, mintea îi rămăsese blocată asupra ei şi parcă simţea aievea grămada gelatinoasă de creier şi sânge scurgându-i-se încet spre genunchi, până ce imaginea îi apăru în faţa ochilor, insuportabilă. Cu un geamăt de dezgust, căzu în

genunchi, cu stomacul întors pe dos, şi începu să tragă cu amândouă mâinile de pânza rochiei, scuturând resturile prinse pe ea şi apoi frecând-o cu ţărână şi nisip în vreme ce însoţitorii ei o priveau nemişcaţi.

Când stomacul i se potoli, omul numit Jubal întinse mâna fără nici un cuvânt şi o ajută să se ridice în picioare. Morfia trase adânc aer în piept şi porni din nou cu paşi înceţi, dar fermi, spre cai. Şi în timp ce mergea înconjurată de cei patru bărbaţi solizi, strânse din dinţi înverşunată, îşi reaminti cine era şi începu să-şi recapete aerul obişnuit.

Era Morfia de Melitene, acum Morfia de Ierusalim, soţia celui mai puternic om din Outremer – Baudouin al II-lea, recent încoronatul rege al Ierusalimului, care până în urmă cu un an fusese contele Baudouin le Bourcq, senior al comitatului Edessa aflat la nord de Ierusalim, în apropiere de oraşul armean în care se născuse ea. Primul rege Baudouin al Ierusalimului fusese fratele lui Godefroi de Bouillon, cel care condusese legiunile france victorioase în prima expediţie în Ţara Sfântă; el domnise vreme de optsprezece ani şi, când murise fără a lăsa în urmă un moştenitor, coroana îi revenise soţului ei – cea mai apropiată rudă a răposatului rege.

Morfia se căsătorise cu Baudouin în 1102, la scurt timp după ce el devenise conte de Edessa, şi de atunci îi dăruise patru copii – patru fiice. Cea mai mare dintre ele, Melisende, se născuse în 1105, având acum paisprezece ani, iar cea mai mică nu împlinise încă şapte. Morfia fusese o soţie şi o mamă bună; îi plăcuse să fie consoarta apreciatului conte de Edessa, dar nimeni nu fusese mai surprins decât ea când, la moartea vărului Baudouin, coroana îi fusese oferită lui. Iar acum era regina Ierusalimului, soţia unui rege lipsit de experienţă, dar hotărât, al cărui regat era ameninţat de aceiaşi turci selgiucizi pe care francii îi înfrânseseră în 1099. Titlul şi rangul erau ceva nou pentru ea, Morfia fiind conştientă de responsabilităţile care îi reveneau odată cu ele. Iar acum, că începuse să creadă că va scăpa totuşi cu viaţă, simţea urcând în ea un val de fermitate care o îndemna să-l silească pe soţul ei să întreprindă ceva pentru a curma nefericita problemă a drumurilor nesigure din regat.

Ajunseră la cai şi, în vreme ce Ector şi un tovarăş al său prindea animalele de frâu, Morfia privi în jur, la scena

măcelului. Pornise în această călătorie cu o escortă mare, de două ori mai numeroasă decât ar fi fost normal, fiindcă aşa insistase Baudouin. Voise să ajungă la al Assad, o oază aflată la mai puţin de zece leghe de oraş, unde regele Baudouin I avusese o casă de recreere personală, pentru prietenii săi şi pentru demnitarii aflaţi în vizită şi unde o aştepta Alixi de Melitene, cea mai veche şi mai bună prietenă a ei. Se cunoşteau de o viaţă, taţii lor fiind nobili armeni, parteneri în afaceri şi tovarăşi buni încă din copilărie; Morfia îşi botezase cea de-a doua fiică Alice, în onoarea prietenei sale. Regina fusese ţintuită la pat vreme de câteva zile după ce Alixi sosise, chinuită de o fierbinţeală şi, fiindcă nu voise să fie văzută în vreme ce era bolnavă, insistase ca prietena ei şi câţiva alţi oaspeţi să plece înaintea ei spre oază şi s-o aştepte acolo.

În trecut, al Assad fusese totdeauna un loc sigur, celebru pentru frumuseţea şi liniştea lui, dar cu o zi înainte de plecarea Morfiei într-acolo, regelui îi ajunsese la urechi vestea că activitatea briganzilor se intensificase în apropierea oazei, deşi nu se auzise nimic despre atacuri ale tâlharilor în oază sau chiar în preajma ei.

Vindecată de fierbinţeală şi hotărâtă să se bucure de câteva zile departe de solicitările copiilor, luase în râs temerile lui Baudouin când acesta, citind raportul despre briganzi, începuse să se agite la gândul călătoriei pe care ea avea de gând s-o întreprindă. Răbdarea îi pierise după ce-l ascultase câteva ore văicărindu-se şi se enervase pe ceea ce ea considerase a fi o prostie din partea lui, până ce, într-o izbucnire de furie care o uimi şi o amuţi, regele hotărâse că ori va accepta o escortă suplimentară, ori o va pune sub arest în palat.

Se plecase în faţa mâniei lui, înghiţindu-şi-o pe a sa, şi se arătase de acord cu escorta numeroasă. Iar acum membrii acesteia zăceau morţi în jurul ei, pe pământul pietros al deşertului – grămezi inerte şi însângerate, bărbaţi prăbuşiţi în poziţii nefireşti, majoritatea în culorile heraldice ale regatului Ierusalimului. Mai erau printre ei şi briganzi, uşor de recunoscut după veşmintele şi armele pe care le purtau, însă chiar o femeie care nu se pricepea deloc la război îşi putea da seama că atacatorii suferiseră pierderi mult mai mici decât apărătorii. Acum, în vreme ce privea în jur, observă că luptele se sfârşiseră. Ultimul dintre inamici fugise sau fusese ucis, iar

cei mai mulţi dintre cei care se apropiau încet de locul în care ea aştepta alături de Jubal îi erau necunoscuţi. Văzu printre aceştia câţiva dintre oamenii ei; toţi ceilalţi, cu excepţia celor doi cavaleri în veşminte albastre, purtau aceleaşi tunici cafenii simple ca Jubal şi cei trei tovarăşi ai lui. Încruntându-se, se întoarse spre el.

— Cine sunteţi voi? Nu v-am mai văzut până acum. De unde aţi apărut?

Jubal o privi cu faţa lipsită de orice expresie.

— Suntem de aici, doamnă, din Ierusalim. Ne îndreptam spre casă după o patrulare liniştită, când v-am văzut din întâmplare, de acolo – spuse el arătând cu mâna o creastă joasă, cam la o leghe de locul în care se aflau acum. Am văzut lumina soarelui oglindită în armele voastre, ne-am oprit să ne uităm mai bine şi apoi, cum priveam de sus, i-am zărit pe ceilalţi apropiindu-se din spate, pe acolo. Ştiam că nu aveaţi cum să-i vedeţi şi ne-am dat seama, după numărul lor, că veţi avea nevoie de ajutor, aşa că am venit. Dar ei au ajuns la voi înaintea noastră. Totuşi, adăugă Jubal ridicând din umeri, am sosit la timp pentru a vă salva, doamnă, iar aceasta e o binecuvântare. Iată că vine sieur Godefroi. El e comandantul nostru.

— Dar cine sunteţi voi? insistă ea cu încordare în voce, iar omul o privi mirat, de parcă regina ar fi trebuit să ştie cine erau ei.

— Eu sunt Jubal, doamnă, din patrula patriarhului.

Patrula patriarhului! Auzise de ea, fireşte. Toată lumea auzise, deşi regina aflase de ea prima dată de la Baudouin. Numele fusese iniţial peiorativ – o poreclă aruncată cu dispreţ la început, când se aflase că patriarhul înfiinţase un mic grup de cavaleri veterani cărora le acordase privilegiul de a depune jurăminte monahale, iar ei se angajaseră să-şi dedice viaţa şi priceperea în luptă Bisericii din Ierusalim, pentru protejarea pelerinilor şi a celorlalţi călători.

La început, ideea unor cavaleri – călugări sau călugări cavaleri – stârnise ilaritate. Cavalerii ospitalieri erau tămăduitori, nu luptători, titlul de cavaleri fiindu-le acordat pur şi simplu pentru a le conferi un anumit statut şi a le permite să strângă fondurile necesare în activitatea lor. Dar despre grupul cel nou se zicea că este alcătuit din călugări *războinici* – clerici

militari! Ilaritatea generală crescuse şi mai mult când se aflase că iniţial grupul era format numai din şapte oameni. Şapte cavaleri bătrâiori – căci toată lumea considerase că termenul „veteran” însemna mai degrabă venerabil – care se angajaseră să patruleze şi să menţină ordinea pe toate drumurile din regatul Ierusalimului. Ideea în sine li se păruse tuturor ridicolă.

Toată lumea era însă de acord că trebuia întreprins ceva; cel mai recent şi mai scandalos incident se petrecuse ziua în amiaza mare, când un grup mare de pelerini şi alţi călători fusese atacat chiar în apropiere de zidurile Ierusalimului. O bandă numeroasă de tâlhari ucisese mai mult de trei sute de pelerini şi luase peste şaizeci de prizonieri, pentru a obţine banii de răscumpărare. Regele refuzase ferm să se implice în pedepsirea atacatorilor, pretinzând, la fel ca de fiecare dată, că pelerinii şi călătorii nu erau responsabilitatea sa şi că bunul-simţ îi cerea să-şi păstreze toate forţele acolo unde era cea mai mare nevoie de ele, în eventualitatea unei invazii a turcilor selgiucizi, care masau deja trupe la graniţă. Patriarhul ajunsese la capătul răbdărilor şi toată lumea era convinsă că în privinţa cavalerilor veterani acţionase doar din disperare, agăţându-se de ultimul pai pentru a se menţine la suprafaţă. *Şi totuşi,* bombăneau cei mai mulţi, *şapte bătrânei…*

Şi apoi începuseră să curgă veştile din deşert – poveşti uimitoare despre mici grupuri de războinici pricepuţi, vânjoşi şi eficienţi, care provocau dezastru în rândurile oricăror tâlhari suficient de smintiţi sau de nenorocoşi pentru a se apropia de ei, vânându-i fără milă pe cei ce credeau că au avut norocul de a scăpa nepedepsiţi. Activităţile bandelor de briganzi se domoliseră în scurt timp, iar atacurile în plină zi aproape că dispăruseră în numai câteva săptămâni de la apariţia noii forţe de ripostă, astfel că acum, când trecuseră deja câteva luni de la acel început, majoritatea drumurilor din regat erau mai sigure pentru călători; singurele atacuri despre care se mai auzea erau cele ale unor bande mari şi bine organizate, cum fusese acesta asupra Morfiei şi a escortei sale. Nimeni nu mai râdea acum de patrula patriarhului; din insultă, numele devenise o onoare.

Morfia îl privea pe conducătorul patrulei apropiindu-se. Încruntat, omul nu-i remarcase încă prezenţa, iar Morfia de Melitene nu era obişnuită să treacă neobservată. Făcu un pas

în faţă şi i se aşeză în cale, privind direct în ochii lui albaştri, văzând în ei un licăr de surprindere.

Bătrâiori? îşi spuse ea. Omul ăsta nu e bătrâior! E matur, dar n-are nimic vârstnic în el. Şi ia te uită cum mă priveşte din cap până-n picioare! Aşa mânjită de sânge cum sunt, trebuie că-i par un monstru. Silindu-se să-şi ridice ochii de la rochia murdară spre chipul lui, spuse cu glas tare:

— Vreau să-ţi mulţumesc, *messire,* pentru că mi-ai salvat viaţa. Îţi rămân adânc îndatorată, iar recunoştinţa soţului meu nu va fi, îţi făgăduiesc, mai mică decât a mea.

O cută apăru pe fruntea omului, transformându-se într-o încruntătură serioasă.

— M-aş lipsi bucuros de recunoştinţa voastră, doamnă, cu condiţia ca soţul domniei tale să promită că nu va mai face niciodată prostia de a-ţi da voie să pleci la drum fără o escortă mult mai numeroasă.

Morfia zvâcni din cap cu indignare, deşi ştia că omul are dreptate.

— Eşti insolent, *messire!*

Încruntătură lui se accentuă.

— Serios, doamnă? Se pare că în lumea domniei tale, de la recunoştinţă la ostilitate nu e o cale prea lungă. Dacă noi n-am fi apărut aşa cum am făcut-o, ai fi fost deja prizoniera lor şi acum te-ai fi rugat şi ai fi implorat să mori cât mai repede. Dacă mă crezi insolent pentru ce am spus, uită-te în jur la morţii lăsaţi în urmă.

Unul dintre cavalerii ei păşi înainte şi făcu un gest brusc cu braţul în aer, pentru a-l opri.

— Destul, *messire*! Cum îndrăzneşti să vorbeşti aşa în faţa reginei tale?!

Godefroi abia dacă privi spre cel care intervenise, dar făcu ochii mari şi repetă întrebător:

— Regina mea?

Privirea lui o măsură din nou din cap până-n picioare, examinându-i hainele mânjite, părul zbârlit şi faţa murdară, cu dârele de sânge lăsate de propriile ei degete.

— Da, răspunse cavalerul, doamna Morfia de Melitene, soţia regelui Baudouin şi regina Ierusalimului. Îngenunchează şi prezintă-ţi omagiile!

Godefroi întoarse capul şi-l privi cu evident dispreţ, apoi

hotărî să-l ignore şi, fără a-i adresa vreun cuvânt, se răsuci din nou spre regină.

— Îmi cer iertare, doamnă. Dacă aş fi ştiut cine sunteţi, mi-aş mai fi domolit criticile. Dar ceea ce am spus este adevărat.

Morfia înclină capul.

— Ştiu, *messire.* M-am simţit insultată, deşi n-am fost. Pot să întreb care îţi este numele?

Şi văzându-i zâmbetul larg, deschis, cavalerul încuviinţă.

— Da, doamnă. Sunt Godefroi de St Omer… Sau mai bine zis am fost Godefroi de St Omer. Acum sunt doar fratele Godefroi.

Regina surâse din nou.

— Înţeleg. Vreme de ani buni am fost contesă de Edessa, iar acum sunt regina Ierusalimului. Titlurile acestea necesită… o perioadă de adaptare până ce ne devin familiare. Ei bine atunci, frate sieur Godefroi de St Omer, dacă mă vei căuta la palat, îmi va face plăcere să-ţi prezint recunoştinţa mea, a soţului şi a copiilor mei într-un mod mai oficial şi mai plăcut. Când te putem aştepta?

Cavalerul îşi îndreptă spinarea şi îşi puse pumnul drept deasupra inimii, înclinându-şi capul în semn de omagiu.

— Iertaţi-mă, doamnă, dar mi-e teamă că n-am să pot veni. Sunt călugăr acum, deşi încă novice, şi sunt legat prin jurăminte care-mi interzic prezenţa între femei, chiar dacă acestea se dovedesc a fi de viţă nobilă şi binevoitoare… Godefroi ezită o clipă, apoi continuă cu umbra unui zâmbet pe buze: Sau ar trebui să spun *mai cu seamă* dacă se dovedesc a fi de viţă nobilă şi binevoitoare. Însă vă mulţumesc pentru intenţie. Şi acum – adăugă el privind în jur fără a mai zâmbi – dacă-mi veţi permite, voi face rost de nişte cai şi un mijloc de transport pentru domnia voastră, fiindcă trăsura în care aţi venit nu mai poate fi folosită, şi vă vom însoţi înapoi în oraş… Presupunând, fireşte, că doriţi să vă întoarceţi acolo în loc să vă continuaţi călătoria.

Morfia încuviinţă.

— Aveţi dreptate, *messire.* Ar fi o prostie să ne continuăm drumul când atâţia din escorta mea au fost ucişi. Mă voi întoarce la soţul meu. Puteţi face aranjamentele necesare.

O clipă mai târziu el plecă să-şi vadă de treburi, iar Morfia aşteptă ca salvatorii ei să pregătească mijloacele prin care s-o poată duce înapoi acasă. Faptul că rămăsese singură nu o

nemulţumea şi nu o neliniştea defel, fiindcă învăţase cu o cutremurătoare claritate că, atunci când spuneau *în plină viaţă suntem totuşi în moarte,* oamenii Bisericii nu greşeau deloc. Supravieţuirea ei în măcelul din care tocmai scăpase fusese un mic miracol pe care nu îl conştientiza încă pe deplin, privind în jur cu uimire şi o anume veneraţie acum, că viaţa ei era în siguranţă. Simţea nevoia să găsească o modalitate concretă prin care să-i răsplătească pe oamenii aceştia care îi veniseră în ajutor cu atâta dăruire de sine, pe aceşti călugări războinici care nu aşteptau nici o recompensă. Deşi iniţial adoptase şi ea convingerea generală că grupul de veterani era incompetent şi inutil, acum ştia că le datorează viaţa şi că nu va mai permite nimănui să-i vorbească vreodată de rău sau să-i trateze cu dispreţ. Numai un neghiob, îşi spuse ea acum, ar accepta cu ochii închişi opiniile celorlalţi, indiferent în ce privinţă, fără să încerce cât de cât să afle singur adevărul. Iar Morfia de Melitene nu era câtuşi de puţin o neghioabă.

2

Intrarea dublă în grajdurile dăruite de rege noii forţe de apărare a patriarhului abia dacă putea fi recunoscută ca atare, dacă nu ştiai bine ce cauţi, îşi spuse de St Omer în vreme ce se apropia; locul părea pustiu şi părăsit, unicul semn de viaţă fiind micul grup de cai închişi în padocul de lângă vechiul zid sudic. Pe măsură însă ce ochii i se adaptară la strălucirea reflectată de zidurile din piatră goală, zări silueta unui bărbat aşezat pe un scaun cu spătar din piele, alături de una dintre intrări, cea mai mare, de o formă vag rectangulară. Cu scaunul sprijinit de perete, omul părea să doarmă dus; purta o tunică simplă, cafenie, la fel ca însoţitorii lui de St Omer, şi toată lumea ştia că stă de pază, asigurându-se că nici un nepoftit nu se apropia de grajduri.

Chiar văzute de aproape, cele două intrări nu semănau deloc cu nişte uşi; erau doar două deschideri săpate în zidul ce fusese ridicat în faţa unei grote, în colţul de sud-vest al Muntelui Templului, pentru a se crea un spaţiu de depozitare. Deschiderile nu aveau o formă bine definită şi nu semănau una cu cealaltă, iar privindu-le, un observator neavizat ar fi văzut doar două găuri întunecate, cu marginile nefinisate, care nu i-

ar fi atras câtuşi de puţin atenţia, fiindcă deasupra lor se înălţa colina încununată de fosta moschee al-Aqsa, Domul Stâncii, al treilea loc sacru al islamului, ca importanţă, după Mecca şi Medina. După cucerirea Ierusalimului în 1099, magnifica moschee fusese profanată şi transformată în palat regal pentru suveranii creştini, iar acum era reşedinţa lui Baudouin şi a soţiei sale, Morfia.

Paznicul deschise ochii şi se ridică, întinzându-se şi căscând, apoi se apropie de padoc şi deschise poarta, ţinând-o astfel până ce nou-sosiţii intrară şi descălecară. De St Omer şi Gondemare îşi deşeuară caii şi se pregăteau să-i ţesale când paznicul le spuse că avea loc o Adunare a cavalerilor şi că fraţii îi aşteptau să li se alăture cât mai curând. Cei doi se priviră nedumeriţi, iar Jubal luă frâiele din mâna lui de St Omer.

— Am eu grijă de cai, spuse el. Voi duceţi-vă la ceilalţi. Nu uitaţi să le spuneţi că aţi întâlnit-o pe regină.

De St Omer se întoarse şi-l privi, dar expresia lui Jubal era indescifrabilă.

— Îţi mulţumesc, n-o să uit, replică el şi-i făcu semn lui Gondemare să-l însoţească la grajduri.

Ambele intrări dădeau în acelaşi spaţiu larg, dar înăuntru, ruinele unui al doilea zid construit din cărămizi de lut şi cu rămăşiţele a două uşi largi din lemn se întindea în lateral; din mijlocul lui, perpendicular pe el, un alt zid împărţea spaţiul vast în două secţiuni. Bolta era înaltă, poate cât doi oameni solizi unul deasupra altuia, şi săpată în stâncă, dar spre dreapta şi spre stânga cobora treptat. Înăuntru mirosea a cai şi fân; în partea dreaptă a zidului despărţitor se aflau boxe reconstruite acum, după ce zăcuseră nefolosite zeci de ani, iar zona din stânga fusese împărţită în camere de locuit, cu paturi, scaune şi mese rudimentare, plus alte câteva piese simple de mobilier.

În partea din spate a acestei zone de locuit, un separeu înalt din lemn, cu o uşă îngustă, oferea spaţiul în care călugării se puteau întâlni şi ruga nestingheriţi. Un alt paznic stătea în faţa acestei uşi – un cavaler fără însemne pe veşminte, cu o tunică albă, simplă, peste cămaşa şi pantalonii de zale. Omul luă poziţie de drepţi când de St Omer şi Gondemare intrară în sală şi rămase astfel, privindu-i, până ce ajunseră în faţa lui. Atunci, pe un ton oficial, rigid, îi întrebă pentru ce veniseră. Fiecare se apropie şi-i şopti ceva la ureche, după care paznicul încuviinţă

şi se relaxă vizibil.

— Totdeauna mi-e teamă că va uita cineva parola, murmură el. A trecut prea mult timp de când n-am mai avut Adunări în mod regulat. Mă bucur să văd că v-aţi întors cu bine. V-aţi distrat?

De St Omer îşi scoase cingătoarea de care era prinsă sabia în teacă şi o depuse pe podea, la picioarele paznicului.

— Da, ne-am distrat, în ultimul moment. Am întrerupt un atac ceva mai devreme, la nici două leghe de aici. Un grup numeros.

Alături de el, Gondemare îşi lăsase şi el armele pe pardoseală.

— Ce se întâmplă acolo? întrebă el cu un gest din cap spre uşa închisă.

Paznicul, Geoffroi Bissot, ridică din umeri.

— Ce ştiţi voi ştiu şi eu, dar orice ar fi, e ceva suficient de important pentru a necesita o întrunire a întregului consiliu. O să aflu eu până la urmă ce se întâmplă, dar azi a venit cineva nou, aşa că e ceva în legătură cu asta. André de Montbard. Îl cunoaşteţi?

Gondemare clătină din cap, dar de St Omer răspunse:

— Da, eu îl cunosc... Sau cel puţin îl cunoşteam odată. N-am mai auzit de el de multă vreme, de când eram un băietan. Şi de unde a venit, ai idee?

— Direct din Franţa, după cum arată. Un domnişor. A sosit azi după-amiază şi imediat sieur Hugues a trimis vorbă ca toată lumea să se adune aici. Abia au început, nu-i nici o jumătate de oră de atunci, aşa că ritualul nu s-a încheiat încă. Staţi puţin, să vă anunţ eu.

Îşi scoase pumnalul din teacă şi se întoarse pentru a bate cu el în uşă; când aceasta se deschise, Bissot îl salută pe paznicul din interior, intră şi vesti sosirea celor doi rostindu-le numele: sieur Gondemare de Arles şi sieur Godefroi de St Omer. Fără vreun titlu monahal. După ce intrară amândoi în cămăruţa luminată de sfeşnice, Bissot închise uşa în urma lor şi îşi reluă datoria de paznic.

În ciuda numeroaselor lumânări aprinse, de St Omer avu nevoie de câteva clipe înainte de a-i recunoaşte pe toţi cei aflaţi în faţa lui; în cele din urmă îl văzu pe Hugues de Payens în colţul estic al încăperii lungi şi înguste, îmbrăcat în veşmintele

alb cu negru ale Ordinului Renaşterii în Sion, şi schiţă o plecăciune adâncă spre el, rostind totodată formula de salut tradiţională a celor ajunşi mai târziu la reuniuni. Lângă el, Gondemare îi urmă exemplul, repetând formula cuvânt cu cuvânt. De Payens înclină capul, acceptând astfel salutul lor, iar cel aflat în dreapta sa – o versiune mult îmbătrânită a acelui André de Montbard pe care de St Omer şi-l amintea din copilăria lui – înclină de asemenea din cap, în semn de bun-venit. De Payens ridică apoi o mână, cerându-le astfel nou-veniţilor să rămână pe loc, şi începu rugăciunile finale ale ceremoniei. Toţi aşteptară în tăcere, cu capetele plecate, până la formula de încheiere, „Aşa să fie”, pe care o repetară la rândul lor, după care se relaxară şi fiecare se aşeză unde putu – unii pe taburete cu trei sau patru picioare, alţii pe buştenii şi pietrele mânjite de funingine de lângă foc. De Payens îi făcu semn lui André de Montbard să se aşeze pe unicul scaun de lemn din încăpere, apoi se întoarse spre confraţii săi.

— Oaspetele nostru ne aduce veşti de acasă şi de aceea m-am gândit că el ar trebui să vorbească mai întâi, dat fiind că nici unul dintre noi nu ştie ce are de spus. Sieur André, vrei să începi?

De Montbard se aşeză mai bine în scaun şi se uită în jur, privindu-i în ochi, pe rând, pe toţi cei şase confraţi prezenţi, după care îşi masă rădăcina nasului între arătător şi degetul mare.

— Ei bine, începu el, nu am multe noutăţi, şi totuşi am multe să vă spun şi să învăţ de la voi, aşa că daţi-mi voie să încep prin a vă transmite binecuvântarea şi urările de bine ale contelui Hugues de Champagne, seneşalul ordinului nostru, dar şi pe cele ale Consiliului Guvernator. Principala mea misiune este aceea de a vă informa că, deşi urma să vină aici anul acesta, contele Fulk de Anjou n-o va putea face. Are probleme presante care îl vor ţine acasă, dar speră să le poată rezolva la vreme, astfel încât să vă viziteze anul următor.

Privi din nou în jur şi flutură mâna pentru a indica încăperea în care se aflau.

— Trebuie să vă spun că sala asta mă uimeşte. Totul mă uimeşte, de fapt... tot ce aţi reuşit, tot ce aţi făcut în răstimpul scurt pe care l-aţi avut la dispoziţie – abia ceva mai mult de un an. Şi încă nu ştiu ce aţi realizat cu adevărat... Ei bine, ce

anume aţi făcut, de fapt?

De Payens izbucni într-un râs scurt.

— Am devenit călugări cu tot ce trebuie, inclusiv cu capetele rase.

— Da, asta văd. Şi totuşi nu sunteţi călugări, nu-i aşa? N-aţi îmbrăcat cu adevărat rasa monahală.

— Nu, nu chiar. Suntem novici. Încă nu ne-am depus legămintele. Dar ne pregătim şi suntem decişi să le depunem cu toată solemnitatea, atunci când va veni vremea.

— Dar de ce, pentru numele lui Dumnezeu? De ce aţi considerat necesar să faceţi aşa ceva?

— Fiindcă numele lui Dumnezeu a fost singurul care ne-a trecut prin minte pentru a pune în aplicare instrucţiunile aproape irealizabile pe care le-am primit ultima dată din Franţa. Călugări fiind, stabiliţi *in situ,* măcar avem posibilitatea să încercăm.

— Păi, în mod cert ordinele pe care le-aţi primit au fost prosteşti şi nerealiste, replică de Montbard. În mare parte, acesta este şi motivul pentru care am venit eu aici: am fost trimis să modific acele instrucţiuni după ce voi analiza situaţia voastră de aici. Trebuie să înţelegeţi că Hugues de Champagne n-a ştiut nimic despre ceea ce vi s-a cerut. Ordinele pe care le-aţi primit prin Gaspard de Fermond v-au fost trimise fără ca el să vadă despre ce este vorba. Nici unul dintre consilierii care le-au formulat nu a fost vreodată în Ierusalim, aşa cum probabil că aţi bănuit. Iar acum, vă rog să-mi povestiţi cu de-amănuntul cum aţi ajuns să vă călugăriţi şi să locuiţi în aceste… grajduri.

O jumătate de oră mai târziu, oaspetele aflase tot ce era de aflat despre activităţile confreriei în Ierusalim în anul care se scursese, iar când de Payens sfârşi de povestit, de Montbard rămase tăcut o vreme, clătinând din cap admirativ, după care începu să pună întrebări.

— Deci spuneaţi că patriarhul anticipase că va avea probleme serioase în încercarea de a-l convinge pe rege să vă acorde ceea ce aţi cerut, dar e limpede că le-a depăşit. Cum a reuşit?

Godefroi de St Omer îşi drese glasul, apoi răspunse pe un ton limpede şi sec, care îi vădea mintea ascuţită şi educaţia aleasă:

— A făcut cel mai simplu lucru posibil. I-a spus regelui exact

ceea ce aveam noi de gând. Dar a făcut-o în aşa fel, încât Baudouin a sesizat imediat că propunerea noastră are avantaje pentru el. Ca rege şi comandant suprem al armatelor din Ierusalim, ameninţat cu invazii de pretutindeni, a refuzat întotdeauna să-şi reducă forţele defensive; strict vorbind însă, noi nu făceam parte din oastea lui. Noi aveam fiecare seniorul nostru căruia îi datoram în primul rând credinţă, aşa cum ei, la rândul lor, îi datorau lui. Prin urmare, rege fiind, şi-a putut exercita autoritatea asupra lor scoţându-ne pe noi de sub controlul seniorilor în mod legitim, în numele Bisericii-Mame, asigurându-se în acelaşi timp că reputaţia sa va creşte de pe urma acestei acţiuni – o acţiune binevenită, revoluţionară – şi că toată lumea o va considera un pas mare către distrugerea bandiţilor care puneau în pericol viaţa pelerinilor şi a călătorilor.

De St Omer îi făcu apoi semn lui de Payens, care preluă firul de la el şi continuă.

— Baudouin nu e prost, iar noi ne-am susţinut cazul ştiind bine acest lucru. El şi-a dat seama imediat că propunerea noastră nu-l va costa nimic şi că nu avea de asemenea nimic de pierdut acceptându-ne cererea. În cel mai rău caz, s-a gândit el, aveam să ne dovedim ineficienţi; totuşi, urma să constituim o prezenţă militară vizibilă pe drumurile din regat, acest lucru demonstrând tuturor că măcar încercase ceva. În caz contrar însă, şi ţinând seama că pe el nu-l costa nimic, cel puţin mai slăbea presiunea asupra sistemului de drumuri şi asupra pelerinilor. Aşa se face că ne-a dat permisiunea de a ne alătura Bisericii, în calitate de călugări luptători, răspunzători în primul rând în faţa arhiepiscopului Warmund, simpla noastră existenţă constituind un plus pentru reputaţia lui de rege înţelept.

— Călugări luptători... Sunt uimit că papa a acceptat aşa ceva.

— Aici, în Ţara Sfântă, din toate punctele de vedere – mai puţin al titlului oficial – papă este patriarhul Ierusalimului, iar nevoile lui lasă în umbră orice alte consideraţiuni.

— Şi câţi sunteţi, şapte?

— Da, şapte.

— Şi veţi fi opt, replică de Montbard, privind la toţi, pe rând. Voi fi onorat să mă alătur vouă, dacă mă primiţi. Contele

Hugues mi-a dat permisiunea să rămân aici în Outremer, printre voi, dacă acceptaţi. Cu condiţia, aşa cum am spus deja, să mă primiţi…

Hugues de Payens zâmbi.

— De ce nu te-am primi? Eşti deja unul dintre noi, legat prin aceleaşi jurăminte – doar că acum va trebui să faci şi legământ de castitate. Te-ar reţine acest lucru?

De Montbard îi întoarse zâmbetul.

— La vârsta mea? Nicidecum. Soţia mi-a murit cu şase ani în urmă, iar focurile mi se răciseră chiar înainte de asta. Nu, un jurământ de castitate nu mă va deranja. Dar… Dar mai sunt şi alţii aici, printre voi, care nu sunt nici cavaleri, nici membri ai ordinului. Am văzut şase cel puţin când am sosit, de dimineaţă – toţi îmbrăcaţi la fel, în tunici cafenii simple şi cămăşi de zale. Cine sunt ei şi ce rol au aici?

De Payens se întoarse spre de St Omer.

— Godefroi, îi răspunzi tu? La urma urmei, a fost ideea ta să-i recrutăm.

— Da, replică el şi se ridică în picioare, înclinând din cap spre de Montbard. Bun-venit, sieur de Montbard! Nu cred că mă mai ţii minte, dar eu îmi amintesc bine de domnia ta din copilărie, când veneai în vizită la tatăl meu, Henri de St Omer de Picardia.

De Montbard încuviinţă.

— Îmi amintesc foarte bine de tatăl domniei tale, sieur de St Omer, deşi mă tem că nu acelaşi lucru pot spune despre domnia ta.

— Nici n-ai avea cum. Eram doar un copil când te-am văzut ultima dată, iar domnia ta erai pe atunci un cavaler cu renume.

Godefroi făcu o pauză scurtă, apoi flutură din mână şi reluă:

— Oamenii aceia despre care ai întrebat sunt cei datorită cărora putem face ceea ce facem. I-am numit sergenţi şi, cu toate că nu sunt nici cavaleri, nici membri ai ordinului, avem deplină încredere în ei, fiindcă îi cunoaştem bine pe toţi. Cei mai mulţi dintre ei au venit aici odată cu noi, când am pus piciorul în Ţara Sfântă pentru a-i alunga pe musulmani, şi ne-au rămas alături de atunci, ca servitori, tovarăşi de arme, paznici şi camarazi. Loialitatea şi buna lor credinţă faţă de noi sunt dincolo de orice îndoială. Când ne-am asumat viaţa monahală, am fost obligaţi să renunţăm la fostele noastre identităţi şi la

toate însemnele heraldice aferente şi, în consecinţă, retrăgându-ne din lume, ne-am văzut nevoiţi să ne despărţim de toţi servitorii şi de toate ajutoarele noastre. Din păcate – şi acesta este un lucru la care nu ne-am gândit înainte – oamenii aceştia devotaţi nu aveau unde să se ducă şi ce să facă, fiindcă depindeau în întregime de noi pentru a le asigura tot ce le trebuie în viaţă, în schimbul ajutorului şi loialităţii lor. Spre mâhnirea noastră, am constatat că de fapt nu le oferisem nici o libertate; dimpotrivă, îi întemniţasem fără a le da cele de trebuinţă, într-o lume străină lor, din care nu aveau cum să mai scape. Şi de aceea au refuzat să plece, spunând că ne apăraseră şi ne susţinuseră ani la rândul şi că legămintele noastre monahale nu aveau nici o legătură cu faptul că vom avea în continuare nevoie de aceeaşi apărare şi susţinere, dat fiind că nu intenţionam nicidecum să renunţăm la lupte. Urma să fim cavaleri în continuare, iar asta însemna ca ei să ne poată sluji mai departe, dacă nu ca monahi, măcar în calitatea aceasta de cavaleri. Era un argument convingător, care ni s-a părut cu atât mai mult aşa când ne-am gândit că, dacă noi şapte urma să patrulăm singuri pe drumuri – şi la vremea aceea se părea că nu aveam – încotro nu mai rămânea nimeni pentru a săpa în templu. Hugues?…

De Payens continuă:

— Am vorbit cu patriarhul şi am decis să-i implicăm şi pe ei ca sergenţi voluntari, fraţi mireni, care să respecte programul nostru de rugăciuni şi regulamentul căruia aveam să ne supunem, fără a fi însă nevoiţi să depună şi ei legămintele noastre. Fiecare dintre noi avea cel puţin doi oameni în slujba lui, iar mulţi dintre servitori erau însoţiţi la rândul lor de alţii – prieteni şi familie, tovarăşi de arme şi veterani ai căror stăpâni fuseseră ucişi în luptă sau de vreo boală. Aşa se face că suntem acum şapte cavaleri – opt, odată ce ni te vei alătura – şi douăzeci şi trei de sergenţi.

— Toţi arată la fel. De unde aţi avut bani să-i îmbrăcaţi aşa?

— Uniformele ne-au fost dăruite de patriarh – un gest menit probabil să-i evidenţieze contribuţia la bunăstarea regatului. Noi însă le-am acceptat fără a ne preocupa prea mult de motivele lui.

— Şi cum a rămas cu jurămintele voastre de sărăcie?

— Iată o întrebare inteligentă. Am făcut un compromis în

privinţa asta, după discuţia cu patriarhul. Monseniorul are nevoie de noi ca de o forţă combatantă, dar la fel ca regele, nu vrea să fie răspunzător de echiparea şi dotarea noastră; spune că dioceza lui nu-şi poate permite asemenea cheltuieli continue. Godefroi a reţinut exact cuvintele lui şi mai târziu ni le-a repetat, iar noi ne-am legat de expresia pe care el a folosit-o – cheltuieli *continue* – şi am subliniat că nu suntem totuşi lipsiţi de mijloace. În mod normal, la depunerea jurămintelor, toate bunurile noastre vor fi cedate Bisericii, în schimbul sprijinului pe care ea ni-l va oferi. De aceea, i-am sugerat patriarhului că ne-am puteam modifica legămintele obişnuite de sărăcie, astfel încât acestea să satisfacă cerinţele noastre speciale aici, în Ierusalim şi pe ale lui, de fapt. Fiecare dintre noi avea să depună jurământ de sărăcie, dar în loc să ne donăm Bisericii întreaga avere, aveam să păstrăm totul între noi, în comun cu fraţii noştri, pentru binele confreriei şi al scopurilor ei.

De Montbard făcu ochii mari de mirare.

— Dar acesta este jurământul *nostru,* cel pe care îl rostim când ne alăturăm Ordinului Renaşterii să păstrăm toate bunurile în comun, pentru binele comun.

— Sigur că da! exclamă de Payens cu un zâmbet larg. Dar patriarhului nu i-am spus nimic despre asta, iar el a acceptat cu bucurie sugestia noastră, care îl scutea de grijile ulterioare de a ne asigura armuri, echipament, arme, harnaşament şi cai. Aşa că suntem destul de bine echipaţi şi capabili să ne satisfacem nevoile zilnice, aşa modeste cum sunt ele.

De Montbard clătină din cap.

— Sunteţi uluitori! Şi toţi luaţi parte la aceste patrulări?

— Da, deocamdată, replică de Payens ridicându-se în picioare şi întinzându-se cu un mormăit de plăcere. Sper însă că va veni şi vremea în care doar cei mai tineri dintre noi, nu mai mulţi de doi-trei o dată, vor pleca în patrulări, însoţiţi de sergenţi. Asta ne-ar conveni.

— Într-adevăr, interveni de St Agnan, fiindcă nimeni nu ştie, şi nici nu-i pasă nimănui, cine patrulează, cât de des sau pe unde, atâta vreme cât drumurile rămân sigure. Astfel, câţiva dintre noi vor participa îndeosebi la patrulări, în vreme ce restul se vor ocupa în primul rând de săpături.

— Dar puteţi avea chiar atâta încredere în sergenţi? întrebă

de Montbard întorcându-se spre de Payens. Ai spus că da, şi îmi dau seama că asta crezi, dar eu nu pot să nu mă îndoiesc, fiindcă oamenii aceştia nu ştiu nimic despre ordinul nostru şi despre secretele lui. Cum veţi ascunde săpăturile de ochii lor? Nu-mi dau seama cum ar fi posibil aşa ceva pe o perioadă mai îndelungată.

De Payens ridică din umeri, netulburat.

— Încă nu ştim asta, dar *le vom păstra* secrete. Nu avem de gând să dăm posibilitatea nimănui din afara ordinului să bănuiască, ori măcar să-şi imagineze, că aici se întâmplă unele lucruri despre care ei nu au habar. Ar fi cea mai mare prostie din partea noastră. De aceea, poate că în cele din urmă sergenţii vor locui în altă parte. Asta n-ar mira pe nimeni, fiindcă totdeauna lucrurile au stat aşa, noi fiind cavaleri, iar ei oameni de rând. Acum, că noi vom deveni călugări legaţi prin jurăminte monahale, iar ei vor rămâne în afara Bisericii, situaţia va fi la fel: vieţi separate, locuinţe separate. Şi activităţi separate, duse, în cazul nostru, în secret.

— Şi cum vă veţi numi… sau cum ne vom numi?

— Ce vrei să spui?

— Aveţi nevoie de un nume, Hugues, tu şi confraţii tăi. Dacă veţi deveni călugări, vă va trebui un nume potrivit cu cine sunteţi şi ce faceţi. Patrula patriarhului nu mi se pare deloc un nume adecvat pentru un ordin monahal.

— Dar ce are? interveni Gondemare. Mie mi se pare că ne descrie fidel.

— Dar îl lipseşte demnitatea. Aveţi… avem nevoie de ceva mai potrivit. Ceva care să ne reflecte ţelurile.

— Cum vi se pare numele Cavalerii de pe Muntele Templului? sugeră de Montdidier, care de obicei rămânea tăcut în public, iar acum se crispă când îi văzu pe toţi întorcându-se spre el şi privindu-l. La urma urmei, aşa ne spune toată lumea în ultima vreme, adăugă el pe un ton defensiv.

— Este adevărat? întrebă de Montbard şi, când ceilalţi încuviinţară, clătină din cap spre Payen. Este un nume… sugestiv, cred, şi îmi închipui că ar putea deveni popular, însă… Făcu o strâmbătură şi reluă: Am impresia că, totuşi, nu va prinde şi că în cele din urmă va intra în uitare. Subliniază prea mult atât cine suntem, cât şi unde ne aflăm. *Cavalerii* de pe *Muntele Templului…* Şi ar putea atrage o atenţie nedorită

asupra acţiunilor noastre. Are cineva vreo altă sugestie?

— Oştenii Săraci ai lui Iisus Hristos.

Fusese vocea lui Hugues de Payens, iar cuvintele lui atraseră toate privirile din încăpere. În tăcerea care se lăsă, fiecare cugetă la propunerea lui.

— De unde a venit asta? întrebă de Montbard.

— Nu ştiu. Cuvintele mi-au venit pur şi simplu în minte.

— E perfect! Voi, ceilalţi, ce părere aveţi?

Numai de Montdidier nu era de acord.

— Cred că e un nume ipocrit, spuse el.

Hugues se holbă la el.

— Ipocrit? Cum poţi spune asta, Payen?

— Foarte uşor, fiindcă aşa e. Mi se pare o ipocrizie din partea noastră să folosim numele lui Iisus, mai cu seamă numele întreg, Iisus Hristos, ţinând seama de convingerile noastre… Iar ipocrizia Bisericii e cea care ne cutremură în primul rând.

De Payens oftă adânc, audibil.

— Ţestosule, am mai discutat de o sută de ori despre asta! Cu toţii suntem de acord în ceea ce priveşte importanţa misiunii care ne aşteaptă. Suntem de asemenea de acord că Biserica creştină este o entitate fără justificare şi că numai prefăcându-ne că ne conformăm principiilor şi aşteptărilor ei putem spera să ne îndeplinim misiunea. Iar până acum ne-am bazat pe aceste lucruri în tot ce am întreprins. Acest nume este potrivit pentru ceea ce am acceptat noi să facem: el ne va permite să ne vedem de treabă fără a fi sâcâiţi de nimeni şi ne va conferi un aer de probitate morală şi de încredere. Eu cred că ar trebui să-l adoptăm. Toţi cei care sunt de acord să ridice mâna.

Propunerea lui obţinu şase voturi pentru şi unul împotrivă, iar de Montdidier dădu din umeri resemnat, bombănind că îşi retrage orice obiecţie. Numele prinse la toţi ceilalţi, fiecare repetându-l pentru sine cel puţin o dată, iar când sfârşiră îşi îndreptară iar ochii spre de Payens.

— Aşa să fie! spuse el. Începând de astăzi, ne vom numi Oştenii Săraci ai lui Iisus Hristos. Să ne rugăm ca, prin acest nume, să ne putem ridica la înălţimea responsabilităţii care ne-a fost încredinţată.

— Amin, aşa să fie! replicară toţi.

— Între timp însă, avem şi alte responsabilităţi, mai presante, spuse de Montbard. De aceea ne-am strâns aici. Când crezi că veţi începe să săpaţi?

Întrebarea aduse pe buzele lui de Payens un zâmbet sec. Ridicându-se şi ducându-se spre centrul încăperii lungi şi înguste, îi făcu semn lui de Montbard să se apropie, iar acesta îl urmă până în dreptul unei gropi săpate în podea. Era largă, dar puţin adâncă, de nici trei degete, şi praful fusese îndepărtat de pe fundul ei, lăsând să se vadă dedesubt piatra.

— Uite pe ce stăm, spuse de Payens, ghemuindu-se şi trecându-şi palma pe piatra goală. Este exact ca bolta de deasupra noastră. Nu degeaba i se spune Muntele Templului: e chiar un munte. Dar dacă sub picioarele noastre se află ruinele unui templu, aşa cum susţin tradiţiile ordinului, construirea lui trebuie să fi costat foarte mult, ori în scripturi nu se pomeneşte nicăieri despre aşa ceva. Până ce nu vom afla mai multe, de pildă unde anume să săpăm, mi-e teamă că nu prea avem ce să facem. Nimeni nu ar ezita să sape un tunel în piatră, dacă asta trebuie să facem, dar ar fi o mare prostie să începem înainte de a şti în ce direcţie să săpăm.

André de Montbard privea încruntat în groapa din podea, cu braţele încrucişate la piept, muşcându-şi buza de jos. Apoi se răsuci pe călcâie şi studie încăperea şi zidurile înconjurătoare. În cele din urmă se întoarse spre de Payens şi dădu din cap, ca şi cum ar fi luat o hotărâre.

— S-ar putea să am eu o soluţie. Am adus documente din partea seneşalului, iar unul dintre acestea e o hartă copiată cu mare atenţie după cea din arhivele ordinului. Se zice că ar înfăţişa planul Templului lui Solomon şi unul dintre labirinturile de tuneluri din jurul lui. *Se zice,* repetă el apăsat, ridicând o mână pentru a-i împiedica pe ceilalţi să-l întrerupă. Este o copie fidelă a unui document antic, dar altceva în afara vechimii lui nu poate fi atestat. Se află de o mie de ani în posesia ordinului, dar e mult mai vechi de atât, iar din câte ştim noi, corectitudinea lui nu a fost încă verificată. Dar l-am adus cu mine. Este în cufărul lung din lemn, alături de lucrurile mele, în încăperea cealaltă, iar dacă voi aveţi ceva asemănător, un plan sau o hartă a oraşului de astăzi, le putem compara.

— Exact asta vom face, replică de Payens, pocnind din degete pentru a le atrage celorlalţi atenţia. Montdidier şi

Gondemare, aduceţi aici cufărul lui *messire* André, vă rog!

Câteva momente mai târziu, toţi erau aplecaţi deasupra mesei, privind harta întinsă şi fixată cu pietre în cele patru colţuri. Multă vreme nimeni nu spuse nimic, fiecare încercând să priceapă ceva din ceea ce vedeau, străduindu-se în zadar să suprapună, în minte, desenul de pe hartă peste peisajul din jur.

Într-un târziu, Archambaud de St Agnan întinse arătătorul şi atinse un punct pe hartă.

— Aici, exclamă el. Oare nu aici suntem noi acum? Iată, se vede zidul, care coboară în pantă acolo, unde sunt liniile acelea ondulate. Ăsta e locul în care ne aflăm noi acum, în grajduri.

— Dar nu sunt grajduri marcate pe hartă, de St Agnan.

El nici măcar nu ridică ochii pentru a vedea cine vorbise.

— Nu, sigur că nu. Nici palatul regelui nu apare, şi nici moscheea al-Aqsa, care a existat înainte. Când a fost desenată harta, tot locul acesta era ocupat de templu. Grajdurile au fost săpate mai târziu, după ce *noul* templu a fost distrus şi probabil după construirea moscheii – iar asta se întâmpla la mai bine de şase sute de ani după distrugerea noului templu. Hugues, când a fost distrus primul Templu? Şi când crezi că a fost trasată harta asta?

De Payens ridică din umeri şi privi spre André de Montbard, care făcu o grimasă şi spuse:

— Primul Templu? Nu pot decât să bănuiesc… Cu două mii de ani în urmă? Trebuie să fi fost cel puţin atât. Titus a distrus templul construit de Irod la patruzeci de ani după moartea lui Iisus, iar asta se întâmpla acum o mie două sute de ani. Harta aceasta înfăţişează Templul lui *Solomon,* care fusese ridicat cu multe sute de ani înainte.

— Ei bine, ţinând seama de toate aspiraţiile noastre, sper să te înşeli, de St Agnan, răsună grav glasul lui de Payens.

— De ce? Eu cred că am dreptate, dacă ne uităm la ce avem în faţă. Şi dacă am… De St Agnan ezită o clipă, încruntat, apoi puse degetul pe acelaşi punct pe care îl arătase mai înainte. Dacă am dreptate, înseamnă că acum ne aflăm exact *aici.*

— Înţeleg asta. Dar dacă nu greşeşti şi într-adevăr ne aflăm acolo unde spui tu, înseamnă că suntem… Dă-mi voie puţin…

Se aplecă şi puse degetul mare pe punctul arătat de St Agnan, apoi întinse palma şi îşi aşeză vârful degetului mijlociu în centrul formei care desemna pe hartă clădirea principală a

templului. Rămase astfel, cu degetele întinse, şi măsură din ochi distanţa acoperită.

— Aş zice, reluă el după o vreme, că suntem la cel puţin şaizeci de paşi mari de zidul exterior al templului propriu-zis, unde ar trebui de fapt să fim. Asta ca să nu mai adaug că suntem la suprafaţă, când ţinta noastră se află dedesubt, la adâncime.

— Păi, şi ce-i cu asta? întrebă de St Agnan perplex. Ştiam de la bun început că va trebui să săpăm. Ordinele primite spuneau clar acest lucru.

Nimeni altul nu mai vorbi, dar după privirile stânjenite ce alergau de la de Payens la de St Agnan, era limpede că unii dintre cei prezenţi aveau aceeaşi părere. Numai pe chipurile lui de St Omer, de Montdidier şi de Montbard nu se putea citi asta şi cel dintâi sparse în cele din urmă tăcerea.

— Ceea ce vrea Hugues să spună este că palatul regelui e chiar în spatele nostru, aşa că singura direcţie în care putem săpa este drept în jos şi pe urmă în lateral, până ce ne vom putea întoarce din nou ca să ne îndreptăm spre fundaţia templului. Iar între noi şi ţinta noastră se află Muntele Templului. Întregul munte. Dacă e să săpăm un tunel de aici până în locul în care vrem să ajungem, trebuie s-o facem prin piatră dură, tot drumul. Asta ne-ar lua ani întregi şi, în plus, nu avem unelte şi nu suntem nici specialişti.

De St Agnan se înroşi când înţelese adevărul spuselor lui de St Omer. André de Montbard rămase cu ochii plecaţi spre hartă, bătând gânditor cu unghia punctul pe care uriaşul îl arătase mai devreme.

— S-ar putea ca de St Agnan să se fi înşelat, spuse el. Poate că interpretăm greşit ceea ce vedem aici, dar chiar şi aşa nu e nici o îndoială că ne aflăm pe un pat de stâncă. Trebuie să aflăm mai multe despre locul acesta. Trebuie să ştim unde anume să săpăm şi cum să procedăm. La cine am putea găsi informaţiile necesare?

După alte momente de tăcere, se auzi vocea lui de St Omer.

— Chestia asta n-o să-ţi placă, André, dar răspunsul la întrebarea ta se află în arhivele ordinului, acasă, unde cineva ar fi trebuit să facă mai multe cercetări înainte de a te trimite pe tine aici. Ordinul are în arhivele sale informaţii mai corecte despre Ierusalim şi despre templu decât oricine altcineva. La

urma urmei, cele întâmplate aici, în aceste locuri, constituie istoria noastră, iar strămoşii noştri au luat documentele cu ei când au plecat, apărându-le de hoţi şi de distrugere. Nimeni – nici o persoană, nici o organizaţie de nicăieri – nu deţine informaţii mai ample şi mai corecte pe această temă, decât ordinul nostru. Însă n-ar trebui să vă spun eu asta vouă, fiindcă de fapt de aceea suntem aici şi de aceea ni s-a încredinţat misiunea despre care vorbim.

— Numai că noi suntem *aici,* iar informaţiile sunt *acolo,* acasă, murmură de Payens. Le putem obţine, dar asta ne va lua timp, poate prea mult timp. Şi noi ce vom face între timp? De Montbard, ai vreo idee?

— Da, am. Două idei. În primul rând, să examinăm celelalte documente pe care le-am adus cu mine. Nici măcar nu ne-am uitat încă la ele, căci contele Hugues mi-a cerut să ţi le înmânez ţie în persoană, dar ştiu că sunt multe materiale acolo. Singurul lucru pe care l-am văzut a fost harta aceasta, fiindcă însuşi contele era foarte mândru de măiestria celui care a realizat-o şi mi-a arătat-o înainte de a pleca; aţi văzut şi voi că era închisă, împreună cu alte desene, în carcasa ei. Din câte ştiu eu, celelalte documente ar putea conţine toate informaţiile de care avem nevoie; contele era perfect conştient de ceea ce vi s-a cerut şi de ce va trebui să faceţi voi în privinţa asta.

De Montbard se răsuci şi arătă spre caseta pe care o deschisese pentru a scoate harta. Capacul ei era încă ridicat, lăsând la vedere un etui din piele groasă aflat sub cilindrul în care fusese planul templului, plus alte hărţi mai mici.

— Bănuiesc, continuă el, că toate pergamentele, toate documentele şi desenele din etuiul acela au o anume relevanţă pentru discuţia noastră de acum.

De Payens încuviinţă.

— S-ar putea să ai dreptate. O să le studiem cu atenţie pe toate, imediat ce vom sfârşi aici. Dar spuneai că ai două idei. Care este a doua?

— Să verificăm supoziţiile lui de St Agnan cu privire la hartă, fiindcă, dacă el are dreptate, comoara pe care o căutăm s-ar putea afla chiar sub fundaţia palatului… sub moschee. De Montbard ignoră icnetul surprins al lui de Payens şi continuă să vorbească încet, ca pentru sine. Dacă aşa stau lucrurile, misiunea noastră ar putea fi îndeplinită mai repede. Nu şi cu

mai puţin efort însă, fiindcă vom fi nevoiţi să săpăm în piatră. Distanţa de străbătut ar putea fi însă mai scurtă. Ne-ar lua ani întregi, probabil, dar nu foarte mulţi. Trebuie să găsim o altă hartă, mai recentă, a oraşului, şi să localizăm templul pe ea. Apoi le vom compara şi ne vom da seama exact ce anume arată desenul acesta. Unde am putea găsi o asemenea hartă?

— Mă îndoiesc că există vreuna.

Toate privirile se întoarseră spre Payen de Montdidier, care nu mai vorbise de când îşi retrăsese obiecţia cu privire la numele cel nou. Zâmbind cu nervozitate, ridică mâinile şi adăugă:

— Dacă există, nu poate fi decât în două locuri şi nici unul nu este de dorit, din punctul nostru de vedere: regele ar putea avea una în palatul lui sau patriarhul la reşedinţa sa. Nimănui altcuiva nu i-ar trebui o asemenea hartă şi, dacă am întreba despre una, probabil că am fi bănuiţi imediat că punem ceva la cale. Dar dacă vreţi, pot să întreb data viitoare când mă duc la reşedinţa arhiepiscopului. M-am împrietenit cu unul dintre clericii de acolo şi, dacă stau să mă gândesc, probabil că am să găsesc o modalitate de a-l întreba într-o doară, fără să bată la ochi.

— Foarte bine, Ţestosule, aşa să faci, îi spuse de Payens, după care se întoarse spre de St Omer. Ce-aţi făcut în patrulare, Godefroi? Aveţi ceva interesant de raportat?

De St Omer se ridică pentru a da raportul.

— Da, *messire* de Payens. Am salvat astăzi viaţa soţiei regelui, regina Morfia, iar ea ne-a mulţumit călduros.

Asigurându-se astfel că toţi ochii era îndreptaţi spre el, povesti aventura în cele mai mici detalii, fără a lăsa nimic nespus.

Devenise o obişnuinţă ca fiecare comandant de patrulă să dea personal raportul la întoarcerea la grajduri şi să răspundă la toate întrebările confraţilor, fiindcă în zilele de început ale patrulei, când briganzii încă nu ştiau bine despre existenţa lor, fiece zi era diferită de cele anterioare şi merita studiată, pentru că din ea se puteau învăţa lecţii extrem de folositoare în viitor. Odată cu trecerea timpului însă, tâlharii deveniseră mai puţin agresivi în faţa a ceea ce se transformase rapid într-o forţă certă de urmărire şi pedepsire, astfel că numai patrulele în care se înregistrau evenimente deosebite erau apoi dezbătute.

Iniţial, numele reginei provocă rumoare, dar când deveni limpede că nu se întâmplase nimic grav în cursul atacului, cavalerii îşi pierdură rapid interesul. Toţi erau pe deplin conştienţi că importante în ziua aceea erau în primul rând documentele pe care André de Montbard le adusese de acasă.

Întrunirea luă sfârşit odată ce de St Omer îşi sfârşi raportul, iar după ce el, de Payens şi de Montbard – cei trei confraţi care ştiau cât de cât să citească – examinară documentele, deveni clar că de fapt nu aveau nevoie de o hartă contemporană a Ierusalimului. Hârtiile trimise de seneşal conţineau, într-o formă sau alta, aproape toate informaţiile necesare. Într-o scrisoare adresată lui de Payens şi scrisă chiar de mâna lui, contele Hugues de Champagne spunea că înţelege perfect dificultăţile pe care de Payens şi confraţii săi le vor avea de întâmpinat în îndeplinirea misiunii încredinţate, şi că se străduise să le asigure copii cât mai fidele după fiecare document care avea relevanţă pentru Templul din Ierusalim şi pentru comoara pe care ei urmau s-o caute. Aceste copii, continua contele, erau de fapt copii după alte copii, fiindcă originalele erau atât de vechi, încât erau păstrate şi protejate cu mare grijă, fiind închise ermetic şi ferite de contactul cu aerul şi umiditatea care riscau să le distrugă complet. Copiile însă fuseseră făcute de cei mai experimentaţi şi mai pricepuţi clerici ai săi, fiecare fiind apoi controlată cu atenţie pentru a corespunde cu originalul în cele mai mărunte detalii. Trimisese câte două copii ale fiecărui document, una în scrierea originală în care fuseseră consemnate informaţiile respective şi cealaltă în latina în care fuseseră traduse toate documentele după sosirea acestora în Galia, cu o mie de ani în urmă.

După câteva zile, cei trei cavaleri catalogaseră şi verificaseră toate informaţiile trimise de conte, stabilind fără urmă de îndoială că ţinta lor era situată, cel puţin parţial, sub fundaţiile moscheei al-Aqsa. O distanţă de minimum şaizeci de paşi îi despărţea de obiectivul lor din măruntaiele templului şi în cea mai mare parte era vorba despre piatră. Nivelurile inferioare ale muntelui în sine, aflaseră ei din cele citite, erau străbătute de reţele de tuneluri săpate în decursul mileniilor, dar accesul la ele părea să fie restrâns la zonele interioare ale templului. Numai oamenii dinăuntru puteau intra în tuneluri iniţial, iar după aceea templul fusese distrus, zona sa subterană

fusese demolată şi umplută cu pământ de înşişi preoţii iudei, cu o mie de ani în urmă, pentru a înfrânge legiunile lui Titus. Cavalerii ştiau că, deşi exista posibilitatea să dea în cursul săpăturilor peste un vechi tunel, în acest caz fiind nevoiţi doar să îndepărteze materialele adunate acolo de la ultima lui utilizare, şansele unui asemenea noroc erau foarte, foarte mici.

Hugues de Payens le prezentă situaţia celorlalţi cavaleri la următoarea lor Adunare oficială, în vreme ce sergenţii se aflau în oraş, petrecând la o sărbătoare locală.

— Situaţia, respectiv distanţa la care se află ţinta noastră, este aşa cum am bănuit la început. Suntem departe de locul în care trebuie să ajungem. Dar există şi alte considerente care, împreună cu toate celelalte, ne vor face viaţa foarte interesantă în viitor. Am examinat informaţiile pe care ni le-a trimis seneşalul şi vă putem spune o serie de lucruri cu absolută certitudine, pe baza celor descoperite în documentele primite. În primul rând, comoara pe care o căutăm se află într-adevăr acolo. Nu există nici o îndoială în acest sens şi suntem încrezători că ştim şi anume unde este. Din nefericire, misiunea de a o găsi, sau mai bine zis de a ajunge la ea, pare a fi de o dificultate herculeană. Solul de sub fundaţiile templului este străbătut de pasaje şi tuneluri, dar nu există intrări cunoscute spre nici unul dintre acestea; în plus, nu avem cum să ajungem la ele prin ceea ce am putea considera a fi mijloace normale. Ştiţi cu toţii că nu ne putem duce pur şi simplu şi să începem să săpăm lângă zidurile palatului; de aceea, trebuie să ne croim drum drept în jos, prin stânca muntelui, de aici, din aceste grajduri. După o pauză, în care aşteptă ca ascultătorii săi să asimileze cele spuse, continuă: Estimăm că va trebui să săpăm cam treizeci de paşi în jos, adică treizeci de metri, apoi de acolo în unghi drept spre interior, pe sub fundaţiile palatului, despre care credem că sunt totodată fundaţiile primului Templu, al lui Solomon; asta ar însemna cam încă cincisprezece-douăzeci de metri. Va dura ani buni, dar cu noroc şi cu o pază eficientă, o putem face.

— Cum adică, pază eficientă? întrebă Geoffroi Bissot cu vocea sa joasă, iar de Payens se întoarse spre el şi zâmbi.

— Pentru protecţia noastră, frate. Vom avea nevoie de paznici ca să ne asigurăm că nimeni din exterior nu se va apropia suficient de mult pentru a începe să suspecteze că

săpăm tuneluri.

— Şi cum vei face asta, mai cu seamă la început? Săpăturile în rocă dură, cu târnăcoape de oţel, fac zgomot, nu glumă. Şi la cine te referi când spui „nimeni din exterior”? La cei din afara grupului nostru de aici, sau la cei care nu sunt membri ai ordinului? Fiindcă dacă e vorba de aceştia din urmă, atunci sunt de acord cu fratele de Montbard – propriii noştri sergenţi ne vor sta probabil în cale. Nu sunt oameni lipsiţi de minte, Hugues, şi dacă îţi închipui că poţi ascunde de ei, vreme de câţiva ani, ceea ce facem noi aici, cred că te înşeli amarnic.

— Fatal chiar, aş putea spune, replică de Payens. Dar nu la asta m-am referit. Nu putem disimula faptul că săpăm – cel puţin nu de oamenii noştri. Dar putem să le oferim un motiv credibil pentru săpături, fără a le destăinui totul. Să zicem, de exemplu, că vrem să clădim o mănăstire subterană – chilii în stânca vie a muntelui – ca o penitenţă spre gloria lui Dumnezeu. Vom avea însă motive excelente pentru săpăturile noastre, vă făgăduiesc, motive suficient de veridice pentru a fi acceptate fără crâcnire de fraţii noştri sergenţi. Când am vorbit de oameni din exterior, exact la asta m-am referit: oameni din afara grupului nostru de aici, din grajduri. Suntem un ordin monahal, sau vom fi la vremea potrivită, iar asta înseamnă că ne vom fi retras din lume. Prin urmare, lumea nu va avea nici motivele, nici dreptul să se amestece în treburile noastre. Nimeni nu ne va deranja, nimeni nu ne va tulbura singurătatea şi izolarea. Cât despre zgomotul uneltelor de oţel, acesta va fi de scurtă durată. Adică va continua câtă vreme vom săpa, dar pe măsură ce puţul va deveni mai adânc, coborând mai mult sub pardoseală, se va atenua.

— Cât de larg va fi tunelul şi cine va săpa?

— Toţi vom săpa, iar tunelul vertical va fi cât mai îngust posibil atât cât să-i permită unui om să lovească cu barosul şi altuia să îngenuncheze şi să fixeze dalta, şi suficient pentru ca amândoi să poată manevra lopeţile. Vom avea nevoie de pene – Jubal le numeşte dălţi – şi cleşti pentru a le ţine, baroase grele, târnăcoape, lopeţi şi diverse alte unelte. Odată ce vom săpa suficient de adânc, ne vor trebui vinciuri şi scripeţi pentru a ridica molozul la suprafaţă. Dar de toate acestea vom avea grijă mai târziu, când le va veni rândul.

De Payens se întrerupse, conştient de liniştea celor din jur,

şi privirea îi trecu de la unul la altul, după care continuă:

— Probabil vom lucra, la început cel puţin, în schimburi de câte doi, cu durata pe care o vom găsi acceptabilă. Şi asta vom afla pe parcurs, tot din experienţă. Şi în cele din urmă, după ce ne vom crea o rutină şi puţul se va adânci, vom avea nevoie ca alţii să lucreze sus, pentru a ridica şi a arunca resturile. Dar cu voia Domnului, munca va continua zi şi noapte fără întrerupere; între timp, vom respecta şi programul de patrulare a drumurilor. Nici pe acesta nu-l vom întrerupe şi va fi pus în aplicare de echipe de câte zece sergenţi, însoţiţi de cel puţin un cavaler, uneori de doi sau mai mulţi. Astfel, activitatea noastră de suprafaţă se va desfăşura în continuare, concomitent cu cea subterană.

Bissot încuviinţă, pe gânduri, mângâindu-şi barba.

— Pare ceva… complex.

— Este, şi va rămâne aşa, dar nu va fi ceva imposibil, frate, replică de Payens, apoi îşi îndreptă spatele şi cuprinse în priviri întreaga adunare. Toate acestea sunt ceva nou, fireşte, şi totul a fost pus la punct în mare grabă, dar am reuşit multe în aceste ultime zile. Planurile noastre decurg bine şi, până la sfârşitul lunii, vom începe să săpăm. Între timp, patrulele îşi fac datoria, iar faptul că am salvat viaţa reginei Morfia nu va dăuna câtuşi de puţin cauzei noastre. Să ne rugăm ca norocul să ne însoţească în continuare, fraţii mei. Aşa să fie!

3

Şi norocul îi însoţi încă de-a doua zi, când de Payens şi de St Omer primiră invitaţia de a veni la palatul regal după-amiază. La ora stabilită, regele îi primi fără a-i lăsa deloc să aştepte – un eveniment atât de neobişnuit şi de uimitor, încât ambii cavaleri simţiră un val de emoţie când intrară în sala de audienţe.

Baudouin le Bourcq, regele Ierusalimului, îi întâmpină cu o deosebită cordialitate, strângându-le mâinile călduros şi trimiţându-şi gărzile din încăpere, cerându-i în acelaşi timp unui servitor să le cheme pe soţia şi pe fiicele lui. Din rapiditatea cu care Morfia şi fetele ei, însoţite de doică, se prezentară, era limpede că se aflaseră prin apropiere, aşteptând invitaţia. Regele îi prezentă pe cei doi cavaleri celor

patru fiice ale sale, explicându-le fetelor că ei erau cei care salvaseră viaţa mamei lor din mâinile bandiţilor musulmani cu o zi în urmă. Copilele făcură câte o reverenţă drăguţă, plecându-şi capul şi murmurând câte o mulţumire. Doar cea mai mare, în vârstă de paisprezece ani, pe nume Melisende, lăsă impresia de sinceritate, aşa cum se cuvenea unei tinere prinţese. Cea de-a doua, Alice, cu doi ani mai mică, părea morocănoasă şi ţâfnoasă, încruntându-se pe sub sprâncene. Celelalte două, Hodiema şi Joveta, erau două fetiţe obişnuite, peltice, cu gropiţe în obraji şi chicote copilăreşti. Îndată ce scurta ceremonie luă sfârşit, tatăl lor bătu din palme şi le trimise în camerele lor împreună cu doica, zâmbind înduioşat până ce fetele ieşiră şi uşa se închise în urma lor.

Înainte ca regele să se întoarcă spre ei, de Payens întrerupse tăcerea care se lăsase.

— Înălţimea Voastră, trebuie să subliniez că eu nu m-am aflat printre cei care au salvat-o pe regină…

— Ştiu asta, *messire* de Payens, aşa cum ştie şi soţia mea – aici regina surâse şi îşi înclină fruntea spre de Payens – dar mi-am spus că n-am de ce să derutez copilele. Doi cavaleri au salvat viaţa mamei lor, iar ele au venit şi şi-au exprimat recunoştinţa în faţa a doi cavaleri; asta e tot ce-şi vor aminti ele mai târziu. Acum vă rog să vă aşezaţi, iar Morfia şi cu mine vom face la fel.

Cei doi cavaleri schimbară între ei priviri nedumerite în vreme ce se apropiau de masa care le fusese indicată, la care cuplul regal se aşeză şi le făcu semn să procedeze aşijderea. Pe masă aştepta o tavă cu pahare şi o carafă mare din argint, pe al cărei gât lung se zăreau mărgele mici de apă, iar Morfia turnă ea însăşi în pahare. După ce gustară din delicioasa băutură cu gust de lămâie şi-i lăudară aroma excelentă, regele se lăsă pe spătarul scaunului şi-şi drese glasul înainte de a se lansa în discursul pregătit. De Payens observă cât de aproape îşi urmărea regina soţul, privirile ei zburând necontenit de la buzele la ochii lui.

— Cred că nu există cuvinte potrivite pentru a exprima fidel cât vă sunt de îndatorat, începu regele, cu un zâmbet neaşteptat în colţul gurii. Soţia mea m-a convins de acest lucru. Chiar şi fără spusele ei însă, tot aş fi venit aici pentru a vă transmite acelaşi lucru. Până ieri, când au adus-o oamenii

voştri acasă, nu m-am gândit niciodată la ce ar însemna s-o pierd – nu doar ucisă de briganzi, ci în orice alt fel. Întâmplarea de ieri şi sosirea voastră la timp m-au făcut să-mi dau seama prin ce situaţie riscantă a trecut şi să înţeleg ce ar însemna pentru mine pierderea ei. Nu exagerez când spun că nu există cuvinte care să poată reda ceea ce simt. Şi astfel...

Din tonul cu care vorbea, era limpede că se întrerupsese doar pentru a se gândi mai bine la ce avea să spună mai departe, şi nici unul dintre cei doi cavaleri nu schiţă vreo mişcare.

— Când am auzit prima dată de domnia ta şi de prietenii domniei tale, sieur Hugues, mi-am spus că probabil veţi fi o problemă şi o sursă de necazuri. Ridicând o mână, de parcă ar fi crezut că unul dintre ei îl va contrazice, continuă: De atunci mi-am schimbat părerea, fiindcă valoarea pentru întregul stat a activităţii voastre a devenit în scurt timp evidentă chiar şi pentru cei mai fervenţi duşmani ai voştri. Eu n-am fost niciodată unul dintre ei, dar la început n-am ezitat să mă alătur celor care glumeau pe seama voastră. Ca rege al Ierusalimului, şi ştiu că înţelegeţi bine acest lucru, încă din ziua în care am acceptat coroana m-am simţit încolţit de problema pe care voi aţi ales s-o atacaţi – aceste tâlhării la drumul mare care par a ameninţa acum însăşi existenţa statului. Suntem înconjuraţi... regatul este înconjurat de armate musulmane, pregătite şi dornice să ne atace. La început erau numai turci selgiucizi, iar îngrijorarea pe care ne-o stârneau nu era foarte mare, fiindcă deja îi învinsesem şi îi alungasem din Ierusalim în 1099. Dar asta era situaţia acum douăzeci de ani. Acum am intrat într-un nou mileniu şi ne vedem confruntaţi cu un nou tip de duşman, nişte războinici care-şi spun sarazini. Deocamdată ştim prea puţine despre ei, dar nu mă îndoiesc că vom afla mai multe şi o vom face pe pielea noastră. În prezent, nu ştiu decât că spionii mei insistă să-mi repete că sarazinii sunt acolo, în deşertul Siriei, imediat dincolo de graniţele noastre. Singurul lucru care îi ţine departe şi-i împiedică să ne atace neîntârziat este faptul că armata noastră este vigilentă şi gata de luptă. Dar această vigilenţă ar fi grav afectată, cred eu, în clipa în care aş trimite o parte din ea în ceea ce ştiu că ar fi o încercare inutilă de a ţine piept unor trupe extrem de mobile ca aceste bande de briganzi. Din câte ştiu eu însă, este posibil ca unii dintre cei mai temuţi

membri ai lor să nici nu fie briganzi, ci iscoade ale sarazinilor, trimise pentru a mă determina să fac exact asta: să-mi risipesc forţele în încercarea de a contracara atacurile banditeşti. Şi apoi aţi apărut voi şi v-aţi dus la de Picquigny care, deşi om al Bisericii, este un bun strateg şi un om pragmatic, fără teama de a se angaja într-o luptă dreaptă. Aşa cum ştiţi, mi-a vorbit despre cererea voastră şi mi-a spus că mi-aş face mie însumi un mare bine, la un preţ de nimic, dacă v-aş scuti de îndatoririle cavalereşti faţă de seniorii voştri şi v-aş trece sub autoritatea lui, cu condiţia să vă păstraţi capacitatea de luptă şi să patrulaţi pe drumuri. Propunerea lui mi s-a părut şocantă la început. Cavaleri războinici – fireşte; e ceva normal şi după voia lui Dumnezeu. Dar *călugări* războinici?! Cuvântul Domnului în privinţa aceasta e limpede şi fără subînţelesuri, înscris pe tablele de piatră aduse de Moise de pe munte: *Să nu ucizi.* Dar patriarhul nostru, om sfânt şi cucernic, a fost suficient de luminat la minte pentru a înţelege că Dumnezeu oferă propriile Sale soluţii pentru ameninţările la adresa învăţăturilor şi a Bisericii Sale. Am cugetat mult timp la asta şi în cele din urmă am hotărât că Warmund are dreptate, aşa că i-am acceptat sugestia. Dar am fost puternic motivat de gândul că voi putea beneficia de serviciile voastre fără ca pe mine să mă coste ceva. Recunosc în faţa voastră că altfel nu aş fi acceptat niciodată să vă eliberez de îndatoririle voastre anterioare. Acum îmi dau seama – şi fără a avea nevoie de îndemnurile soţiei mele pentru asta, repet – că am greşit fiind atât de... Nici nu ştiu care e cuvântul potrivit... Cinic? Lacom? Poate ambele.

Regele întinse braţul către soţia lui, care îi luă mâna într-a ei.

— Ştiu că nu cereţi nimic pentru voi înşivă, continuă monarhul, şi că vreţi să depuneţi jurământ de sărăcie. Iar regina mi-a subliniat că e convinsă de sinceritatea voastră în această privinţă. Şi totuşi, cred că există ceva ce aş putea face pentru voi, un modul în care v-aş putea fi de un ajutor *practic* în activitatea voastră, fie cu arme şi armuri, fie cu cai. Pot fără îndoială să-mi extind protecţia asupra voastră şi îmi voi consemna intenţiile în scris. Acest lucru va garanta cel puţin că nimeni nu se va mai încrunta la voi de acum înainte şi vă va împiedica pe voi să păcătuiţi luptând împotriva netoţilor aşa-zis creştini, pentru a vă apăra onoarea. Apoi adăugă privindu-i pe

rând pe cei doi cavaleri, orice urmă de umor din glasul său pierind: Aşa deci, pot face pentru voi ceva în schimbul serviciului pe care mi l-aţi adus ieri?

De Payens privi pieziş la de St Omer, iar acesta clătină din cap.

— Ce? Ce este? întrebă regele imediat. Există o neînţelegere între voi. Spuneţi-mi ce e!

De Payens ridică ochii spre el şi dădu din umeri.

— Înălţimea Voastră, este o problemă internă a grupului nostru, una pe care o dezbatem de luni întregi.

— O problemă internă? Referitoare la ce?

— Referitoare la grajdurile în care ne-am stabilit, Înălţimea Voastră.

— Ah! Ei bine, e de înţeles. Trebuie că sunt inacceptabile! Vă voi găsi imediat alte locuinţe.

— Nu! exclamă de Payens, apoi, uimit de propria-i vehemenţă, îşi plecă fruntea. Iertaţi-mă, Înălţimea Voastră, dar nu suntem câtuşi de puţin nemulţumiţi de locuinţa noastră; doar că unii dintre fraţi o consideră prea luxoasă.

Regele deveni conştient de apăsarea crescândă a degetelor soţiei sale pe mâna lui şi se întoarse spre ea. Morfia îl privea fix, cu o sprânceană ridicată într-o expresie pe care el o cunoştea bine. *Întreabă-l ce vrea să spună!* părea ea să strige. Tuşind pentru a-şi drege glasul, regele se răsuci spre de Payens.

— Prea... luxoasă, deci. Nu sunt sigur că înţeleg ce vrei să spui cu asta, sieur Hugues.

— Noi am devenit recent călugări, Înălţimea Voastră, suntem de fapt abia novici, îndrumaţi doar de arhiepiscopul de Picquigny, iar viaţa noastră a fost... nu tocmai exemplară din multe puncte de vedere, lipsită categoric de numeroase virtuţi creştine. De aceea, mai mulţi fraţi de-ai noştri – suntem şapte cu toţii, ştiţi asta, deşi există un al optulea care doreşte să ni se alăture – mai mulţi fraţi sunt de părere că ar trebui să fim mai zeloşi în căutarea iluminării şi a mântuirii. Ei cred că grajdurile sunt prea calde, prea confortabile, că îndeamnă la lenevie şi la lâncezeală. Din acest motiv, ar vrea să schimbe ceva.

— Să le facă mai puţin luxoase? întrebă regele, încruntat. Şi spune-mi, omule, pentru numele lui Dumnezeu, cum se gândesc ei să le facă astfel?

Hugues de Payens ridică din umeri expresiv, sugerând că nici el nu putea înţelege una ca asta.

— Ei ar vrea să ne gândim cu toţii la o misiune cu adevărat de penitenţă. Şi propun ca, în timpul liber pe care îl avem, atât cât e el după împlinirea tuturor îndatoririlor şi obligaţiilor noastre, să lucrăm cu toţii la săparea unei mănăstiri adevărate sub grajduri, în piatra vie a Muntelui Templului.

— Să săpaţi o mănăstire adevărată?

Regina se aplecase în faţă, întrerupându-i pentru prima dată.

— Soţul meu, dacă-mi dai voie să vorbesc, eu cred că sieur Hugues se referă la săparea unor chilii în piatra muntelui. Am dreptate, sieur Hugues?

De Payens se înroşi.

— Aveţi, Înălţimea Voastră, dar, dacă-mi permiteţi o rugăminte, aş vrea să-mi spuneţi frate Hugues, nu sieur. Aveţi dreptate, într-adevăr, numai că noi am vrea să săpăm în podea, nu în pereţi.

— Adică în jos? se miră regele. De ce aţi vrea să faceţi aşa ceva, pentru numele sfânt al Domnului?

— Tocmai pentru numele sfânt al Domnului, Înălţimea Voastră. Săpând în jos, vom avea mai mult de muncă şi deci penitenţa noastră va fi mai aspră, depărtându-ne totodată de nivelul de căldură şi confort asigurat de trupurile cailor în grajduri. Ne va lua mult timp, probabil câţiva ani, dar până la urmă vom săpa un puţ central, care va duce spre o capelă, iar de acolo vom continua în laterale, fiecare călugăr săpându-şi propria sa chilie.

— Şi chiar credeţi că această... această întreprindere... va fi una trebuincioasă?

De Payens surâse.

— Păi, ne va oferi o ţintă pentru dăruirea noastră cucernică în clipele în care nu patrulăm sau nu ne rugăm împreună. Ne va împiedica să ne lenevim şi să ne plictisim.

— Şi ce veţi folosi pentru a săpa?

— Nu ştiu, Înălţimea Voastră. Eu sunt soldat, n-am pricepere inginerească, dar unul dintre ai noştri ştie. Ne spunea despre dălţi şi pene şi baroase, apoi de scripeţi şi frânghii pentru a îndepărta molozul. Sunt sigur că are deja în minte toate detaliile necesare.

— Iar domnia ta crezi la fel, că este o idee merituoasă? La un moment dat am avut impresia că nu.

— Oh, nu, Înălţimea Voastră, câtuşi de puţin. Cred că este o idee excelentă, în principiu. Dar începutul va fi costisitor şi din acest motiv n-am susţinut-o cu tărie. Dar cu privire la valoarea ei nu am nici o îndoială.

— Dar dacă veţi găsi o comoară?

De Payens izbuti să nu arate nici o emoţie.

— O comoară, Înălţimea Voastră? Iertaţi-mă, dar nu înţeleg. Vom săpa în piatră goală.

— Da, dar cine ştie ce se poate întâmpla? Aţi putea găsi ceva în cursul săpăturilor – vreun tezaur îngropat, de aur şi pietre preţioase. S-a mai auzit de aşa ceva. Ce aţi face cu cele găsite?

Cavalerul clătină din cap.

— Păi… nu ştiu, Înălţimea Voastră. Nu m-am gândit deloc la asta.

Baudouin începu să râdă.

— Ei bine, eu m-am gândit. Ţine minte două lucruri: voi aţi făcut jurământ de sărăcie, iar Ierusalimul este al meu. Prin urmare, orice comoară, fie ea formată din monede, lingouri ori pietre preţioase, îmi aparţine mie. Vă voi da şi vouă o parte din ea, în schimbul eforturilor depuse. Eşti de acord cu asta?

— Da, înălţimea Voastră, cu bucurie, însă…

— Excelent, atunci aşa să fie! Vorbeşte cu omul vostru priceput şi află ce unelte vă vor trebui pentru săpături. Eu însumi le voi cumpăra şi vi le voi oferi, în numele reginei. Mai ai şi altceva în minte?

— Nu, Înălţimea Voastră. Nimic, decât dorinţa de a vă exprima mulţumirile noastre.

Regele se ridică în picioare, ţinând încă mâna reginei.

— Noi trebuie să vă mulţumim, frate Hugues, şi să vă oferim prietenia noastră. Dacă veţi mai avea nevoie de ceva, să-mi spuneţi imediat. Ce este? întrebă apoi, privindu-l atent pe de Payens. Am impresia că ţi-a mai venit o idee.

— Nu, Înălţimea Voastră, nu-i nimic nou. Mă gândeam doar la nevoia noastră de intimitate. Dacă lumea va auzi zgomotul săpăturilor, mulţi vor dori să ştie ce se întâmplă. Cred totuşi că nu se va auzi nimic, dat fiind că vom săpa doar în grajduri. Dar mai este un lucru de care trebuie să ţinem seama. Aşa cum

cred că ştiţi, avem cu noi nişte oameni pe care-i numim sergenţi. Au fost înainte servitorii noştri, înainte de a deveni noi călugări, iar acum ne slujesc la fel, doar că sub alt nume. Sunt cu toţii buni luptători şi, în lipsa lor, n-am fi putut face nici jumătate din ceea ce izbutim astăzi. Dar ei ne sunt fraţi mireni, nu monahi.

— Nu înţeleg ce vrei să spui? Ce importanţă are asta?

— Nu are, Înălţimea Voastră, cu o singură excepţie. După ce ne vom rosti jurămintele, va trebui să ne retragem în locuinţe separate şi de aceea v-aş ruga să ne daţi permisiunea să construim pentru ei barăci în afara grajdurilor.

Baudouin îşi drese iar glasul şi îndepărtă o scamă imaginară de pe tunica sa.

— O aveţi. Construiţi tot ce doriţi. Cât despre ceilalţi care s-ar putea întreba ce faceţi înăuntru, lăsaţi-i să se întrebe cât vor. Eu voi şti ce se petrece şi asta va fi suficient. Dar ai dreptate: nu are rost să daţi loc la vorbe, aşa că să păstrăm secretul între noi patru. Nu spuneţi nimănui despre săpături şi nici un cuvânt cu privire la comoară, adăugă regele ducându-şi un deget la buze într-un gest sugestiv. Tăcere şi confidenţialitate, prieteni, tăcere şi confidenţialitate. Rămâneţi cu bine.

Cei doi cavaleri se ridicară şi schiţară o plecăciune, rămânând aplecaţi până ce cuplul regal se retrase, apoi îndreptându-se şi ei spre ieşire.

— Ce-a fost asta?

De Payens se întoarse spre prietenul său, zâmbind deja la auzul ostilităţii din glasul lui.

— Chiar mă întrebam cât va dura înainte să sari la gâtul meu. Am numărat că am făcut douăzeci de paşi de când am ieşit din palat.

— Am fost discret. N-am vrut să strig la tine cât încă ne puteau auzi gărzile regelui. Ele au obiceiul de a nu privi cu ochi buni agitaţia în preajma suveranului. Şi acum vrei să-mi spui ce-a fost acel… acel *spectacol?*

— Păi, ce e spectacolul în general, Goff? Diversiune, amuzament, distracţie şi concentrare, totdeauna concentrare. Dar suntem încă prea aproape de gărzi pentru a discuta despre asta. Vorbim mai târziu, împreună cu ceilalţi.

De St Omer se opri brusc şi replică pe un ton scăzut:

— Ba nu, Hugues, o să vorbim acum, fiindcă vreau să înţeleg ce ai făcut în dimineaţa asta, înainte să discutăm cu ceilalţi. Nici nu-mi vine să cred că am auzit ce am auzit.

— Foarte bine, dar hai să mergem în celălalt capăt al curţii, unde să nu ne audă nimeni… Aşa, şi ce crezi că m-ai auzit spunând?

— Nu *cred* nimic. Am auzit clar cum ai trădat planurile noastre în faţa regelui.

— Eşti sigur, Godefroi? Ce anume am trădat?

— Că avem de gând să săpăm în piatră, în fundaţii.

— Ah, înţeleg. Am pomenit cuvântul fundaţii, nu-i aşa?

— Păi… nu, nu l-ai pomenit… Dar ştiam bine la ce te referi.

— Şi ştie şi regele, Goff? El ştie la ce m-am referit?

De St Omer ezită.

— Nu… Credea că vorbeşti despre construirea unei mănăstiri în piatra muntelui.

— Ei bine, chestia asta mi se pare ciudată, fiindcă exact asta credeam şi eu că am spus. Iar pe rege l-a înfuriat îndrăzneala mea?

— Nu, însă… La naiba!

De St Omer se răsuci pe călcâie şi întinse un deget în faţa prietenului său, după care rămase tăcut, încruntat, gândindu-se ce anume să spună mai departe. Apoi faţa i se însenină, ochii i se deschiseră larg şi izbucni în râs.

— Naiba să te ia, Hugues de Payens, eşti cel mai viclean, mai lipsit de scrupule şi mai abil intrigant pe care îl cunosc. N-ai spus nimic din ce am avut eu impresia că ai lăsat să-ţi scape. Şi l-ai îmbrobodit pe rege la fel de iscusit cum m-ai păcălit pe mine.

— Ba nu. Eu n-am păcălit pe nimeni, prietene. Tu singur ai făcut-o, temându-te prea tare că Baudouin mi-ar putea citi gândurile şi desluşi adevăratele intenţii. Mi-am dat seama de asta după expresia ta şi după o vreme am încetat să mă mai uit la tine, sperând că nu-ţi va sesiza nimeni îngrijorarea, aşa cum am remarcat-o eu. Cât despre îmbrobodirea regelui – n-am făcut aşa ceva. Şi nici nu l-am minţit. Fraţii chiar au vorbit despre ce i-am povestit eu, zicând că ne vom preface că săpăm pentru a construi o mănăstire. Erai şi tu acolo, aşa că trebuie să-ţi aminteşti. Am discutat împreună despre tot ce i-am spus lui Baudouin.

— Da, ştiu. Ştiam asta şi în vreme ce tu vorbeai, dar n-am înţeles ce anume faci şi cred că am intrat în panică. Dar acum, că am priceput, îmi dau seama că ai fost uluitor. L-ai dezarmat pe rege şi ai eliminat orice posibilitate ca altcineva să-i stârnească suspiciunile vorbind despre zgomote sau activităţi neobişnuite în grajduri, iar apoi l-ai convins, fără a lăsa impresia că încerci s-o faci, că ar fi cazul să plătească el pentru uneltele de care avem nevoie. Nici nu-mi vine să cred că ai reuşit toate astea în mai puţin de o oră.

— Dar nu uita de comoară.

— Da, comoara... Când a pomenit de ea, am fost convins că ştie ce avem de gând şi că se referă la comoara pe care o căutăm noi. Mi-a fost teamă că-mi va veni să vomit de spaimă. Dar apoi mi-am dat seama că se referă la o comoară obişnuită, la aur şi giuvaieruri, nicidecum la a noastră.

— Şi nici n-are mari speranţe să găsim vreuna, fiindcă ştie şi el că nu există comori îngropate în piatră seacă.

De St Omer se încruntă din nou.

— Ce vom face dacă printre comorile pe care le căutăm noi vor fi aur şi pietre preţioase?

— Vor fi. Arhivele vorbesc limpede despre asta, despre artefacte valoroase, obiecte de cult din templu şi giuvaieruri de mare preţ. Noi căutăm comoara templului, Godefroi. Pe lângă lucrurile relevante pentru tradiţiile ordinului nostru, ar putea conţine şi monede. Ai auzit tu vreodată de un preot sau un templu care să nu aibă şi o anumită avere? Dar cu privire la asta ne vom face griji atunci când vom ajunge la ea. Deocamdată, regele nu se aşteaptă să găsim ceva. Se mulţumeşte să ne lase să săpăm în inima muntelui, cu condiţia să ne continuăm patrularea pe drumuri. Şi aşa vom face, Godefroi. Aşa vom face. Acum putem merge să le împărtăşim şi celorlalţi vestea?

De St Omer se strâmbă şi flutură o mână, invitându-l s-o ia înainte. Cei doi străbătură împreună drumul spre partea de sud-est a Muntelui Templului, în vreme ce de Payens fluiera încetişor printre dinţi.

ISPITITOAREA

1

— Omul pare a fi neobosit!

Fusese vocea patriarhului Ierusalimului şi Hugues de Payens zâmbi drept răspuns, fără a-şi lua ochii de la spectacolul care se desfăşura în faţa lui.

— Aşa pare, conveni el. Dar domnia voastră mai cu seamă ar trebui să ştiţi că nu trebuie să ne încredem în aparenţe. Va obosi şi el la fel ca oricare altul, dar deosebirea pe care aţi remarcat-o e dată de faptul că este mult mai tânăr decât ceilalţi, beneficiind deci de forţa şi rezistenţa tinereţii. Ha! Ia uitaţi-vă! Se mişcă aidoma unei feline. Aş fi vrut să am patru ca el.

Urmăreau o întrecere, un antrenament la care luau parte cinci spadasini, grupaţi patru împotriva unuia singur, iar acesta din urmă, cel tânăr, îşi punea adversarii într-o lumină deloc favorabilă. Ţinea cu ambele mâini o sabie cu lama lungă, pe lângă care cele ale oponenţilor păreau mititele, şi o mânuia cu o strălucită măiestrie, trasând parcă în aer o perdea continuă, lucitoare, de mişcare. Doi dintre adversari se repeziseră simultan asupra lui, unul imobilizându-i sabia cu a sa, iar celălalt folosindu-se de acest avantaj şi apropiindu-se de el; în aceeaşi clipă însă, tânărul se răsuci agil şi se feri, sprijinindu-şi piciorul întins pe coama unui zid scund din spate. Pentru un moment încremeni acolo, cu genunchii îndoiţi în căutarea echilibrului, apoi zvâcni iar, retrăgându-se şi dublând distanţa dintre el şi atacatori înainte ca aceştia să poată face vreo mişcare. Când piciorul îi atinse din nou solul, tânărul râse şi puse vârful sabiei în pământ, indicând astfel o pauză, pe care adversarii săi istoviţi o acceptară bucuroşi.

— Foarte bine, Étienne! strigă de Payens în vreme ce spadasinii îşi trăgeau răsuflarea. Patriarhul se întoarse spre el, zâmbind.

— Înţeleg că eşti atât de impresionat, dar de ce să nu poţi avea încă patru ca el? Şi de ce numai patru? De ce nu încă douăzeci ca el?

De Payens râse.

— De ce nu? Ar trebui să am încă douăzeci precum el, aşa cum spuneţi, dar nu-i voi avea, fiindcă băiatul este un fenomen.

Este… incredibil. Încă nu-mi vine a crede că se află aici, printre noi. Şi vorbesc serios, monseniore. Foarte puţini tineri de vârsta lui, poate unul la cinci sau la zece mii, au talentul şi priceperea pe care le arată el în luptă. Dar nici măcar unul la mie dintre acei puţini despre care vă spuneam, în floarea vieţii, puternici şi plini de seva tinereţii, nu s-ar simţi tentaţi să renunţe la plăcerile lumeşti care-i aşteaptă şi să îmbrace veşmântul monahal.

— Aici ai dreptate. Lumea şi ispitele cărnii sunt foarte atrăgătoare pentru tinerii bărbaţi. Dar atunci de unde a apărut acesta? M-ai adus aici să-l văd, dar nu mi-ai spus nici cum îl cheamă, nici altceva despre el.

— Păi, cred că l-am moştenit, replică de Payens cu un zâmbet în colţul gurii, în vreme ce-l privea pe tânărul cavaler. Bunicul lui a fost naşul meu, bătrânul sieur Étienne de St Clair. Acel sieur Étienne de St Clair care, în 1066, alături de normanzi, a invadat Anglia şi a devenit apoi bun prieten şi tovarăş apropiat al lui William Bastardul, duce de Normandia şi rege al Angliei. Nu mă îndoiesc că aţi auzit despre el.

Patriarhul clătină însă din cap.

— N-aţi auzit niciodată de el? Sieur Étienne de St Clair? Uimitor! Se zice că a fost cel care l-a ucis pe regele Harold, în cursul invaziei din 1066. De St Clair a negat de fiecare dată, dar regele William însuşi a declarat că a văzut întâmplarea şi a jurat că datorită lui şi-a câştigat coroana.

— Dar cum a ajuns nepotul lui aici, în Outremer, năzuind să devină călugăr?

— Eu şi tatăl lui eram prieteni în tinereţe – nu foarte apropiaţi, dar suficient pentru a avea o bună părere unul despre celălalt, cu toate că el era cu cinci ani mai vârstnic decât mine. Robert s-a căsătorit însă de tânăr cu o verişoară bună a mea, care i-a dăruit un fiu, pe tânărul Étienne; din nefericire, ea a murit curând după aceea, răpusă de variola care le-a ucis şi pe toate cele şapte servitoare ale ei. Pe vremea aceea locuiau în partea de nord-est a Angliei, într-unul dintre castelele regelui William, construite pentru a-i supune pe saxoni şi a-i obliga să respecte noile legi. Trăiau pe un teritoriu ostil şi nu aveau nici un fel de aliaţi în apropiere; astfel, în lipsa oricăror femei, băiatul a fost crescut de călugării pe care tatăl lui îi adusese cu el pentru a le predica saxonilor Evanghelia.

Băiatul le era drag tuturor, dar faptul că a crescut printre călugări a lăsat, după cum vă puteţi aştepta, o impresie de neşters asupra lui. Totodată, a devenit un excelent luptător – două feţe ale aceleiaşi monede – încurajat şi antrenat fiind de maeştrii de arme ai tatălui său imediat ce aceştia i-au remarcat talentul. Tatăl, Robert, avea o viaţă plină, dar îndatoririle nu-i lăsau timp să-şi caute şi să-şi găsească o altă soţie, şi nici să acorde o mare atenţie creşterii fiului său. Băiatul a crescut, devenind aproape de neînvins în arenă, dar fiece clipă pe care şi-o petrecea departe de terenul de antrenament era dedicată rugăciunii. Tatălui său i s-a părut ceva nefiresc – aşa cum i s-ar părea oricărui tată, cred. Apoi a intervenit o întorsătură a sorţii care a acţionat în favoarea mea. Vă amintiţi, poate, că acum doi ani contele Fulk de Anjou a venit în vizită aici. Ei bine, când s-a întors în Anjou, l-a găsit acolo pe contele Hugues de Champagne, care îl aştepta. Împreună cu el erau şi cei doi de St Clair, tată şi fiu, care veniseră să vadă proprietăţile familiei din regiune. Într-o seară, la cină, cei doi conţi vorbeau despre noua noastră confrerie, se pare cu mult entuziasm – oricum, suficient pentru a-l entuziasma pe tatăl tânărului Étienne. Robert mi-a recunoscut numele, deşi nu ne-am mai întâlnit de peste douăzeci de ani, şi a considerat că activitatea noastră aici, în Ţara Sfântă, l-ar atrage şi pe fiul lui. Tânărul Étienne a fost de acord. Puţin mai târziu s-a întâlnit cu contele Hugues, care l-a recrutat imediat şi l-a îmbarcat pe un vas spre Cipru. Este foarte tânăr, dar mi se pare perfect pentru…

Patriarhul aşteptă un moment şi întrebă:

— Perfect pentru ce?

Dar de Payens se uita în altă parte şi-i făcu un semn cu mâna, cerându-i tăcere. Omul Bisericii se îmbăţoşă, oarecum indignat.

— Ce e? Ce s-a întâmplat? De ce m-ai oprit?

Dar imediat văzu răspunsul. Un ofiţer splendid înveşmântat, flancat de trei însoţitori, se apropiase din spate nevăzut şi acum trecea pe lângă ei, călcând cu grijă pe solul accidentat, plin de pietre, spre locul în care cei cinci spadasini stăteau de vorbă. Tunicile albastru-deschis decorate cu ghinde de aur îi identificau pe cei patru nou-sosiţi ca membri ai gărzii regale, iar cei cinci cavaleri, îmbrăcaţi şi ei în uniforme – în cazul lor tunici cafenii simple, fără nici un element distinctiv – observară

că au oaspeţi. Toţi se întoarseră cu faţa spre ei, cu chipurile preocupate şi posturi provocatoare, astfel că gărzile se opriră la doi paşi distanţă. De Payens şi patriarhul erau prea departe pentru a auzi ce-şi spun, dar glasul căpitanului, vorbindu-i celui mai tânăr cavaler, se distingea limpede.

De Payens privi în spate şi văzu o trăsură închisă, trasă de o pereche de cai şi înconjurată de o escortă numeroasă. Ferestrele erau bine acoperite de perdele.

— Trăsura regală, spuse el încet spre de Picquigny. E închisă. Oare să fie regina?

Patriarhul privi şi el în spate, dar clătină din cap.

— Nu, nu e regina. Înălţimea Sa e indispusă. Aşa e de câteva zile. Umblă o boală pe aici şi se pare că a lovit-o ceva mai de mult. Nu e nimic grav, dar suficient ca s-o ţină în camerele ei. Şi nu e nici regele, fiindcă Maiestatea Sa ar fi coborât deja şi ar fi venit să discute cu noi. Nu, trebuie să fie una dintre fete. Trăsura e suficient de mare pentru toate patru, dar mă îndoiesc că vreuna dintre ele ar catadicsi să-şi petreacă timpul în compania celorlalte.

Patriarhul privi spre stânga, unde tânărul cavaler şi tovarăşii săi vorbeau cu căpitanul, flancaţi discret de ceilalţi trei membri ai gărzii. Patru dintre cavaleri îşi puseseră deja săbiile în teacă, dar de St Clair o ţinea pe a sa în mână, iar lama ei, sprijinită lejer pe umăr, luci în lumină când tânărul se apropie de trăsură.

— Alice! murmură Warmund de Picquigny cu o stranie nuanţă de resemnare în glas. Alice trebuie să fie. Ea e singura suficient de îndrăzneaţă pentru a încălca astfel regulile de bună cuviinţă. Cavalerul tău ar putea fi în pericol, de Payens.

— Din partea prinţesei? râse acesta. Dar e o frântură de om, nici cât jumătate din el!

— Nu m-am referit la pericolul fizic, ci la cel al păcatului. Tânărul e în primejdie de moarte şi am face bine să ne apropiem şi să încercăm tot ce ne stă în putinţă pentru a-i salva sufletul. Nu am nici o îndoială că prinţesa va fi… încântată să mă vadă.

De Payens sesiză sarcasmul din glasul patriarhului, dar habar n-avea ce anume se ascundea în spatele lui, aşa că hotărî în grabă că era mai bine să-şi ţină gura până când i se va cere să vorbească. Păşi însă alături de arhiepiscop spre trăsură.

Din semiobscuritatea care domnea în trăsură, Alice zări doi bărbaţi apropiindu-se, dar erau încă departe şi, după ce le aruncă o privire, îşi întoarse faţa de la ei, considerându-i bătrâni şi deci lipsiţi de orice interes, deocamdată. Întreaga ei atenţie se îndreptă spre tânărul care venea spre ea, un flăcău cu aer solemn, cu ochi care chiar de la distanţa aceasta străluceau albaştri, şi cu o uşoară încruntătură pe fruntea largă.

Cavalerul se opri nu departe de trăsură şi înfipse sabia în pământ, fără a şti că ea îl privea prin despicătura perdelelor. Apoi, cu ambele mâini, îşi dezlegă baierele de sub bărbie şi îşi scoase gluga strâmtă a cămăşii de zale şi o lăsă să-i atârne pe spate, dându-şi la iveală părul auriu surprinzător de lung, pe care îl scutură ca un câine ieşit din apă şi îl ciufuli cu vârfurile degetelor. Când termină, îşi pieptănă în grabă şuviţele buclate şi transpirate, tot cu degetele, dându-le pe după urechi, îşi luă sabia de pe jos şi o puse sub braţ, după care se apropie de trăsură.

Alice se retrase de la fereastră, ghemuindu-se în colţul îndepărtat când îl auzi pe unul dintre soldaţi pregătindu-se să deschidă uşa. În valul de lumină ce pătrunse de afară se contură silueta necunoscutului, cu umerii largi, aplecându-se pentru a vedea în interior.

— Doamnă, aţi vrut să vorbiţi cu mine?

Ochii lui rătăceau fără să o zărească, iar ea nu răspunse, ştiind că, orbit pe moment de lumina de afară, el n-o putea vedea, aşa că era liberă să-l privească pe îndelete câteva clipe, înainte ca ochii lui să se adapteze la penumbra din trăsură.

Şi fără a rata prilejul oferit, începu să studieze meticulos perfecţiunea chipului necunoscut: ochi imposibil de albaştri sub sprâncene de un blond-auriu şi gene dese, o gură modelată ca pentru sărut, cu buze pline, impecabil arcuite şi dinţi desăvârşiţi, strălucitor de albi, şi păr lung, mătăsos şi auriu, ce cădea în bucle pe lângă gâtul lui puternic în vreme ce tânărul se apleca în faţă, încă nevăzând nimic în trăsură. Majoritatea cavalerilor aveau bărbi lungi, dar îşi tundeau părul scurt, din motive de confort şi igienă, fiindcă purtau mai tot timpul gluga strâmtă a cămăşii de zale. Tânărul acesta era exact invers, fără barbă şi cu părul lung. Din vanitate oare? Alice cugetă o clipă,

apoi alungă gândul. Dacă era vanitos, cu atât mai bine pentru ea, fiindcă va fi uşor de flatat; deocamdată însă, nu avea importanţă.

Faptul că îl observase în drum era o pură întâmplare, fiindcă tocmai se întorcea acasă de la o prietenă şi era teribil de prost dispusă fiindcă aceasta o supărase îmbolnăvindu-se, la fel ca majoritatea celor pe care îi cunoştea, şi astfel o condamnase pe ea la o după-amiază lungă şi plictisitoare de singurătate neplanificată. Aşa se face că străbătea străzile într-o izolare autoimpusă, retrăgându-se morocănoasă în penumbra trăsurii, cu perdelele de piele bine trase la ferestre. Auzise zăngănitul armelor şi o serie de strigăte şi hohote de râs în vreme ce trecea pe lângă un grup de soldaţi. Nici nu ştia cum de-i atrăsese atenţia zgomotul acela, fiindcă trecuse deja pe lângă alte grupuri asemănătoare în drumul spre casă. Ierusalimul era un ţinut de graniţă, în permanenţă ameninţat de inamicii din afară, iar armata tatălui ei era mereu în alertă, pregătită de luptă, iar asta însemna că cel mai familiar sunet din oraş era zăngănitul armelor, însoţit de râsetele şi strigătele bărbaţilor pentru care viaţa era doar o înşiruire nesfârşită de antrenamente şi încăierări.

Ceva însă în zgomotul făcut de acest grup de necioplişi o trezise din plictiseala ei, astfel că dăduse perdele la o parte şi privise afară, gata să-şi verse într-un fel sau altul furia asupra lor, dar în clipa când deschisese gura pentru a-şi chema gărzile, îl văzuse pe cel aflat acum în faţa ei şi n-o mai interesase nimic altceva. Chiar şi de la distanţă, acoperit din cap până-n picioare de zalele grele, tot i se păruse mult diferit de toţi ceilalţi. Poate că de vină fusese modul în care se mişca, fiindcă acest lucru îl deosebea net de restul tovarăşilor săi, dar din clipa în care îl zărise, plutind parcă prin aer aidoma unui leopard îmbrăcat în oţel, nu mai avusese ochi pentru nimic altceva.

Acea primă impresie de graţie uşoară, plutitoare, i se întipărise în memorie şi Alice ştia că n-avea s-o uite prea repede. Toţi cavalerii erau extrem de puternici. Acesta era un lucru atât de obişnuit, încât nimeni nu-i mai dădea atenţie, căci atunci când erau pregătiţi pentru a lupta intens şi îndelung, aşa cum făceau cavalerii, mânuind arme lungi şi grele ore în şir, zi de zi, bărbaţii îşi dezvoltau muşchi aproape gigantici. Rareori însă erau caracterizaţi şi de graţie, agilitate şi uşurinţă în

mişcare. Din cauza masei musculare uriaşe, se mişcau de obicei încet, aplecaţi de spate şi cu genunchii îndoiţi, în poziţia în care şi luptau de altfel, corp la corp, spadă la spadă, până ce victorios ieşea cel mai bun dintre ei.

Acesta era însă altfel. Alice îl zărise mai întâi ca pe o formă înceţoşată ce se mişca foarte repede, dar imediat ce ochii şi mintea ei se adaptară şi ea observă cele patru siluete ghemuite, ce se rotiră la unison, prea târziu însă, pentru a-şi urmări adversarul care se şi aruncase asupra lor, folosindu-se de un zid scund pentru a-şi lua elan şi a ţâşni peste capetele lor, într-un salt răsucit. Ateriză apoi pe picioarele îndoite, se învârti agil şi îl lovi pe cel mai apropiat oponent în spate cu latul sabiei, după care se roti din nou şi sări încă o dată, se prinse de streaşina unui acoperiş, se căţără pe pervazul ferestrei şi acolo se întoarse, râzând şi făcându-le adversarilor semne cu mâna, înainte de a dispărea în clădire.

Alice strigase vizitiului să oprească şi, când tânărul ieşise, îi ceruse căpitanului gărzilor, care îi cunoştea bine capriciile, să-l cheme la ea. Iar acum, privind chipul cavalerului, era bucuroasă că urmase impulsul ce-o îndemnase să privească pe fereastră.

Tânărul clipi des şi îşi şterse ochii, apoi clipi iar, de mai multe ori, încercând să străpungă întunericul.

— Pot să ştiu cum te cheamă? îl întrebă Alice cu o voce moale, de parcă i-ar fi fost teamă să nu-l sperie.

— Cum mă cheamă? Étienne, doamnă... Étienne de St Clair de York şi Anjou.

— Îmi pare bine să te întâlnesc, sieur Étienne. Domnia ta ştii cine sunt eu?

Tânărul cavaler clătină din cap.

— Sunt Alice le Bourcq.

El încuviinţă, dar era limpede că numele nu-i spunea nimic, iar Alice se încruntă.

— Ai sosit de curând aici? Cum se face că nu te-am mai văzut până acum?

— Nu ştiu, doamnă. Nu am venit de curând aici, dar nici de prea mult timp. Am sosit acum aproape trei luni, ca să intru în patrula patriarhului.

Ochii prinţesei se măriră.

— Fraţii! Adică eşti călugăr?

— Sper să devin călugăr în curând, doamnă. Deocamdată sunt novice şi studiez Regulamentul.

— Regulamentul? Ce Regulament?

— Regulamentul benedictin, doamnă. Felul în care îşi trăiesc viaţa fraţii monahi, conceput de însuşi Sfântul Benedict.

— Ah! Desigur!

Privindu-l îndeaproape, Alice îşi dădu seama că, deşi frumos, tânărul era mai degrabă un nerod, fără imaginaţie şi fără pic de simţ al umorului. Un nor de praf iscat în spatele lui pătrunse în trăsură, firişoarele străvezii licărind în lumina ce-i încadra umerii, iar prinţesa tuşi delicat în peticul de pânză pe care îl ţinea în mână.

— Te rog să urci şi să închizi uşa. Am nişte întrebări pentru domnia ta şi vreau să ţi le pun fără să trag praf în piept de fiecare dată când deschid gura.

— Întrebări, doamnă? Ce fel de întrebări aţi putea avea pentru mine? Doar nu mă cunoaşteţi!

Era chiar încântător cum şedea acolo cu ochii mari, cu o nevinovată surprindere, iar buzele prinţesei se curbară într-un început de zâmbet ironic.

— Iată o problemă pe care o putem corecta imediat, murmură ea, obligându-l să se aplece mai mult pentru a auzi ce spune. Dar am auzit de confraţii tăi. O dată i-au salvat viaţa mamei mele şi, cu toate că asta s-a întâmplat acum câţiva ani, ea încă le mai poartă recunoştinţă şi le este aproape. Dar eu aş vrea să ştiu, printre altele, unde ai învăţat să pluteşti aşa prin aer, deşi porţi costum întreg de zale? Aşa că vino, te rog, şi spune-mi. Haide, aşază-te în faţa mea şi închide uşa, să nu mai intre praful şi lumina soarelui.

St Clair se încruntă, dar încuviinţă. Îşi scoase sabia de sub braţ şi se aplecă în trăsură pentru a o sprijini de bancheta din dreapta, după care se prinse de uşori cu ambele mâini şi se pregăti să urce. În aceeaşi clipă însă, o voce profundă îl strigă din spate şi Alice îi zări ochii mărindu-se, surprinşi, după care tânărul se răsuci să vadă cine îl strigase. Furioasă că cineva îndrăznea să se amestece în treburile ei, se aplecă în faţă grăbită şi scoase capul pe fereastră, dând aproape nas în nas cu arhiepiscopul Warmund de Picquigny.

— Prinţesă Alice! exclamă el pe un ton cu totul diferit de cel pe care îl avusese când îl strigase pe de St Clair. Ce plăcere

încântătoare şi neaşteptată să te întâlnesc aici, atât de departe de casă! Îmi dai voie să te întreb ce anume te aduce aici, şi dacă îţi pot fi de vreun ajutor?

Vorbind, patriarhul se apropiase de trăsură şi, cu o lovitură de picior coborâse scăriţa, iar acum întinse o mână spre ea, pentru a o ajuta să păşească. Neavând încotro, prinţesa coborî din trăsură, ţinându-şi ochii plecaţi în vreme ce alegea cu grijă locul în care să pună piciorul. Observase cum tânărul cavaler rămăsese cu gura căscată când îl auzise pe de Picquigny rostindu-i titlul nobiliar, iar acum era furioasă, ştiind că rangul ei îl va copleşi şi-l va face mai dificil de sedus. Ar fi vrut să-l scuipe în faţă pe bătrânul ăsta prost şi băgăcios, dar se sili să surâdă dulce.

— Îţi mulţumesc, monseniore, dar nu am nevoie de nici un ajutor. M-am oprit doar pentru a-l întreba pe sieur Étienne cum s-a acomodat printre fraţii din patrula domniei tale.

— Ah, patrula mea… Iartă-mă, prinţesă, dar abia acum îmi dau seama că probabil nu ţi-l aminteşti pe însoţitorul meu, deşi ştiu că l-ai întâlnit o dată. Dă-mi voie să ţi-l prezint pe fratele Hugues de Payens, membru fondator al confreriei din care face parte şi fratele Étienne. L-ai întâlnit pe fratele Hugues la o zi după ce mama ta a fost salvată de tâlharii sarazini, cu câţiva ani în urmă.

Când Alice ridică fruntea pentru a-l privi pe de Payens, patriarhul întinse un braţ în trăsură şi luă sabia lui de St Clair. Sub zâmbetul cald al prinţesei, Hugues îşi duse pumnul înzăuat deasupra inimii într-un gest de salut, buzele sale schiţând un început de surâs.

— Îmi amintesc foarte bine ziua aceea, frate Hugues, deşi eram foarte tânără atunci. Tocmai îi povesteam despre această întâmplare lui sieur Étienne. Aşa este, sieur Étienne?

— Spuneţi-mi, simplu, frate Étienne, doamnă.

Pielea aurie a tânărului cavaler era acoperită acum de o boare roşiatică, provocată, îşi spuse ea, de conştiinţa faptului că ea minţea sfruntat şi îl implica şi pe el în minciuna aceea.

— Frate Étienne. Fireşte, doar ai renunţat la cele lumeşti! Uitasem.

— Nu chiar, prinţesă, interveni patriarhul întinzându-i tânărului cavaler sabia, şi acesta o luă, roşind şi mai tare. Fratele Étienne este novice deocamdată, dar în scurt timp va

depune jurămintele, legându-se să renunţe la cele lumeşti şi la multe altele. De fapt, va renunţa la diavol, la lume şi la atracţia cărnii, dedicându-şi întreaga viaţă lui Dumnezeu. Un destin minunat, pentru orice bărbat.

Alice izbuti să-şi păstreze surâsul, deşi multe luni după aceea continuase să se întrebe cum de reuşise să-şi ascundă turbarea pe care i-o stârnise obrăznicia abia disimulată a bătrânului ipocrit. Dar dezaprobarea lui nu conta câtuşi de puţin fiindcă, oricât de puternic ar fi fost el, cu titlul lui de patriarh şi accesul direct la tatăl ei, nu avea nici un motiv concret pentru a o pârî. Cunoscându-i suspiciunile stârnite în trecut de conduita ei sexuală, se străduise din răsputeri să se asigure că nu o va putea acuza de nimic, niciodată. Fusese foarte atentă şi, în ultima vreme, chiar cumpătată. Ştia însă că arhiepiscopul avea unele bănuieli cu privire la comportamentul ei în alte domenii în care drumurile li se încrucişau câteodată. Suspiciunile lui o iritau, indiferent dacă erau îndreptăţite sau nu, dar ştia că nu putea face nimic în privinţa lor. Încă nu, atâta vreme cât era încă o prinţesă lipsită de orice puteri. Dar odată ce va deveni regină – şi nici nu se gândea să nu ajungă pe tron – lucrurile vor sta cu totul altfel. Atunci îl va putea pune pe moşneag la locul lui, şi odată cu el, pe toţi cei care gândeau la fel despre ea.

Deocamdată însă, confruntată cu o situaţie din care nu avea cum să iasă învingătoare, nu putea decât să accepte inevitabilul şi aşa şi făcu. Îşi plecă graţios capul în faţa călugărului mai vârstnic, de Payens, şi apoi în faţa celui tânăr, luându-şi un rămas-bun sobru, după care îndreptă spre patriarh un zâmbet pătruns de cea mai pură dragoste şi admiraţie, mulţumindu-i pentru grija lui şi asigurându-i că va transmite mamei sale suferinde toate urările lui de bine. Acestea fiind zise, se întoarse la trăsură şi urcă zglobie, sprijinindu-se cu mâna întinsă de braţul patriarhului.

Imediat ce o văzu înăuntru, acesta făcu un pas înapoi şi-l îndemnă pe vizitiu să pornească. Caii se cabrară, trăsura se urni şi Étienne de St Clair luă poziţie de drepţi, cu ochii aţintiţi spre atelajul care se îndepărta, de parcă privirea sa ar fi putut trece dincolo, la tânăra din interior. Niciodată în viaţa lui nu văzuse ceva mai frumos, şi în minte îi rămăsese imaginea ei aplecându-se spre el, strângând cu o mână lanţul greu de aur

ce-i atârna la gât, adunându-l verigă cu verigă şi lăsându-l să-i cadă în cealaltă palmă făcută căuş. Ştia că e periculos să se gândească astfel la frumuseţea ei şi că ar trebui să se roage pentru a rezista în faţa ispitei, dar în clipa când auzi glasul dezaprobator al superiorului chemându-l înapoi la îndatoririle sale, îşi dădu seama, fără nici o îndoială, că figura ei surâzătoare avea să fie ultimul lucru pe care îl va vedea în faţa ochilor în seara aceea, înainte de a adormi.

2

Simţindu-se în siguranţă în penumbra trăsurii, Alice strigă vizitiului s-o ducă imediat la palat şi tot drumul şi-l petrecu plângând de furie şi frustrare, fierbând din cauza umilinţei de a fi fost înfrântă şi chiar dojenită, deşi subtil, de arhiepiscop. Ar fi vrut să ţipe şi să arunce cu ceva, dar se mulţumi să muşte cu sălbăticie dintr-o bucată de pânză pe care o smulsese din panglicile care-i legaseră părul, ştiind că „dacă s-ar fi lăsat pradă furiei, le-ar fi dat motiv de distracţie servitorilor şi gărzilor, iar aceştia s-ar fi bucurat să îi bârfească apoi purtarea. Prin urmare, rămase tăcută, încordată ca un arc întors, răsucind violent pânza din mâinile ei şi imaginându-şi toate pedepsele pe care i le-ar fi aplicat cu încântare arhiepiscopului.

Puţine erau lucrurile – şi şi mai puţine persoanele – pe care Alice le Bourcq nu le putea domina, una dintre acestea fiind Warmund de Picquigny, iar gândul acesta o făcea să fiarbă de furie. Încercase o dată să-l pună la locul lui, cu doi ani în urmă, când amestecul lui în treburile ei devenise insuportabil, dar tentativa se dovedise a fi un dezastru, provocând o rară izbucnire de mânie din partea tatălui ei, care o certase în public, în faţa unei întregi adunări. De atunci, fusese extrem de precautã în toate relaţiile ei cu patriarhul, preferând să-l evite atunci când avea posibilitatea şi să-i ignore existenţa ori de câte ori circumstanţele îi aduceau unul în prezenţa celuilalt.

Tatăl ei era de asemenea una dintre puţinele persoane pe care nu le putea domina, în ciuda faptului că de cele mai multe ori ceilalţi erau de părere că Baudouin se dovedea prea indulgent cu ea. Dar Alice ştia şi ştiuse încă de la o vârstă foarte fragedă, că nu trebuia să-şi împingă niciodată tatăl prea departe sau să-l sfideze în mod deliberat. Baudouin era un

autocrat care nu dădea socoteală nimănui, iar furiile sale, chiar dacă rare, aveau un caracter imprevizibil, violent şi extrem de periculos. În mintea ei nu exista nici cea mai vagă îndoială că tatăl ei era capabil chiar de crimă atunci când ceva îl înfuria, aşa că se purta cu mânuşi în preajma lui.

Îşi dădu seama când trăsura se apropie de porţile principale ale reşedinţei regale, fiindcă sunetul roţilor pe strada pietruită se schimbă, îşi şterse în grabă lacrimile şi îşi acoperi părul cu şalul lung de mătase care îi învelea umerii. Când căpitanul gărzilor deschise uşa, rămase neclintită până ce el coborî scăriţa, apoi păşi repede jos din trăsură, refuzând mâna lui întinsă şi înfăşurându-se mai bine în şal, pe care şi-l petrecu peste faţă, aidoma femeilor musulmane. Intră imediat în palat şi se duse în camerele ei fără a rosti un cuvânt, străbătând în viteză coridoarele boltite şi scara principală până la primul etaj, oprindu-se doar când văzu în faţă camera mamei ei, cu uşile deschise.

Ezită o clipă, întrebându-se dacă să treacă mai departe cu îndrăzneală, în speranţa că în prima încăpere nu se afla nimeni s-o vadă, sau să se întoarcă şi să coboare la parter, iar de acolo s-o ia pe culoarele din spate şi să ajungă în camera ei prin cealaltă parte a palatului. Alese prima variantă şi păşi hotărâtă înainte, ţinându-şi capul sus, dar mama ei o strigă îndată ce ajunse în dreptul uşii, de parcă ar fi aşteptat-o.

— Alice! Alice, copilă, pentru numele Domnului, ce s-a întâmplat cu tine? Arăţi de parcă ai fi fost la război şi te-ar fi atacat bandiţii. Vino aici imediat!

Alice încremeni, murmurând neauzit cuvinte care ar fi uluit-o pe mama ei, apoi se întoarse şi intră în cameră, unde regina Morfia şedea şi o privea intens, înconjurată de doamnele ei.

— Mamă, spuse ea pe un ton plat, înclinând din cap în semn de salut. Credeam că eşti bolnavă şi stai în pat.

— Am fost, replică regina rece şi dezaprobator. Dar mi-am revenit şi acum mă simt mult mai bine decât îmi pari a te simţi tu. Unde ai fost, copilă, şi ce-ai făcut de arăţi atât de zdruncinată?

— Am plâns, mamă. Am vărsat lacrimi de mânie şi umilinţă.

Glasul prinţesei era la fel de îngheţat ca al mamei ei, lipsit de orice inflexiune.

— Lacrimi? Provocate de ce, dacă pot să întreb?

— Provocate de viaţă, mamă şi nu, nu poţi întreba mai multe.

Morfia îşi înălţă capul, iar figura i se lungi de supărare.

— Eşti obraznică, şi cu toate că acest lucru nu mă miră, nici nu-ţi vine bine. Îţi sugerez să te duci şi să-ţi speli ochii umflaţi înainte să te vadă tatăl tău. Te poţi întoarce la noi după ce-ţi vei fi revenit din această aiureală şi vei putea măcar să te prefaci a fi sociabilă.

Alice se răsuci pe călcâie şi porni spre camerele ei, conştientă că nici una dintre celelalte doamne nu-i aruncase măcar o privire în tot acest timp. Nici nu s-ar fi aşteptat s-o facă vreuna. N-ar fi îndrăznit, fiindcă erau nevoite să locuiască în aceeaşi casă cu ea şi ştiau bine că nu era cazul s-o supere. Erau creaţiile mamei ei, dar învăţaseră că, deşi atotcunoscătoare şi atotprezentă cum părea a fi regina, nu se puteau baza întotdeauna pe prezenţa ei pentru a le apăra de răzbunarea prinţesei, dacă ar fi avut vreodată îndrăzneala să se amuze de felul în care o trata mama ei.

Morfia de Melitene era spaima şi pacostea vieţii ei, cu toate că, fără prea mare tragere de inimă, Alice nutrea un mare respect pentru ea. De fapt, Alice o considera pe regină de zece ori mai bărbat decât tatăl ei, fiindcă deşi fusese mereu evident că Baudouin conducea comitatul Edessei cu o mână de fier, fiica lui îşi dăduse seama încă din copilărie că Morfia îl conducea pe conte cu o rigiditate cel puţin egală. Chiar şi numai pentru acest lucru, Alice nutrise respect pentru mama ei încă de când devenise suficient de mare pentru a şti ce înseamnă respectul. Şi nu era acelaşi lucru cu dragostea; deşi prinţesei nu-i mai păsa de mult de acest detaliu, mama şi fiica nu se îndrăgeau una pe cealaltă.

Trecuse printr-o perioadă, în jurul vârstei de zece-unsprezece ani, când îşi examina toate faptele, încercând să-şi dea seama ce anume în fiinţa ei – în înfăţişarea, comportamentul sau temperamentul ei – stârnea în mod invariabil dezaprobarea şi dezacordul mamei sale, dar nu izbutise să identifice nimic, aşa că în final decisese că trebuie să fie ceva din aspectul ei exterior, din asemănarea cu tatăl ei.

Alice semăna cu regele la ten şi trăsături, având păr auriu, piele albă şi ochi de culoarea alunei, fiind singura dintre cele patru fiice care îi semăna. Celelalte trei aminteau bine de

Morfia, care chiar şi astăzi, mamă a patru copii mari, îşi păstra frumuseţea exotică, osatura ei delicată şi chipul perfect ilustrându-i ascendenţa aristocratică armeană. De la bun început, descoperise Alice mai târziu, Morfia fusese cucerită de prima sa fiică, Melisende, fascinată de perfecţiunea ei şi de faptul indiscutabil că era o copie în miniatură a ei înseşi. Când Alice venise pe lume, optsprezece luni mai târziu, era deja prea târziu pentru a mai putea concura cu prima născută pentru afecţiunea mamei lor. Melisende continua să fie o replică miniaturală a mamei ei, îmbrăcată la fel ca ea – o fetiţă de o uluitoare frumuseţe, care smulgea suspine şi strigăte de admiraţie din partea tuturor celor care o vedeau. Înfăţişarea lui Alice, pe de altă parte, nu avea nimic deosebit. Nu era neatrăgătoare, dar pe lângă sora ei mai mare, era banală şi ştearsă. Avea însă isteţimea ascuţită, inteligenţa şi agerimea tatălui ei. Odată cu trecerea timpului, pe măsură ce începuse să înţeleagă astfel de lucruri, devenise tot mai conştientă că splendida ei soră mai mare era foarte frumoasă, însă nici pe departe tot atât de inteligentă, fiind mai degrabă plictisitoare şi insipidă.

La scurtă vreme după aceea, Alice îşi îndreptă spiritul de observaţie critic spre ceilalţi din jur şi îndeosebi asupra mamei ei, pe atunci contesă. Acest tip de analiză o cuceri cu desăvârşire, fiindcă în decurs de un an constată treptat că mama ei era o persoană fascinantă şi demnă de studiu, mai cu seamă atunci când se afla departe de soţul ei şi îşi vedea de propriile interese. Iar Morfia avea – după cum descoperise Alice rapid – numeroase interese şi o largă varietate de mijloace prin care să şi le împlinească.

Dar încercarea de a-şi urmări mama punându-şi în aplicare acele interese se dovedise a fi un proces mult mai complicat şi mai tainic decât ar fi fost de aşteptat, fiindcă Morfia de Melitene hotărâse cu mulţi ani înainte că activităţile pe care le întreprindea în timpul ei liber erau doar ale ei şi nu priveau pe nimeni altcineva. În public, alături de soţul ei, jucând rolul de consoartă supusă a lui Baudoin, conte de Edessa, era însăşi întruchiparea demnităţii şi a respectabilităţii; în circumstanţe familiale, împreună cu rudele şi prietenii, întruchipa perfect rolul de prietenă iubitoare şi mamă grijulie, câştigându-şi reputaţia de sfântă în viaţă, a cărei existenţă era în întregime

devotată soţului şi copilelor sale. În intimitate însă, Morfia era ea însăşi, retrasă şi ascunsă în singurătatea ei până la limita recluziunii, iar cei care o cunoşteau din alte împrejurări nu ar fi recunoscut-o decât cu mare greutate. Alice îşi dăduse seama în scurt timp că, dacă voia într-adevăr să-şi urmărească mama în perioadele ei de izolare, trebuia s-o facă pe ascuns, ca o spioană.

Fetei nu i se părea nimic straniu în comportamentul mamei ei; ba dimpotrivă, îl accepta ca firesc, fiindcă, dacă ar fi avut de ales, aşa ar fi preferat şi ea să-şi trăiască viaţa. Foarte rapid, aflase deja secretele fiecărui alcov şi colţişor din apartamentele mamei ei şi ştia să se facă invizibilă, ghemuită, aşezată sau culcată, nevăzută şi tăcută oriunde în palatul contelui. Iar cu timpul, pe măsură ce asculta şi vedea, îşi dăduse seama că avea multe de învăţat de la mama ei. Morfia însă nu făcuse niciodată nici cel mai mic efort pentru a o învăţa pe fiica ei ceva. Astfel, studierea mamei ei devenise pentru Alice aproape un automatism, fata învăţând şi asimilând toate tehnicile acesteia, pentru a-şi împlini propriile-i scopuri.

Ani la rândul, mai bine zis pe parcursul întregii ei copilării, o invidiase pe sora ei mai mare, ce părea să primească toate atenţiile mamei, dar pe măsură ce mezinele crescuseră, Morfia observase cât de bine îi semănau la rândul lor şi începuse să-şi petreacă tot mai mult timp împreună cu ele, agitându-se în jurul lor, îngrijindu-le şi pregătindu-le de la cea mai fragedă vârstă pentru a deveni soţiile unor bărbaţi bogaţi şi importanţi. Melisende, hotărâse ea, era deja pregătită şi nu va avea nici o dificultate, când va veni vremea, în a-i găsi un soţ potrivit. Însă în tot acest timp – cu excepţia celei mai superficiale supravegheri şi a criticilor ascuţite – Morfia îşi neglijase cea de-a doua fiică, fără a înţege măcar pentru o clipă nevoia fetiţei de afecţiune şi aprobare şi fără a bănui vreodată că, neglijând-o astfel, îşi făcuse un duşman înverşunat în propria-i familie. Observase doar că Alice era tot timpul posacă şi serioasă, iritabilă şi rea, neplăcută şi rece cu oaspeţii, neglijent îmbrăcată şi cerând parcă mereu să fie certată şi corectată.

Cât despre Alice, ea hotărâse deja de la a treisprezecea sa aniversare că rolul ei principal în viaţă trebuia să fie acela de a o deruta şi a o frustra pe mama ei în toate privinţele posibile. Cum din căsnicia lui Baudouin cu Morfia nu rezultase nici un

fiu, Alice ştia că Melisende, prima născută legitimă a tatălui ei, era moştenitoarea lui după lege, cea care avea să se mărite cu cel mai bun viitor conte de Edessa ce putea fi găsit. Dar dispreţul pe care îl resimţea ea pentru frumoasa, dar insipida ei soră mai mare era atât de profund, încât nu se îndoia că, la vremea cuvenită, nu va întâmpina nici o dificultate în a o îndepărta din drum şi a deveni ea însăşi contesă. Odată luată această decizie, începuse s-o considere în mintea ei ca pe un lucru deja hotărât şi petrecea ore întregi gândindu-se cu plăcere la furia şi frustrarea pe care le va simţi mama ei când se va confrunta cu inevitabilul. Şi ştia că momentul acela va veni, fiindcă, fără voia ei, Morfia îi destăinuise lui Alice un secret pe care sora ei, Melisende, nu avea nici mintea necesară, nici nevoia de a-l utiliza vreodată: o învăţase să manipuleze bărbaţii.

Alice urmărise ani de-a rândul cum se purtau bărbaţii în prezenţa mamei ei şi cum se purta mama ei, uneori surprinzător, în prezenţa celor pe care voia să-i influenţeze sau să-i supună propriei voinţe. Şi îi văzuse pe mulţi dintre aceştia – fiindcă Edessa, şi de altfel întregul Outremer, era o comunitate restrânsă – interacţionând cu mama ei în public, unde Morfia era soţia contelui, iar ei, oricât de mare le era puterea în alte domenii, erau supuşii soţului ei. Dar când se aflau în preajma ei în particular, Alice observa cum dansau pe o altă melodie, la fel de formală, dar mai intimă, cu nuanţe şi aluzii care erau cu atât mai sugestive cu cât erau mai voalate.

În numeroasele ore petrecute urmărind asemenea întrevederi, Alice n-o văzuse niciodată pe mama ei dedându-se la cea mai mică necuviinţă, însă privea avid bărbaţii ce roiau în jurul contesei aidoma unor păsări exotice, ţanţoşi şi linguşitori, fiecare dintre ei evident convins că o avea la degetul mic pe această semeaţă şi frumoasă aristocrată. Şi de mai multe ori, întotdeauna cu răsuflarea tăiată de emoţie şi aşteptare, îşi văzuse mama răspunzând într-un mod alarmant acestor avansuri, flirtând pe faţă, fluturând din gene şi uneori mişcându-se aşa încât trupul ei plin şi copt de femeie în deplinătatea vârstei – Morfia trebuie să fi avut treizeci şi cinci sau şi şase de ani pe atunci – adopta un inconfundabil aer plin de erotism. Şi totuşi, contesa nu permisese niciodată ca o situaţie să-i scape de sub control sau ca vreun bărbat să o

atingă măcar cu un deget. Un singur om, unul singur, mersese atât de departe încât să se expună în urma unui asemenea flirt, împingându-şi obraznic în faţă şoldurile şi falusul erect, într-o tăcută invitaţie şi totodată provocare. Alice, care privea scena ascunsă într-un balconaş, aproape că sughiţase de emoţie.

„Este limpede, domnule, spusese mama ei zâmbind şi privind drept în ochii bărbatului, fără a lăsa să se întrevadă că sesizase vreo ofensă adusă demnităţii ei, că eu am ceva ce dumneata doreşti. Şi în contrapartidă, aşa cum bine ştii, şi dumneata ai ceva ce eu îmi doresc. Ambele dorinţe ar fi uşor de împlinit şi amândoi am avea de câştigat, dar dificultatea constă în a decide care dintre noi să fie primul care se angajează, nu-i aşa? Ei bine, dumneata mă poţi contrazice, te poţi plânge şi poţi jura că greşesc, dar în adâncul inimii ştii la fel de bine ca mine că ar fi o neghiobie dacă eu m-aş angaja prima în această situaţie."

Omul dăduse să se apropie, dar la primul său gest Morfia ridicase mâna cu palma întoarsă în faţă, iar el încremenise locului, holbându-se la ea în vreme ce bărbăţia i se ofilea, apoi dăduse din cap repede şi îşi aranjase pantalonul, replicând că avea dreptate şi că în zilele ce vor urma să-i urmărească purtarea. Nu spusese că va reveni pentru a-şi lua răsplata, dar Alice abia îşi putea stăpâni admiraţia faţă de calmul de care dăduse dovadă mama ei, reţinând în minte cuvântul pe care ea îl folosise – *mă angajez* – şi semnificaţia lui.

Spionând astfel, învăţase şi alte lecţii, care o convinseseră în final că, în faţa perspectivei unei cuceriri erotice, bărbaţii deveneau ca lutul în mâinile unei femei inteligente, hotărâte şi stăpâne pe sine. Alice îşi însuşise bine teoria, dar la vârsta de treisprezece ani încă n-o putea pune în practică. N-o interesau nici băieţii, nici sexualitatea în sine. Văzuse sexualitatea în aproape toate manifestările ei, de la oameni la animalele care se împerecheau, iar încă de la vârsta de unsprezece ani ştia bine ce-şi poate face un băiat sau un bărbat cu mâna lui. Ştia şi că femeile găseau plăcere în sex, căci le auzise vorbind despre asemenea lucruri, dar din ceea ce văzuse, avea anumite îndoieli privind plăcerile ce puteau deriva din asemenea activităţi violente şi nesofisticate. Pe ea o interesau însă puterea ce putea fi obţinută de aici şi folosirea ei prin sugerarea satisfacerii erotice. Şi Alice mai ştia că, atunci când va fi să

devină contesă de Edessa, va avea nevoie de tot ajutorul pe care şi-l putea atrage din partea tuturor bărbaţilor puternici pe care îi cunoscuse, pentru a o păcăli şi a o manipula pe sora ei mai mare şi netoată. Şi era pregătită să facă orice pentru a obţine acel ajutor.

De atunci, învăţase cât de importante erau discreţia şi subterfugiile, fiindcă tatăl ei ar fi mers de multe ori chiar până la vărsare de sânge – printre care şi al soţiei lui – dacă ar fi bănuit ce se întâmplă sub acoperişul său. De asemenea, devenise conştientă de puterea extraordinară pe care o aveau aluziile şi sugestiile cu tentă sexuală. Şi, poate mai important decât toate acestea, învăţase cum să profite de sentimentele de vinovăţie – nu cu referire la propria-i persoană, ci la cele utilizate în mod deliberat împotriva unui oponent sexual. Nu-i mai trebuia decât prilejul de a se pune la încercare şi o făcu bazându-se din plin pe forţa restrictivă a vinovăţiei, după ce-l seduse pe unul dintre nenumăraţii amici ai mamei ei, un episcop bătrânicios pe nume Grosbec, care avea să se întoarcă în scurt timp în Franţa, la casa sa din Paris pe care o părăsise cu decenii în urmă.

Alice îl studia de ceva vreme, când omul se afla în preajma contesei Morfia, văzând cum o urmărea cu priviri avide tot timpul, în special atunci când credea că ea nu-l observă. Fireşte, fata se convinsese rapid că niciodată nu se întâmpla ca Morfia să nu observe, ci doar se prefăcea, folosindu-se de acest truc pentru a-l manipula, episcopul deţinând o poziţie influentă în rândul clericilor, cu toate că se pregătea să plece din Ţara Sfântă pentru totdeauna. Pe atunci, contesa avea nevoie de influenţa lui, pentru a-şi păstra controlul asupra unei chestiuni importante în care un cuvânt greu de spus îl avea un grup de clerici numiţi de tânărul şi energicul episcop de Edessa, Odo de Fontainebleau. Grosbec, cel mai vârstnic şi mai respectat prelat din comitat, era preţuit de toţi membrii grupului şi de aceea Morfia se străduise mai mult decât de obicei să-l atragă pe bătrânul episcop şi să-l convingă să-şi folosească influenţa în favoarea ei. Lipsită de experienţă aşa cum era când observase prima dată purtarea mamei ei faţă de Grosbec, Alice nu prea înţelesese ce se întâmpla când cei doi conspiratori se întâlniseră, fiindcă asta erau, conspiratori, şi se întâlneau totdeauna în capela de lângă camerele contesei. Nu vorbeau

mult. Şi în nici un caz nu se rugau. Pentru Alice, faptul că ei petreceau ore întregi stând pur şi simplu unul lângă altul, pierzând vremea fără nici un rost, era ceva straniu.

Ştia bine ce anume aştepta mama ei de la episcop; îi auzise vorbind pe faţă despre asta de mai multe ori. Dar zilele treceau şi Grosbec spunea de fiecare dată că grupul nu luase încă o decizie, iar atunci el şi Morfia stăteau iar împreună în faţa capelei, vorbindu-şi arareori, iar Alice nu putea înţelege cum mama ei, care nu era o persoană religioasă, putea petrece atât timp fără a face nimic, uitându-se la altar, în vreme ce Grosbec se uita la ea. Nedumerită, şedea în ascunzătoarea ei, undeva mai sus şi în spatele lor, privindu-i în penumbră, ochii ei trecând mereu de la unul la celălalt. Se întâlneau totdeauna la aceeaşi oră, la trei după-amiaza, şi rămâneau împreună vreme de un sfert sau o jumătate de oră, după care episcopul se ridica, Morfia îşi pleca fruntea în aşteptarea binecuvântării şi apoi se întorcea în camerele ei, lăsându-l pe Grosbec acolo.

Într-o vineri, episcopul icnise sonor, întregul lui trup tresăltându-i spasmodic, brusc, iar el se prinse cu mâna de spătarul stranei pentru a se sprijini, apoi rămase nemişcat, cu capul în jos. Morfia stătea în genunchi pe un scăunel în faţa altarului, aproape de el, iar din când în când episcopul o privea, legănându-se încet, rotindu-şi parcă şoldurile. Contesa nu se ruga; stătea cu spatele drept şi privea drept în faţă, spre altar, cu umerii traşi înapoi astfel încât sânii şi valea întunecată dintre ei erau împinşi în faţă. Când Grosbec icni şi tresăltă, Alice, luată prin surprindere, mai că se dădu de gol, dar se stăpâni şi observă că Morfia, care se afla mult mai aproape de el decât era ea însăşi, părea să nu fi remarcat izbucnirea lui. Se ridică în picioare şi veni lângă el, privindu-l îndelung tăcută, cu o expresie bizară pe faţă, una pe care Alice n-o mai văzuse niciodată. După aceea îşi plecă fruntea, aşteptând binecuvântarea, iar când el i-o dădu, plecă pur şi simplu, lăsându-l să se uite după ea, palid la faţă şi istovit.

După ce se gândi bine la cele petrecute, Alice înţelesese ce se întâmplase şi sesizase totodată, intuitiv, dinamica relaţiei dintre cei doi, care o nedumerise atât înainte. Grosbec era un *privitor,* iar ea ştia ce presupunea asta. Nici chiar la vârsta ei nu i se părea nimic şocant în faptul că episcopul Grosbec era activ din punct de vedere sexual. Prelaţi desfrânaţi erau

pretutindeni şi nimeni nu se mai mira când auzea de vreunul. Singurul element neobişnuit în ceea ce aflase ea acum era acela că lui Grosbec îi plăcea să privească. Alice mai ştia unul ca el, un băiat de la curtea tatălui ei, un tip ciudat cu doi sau trei ani mai mare decât ea, căruia îi plăcea să se uite când alţii făceau lucruri de genul acela; ea îl văzuse o dată stârnindu-şi singur plăcere în vreme ce îi privea pe alţii. Îl întrebase mai târziu despre asta şi constatase că băiatul nu simţea nici cea mai vagă dorinţă să împărtăşească experienţa cu o fată. Prietenii lui râdeau de el din cauza aceasta şi-i spuneau în toate felurile, dar el nu dădea semne că ar încerca măcar să se schimbe. Îi plăcea să vadă oameni copulând şi nu ascundea defel faptul că asta îl excita; Alice aflase cu mirare că mulţi îl încurajau şi unora chiar le făcea plăcere ştiindu-se priviţi de el. Grosbec, ştia Alice acum, era un privitor, iar – mai important încă – Morfia ştia şi ea şi se folosea de acest lucru în propriile-i scopuri. Trei zile mai târziu, grupul de prelaţi ajunse la o hotărâre, una pe placul Morfiei, iar ea şi Grosbec se mai întâlniră o dată la capelă, în aceeaşi după-amiază. De data aceasta, Alice era entuziasmată la gândul că ştia la ce să se aştepte. Observă tensiunea crescândă a episcopului în vreme ce o privea, dar apoi Morfia se ridică şi se apropie de altar, unde aprinse câteva lumânări. Fără nici o îndoială, era un gest deliberat de recunoştinţă şi mulţumire la adresa bătrânului prelat, fiindcă în vreme ce se aplecă să ia lumânările şi apoi se întinse pentru a le aşeza sus, pe cele mai înalte braţe ale suportului, corpul ei şi mişcările lui aveau un aer categoric provocator, iar efectul asupra lui Grosbec nu se lăsă aşteptat. Iar apoi, când el îşi îndreptă spatele şi umerii, Alice ghici cu exactitate clipa în care Morfia avea să se întoarcă spre el. De data aceasta, contesa îi surâse deschis episcopului.

— Îţi mulţumesc, prietene, pentru toate eforturile făcute în favoarea mea în această chestiune. Ele nu vor rămâne nerăsplătite. Din păcate, încununarea cu succes a planurilor noastre a început deja să-mi solicite atenţia şi timpul şi regret să spun că momentele încântătoare petrecute împreună şi care mi-au făcut plăcere în această lună vor deveni din ce în ce mai rare în viitor. Voi avea grijă să ne mai vedem însă înainte de a pleca în Franţa. Până atunci, ai toată gratitudinea mea.

În luna care urmase, prinţesa Alice le Bourcq învăţase multe

lecţii, care aveau să-i influenţeze viaţa ani de-a rândul. Aflase – lucru deloc surprinzător – că tot ce auzise despre plăcerile experienţelor sexuale era adevărat şi, odată ce gustase primele roade ale succesului, prin scurta şi remarcabil de uşoara cucerire a episcopului Grosbec înainte de plecarea acestuia spre Franţa, dobândise rapid încrederea necesară pentru a. Merge mai departe, cu întregul curaj al convingerilor ei. Faptul că Morfia acceptase şi încurajase comportamentul licenţios al episcopului Grosbec în capela ei fusese cel care îi dăduse ideea şi îndrăzneala ca de atunci înainte să-şi sfideze mama; conştiinţa faptului că mama ei, pe care atâţia o considerau sfântă, era totuşi o ipocrită nu făcea decât s-o susţină în hotărârea ei de a face acelaşi joc, pe faţă şi fără pic de ipocrizie însă, ştiind că Morfia ar fi îngrozită dacă ar auzi ceva despre scandaloasa purtare a fiicei ei.

Şi astfel apăruse un mod de viaţă în familia contelui Baudouin: Alice încetase să se mai prefacă a fi bine-crescută sau supusă mamei ei, iar ca răspuns Morfia devenise şi mai dezaprobatoare, criticându-şi fiica în gura mare ori de câte ori avea ocazia. Contele însuşi, nevoit să trăiască în această continuă atmosferă de confruntare între cele două femei, ajunsese în cele din urmă să nu le mai acorde nici o atenţie, evitând să se mai afle, pe cât posibil, în prezenţa amândurora deodată. Morfia continuă să se bucure de „momentele ei de singurătate” în fiecare zi şi, în acest timp, fiica ei îi urma exemplul în intimitatea încăperilor ei. Morfia îşi urmărea mai departe planurile şi stratagemele, manipulând fără scrupule oamenii pentru a-şi atinge scopurile, iar Alice, fără ştirea ei, făcea acelaşi lucru, concentrându-şi ambiţiile şi energiile intelectuale pe propriul ei ţel – acela ca într-o zi să uzurpe dreptul de prim-născut al surorii ei – şi dirijându-şi elanurile sexuale spre dobândirea unei puteri crescânde asupra bărbaţilor, ca o sfidare savuroasă şi răzbunătoare la adresa mamei ei, contesa.

Şi apoi intervenise moartea regelui Baudouin I al Ierusalimului, când coroana îi fusese oferită, în mod surprinzător, tatălui ei. Încoronarea acestuia, ca regele Baudouin al II-lea, îi promovase soţia la rangul de regină şi sporise ambiţiile fiicei lui, Alice hotărând deja că va deveni într-o zi regina Ierusalimului.

Înainte de a-l întâlni însă pe tânărul novice Étienne, nu-i trecuse niciodată prin minte să se uite la un bărbat pentru pura încântare de a anticipa viitoarele plăceri alături de el; cavalerul era totodată călugăr, şi prin urmare un idealist, cât se poate de atrăgător şi de viril. Toate acestea erau suficiente pentru a aprinde în fiica regelui un nou tip de poftă, iar ea îşi puse ferm în minte că trebuie să-l aibă.

3

În cursul celor şase săptămâni de după prima lor întrevedere, Étienne de St Clair a mai întâlnit-o pe Alice de încă trei ori, aparent de fiecare dată din pură întâmplare. Neobişnuit cu cele lumeşti aşa cum era, nu-i trecu prin minte că prinţesa ar fi putut pune să fie urmărit, astfel încât să-l poată intercepta ori de câte ori ar fi avut chef şi ar fi fost de-a dreptul şocat dacă i-ar fi sugerat cineva că ea ar putea fi chiar şi vag interesată de el ca bărbat. Dar chiar şi aşa retras şi nesofisticat cum era, nu putea să nu fie uimit de frecvenţa cu care o vedea pe prinţesă – mai cu seamă că ea îi era mai tot timpul prezentă în minte şi, fără să ştie, îi stârnea o anume stânjeneală. Începuse s-o viseze şi să-şi scape noaptea sămânţa bărbătească; deşi nu era nimic nou în asta, nu-şi amintea să mai fi avut în trecut vreun vis care să-i declanşeze astfel de episoade. Evenimentele de acest gen fuseseră totdeauna vag tulburătoare, observabile numai după urmele lăsate. Acum însă, de câteva ori se trezise brusc, zguduit de uşurare, cu imaginea prinţesei în minte şi cu amintirea tactilă, înnebunitoare, deşi imposibilă, a cărnii ei fierbinţi lipite de a lui.

Experienţa şi incapacitatea lui de a o împiedica sau măcar de a şi-o alunga din gând în cursul zilei începuse să-l îngrijoreze serios, astfel că hotărâse să caute un preot şi să mărturisească ceea ce el considera a fi un păcat teribil. Încă n-o făcuse, din cauza celor învăţate în cadrul ordinului, dar conştiinţa faptului că era nevoie de un asemenea gest pentru a se curăţa de vinovăţia resimţită contribuia la felul în care reacţiona când se pomenea faţă-n faţă cu Alice. Prima dată, în dimineaţa de după primul vis cu ea pe care şi-l amintea limpede, nu izbutise s-o privească în ochi, iar jena îl

împiedicase să rostească măcar un cuvânt. Amuzamentul prinţesei în faţa timidităţii lui era aproape autentic, astfel că scurtase brusc întrevederea, lăsându-l în nimicnicia lui.

A doua întâlnire semănase bine cu prima, numai că de data aceasta de St Clair reuşise să bâlbâie câteva cuvinte ca răspuns la întrebările ei. Şi de data aceasta însă, Alice hotărâse că nu venise momentul pentru a se grăbi în planurile ei cu tânărul cavaler, aşa că se străduise să-l facă să se simtă relaxat în prezenţa ei şi să-i inducă convingerea că interesul pe care ea îl arăta confraţilor şi activităţii acestora era autentic.

Era mai mică decât el cu peste trei ani, ea având optsprezece, iar el douăzeci şi unu, dar ca experienţă de viaţă, Alice le Bourcq era mult, mult mai coaptă decât el. De St Clair era virgin; viaţa lui, trăită departe de femei şi sub dominaţia pioşilor bărbaţi printre care crescuse în umeda şi mohorâta Anglie, nu-l pregătise pentru confruntarea cu farmecul feminin. Alice, pe de altă parte, fremăta de puterea pe care o putea exercita asupra bărbaţilor, seducându-i pe toţi cei pe care dorea să şi-i supună, fără a se lăsa însă niciodată sedusă şi savurând chiar şi acest aspect al forţei ei de control. Ea era arhitectul şi aranjorul afacerilor ei sexuale şi până acum nu se confruntase niciodată cu un refuz sau un eşec.

Acum însă, cu acest călugăraş atrăgător, dar enervant de stângaci, era deconcertată, nu ştia cum să procedeze mai departe sau ce să-i spună, fiindcă se convinsese singură că, de câte ori încerca să-l atragă într-un domeniu de discuţie pe care el nu-l cunoştea, tânărul intra în panică şi amuţea complet. Nu avea de unde să ştie că lui îi era groază să vorbească fiindcă ar fi putut spune ceva prin care să-şi dezvăluie gândurile lubrice, dar îşi dădea seama că era dornic să petreacă mai mult timp cu ea, fiindcă bucuria care i se citea pe faţă ori de câte ori o vedea era inconfundabilă. De aceea, persevera în a-l încolţi, fumegând în sinea ei de nerăbdare, în vreme ce el se frământa, animat de o plăcere vinovată.

A treia lor întâlnire însă puse lucrurile în mişcare şi o împinse pe Alice dincolo de toleranţa ei amuzată spre furie. Pusese spioni să pândească revenirea lui de St Clair dintr-o îndelungată patrulare şi ştia, din observaţiile anterioare, ce obişnuia să facă la întoarcerea în grajdurile în care locuiau călugării. Se prezenta în faţa superiorilor săi, apoi se culca şi

dormea toată ziua, refăcându-şi forţele istovite de zilele în care călărise sub soarele deşertului, iar a doua zi se ducea în piaţa din afara zidurilor oraşului, dincolo de poarta de sud-vest, unde îşi petrecea dimineaţa rătăcind printre tarabe, mâncând şi bând din uriaşa varietate de produse oferite. Mai târziu, cu pântecele plin de mâncăruri savuroase, şerbeturi delicioase şi băuturi dulci, se întorcea la Muntele Templului, unde dispărea zile de-a rândul, făcând ce făceau toţi călugării acolo, în întunericul reşedinţei lor, până ce ieşea din nou şi pleca într-o altă patrulare. Era la fel de previzibil ca răsăritul şi apusul, programul lui fiind mereu acelaşi, fără nici o variaţie, drumul până la piaţă şi de la ea la Templu urmând de fiecare dată acelaşi traseu.

Suleiman al Kharif îşi dădea seama că exista ceva ce-i distrăgea atenţia prinţesei *ferenghi,* fiindcă era una dintre cele mai preţioase, însă şi mai pretenţioase cliente, care cunoştea bine toate dedesubturile meşteşugului covoarelor în ciuda vârstei ei tinere, fiind însă de cele mai multe ori greu de mulţumit. Astăzi o preocupa altceva, nu calitatea mărfurilor lui, dar Suleiman era prea bătrân şi prea şcolit în ale negustoriei pentru a lăsa să se vadă că observase acest lucru, şi prea obişnuit cu binecuvântata îndurare a lui Allah pentru a lua lipsa ei de concentrare drept altceva decât era de fapt – un noroc. Prinţesa plătise deja un preţ exorbitant pentru două covoare la care în alte circumstanţe nici nu s-ar fi uitat şi, după felul în care ochii ei îi cercetau continuu pe cei care treceau pe stradă, negustorului îi era limpede că astăzi n-o interesau mărfurile lui, ci doar îşi făcea de lucru acolo, aşteptând pe cineva. Şi astfel, conştient că deja profitase de preocuparea ei, se retrase şi urcă pe platforma pe care se afla scaunul lui, de unde putea privi în întreaga prăvălie. Şi rămase aşa răbdător, aşteptând să vadă ce se mai întâmpla şi oferindu-i prinţesei prilejul de a se preface că-i admiră produsele, în vreme ce el, de la înălţime, putea privi peste suporturile cu covoare, la mulţimea din stradă.

Nu avea idee pe cine aştepta, dar nu se îndoia că era vorba despre un bărbat. Cu ochii rătăcindu-i prin mulţime, se întrebă într-o doară dacă l-ar putea identifica înainte ca ea să-l zărească. Şi în clipa aceea observă o siluetă înaltă în capătul îndepărtat al străzii, depăşindu-i cu un cap pe cei din jur, şi îşi

dădu seama că găsise ceea ce căuta. Era un *ferenghi* tânăr şi uriaş, cu părul galben, umerii cât lăţimea străzii şi ochi albaştri atât de strălucitori, încât, chiar şi cu vederea lui slabă, Suleiman îi zărise de la cincizeci de paşi distanţă. În stradă, toate capetele se întorceau după el.

Suleiman o privi pe prinţesă, ştiind că ea nu-l observase încă pe tânăr. Era o femeie atrăgătoare această prinţesă a francilor şi, paradoxal, bine văzută de oamenii locului, deşi mulţi dintre ei îi suportau cu greu pe *ferenghi* cu feţele lor arse de soare şi purtarea arogantă, cu zalele lor şi săbiile lungi. Alice însă venise pe lume printre drept-credincioşi şi, în ciuda creştinismului ei, vorbea araba la perfecţie şi se comporta în public aşa cum se cuvenea unei musulmane, acoperindu-şi faţa cu modestie şi purtând veşminte largi şi informe, care nu ofensau pe nimeni. Suleiman auzise că, printre ai ei, prinţesa era considerată o ruşine, dar el nu văzuse nimic care să justifice asemenea calomnii şi nici nu ştia pe cineva care să fi văzut. Astăzi era acoperită cu văluri şi purta veşminte musulmane dintr-o ţesătură grea, albastră, brodată cu fire verzi şi aurii, care o îmbrăcau din cap până în picioare, lăsându-i la iveală doar ochii care scânteiară când îl zări în sfârşit pe uriaşul blond apropiindu-se.

Dintr-o privire, Suleiman îşi dădu seama că tânărul habar n-avea de prezenţa prinţesei acolo. Acesta, îmbrăcat înţelept, într-o robă arăbească în locul armurii sufocante a *ferenghilor,* cu o sabie atârnându-i de cingătoarea de la brâu, mergea alene, înfulecând dintr-o bucată de carne şi privind în jur, la oameni şi tarabe, fără a-i scăpa nimic din ochi cu excepţia tinerei care se aplecase acum în faţă, studiindu-l printre două covoare. Suleiman o văzu pocnind din degete nerăbdătoare şi trimiţându-şi servitorul să-l cheme. Tânărul înalt se încruntă, prinse în mână teaca sabiei şi se conformă, evident fără să ştie cine îl aşteaptă. Când intră în prăvălia lui Suleiman şi îşi îndreptă spinarea, văzând-o pe prinţesă, pe chipul lui se aşternu o expresie de surprindere şi confuzie aproape comică, iar stăpânul prăvăliei, care se pregătea să coboare de pe platforma sa, rămase locului, preferând să privească şi să asculte.

— Frate Étienne, îl salută prinţesa dezvelindu-şi faţa şi zâmbindu-i. Ce surpriză plăcută şi binevenită! Eşti ultima

persoană pe care m-aş fi aşteptat s-o văd plimbându-se prin piaţă. Aş fi zis, dacă m-ar fi întrebat cineva, că eşti pe undeva prin deşert împreună cu tovarăşii domniei tale, patrulând pe drumuri şi îngrozind bandiţii.

Uriaşul era siderat, roşu la faţă şi stânjenit, iar negustorul se mai apropie cu un pas, încercând să audă răspunsul lui.

— Prinţesă… bălmăji el aproape bâlbâindu-se, iertaţi-mă, n-am ştiut… nu mi-am închipuit…

— Ce anume, că sunt aici? râse Alice. Cum ai fi putut? N-am ştiut nici eu, până în urmă cu o oră, că am să trec pe aici. Asta e ceea ce se cheamă o coincidenţă… o întâlnire pur întâmplătoare. Tocmai voiam să iau puţin şerbet şi o prăjitură, adăugă ea după o scurtă ezitare. Vrei să le împarţi cu mine? Mi-ar face mare plăcere.

Bătând poruncitor din palme, prinţesa îşi chemă servitorul şi ceru să le fie aduse răcoritoare. Apoi, amintindu-şi unde se află, privi în jur după Suleiman, care se apropie imediat, plecându-se adânc şi zâmbindu-i tânărului franc. Când dădu să-l întrebe dacă pot mânca în prăvălia lui, negustorul dădu din mână înainte să apuce ea să-şi termine fraza, oferindu-i el însuşi o gustare. Alice îl refuză însă. Era suficient, spuse ea, că le va permite să stea acolo; adusese cu ea ceva de mâncat şi de băut, fiindcă avusese de gând să ia masa afară mai târziu. Suleiman schiţă din nou o plecăciune şi se retrase, lăsând-o împreună cu oaspetele „neaşteptat”.

În scurtul răstimp scurs între plecarea negustorului şi întoarcerea servitorului cu de-ale gurii, de St Clair stătu locului stângaci, uitându-se la covoarele îngrămădite în jur şi agăţate pe bare suspendate, pentru a da impresia de ziduri. Ochii lui fugeau de colo-colo, privind orice şi în toate părţile, mai puţin la Alice.

— Covoarele sunt frumoase, nu-i aşa? întrebă ea.

El se încruntă, neştiind cum să răspundă şi abia după o vreme îşi dădu Alice seama că, de fapt, tânărul habar n-avea ce să zică.

— Să fie oare posibil?… N-ai mai văzut covoare până acum, frate Étienne?

El clătină din cap, cu o cută adâncă între sprâncene.

— Nu, doamnă. N-am mai văzut aşa ceva până acum. Dar sunt frumoase. Ce sunt? Şi ce rost au?

— Rost? râse ea, încântată de lipsa lui de sofisticare. N-au nici un rost, frate Étienne. Există şi atâta tot. Sunt acoperăminte pentru podele, ca să mergi pe ele. Doar aveţi covoare şi în creştinătate, nu? Toată lumea are covoare!

Se răsuci brusc cu faţa spre ea şi replică printre dinţii încleştaţi, muşchii încordaţi dându-i un aer furios, deşi ea ştia că nu e aşa:

— Acolo de unde vin eu, podelele sunt de pământ, doamnă, şi punem peste ele paie uscate ca să absoarbă noroiul şi mizeria. În Anglia plouă, prinţesă, şi zilele sunt de cele mai multe ori umede şi întunecate. Avem o vară scurtă, iar soarele se vede rar. Lucruri ca acestea – şi flutură din mână spre covoare – dacă avem aşa ceva, ar atârna pe pereţi, ca să ferească de curent. Folosim în loc tapiserii, dar ale noastre sunt urâte şi ţepene. Nu avem nimic aşa frumos ca acestea de aici, cu atâtea culori şi cu ţesătura bogată. Ar fi un păcat să aruncăm asemenea frumuseţi pe podelele de pământ, să se înnămolească, să fie călcate în picioarele încălţate şi să se uşureze câinii pe ele. Fireşte, urmă el după ce-şi drese glasul, am văzut că în ţara aceasta multe lucruri sunt altfel. Totul e mai cald aici. Mai curat. Mai spaţios şi mai aerisit. Asta-i din cauza căldurii. Când nu e rece şi umed mereu, poţi face multe lucruri altfel. Dar unde stăm noi, în grajduri, podelele sunt din piatră şi pe ele punem paie…

Se opri brusc, conştient că o privea în faţă şi că ea făcea la fel, cu un zâmbet larg pe buze. Prinţesa aşteptă şi, văzând că el nu mai spune nimic, izbucni în râs.

— Poţi să vorbeşti, deci! E cel mai lung discurs pe care te-am auzit rostindu-l de la prima noastră întâlnire, frate Étienne. Ştii asta?

El păru tulburat.

— Acum da. Şi sunt într-adevăr *fratele* Étienne. N-ar trebui să mă aflu aici.

— Oh, te rog, te rog să stai şi să mănânci ceva cu mine! Uite, vezi, a şi venit mâncarea!

Tânărul cavaler rămase locului nehotărât, dar la gestul ei se aşeză încet pe unul dintre cele trei scaune oferite de Suleiman clienţilor săi şi apoi, vreme de aproape o oră, prinţesa se strădui conştiincioasă să-l facă să se simtă în largul lui şi să înlăture barierele pe care el le ridica în calea feminităţii ei. Îi

dădu prăjituri cu miere pe care servitorii le aduseseră special pentru ea, pregătite cu migdale pisate şi îmbibate din belşug cu haşiş – din care ea avea la dispoziţie mereu o cantitate generoasă, din surse cu privire la care tatăl ei, dacă ar fi ştiut de ele, ar fi ridicat serioase obiecţii.

Ceea ce nu avea de unde să ştie Alice în ziua aceea era extrema fragilitate a încrederii în sine a lui de St Clair, determinată de obsesia pe care o dezvoltase faţă de ea şi de conştiinţa faptului că atracţia către ea era imorală. Totdeauna fusese timid şi stângaci în preajma ei, ezitant, tăcut şi nesigur pe sine încă de la prima lor întâlnire, iar Alice ajunsese rapid la concluzia că aşa era el şi că acest lucru nu făcea decât să-i sporească farmecul – băieţelul sfios în trup de erou uriaş. Dar fiindcă niciodată nu văzuse vreun alt aspect al caracterului său, nu-şi putea imagina cum s-ar putea comporta când ea nu era de faţă pentru a-i influenţa conduita şi, desigur, nu putea vedea dincolo de exteriorul pe care el i-l prezenta. Nimic în purtarea lui nu-i sugera că el îşi petrecea mare parte din timp, zi şi noapte, visând la ea şi de asemenea nimic nu indica sentimentul de vinovăţie care-l măcina din această cauză; prin urmare, Alice îşi continua planul încrezătoare, fără a-şi da seama cât de aproape de disperare era prada ei. În eforturile de a-l ajuta să se simtă în largul lui, evita în mod deliberat orice încercare de a se arăta seducătoare ori ademenitoare, preferând să-l trateze aşa cum îşi închipuia că ar fi făcut o soră, străduindu-se să fie cât mai naturală în raporturile cu el. Dar pentru ea acesta era un lucru foarte dificil, aproape imposibil.

Privind-o cum se poartă, cu acea aparentă lipsă de orice artificialitate, de St Clair vedea mult mai multe decât îi arăta ea; în imaginaţia lui, vedea felul în care veşmintele se lipeau de trupul ei pe sub ţesătura groasă a robei informe de deasupra, conturându-i curbele siluetei; vedea cum se aşază în scaun, rezemată de spătar, şi în mintea lui sânii îi ieşeau în evidenţă, iar coapsele ei, limpede reliefate pe sub materialul fin al hainelor, erau cea mai ispititoare privelişte din univers; şi tot în mintea lui se frământa şi se chinuia, convins că patima pe care i-o stârnea era cea mai odioasă crimă la adresa unei tinere nepătate şi nevinovate.

Dacă Alice ar fi bănuit ce se petrece în gândurile lui, ar fi exultat şi şi-ar fi expus simţămintele mult mai agresiv; aşa însă,

continuă la fel cum începuse, purtându-se de parcă în firea ei nu exista pic de sexualitate, evitând gesturile seducătoare şi zâmbetele care îi erau o a doua natură. Considerându-se bine acoperită de greutatea şi grosimea robei din brocart, alimenta de fapt focul imaginaţiei aprinse a tânărului cavaler cu o serie de mişcări dezinhibate, de care nici măcar nu era conştientă, stârnindu-l dincolo de pragul de siguranţă. Astfel că la un moment dat, cu obrazul palid ca moartea, el sări în picioare şi o luă la fugă.

Mai târziu, chiar şi după ce avusese răgazul să cugete la rece, Alice tot nu putea înţelege ce anume provocase uluitorul său gest. Iar furia aproape că nu izbutise să i se domolească. Nici un bărbat, nimeni, niciodată, n-o mai insultase în asemenea hal, iar ea era ferm hotărâtă să se răzbune.

Faptul că era călugăr, şi deci legat prin jurământ de castitate, nu însemna nimic pentru ea, fiindcă avusese mulţi iubiţi în aceeaşi situaţie, toţi cu poziţii mai înalte decât a lui, iar pe ei jurămintele nu-i ţinuseră departe de patul ei. Alice se considera prea dezirabilă pentru a i se opune rezistenţă dintr-un motiv atât de neînsemnat ca un simplu legământ. În consecinţă, începuse să caute alte motive, mai pragmatice, pentru purtarea lui de St Clair, începând cu presupunerea că el avea deja o iubită care, prin definiţie, nu putea fi decât mai bine cunoscută şi de rang mai înalt decât ea, dat fiind că existau atât de puţine femei creştine în Ierusalim; nici chiar ea n-ar fi crezut că un pios călugăr creştin, şi mai cu seamă unul complet lipsit de umor, ar fi putut avea o relaţie sexuală cu o musulmană. Îl spionase ea şi-l urmărise înainte, între patrulări, dar o făcuse numai în timpul zilei, fiindcă pe atunci nu bănuise că ar putea avea o legătură clandestină cu cineva. Acum însă, îşi trimise spionii să-l urmărească zi şi noapte.

O lună mai târziu, după al treilea raport regulat primit de la omul ei de bază în această chestiune, se văzu nevoită să accepte, fără nici o tragere de inimă, că fratele Étienne nu avea nici o legătură amoroasă cu vreo femeie, fie ea creştină sau musulmană. Spionii ei avuseseră grijă să nu-l scape din ochi nici o clipă. Îi văzuseră pe toţi cei cu care vorbise şi tot ce cumpărase din piaţă. Doi dintre ei îl urmăriseră în deşert când plecase în patrulare şi nu observaseră nimic care să le stârnească suspiciunile.

Astfel Alice ajunse la concluzia că ar putea fi homosexual; poate că repulsia sexuală fusese cea care îl determinase să fugă de ea. Îi era greu să-şi imagineze aşa ceva, şi cu atât mai mult să înţeleagă, dar posibilitatea îi mai alină sensibilităţile rănite.

După încă o lună de supraveghere, spionii ei nu-i oferiră nimic care să-i confirme suspiciunile. Ceilalţi călugări erau singurii apropiaţi ai lui de St Clair, iar el era, de departe, cel mai tânăr dintre ei. Toţi se retrăgeau în grajduri în fiecare seară pentru a se culca şi se trezeau pentru a se ruga la cele mai bizare ore din zi şi din noapte, aşa cum le cerea Regulamentul Sfântului Benedict, pe care-l urmau neabătut. Dar nimic din ceea ce putea vedea oricine nu sugera că vreunul dintre călugări s-ar deda la activităţi sexuale de un fel sau altul.

Alice continuă să rămână furioasă şi neiertătoare, chiar şi după două luni de la incident, însă tot nu izbutea să şi-l scoată din minte pe tânărul cavaler, de mai multe ori întâmplându-i-se, când se afla în braţele vreunui iubit mai nesatisfăcător, să-şi imagineze că în locul lui era Étienne de St Clair cel care o iubea violent.

4

— Intră!

Episcopul Odo de Fontainebleau, fost episcop de Edessa şi acum secretar personal al lui Baudouin al II-lea, regele Ierusalimului, nici nu ridică ochii în vreme ce răspunse la bătaia în uşă, dar recunoscu paşii celui care intră în încăpere şi, lăsând pana din mână, se rezemă de spătarul scaunului, îşi frecă ochii cu podul palmelor, căscă adânc şi ridică braţele, împletindu-şi degetele la ceafă. În faţa lui stătea un omuleţ şters, cu ochi prea mici şi nasul lung, ascuţit, care strângea cu o mână baiera săculeţului de piele ce-i atârna pe un umăr. Faţa lui era lipsită de orice expresie, avea o atitudine modestă şi era îmbrăcat banal. Dacă s-ar mai fi aflat şi altcineva în încăpere, probabil că omuleţul ar fi trecut neobservat.

Odo îl privi îndelung înainte de a-şi coborî braţele de la ceafă şi a le încrucişa de-a latul pieptului.

— Vorbeşte! Ce ai descoperit?

Omul răspunse cu o clătinare a capului abia perceptibilă.

— Din cele pentru care m-ai trimis, nimic. Nu există nimic de aflat. Spionii prinţesei sunt pretutindeni, niciodată mai puţini de şase în acelaşi timp, şi se schimbă între ei la fiecare patru ore, dar îşi pierd vremea degeaba şi probabil că sunt bine plătiţi pentru asta. M-ai trimis să-i urmăresc, să văd ce descoperă. Răspunsul, monseniore, este că nu descoperă nimic, dar mai uimitor decât asta – deşi deloc surprinzător, dacă mă înţelegi – e faptul că nici n-au habar ce anume caută. Au fost trimişi să-l urmărească pe cavalerul călugăr, cel tânăr, şi asta fac, dar nu ştiu de ce. În trei zile am vorbit cu şase dintre ei. Toţi mi-au spus acelaşi lucru: n-au văzut nimic, n-au descoperit nimic.

— Deci totul a fost o pierdere de timp şi bani pentru mine, la fel ca pentru Alice? Asta vrei să zici?

— Ba deloc, monseniore. Am spus că n-am aflat nimic din cele pentru care m-ai trimis.

— Şi ai aflat altceva în schimb.

— Poate. Eu cred că da, însă domnia ta ai putea fi de altă părere. Oricum, am descoperit ceva interesant.

— Ceva interesant, dar nu lucrul pe care ai fost trimis să-l cauţi. Înţeleg. Şi va trebui să-ţi plătesc în plus ca să-mi spui ce anume? Vorbeşte odată, omule!

Omuleţul nu se lăsă deloc intimidat de agresivitatea episcopului. Duse mâna în sacul de pe umăr şi scoase un petic de pânză murdar pe care îşi şterse nasul, apoi îl îndesă la loc, fornăind.

— Se întâmplă ceva în grajduri.

Ochii episcopului se măriră, increduli.

— Fireşte că se întâmplă ceva în grajduri! O întreagă confrerie de călugări locuieşte acolo, cu cai cu tot!

— Ba nu, e mai mult de atât. Se întâmplă ceva ciudat.

— Ciudat.. Înţeleg. Călugării ăştia întreţin cumva un bordel acolo?

— S-ar putea. Poate preacurvesc cu caii. N-aş putea spune. Nu m-am putut apropia suficient de mult pentru a vedea ce se întâmplă, deşi am ajuns mai aproape decât oricine altcineva. Indivizii ăia sunt nişte ciudaţi. Numai călugării locuiesc în grajduri. Cei cărora le spun sergenţi stau în barăcile construite chiar la intrare. Şi nu prea se amestecă unii cu ceilalţi – călugării şi sergenţii, vreau să zic. Păi, mie mi se pare că toţi

sunt monahi şi, din câte ştiu eu, toţi monahii sunt egali între ei. Ei bine, ăştia nu-s.

— Nu ştii nimic şi cam tot ce ţi se pare ţie e greşit, replică episcopul. Există cavaleri şi sergenţi, nobili şi oameni de rând, iar în rândul călugărilor sunt fraţi monahi şi fraţi mireni. Uite două motive excelente pentru separarea lor. Şi acum spune-mi, dacă vrei, ce anume bănuieşti că se întâmplă acolo?

— Am spus că nu ştiu, dar e ceva ciudat. Mi s-a părut că e o uşă acolo şi că de ea nu trece nimeni, în afara celor nouă cavaleri. Şi se aud zgomote de acolo, de parcă ar dăltui ceva în piatră.

— De parcă ar dăltui în piatră... Ştii că grajdurile sunt construite chiar pe Muntele Templului, pe alocuri săpate chiar în stâncă? Păi, să ne imaginăm pentru o clipă că monahii noştri sunt dornici să-şi îmbunătăţească condiţiile de locuit. Singurul mod în care ar putea-o face este să mărească spaţiul săpând în piatră. Eşti de acord cu mine?

— Da, poate că da, însă...

— Ştiu, ştiu. Însă ai impresia că se întâmplă ceva ciudat acolo. Atunci spune-mi despre ce e vorba. Uşa asta, cea de care n-au voie să treacă decât cavalerii, unde se află?

— Înăuntru... în cea mai întunecată parte a locului în care stau ei, undeva în spate.

— Unde stau cavalerii, adică?

— Da. Locul e împărţit în două zone, una pentru cai, cealaltă pentru călugări.

— Şi sergenţii... zici că ei locuiesc afară?

— Da. Unii dintre ei muncesc în grajduri, dar nu locuiesc acolo. Şi-au construit o baracă lipită de zid.

— Deci singurii care locuiesc în grajduri sunt cavalerii. Şi atunci de ce e atât de ciudat faptul că numai cavalerii folosesc o uşă anume sau alta, dacă numai ei locuiesc acolo? Ţi-a trecut prin minte că dincolo de uşa aceea ar putea fi latrina lor?

— Nu e, monseniore. Latrinele sunt în cealaltă parte a încăperii. Sunt grajduri acolo, iar sergenţii intră şi ies mereu, tot timpul. Dar lângă uşa aceea stă mereu un cavaler. S-ar zice că nu face de pază acolo, dar ori de câte ori un sergent se apropie la o anumită distanţă de uşă, cineva apare ca din senin şi-l întoarce din drum. Totdeauna cu frumosul şi cu binişorul, dar *de fiecare dată* îl opreşte. Cine ar pune pază la latrină? Îi

urmăresc deja de câteva săptămâni şi am văzut asta de vreo douăzeci de ori. Dar niciodată în răstimpul ăsta n-am zărit un sergent intrând pe uşa aceea.

— Şi asta ţi-a stârnit suspiciunile, sau mai e şi altceva, ce încă nu mi-ai spus?

Omuleţul clătină din cap.

— Nu, nu mai e.

— Înţeleg. Atunci, chiar dacă n-o să-ţi placă ce auzi, află că nu mă interesează suspiciunile tale, Gregorio, şi nu te plătesc ca să fii suspicios. Am şi eu bănuielile mele, suficiente, cu privire la tot şi la toate, inclusiv la tine. Ceea ce vreau eu de la un mic trepăduş aşa cum eşti tu, în schimbul banilor pe care ţi-i dau, este să-mi oferi date concrete, susţinute de dovezi. M-ai înţeles?

Gregorio încuviinţă, iar episcopul îşi drese glasul, după care luă din nou pana în mână.

— Atunci, du-te şi nu te întoarce până ce n-o vei putea face fără a-mi irosi timpul.

Odo era deja cufundat în muncă înainte ca Grigorio să iasă, dar imediat ce uşa se închise în urma lui, azvârli pana pe masă şi se ridică în picioare, apropiindu-se de fereastră. Jos, într-una dintre curţile mai mici ale palatului, o fântână de marmură susura plăcut, înconjurată de un pâlc des de palmieri pitici. Era furios, era gelos şi, în vreme ce mânia nu-i era o emoţie străină, gelozia nu-l mai rosese până acum, aşa că avea dificultăţi în a-i face faţă.

Nu se amăgea câtuşi de puţin cu privire la propriile-i sentimente. Îi plăcea să creadă că totul era din vina prinţesei Alice şi, dacă ar fi avut în faţa cui, ar fi pus pe masă toate detaliile, mici şi mari, ale tuturor ocaziilor în care ea încercase să-l prindă în mreje. Dar, fireşte, asta era ceva ce nu putea discuta cu nimeni şi, în plus, el ştia adevărul adevărat. Nu era deloc vina ei. Nu-l forţase să se culce cu ea, nici prima dată, nici în celelalte dăţi. El era cel care se lăsase atras de ea, deşi ştia că prinţesa se oferea oricând, oricui îi stârnea cheful. Părea a fi insaţiabilă, era frumoasă şi tulburător de tânără – optsprezece ani faţă de cei patruzeci şi doi ai lui. Şi aici erau rădăcinile geloziei lui. Nu mai era suficient de tânăr pentru a o satisface. Şi nu fusese nici la început, cu aproape patru ani în urmă.

Dar ştiuse bine încă de pe atunci de ce îi acordase Alice favorurile. Îi era confesor de ani de zile şi, pe măsură ce ea se maturiza, el devenea tot mai tulburat, tot mai aţâţat de mărturisirile ei lubrice privind experienţele ei sexuale. Îi povestise cu numeroase amănunte, în decursul câtorva luni, despre atracţia pe care o resimţea faţă de unul dintre tinerii de la curtea tatălui ei şi despre fanteziile pe care le avea în legătură cu el. Şi în continuare, tot mai înfierbântată, îşi delectase confesorul cu cele mai intime şi senzaţionale detalii a le artei seducţiei pe care o folosea asupra neajutoratului tânăr. Desigur, odată ce căzuse şi el pradă farmecelor ei, Odo descoperise că Alice savurase cu o încântare perversă întreaga experienţă, ştiind foarte bine ce efect aveau mărturisirile ei asupra bărbatului din confesional şi detaliind fiece element picant al aventurilor ei. Iar când totul fusese gata pentru seducerea lui, prinţesa pusese deja piatra de temelie a pierzaniei lui.

Şi, desigur, existase şi un *quid pro quo.* Alice nu făcea nimic, nu oferea nimic fără să aştepte ceva în schimb. În contrapartidă pentru privilegiul de a se bucura de trupul ei tânăr, Odo îi dădea prinţesei informaţii confidenţiale şi extrem de delicate despre tot ceea ce se petrecea în camera de consiliu a regelui. Faptul că ea avea numai paisprezece ani când stabiliseră acest aranjament era complet lipsit de importanţă. În sufletul şi în mintea ei, Alice le Bourcq, fiica răsfăţată a celui dintâi între oamenii de la putere, nu avusese de fapt copilărie. Mult mai matură decât anii ei, era deja o femeie foarte subtilă, dotată cu o minte ce ţesea întruna intrigi, iar ambiţiile apăruseră la o vârstă la care surorile şi prietenele ei încă se jucau cu păpuşile.

Odo ştiuse acest lucru, aşa cum ştiuse şi că ea va încerca să-l subjuge pentru propriile-i planuri; asta îl deranjase în mare măsură, dar când venise vremea să pună în balanţă scrupulele şi pofta carnală, valoarea principiilor sale şi presiunea crescândă a coapselor ei moi şi goale în palma lui, idealurile înalte de care fusese atât de mândru se duseseră pe apa sâmbetei.

Acum, mânia îi fusese stârnită de faptul, descoperit cu aproape două luni în urmă de unul dintre numeroşii săi spioni, că Alice era fascinată de tânărul cavaler-călugăr, de St Clair.

Spionul în chestiune era o servitoare suficient de apropiată de Alice pentru a-i fi devenit aproape invizibilă, prezenţa ei continuă în preajma prinţesei fiind firească şi de la sine înţeleasă; în consecinţă, spusele ei puteau fi crezute fără îndoială. Alice îi ceruse majordomului ei, un eunuc pe nume Ishtar, să-l urmărească pe fratele Étienne şi să-i spună cine erau iubitele lui şi ce anume făcea cu ele.

Fireşte că nu găsiseră nici o iubită şi nici o dovadă că de St Clair ar fi făcut ceva necurat, dar acest lucru nu făcuse decât s-o îndemne să caute mai atent; cu toate că îl ştia pe de St Clair nevinovat, şi că îşi dădea seama de obsesia ei crescândă pentru el, Odo pusese şi el spioni să-i urmărească pe ai ei, în speranţa că vor găsi ceva prin care să-l poată discredita pe tânărul călugăr şi să-l transforme într-o *persona non grata* pentru toată lumea, inclusiv pentru Alice. Acum, privind jos în curte şi gândindu-se la spusele lui Gregorio – la convingerea lui că în grajduri se petrecea ceva „ciudat" – începu să i se contureze în minte o idee pe care ar putea-o folosi împotriva ei, s-o zgândăre cel puţin şi să-i amintească din nou de el şi de dorinţele lui. Planul prindea contur în mintea lui şi Odo se întoarse la masa de lucru, fluierând încetişor – un semn limpede, pentru toţi cei care-l cunoşteau, că episcopul era cufundat în gânduri.

5

— Haide, Odo, eşti teribil de obositor astăzi! Am trimis după tine sperând că mă vei distra în după-amiaza aceasta, dar tu n-ai făcut nimic decât să stai aici mohorât ca un ramolit.

— Prostii, draga mea prinţesă, hai să dăm cărţile pe faţă. Ai trimis după mine sperând că vei mai putea afla ceva informaţii pe tema care-ţi stârneşte azi interesul, oricare o fi aceea. Întotdeauna a fost aşa. Dar de data asta nu ţi-am putut spune nimic, oricât te iubesc şi vreau să-ţi fac pe plac, fiindcă *nu* ştiu ce anume doreşti. Dacă insişti să ne prefacem şi să nu mă întrebi direct despre lucrurile pe care vrei să le afli, nu poţi da vina pe mine fiindcă uneori nu izbutesc să-ţi sesizez adevăratele intenţii.

Alice le Bourcq rămase tăcută zece secunde, privindu-l printre pleoapele strânse.

— Îmi pare bine că zâmbeai când mi-ai spus aceste lucruri,

monseniore, replică ea exact în clipa în care el se aştepta s-o facă. Altfel aş fi putut crede că eşti insolent. Dar aşa, ai reuşit să mă amuzi pentru prima dată pe ziua de azi. Vino deci şi stai lângă mine. Vreau să-ţi spun un secret la ureche.

Mirându-se poate pentru a mia oară cum putea cineva atât de tânăr să fie atât de hârşit în cele lumeşti, episcopul Odo se ridică încet şi se apropie tăcut, supus, de sofaua pe care ea stătea întinsă, cu picioarele ascunse cuminte sub rochie. Cu toată sofisticarea ei surprinzătoare, îşi spuse el, nu-şi putea disimula tot timpul vârsta fragedă şi lipsa de experienţă. Deşi era extrem de şcolită în ale seducţiei, în unele privinţe tinereţea ei era la fel de transparentă ca sticla de calitate, iar această nerăbdare linguşitoare de a i se face pe plac se număra printre ele.

El îşi jucase rolul la perfecţie în după-amiaza aceasta, îşi spuse în vreme ce se apropia de ea, afişând un aer atât de bine echilibrat între neatenţie şi preocupare, încât stârnise interesul prinţesei, iritând-o în acelaşi timp. Iar odată atinse aceste deziderate, interesul şi iritarea, nu mai fusese decât o chestiune de timp până când ea cedase curiozităţii. Acum era vizibil intrigată, ştiind că episcopul avea în minte o idee pentru care era dispus să-i suporte mânia, iar Odo era conştient că prinţesa nu va înceta până ce nu se va convinge că a stors de la el ultima fărâmă de informaţie, în ciuda faptului că ar putea fi vorba de ceva ce n-o interesa câtuşi de puţin.

Se opri chiar în faţa ei, înalt, astfel că ea era nevoită să-şi lase capul pe spate pentru a-l vedea, expunându-şi astfel albeaţa perfectă a gâtului şi pieptului, care cobora până la primele semne de rotunjire ale sânilor, iar el îşi simţi măruntaiele fremătându-i ca răspuns la apropierea de ea. Alice ridică o mână cu gesturi molatice, fluturându-şi degetele până ce el le prinse într-ale lui, apoi, închizându-şi palma peste a lui, îl trase în jos, spre ea.

— Haide, stai lângă mine.

Îl strânse mai tare şi-l trase mai aproape, arcuindu-şi spatele şi lipindu-şi fesele de partea din spate a divanului, pentru a-i face loc să se aşeze lipit de ea, de curbura corpului ei. Când se aşeză, îi simţi trupul apăsându-l în şale, iar ea îşi puse palma dreaptă pe abdomenul lui, imediat deasupra osului pubian, trăgându-l mai aproape, până ce el se relaxă şi se

sprijini de ea, cu braţul drept lipit de şoldul ei, cu cotul stâng pe coapsa ei, simţind în degete căldura pielii moi din spatele genunchiului, pe sub materialul diafan al rochiei.

— Aşa! Stai confortabil?

El înclină din cap, lăsându-şi mâna să se odihnească în curbura taliei şi strângându-şi uşor degetele într-o mângâiere. Ea scoase un mic sunet mulţumit, iar el apăsă mai tare, frământând carnea fragedă în vreme ce degetele celeilalte mâini se întinseră şi îi prinseră partea din spate a piciorului, deasupra genunchiului.

— Ah, fiară ce eşti! murmură ea, surâzându-i şi ridicând încet piciorul, sprijinindu-şi călcâiul de partea din spate a divanului şi lăsându-i degetele să-i alunece în sus, pe coapsă, în timp ce, cu dexteritatea exerciţiului îndelung, îşi strecură şi ea mâna printre veşmintele lui episcopale.

Odo îşi permise doar câteva clipe de savurare a senzaţiei ce urmă, după care îşi ridică braţul drept şi o prinse strâns de talie, fiindcă ştia cât de rapid se pricepeau degetele ei albe să-i stârnească sămânţa şi, odată risipită, nu va mai avea vreme să şi-o refacă.

— Stai uşor, draga mea. Mai ai puţină răbdare.

Alice ridică o sprânceană, parcă întrebându-se ce se întâmplase cu el, şi mai slăbi puţin strânsoarea, păstrând-o încă la un nivel plăcut. La rândul lui, Odo îşi lăsă mâna să se relaxeze şi continuă, pe un ton calm şi deliberat:

— Avem multe de vorbit, dacă vrei să-ţi spun ce mă frământă astăzi, fiindcă încă mă mai gândesc la cele aflate şi sunt sigur că ai prefera – la fel ca mine, de altfel – să-mi păstrez fluenţa, decât să riscăm să-mi pierd concentrarea istovindu-mă prea devreme… dacă înţelegi ce vreau să spun. Eşti de acord cu mine?

Alice continuă să-l privească vreme de câteva momente, bănuitoare, apoi încuviinţă, cu degetele fremătându-i pe piele aidoma unor aripi de fluture.

— Sunt de acord, replică ea. E mult mai bine să ţii un povestitor treaz şi conştient de ce-i în jurul lui, decât să te pomeneşti că adoarme în cine ştie ce colţişor, din cauză că şi-a pierdut interesul în… povestea pe care o spunea.

Cu aceste cuvinte, ridică iar o sprânceană şi apoi îi desfăcu veşmintele împingându-le în spate, departe de corpul lui, şi

întrebă:

— Deci despre ce va fi povestea? Ai întreaga mea atenţie.

— Şi domnia ta pe a mea, doamnă.

Urmă o lungă tăcere, întreruptă de câte un icnet ocazional şi o răsuflare mai adâncă, până ce prinţesa se ridică în capul oaselor în spatele lui şi îl încălecă. O clipă mai târziu îl ţinea strâns imobilizat sub greutatea ei.

— Aşa deci, şopti ea. Dacă stai o vreme aici fără să te mişti, ar trebui să te poţi concentra suficient la ceea ce vrei să-mi spui. Ţine-mi interesul viu, monseniore, căci numai aşa vei putea evita un sfârşit brusc al acestei plăceri. Povesteşte-mi ce anume te-a preocupat astăzi atât de adânc.

Odo închise ochii, adunându-şi gândurile, apoi începu să vorbească, întrerupându-se din când în când pentru a-şi schimba uşor poziţia, şi de fiecare dată Alice se mişca împreună cu el, cu mâinile prinse de umerii lui, cu ochii aţintiţi în ochii lui, pândindu-i fiece schimbare de expresie în vreme ce-i făcea pe plac, ostoindu-i poftele fără a-l înfierbânta mai mult decât era deja.

— E vorba despre călugării aceia blestemaţi, începu el. Parveniţii aceia creaţi de Warmund.

— De ce le spui „blestemaţi”? întrebă Alice având grijă ca pe faţa ei să nu se citească nimic, iar vocea să-i sune plictisită. Am înţeles că s-au dovedit de multe ori utili şi că au dorinţe modeste. Ce treabă ai tu cu ei?

— Nici una, la prima vedere, dar dincolo de asta se dovedesc a fi o problemă, îmi consumă prea mult din timp pe care nu-mi pot permite să-l irosesc cu ei.

— Cum aşa?

Alice îşi schimbă uşor poziţia, într-o parte şi spre spate, doar atât cât să-i menţină lui atenţia acolo unde o voia. Odo icni şi închise ochii o clipă, apoi reveni la povestea sa.

— Păi, acum nu mai sunt chiar atât de modeşti şi de retraşi. Au trecut ani de când n-au mai fost numiţi patrula patriarhului; acum îşi spun Oştenii Săraci ai lui Iisus Hristos.

Episcopul nu-şi ascunse dispreţul faţă de călugării-cavaleri sau faţă de noua lor titulatură, dar era foarte conştient că nu trebuia să rostească vreun nume şi să evite mai cu seamă orice referire la cel mai tânăr dintre ei, de St Clair, fiindcă dacă Alice şi-ar fi data seama că el ştie cât o interesează acesta din urmă,

reacţiile ei ar fi fost imprevizibile.

Ea râse în gura mare.

— Oştenii cum?! Ce nume ridicol şi caraghios! Oştenii Săraci ai lui Iisus Hristos… Bieţii de ei, au mintea dusă, evident. Dar ce te priveşte asta pe tine?

— Nu mă priveşte, deloc. Nu mă interesează cum îşi spun. Pot să se cheme şi Fiicele Sfintei Fecioare, din partea mea, cu condiţia să-şi ţină prostiile şi blasfemiile departe de ochii şi urechile opiniei publice. Nu, pe mine mă preocupă mai degrabă *ce fac* ei.

Alice rămase nemişcată, privindu-l drept în ochi.

— Şi ce anume fac, de te îngrijorează atât de mult?

— Păi…

Odo trase brusc aer în piept şi încremeni, cu dinţii dezgoliţi de concentrare, înfigându-şi degetele în coapsa prinţesei, până ce ameninţarea exploziei trecu, după care se lăsă înapoi pe spate, răsuflând greu.

— Sfinte Iisuse, ce aproape a fost!…

— A fost aproape, da, dar a trecut. Spune-mi deci, ce fac călugării aceia de te preocupă aşa?

— Sapă, replică el cu vocea încă nesigură.

Alice îşi luă mâinile de pe umerii lui şi se dădu înapoi, aşezându-se pe coapsele îndoite sub ea şi, în vreme ce-i puse o palmă pe piept, privi în ochii lui pentru a încerca să-şi dea seama ce voise să spună.

— Sapă? În pământ? întrebă ea nevenindu-i să creadă ce aude. Oamenii aceia sunt cavaleri, Odo. Or fi ei călugări azi, dar prin pregătire sunt cavaleri. Nu-i văd să sape în pământ mai mult decât te văd pe tine.

— Şi totuşi, asta fac. Sapă… fac tuneluri. Cred că Oştenii Săraci ai lui Iisus Hristos sapă un tunel în grajdurile lor.

Prinţesa continua să-l privească stupefiată, dar în cele din urmă începu să râdă.

— În *grajduri?* Dar pentru ce ar face una ca asta?

— Pentru că, în mod limpede, caută ceva. De asta sapă oamenii: ori ca să găsească ceva, ori ca ajungă undeva. În cazul lor, dacă ar vrea să ajungă undeva, ar fi suficient să plece pur şi simplu. Prin urmare, caută ceva.

— Dar ce anume ar putea căuta? Şi cum ai descoperit că sapă?

Atât de absorbiţi fuseseră amândoi de ultimul schimb de replici, încât uitaseră cu totul de activitatea în care fuseseră cufundaţi cu câteva clipe înainte. Acum Odo clătină puternic din cap.

— Ai pus două întrebări. La care vrei să-ţi răspund mai întâi?

— La prima. Ce caută?

— Nu ştiu. Şi tocmai de asta sunt atât de preocupat, în primul rând, n-au unde să sape, decât în jos, în piatra muntelui.

— Şi? Ce vrei să spui cu asta?

— Vreau să spun, doamnă, că ar putea săpa un tunel drept în jos, în stâncă – dar aşa ceva n-ar avea nici un sens dacă ar căuta o comoară sau ceva de acest gen, fiindcă nu poate exista o comoară – şi de fapt nimic altceva – în piatra seacă a muntelui.

— Nu, dacă nu cumva piatra de sub grajduri nu e chiar piatră seacă, aşa cum ne închipuim noi, iar ei ştiu asta şi sapă…

— Dar de unde să ştie?…

— Ssst! Lasă-mă să mă gândesc. De unde ai aflat că sapă tunelul ăsta?

— Mi-a spus unul dintre oamenii mei.

— Ce oameni sunt ăia? Vrei să zici că ai spioni printre călugării-cavaleri?

El ridică din umeri, iar ea lăsă la o parte această chestiune pe moment, revenind la ceea ce o interesa în primul rând:

— Ei bine, atunci, ce anume a descoperit spionul tău?

Odo îşi lipi iar corpul de al ei, dar orice urmă a întăririi de adineauri dispăruse şi el nu mai simţi decât o moliciune umedă şi caldă. Oftând, se resemnă şi răspunse:

— Că în grajduri se întâmplă ceva suspect, ceva de care au cunoştinţă doar călugării-cavaleri. Din câte şi-a dat el seama, sergenţii – fraţii mireni – nu ştiu nimic despre ce se petrece acolo, sau dacă ştiu ceva, n-o arată prin nimic. Omul meu e de părere însă că ei habar n-au, iar acesta e un lucru remarcabil în sine, dat fiind că e vorba despre o comunitate atât de mică şi de strâns unită.

— Dar ce ştie sigur omul ăsta al tău? Ce a văzut?

— N-a văzut nimic, nimic clar. Dar luni de zile a studiat locul şi a observat tot ce se petrece acolo.

— Şi cum e cu săpăturile? Asta a văzut? A văzut ceva legat

de săpat sau de vreun tunel?

— Păi, nu, nu tocmai. Dar a auzit.

— Ce anume?

— Bocănituri. Izbituri în piatră. A auzit zgomote din grajduri, bubuituri înfundate noaptea, când în rest era linişte.

— Omul tău ar putea fi un prostănac mincinos, Odo, iar eu aş fi o fraieră dacă aş crede ce-mi spui fără să am mai multe dovezi decât ai tu acum.

— Aşa e, prinţesă. N-am dovezi, dar am suspiciuni şi totodată motive suficiente să cred că ele sunt îndreptăţite. Şi de aceea aş fi şi eu un prostănac dacă nu le-aş prezenta şi tatălui tău, regele. Grajdurile sunt proprietatea lui şi, indiferent ce fac călugării acolo, dacă sapă sau schimbă ceva înăuntru fără permisiune, trebuie traşi la răspundere în faţa regelui, aşa cum ar trebui să fiu şi eu dacă nu i-aş spune ceea ce cred. Şi cred că acei călugări-cavaleri ascund ceva, iar pentru asta activităţile lor trebuie cercetate. În urma acestor cercetări, va ieşi la lumină tot ce ascund acum.

Alice căzuse pe gânduri, clătinând din cap încet. Odo îşi drese glasul, dar înainte de a mai putea spune ceva, ea îi ceru să tacă şi, punându-şi o mână pe pieptul lui, o duse cealaltă la locul în care trupurile lor se uneau, degetele ei readucându-l la viaţă ca prin farmec, până ce el o umplu din nou. Apoi, pentru o vreme, rămase întins, cu capul dat pe spate, în vreme ce ea se înălţă deasupra lui, ducându-l, încet, până la punctul în care el începu să tremure şi să zvâcnească orbeşte, oprindu-l însă înainte de culminare. Odo era aproape de extaz, cutremurându-se, în vreme ce Alice, privindu-l, era cufundată în gânduri; când văzu că el îşi revine, începu din nou să se mişte, ştiind că de data aceasta era hotărât să meargă până la capăt. Îl lăsă s-o facă, urmărind cum zâmbetul vag de pe faţa lui se transformă într-un rictus. Şi apoi, cântărind momentul cu precizie extremă, îşi întinse picioarele şi se ridică, ţinându-l departe de ea cu braţul întins, până ce el se înmuie, gâfâind, şi o întrebă ce naiba făcea.

Ea îi aruncă un surâs dulce.

— Îţi mai amân plăcerea, monseniore, prelungind incitarea. Îţi plac, nu-i aşa? Adori încântarea şi păcatul din ceea ce-ţi fac şi ce-ţi dau voie să-mi faci. Pofta pe care o simţi pentru mine te înfierbântă şi te menţine tânăr. Te cufunzi în plăcerea de a

preacurvi cu fiica regelui, de a te destrăbăla cu ea în ticăloşita ei tinereţe, în ciuda faptului că, dacă ai fi prins, ar însemna moartea pentru tine – sau poate tocmai pentru asta. Am dreptate? Ştiu că da, dragă Odo, fiindcă mi-ai spus-o de atâtea ori. Şi de aceea vreau să meditezi bine la ceea ce am să-ţi spun mai departe şi să nu te îndoieşti că vorbesc cât se poate de serios. După aceea, când mă voi convinge că ai înţeles bine şi crezi cu adevărat în cuvintele mele, vei putea continua, iar eu, în schimb, îţi voi spune ce-i în mintea mea. Ne-am înţeles?

Odo încuviinţă, cu ochii fixaţi pe pămătuful de păr lasciv expus – de felul în care ea îşi ţinea fustele ridicate în jurul taliei.

— Ne-am înţes, Odo? Uită-te în ochii mei şi răspunde-mi!

Cu greu, îşi ridică privirea spre faţa ei.

— Ne-am înţeles.

— Bun. Şi acum, ascultă-mă cu atenţie.

Îndoindu-şi genunchii, se lăsă spre el din nou, oprindu-se imediat deasupra lui, în aşa fel încât el s-o poată privi pe îndelete.

— Uită-te la mine, Odo! Uită-te ce am aici şi gândeşte-te la asta. N-ai să mai vezi, n-ai să mai atingi, n-ai să mai săruţi sau să te mai bucuri în vreun fel de trupul ăsta, niciodată, dacă spui cuiva chiar şi un singur cuvânt din ce am vorbit noi aici, fie tatălui meu, regele, fie sfinţiei sale, patriarhul.

Odo se trase înapoi cât putu, înălţându-şi sprâncenele neîncrezător, iar ea coborî brusc, până ce-l simţi penetrând-o.

— Simte-mă, Odo, simte asta, şi apoi întreabă-te dacă crezi cu adevărat că vorbesc serios.

Se retrase la fel de repede cum i se oferise şi se ridică în picioare, lăsându-şi fustele în jos.

— Crezi?

Odo de Fontainebleau încuviinţă încet, iar în priviri i se oglindea convingerea.

— Cred. Absolut şi fără urmă de îndoială. N-am idee pentru ce îmi ceri aşa ceva sau de ce îmi arunci o astfel de ameninţare, dar ştiu că este una serioasă şi n-am de gând s-o văd îndeplinită. N-am să spun nimic, nimănui. Dar probabil că am să intru în mormânt întrebându-mă de ce.

Zâmbetul larg al prinţesei izbucni ca o explozie de bucurie – una dintre acele tulburătoare şi mult prea rare dovezi ale

faptului că Alice nu era în realitate decât un copil, un copil mânat de entuziasmul şi încântarea vârstei tinere. Inima lui Odo se strânse, aşa cum i se întâmpla de fiecare dată când vedea o astfel de dovadă trecătoare.

— Ba nu! exclamă ea, rotindu-se într-un picior, cu celălalt în aer. Nu e nevoie de aşa ceva, monseniore. Şi acum o să-ţi spun exact de ce. Făcu o pauză, legănându-se pe vârfurile picioarelor, cu ochii încă strălucindu-i de plăcerea aceea copilărească, apoi adăugă: Sau mai bine zis o să-ţi spun imediat ce vom sfârşi cu deliciile noastre.

Îşi ridică iar fusta, îngrămădind-o în jurul taliei, şi începu să se apropie încet de el, lingându-şi buzele lasciv şi privindu-i reacţia. De data aceasta nu mai există nici o reţinere şi contopirea lor fu una scurtă şi incandescentă, sfârşindu-se aproape înainte de a începe. Pentru o vreme zăcură împletiţi, prea istoviţi pentru a se mişca, iar când Odo vorbi din nou, umbrele în încăpere se adânciseră.

— De ce m-ai pedepsi atât de rău dacă i-aş spune tatălui tău despre călugării-cavaleri?

Deja îşi asumaseră posturi respectabile acum, aşezaţi la măsuţa de sub fereastră, răcorindu-se cu vin şi dulciuri în vreme ce nimic în veşmintele lor nu mai amintea de ce se petrecuse înainte.

— În primul rând, trebuie să-mi spui ceva. Crezi cu adevărat că, în grajduri, călugării-cavaleri sapă în Muntele Templului?

— Da, cred.

— Foarte bine. Şi ştii ce se află dedesubt?

— Bănuiesc că nimic – doar dacă nu cumva muntele are rădăcini.

— De unde îi vine numele, ai idee?

Odo ridică din umeri.

— De la templul iudeilor, construit de Irod pe culmea lui şi în jurul lui. Templul era prea mare, Odo, mai mare decât ne-am aştepta judecând după ce a mai rămas din el. Şi împrejurimile lui erau întinse. Ştiu asta fiindcă Warmund însuşi mi-a spus. El e foarte interesat de istoria Ierusalimului şi în special de cea a templului. Ştii când a fost distrus?

— Ştiu doar că s-a întâmplat cu mult timp în urmă.

— Aşa e. Oraşul, templul şi cea mai mare parte a populaţiei au fost distruse de generalul roman Titus acum mai bine de o

mie de ani: Oraşul a fost reconstruit, dar nu de iudei, fiindcă nu mai rămăsese nici un iudeu în întreaga Iudee şi în lipsa lor templul nu putea fi refăcut. Ruinele lui zac părăsite de atunci, lăsate în paragină dintr-un singur motiv cât se poate de bun: romanii au distrus locul, iar când ei distrugeau ceva, o făceau până la capăt.

— Şi asta are vreo importanţă?

— Sigur că da, la fel ca propria ta convingere că acel grup de călugări-cavaleri sapă în stânca muntelui. De ce ar vrea cineva să-şi piardă vremea scormonind în piatră pentru a găsi ruinele unei clădiri distruse acum o mie de ani? Ce naiba ar putea căuta acolo?

— O comoară îngropată?

— După o mie de ani? Ce fel de comoară ar putea fi acolo şi cum să fi aflat ei despre ea?

Ochii lui Odo se aprinseră.

— Au o hartă! Aşa trebuie să fie!

— Ce fel de hartă? De unde? Desenată de cine? întrebă ea plină de scepticism, dar cufundată încă în gânduri. Warmund mi-a spus că templul lui Irod era recent construit în vremea lui Iisus, fiind distrus la scurtă vreme după ce a fost finalizat. Şi ştim că romanii ar fi căutat şi ar fi confiscat toate obiectele de valoare rămase în templu şi în jurul lui, fiindcă aşa făceau întotdeauna. Dar Warmund mi-a mai spus şi că, după cum se spune, templul lui Irod a fost construit pe locul unuia mai mic şi mult mai vechi, templul iniţial al lui Solomon.

— Regele Solomon, dătătorul de legi?

— Mai ştii şi alt Solomon care a construit un templu?

Odo rămase tăcut, ignorându-i sarcasmul, şi ea reluă:

— Dar un lucru nu pot înţelege: dacă oamenii aceia sapă într-adevăr, aşa cum spui tu, de ce ar face-o *acolo,* în vechile grajduri, chiar în piatră?

— Fiindcă acolo pot. Pentru Odo, acest lucru era de la sine înţeles şi, înainte de a continua, îşi încrucişă braţele la piept şi îşi ţuguie buzele. Gândeşte-te aşa: pot săpa acolo în secret; dacă ar săpa însă în altă parte, lumea ar observa şi ar începe să pună întrebări. Grajdurile sunt ale lor, dăruite de rege însuşi. De aceea, cu toate că munca este mult mai grea, nu văd nici un mister în motivul pentru care sapă acolo şi nu în altă parte: secretul, siguranţa şi uşurinţa, în ciuda dificultăţii.

— Nu. Nu mă îndoiesc de raţionamentul tău, dar adevărul trebuie să fie altul. Comoara se află undeva aproape. Indiferent de ce ai spus tu, nu ar fi început să sape în grajduri, dacă locul vizat s-ar afla la o jumătate de leghe distanţă.

— E logic.

— Prin urmare, trebuie să fi găsit ceva din care au aflat că există un motiv real şi substanţial pentru a căuta acolo… o comoară îngropată, de un fel sau altul. Trebuie să fi găsit ceva. Şi nu uita că sunt călugări de puţin timp, Odo, ceea ce înseamnă că sunt mânaţi de entuziasm în privinţa jurământului lor de sărăcie, şi deci ne-am putea aştepta să fie imuni la orice ispită a lăcomiei. Prin urmare, orice ar fi lucrul acela peste care au dat, e limpede că este suficient de valoros pentru a-i determina să-şi încalce jurămintele abia rostite. Ridicând o mână pentru a-l reduce pe episcop la tăcere, cu toate că acesta nici nu deschisese gura, continuă: Aşa că acum, domnia ta, nobilă şi îndatoritoare fiinţă, îi vei da tatălui meu această informaţie, aşa cum se cuvine. Iar tata va cerceta situaţia, va afla adevărul şi tot ce va fi descoperit va fi depus imediat în tezaurul regal, pentru binele întregii ţări. Şi, cine ştie, în funcţie de valoarea descoperirii, poate vei primi şi o mică recompensă pentru loialitatea ta.

— Vorbeşti de parcă n-ai crede că ar fi un lucru bun.

— Oh, ba deloc. Ar fi ceva excelent, pentru tata. O sursă de avere, poate una neaşteptată, despre a cărei existenţă nimeni nu şi-a închipuit. Şi n-ar trebui s-o împartă cu absolut nimeni, fiindcă e rege şi comoara ar fi găsită în regatul lui. Aşa că ar deveni a lui… în întregime a lui.

— Într-adevăr, răspunse Odo şi încuviinţă cu mişcări lente ale capului, înainte de a zâmbi uşor.

— Iar tu ai vrea mai degrabă să devină în întregime a ta?

Alice îşi flutură genele şi o gropiţă i se formă în obraz.

— Sigur că da. Domnia ta n-ai vrea acelaşi lucru, dacă ai fi în locul meu? Şi, fireşte, eu aş fi mult mai generoasă decât tata, în ceea ce te priveşte. Ar trebui să fiu, nu-i aşa, fiindcă îmi cunoşti secretul.

— Vorbim despre trădare, doamnă, despre nelegiuiri care merită pedeapsa cu moartea.

— Aiureli, dragul meu episcop. Vorbim despre visuri, fantezii şi imaginaţie bogată, de nimic mai mult. Doar nişte

închipuiri goale, lipsite de orice realitate.

— Deocamdată.

— Într-adevăr.

— Şi cum ai avea de gând să procedezi, doamna mea, dacă aceste închipuiri s-ar dovedi adevărate?

— Habar n-am, dar când va veni vremea, voi şti. Sunt numai nouă călugări-cavaleri din aceia, Oşteni Săraci ai lui Iisus, şi îşi ţin activităţile secrete faţă de fraţii lor mai mărunţi, aşa că n-ar trebui să fie greu să găsim o modalitate de a-i întrerupe atunci când va veni timpul potrivit. Sunt sigură că vom putea găsi un mijloc de a-i răsplăti pe săracii călugări, fie şi pentru trădare. Aşa că, dragul meu, eşti gata să lucrezi alături de mine?

Ezitarea din glasul episcopului era deliberată.

— Este ceva periculos. Dacă ar afla regele... Apoi începu să dea din cap, întâi mai încet, apoi din ce în ce mai energic, şi adăugă: Dar, da. Sunt alături de tine.

— Excelent, Odo! replică Alice cu vocea moale, ca o pisică torcând. Acum vino încoace şi hai să vedem dacă nu găsim o modalitate aşa, între noi doi, de a ne pecetlui pactul.

6

Când Odo se retrase, Alice se întinse iar pe divanul ei, făcându-şi vânt alene şi cugetând îndelung. Episcopul stătuse în camera ei aproape trei ore – un răstimp scandalos de lung pentru ca un bărbat să stea închis în aceeaşi încăpere cu o femeie, fie ea tânără sau nu, însă pe ea acest lucru nu o preocupa câtuşi de puţin. Servitorii ei ştiau bine că discreţia în astfel de chestiuni era esenţială dacă voiau să se mai bucure de privilegiile pe care le aveau acum. Nici unul dintre ei – era sigură de asta – nu ar îndrăzni să rostească măcar un cuvânt despre ce făcea ea în intimitate, fiindcă şi-ar fi riscat chiar viaţa.

În ciuda celor pe care i le spusese lui Odo, nu avea habar cum să descopere secretul călugărilor-cavaleri. Îl cunoştea pe Hugo de Payens doar vag, însă asta era suficient pentru a-şi da seama că şi-ar pierde vremea dacă ar încerca să-i impună în vreun fel dorinţele şi capriciile ei. În primul rând, omul părea prea rigid, prea inflexibil în stilul său războinic pentru a se gândi măcar la o hârjoneală cu o femeie atât de tânără încât i-

ar putea fi nepoată. Cel mai apropiat tovarăş al lui, Godefroi de St Omer, era un ins din acelaşi aluat, plăcut, însă impenetrabil în faţa oricărei încercări de ademenire. Mai întâlnise ea oameni de felul acesta şi, fără nici o excepţie, îi păruseră lipsiţi de umor şi neatrăgători, singurii masculi din lume pe care nu-i putea supune voinţei ei.

Astfel, îi rămânea o singură sursă de informaţii, Étienne de St Clair, şi era atât de sceptică în privinţa şanselor de succes pe lângă el, încât îşi dădu seama că nici nu-l putea privi cu obiectivitate. Era singurul tânăr din viaţa ei care rezistase cu brio unui asalt frontal şi nu mai putea fi încrezătoare că, la o ulterioară întâlnire, ar mai putea schimba situaţia în vreun fel, fiindcă avea impresia că ultima dată când se văzuseră îşi epuizase întreg arsenalul ademenitor, fără nici un rezultat. Câteva luni după aceea o măcinase furia fiindcă fugise de ea, ca un ţăran speriat din calea ciumei; şi totuşi, nici nu încercase să-l pedepsească. Îşi spusese că motivul pentru care n-o făcuse era unul omenos, fiindcă el era călugăr şi deci nu ştia să se poarte în lume, însă în sinea ei nu se îndoia că de fapt îl lăsase nepedepsit pentru simpla ei protecţie. Nimeni nu ştia nimic despre ce se întâmplase între ei doi şi îi era teamă că, dacă împinge lucrurile mai departe, cineva ar putea afla, iar ea ar ajunge de râsul tuturor.

Din pură necesitate, se convinsese în cele din urmă că purtarea tânărului cavaler în ziua aceea fusese ceva de ordin personal, generat de conflictele sale interioare şi neavând nimic insultător la adresa ei. Paloarea teribilă şi fuga lui abjectă fuseseră cauzate probabil de convingerile lui religioase, deşi – însă această idee îi venise abia mult mai târziu – ar fi putut fi provocate la fel de bine de o simplă greaţă din cauza haşişului încorporat în prăjiturile cu miere pe care le mâncaseră în ziua aceea. După ani de folosire a drogului, Alice devenise imună la starea de greaţă pe care uneori o provoca haşişul, dar pentru un neofit ca de St Clair, efectele ar fi putut fi dezastruoase.

Oricum însă, perspectivele în privinţa unei viitoare întâlniri cu călugărul-cavaler nu erau deloc promiţătoare, însă ea ştia bine că, dacă voia să descopere ce se petrece în grajduri, trebuia să ia în considerare o altă întrevedere. Nu putea intra pur şi simplu acolo – n-o putea face nici măcar ea, Alice,

prinţesă a Ierusalimului. Grajdurile templului erau considerate acum un loc sfânt, dăruit călugărilor-cavaleri de tatăl ei şi încredinţat lor de însuşi patriarhul Ierusalimului. Femeie fiind, ea nu avea nici un drept să intre acolo. Ştia asta de mult, însă mai ştia şi că nici unui bărbat din afara confreriei nu i se permitea să pună piciorul în grajduri. Numai cavalerii din Ordinul Oştenilor Săraci ai lui Iisus Hristos aveau voie înăuntru, iar numărul acestora era foarte mic.

O idee îi licări pe neaşteptate într-un colţ al minţii. Alice luă un set de trei clopoţei, pe care îi sună, şi câteva clipe mai târziu îşi făcu apariţia Ishtar, mai-marele peste servitorii ei.

— Prinţesă?

Alice îl privi, cufundată în gânduri.

— Mi-ai spus cumva ieri că s-a întors Hassan, neguţătorul de cai?

— Da, prinţesă. A venit în zori în piaţă cu o herghelie nouă, una mică, din câte am văzut.

— Şi ai observat ceva deosebit în această mică herghelie?

— Da, doamnă, am văzut. Două lucruri. Are o pereche de căluţi albi ce par a fi gemeni. Din câte mi-am dat eu seama, sunt perfecţi.

Alice încuviinţă, muşcându-şi uşor buza de sus. Ishtar se născuse şi crescuse printre cai, iar ea punea preţ pe opiniile lui; mai mult decât atât, caii erau singurele fiinţe din viaţa ei în care constatase că se poate încrede şi pe care le poate iubi fără reţineri.

— Cheamă-l aici, cât mai repede. Şi adu-l direct la mine. Îl aştept aici.

Ishtar făcu o plecăciune adâncă şi se grăbi să urmeze porunca. Alice se apropie de fereastră, se cuprinse în braţe, ţinându-şi coatele în palme, şi rămase cu ochii aţintiţi în lumina înserării, văzând însă doar imaginile din propria-i minte.

7

Hassan, neguţătorul de cai, era mai mult decât părea la primă vedere. Alice îl cunoştea de cinci ani, din ziua în care împlinise treisprezece ani, la Edessa, când el îi adusese darul de la tatăl ei, un mânz pursânge arab, murg, pe care ea îl botezase imediat Miezul-Nopţii. De atunci, vreme de aproape

trei ani, Alice se dusese la el şi la caii lui de fiecare dată când negustorul trecea prin Edessa, iar după ce, împreună cu familia ei, se mutase la Ierusalim, patronajul ei asupra negoţului cu cai al lui Hassan continuase neîntrerupt. De când îl întâlnise prima dată, cumpărase de la el şapte cai splendizi, dar ajunsese să se bazeze pe el nu doar în privinţa cailor.

Un nou aspect al relaţiei lor apăru după doi ani de familiaritate, şi acesta nu avea nici o legătură cu sexul ori sexualitatea. Hassan nu era un om bătrân, însă era unul auster, cu convingeri solide în privinţa celor permise şi interzise în societate – societatea incluzând din punctul lui de vedere atât comunitatea musulmană, cât şi pe cea creştină. Era încrezător în relaţia pe care o avea cu Dumnezeul lui şi numele lui Allah era prezent tot timpul pe buze, iar Alice îşi dăduse seama că intensitatea convingerilor lui avea nuanţe pătimaşe.

În toamna anului în care avea să împlinească şaisprezece ani, deşi mai erau câteva luni până atunci, una dintre prietenele ei fusese violată şi bătută cu cruzime între zidurile oraşului. Fata, pe nume Farrah, era musulmană, de aceeaşi vârstă cu ea – singura fiică a unui negustor ambulant arab. Alice se împrietenise cu ea pe când era copil, în Edessa, iar tatăl lui Farrah se stabilise acolo şi pusese bazele unui negoţ prosper în oraş, având o reţea de furnizori din lumea întreagă, care îi aduceau de toate – de la mirodenii şi ţesături la parfumuri şi giuvaieruri exotice. Farrah fusese atacată în miezul zilei, când se întorcea acasă de la o prietenă, şi fusese lăsată să zacă pe o alee nu departe de locul în care îşi desfăşura tatăl ei negoţul. Fusese găsită seara, dar nimeni nu văzuse şi nu auzise ce se întâmplase, nimeni nu părea a avea idee cine putuse să facă una ca asta. Singura posibilitate de identificare a făptaşului era oferită de un cercel găsit în mâna ei. Era o bijuterie din aur cu urme de sânge, ceea ce sugera că fusese smuls din urechea atacatorului.

Alice îşi manifestase mânia pe faţă, oferind o recompensă substanţială pentru orice informaţie care ar fi dus la prinderea răufăcătorului, dar nu se ivise nimic vreme de o lună. Apoi, în vreme ce se afla în vizită la Hassan, în cortul lui, discutând despre un cal splendid, el îi oferise o cutiuţă, ridicându-i capacul şi arătându-i o bucăţică de catifea elegant împăturită. Alice întinsese mâna după ea şi voise s-o desfacă, dar Hassan o

oprise clătinând ferm un deget şi întorsese cutiuţa astfel încât conţinutul ei căzuse pe masă. Abia după câteva momente recunoscuse Alice ce se afla în faţa ei: două urechi omeneşti retezate, una având încă prins de ea un cercel din aur, iar cealaltă cu lobul sfâşiat.

După şocul iniţial, o năpădise un val de greaţă pe care se străduise din răsputeri să-l alunge, deja conştientă de exultarea ce punea stăpânire pe ea. Acolo, pe masa din faţa ei, se afla simbolul răzbunării ei, când toată lumea părea s-o sfătuiască să uite întâmplarea cât mai repede. Scrâşnind din dinţi, se silise să se aplece în faţă şi să ridice urechea cu cercelul. Ţinând-o în mână, avusese o senzaţie pe care n-o mai încercase niciodată – era rece şi tare şi nimic din ea nu lăsa să se creadă că fusese vreodată vie şi caldă, urechea unui om. Când desfăcuse degetele şi o lăsase să cadă din nou pe masă, cercelul scosese un sunet sec. Alice se lăsase pe spate în scaun şi privise spre Hassan.

— El unde e? Ce a rămas din el, vreau să zic… Unde îl ţii? întrebă ea silindu-se să pară emoţionată, pe un ton plat, în araba fără cusur pe care o prefera limbii tatălui ei.

Un vag tremur ce putea fi începutul unui zâmbet palid îi apăru în colţul gurii, dar Hassan clătină din cap fără urmă de umor.

— Nicăieri. Omul e mort, ucis atunci când a fost prins. Asta s-a întâmplat cu ceva vreme în urmă. Urechile mi-au fost aduse ieri, împachetate în sare.

Având grijă să nu lase nici o expresie să-i răzbată pe chip, Alice înclină din cap.

— Îţi voi trimite recompensa în seara aceasta.

— Nu e nevoie. Nu-mi trebuie nici o recompensă. N-am nevoie de bani.

— Poate că nu, dar cel care ţi-a adus urechile probabil că are.

Hassan clătină din cap uşor, însă hotărât.

— El a fost deja plătit. L-am răsplătit eu când mi-a adus dovada.

— Înţeleg. Adică a făcut-o pentru tine, nu pentru mine sau pentru recompensa mea.

Fusese o afirmaţie, nu o întrebare şi, când musulmanul înclină din cap, afirmativ, Alice îşi îndreptă spatele.

— Atunci, de ce ai cerut asta? Ce aştepţi de la mine?

Acum Hassan zâmbi de-a dreptul.

— Nu aştept nimic, prinţesă Alice… nimic. După o clipă, văzând că ea dă să spună ceva, reluă: Eşti o tânără cu adevărat remarcabilă pentru vârsta pe care o ai, prinţesă Alice, şi cred că ai menirea de a aduce mari schimbări în această ţară, pentru musulmani şi creştini deopotrivă. Cu timpul, sunt convins, vei lua locul tatălui tău aici, fiindcă nici o lege nu interzice unei femei să devină conducătorul unei ţări france. Şi mai cred că vei fi un conducător chiar mai bun şi mai puternic decât este el.

— Voi fi. Poţi să te bazezi pe asta, spuse ea pe un ton extrem de serios, iar interlocutorul ei nu dădu vreun semn că s-ar îndoi de cuvintele ei. Dar cum şi de ce ar trebui să te intereseze acest lucru pe domnia ta, musulman şi neguţător de cai?

— Fiindcă sunt mult mai mult decât atât. Pentru a face ceea ce trebuie să fac în numele sfânt al lui Allah, continuă el zâmbind larg, trebuie să studiez întreaga omenire. Astfel, când te-am văzut încruntându-te şi aruncând săgeţi din ochi acum câteva clipe, mi-am spus că viitorul e promiţător, fiindcă nu ţi-e teamă să iei măsurile care consideri că trebuie luate. Nu te temi să spui adevărul, continuă Hassan arătând cu degetul către urechile de pe masă, nu ţi-e frică să ceri şi să iei ce doreşti şi ceea ce crezi că e drept să ai. Asta te face unică printre cei care te înconjoară, cei mai mulţi dintre ei preferând să înghită ruşinea şi insultele decât să vorbească deschis şi să rostească adevăruri care mai târziu s-ar putea întoarce împotriva lor. Într-o societate în care corupţia şi compromisurile sunt la ordinea zilei, domnia ta eşti, chiar şi la această vârstă tânără, o adiere răcoroasă. Sau mai bine zis un vânt proaspăt. Hassan se întrerupse o clipă şi apoi adăugă cu o expresie sobră, lipsită de orice urmă de umor: Vei constata, odată cu trecerea anilor, că vor exista oameni care te vor jigni, te vor mâhni, te vor deranja şi te vor mânia. Unii dintre ei te vor abate din drum, te vor submina şi îţi vor mânji reputaţia, vor încerca să-ţi zădărnicească eforturile şi planurile şi în general îţi vor fi un spin în coastă. Pe mulţi îi vei putea pune la punct. Nu mă îndoiesc că ştii deja să-i pui pe majoritatea la locul lor. Dar vor fi întotdeauna câţiva, prinţesă, care se vor dovedi intolerabili, constituind o sursă neîntreruptă de frustrări şi probleme. Proprietarul acestor urechi nu va mai fi văzut

niciodată, de nimeni; a dispărut de pe faţa pământului şi din conştiinţa oamenilor.

Urmă o nouă pauză, după care Hassan adăugă, de această dată pe un ton ferm, care nu lăsa loc de ambiguităţi:

— Oricine poate dispărea, prinţesă. Oricine. Nu există om viu în ziua de astăzi care să nu poată fi făcut să dispară dintr-odată, definitiv, în chip misterios. Dar la fel de adevărat este că nu există om în lume care să nu poată fi ucis în mod violent şi şocant, în văzul tuturor, în orice loc public şi la orice oră a zilei.

Alice simţea că gura i se uscase, aşa că îşi umezi buzele cu limba înainte de a răspunde, fiindcă ştia exact ce voise musulmanul să spună.

— Adică ucis pentru efectul pe care moartea lui îl va crea.

— Exact.

— Aşa cum fac Asasinii. Ei ucid pentru efectul creat, pentru a răspândi teroarea.

Hassan ridică din umeri elocvent.

— Mă surprinde că ştii acest nume, prinţesă, însă da, aşa cum fac Asasinii – Hashshashin. Dar nu e un lucru inteligent să vorbeşti pe faţă despre Hashshashini sau despre activităţile lor. Şi nici necesar. Mamele se folosesc de numele lor pentru a-şi speria copiii şi a-i cuminţi, dar cei mai mulţi oameni refuză să creadă că ei există cu adevărat. Între noi doi însă, e suficient să spunem că asemenea chestiuni pe care le-am discutat sunt simplu de pus la punct şi extrem de eficiente. Nu trebuie decât să apelezi la mine, oricând, şi treaba s-a rezolvat.

Acum, gândindu-se la acea conversaţie cu Hassan, Alice îşi spuse că îl cunoştea suficient de bine pentru a nu ezita să apeleze la el, dacă ar avea vreodată nevoie. Nu semăna cu nici una dintre celelalte persoane pe care le cunoştea. Încă de la început, el hotărâse să se încreadă necondiţionat în ea – pentru motive pe care niciodată nu i le destăinuise; la urma urmei, era femeie şi, pe deasupra, creştină – două aspecte care ar fi trebuit să împiedice orice relaţie între ei. Întotdeauna ea fusese însă conştientă de onoarea pe care el i-o făcuse astfel şi, la rândul ei, îl respecta şi îl admira, ignorând faptul că tatăl ei l-ar fi executat imediat dacă ar fi ştiut cine era el cu adevărat. De fapt, nici numele, Hassan, nu era unul real, ci un titlu mai degrabă, care indica – pentru cei ce cunoşteau câte ceva despre organizaţia din care făcea el parte – rangul şi statutul

lui. Hassan era, aşa cum bănuise ea, un Asasin, un membru de frunte al temutei şi misterioasei organizaţii din Outremer. Musulman şiit, se născuse în Yemen, la fel ca fondatorul organizaţiei sale cu multe secole în urmă, şi fusese crescut pentru a deveni un fedain – luptători pregătiţi să-şi sacrifice viaţa pentru cauza în care credeau şi pentru care militau.

El îi spusese că îşi luase numele Hassan în onoarea lui Al-Hassan, Hassan-I Sabbah, şeicul din Alamut, despre care astăzi se vorbea numai în şoaptă, cu spaimă, ca fiind Bătrânul din Munţi, fondatorul organizaţiei Hashshashin. Aceasta existase încă din secolul al VIII-lea, dar în anii din urmă, după căderea fortăreţei Alamut, charismaticul Al-Hassan îi reorganizase pe membrii ei, transformându-i în războinici religioşi fanatici, devotaţi distrugerii califilor abbasizi sunniţi, aflaţi la putere. De atunci, Asasinii şiiţi duceau o campanie de teroare axată pe crime executate în public asupra sunniţilor de vază. Arma lor predilectă era pumnalul şi dădeau dovadă de o meticulozitate deosebită, ucigând numai persoana-ţintă, adesea în moschei.

Faptul că foloseau numai pumnale însemna că asasinatele erau întotdeauna violente, neaşteptate şi lăsau impresia că sunt inevitabile. Ucigaşul era adesea deghizat, fapt care-i permitea să se apropie de victimă, iar crima avea rolul de a răspândi teroarea şi confuzia în rândurile duşmanilor. Fiindcă ajungeau atât de aproape de ţintele lor, asasinii nu izbuteau decât rareori să fugă de la locul faptei, dar, confruntaţi cu moartea iminentă, membrii organizaţiei nu recurgeau niciodată la sinucidere; preferau notorietatea adusă de faptul că erau ucişi de ce-i care îi prindeau.

Hassan îi explicase prinţesei că numele lor, Hashshashin, pe care francii îl transformaseră în Asasini, însemna de fapt „mâncători de haşiş” şi se credea că le-a fost dat de duşmanii lor implacabili, musulmanii sunniţi. Mâncătorii de haşiş, susţineau cei mai înverşunaţi dintre aceştia, îşi pângăreau trupul ingerând droguri pentru a-şi induce o stare asemănătoare transei, care le permitea să ucidă cu sălbăticie şi cu o totală lipsă de scrupule chiar şi în locurile sfinte.

Hassan considera că acest lucru era ridicol şi că sunniţii îl susţineau numai fiindcă servea scopurilor lor politice. Recunoştea că membrii organizaţiei sale foloseau haşiş, dar precizase că o făceau din motive religioase, ca parte a ritualului

de iniţiere atunci când erau admişi în rândurile ei şi apoi pentru a medita mai uşor. Îi reamintise prinţesei de propriile ei experienţe cu drogul, pe care oamenii lui i-l furnizau cu regularitate. Era o substanţă relaxantă, nu un stimulent, iar utilizatorii săi deveneau într-o oarecare măsură comatoşi şi în mod cert incapabili de violenţă. Asasinii n-o foloseau în nici un caz pentru a-şi spori curajul sau hotărârea în acţiune şi nimeni dintre cei care îl cunoşteau cât de cât pe nobilul şi austerul Al-Hassan nu putea crede că şeicul prea-credincios şi-ar permite să înghită droguri debilitante. Neguţătorul de cai era de părere că numele Hashshashin însemnase iniţial, în dialectul ismailiţilor din Yemen, „adepţii lui Al-Hassan".

Alice nu-şi făcea iluzii în privinţa sincerităţii neguţătorului faţă de ea; ştia că are un plan şi că de aceea îi cultiva bunăvoinţa aşa cum o făcea – un plan pentru ceva ce, la un moment dat în viitor, va fi în avantajul lui. Aşa decurgeau lucrurile în lumea în care trăiau, iar pe ea asta n-o deranja deloc. Toţi cei de la putere, de oriunde, se străduiau continuu să-şi apere şi să-şi sporească puterea respectivă. În plus, ştiind ceea ce ştia despre adevărata identitate a lui Hassan, era într-un fel prevenită şi deci înarmată împotriva oricărei încercări a lui în viitor şi, de asemenea, nu-şi făcea iluzii că el era conştient de acest lucru.

Auzind fâsâitul perdelei din spate, se întoarse spre oaspetele ei.

— Ai trimis după mine, prinţesă. Cum îţi pot fi de folos?

— Aşa cum o faci întotdeauna. Stai jos, Hassan, şi ascultă ce vreau să-ţi spun. Am o problemă pe care nu cred c-o pot rezolva fără ajutorul tău. Observând licărul de interes din privirea lui, ridică o mână şi surâse. Nu, nu vreau să dispară nimeni, dar există un om... un bărbat.. În privinţa căruia am nevoie de ajutor.

Pe chipul lui se ivi imediat un soi de rânjet.

— *Domnia ta* ai nevoie de ajutor în privinţa unui bărbat?

Alice ignoră aluzia şi începu să-i povestească despre călugărul-cavaler de St Clair şi despre faptul că se dovedise imun la puterea haşişului. Avu grijă să nu-i dea de înţeles că aştepta o informaţie de la tânăr, întrebându-l dacă nu cunoaşte vreun alt drog sau o combinaţie de droguri care ar putea face un om să nu-şi mai amintească ce i s-a întâmplat în vreme ce a

fost drogat. Se mulţumi să-l lase pe Hassan să tragă concluziile pe care le dorea din rugămintea ei şi, după o vreme, el se ridică, făcu o plecăciune adâncă şi îşi duse mâna, în semn de omagiu, de la frunte la buze şi apoi la inimă. Apoi plecă la fel de neauzit precum venise. Alice era bucuroasă ştiind că a doua zi la aceeaşi oră, va avea mijloacele prin care să anihileze orice rezistenţă din partea fratelui Étienne de St Clair.

8

De St Clair visa, un vis plăcut, molatic şi totuşi oarecum înspăimântător, din care se străduia să se trezească. Nu femeia din vis era cea care îl îngrijorase, fiindcă nu vedea mai nimic din ea, aşa înfăşurată în veşminte grele cum era, singurul contact fizic cu ea fiind strânsoarea dureroasă a mâinii ei pe încheietura lui, trăgându-l după ea mai repede decât ar fi vrut el să meargă, astfel că se împiedica din când în când fiindcă nu reuşea să ţină pasul. Ştia, vag, că are un chip plăcut, pielea întunecată şi ochi căprui foarte mari, dar dacă l-ar fi întrebat cineva cum de ştia asta, n-ar fi putut să răspundă.

Femeia din vis venise la el într-o încăpere în care domnea întunericul, îl zgâlţâise până ce-l trezise pe jumătate şi îi spusese ceva ininteligibil, pe un ton grăbit şi imperios, trăgând de el tot timpul, până ce izbutise să-l ridice din pat. Bănuia că îl ajutase să se îmbrace, deşi nu-şi amintea limpede acest lucru, şi apoi îl condusese printr-un labirint confuz de coridoare neluminate, încurcate, fiecare aproape imposibil de deosebit de celelalte, trăgând de el ca să-l grăbească atunci când el încetinea pasul şi oprindu-se din când în când, inexplicabil, pentru a-l lipi cu spatele de un perete, presându-l cu greutatea corpului ei, şi a-i pune mâna la gură, ca şi cum ar fi vrut să-l împiedice să strige. De fiecare dată când femeia făcea asta, îşi amintea că simţea ca şi cum ceva îi ardea încheieturile mâinilor. Ajunseseră la o uşă şi trecuseră de ea, iar lumina îl orbise, astfel că închisese ochii şi strânsese pleoapele; ea însă continuase să-l tragă mai departe, grăbindu-l şi îmboldindu-l.

Acum se oprise, iar el făcuse la fel, stând fără să se mişte pentru prima dată după ceea ce i se păruse a fi ore sau chiar zile întregi. Încheieturile încă îl mai ardeau şi în piept avea o durere ce devenea aproape insuportabilă de fiecare dată când

încerca să respire mai adânc sau mai repede, însă ştia deja că nu mai visează. Durerile pe care le simţea erau reale. Se auzeau şi nişte zgomote venind de undeva, dar erau înăbuşite, îndepărtate şi parcă distorsionate. Se concentră să asculte şi se forţă să-şi vină pe deplin în simţiri. Femeia nu-l mai ţinea de încheietură, lumina nu mai era atât de dură pe pleoapele lui închise şi simţea în spate suprafaţa unui zid, deşi nu-şi amintea să se fi rezemat de unul.

Visele puteau fi teribil de derutante, el ştia asta, însă acum devenea tot mai frustrat. Deschise încet ochii, crispându-se uşor, şi se depărtă de zid, întorcând capul ca să se uite la femeia de lângă el, dar aceasta dispăruse – dacă fusese acolo vreodată – iar el era singur pe o alee oarecare, între nişte ziduri înalte şi goale, lângă o stradă dinspre care veneau zgomotele auzite. Atât izbuti să vadă înainte să simtă că pământul năvăleşte în viteză spre el.

— Frate Étienne!

Vocea îl strigă din nou de la distanţă, însă din ea răzbătea un ton insistent şi iritat, astfel că n-o mai putea ignora, deşi clătină din cap şi încercă să se întoarcă, căutându-şi din nou refugiul în somn.

— Frate Étienne! Sieur de St Clair, trezeşte-te!

Deschise ochii, mijindu-i în lumină, văzu pe cineva aplecat deasupra lui şi, instinctiv, se rostogoli, trăgându-se violent înapoi şi întinzând mâna după pumnal. Dar nu avea nimic la cingătoare; de fapt, nu avea nici cingătoare. Iar rostogolirea lui fulgerătoare fusese mai degrabă o clătinare lentă, ezitantă, demnă de un moşneag beat. Se încruntă din nou împotriva luminii orbitoare şi privi spre silueta de deasupra lui.

— Frate Étienne? Tu eşti, nu-i aşa? Fratele Étienne, din ordinul Oştenilor Săraci ai lui Iisus Hristos?

— Tu cine eşti?

Cuvintele îi ieşiseră de pe buze ca un bolborosit, dar celălalt răspunse imediat.

— Tu eşti! Slavă Domnului, te crezuserăm mort, cu toţii!

De St Clair făcu un efort susţinut să se adune, scuturându-şi capul pentru a şi-l limpezi şi, când încercă să se ridice în capul oaselor, celălalt îl susţinu cu un genunchi, punându-şi un braţ în jurul umerilor lui. Nici măcar n-avea forţa necesară pentru a

respinge ajutorul celuilalt, aşa că rămase locului o clipă, rezemat de el şi respirând adânc, încercând să-şi alunge teama. Câteva clipe mai târziu, izbuti să se ridice într-o poziţie cât de cât dreaptă şi îşi plecă ochii privindu-se, uitându-se la mâinile şi urmele de un roşu-intens, umflate, de la încheieturi; apoi văzu, printre ele, pânza cafenie a unei tunici lungi până la genunchi, care îi era complet necunoscută.

Încercă să vorbească, dar gura îi era parcă lipită. Tuşi, scuipă şi făcu o nouă tentativă, soldată de această dată cu un hârâit.

— Unde sunt.. Şi cine eşti tu? Spune-mi asta mai întâi.

— Giacolo Versace, frate Étienne. Sunt unul dintre sergenţii domniei tale... mă rog, nu ai domniei tale, dar sunt nou aici. Nu mă cunoşti, dar eu te-am văzut de mai multe ori de când am venit aici.

De St Clair încercă să-şi umezească gâtul cu salivă, ca să poată vorbi.

— Slavă Domnului pentru asta, hârâi el din nou, fiindcă mi-era teamă că ar trebui să te recunosc. Unde mă aflu şi cum se face că sunt aici?

— Eşti pe o alee aproape de suk[4], dar n-am idee cum şi când ai ajuns aici. Eu mă duceam spre aleea aurarilor, când te-am văzut zăcând. Am crezut că eşti mort sau beat şi aş fi trecut mai departe fără să mă opresc, dacă n-aş fi observat că ai pielea albă. Slavă Domnului că m-am oprit, căci am aflat un miracol: Lazăr ridicat din mormânt.

Étienne se gândi la asta o clipă, încercând să înţeleagă spusele celuilalt, şi apoi îşi lăsă capul pe un umăr.

— Lazăr? Adică eu?

— Păi, da, fără îndoială. Am şi ţinut sfântul recviem pentru sufletul domniei tale cu mai bine de o lună în urmă, crezând că ai fost atacat şi asasinat, căci dispărusei deja de zece zile şi am cutreierat ţara în lung şi-n lat pentru a te găsi. Unde erai? Unde ai fost?

— Cum adică unde am fost? Aici, în Ierusalim, de când m-am întors din patrulare... Ezită o clipă. Când a fost asta, ieri? Probabil că da. Am pierdut doi oameni – englezul Osbert de York şi Grimwald din Bruxelles – într-o răfuială cu o bandă de sarazini.

---

[4] Piaţă, în ţările arabe (n. tr.).

— Asta a fost cu mai bine de o lună în urmă, frate Étienne. De atunci ai dispărut şi toţi te-am crezut mort.

Étienne rămase tăcut vreme îndelungată şi apoi întinse o mână.

— Ajută-mă, te rog. Cred că ar fi mai bine să mă duci la confraţii mei fără alte discuţii. Mă simt teribil de rău şi mintea nu-mi lucrează cum trebuie. Du-mă înapoi, la Muntele Templului.

Când se trezi din nou, de St Clair ştia că se află în grajdurile de pe Muntele Templului. Îşi amintea că întoarcerea sa provocase mare agitaţie, iar analogia folosită de sergent, cea cu Lazăr ridicat din mormânt, se dovedise a fi una potrivită. Toţi confraţii se adunaseră în jurul lui, majoritatea holbându-se la el cu gurile căscate, pipăindu-l şi atingându-i hainele ca pentru a se convinge că era, într-adevăr, viu, printre ei. Apoi începuseră întrebările – întrebări la care de St Clair nu avea răspunsuri, fiindcă nu-şi amintea absolut nimic din ce i se întâmplase după ceea ce prietenii numeau „dispariţia” lui. Îi spuseră că se întorsese dintr-o patrulare dificilă şi de durată, în care el şi tovarăşii săi călăriseră până în oraşul Ascalon, cuibul briganzilor aflat la opt leghe spre nord-vest, în urmărirea unei bande de sarazini care jefuise o caravană ce venise fără probleme tocmai de la Edessa, pentru a fi atacată la nici câteva ore distanţă de Ierusalim.

Étienne şi oamenii săi ajunseseră la locul atacului la mai puţin de o oră de când sarazinii plecaseră şi hotărâseră să pornească în urmărirea lor imediat. Două zile mai târziu, după ore întregi de cercetare a terenului pietros în căutarea indiciilor, grupul lor fusese prins într-o ambuscadă la traversarea unei văi secate şi, cu toate că ieşiseră învingători şi recuperaseră bunurile furate din caravană, doi dintre ei fuseseră ucişi în luptă.

Revenit acasă, fără chef de a sărbători, Étienne dăduse raportul în faţa confraţilor şi apoi plecase în oraş, aşa cum obişnuia, pentru a fi singur şi a scăpa de vorbăria celorlalţi, astfel încât să poată plânge moartea celor doi tovarăşi.

Seara nu se întorsese şi după o intensă căutare prin tot oraşul, nimeni nu găsise vreo dovadă că fusese în vreunul dintre locurile lui preferate. Căutarea durase trei zile, iar la ea

luaseră parte Garda Regală şi un mare număr de cavaleri care se oferiseră voluntari în semn de apreciere a eforturilor depuse de Oştenii Săraci ai lui Iisus Hristos în general şi de St Clair în special, fiindcă tinereţea şi priceperea lui îi conferiseră popularitate în ciuda faptului că era retras. În cele din urmă, toată lumea se văzuse nevoită să accepte că nu mai rămăsese nici un loc nescotocit şi că absolut nimic nu sugera ce anume se putuse întâmpla cu fratele Étienne.

Hugues de Payens însuşi, după ce se consultase cu confraţii săi şi cu patriarhul Ierusalimului, îl declarase în mod oficial mort, după o absenţă de cincisprezece zile, considerând că a fost răpit şi ucis de necunoscuţi, probabil ca răzbunare pentru activităţile sale împotriva briganzilor. Se făcuseră slujbe pentru odihna sufletului său; la toate luase parte multă lume, la unele asistând chiar regele, regina şi fiicele lor.

Acum însă, Étienne de St Clair se întorsese, revenit în mod miraculos dacă nu la viaţă, cel puţin la îndatoririle sale, căci părea a fi în bună stare de sănătate. Patriarhul însuşi venise la grajduri în seara în care fusese găsit, pentru a vedea cum se simte şi a-i ura bun venit din nou în rândul confraţilor săi; totodată, arhiepiscopul anunţase că va ţine personal câteva slujbe de mulţumire pentru întoarcerea sa acasă. De St Clair rămăsese treaz toată ziua, iar seara chiar mâncase pe săturate alături de colegii săi, după care se retrăsese în pat şi dormise adânc, fără ca rugăciunile din noaptea aceea şi din ziua următoare să-l tulbure câtuşi de puţin. Când se trezise, în seara celei de-a doua zile, izbucnise într-o explozie de furie, iar tovarăşii săi se văzuseră nevoiţi să-l lege de pat cu curele groase din piele şi să-l vegheze cu rândul fiindcă, vreme de încă cinci zile, se comportase ca un animal rănit, bolborosind şi gemând şi vărsând tot ce mânca.

Acum, neştiind câtă vreme trecuse, se trezi dimineaţa simţindu-se odihnit şi suficient de flămând pentru a-şi mânca propriul cal; constată însă că tovarăşii săi nu erau dispuşi să-l dezlege, aşa că rămase în pat în vreme ce ei îi aduseră farfurie după farfurie de fiertură hrănitoare şi pâine proaspăt coaptă. Era conştient că toată lumea îl privea îndeaproape, dar nimeni nu încercă să-i mai pună vreo întrebare.

Spre mijlocul după-amiezii primi vizita lui de Payens şi a lui de St Omer şi îşi dădu seama de la bun început că veniseră în

calitate oficială, fiindcă le cerură lui Gondemare şi Roland, care erau alături de el, să iasă din încăpere. Étienne îi salută printr-o înclinare a capului şi apoi se ridică în pat în capul oaselor, rezemându-se cu spatele de zid.

— E bine să vedem că ţi-ai revenit în fire, frate Étienne, începu de Payens, fiindcă vreme de câteva zile ne-am tot gândit la o exorcizare, pentru a alunga spiritele rele din trupul tău. Patriarhul însuşi te-a vizitat însă şi a hotărât că ai nevoie doar de mai mult timp pentru a-ţi reveni. Mă bucură să văd că a avut dreptate. Am făcut cercetări folosindu-ne de ceea ce ne-ai spus când te-ai întors şi am ajuns la concluzia că ai fost răpit. Acum acest lucru pare de la sine înţeles, fără nici un mister. Chiar şi aşa însă, n-am putut descoperi nici unde anume ai fost ţinut, nici din ce motiv, iar aceasta este pentru noi o mare enigmă.

De St Clair se încruntă.

— Nu înţeleg.

— Nici noi, frate Étienne, dar enigma este în faţa noastră. De Payens începu să enumere pe degete: Ai fost răpit. Dar de ce? În mod sigur nu pentru răscumpărare, fiindcă n-a cerut nimeni nimic şi nimeni n-a fost informat despre răpirea ta. În al doilea rând, dispariţia nu are nici o legătură cu poziţia ta socială, fiindcă acum nu mai eşti sieur Étienne St Clair, ci un călugăr fără nici un ban, legat prin jurământ de sărăcie. Aşa că, de ce să fi vrut cineva să te răpească? E limpede că nu pentru a se răzbuna sau pentru a te pedepsi din cauza vreunei vine reale ori imaginare, fiindcă altfel ai fi fost deja mort. Şi ai fost torturat. Ai arsuri, coaste rupte şi vânătăi pe tot corpul. Gleznele şi încheieturile au urme de lanţuri şi cătuşe, dar şi aici ne lovim de un mister, căci ai lipsit vreme de mai mult de o lună şi totuşi, după părerea doctorilor care te-au examinat când ai revenit, nici o rană nu părea a fi mai veche de zece zile. Mai mult decât atât, adăugă de Payens clătinând din cap, erai curat.

De St Clair făcu ochii mari de uimire.

— Curat? Cum adică?

— Adică de curând spălat, îmbăiat.. Curat în stilul *sarazinilor.*

— De curând? Imposibil! Ultima dată am făcut baie de Paşte, odată cu toţi ceilalţi, în cadrul riturilor pascale. E o greşeală!

De Payens ridică din umeri.

— Nu e nici o greşeală. Doctorul care te-a examinat când te-ai întors – trimis chiar de arhiepiscop – a fost cel care şi-a dat seama. A spus că ai urme de tortură, dar că ai fost fără îndoială spălat şi... şi mai cum, Godefroi? Îngrijit. Da, aşa e. Ai fost spălat şi îngrijit cu câteva săptămâni în urmă. Când i-am cerut să-mi explice, a adăugat că unghiile de la mâini şi de la picioare ţi-au fost tăiate şi rotunjite... „pilite” a fost cuvântul pe care l-a folosit – şi că ţi-a fost curăţată murdăria dintre degetele de la picioare şi din toate cutele corpului.

— Dar e imposibil, frate Hugues! Mi-aş fi adus aminte dacă mi s-ar fi făcut asemenea lucruri de ocară!

De Payens ridică din nou din umeri, cu oarecare simpatie.

— Cum s-ar putea explica aceste lucruri, frate Étienne? Te rog, nu te mânia, adăugă el ridicând o mână. Poţi să negi ce-ţi spun eu, dar ţine seama că nu-ţi aminteşti *nimic* din cele ce ţi s-au întâmplat în acele zile în care n-ai fost de găsit. Absolut nimic. Nici o amintire. Nici o frântură. Şi totuşi, ai fost în viaţă *undeva* şi, probabil, conştient tot timpul. De aceea trebuie să te întreb din nou şi să te rog să dovedeşti răbdare şi supunere: ai vreo idee care ne-ar putea ajuta să aflăm răspunsul la aceste întrebări? Poate e ceva ce ai uitat, sau ceva peste care treci cu vederea din cine ştie ce motiv, ori poate un gând, o imagine pe care o consideri lipsită de importanţă.

De St Clair rămase tăcut câteva clipe şi apoi începu să vorbească, înclinând din cap de parcă ar fi întărit astfel ceea ce vedea în mintea lui.

— Răpit. Da, ai dreptate. Acum îmi amintesc ce s-a întâmplat... sau măcar o parte. Eram în piaţă şi mergeam printre tarabe, fără o ţintă anume... Un hoţ a furat punga unui negustor chiar în faţa mea şi a observat că l-am văzut. A rămas acolo privindu-mă, cu punga într-o mână şi un cuţit în cealaltă, după care s-a întors şi a luat-o la fugă. Şchiopăta, iar eu m-am luat supă el, pe o alee. Era întuneric acolo, dar îl vedeam în faţa mea, încă alergând, şi apoi am zărit alte siluete venindu-mi în dreapta şi-n stânga, spre mine, şi ceva m-a lovit tare... Următorul lucru pe care mi-l amintesc e că m-am trezit pe alee, poate pe aceeaşi alee, în ziua în care sergentul m-a adus acasă.

— Şi altceva nu-ţi aminteşti? Gândeşte-te bine. Orice poate fi important.

De St Clair clătină din cap.

— Nu, nimic altceva. Decât o femeie, însă ea a fost doar un vis.

— De unde ştii că a fost doar un vis?

— Fiindcă nu mai era acolo când am deschis ochii şi m-am întors să-i mulţumesc. Eram singur pe alee.

— Dar ea te-a dus până acolo.

De St Clair se mulţumi să ridice doar din umeri, fără a confirma sau a nega spusele celuilalt, iar de Payens continuă:

— Cum?! Te îndoieşti de asta? Dacă nu te-a dus ea, cum ai ajuns acolo? Sau crezi că a fost într-adevăr aceeaşi alee şi că ai zăcut acolo o lună întreagă, fără să te vadă nimeni?!

— Staţi! strigă de St Clair şi ridică o mână, cufundat în gânduri. Mai e ceva... Îmi amintesc de ea, că a venit la mine nu doar o dată. Da. Eram pe un fel de pat prima dată, într-o încăpere întunecată, şi nu mă puteam mişca. Aveam dureri mari, din câte îmi aduc aminte... sau aşa cred. Ducea cu ea o lampă şi s-a aplecat deasupra mea, uitându-se în ochii mei, apoi mi-a şters faţa cu o cârpă rece şi a plecat, dar înainte de a dispărea am văzut cum a dat din cap, ca şi cum în celălalt capăt al camerei, unde privirea mea nu ajungea, se mai afla cineva. Îmi amintesc că am încercat să mă întorc şi să mă uit, dar mişcarea mi-a provocat un junghi în spate, atât de dureros încât mi-am pierdut cunoştinţa.

— Şi a mai venit o dată, la fel?

— Da, încă o dată, când m-a ridicat şi m-a luat din camera aceea. Atunci nu mai era nimeni altcineva acolo, iar uşile erau descuiate. M-a scos rapid din încăpere şi m-a dus printr-un labirint încurcat de tuneluri până în aleea în care m-a găsit sergentul, iar imediat ce am ajuns acolo, în vreme ce eram orbit de lumina soarelui, probabil că s-a furişat şi a dispărut înapoi, de unde venise.

— Sergentul Giacomo îşi va aminti unde te-a găsit, aşa că ar trebui să putem descoperi traseul pe care l-aţi urmat, dacă vom controla fiecare uşă ce dă în aleea aceea. Sergentul ne va duce acolo.

De Payens şi de St Omer, care nu rostise nici un cuvânt, se ridicară în picioare, iar cel dintâi se aplecă şi-l bătu pe de St Clair pe umăr.

— Odihneşte-te şi însănătoşeşte-te. Vom găsi locul acela şi astfel vom ajunge la cei care te-au răpit.

Sergentul Giacomo îşi amintea perfect unde îl găsise pe tânărul călugăr, dar cercetarea minuţioasă a tuturor clădirilor din zonă nu oferi nici un indiciu privind identitatea răpitorilor sau locul în care îl ţinuseră captiv. După o vreme, pe măsură ce lunile treceau, alte probleme intrară în atenţia călugărilor, astfel că misterul dispariţiei lui de St Clair păli treptat, intrând oarecum în legendele noii confrerii, astfel că puţini îşi mai aminteau când şi când de ea, pentru scurtă vreme, pentru a o da apoi din nou uitării.

CONFESIUNI

1

Hugues de Payens se opri pentru o clipă şi cu dosul mâinii înmănuşate îşi şterse sudoarea care-i picura din sprânceană. Ochii îl usturau deja de la transpiraţia ce i se scurgea pe tâmple, pe sub ţesătura de zale care-i acoperea capul, iar în mănuşile grele, cu dosul căptuşit cu metal, mâinile îi erau fierbinţi şi lipicioase. Pielea de pe piept şi spate îl ardea mai rău ca niciodată şi simţea un firişor de sudoare brăzdându-i abdomenul, în vreme ce altul îi şiroia pe spinare, adunându-se între fese. Înjură neauzit şi clipi des, ştiind că e înfrânt, dar refuzând să accepte că era prea bătrân pentru a lupta atât de îndârjit în arşiţa după-amiezii.

În faţa lui, cu vârful sabiei lipit de pământ, Étienne de St Clair se oprise şi el, aşteptând răbdător ca superiorul său să-şi adune forţele şi să înceapă lupta din nou. Cei doi se antrenau de aproape o oră, în armuri, cu săbii şi scuturi grele, însă de Payens constatase mâhnit că oponentul său abia dacă era conştient de căldură sau de durata schimbului de lovituri. „Ah, Doamne, ce n-aş da să fiu tânăr din nou!” îşi spuse el şi, impulsiv, aruncă scutul, prinse mânerul sabiei cu ambele mâini şi se năpusti spre adversarul său, sperând să-l ia prin surprindere şi să obţină un avantaj momentan.

De St Clair îl văzu şi ridică scutul deasupra capului pentru a para lovitura, dar în aceeaşi clipă se lăsă într-un genunchi şi se avântă înainte, răsucindu-şi arma într-un arc de cerc şi izbind cu latul ei în genunchiul lui de Payens cu suficientă forţă pentru a-l doborî, după care zvâcni în sus şi înapoi, ridicându-se. Era deja în picioare în clipa în care oponentul său se prăbuşea la pământ, şi cu un pas rapid în faţă, apăsă vârful sabiei pe gâtul înzăuat al acestuia.

— Predă-te! strigă el.

De Payens rămase îndelung nemişcat, privindu-l încruntat, apoi încuviinţă.

— Da, mă predau bucuros. Ajută-mă să mă ridic.

Câteva clipe mai târziu, îşi azvârliră amândoi armele şi mănuşile, îşi scoaseră glugile de zale şi îşi trecură degetele prin părul transpirat, în vreme ce peticele rase ale tonsurii lor sclipeau alburii în soare. După aceea se rezemară, unul lângă

celălalt, de un pietroi cât calul de mare, şi rămaseră aşa, privind spre intrarea în grajduri. Acolo unde la început se căscau găurile goale ale celor două intrări, vizibile de la distanţă, acum se ridica o îngrămădire de barăci construite în decursul anilor pentru a-i găzdui pe fraţii mireni, cunoscuţi sub numele de sergenţi ai ordinului. Aceştia erau pretutindeni acum, fiecare văzându-şi de treburile sale, fără a acorda vreo atenţie celor doi cavaleri care stăteau în plin soare. În jurul lor nu se zărea nici pic de umbră, dar era încă prea devreme şi distanţa prea lungă pentru ca de Payens să se gândească la urcuşul ce-l aştepta până la răcoarea grajdurilor. O va face în cele din urmă, îşi spuse el, dar abia după ce-şi va trage răsuflarea şi fierbinţeala de pe piele i se va mai domoli.

Nici unul dintre ei nu rosti un cuvânt şi în scurt timp de Payens îşi dădu seama că tovarăşul său moţăia, cu bărbia în piept, ca şi cum ar fi fost prea obosit pentru a-şi mai ţine capul drept. Încruntat, dădu să întindă mâna şi să-l zgâlţâie, când de St Clair tresări şi-şi ridică fruntea, privind în jur cu ochii mari.

— Trebuie să-ţi vorbesc, magistre Hugues, spuse el, dacă ai timp pentru mine. Este o chestiune ce nu suferă amânare şi de multă vreme aveam de gând să te rog, însă de fiecare dată am găsit un motiv convenabil ca să n-o fac.

De Payens îşi strânse buzele, întrebându-se despre ce putea fi vorba, deşi nu era surprins. Îşi dăduse seama de ceva timp că se întâmpla ceva cu cel mai tânăr dintre confraţii lui. Faptul că de St Clair i se adresase cu termenul „magistru” avea o semnificaţie aparte şi, cu toate că el era într-adevăr liderul confreriei, numit în această poziţie de însuşi seneşalul Ordinului Renaşterii în Sion, titlul era rareori rostit cu voce tare printre confraţi.

Tânărul cavaler îşi trase nasul şi îşi şterse un strop de sudoare.

— Atunci, ar trebui să ne întoarcem la grajduri, propuse de Payens. E mai răcoare acolo şi vom putea vorbi nestingheriţi. În plus, am dat dovadă de indolenţă stând aici, în soare; Dumnezeu ne-ar putea pedepsi pe amândoi cu o insolaţie. Haide, ridică-te şi să mergem.

Adunându-şi armele, porniră să urce spre umbra care înconjura grajdurile şi, în faţa intrării, se opriră o clipă, aşteptând ca ochii să li se obişnuiască cu întunericul dinăuntru.

Grota se schimbase mult de când călugării-cavaleri veniseră aici prima dată, cu aproape opt ani în urmă. Dacă la început fuseseră două despărţituri de dimensiuni relativ egale sub bolta de piatră, acum părea să existe o singură incintă, în dreapta intrării, împărţită în şiruri de boxe pentru cai. Deasupra acestora, la înălţime, se afla o platformă solidă la care se ajungea pe o scară din lemn gros – lucru rar văzut într-o regiune în care lemnul nu era întâlnit la tot pasul, iar cheresteaua constituia un bun de preţ, mult căutat.

Partea din stânga intrării suferise însă cele mai ample schimbări. Ceea ce fusese la început un spaţiu gol devenise între timp un labirint de celule fără acoperiş, toate deschise către bolta înaltă de piatră de deasupra şi toate solid construite, cu ziduri groase, rezistente, din bucăţi de piatră amestecate cu mortar. Cele mai multe dintre ele erau folosite pentru depozitare, celelalte fiind cămăruţele celor nouă confraţi – spartane, lipsite de comodităţi, aidoma unor chilii mănăstireşti. Existau de asemenea o capelă spaţioasă şi un refectoriu, deşi din motive evidente bucătăriile se aflau afară, într-o clădire special construită în acest scop. În partea din spate a incintei, aproape de capelă, se afla o altă încăpere, mai mare, cu rafturi, mese şi scaune, care servea drept scriptoriu şi arhivă. Zidul din spate era gol, cu excepţia unei singure uşi acoperite cu draperii grele din lână groasă, menită să înăbuşe toate zgomotele ce ar fi putut răzbate din interior. Aceasta era unica intrare spre săpăturile care continuau neîntrerupt de opt ani şi care constituiau sursa fragmentelor de piatră folosite la construcţia barăcilor în care locuiau sergenţii.

Cei doi călugări-cavaleri intrară direct în scriptoriu, unde se desfăşurau în general toate activităţile monahale ale micii comunităţi – şi ale Ordinului Renaşterii. Înăuntru nu se afla nimeni la această oră din zi, iar de Payens îi făcu semn cavalerului mai tânăr spre un scaun, în vreme ce el deschise un dulap din care scoase o carafă cu apă şi două căni. Se aşezară amândoi şi îşi potoliră setea, savurând lichidul răcoritor – de Payens două căni, iar de St Clair trei. Apoi, vizibil relaxat, de Payens se rezemă de spătarul scaunului, frecându-şi stomacul cu podul palmelor.

— Foarte bine, frate, vorbeşte! Ai deplina mea atenţie.

De St Clair rămase tăcut o vreme, pe gânduri, apoi ridică

fruntea.

— Sunt bântuit de demoni.

— Eşti bântuit… şopti de Payens, dar vocea i se stinse, luat complet prin surprindere de ceea ce auzise. De demoni?

— De diavoli… un diavol.

— Înţeleg… Şi ce fel de diavol, ştii?

— Da. Un succubus.

— Ah! Un succubus… Ăsta e… e un diavol foarte des întâlnit. O diavoliţă.

— Da, ştiu. Ştiu prea bine. Sunt posedat.

— Ei bine, Étienne, eu n-aş merge atât de departe încât să afirm asta.

De Payens ştia că discuţia îl depăşea, dar la fel de bine ştia şi că n-o putea evita, aşa că încercă să minimalizeze importanţa chestiunii arătându-se conciliant.

— Din când în când, fiecare dintre noi, bărbaţi fiind şi celibatari, suntem tulburaţi de câte un succubus.

— Ştiu asta, magistre de Payens. Totdeauna a fost aşa şi cunosc acest lucru la fel de bine ca toţi ceilalţi, încă de când am devenit bărbat. Dar părea ceva firesc oarecum, ceva ce se întâmpla o dată pe lună sau poate de două ori şi după aceea era uitat cu desăvârşire, ca şi cum nici n-ar fi fost. Dar nenorocirea care mă chinuieşte acum este altfel.

— Altfel… Cum aşa?

— Cu totul altfel. Înainte ca toate acestea să înceapă, aveam în unele nopţi vise, vise vagi şi pe care mi le aminteam cu greu, de care poate nici n-aş fi ştiut dacă n-ar fi lăsat urme. Sământă împrăştiată. De St Clair ridică din umeri, cu egală stânjeneală şi jenă, dar continuă: Pe urmă, totul s-a schimbat… Acum mi se întâmplă în fiecare noapte. Fără excepţie. Şi am vise pe care mi le amintesc, uneori foarte limpede, cu locuri pe care aproape că le pot recunoaşte, deşi ştiu că n-am fost acolo niciodată… şi cu senzaţii atât de intense, încât le *simt* reale. În fiecare noapte, magistre Hugues. Rugăciunile nu au nici un efect, nici istoveala, deşi în fiece seară mă zbat străduindu-mă să nu adorm. Dar somnul mă ia, şi visez. Şi am ajuns aproape la disperare.

Urmă o lungă tăcere, în vreme ce de Payens rămase cu ochii aţintiţi la tânărul călugăr, înţelegându-i suferinţa evidentă. Între timp, un alt cavaler, Archambaud de St Agnan, intră în

scriptoriu şi se opri în prag, privind când spre unul, când spre celălalt, dându-şi seama că se petrecea între ei ceva ce nu era destinat urechilor sale. Ridică o sprânceană spre de Payens, iar acesta clătină uşor din cap şi, cu un gest al mâinii, îi făcu semn să iasă. Apoi se întoarse din nou spre de St Clair.

— Ai spus „înainte ca toate acestea să înceapă”. Îţi aminteşti când anume au început? Există o dată anume sau un eveniment asociat în mintea ta cu acel moment?

Tânărul oftă.

— Nu, nimic clar. Dar au început după… după boala mea.

— Adică după răpire.

— Da, răpire… boală… cum i-o fi zicând. Atunci au început să mi se întâmple lucrurile acelea.

— Dar asta a fost acum aproape opt luni! Când au început visele?

— Nu ştiu, magistre Hugues, dar cred că la trei sau poate chiar patru luni după ce m-am întors. Eram conştient de… anumite lucruri, de anumite neregularităţi în funcţionarea corpului meu. Cu trecerea timpului, am început să le dau tot mai multă atenţie, fiindcă frecvenţa lor a crescut de la una-două pe lună la trei sau patru, apoi la una pe săptămână, la două pe săptămână… Acum, aşa cum am spus, se întâmplă în fiecare noapte şi nu am nici un control asupra mea. Sunt posedat.

De Payens se ridică în picioare şi începu să străbată încăperea cu bărbia în piept şi mâinile încleştate la spate. De St Clair privea nemişcat, drept în faţă. Într-un târziu, cavalerul mai vârstnic se opri şi se apropie de el.

— Nu te pot ajuta în privinţa aceasta, frate Étienne. Nu-mi stă în puteri şi nici nu am experienţa necesară. Dar nu cred că eşti posedat şi de aceea vreau să te duci să vorbeşti cu patriarhul, episcopul Warmund. Spune-i şi lui tot ce mi-ai povestit mie. El va şti cum să te ajute. Eu sunt un simplu cavaler, ca şi tine, războinic, nu preot, şi deci nu ştiu nimic despre posedări şi altele asemenea.

Chipul lui de St Clair se lungi.

— Da, magistre Hugues, dar arhiepiscopul este creştin. Oare crezi că acum, după atâta vreme, am nevoie de rugăciuni creştine?

— Ai nevoie de rugăciuni, prietene, şi de înţelegerea şi

ajutorul unui om bun şi nobil, care poate vorbi pentru tine cu Dumnezeul lui, acelaşi ca al nostru. Ordinul nostru străvechi nu s-a opus niciodată acestei apropieri. Pe noi ne îngrijorează doar îndrumările greşite pe care le-au primit creştinii, în decurs de un mileniu, de la alţii, privind afirmaţiile conform cărora omul pe nume Iisus a fost fiul lui Dumnezeu. Doar în aceasta constă deosebirea dintre noi. Din fericire însă, avem motive să bănuim că, dacă ar ieşi la lumină, această deosebire s-ar dovedi a fi una letală, aşa că ordinul nostru a învăţat să accepte inevitabilele ipocrizii implicate în a fi noncreştini şi a trăi totuşi şi a ne comporta ca nişte creştini, într-o lume creştină. Deşi pare demn de dispreţ, este doar o „politică” de autoapărare. După o pauză, în răstimpul căreia îşi cântări cuvintele următoare, de Payens adăugă: Desigur, lucrurile nu sunt în realitate chiar atât de simple, deşi prea puţini dintre confraţii noştri par a se gândi la asta. Mă refer acum la cea mai strictă regulă a noastră: un singur membru al familiei din fiecare generaţie, şi nu mai mult. Multe nopţi am stat treaz întrebându-mă de ce, an după an de când m-am alăturat ordinului, şi încă nu am înţeles. Fiecare bărbat din confrerie are fraţi, veri şi prieteni în rândul Familiilor – fără a mai pune la socoteală soţiile şi rudele de sex feminin – care nu fac parte din ordin şi deci trăiesc ca nişte creştini, fără a bănui o clipă măcar ceea ce noi ştim că este adevărat. Iar noi trăim printre ei, şi totuşi ei nu ştiu cine suntem noi cu adevărat. Diferenţa asta ne face oare pe noi oameni mai buni decât sunt ei? Îi împiedică să fie fiinţe admirabile sau îi înjoseşte în vreun fel? Nu, nicidecum. Noi ştim, graţie ordinului, că au fost înşelaţi. Dar asta nu este o slăbiciune, fiindcă o lume întreagă, creştinătatea însăşi, a fost creată pe baza acestei minciuni. Şi astfel, pentru liniştea noastră mintală, trebuie să acceptăm că, în ciuda abuzurilor şi atrocităţilor, a corupţiei şi a purtării josnice pe care le vedem pretutindeni în jur comise în numele lui Iisus Hristos, în lumea aceasta trăiesc mulţi oameni de bună-credinţă, oameni admirabili, ghidaţi de propria conştiinţă şi de propriul simţ al justeţei. Un astfel de om – continuă el privindu-l pe de St Clair pe sub sprâncene şi înclinând din cap cu hotărâre – este Warmund de Picquigny. Nu am nici o îndoială. Eroarea din credinţa lui nu are nici o importanţă în această chestiune, dacă o punem în balanţă cu forţa convingerilor şi integritatea lui – şi

nici în această privinţă nu am nici o îndoială. Şi, ca superior al tău, îţi spun că poţi să crezi fără teamă acelaşi lucru. Ai dubii în acest sens?

— Nu, magistre Hugues.

— Foarte bine, atunci. O să mă duc chiar astăzi să vorbesc cu el şi să mă asigur că te va primi cât mai curând. Între timp, am să te rog să-ţi petreci restul zilei în rugăciune şi să aştepţi chemarea mea. Acum, mergi în pace. Arhiepiscopul Warmund îţi va reda liniştea sufletească şi, dacă va considera că eşti într-adevăr posedat, va exorciza demonii care sălăşluiesc în tine. Du-te acum!

2

Patriarhul Ierusalimului şedea la o fereastră dus pe gânduri, rezemat de perete, cu cotul drept sprijinit în pumnul stâng, frecându-şi nasul cu vârful unui deget şi privind absent în curtea de jos. În spatele lui, în capela sa particulară, cel mai tânăr cavaler al lui Hugues de Payens stătea în genunchi în faţa altarului, aşteptându-l. Patriarhul nu avea însă de gând să se întoarcă la el înainte de a cumpăni bine tot ce-i spusese tânărul; deja se vedea confruntat cu un mister pe care îl bănuia imposibil de soluţionat. Ştia cu certitudine că de St Clair nu era posedat de diavoli. Vrăjit, poate – iar acest gând, iscat parcă de nicăieri, îi provocă un mic rictus aspru în colţul gurii.

Deşi spusele tânărului îl întristaseră, nu era deloc mirat, fiindcă ele nu făceau decât să-i confirme bănuielile pe care le avusese în ziua neaşteptatei lui reveniri. Îi pusese o întrebare anume, una despre culori, iar răspunsul îi întărise suspiciunile şi limpezise unele dintre aspectele frustrante ale acestei situaţii. Warmund de Picquigny ştia acum cine îl răpise pe de St Clair, dar nu avea nici cea mai vagă idee privind motivele acestei fapte.

Din detaliile înceţoşate ale viselor lui şi graţie culorii pe care şi-o amintise ca răspuns la întrebarea patriarhului, acesta identificase fără îndoială palatul regal, fosta moschee al-Aqsa, ca fiind locul în care fusese tânărul ţinut prizonier; ştiind acest lucru, îşi dăduse seama că răpitorul nu putuse fi decât unul singur: nestăpânita şi voluntara fiică a regelui, prinţesa Alice. Aceasta era cauza perplexităţii lui Warmund de Picquigny,

fiindcă, deşi nu-şi făcea nici o iluzie cu privire la caracterul fetei, tot nu putea înţelege raţiunea răpirii – decât dacă aceasta şi prizonieratul care-i urmase fuseseră dictate de irepresibile pofte carnale. Îşi amintea bine de ziua în care îl salvase pe tânărul şi neştiutorul călugăr din ghearele prinţesei şi de furia pe care amestecul lui i-o stârnise fetei. Chiar şi aşa însă, tot nu putea crede că Alice ar merge atât de departd doar pentru a-şi satisface poftele cu un nevinovat.

Fără umbră de îndoială, Alice le Bourcq era o hedonistă care nu cunoscuse nicicând limitările unei vieţi creştine. Născută şi crescută în Orient, răsfăţată de servitori şi de tatăl ei prea indulgent, se învăţase de mică cu luxul şi cu plăcerile exotice de care se bucura cu atâta neruşinare. De aceea, părea absolut de neconceput ca, obişnuită din copilărie cu deliciile parfumate ale băilor arabe şi turceşti, să se coboare acum într-atât încât să răpească un călugăr-cavaler murdar, urât mirositor, plin de jeg, ascetic şi sărac, oricât de eroic şi de respectabil ar fi fost acesta din celelalte puncte de vedere. Şi mai puţin sens avea s-o fi făcut în secret şi cu atâtea eforturi câte vor fi fost necesare pentru a-i asigura întoarcerea în bune condiţii la confraţii lui, după ce îl torturase în ultimele săptămâni de captivitate. Aceasta era, după părerea lui Warmund de Picquigny, elementul esenţial, inexplicabil, al misterului.

Cu un oftat sonor, din adâncul sufletului, patriarhul se depărtă de zidul de care stătuse sprijinit. Fratele Étienne, asta era limpede, căzuse complet în plasa farmecelor prinţesei. Culoarea violetă pe care cavalerul o menţionase în legătură cu visele lui lubrice nu exista decât într-un singur loc în întregul regat al Ierusalimului, după câte ştia arhiepiscopul: în dormitorul prinţesei Alice. Nu avea nici o îndoială în această privinţă, fiindcă el fusese cel care contribuise la importul pigmentului din Italia, în numele regelui, pentru cea de-a paisprezecea aniversare a prinţesei. Culoarea fusese una extrem de dificil de găsit şi la fel de scumpă, aşa că importaseră doar cât era necesar pentru camera ei.

De la spionii lui, de Picquigny ştia şi că prinţesa folosea cu regularitate opiacee şi alte narcotice pentru a-şi spori plăcerile fizice, iar din experienţa personală cunoştea ce efecte extraordinare aveau acestea. Cu câţiva ani în urmă fusese

azvârlit de pe cal şi suferise o fractură deschisă a osului coapsei, în care capătul rupt al acestuia îi străpunsese pielea. Rana nu se vindecase, provocându-i dureri continue şi riscându-i chiar viaţa din cauza unei eventuale cangrene. Doctorii nu-l putuseră ajuta cu nimic şi, în disperare de cauză, oamenii săi solicitaseră serviciile celebrului tămăduitor musulman Ibn Az-Zahir din Alep. Sirianul recomandase aplicarea neîntârziată a opiaceelor, iar durerea cumplită cedase aproape imediat, spre uluirea şi neîncrederea arhiepiscopului.

Ceilalţi preoţi, uitându-şi neputinţa anterioară, începuseră să bombăne invidioşi despre vrăjitorie şi farmece, dar el le închisese rapid gura. Ştiuse dinainte despre existenţa opiaceelor, le spusese el, din cărţile pe care le citise; ştiuse că medicii legiunilor romane folosiseră vreme de sute de ani asemenea substanţe şi citise despre efectele lor aproape miraculoase asupra durerilor. Nu-şi imaginase însă, până la experienţa pe propria sa piele, cât de ample erau aceste efecte. Sub influenţa lor, uitase complet de durerile pe care ele le ostoiseră.

Dar devenise totodată dependent de ele, şi faptul că nu le mai luase după ce rana i se vindecase constituise cea mai cumplită experienţă prin care trecuse vreodată în viaţa lui. Văzând starea de rău intens şi debilitant pe care o suferise tânărul călugăr-cavaler după întoarcerea printre ai săi, recunoscuse simptomele care îl chinuiseră şi pe el cu ani în urmă. Nu spusese nimănui nimic, făgăduind doar că se va ruga pentru de St Clair şi că tânărul îşi va reveni în scurt timp.

Acum, în mintea patriarhului nu mai exista nici o îndoială că Étienne de St Clair fusese răpit de prinţesa Alice, din motive numai de ea ştiute, şi că, pe parcursul captivităţii sale, fusese frecvent drogat. Întrebarea era ce să facă în continuare. Nu vedea de ce i-ar spune tânărului cavaler sau confraţilor săi ceea ce ştia, fiindcă, năvalnic aşa cum era, de St Clair ar fi dat buzna peste prinţesă, cerându-i explicaţii, iar asta nu ar fi dus la nimic bun. În plus, dacă ar fi dezvăluit cuiva că Alice fusese cea care îl răpise, şi-ar fi distrus orice şansă de a mai afla vreodată motivul răpirii.

Depărtându-se de fereastră, Warmund de Picquigny se aşeză la masa de lucru şi, vreme îndelungată, rămase nemişcat,

bătând darabana cu degetele în tăblie. Într-un târziu, se ridică şi intră în capela în care îl aştepta de St Clair.

— Visele acelea, fiule… spuse el. M-am gândit la ele şi la întâmplările prin care ai trecut. Zici că pe unele dintre ele ţi le aminteşti bine când te trezeşti. Ţi le aminteşti cu plăcere?

Tânărul cavaler se ridicase în picioare în clipa în care patriarhul intrase în capelă, iar acum făcu ochii mari de consternare.

— Nu, monseniore, eu…

— Te gândeşti la ele cu plăcere înainte de a te duce la culcare sau de a adormi?

— Nu, monse…

— Şi îţi pui în gând să le accepţi înainte de a adormi?

— Nu…

— Aşa am crezut şi eu, şi mă bucur pentru asta. Dar trebuia să întreb.

De St Clair îl privea cu gura căscată şi cu o încruntătură nedumerită. Warmund îi făcu semn cu mâna.

— Vino cu mine, te rog.

Îl conduse afară din capelă, în încăperea în care se afla masa de lucru, îl invită să se aşeze pe un scaun, iar el se sprijini de colţul mesei.

— Poate că ai uitat asta, începu arhiepiscopul, dar elementul esenţial al unui păcat de moarte – singurul în lipsa căruia nu există păcat – este *intenţia.* Intenţia de a păcătui. Iar ea presupune două lucruri: o recunoaştere clară a faptului că un anumit curs al acţiunii va duce la comiterea unui păcat de moarte şi după aceea hotărârea de a continua pe calea respectivă şi de a păcătui în mod deliberat. Înţelegi?

De St Clair clătină din cap, iar Warmund oftă şi continuă, vorbind mai rar şi subliniindu-şi fiecare afirmaţie cu un deget ridicat.

— Îţi spun că, în calitatea mea de arhiepiscop şi patriarh al Ierusalimului, nu văd nici un păcat în fiinţa ta, frate Étienne. N-ai făcut nici o faptă vinovată. Tot ce ţi se întâmplă iese de sub controlul tău. Şi întrucât voinţa ta nu are nici un rol aici, înseamnă că nu există intenţie şi deci nu păcătuieşti. Cred că suferinţa pe care o resimţi e cauzată în primul rând de credinţa ta că faci un păcat, şi de aceea îţi spun încă o dată, fiul meu: nu eşti vinovat de păcat. Fii convins de acest lucru şi nu mă

îndoiesc că visele acelea vor dispărea. Nu imediat însă, trebuie să ştii asta, nu în foarte scurt timp, dar treptat vei scăpa de ele. Roagă-te lui Dumnezeu pentru ajutor şi îndrumare şi lasă-te în mâinile Lui. El nu te va părăsi. Acum du-te în pace şi aminteşte-i de mine fratelui Hugues.

3

— Frate Hugues, fratele Étienne s-a întors. Payen de Montdidier ezită văzând nedumerirea din ochii superiorului său şi adăugă: Fratele Étienne. Mi-ai cerut să-ţi spun când se întoarce de la întrevederea cu patriarhul.

— Cu patriarhul? întrebă de Payens tot nedumerit, însă imediat ce rosti cuvintele îşi aminti. Ah, fratele Étienne, da, fireşte! Trimite-l la mine imediat, te rog, frate Payen.

Când celălalt se întoarse să iasă, Hugues reveni la documentul pe care îl studia, urmărind cu vârful degetului liniile de pe harta străveche. În dimineaţa aceea, la scurt timp după ce de St Clair plecase spre palatul patriarhului, primiseră în sfârşit veştile pe care le aşteptau de câţiva ani. Dar nu veniseră din Anjou, ci din pământul de sub picioarele lor, unde – aproape de necrezut – cei doi fraţi care lucrau în tura de dimineaţă la săpături dăduseră peste un tunel vechi, aflat puţin la stânga şi mai sus de cel la care lucrau ei. Fusese o pură întâmplare, determinată de o fisură bruscă în tavanul tunelului lor. Acolo unde vreme de ani întregi fusese piatră solidă, acum se căsca o gaură prin care începuse să se prăvălească o cascadă de praf şi pământ. Imediat ce prăbuşirea încetase, călugării se apropiaseră cu precauţie pentru a studia locul şi constataseră că dăduseră peste ceva nemaiîntâlnit.

Hugues nu se îndoia că găsiseră unul dintre tunelurile trasate pe harta la care se uita acum, una dintre cele copiate cu mare atenţie după originalele antice din arhiva ordinului. Tunelurile reprezentate pe hartă erau extrem de vechi, săpate adânc chiar sub Muntele Templului, în zilele de după fuga evreilor din Egipt.

Printr-o pură coincidenţă, Hugues fusese prima persoană pe care Gondemare şi Geoffroi Bissot o zăriseră când dăduseră buzna afară din tunel cu vestea că găsiseră ceva, la fel de entuziasmaţi ca el de semnificaţia uriaşă a descoperirii lor.

Avusese însă suficientă prezenţă de spirit pentru a le potoli manifestările de bucurie înainte ca exuberanţa lor să pună în pericol secretul pe care se străduiseră atât de mult să-l păstreze. Cei doi călugări acceptaseră cu jenă şi cu umilinţă îndemnurile lui la ponderare, însă nerăbdarea nu le putea fi potolită, aşa că Hugues îi trimisese să mai lucreze până ce el va izbuti să-i reunească pe toţi confraţii pentru a le da vestea.

Însă nu avusese timp să facă acest lucru. Nu avusese timp nici să-şi domolească tulburarea din suflet, căci această descoperire era primul indiciu, după opt ani de muncă îndârjită, grea şi brută, care sugera că tradiţiile şi legendele lor aveau la bază un adevăr şi că speranţele pe care le nutreau nu erau deşarte. După ce îi trimisese pe cei doi călugări înapoi în tunel, primul lucru pe care-l făcuse fusese acela de a scoate harta din caseta în care era închisă şi de a o studia pentru a vedea dacă direcţia în care săpau de cinci luni era cea corectă. Coborâseră cu primul puţ vertical până la adâncimea de douăzeci şi şase de metri, după calculele lui de Montbard şi apoi, pe baza celei mai atente analize matematice de care fuseseră în stare – iar doi dintre confraţi aveau cunoştinţe vaste în acest domeniu – puseseră la punct o metodă eficientă de excavare direcţională, îndreptându-se spre nord-est la adâncimea pe care o consideraseră potrivită pentru a întâlni un alt tunel. Nici unul dintre ei, considera Hugues, nu se aşteptase ca metoda să dea roade, fiindcă toţi ştiau că probabilitatea unei astfel de intersecţii era infimă. Ar fi fost o nebunie să crezi că puteau săpa vertical, apoi orizontal, şi să dea peste o excavaţie veche de o mie de ani. Şi totuşi, exact asta se întâmplase.

Un zgomot în spate îl făcu să se întoarcă la timp pentru a-l vedea pe de St Clair intrând. Acesta îşi îndreptă spatele şi îşi plecă uşor capul.

— Ai trimis după mine, frate Hugues?

— Într-adevăr, Étienne. Cum a decurs întrevederea cu patriarhul?

— Destul de bine, cred, răspunse de St Clair cu o expresie întunecată. Nu crede că sunt posedat.

— Ştiam asta. Ţi-am spus-o şi eu, nu-i aşa? Ce anume ţi-a zis?

— Nu prea multe. M-a ascultat atent când i-am povestit tot ce m-ai sfătuit să-i spun şi apoi mi-a cerut să-i repet totul, de

această dată întrerupându-mă cu multe întrebări, unele dintre ele stranii şi parcă lipsite de logică.

— Ca de pildă?

De St Clair oftă adânc.

— L-au interesat foarte tare culorile din visul meu, deşi eu abia dacă am fost conştient de existenţa unor culori.

— Culori?

— Da, mi-a cerut insistent să încerc să-mi amintesc şi, gândindu-mă, mi-au revenit în minte… culori ciudate, pe care abia le-am putut descrie… galben şi violet şi roşu. Apoi, când mi le-am amintit în sfârşit, am avut impresia că n-a mai fost chiar aşa interesat de ele. În final, m-a sfătuit să-mi pun credinţa în Dumnezeu, care nu mă va părăsi, şi mi-a zis că, după părerea sa, suferinţele prin care trec provin în mare parte din credinţa mea că am păcătuit grav. A încercat să mă convingă că n-am avut cum să păcătuiesc, fiindcă n-am nutrit o asemenea intenţie. Dar am văzut deja prea mulţi cavaleri în faţa unor trupuri măcelărite, pe care nu avuseseră de gând iniţial să le ucidă, pentru a mai crede aşa ceva. O moarte e o moarte. Şi un păcat e un păcat.

— Înţeleg. Altceva nu ţi-a mai spus?

— Doar că trebuie să mă rog şi că suferinţa mea, orice ar cauza-o, se va domoli în cele din urmă.

— Deci e de părere că ar trebui să-ţi reiei îndatoririle de patrulare?

Privirea pe care i-o aruncă tânărul de St Clair era plină ce cinism.

— Te aşteptai la altceva, magistre Hugues? În vreme ce toţi ceilalţi merg în câte o singură patrulare, eu merg în patru. Fireşte că ar vrea să-mi reiau această îndatorire, dar nu mi-a spus asta de-a dreptul.

De Payens oftă adânc şi-şi stăpâni impulsul de a-l dojeni pe tânărul călugăr pentru tonul lui furios, amintindu-şi de tensiunile prin care trecuse în ultima vreme. Se ridică şi făcu câţiva paşi, scărpinându-şi urechea.

— Eu nu cred că este cazul să-ţi reiei serviciul de patrulare. Încă nu, pentru o vreme.

Reveni la masă şi-i făcu un semn spre scaunele goale.

— Stai jos. Mi se pare că n-ar fi tocmai în interesul tău să te afunzi acum prea mult în lumea pe care atât de recent ai jurat

s-o părăseşti, aşa că am de gând să te ţin închis aici pentru o vreme, departe de oamenii obişnuiţi. Există ceva de muncă pentru muşchii aceştia ai tăi, muncă pe care fraţii mai vârstnici ar fi bucuroşi s-o lase în seama ta, continuă de Payens cu un zâmbet larg, care şterse orice urmă de aciditate din cuvintele lui, şi se aşeză şi el la celălalt capăt al mesei. Avem veşti foarte bune, Étienne, veşti care justifică toate eforturile noastre de când am venit aici. Gondemare şi Bissot au descoperit astăzi un tunel. Eu încă nu l-am văzut şi nimeni altcineva nu mai ştie despre asta; le voi spune tuturor imediat ce vom sfârşi noi de vorbit. Este, fireşte, un tunel foarte vechi, ce pare să fi fost astupat în mod voit. Gondemare şi Bissot sunt convinşi de acest lucru. Tunelul e umplut cu moloz. Asta înseamnă că ar putea fi unul dintre cele astupate de legiunile lui Titus după cucerirea Ierusalimului. Toate acestea s-au întâmplat cu mai bine de o mie de ani în urmă, Étienne, mai precis o mie o sută cincizeci de ani. Gândeşte-te la asta! E uluitor!

Rămase tăcut o vreme, încercând să cuprindă răstimpul cu mintea, apoi reluă:

— Munca va fi mai uşoară de acum, dar nu cu prea mult. Nu vom mai săpa în rocă dură la fiecare lovitură de baros, dar vom fi nevoiţi să îndepărtăm mai multe resturi, mult mai repede decât până acum. Vrei să mă întrebi ceva?

— Cum rămâne cu?… Cum vom şti unde ne aflăm, acolo jos? Îmi amintesc că te-am auzit spunând odată, de mult, că sunt zeci, poate chiar sute de tuneluri dedesubt.

— Matematica! exclamă de Payens. Prima noastră misiune va fi aceea de a găsi intersecţia cu un alt tunel. Cel săpat de noi şi-a făcut treaba, iar de acum înainte nu ne va mai servi decât ca o galerie de acces spre celelalte săpături. Odată ce vom găsi o nouă intersecţie, ne vom putea da seama unde anume ne aflăm pe această hartă. Ne va lua mult timp, poate chiar ani, dar cel puţin ştim acum că ţelul nostru nu e departe şi, mai mult decât atât, ştim că este real. Prin urmare, vrei să lucrezi pentru o vreme în subteran, departe de lumina soarelui?

De St Clair încuviinţă, dar pe faţă nu i se putea citi absolut nimic.

— Vreau, magistre Hugues.

4

În cursul săptămânilor şi lunilor care urmară, constatară că existau zone în recent descoperita reţea de tuneluri şi galerii unde aerul era mai curat decât în altele, iar acest lucru părea a fi determinat de curbele şi devierile tunelurilor, fiindcă nici unul dintre ele nu era drept. Câteodată, o ramură se întindea plată pe distanţă de zeci de paşi, pentru ca apoi, fără un motiv aparent, să coboare sau să urce o porţiune, uneori revenind la nivelul iniţial, alteori nu. De Montdidier fusese primul care observase că aerul era mai stătut şi mai urât mirositor în partea de jos a acestor curburi, comparativ cu cea de sus. Menţionând acest lucru în faţa tovarăşilor săi, stârnise o controversă, căci fraţii nu aveau prea multe lucruri care să le atragă atenţia; după luni întregi de discuţii în contradictoriu, cu argumente pro şi contra, izbutiseră totuşi să ajungă la un consens şi toată lumea îi acceptă opinia.

Cu o săptămână în urmă, Étienne săpase într-o zonă cu aer mai curat şi îşi dăduse seama că, dacă s-ar fi aflat în alt loc, n-ar fi putut vedea ceea ce tocmai văzuse, fiindcă unul dintre principalele avantaje ale porţiunilor cu aer mai plăcut era acela că lumina felinarelor era întotdeauna mai vie, ca şi cum flacăra însăşi se bucura de aerul curat. Lucrase bine în ziua aceea, încărcând molozul în cărucioarele pe roţi pe care le construiseră pentru acest scop. Când umplea un cărucior, zgâlţâia funia legată de el şi cei care munceau în spate îl trăgeau afară, trimiţându-i apoi un alt cărucior, gol. Cam la douăzeci ori treizeci de paşi de locul în care săpau acum se afla o bifurcaţie laterală a tunelului, o cotitură cauzată de cine ştie ce alunecare a pământului care se produsese după săparea galeriei, astfel că o laterală a bifurcaţiei se transformase într-o crevasă adâncă. Era mai puţin periculoasă decât părea la prima vedere, fiindcă lăţimea ei nu depăşea un pas, însă dădea impresia că nu are fund, căci aruncaseră o piatră în ea şi de jos nu venise nici un sunet; de aceea, de luni întregi, aruncaseră în ea tot molozul şi pământul săpat.

Locul în care lucra azi era mai îngust decât de obicei, iar de St Clair stătea adus de spate, singur la capătul tunelului, când i se păru că zăreşte o lucire metalică între fragmentele de piatră din faţa lui. Curios, ridică felinarul şi se apropie, iar licărul

deveni mai puternic, reflectând lumina. Găsise o piatră preţioasă albastră, translucidă, în formă de lacrimă şi aproape cât vârful degetului său mare; capătul mai îngust era prins într-o montură de argint menită, evident, să ţină un lănţişor. Ridică giuvaierul în lumină pentru a-l privi şi zâmbi fără să vrea văzându-i frumuseţea, culorile şi textura, netedă şi rece la atingere. Apoi o puse în punga de la brâu şi începu din nou să sape, aşezând felinarul la locul lui. Nu era nicidecum primul giuvaier găsit de când descoperiseră vechiul tunel. Se strânseseră mai bine de douăzeci deja, printre care câteva bijuterii splendide şi o serie de monede din aramă, argint şi chiar aur, pe care se zărea efigia unor cezari – îndeosebi Augustus şi Tiberius, dar şi Nero.

Acum, o săptămână mai târziu şi douăzeci de paşi mai departe în lungul tunelului, peretele din faţă cedă când de St Clair scoase o nouă lopată de pietricele şi praf, lăsând în loc un gol între tavanul tunelului şi partea de sus a zidului. În câteva clipe, trecu peste acesta cu grijă, ferind lumânarea, şi intră într-una dintre rarele ramificaţii ale galeriei care nu fuseseră astupate cu pământ. Imediat însă, flacăra lumânării începu să tremure şi se micşoră până ce aproape se stinse, fapt care sugera că aerul era impur, aşa că de St Clair se grăbi să se întoarcă.

Doar ce apucă să-şi scoată capul şi umerii prin deschizătura îngustă, că simţi cum se sufocă din cauza mirosului acru al fitilului aproape stins, dându-şi seama cu spaimă cât de aproape fusese de a-şi pierde cunoştinţa. După ce se răsuci cu faţa în sus la baza grămezii de moloz, se ridică, se propti în călcâie, sprijinindu-se de zid, şi privi în sus la deschiderea îngustă de lângă tavan.

Ştia însă că, înainte de a putea pătrunde în acea zonă a tunelului, trebuia mai întâi îndepărtat molozul care o bloca, lăsând aerul curat să intre; nu avea însă nici un îndemn să treacă imediat la treabă. Aproape că intrase în panică încercând să scape din zona periculoasă, luptându-se cu valul de greaţă şi ameţeală, aşa că deocamdată se mulţumi să savureze plăcerea pe care i-o oferea aerul curat. În tunel, departe în spatele lui, se auzeau huruitul roţilor şi vocile colegilor lui de tură, de Montdidier şi Rossal, care goleau ultimul cărucior trimis de el; astfel ştia că, în ciuda

dezorientării provocate de incidentul prin care trecuse, nu-şi neglijase mult timp îndatoririle. Stomacul i se încleştă şi, fără nici un avertisment, i se întoarse pe dos, iar de St Clair se rostogoli pe o parte, vomitând şi eliberându-se de ceea ce aproape că-l doborâse. Apoi, simţindu-se mai bine, se întoarse pe spate şi privi plafonul boltit în vreme ce se concentră încercând să respire adânc şi regulat, bucurându-se de aerul proaspăt şi răcoros – parcă mult mai curat decât de obicei – care venea de undeva din apropiere.

Puţin mai târziu, îşi duse mâna la piept, acolo unde piatra albastră atârna de un fir la gâtul lui, şi începu să-i frece uşor suprafaţa lucioasă între arătător şi degetul mare, din ce în ce mai distras de ceea ce se afla în jurul lui. Nu-i predase piatra fratelui Godefroi, aşa cum ar fi trebuit să facă la sfârşitul zilei în care o găsise; chiar în vreme ce trecea pe lângă el fără a se opri, rămăsese uimit de propriul lui comportament. Nu avusese intenţia să fure giuvaierul; nici nu-i trecuse aşa ceva prin minte. Piatra nu avea nici o valoare pentru el sau pentru confraţi – decât dacă s-ar fi hotărât s-o vândă, ceea ce ar fi fost curată nebunie. De St Clair nu se simţea îndemnat de lăcomie şi nici măcar nu avea dorinţa să se uite la piatră, fiindcă în semiobscuritatea din încăperile de dormit, frumuseţea ei ar fi fost aproape invizibilă. Pur şi simplu găsea ceva reconfortant în atingerea ei şi decisese că deocamdată nu avea să se despartă de ea. Obiectul în sine era doar un nimic, fără nici o valoare, dar lui îi aducea o alinare, aşa că îşi spusese că nu face un păcat păstrându-l încă un timp. Nu-şi permitea să se întrebe însă de ce avea nevoie de alinare, dar îşi repeta adesea că nu făcea nimic rău.

Fuseseră şi unele clipe în care conştiinţa nu-i dăduse pace, fiindcă, orice ar fi făcut, mintea i se întorcea mereu la legămintele şi jurămintele depuse, iar în acele momente nu-i ajuta cu nimic să analizeze logica purtării sale. Acest lucru îl tulbura din ce în ce mai des, iar acum gândurile îi zburară din nou la el, auzind în depărtare râsul dur şi aspru al lui Rossal, determinat, probabil, de vreo glumă a lui de Montdidier.

Cei opt membri ai Ordinului Oştenilor Săraci ai lui Iisus Hristos, susţinuţi şi ajutaţi de fraţii sergenţi, îşi construiseră o solidă reputaţie în decursul anilor petrecuţi în Ierusalim. În general erau percepuţi ca prieteni şi aliaţi de preţ ai

autorităţilor bisericeşti, oameni serioşi, lipsiţi de ambiţii lumeşti şi deci demni de încredere într-o lume în care puţini mai inspirau sau mai meritau aşa ceva. Patriarhul se baza pe ei din plin pentru protecţia numărului tot mai mare de pelerini care veneau în oraş, iar regele Baudouin nu ascundea faptul că membrii confreriei, pe care el îi numea călugării „săi”, îi uşurau considerabil sarcina de apărare a graniţelor şi de a menţine „pacea lui Hristos”, cum îi spunea el, în ţară.

Lui de St Clair toate acestea i se păreau o ironie şi adesea se întreba ce părere aveau confraţii lui, deşi niciodată nu vorbise cu vreunul dintre ei despre asta. O lege nescrisă, existentă încă de la fondarea ordinului aici, în Ierusalim, le interzicea să discute, în afara Adunărilor rituale ale Ordinului Renaşterii, orice aspect care îi diferenţia de ceilalţi. Nici chiar în cadrul acestora însă ironia situaţiei lor nu era menţionată, mai cu seamă că acum Adunările erau organizate foarte rar şi nevoia de siguranţă absolută era suficient de stringentă pentru a evita orice discuţii pe teme sensibile. Existau prea multe urechi în jur şi prea puţină intimitate reală în grajduri pentru a permite organizarea unor Adunări în mod regulat. Într-o zi, poate, vor avea un sediu sigur, uşor de protejat, în care să-şi desfăşoare netulburaţi ritualurile şi ceremoniile, dar până atunci trăiau împreună zi de zi, comportamentul şi modul lor de viaţă fiindu-le un memento permanent al îndatoririlor şi responsabilităţilor pe care le aveau. Această conştientizare, împreună cu riscul de a fi auziţi de urechi nedorite, îi determina să nu discute între ei despre lucrurile care numai lor le erau cunoscute.

Oricum însă, Étienne de St Clair nu putea să nu se mire de natura contradictorie a existenţei lor şi îşi petrecea mult timp gândindu-se la realitatea dură şi la cinismul uluitor al statutului de călugăr-războinic.

— Ce s-a întâmplat cu tine?

Vocea îl luă prin surprindere şi, când deschise ochii, îl zări pe de Montdidier privindu-l de sus.

Suspinând, se ridică într-un cot şi arătă spre spaţiul gol de la capătul pantei.

— Am intrat…

Se întrerupse, mirat să constate că limba şi buzele îi erau acoperite de un strat gros de praf. Scuipă cu greu şi încercă în

zadar să-şi umezească buzele înainte de a vorbi din nou. De data aceasta, glasul îi ieşi din gâtlej ca un hârâit.

— Am intrat acolo. Aerul e puturos.

De Montdidier se uită la golul întunecat.

— O prostie din partea ta, prietene. Pe mine m-ai fi beştelit rău dacă m-ai fi prins făcând o asemenea idioţenie. Ia de aici şi bea, adăugă el întinzându-i plosca lui. Ce-i acolo?

De St Clair îşi clăti gura şi scuipă, apoi luă o înghiţitură înainte de a-i da vasul înapoi.

— O porţiune de tunel gol. Am trecut dincolo şi m-am târât înăuntru ca să văd cât e de lungă, dar a trebuit să mă întorc şi n-am apucat să-mi dau seama de nimic. Va trebui să deblocăm intrarea şi să lăsăm aerul să se împrospăteze înainte de a mai încerca.

— A fost o prostie, frate. Nu trebuia să faci aşa ceva fără să chemi ajutoare mai înainte. Acum eşti bine?

— Îmi revin în câteva clipe. Dar îţi mulţumesc.

— Hm! Mi s-a părut că durează cam mult până să trimiţi următorul cărucior, aşa că am venit să văd ce faci. Eşti acoperit complet de praf, ştii asta? Îmbrăcat în el! Ai chiar şi pe faţă.

De St Clair îşi şterse un obraz cu dosul mâinii.

— E de la moloz, de când m-am târât înăuntru... parcă e făină acolo.

De Montdidier ridică din umeri.

— Ei bine, mă bucur că nu te simţi la fel de rău precum arăţi. Te-am crezut mort când te-am văzut zăcând aici. Parcă împietriseşi. Pe urmă am observat că respiri. Aerul acela puturos te poate ucide mai repede decât îţi poţi trage tu răsuflarea – şi doar ştii asta! Ai fi putut fi mort înainte să-i dea cuiva prin minte să vină să vadă ce faci.

— Ajută-mă să mă ridic; acum sunt bine.

De Montdidier îi dădu o mână şi îl trase în picioare. De St Clair îşi scutură grosul prafului, îşi luă lopata şi se întoarse la muncă înainte ca tovarăşul lui să se îndepărteze. Tot lucrând, uită de deschizătură şi reveni iar la gândurile de mai devreme, la secretele ordinului şi la locul acestuia în regatul Ierusalimului.

La cinismul situaţiei cugeta când îl întrerupsese de Montdidier, iar acum reveni la acelaşi subiect, recunoscând că ipocrizia însoţise cinismul la fondarea confreriei lor şi că, în

ciuda motivaţiilor nobile care stăteau la baza ei, şi el şi tovarăşii lui trăiau în minciună prin simplu fapt că se aflau aici, pretinzând a fi creştini în vreme ce căutau cu nesaţ dovezi care puteau distruge credinţa creştină. Ce altceva, se întrebă sec, ar putea însemna această atitudine, dacă nu ipocrizie?

De St Clair ştia bine, deşi rareori se gândea la acest subiect, că era o raritate printre semenii săi – un cavaler educat, crescut cu atenţie într-un mediu creştin cucernic. Îşi petrecuse mare parte din copilărie în compania unei mici şi pioase comunităţi monahale ce trăia şi muncea sârguincios într-o margine a pământurilor tatălui său şi care îl adoptase şi îl primise la sânul ei aşa cum ar fi făcut şi cu un câine de pripas.

Recunoscându-i potenţialul, călugării acordaseră o atenţie deosebită educării lui, astfel că băiatul îşi petrecuse jumătate din zi alături de ei, însuşindu-şi tot ce-l învăţau, iar cealaltă jumătate în compania maestrului de arme al tatălui său, Pachim din Arles, care luase asupra sa pregătirea militară a tânărului de St Clair. Învăţând din ambele surse, Étienne deprinsese totodată arta de a fi cinstit, drept şi rezervat în orice întreprindea, iar acum, că era un cavaler responsabil, îşi amintea adesea de zilele trecute şi se întreba când anume pierise farmecul acela care le învăluise odinioară. Ştia că deziluziile îl uciseseră – dacă existase cu adevărat un farmec – şi că asta se întâmplase cu mult înainte de a se alătura Ordinului Renaşterii şi de a pleca spre Outremer, la cererea expresă a contelui Hugues de Champagne.

De când ajunsese la vârsta la care putea mânui armele, trăise şi îşi pusese priceperea de cavaler în slujba contelui Hugues, deşi personal nu-l văzuse niciodată. Dar experienţa, pe care o aşteptase cu nerăbdare, se dovedise a fi una dezastruoasă, Étienne fiind uluit de ticăloşia, depravarea şi corupţia ce domneau cu un aer de normalitate printre semenii săi cavaleri. Nici unul dintre ei, îşi dăduse el seama în scurt timp, nu era interesat câtuşi de puţin de altceva decât de propria-i plăcere şi mulţumire. Îşi dedicaseră viaţa în întregime violenţelor armate, violurile şi distrugerile fiind considerate o parte firească a recompensei pentru serviciile aduse în cadrul armatei. Fusese suficient de dezgustat pentru a se gândi cu seriozitate la ideea de a deveni membru al confreriei călugărilor-cavaleri, dar legat de îndatoririle sale faţă de

seniorul său şi împins de nevoia de a fi scrupulos şi onest în îndeplinirea obligaţiilor sale, îl căutase pe contele Hugues şi îi explicase de ce voia să facă un asemenea lucru nemaiauzit, şi anume să lase lumea armelor pentru cea a rugăciunilor.

Mai uluit ca niciodată, contele îl studiase îndeaproape, ştiind deja că era primul născut al uneia dintre Familiile Prietene. Descoperind la scurt timp după aceea – căci demarase imediat cercetări – că tânărul de St Clair fusese acceptat de mulţi ani pentru a deveni membru al Ordinului Renaşterii, dar că plecase de acasă pentru a călători şi a lupta pe meleaguri străine înainte de a fi iniţiat, contele aranjase imediat lucrurile astfel încât ordinul să poată beneficia de extraordinarele abilităţi ale tânărului – un amestec de talente militare şi calităţi monahale – şi să-l poată folosi în propriile sale scopuri în Outremer. Pe vremea aceea, contele abia se întorsese în Champagne venind din Ierusalim, fiind unul dintre puţinii care ştiau că obiectivele ordinului în Ţara Sfântă deveniseră tot mai numeroase în ultimii ani, de la revoluţia iniţiată de Warmund de Picquigny prin înfiinţarea patrulei patriarhului.

Încă de la începuturile cavalerismului, între oamenii Bisericii şi cei ai armelor nu existase prea multă simpatie, discrepanţele dintre cele două categorii adâncindu-se continuu. Cavalerii creştinătăţii, de multe ori creştini doar cu numele, nu ştiau ce înseamnă moderaţia şi nu se temeau de pedeapsă pentru nici una dintre faptele lor, fiindcă pedepsele, la urma urmei, implicau lupte, iar luptele constituiau însăşi esenţa existenţei lor. Şi se numărau cu miile, fiecare având propria sa lege, iar până în ziua în care papa Urban îi chemase la război pentru a elibera Ţara Sfântă de sub stăpânirea necredincioşilor musulmani, constituiseră o continuă ameninţare cu anarhia la adresa creştinătăţii.

Astăzi, în Outremer se aflau numeroşi cavaleri şi prea puţini dintre ei aduceau cu prototipul tradiţional al creştinului, izolaţi fiind de orice influenţă civilizatoare a familiilor, soţiilor şi a responsabilităţilor de ordin social. Erau războinici din cap până-n picioare, cu sălbăticia care-i caracteriza. Mulţi dintre ei se făceau vinovaţi de fapte cumplite, atât acasă, cât şi în Outremer şi majoritatea erau atât de incontrolabili, încât până la formarea noului ordin de călugări-cavaleri în Ierusalim, nici o

persoană sănătoasă la cap nu ar fi crezut că aşa ceva ar fi posibil. Înainte ca patriarhul să facă acest pas nemaiauzit, nici unui cleric nu-i fusese permis să poarte arme, şi cu atât mai mult să ia viaţa unui semen al său. Cea de-a cincea poruncă, „Să nu ucizi”, era limpede, iar aplicabilitatea sa avea caracter universal.

Warmund de Picquigny privise însă lucrurile dintr-o cu totul altă perspectivă, una dificilă: aceea a unui prelat de rang înalt confruntat cu aparent imposibila misiune de a apăra întreaga comunitate creştină din regiune de prezenţa ostilă, anticreştină, care o înconjura. Îndemnat de această necesitate stringentă, patriarhul pusese în aplicare o serie de principii morale proprii, deopotrivă radicale şi inovatoare, afirmând sus şi tare că bărbaţii legaţi prin jurământ să-i slujească Domnului au, prin definiţie, datoria creştinească de a-l apăra pe Dumnezeu şi lucrările Lui împotriva necredincioşilor care voiau să-i distrugă pe supuşii Lui din Ţara Sfântă. Patriarhul oferise astfel o justificare pentru crearea unui nou tip de cler, luptele şi uciderea altor oameni în numele Domnului şi al Sfintei Sale Biserici devenind pentru preoţi şi călugări nu doar acceptabile, ci şi lăudabile. Era limpede că, în calitatea sa de arhiepiscop şi patriarh al Ierusalimului, Warmund de Picquigny nu considera câtuşi de puţin cinică sau ipocrită o astfel de încălcare flagrantă a regulilor, criteriilor şi interdicţiilor existente de secole, în scopul de a satisface exigenţele politice de moment.

Ca seneşal al Ordinului Renaşterii, contele Hugues fusese implicat într-o anumită măsură în activităţile noului ordin de călugări-cavaleri încă de la formarea acestuia. La un alt nivel însă, unul secret, fusese unul dintre cei care făcuseră posibil acest lucru, pentru îndeplinirea obiectivelor Ordinului Renaşterii, şi recunoscuse imediat avantajele atragerii de partea sa a unui tânăr cavaler de calibrul lui de St Clair. Étienne de St Clair fusese primit imediat în casa contelui şi pregătit pentru a deveni membru al ordinului, sub supravegherea personală a contelui, iar el răspunsese atât de favorabil şi de entuziast, încât fusese înălţat într-un răstimp remarcabil de scurt. După nici trei ani, fusese trimis la Ierusalim pentru a duce instrucţiunile seneşalului şi a se alătura noului ordin de călugări-cavaleri.

Acum, veteran admirat şi onorat al Oştenilor Săraci ai lui

Iisus Hristos, consideraţi de localnici veritabili campioni ai credinţei creştine, de St Clair se pomenea adesea clătinând din cap cu ruşine şi surprindere, reflectând la ironia situaţiei lor.

Faptul că el şi cei opt confraţi ai săi nu erau creştini era singurul şi cel mai mare secret al organizaţiei lor, secret pe care îl păzeau cu viaţa în adevăratul sens al cuvântului, căci toţi riscau să fie condamnaţi la moarte în clipa în care adevărul ar fi fost descoperit sau doar bănuit. Fiecare dintre ei provenea dintr-o familie creştină, părinţii şi fraţii lor erau creştini, la fel ca servitorii şi colegii lor – sergenţii care-i ajutau şi care duceau greul activităţii lor de patrulare. Cei nouă cavaleri renunţaseră însă la creştinism atunci când fuseseră înălţaţi în Ordinul Renaşterii.

Chiar şi după atâţia ani, gândul la aceste lucruri avea încă puterea de a-l ului pe de St Clair, căci acel unic act de renunţare constituise, pentru el şi pentru fiecare dintre confraţii lui, cel mai important şi mai profund angajament din viaţa lor, unul pe care nici unul nu l-ar fi acceptat dacă i-ar fi fost prezentat în orice altă formă. Nu li se ceruse să-şi abjure fosta religie, şi nici s-o condamne. Dimpotrivă, înconjuraţi de încrederea şi de căldura sufletească a celor mai buni prieteni şi membri ai familiei, unii dintre ei chezaşi, alţii doar confraţi, şi ştiind că fiecare dintre aceştia urmase aceeaşi cale în trecut, neofiţii învăţaseră pur şi simplu că existau şi alte tradiţii, mult mai vechi, ale iluminării, pe lângă cea creştină, şi că ei şi înaintaşii lor făceau parte din una dintre acestea. Faptul că tradiţia pe care o urmau avea rădăcinile adânc înfipte în principiile iudaice era o ciudăţenie care îi surprinsese pe cei mai mulţi dintre membrii recent Înălţaţi; în scurt timp însă, toţi ajungeau la concluzia că, după un mileniu de practici atente ale conţinutului şi formei ritualurilor sale, caracterul fundamental iudaic al ordinului nu era deloc mai de mirare sau mai pregnant decât originile creştinismului însuşi.

Étienne de St Clair acceptase cu greu acest fapt şi îşi amintea încă fidel discuţia care atrăsese după sine convertirea lui, deşi aceasta fusese mai degrabă o argumentaţie forţată decât o dezbatere cumpătată care nu reuşise însă – sau aşa crezuse el la momentul respectiv – să-l convingă. Acum, în vreme ce trupul său se lăsa pradă ritmului confortabil al încărcării lopeţilor de moloz în cărucior, mintea îi zbură din

nou la acel moment şi tot acolo îi erau gândurile când, câteva ore mai târziu şi sfârşit de oboseală, se întinse în pat. Dar toată noaptea se răsuci şi se învârti de pe o parte pe alta, amintindu-şi de după-amiaza aceea de demult şi neputând să adoarmă, în ciuda oboselii.

5

Ceea ce-şi amintea de St Clair cel mai bine despre unchiul lui, Guillaume de St Clair – şi întotdeauna îl amuza faptul că acesta era primul lucru care îi venea în minte despre el chiar şi după atâţia ani – era că părea prea tânăr pentru a-i fi lui unchi. Étienne crezuse de când se ştia că unchii trebuie să fie cam de aceeaşi vârstă cu taţii, membri ai unei generaţii anterioare şi deci incapabili să-i înţeleagă pe cei tineri. Acest unchi însă era fratele vitreg mai mic al tatălui său, pe care bunicul lui îl avusese la o vârstă înaintată, de la o tânără soţie ce luase locul bunicii lui Étienne, răposată de mult. Şi adevărul era că sieur Guillaume de St Clair merita să fie ţinut minte pentru mult mai mult decât uimitoarea sa tinereţe, fiindcă era succesorul firesc al tatălui său, austerul şi distinsul sieur Étienne de St Clair, care luptase la Hastings alături de Guillaume Bastardul în 1066.

Mai mult decât oricare dintre fraţii săi, Guillaume avea toate calităţile tatălui său – forţa şi statura lui masivă, şarmul şi iuţeala de spirit, inteligenţa şi talentul neîntrecut în mânuirea oricărei arme. Luptase în războaiele împotriva turcilor selgiucizi din Outremer la o vârstă fragedă şi îşi crease o reputaţie de vitejie şi curaj, până ce fusese lovit de o săgeată inamică într-o bătălie de lângă Damasc; zăcuse în deşert o zi şi jumătate înainte de a fi găsit de scutierul său devotat, Cedric, care îl adusese înapoi în creştinătate după o lungă convalescenţă.

Călătoria din Outremer fusese lungă şi dificilă; debarcaseră în cele din urmă în sudul Franţei, de unde Guillaume pornise apoi spre Champagne pentru a-şi vizita vărul, contele Hugues, sosind printr-o coincidenţă exact la timp pentru a lua parte la Înălţarea unui nepot pe care nu-l văzuse niciodată până atunci, Étienne – cu doar trei ani mai mic decât el. Guillaume declarase că intenţionează să revină în Anglia, dar pentru moment avea

să mai rămână în Franţa, stând la soare, mâncând şi înzdrăvenindu-se.

Étienne îl plăcuse încă din clipa în care îl văzuse pentru prima dată şi ştia că sentimentul îi este împărtăşit, deşi la început i se păruse că exuberanţa şi francheţea lui sunt deconcertante. În zilele sale de armată, constatase că, pentru a face faţă strigătelor şi răstelilor continue ale celorlalţi cavaleri, cea mai bună modalitate era să fie cât mai retras posibil şi, odată ce colegii lui descoperiseră cât de mult îi dezaproba, nu-i mai fusese deloc greu s-o facă. Nu avusese însă nici o dorinţă de a-l evita pe unchiul Guillaume, astfel că în scurt timp devenise imun la efervescenţa lui, care după o vreme începuse chiar să-i placă.

În ziua discuţiei care îşi lăsase asupra lui Étienne o amprentă atât de puternică, sieur Guillaume încasase o lovitură la antrenamentele cu sabia, în umărul deja rănit, şi era încă palid şi crispat când nepotul său intră şi îl găsi şezând împreună cu contele, la o carafă de vin, în faţa focului aprins. Era o după-amiază târzie de iarnă, neobişnuit de rece pentru regiunea aceea a Franţei. Mai erau două ore până la masa de seară şi în mod normal sieur Guillaume s-ar fi aflat pe terenul de antrenament, iar contele ar fi trebuit să-şi vadă de treabă împreună cu funcţionarii săi. Rana încasată de sieur Guillaume schimbase însă totul, aşa că amândoi se bucurau acum de o binevenită pauză. Contele îi făcu semn lui Étienne spre un scaun lângă focul aprins, îndemnându-l să ia un pahar cu vin, iar când tânărul refuză şi rămase în picioare, îşi lăsă capul pe un umăr şi întrebă:

— Ce s-a întâmplat? Pari nemulţumit. Voiai să vorbeşti cu mine?

Étienne ridică din umeri.

— Da, *messire,* dar pot aştepta. Nu ştiam că eşti cu unchiul Guillaume. Mă întorc mai târziu.

— Ba nu, vom vorbi acum, fiindcă am impresia că e ceva legat de studiile tale în cadrul ordinului, iar dacă aşa stau lucrurile, opiniile lui Guillaume vor fi la fel de utile ca ale mele. Despre asta este vorba? La încuviinţarea lui Étienne, răspunse la fel şi adăugă: Aşa deci, ce anume te îngrijorează?

— Este… este dificil să…

— Ba nu e. Niciodată nu e dificil, dacă te hotărăşti să fii

sincer. Doar că ţie ţi-e teamă s-o faci. Haide, dă-i drumul!

— Mi se pare dificil să cred ceea ce mi s-a spus despre Sfântul Pavel.

Nici unul dintre cei doi nu se arătă câtuşi de puţin surprins, iar contele râse sec.

— Aşa e şi firesc, după ce toată viaţa ai fost învăţat să-l venerezi. Cuvintele noastre îţi sună probabil a blasfemie. Faptul că ai asemenea dificultăţi nu demonstrează decât că eşti viu şi gândeşti cum trebuie.

— Da, dar…

— Dar nimic, băiete. Acceptă situaţia aşa cum e. Ceea ce înveţi acum, în cadrul ordinului, este adevărul consemnat de la începuturi şi neschimbat de mai bine de o mie de ani. Tot ce ai învăţat despre aceste lucruri *până acum,* pe de altă parte, este un adevăr *fabricat,* aşa cum e el perceput de cei care au pus bazele comunităţii creştine.

— Dar Sfântul Pavel este cel mai mare sfânt din calendarul Bisericii.

— Da, este. Dar asta nu ia în seamă posibilitatea ca Biserica să greşească. Iar creştinii pioşi şi cuminţi nu îndrăznesc să se întrebe dacă nu cumva Pavel este cel mai mare sfânt creştin doar pentru că aşa s-a autodeclarat. După o scurtă pauză în care scrută chipul lui Étienne, contele adăugă: Ştii cine erau macabeii?

— Păi… Erau evrei… Ba nu, nu ştiu.

— Şi cum rămâne cu seleucizii? Numele lor îţi spune ceva?

— Nu.

— Îţi va spune, după ce vei învăţa mai multe. Macabeii au fost marii preoţi ereditari din templul iudaic înainte de cucerirea seleucidă şi de cea romană. Ce-ar fi să-i povesteşti tu despre seleucizi, îi sugeră el vărului Guillaume. Pe scurt, însă.

Înclinându-şi capul în direcţia contelui, sieur Guillaume i se adresă nepotului său:

— Omul ăsta ne pune mereu la încercare. Foarte bine, dar înainte de a începe, e bine să ştii asta: dificultăţile pe care le acuzi nu constituie ceva nou. Toţi am trecut prin asta, toţi am încercat aceleaşi temeri, aceleaşi incertitudini şi am avut aceleaşi reacţii. Fiecare membru al Ordinului Renaşterii s-a confruntat cu întrebarea care te frământă pe tine acum, aşa că nu eşti singurul în această situaţie. Să ţii minte asta de acum

înainte. Mă înţelegi?

Étienne încuviinţă.

— Foarte bine. Acum fii atent. Avem dovezi – şi le vei vedea în curând cu ochii tăi – care susţin tot ce vei auzi în cele ce urmează; ele au fost consemnate în scris cu mai mult de o mie de ani în urmă. Seleucizii constituiau o dinastie foarte puternică, un şir de regi care descindeau direct dintr-un general al lui Alexandru Macedon, şi au condus Siria vreme de sute de ani.

— Alexandru Macedon. Adică Alexandru cel Mare?

— Da. Ce ştii despre el?

— Că era grec. Că a cucerit lumea cu vreo trei sute de ani înainte de naşterea lui Iisus Hristos.

— Da, era grec. La fel erau şi generalii lui, care după ce el a murit, şi-au împărţit imperiul între ei. Macedonenii, toţi, erau elenişti. Unul dintre aceştia a fost Ptolemeu, care a preluat stăpânirea Egiptului şi a fondat dinastia ce a culminat cu Cleopatra; altul a fost Seleucos, fondatorul dinastiei care a condus Asia Mică şi Sicilia timp de sute de ani; în acest răstimp, s-au căsătorit cu femei străine şi au diluat sângele elen cu cel al arabilor, ducând astfel la apariţia unei „rase bastarde”. Nu-i nimic rău aici, aşa cum au demonstrat-o apoi romanii. Dar aceşti seleucizi au dat lumii un ins pe nume Irod – autointitulat „cel Mare” – care s-a proclamat rege al iudeilor după ce s-a căsătorit cu Mariamne, ultima prinţesă din neamul macabeilor. Irod i-a ucis apoi pe toţi membrii familiei regale a macabeilor şi a zămislit o serie numeroasă de urmaşi, dintre care cel mai cunoscut, din punctul nostru de vedere, a fost Irod Antipa, tetrarhul Galileei. Întreaga familie împreună cu asociaţii ei a devevenit cunoscută sub numele de „irodieni”, iar iudeii – mai cu seamă naţionaliştii fanatici, zeloţii – îi detestau pe toţi, considerându-i impuri, cu sânge amestecat, adică neiudei. Cel mai mare păcat al lui Irod în ochii lor a fost însă acela că i-a înlocuit pe toţi preoţii macabei din Templu cu preoţi desemnaţi de el: fariseii. Pentru iudeii fervenţi, credincioşi, acesta era cel mai grav sacrilegiu: preoţi falşi, neiudei, pângărind Templul.

Guillaume se întrerupse, căutând ceva parcă în propriile sale gânduri, apoi continuă:

— Îţi va fi mai uşor să înţelegi toate acestea, nepoate, dacă

vei şti un singur lucru: preoţi falşi, pângărind Templul, poate să nu ni se pare nouă, astăzi, un sacrilegiu atât de cumplit, fiindcă ne-am obişnuit să vedem bisericile creştine întinate de preoţi lipsiţi de Dumnezeu şi să ne gândim la lăcaşele de cult – la toate, fie ele mici capele, bazilici sau catedrale – ca fiind casa Domnului. Prin asta înţelegem că sunt locuri destinate rugăciunii şi închinării, locuri în care ne putem aduna pentru a da slavă lui Dumnezeu. Dar iudeii nu credeau la fel. Ei aveau un singur templu, care se afla în Ierusalim şi era, în mod literal, casa Domnului, unica. Iehova, zeul lor cu nume de nerostit, trăia acolo, în Sfânta Sfintelor, şi de aceea existau atâtea ritualuri atunci când venea vorba de a te apropia de locul respectiv; persoanele care intrau în templu se aflau în prezenţa însăşi a lui Dumnezeu. El era acolo, în Sfânta Sfintelor. Nu sălăşluia în rai sau în paradis, ci în rândul poporului Său ales, în Templul pe care acesta îl construise pentru El. Şi de aceea, când Irod a numit propriii săi preoţi, seleucizi, pentru a sluji în Templu, şi apoi i-a invitat pe romani să le asigure securitatea, i-a scandalizat pe toţi cei care se mândreau cât de cât cu originile lor iudaice. Acesta era mediul politic din Iudeea atunci când s-a născut Iisus. La putere se aflau irodienii neiudei, conduşi de Irod Antipa şi susţinuţi de trupele Romei, iar în tabăra opusă, pretutindeni în jur, erau iudeii, evrei şi israeliţi, împărţiţi în circa cincizeci de secte şi facţiuni, majoritatea aşteptându-l pe Mesia, regele iudeu care avea să-i elibereze, şi năzuind la libertate, la autodeterminare şi la alungarea stăpânitorilor romani. Punctele lor de vedere şi unele dintre activităţile lor variau în limite largi, dar toate erau unite de aceleaşi ţeluri într-o singură mişcare menită să scuture jugul străin. Ai înţeles tot ce ţi-am spus până aici?

Étienne încuviinţă.

— Da, cred că da.

— Bine. Să mergem mai departe. Vrei să continui domnia ta de aici? întrebă Guillaume privind spre contele Hugues.

Acesta zâmbi şi clătină din cap.

— Nu. Te descurci foarte bine, sieur Guillaume.

— Bun. E greu să mă rezum la câteva cuvinte, dar am spus deja că toate sectele iudee erau unite într-o singură *mişcare,* deşi nu există un nume care să le definească în ansamblu. Dar ştim că era una revoluţionară, fiindcă a culminat cu o rebeliune

împotriva Romei şi cu distrugerea poporului evreu. Această mişcare a fost caracterizată însă de oponenţii săi, fariseii şi aliaţii lor irodieni, ca fiind mesianică şi deci instigatoare la revoltă, având ca scop înlăturarea autorităţilor iudaice şi stabilirea unui guvern naţionalist revoluţionar. Drept urmare, irodienii constituiau pentru romani o forţă a păcii şi ordinii, hotărâtă să menţină situaţia existentă şi stabilitatea în statul iudaic. Şi ţinând seama că situaţia existentă era pro-romană, zarurile au fost aruncate. Dar adevărul era mult mai complex, adăugă sieur Guillaume, încruntându-se şi străduindu-se să-şi găsească următoarele cuvinte. În mişcarea respectivă erau implicate mult mai multe decât simplul patriotism privit în sens roman. Pentru romani, patriotismul însemna pur şi simplu iubirea gliei-mamă, adică Roma. Pentru iudei, ideea era mult mai cuprinzătoare. Patriotismul lor implica iubirea pentru Dumnezeu, pentru poporul Lui ca o entitate indivizibilă şi pentru ţara lor – şi totodată ţara lui Dumnezeu. Şi asta a generat toate problemele care au urmat.

— Ce s-a întâmplat apoi? întrebă Étienne, nerăbdător să afle continuarea.

— Nu e ceva uşor de explicat, aşa cum am spus la început, dar voi încerca. Exista un element comun între numeroasele secte iudaice ale vremii, acesta fiind opoziţia dintre săraci şi bogaţi, dintre cei care nu aveau nimic şi cei care aveau totul. Clasa conducătoare în Iudeea era cea a irodienilor. Ei deţineau totul, fiindcă îşi arogaseră acest drept susţinuţi fiind de romani, care erau mulţumiţi ca puterea să fie deţinută de un rege vasal cu simpatii pro-romane şi dispus să-i ţină în frâu pe iudeii turbulenţi şi pe adepţii macabeilor.

— Stai puţin! La ce anume te referi când spui irodieni?

Sieur Guillaume ridică o sprânceană, îşi drese glasul şi apoi răspunse:

— Gândeşte-te, băiete. Familia lui Irod deţinea întreaga putere şi o folosea pentru a-şi atrage noi preoţi, perceptori şi alte forme de susţinere pentru ea însăşi, iar toţi aceşti oameni erau datori, pentru slujbele lor, irodienilor. Către ei se îndrepta, prin urmare, şi loialitatea lor, la fel ca aceea a vasalilor către seniori.

Étienne încuviinţă înţelegând analogia, iar sieur Guillaume continuă:

— Evreii, pe de altă parte, locuitorii Iudeii, nu aveau nimic. Chiar mai rău încă, majoritatea erau greu îndatoraţi cămătarilor irodieni. Sistemul în care trăiau îi *silea* să împrumute bani mulţi pentru a putea supravieţui, căci aşa era structurată societatea lor de la venirea la putere a irodienilor. Impozitele mereu mai mari, printre care şi dijma datorată Templului, accentuau sărăcia oamenilor, ei fiind nevoiţi să împrumute pentru a putea plăti ceea ce datorau deja. Era un cerc vicios, letal. Aşa a luat fiinţă această tradiţie, acest *cult* al sărăciei înrădăcinat în corectitudinea inflexibilă, iar zeloţii erau unii dintre principalii săi susţinători. O altă sectă, cea a ebioniţilor sau a esenienilor[5], se autointitula Cei Săraci sau, uneori, Cei Săraci şi Drepţi. Ori mai simplu, Săracii.

Guillaume înclină capul spre contele Hugues, care asculta atent, cu chipul lipsit de orice expresie.

— Am uitat ceva?

Contele făcu semn că nu, surprins parcă de întrebarea lui.

— Nimic important. Sunt fascinat de cât de multe îţi aminteşti fără nici un ajutor.

Guillaume se întoarse din nou spre nepotul său.

— Săracii... Îţi aminteşti cuvintele lui Iisus despre cămila care trece prin urechea acului?

— Da, fireşte. Este o imposibilitate, egală cu şansele unui bogat de a ajunge în împărăţia cerurilor.

— Exact. Bogaţii, pentru iudeii din vremea lui Iisus, erau ori irodienii, ori romanii – adică nu şi evreii, iar evreii din Iudeea erau cel mai drept şi just popor din lume, poporul ales al lui Dumnezeu. Pentru noi, asta nu înseamnă nimic, dar pentru ei trebuie să fi fost intolerabil să-şi vadă ţara şi Templul – întruchiparea religiei lor – stăpânite şi conduse de nişte bastarzi, pe jumătate arabi, pe jumătate greci, naţiuni deopotrivă inacceptabile în ochii lui Iehova. Şi astfel, pentru simplul motiv că erau atât de rigizi şi de inflexibili, trebuie să fi fost de-a dreptul cumplit pentru ei să fie siliţi să-i accepte pe farisei, falşii preoţi impuşi de Irod. Gândeşte-te cât de intensă trebuie să le fi devenit frustrarea văzându-se nevoiţi să îndure dispreţul cămătarilor şi zarafilor şi ruşinea de a fi obligaţi să apeleze la ei, ştiind că nu pot face absolut nimic în acest sens

---

[5] Cititorul este rugat să nu uite că autorul se bazează în această carte pe o interpretare „personală” a istoriei şi a documentelor istorice (n. tr.).

fiindcă întreaga putere se afla în mâinile celor bogaţi; iar forţa care îi susţinea pe aceştia era legiuirea romană, care încercase să aşeze un idol al necuratului lor împărat chiar în Sfânta Sfintelor, în interiorul Templului.

Sieur Guillaume rămase tăcut o vreme, oferindu-i lui Étienne răgazul de a cugeta la cele auzite, apoi reluă:

— Iudeii trăiau într-o lume compusă din alb şi negru, fără nimic între aceste două extreme, fără vreun teren de mijloc. Toţi cei care nu erau iudei făceau parte din celelalte neamuri şi deci nu puteau moşteni împărăţia lui Dumnezeu. Chiar şi pentru un evreu însă, calea către Domnul era una grea şi spinoasă, iar printre sectele mesianice exista o grupare din sânul ebioniţilor, sau esenienilor – deşi unii îi numeau nazariteni sau nazarineni – care se conturase ca o comunitate de mici dimensiuni în Ierusalim, din unele puncte de vedere mai conservatoare şi mai fidelă legii iudaice chiar decât zeloţii: o comunitate a corectitudinii şi justeţei, care îl aştepta pe Mesia şi propovăduia triumful iudeilor şi al Dumnezeului lor asupra întregii lumi. Unul dintre conducătorii acestui grup era un bărbat pe nume Iosua Ben David – noi îi spunem Iisus. Conform documentelor din arhiva ordinului nostru, acest lider nu a pretins niciodată că ar fi Mesia şi nici Hristos, mântuitorul lumii. Era un om drept, în unele privinţe extraordinar. Dar era implicat în politica revoluţionară şi, drept urmare, era detestat de farisei, care l-au denunţat romanilor, iar aceştia l-au răstignit.

Guillaume de St Clair se ridică în picioare, se apropie de masa pe care se afla o carafă şi îşi umplu cupa înainte de a le oferi şi celorlalţi. Contele acceptă, dar Étienne făcu semn că nu vrea. Guillaume bău cu sete, îşi mai turnă încă o cupă şi apoi lăsă carafa jos, sprijinindu-se cu fundul de tăblia mesei.

— Vorbitul ăsta îmi face sete, spuse el; şi n-are importanţă dacă vorbesc bine sau rău, limpede sau încâlcit. Ai înţeles ce ţi-am povestit?

— Până acum, da. Însă nu văd cum au de-a face toate astea cu Sfântul Pavel.

Sieur Guillaume privi spre contele Hugues, apoi reveni la nepotul lui.

— Pavel făcea parte din neamul seleucizilor.

Étienne holbă ochii.

— Adică pe jumătate arab, pe jumătate grec? Nu-i adevărat, era cetăţean roman din Tars.

— Mulţi dintre seleucizi erau cetăţeni romani. Şi poate că era din Tars; asta a vrut el să creadă toţi cei din jurul lui. Dar adevărul este că nimeni în ziua de azi nu ştie cine era Pavel cu adevărat sau de unde era originar. Nimeni nu ştie nimic despre viaţa lui până în clipa în care, după cum se spune, Dumnezeu însuşi l-a doborât de pe cal, iar el a recunoscut deschis că a fost un prigonitor al creştinilor. Dar pe vremea aceea nu existau creştini, Étienne. Existau numai iudei; creştinismul nu fusese încă definit şi numit ca atare. Documentele noastre, care îl identifică în mod limpede ca omul căruia tu îi spui Sfântul Pavel, sugerează că era un irodian pe nume Saulus şi, mai mult decât atât, văr de sânge cu Irod; totodată, era cel care fusese trimis de „pacifiştii" irodieni pentru a invita armata romană, masată în afara Ierusalimului, să intre în oraş. Acelaşi Saulus a expediat un raport referitor la acest eveniment către reşedinţa lui Nero din Corint, Grecia – un loc favorit al lui Pavel în ultimii săi ani de viaţă. Dar noi vorbeam despre răstignire. Conte Hugues, povesteşte-i mai departe; domnia ta ai fost cel care mi-a spus şi mie despre acest moment şi nu ţi-am uitat niciodată cuvintele.

La început, contele se codi, motivând că preferă să asculte decât să-şi muncească gândurile, dar la insistenţele celuilalt, în cele din urmă ridică din umeri, resemnat, şi oftă adânc.

— Se bate mult monedă astăzi pe tema crucii, Étienne, şi pe faptul că iudeii l-au răstignit pe Hristos. Dar ştii asta, desigur.

— Fireşte, *messire.* Toată lumea o ştie.

— Ah, toată lumea ştie! Fiecare dintre noi ştie! exclamă contele pe un ton sumbru, clătinând din cap cu gravitate. Trebuie să ai grijă când foloseşti asemenea cuvinte, tinere Étienne, fiindcă adesea ele înseamnă cu totul altceva decât ceea ce par a spune. Lucrurile pe care *toată lumea* le ştie sunt rareori ce par a fi şi de puţine ori sunt adevărate. De aceea, să începem cu adevărul absolut, cu ceea ce putem *demonstra* că este real: iudeii nu l-au răstignit pe Hristos. Putem merge chiar mai departe: iudeii nu-l *urau* pe Hristos, fiindcă nu *auziseră* niciodată despre el. Nimeni nu auzise numele Hristos fiindcă acesta nu a existat înainte ca Saul – sau Pavel, cum doreşti – să-l folosească, la ani buni după moartea lui Iisus, în sintagma

Iisus Hristos. Acest din urmă nume, „Hristos”, era un cuvânt din limba elenă care desemna un răscumpărător, un salvator; Saul i l-a aplicat lui Iisus, pentru a-i sugera pretinsa divinitate. Prin urmare, afirmaţia că iudeii ar fi cei care l-au ucis pe Hristos este o invenţie, o minciună crasă, născocită în scopuri politice. Nu se poate susţine nici că evreii îl urau pe Iisus *omul,* chiar lăsând la o parte adăugirea „Hristos”, fiindcă ura necesită un anume efort, iar ei, colectiv, nu aveau nici un motiv pentru care să-l urască. Era unul de-al lor, un membru al mişcării lor şi un cetăţean al Iudeii. Ura nu era ceva rar în zilele acelea, numai Dumnezeu ştie asta, dar toată se manifesta între familia lui Irod şi susţinătorii acesteia pe de o parte, şi iudei pe de alta. Şi era la fel de intensă în ambele tabere. Iudeii însă nu aveau în mod cert de ce să-l urască pe Iisus, pentru simplul motiv că era unul dintre ei, din poporul ales al lui Dumnezeu – un iudeu. Şi cu siguranţă nu l-au răstignit, fiindcă nu puteau face asta în nici un caz. Răstignirea era o pedeapsă *romană.* Mai mult decât atât, mulţimea de evrei nu a cerut sângele lui Iisus şi nu şi-a atras asupra ei şi a urmaşilor ei mânia Domnului pentru moartea lui. Asta este o afirmaţie pe care numai un nebun o poate face – şi o poate crede. Gândeşte-te puţin, îţi poţi imagina o mulţime de oameni, fie ea şi o gloată, care să cheme asupra lor şi a copiilor lor mânia Domnului, nu doar de bunăvoie, ci şi la unison, spontan? Mi se pare ceva incredibil, şi totuşi mulţi o cred. Şi tu, nu-i aşa?

— Dacă o cred? bâigui Étienne.

— Sigur că o crezi, fiindcă n-ai de ales. Fiindcă toată viaţa ta, de când ai fost suficient de mare pentru a înţelege, cei mai importanţi oameni din jurul tău ţi-au tot spus că acesta este adevărul şi că *trebuie* să-l crezi, fiindcă altfel vei fi excomunicat şi condamnat să arzi în focul veşnic. Biserica ţi-a spus asta. Preoţii ţi-au spus asta. Un călugăr îţi va spune acelaşi lucru dacă îl vei opri în stradă să-l întrebi. Şi nu există nimic, nicăieri, care să sugereze altceva, care să te înveţe altceva sau să-ţi explice lucrurile în alţi termeni. Nimic. Şi atunci, ce ai fi putut face decât să crezi ceea ce ţi s-a spus?

Sieur Guillaume se opri brusc, făcând o pauză dramatică, apoi ridică o mână spre nepotul lui.

— Dar să ne gândim puţin la răstignire, înainte de a trece la alte lucruri. La răstignire, la felul în care romanii şi iudeii au

vrut să-l umilească pe Fiul lui Dumnezeu, atârnându-l pe o cruce pentru ca toţi să-l poată lua în batjocură, ca şi cum răstignirea ar fi fost o pedeapsă special concepută pentru a-l înjosi pe Iisus. Şi despre asta ştii totul, nu-i aşa?

— Păi... ezită Étienne, ridicând din umeri defensiv. Totul? Aşa aş fi spus acum câteva clipe, dar acum...

— Ai dreptate. Ai mare dreptate să te îndoieşti. Fiindcă răstignirea nu avea nimic deosebit sau special, decât poate pentru omul care era astfel pedepsit. Era ceva obişnuit. Era cea mai frecventă formă de execuţie pentru răufăcători în epoca romană, fie ei hoţi, tâlhari, asasini, rebeli, disidenţi politici sau dezertori din armata romană. Dacă romanii considerau că trebuie să mori, mureai; dacă erai bogat sau aveai relaţii înalte, poate că îţi asigurau o moarte rapidă, prin strangulare sau decapitare, dar dacă statul era cel care cerea execuţia ca pe un spectacol public, ca o lecţie şi un avertisment pentru alţii, atunci pedeapsa aleasă era răstignirea şi moartea lentă, în mari chinuri. Iisus a fost condamnat ca un criminal politic, un rebel. Şi aşa a murit. Iar cu excepţia celor care îl cunoşteau şi-i erau apropiaţi, nimănui nu i-a păsat.

În încăpere se lăsă liniştea pentru o vreme, fiindcă nici unul dintre cei doi bărbaţi mai vârstnici nu avea ceva de adăugat, iar Étienne habar n-avea ce anume ar putea răspunde. În cele din urmă se ridică de pe scaun, se duse la masă, îşi turnă o cupă de vin pe care îl bău pe îndelete, privind absent la peretele din faţa lui. Într-un târziu luă o ultimă înghiţitură şi se întoarse cu faţa la ceilalţi doi, replicând pe un ton provocator:

— Încă nu mi-aţi spus ce legătură au toate astea cu Sfântul Pavel.

Sieur Guillaume îşi ridică braţul rănit şi îşi duse cealaltă mână la umăr, strâmbându-se de durere.

— Nu ţi-ai formulat spusele corect, Étienne, spuse el apoi, printre dinţi. Tocmai că Pavel are cea mai mare legătură cu toate astea. Pavel a schimbat totul, de la ceea ce a fost atunci la ceea ce este azi... de la iudei la neamuri. A fost numai mâna lui Pavel. El a golit tot ce s-a întâmplat acolo, în Ierusalim – mişcarea pe care Iisus şi adepţii săi o numeau Calea – de întregul său caracter iudaic şi prin urmare de adevărata sa semnificaţie, transformând-o în ceva banal şi inofensiv, o idee suficient de ternă pentru a fi acceptată de romani. A îndepărtat

morala iudaică rigidă, inflexibilă şi impopulară, reformulând istoria în stilul strămoşilor săi greci, caracterizat de poveşti fantastice, dramatice, ireale şi absolut implauzibile. Şi astfel, l-a transformat pe Iisus dintr-un simplu evreu cu idealuri înalte şi patriotism fervent în Fiul lui Dumnezeu, născut din fecioară.

Contele Hugues se ridică în picioare şi se întinse cu sete, apoi adăugă către Étienne,:

— Ai auzit destul în seara asta pentru a ţi se înfierbânta mintea, atât de multe informaţii, într-un răstimp atât de scurt şi pe neaşteptate! Îmi dau seama de asta, la fel ca Guillaume. Dar adu-ţi aminte ce ţi-am spus mai devreme, despre timp. Ai o viaţă întreagă în faţă pentru a explora şi a analiza ce ţi-am povestit noi aici şi, de asemenea, ai deplin acces la toate documentele din arhivele noastre şi la cei mai învăţaţi dintre fraţii noştri, care se vor simţi onoraţi şi fericiţi să-ţi poată împărtăşi din cunoştinţele lor. Nu trebuie decât să-ţi păstrezi mintea deschisă şi să înţelegi că întotdeauna există, cu privire la orice subiect, şi alte puncte de vedere pe care mintea umană le poate lua în considerare. În cazul celui cunoscut ca Sfântul Pavel, vei afla că sunt voci din trecut, chiar din epoca sa, care afirmă răspicat că el nu era ceea ce părea a fi şi că în multe privinţe, printre care şi cea a sincerităţii, nu era tocmai integru. Altele, la fel de puternice şi de coerente, susţin că mult-trâmbiţata lui cetăţenie romană ascundea de fapt un spion şi un confident al împăratului Nero. Mai sunt unele care indică – şi nu lansez nici o acuzaţie aici, spun doar ce *sugerează,* ele – că Pavel ar fi putut fi implicat în mod direct în asasinarea lui Iacov, fratele lui Iisus. După moartea lui Iisus, Iacov i-a luat locul ca lider al mişcării pe care noi, în cadrul ordinului, o numim Adunarea din Ierusalim. Iacov nu avea timp pentru Pavel şi nu şi-a ascuns dezaprobarea faţă de el, în vreme ce Pavel îl considera pe Iacov – şi a spus acest lucru în scrierile sale – o ameninţare, un obstacol în calea răspândirii cuvântului lui Dumnezeu către neamuri, către neiudei. De aceea, l-a acuzat şi l-a denunţat, susţinând că merită să fie arestat şi pedepsit. Nu există nici o îndoială că avea dreptate în privinţa obstacolului la care se referea, fiindcă Iacov era iudeu, unul din poporul ales al lui Dumnezeu, aşa că în lumea lui nu exista loc pentru neamuri. Povestea e mult mai complexă, desigur, decât ştiu cei mai mulţi, dar noi în cadrul ordinului – noi care ne

putem trasa descendenţa direct din esenieni, din Adunarea Săracilor din Ierusalim, şi care cunoaştem Calea aşa cum o ştiau şi cum o trăiau ei – noi avem datoria de a a nu pierde din vedere drumul drept până la origini. Să nu uiţi asta nici o clipă şi să nu încâlci legămintele pe care le-ai făcut când ai fost Înălţat. Pari stupefiat, adăugă contele, privindu-l pe Étienne cu compasiune. E şi firesc. Du-te acum şi gândeşte-te la tot ce ţi-am spus aici. Iar dacă mai ai şi alte întrebări, vino şi întreabă-ne pe oricare dintre noi. Mergi în pace acum.

6

Seminţele sădite în ziua aceea în mintea lui Étienne dăduseră roade şi în cei doi ani care urmaseră înainte de a fi trimis la noua confrerie din Ierusalim tânărul de St Clair dezvoltase un apetit insaţiabil pentru orice informaţii referitoare la Adunarea din Ierusalim, la Calea esenienilor şi la primele zile ale ceea ce avea să devină, graţie lui Pavel, creştinismul aşa cum îl ştia lumea o mie două sute de ani mai târziu. Curând pierdu numărul orelor petrecute în diverse locuri din ţară, ascultând spusele confraţilor mai vârstnici şi ale arhiviştilor ordinului, relatând şi traducând documentele aparţinătoare tradiţiei lor. Arhivele constituiau o sursă de neîntreruptă uimire pentru el, căci deşi erau vaste ca anvergură, din punct de vedere fizic erau surprinzător de firave, prezentându-se în principal sub formă de suluri – mult mai uşoare şi mai puţin voluminoase decât cărţile legate numite codexuri. Şi nici nu se aflau strânse la un loc, ci erau risipite în locuinţele principalelor Familii Prietene, fiind atent păzite de confraţii care le studiau şi le conservau.

De St Clair deveni un veritabil cunoscător în problemele politicii în Iudeea epocii irodiene şi în scopurile şi credinţele diverselor secte şi facţiuni ale mişcării mesianice, învăţând în scurt timp să se încreadă în propria-i judecată pentru a evalua informaţiile şi în intuiţia sa susţinută de lecturi şi studii ample.

Descoperise curând, spre exemplu, că una dintre arhive, aflată lângă străvechiul oraş Carcassonne din Languedoc, deţinea copii ale scrierilor originale ale istoricului evreu Josephus; studiindu-le şi apelând la ajutorul mentorilor săi, care le analizaseră vreme de ani întregi, ajunsese la concluzia că,

oricât de subiective erau, scrierile lui Josephus ofereau o imagine extrem de clară şi de detaliată a situaţiei politice şi militare din Iudeea şi Palestina în epoca în care trăise el. Comparând opiniile şi descrierile din cele două principale lucrări ale lui, *Războiul Iudeii* şi *Antichităţi,* cu cele din scrierile şi preceptele creştine, Étienne izbutise să înţeleagă fără urmă de îndoială felul în care Pavel evanghelistul cosmetizase învăţăturile Adunării din Ierusalim şi le folosise pentru a crea creştinismul după chipul şi asemănarea sa, potrivit scopurilor sale, la scurt timp după distrugerea Ierusalimului, eliminând din vechea religie naţionalismul ei original şi interdicţiile la adresa neamurilor, pentru a o face acceptabilă în ochii autorităţilor imperiale romane.

Fusese de asemenea fascinat de apariţia creştinismului imperial, sute de ani mai târziu, când împăratul Constantin, în secolul al IV-lea, romanizase Biserica, extrăgându-i şi distrugându-i „dintele” revoluţionar care atrăsese iniţial atenţia asupra ei. Într-un act pe care membrii de odinioară ai ordinului îl consideraseră un exemplu extraordinar de geniu politic, Constantin transformase Biserica într-o parte integrantă a structurii imperiului, iar pe papă şi pe cardinali în prinţi imperiali; lovitura de graţie a stratagemei lui fusese însă aceea de a le dărui un veritabil palat pământesc menit să simbolizeze pentru veşnicie importanţa lor în lume şi să marcheze – pentru cei care voiau şi aveau îndrăzneala să înţeleagă – adevărata moarte a mişcării iniţiate de Iisus, Iacov şi ceilalţi membri iniţiali ai Adunării din Ierusalim.

De St Clair nu avea să uite niciodată entuziasmul pe care îl simţise atunci când auzise şi citise prima dată despre aceste lucruri, fiindcă erau informaţii înspăimântătoare, ce frizau la prima vedere blasfemia şi erezia. Dar chezăşii lui îi explicaseră deja că Ordinul Renaşterii avea documente referitoare la tot ce susţinea, dovezile – scoase în secret din Iudeea de preoţii fugari şi de familiile acestora – fiind impresionante din punctul de vedere al anvergurii, al vechimii şi al autenticităţii lor evidente. Era acolo suficient material – aşa cum se convinsese Étienne cu propriii săi ochi – pentru vieţi întregi de studiu, mulţi dintre predecesorii săi vreme de un mileniu dedicându-şi timpul pentru a examina, a interpreta şi a traduce toate documentele existente.

Acum credea fără umbră de îndoială că străvechiul Ordin al Renaşterii în Sion era unicul descendent legitim al Adunării din Ierusalim care mai exista pe pământ şi că, dacă existenţa sa ar fi descoperită, ar fi fost distrus fără întârziere de creaţia Sfântului Pavel, Biserica creştină, care în decurs de o mie două sute de ani distrusese sistematic orice opoziţie, chiar şi pe cea considerată benignă, într-un efort susţinut de a-şi proteja propria putere şi propriile valori şi de a menţine lumea întreagă la cheremul voinţei sale – o voinţă creată şi formulată indiscutabil de oameni obişnuiţi. Acesta din urmă era un aspect important, căci aceşti aşa-zişi reprezentanţi ai lui Dumnezeu, indiferent că se autointitulau episcopi, arhiepiscopi, cardinali, papi sau patriarhi, erau cu toţii oameni, muritori care, prin acţiunile şi modul lor de viaţă, dovedeau zi de zi că ştiau şi le păsa prea puţin de presupusul lor înaintaş nemuritor, omul care trăise cu atât de mult timp în urmă în Iudeea şi murise pe cruce fiindcă instigase la revoltă împotriva Romei.

Pavel, era de St Clair convins acum, fusese mai degrabă un cinic care-şi urmase propriile scopuri decât un sfânt. Avusese îndrăzneala şi instinctul oportunist care îi permiteau să recunoască un concept extraordinar atunci când îl vedea. Şi prin urmare şi-l însuşise, îl curăţase de tot ceea ce neiudeii puteau considera deranjant şi apoi îl fasonase, transformându-l într-un organism de sine stătător şi auto-susţinut, o forţă teoretic revoluţionară şi reformatoare, dar în fapt devotată strângerii de fonduri, astfel încât secole mai târziu, împăratul Constantin – egalul lui Pavel în privinţa oportunismului – se simţise inspirat să-l adopte şi să-l adapteze în propriul său beneficiu.

Până atunci însă, la trei sute de ani după distrugerea Ierusalimului, familiile care duseseră mai departe Ordinul Renaşterii trăiau în sudul Galiei de mai bine de cincisprezece generaţii, pe pământurile pe care se stabiliseră când sosiseră acolo, şi nimeni – nici măcar ele însele – nu bănuia că originile lor se aflau undeva departe de locul în care vieţuiau acum, în prosperitate. Familiile Prietene, aşa cum îşi spuneau, se contopiseră cu societatea adoptivă şi deveniseră veritabile clanuri, fiindcă, deşi cele treizeci de familii iniţiale existau încă, numărul lor crescuse foarte mult; în plus, în vreme ce toate erau conştiente că legăturile care le menţineau aproape erau

străvechi şi chiar sacre din unele puncte de vedere neclare, puţine dintre ele se întrebau care anume erau motivele acestei situaţii. Relaţiile lor cu celelalte Familii Prietene erau un dat, o moştenire de la generaţiile anterioare, care va continua să existe multă vreme după ce ele şi urmaşii lor nu vor mai fi. Toate îşi considerau legăturile şi creştinismul ca pe ceva de la sine înţeles.

În cele mai adânci ascunzişuri şi cele mai bine păstrate secrete din fiecare familie, zelos apărate de câte un singur membru al familiei, în fiecare generaţie, se afla însă adevărul despre originile lor, acesta fiind transmis mai departe, din tată în fiu, cu seriozitatea unei îndatoriri sacre. Şi era un adevăr pe care nici una dintre rudele lor nu l-ar fi crezut.

Strămoşii lor, fondatorii Familiilor Prietene, fuseseră cu toţii preoţi în Adunarea din Ierusalim, adepţi ai principiilor lui Iisus şi Iacov cel Drept. Moartea lui Iisus în mâinile romanilor fusese uşor acceptată de oamenii din Ierusalim şi Iudeea, dar când fratele său, Iacov, fusese asasinat, bătut până la moarte de ucigaşi necunoscuţi, agitaţia stârnită precipitase revolta iudeilor împotriva irodienilor şi a Romei, determinându-i pe Vespasian şi pe fiul lui, Titus, să-i distrugă pentru totdeauna pe turbulenţii iudei.

Spre sfârşitul asediului Ierusalimului, când distrugerea oraşului şi a Templului era inevitabilă, preoţii Adunării ascunseseră cele mai sacre artefacte, scrieri şi relicve undeva adânc în pământ, acolo unde rapacii romani nu puteau ajunge. Numai atunci, când fuseseră siguri că făcuseră tot posibilul pentru a pune la adăpost ceea ce n-ar fi putut duce cu ei, se alăturaseră miilor de oameni care fugeau din Iudeea. Traversaseră ţinuturile mediteraneene, călătorind vreme de câţiva ani într-un grup mare şi, în ciuda aparenţelor, strâns unit, până ce ajunseseră în sudul peninsulei Iberice, iar de acolo porniseră spre nord, în Galia de Sud, stabilindu-se în cele din urmă în regiunea numită mai târziu Languedoc. Şi rămăseseră acolo, consolidându-şi posesiunile, cunoaşterea şi cele mai sacre tradiţii şi încredinţând la un moment dat cele mai preţioase taine ale lor unei ghilde secrete, formate din cei mai de încredere membri ai familiilor lor.

Lui de St Clair i se părea o culme a ironiei faptul că el, care fusese crescut în mare parte de călugări şi războinici şi visase

să devină monah creştin în provincia natală, Anjou, se număra acum printre cei nouă „atipici” – cei mai ieşiţi din comun membri ai Bisericii creştine din întreaga ei existenţă: călugării-războinici ai Ordinului Oştenilor Săraci ai lui Iisus Hristos. Chiar mai aberant i se părea faptul că el, care tinsese să devină atât de obsedat de istoria creştinismului, aproape că avea acum posibilitatea, dacă nu de a-l distruge, atunci măcar de a arunca dubii serioase asupra autenticităţii principiilor sale de bază.

ANGAJAMENTUL

1

Fratele Étienne se trezi pradă panicii, în cap zbârnâindu-i ceea ce ar fi putut fi ecoul unui strigăt sugrumat, şi constată că şedea în capul oaselor, cu umerii aduşi în faţă într-o postură defensivă şi mâinile întinse în faţă, ca pentru a opri o lovitură. Abia după câteva secunde îşi dădu seama că nu vede nimic, că gura îi era uscată de spaimă, că inima îi bătea tare, aproape dureros, şi că îşi ţinea răsuflarea. Înghiţi cu greu şi îşi coborî braţele cu grijă, după care îşi frecă ochii cu podul palmelor şi privi în jur, la întunericul care îl înghiţea. Era o beznă totală, dar sub el simţea marginile tari ale patului şi, pe măsură ce inima îşi recăpătă ritmul normal, începu să distingă sunetele familiare făcute de confraţii săi care dormeau alături – icnete, murmure şi sforăituri. Nu se afla din nou, aşa cum se temuse la început, în încăperea de coşmar în care fusese ţinut legat de mâini şi de picioare într-un pat îngust din scânduri.

Uşurat, se încordă să audă ceva neobişnuit. Ceva anume îl trezise, şi trebuie să fi fost un sunet ameninţător dacă-l trezise din somnul lui adânc, obişnuit. Dar nu se auzea nimic ieşit din comun şi după o vreme se ridică din pat, întinzându-se cât era de lung fără a scoate un sunet, şi duse mâna spre locul în care se afla sabia lui în teacă, atârnată în cuierul special de lângă zid, alături de măsuţa de rugăciuni, în colţ. Scoase încet arma, lăsând teaca pe pat, şi se apropie fără zgomot de intrarea în chilia sa, unde rămase neclintit, ascultând atent, cu sabia pregătită.

În câteva clipe, recunoscu răsuflările tovarăşilor săi adormiţi, aproape convins că nu se mai afla nimeni altcineva în întunericul spaţiului comun din faţa lui, a cărui beznă era străpunsă doar de flacăra unei singure lumânări. Şi atunci, ce anume îl trezise? Judecând după liniştea din jur, bănuia că e miezul nopţii; dacă el şi confraţii lui ar fi făcut parte cu adevărat dintr-un ordin monahal, creştin, acum ar fi trebuit să fie toţi în picioare, în capelă, îngânând psalmii şi rugăciunile de noapte ale Ordinului Sfântului Benedict. Dar cum munciseră toată ziua din greu în tuneluri, la fel ca în fiecare zi de altfel, fraţii dormeau acum adânc, recăpătându-şi forţele pentru ziua următoare.

Bissot, a cărui chilie se afla chiar în faţa lui, era întotdeauna cel mai zgomotos, iar acum dădu drumul unui sforăit exploziv, se întoarse pe o parte şi trase un vânt sonor. Unul dintre vecinii săi – parcă era Rossal – îl înjură cu o voce adormită, pe jumătate trezit din somn, iar de St Clair îşi permise un zâmbet tăcut.

Într-un târziu hotărî că totul era în ordine şi că, probabil, fusese trezit de un vis urât. Dar nu putea să nu se întrebe ce fel de vis îl speriase atât de tare. În trecut, cele mai rele experienţe fuseseră cauzate de acele episoade nocturne de sexualitate copleşitoare, însă acelea erau mai degrabă dezgustătoare şi respingătoare din punct de vedere moral, decât înspăimântătoare. Acum se trezise îngrozit, cu inima bubuindu-i de frică şi durere.

Se întoarse în chilia sa şi găsi o lumânare pe care o aprinse de la cea care ardea singură în spaţiul comun, îşi puse sabia în teacă şi o agăţă la loc în cuierul special, se întinse în pat, cu mâinile sub cap şi degetele împletite la ceafă, şi rămase cu ochii în tavan, întrebându-se ce-o fi visat.

Imaginea fulgerătoare a unui chip îi licări în dosul pleoapelor, speriindu-l atât de tare, încât se ghemui într-un gest reflex, de apărare, repezindu-şi coatele spre abdomen, ca pentru a-şi proteja pieptul. La ce naiba se gândea? se întrebă singur, urlând tăcut, în liniştea minţii sale. Chiar în aceeaşi clipă însă, faţa care îl înspăimântase reveni, inconfundabilă şi intransigentă în frumuseţea ei arogantă, dar cu o moliciune vulnerabilă în curbura bosumflată a buzelor. Gemând sonor, incredul, de St Clair se ridică şi se aşeză pe marginea patului, cu tălpile pe podea, închizând ochii cu putere şi lipindu-şi cu disperare palmele pe urechi, în încercarea de a le astupa.

Nu voia, nu *putea* să-şi permită să creadă că figura aceea era altceva decât o făcătură a diavolului însuşi. Şi totuşi, chiar în vreme ce-şi spunea acest lucru, vedea imagini intens, dureros de familiare: piatra albastră agăţată de un şnur la gâtul lui atârna în vis de un lanţ din aur, un lanţ pe care el îl ţinuse în mână, lăsând giuvaierul să se cuibărească între sânii femeii întinse pe pat alături de el, pe somptuoasele aşternuturi de mătase mototolite – femeia a cărei coapsă caldă, goală, şedea grea pe şoldul lui, ţinându-l captiv, femeia al cărei chip surâzător îl făcu să ţâşnească iar în picioare, clătinându-se de

spaimă.

Nu era nici o îndoială şi de St Clair nu încercă să se amăgească singur ori să-şi găsească scuze. Femeia din vis era Alice, prinţesă de Ierusalim, cea de-a doua fiică a regelui Baudouin, şi el ştiu deodată, cu o claritate zdrobitoare, că păcătuise şi preacurvise cu ea. Greutatea moale, apăsătoare, a sânilor ei în palmele lui era la fel de reală şi de inconfundabilă ca aceea a coapsei pe şoldul lui. Îşi amintea chiar şi parfumul ei cu iz de mosc, şi senzaţia limbii lui cercetătoare în adâncul ombilicului ei, şi netezimea tare, sculpturală, a pântecului ei cald pe obrazul lui.

Într-o clipă se îmbrăcă, îşi puse armura, îşi trase gluga pe cap şi îşi prinse sabia la brâu, apoi îşi puse la subsuoară coiful plat şi înhăţă în mâna dreaptă înmănuşată cravaşa cu trei bumbi. Străbătu în linişte spaţiul comun, picioarele lui scoţând doar un uşor fâşâit pe podeaua acoperită cu un strat gros de paie, iar omul de pază pufni uşor pe nas în somn, după care se aşeză mai bine, rezemat de zid. Nimeni nu se aştepta ca vreun hoţ să râvnească la vreuna dintre posesiunile călugărilor din grajduri.

De St Clair îşi înşeuă calul cu gesturi sigure, fără zgomot, şi îl duse încet către ieşire, fără a încăleca, până ce ajunse afară, sub cerul înstelat. Se opri o clipă pentru a-şi pune coiful pe cap, îşi prinse cravaşa de cârligul fixat pe şa şi îşi scoase de la brâu toporişca, agăţând-o de celălalt cârlig al şeii. Apoi lăsă frâul, se întoarse repede în grajduri, de unde luă o suliţă şi un scut din rastelul de lângă uşă, reveni afară şi încălecă. Dădu pinteni calului şi porni în goană către pâlcul de clădiri aflate în faţa porţii de sud. Acolo trezi gărzile, le spuse cine este şi că se afla într-o misiune din partea patriarhului, după care trecu rapid pe sub arcadă, înainte ca porţile grele să se deschidă complet.

Nu se gândi la ce vor spune fraţii despre dispariţia lui, fiindcă ştia că, probabil, nu-i va mai vedea niciodată. Îi plânseseră o dată moartea şi, în disperarea lui, se îndoia că o vor mai face din nou, gândindu-se încrâncenat cât de bine ar fi fost pentru toată lumea dacă el chiar ar fi murit atunci, prima dată. Nu ştia încotro gonea; ştia doar că vrea să ajungă departe, acolo unde nimeni să nu-i cunoască nici numele, nici figura, iar dacă asta însemna să călărească până în Siria şi să moară acolo, luptând singur împotriva unei hoarde de sarazini,

va fi bucuros s-o facă, în speranţa că moartea va mai şterge ceva din hidoşenia păcatelor sale. Păcătuise cu fiica regelui, preacurvind cu ea ca un animal în călduri, iar amintirile îl frământau acum, ruşinându-l până în adâncul sufletului.

Doar o dată, pentru foarte scurt timp, se opri în goana lui departe de Ierusalim – atunci când îi trecu prin minte că o parte, cel puţin, din ceea ce i se întâmplase în vis era o imposibilitate. Trase de frâu şi rămase nemişcat, privind în zare, spre orizontul ce se lumina. Piatra albastră pe care o purta la gât zăcuse îngropată adânc în pământ atunci când el fusese răpit. O găsise abia la câteva luni după ce se întorsese, iar asta însemna că amintirile în care apărea şi ea erau false şi că, de fapt, el visase. Îşi simţi inima tresărindu-i în piept când îşi dădu seama de acest lucru şi îl acceptă; speranţa îi umplu pieptul, ca un val de aer proaspăt, în vreme ce posibilitatea de a se fi înşelat răsuna în mintea lui aidoma clopoţelului montat deasupra uşii de la bucătărie în casa mamei lui.

Dar abia ce apucă să-i mulţumească lui Dumnezeu pentru imposibilitatea ca piatra albastră să fi fost prezentă în amintirile lui, că gândul îi zbură la lănţişorul de care era atârnată: un lanţ gros, greu, ca un şarpe, din zale de aur galben lucrate manual, suplu, neted şi minunat confecţionat – cel mai preţios obiect pe care-l ţinuse vreodată în mână. Şi chiar îl ţinuse în mână, de multe ori. Adesea îşi făcuse palma căuş pentru a savura senzaţia pe care i-o dădeau verigile grele, mâna conturându-i-se clar pe fondul pereţilor purpurii din dormitorul prinţesei. Şi pusese de multe ori lănţişorul la gâtul ei, strecurându-şi apoi şi el capul în bucla lui, pentru ca amândoi, el şi ea, să fie uniţi de şiragul de aur, cu piepturile goale atingându-li-se, frământaţi de pofte carnale.

Îşi încălcase jurământul de castitate. Îşi simţea acum trupul ca de plumb când îşi îndemnă calul să pornească iar la drum. Warmund de Picquigny îi spusese că nu era vinovat de păcat atâta vreme cât nu avusese *intenţia* de a păcătui. Iar el îl crezuse şi începuse să se linişteească. „Vizitele” nocturne ale succubus-ului se răriseră în ultimele săptămâni, Étienne simţindu-se deja mai bine şi mai împăcat cu el însuşi, cu viaţa şi cu îndatoririle lui. Acum însă, ajunsese iar într-un impas. Avusese el intenţia să preacurvească cu prinţesa?

Amintirile sale cu privire la ceea ce se întâmplase sugerau

că se implicase în mod voit în activităţile care acum începuseră să-i revină în memorie din ce în ce mai limpede. Ştia sigur că resimţise plăcere – o plăcere indescriptibilă, uriaşă, abandon voluptuos şi excese extraordinare. Era teribil de conştient de toate aceste lucruri. Dar în mintea sa exista o voce măruntă, încăpăţânată, care insista să-l întrebe iar şi iar dacă voinţa lui avusese sau nu un rol. Participase la desfrâul acela de bună voie şi în cunoştinţă de cauză? O anumită parte din el da, era absolut sigur de asta, fiindcă îşi amintea felul voit şi senzual în care îşi strecurase capul în bucla lanţului care îi unise; şi totuşi, vocea insista: reacţiile lui trupeşti fuseseră dictate sau nu de voinţa lui conştientă? Aceasta era o întrebare potrivită mai degrabă pentru un cleric decât pentru un soldat, ştia bine acest lucru, şi chiar în vreme ce ridica mental din umeri fiindcă nu-şi putea răspunde în mod cert la întrebare, ştia că atât întrebarea, cât şi răspunsul erau de o importanţă crucială.

Şi după o lungă vreme de îndoieli agonizante, în minte începură să-i apară gânduri logice, fragmente de amintiri şi goluri mari, reale, în memorie perioade mai lungi şi mai scurte cu privire la care nu-şi amintea absolut nimic. Apoi, într-un sfârşit, îi reveniră în memorie *comportamente* stranii: se holba la Alice, văzând-o ca şi când imaginea ei ar fi fost reflectată într-o oglindă strâmbă, privind-o de aproape, convins că trupul ei, licărind şi unduindu-se în mod bizar, era pe cale să se destrame şi să dispară, simţindu-şi capul învârtindu-se în vreme ce încăperea se rotea în jurul lui, iar el râdea ca un dement… Existaseră momente – înţelegea acum acest lucru – în care nu deţinuse nici un control asupra lui însuşi, iar asta îl nedumerea total, fiindcă mereu în viaţă se controlase rigid, îndeaproape.

Prin urmare, era ceva neclar, ceva incomplet în privinţa răstimpului în care fusese răpit. Nu exista nici o conexiune, de exemplu, şi nici o continuitate între amintirile despre dezmăţul sexual din dormitorul violet şi torturile la care fusese supus în încăperea în care fusese legat cu lanţuri de pat. Şi nu ştia cum ajunsese nici într-un loc, nici în celălalt, nu ştia cum scăpase; îşi amintea doar vag de femeia necunoscută, abia zărită, care îl trăsese după ea ţinându-l strâns de încheietura rănită, ducându-l spre libertate şi lăsându-l apoi singur.

Şi apoi, tocmai când începea să creadă că ar putea exista un licăr de lumină în bezna care îl înconjura, deveni conştient de

piatra albastră agăţată pe un şnur la gâtul lui. Aproape fără a-şi da seama, duse mâna la ea şi o prinse între degetul mare şi arătător, într-un gest care-i devenise obişnuit în ultimele săptămâni şi care, de această dată, dezlănţui o nouă serie de revelaţii şi autoînvinuiri. Păstrase – dar imediat se corectă cu asprime, subliniind adevărul – îşi *însuşise* în secret, adică de fapt *furase,* piatra fără a-i păsa de valoarea ei reală, fără a-l interesa dacă era o gemă ori doar sticlă, dintr-un simplu capriciu; iar în hotărârea lui de a o păstra doar fiindcă o voia încălcase un alt jurământ – nu atât legământul de sărăcie, cât mai degrabă făgăduiala de a pune totul în comun cu fraţii lui, fără a păstra nimic pentru el însuşi.

Greutatea acestui gând îi apăsa umerii ca o piatră de moară şi, dacă ar fi avut lacrimi, ar fi plâns acum. Dar nu existau lacrimi în el şi de St Clair simţi cum dispreţul de sine îi creşte. Piatra albastră era o nimica toată, o simplă pietricică frumos modelată şi plăcută la atingere, înşelător de catifelată în duritatea ei şi caldă într-un fel care îi amintea de intimitatea ascunsă a coapselor perfecte ale prinţesei Alice le Bourcq. Şi la acest nou gând apărut în mintea lui, îşi smulse piatra de la gât, rupând şnurul, şi o aruncă departe, urmărindu-i zborul pe fondul cerului slab luminat şi văzând locul în care ateriză, lovindu-se de un bolovan. Rămase încremenit, holbându-se la punctul acela, neputând vedea piatra în sine, dar gândindu-se deja la altele, la felul în care pietricica aceea albastră fusese implicată în tripla sa cădere, în încălcarea singurelor trei jurăminte pe care le făcuse în viaţa lui în faţa lui Dumnezeu sau în faţa oamenilor – castitate, sărăcie şi supunere. Era de trei ori damnat şi nu merita să mai trăiască; acum nu mai putea face nimic altceva decât să pornească mai departe şi să se sacrifice în lupta împotriva necredincioşilor.

Şi astfel sieur Étienne de St Clair, confrate al Ordinului Oştenilor Săraci ai lui Iisus Hristos, coborî din şa, căută piatra pe care tocmai o aruncase şi o legă cu grijă, strâns, de apărătoarea de mână a spadei sale. Apoi puse arma înapoi în teacă, luă frâiele, fixă capătul suliţei în lăcaşul ei din scara şeii şi, cu scutul în mâna stângă, dădu pinteni calului şi porni sfidător spre răsărit, hotărât să moară repede şi cu bravură în numele şi spre slava Dumnezeului său.

2

Vestea despre dispariţia lui de St Clair ajunse la prinţesă înainte de ora cinei, a doua zi după plecarea lui din oraş, căci amintindu-şi de anterioara lui răpire, confraţii lui erau hotărâţi ca de această dată să-l găsească oriunde ar fi fost şi oricine l-ar fi luat, aşa că vreme de mai multe zile toţi opt, împreună cu sergenţii, bătură străzile Ierusalimului, întrebând în stânga şi-n dreapta dacă ştia cineva ceva despre tovarăşul lor.

În dimineaţa celei de-a treia zile, un trimis îşi făcu apariţia la intrarea în grajduri cerând să-l vadă pe fratele Hugues, iar la scurt timp după aceea, cu o expresie nedumerită, Hugues îl lăsă în locul său pe fratele Godefroi şi plecă împreună cu trimisul, spunând doar că fusese chemat la palat pentru o chestiune ce avea legătură cu dispariţia lui de St Clair.

La palat, se văzu escortat la o întrevedere particulară cu prinţesa, în apartamentele acesteia, unde mai erau prezente doar două dintre doamnele ei. Hugues de Payens, obişnuit să comande soldaţi, nu se pricepea deloc să facă faţă unei femei, aşa că în foarte scurt timp prinţesa află de la el tot ce ştia sau bănuia în privinţa dispariţiei celui mai tânăr călugăr-cavaler. Hugues îi spuse că fratele Étienne mai dispăruse o dată înainte, răpit fiind de persoane necunoscute şi, evident, fără un motiv raţional, şi că în ultima vreme era tulburat tot mai rău de amintirile torturilor pe care le suferise în perioada captivităţii.

Alice se arătase foarte îngrijorată, cerând o sumedenie de detalii cu privire la cele întâmplate tânărului călugăr şi încercând să afle mai multe despre amintirile care îl necăjeau, fiindcă nu se aşteptase la aşa ceva. Începea să se simtă îngrijorată la gândul că de St Clair îşi putea aminti torturile la care oamenii ei îl supuseseră, deoarece primise asigurări că drogurile ce îi fuseseră administrate îl vor face să nu-şi aducă aminte absolut nimic. Torturile fuseseră relativ blânde – abia dacă meritaseră acest nume. Ordonase să fie ţinut în aşa fel încât pe gleznele şi încheieturile mâinilor lui să rămână limpede urmele cătuşelor şi pusese să fie biciuit o singură dată, doar pentru a-i rămâne nişte semne trecătoare, nu cicatrici serioase, fiindcă îşi dăduse seama cât de ciudat ar fi fost dacă l-ar fi eliberat complet nevătămat. Ceruse de asemenea să fie mânjit cu murdării şi excremente de animale, pentru a masca

faptul că, în timpul captivităţii, fusese îmbăiat în mod regulat. Iar faptul că el îşi amintea acum ceva din toate acestea era foarte îngrijorător.

Fusese curioasă, dar nu mai mult, când auzise cu o seară în urmă despre cea de-a doua dispariţie a tânărului călugăr, însă eliminase imediat posibilitatea ca altcineva să-l fi răpit pentru a obţine de la el informaţii sau plăceri de ordin sexual. Singura persoană care ar fi putut face aşa ceva, după părerea ei, ar fi fost episcopul Odo, dar Alice ştia că el n-ar fi avut nici voinţa, nici curajul de a o înfrunta. Tatăl ei, pe de altă parte, dacă ar fi vrut ceva de la tânărul călugăr-cavaler, ar fi acţionat în mod direct, aşa cum ar fi procedat şi patriarhul; nici unul dintre ei n-ar fi avut nevoie de subterfugii. Se gândise să se ducă mai întâi la de Picquigny, pentru a afla ce ştia ori ce bănuia el, dar renunţase rapid la această idee, ştiind că patriarhul nu avea timp pentru ea şi n-ar fi fost de acord s-o ajute în vreun fel. Aşa că apelase direct la sursă, chemându-l pe de Payens însuşi şi oferindu-şi ajutorul pentru ca tânărul de St Clair să fie găsit.

Dar după ce-l chestionase cu de-amănuntul şi constatase că de fapt acesta nu avea nici cea mai vagă idee cum să pornească în căutarea dispărutului, prinţesa rămase tăcută o vreme, cugetând, după care îi spuse că ar exista o posibilitate de a-l ajuta. Adăugă că avea un prieten printre musulmani, iar acesta avea la rândul lui relaţii ample în întregul Outremer. Va vorbi ea cu acel prieten şi-l va ruga să facă tot ce va putea, iar când va avea veşti de la el, i se va comunica şi lui de Payens.

Cavalerul schiţă o plecăciune adâncă şi îi mulţumi încă o dată pentru oferta generoasă. Imediat ce uşa se închise în urma lui, Alice îşi chemă omul de încredere, pe Ishtar, şi-l trimise să-l aducă pe Hassan, negustorul de cai.

Ishtar se întoarse abia după-amiază, cu vestea că sirianul nu se afla în oraş şi că nimeni nu ştia unde e. Fusese acasă seara trecută, văzându-şi de treburile lui ca de obicei, după o zi bună în care vânduse patru armăsari frumoşi, şi vorbise chiar la amurg cu rândaşul-şef, urmărind masa şi ţesălatul cailor, dar plecase înainte de ivirea zorilor fără a spune nimănui unde se ducea şi când se va întoarce. Rândaşul-şef, Nabib, îi sugerase lui Ishtar că stăpânul lui ar putea fi în trei locuri, toate în oraş sau în apropierea lui, dar căutările nu dăduseră nici un rezultat, iar Ishtar se întorsese la Nabib şi-l rugase să-i

transmită stăpânului său că prinţesa îl aşteaptă cât mai curând, într-o problemă de mare urgenţă şi însemnătate.

Alice nu era deloc încântată de veştile aduse de servitorul ei, neobişnuită fiind ca oamenii să nu răspundă imediat la apelul ei, dar nu avea nimic de făcut decât să fumege în aşteptare, dându-le astfel de înţeles servitorilor ei că e preferabil să nu-i iasă în cale. Din fericire pentru ei, Hassan însuşi îşi făcu apariţia la nici o oră după întoarcerea lui Ishtar, iar furia prinţesei dispăru pe dată, fiindcă ştia bine că nu-şi permitea să-şi îndrepte limba ascuţită asupra Asasinului. Petrecură o oră între patru ochi, timp în care Alice îi spuse în amănunt ce aşteaptă de la el, iar în pragul înserării Hassan se retrase. De St Clair lipsea deja de trei zile.

Câteva clipe mai târziu, când zăvoarele nici nu apucaseră să se închidă la porţile ce duceau spre apartamentele prinţesei, un alt bărbat, unul vârstnic de această dată, se strecură prin penumbra deasă şi se înfăţişă înaintea gărzilor. Căpitanul luă poziţie de drepţi şi-l conduse pe nou-venit înăuntru, în sala mare de primiri, unde stăpâna lui obişnuia să-şi întâmpine oaspeţii oficiali, căci bărbatul era într-adevăr un oficial de rang înalt. Era sieur Bertrand de Perigord, cavaler şi războinic vestit, care se scăldase în sângele necredincioşilor la cucerirea Ierusalimului, în 1099, iar acum era un sfetnic de seamă al regelui. De Perigord, un zbir lipsit de haz care venise doar pentru că fusese trimis de rege personal, refuză să se aşeze, rămânând în picioare şi bătând nerăbdător darabana cu degetele în crucifixul mare din argint pe care-l avea atârnat la gât, până ce prinţesa sosi. Alice se opri semeaţă în prag, privindu-l încruntată, iar el îi întoarse uitătura cu o neplăcere egală, informând-o direct că tatăl ei îi solicita prezenţa neîntârziat. Şi odată ce transmise mesajul, veteranul îi întoarse spatele şi ieşi din încăpere fără vreun alt cuvânt.

Când uşa se închise în urma lui, Alice scuipă pe jos, dar nu mai pierdu vremea. Bătu din palme chemându-l pe Ishtar şi-i ceru să le trimită pe slujnice ca s-o ajute să-şi schimbe hainele şi să se pregătească pentru întrevederea cu tatăl ei. În vreme ce se lăsă în voia lor, încercă să-şi aducă aminte cine se afla la curte în aceste zile şi cine ar fi putut fi responsabil de această chemare a ei. Nu era însă îngrijorată, fiindcă de această dată avea conştiinţa neobişnuit de curată, însă nu-şi închipuia ce

anume dorea tatăl ei. Rareori o chema astfel şi niciodată n-o făcuse seara, atât de aproape de ora cinei, fiindcă acesta era momentul din zi în care întotdeauna era ocupat cu fluxul continuu de oaspeţi care veneau de pretutindeni din Outremer, dar şi de la Roma sau din alte ţări ale creştinătăţii. Ca rege al Ierusalimului, Baudouin era de zece ori mai ocupat decât fusese pe vremea în care era doar conte de Edessa.

O jumătate de oră mai târziu, când gărzile regale o conduseră în sala de audienţe, constată cu mare surprindere că tatăl ei o aştepta singur şi într-o foarte bună dispoziţie. Se ridică în picioare îndată ce văzu uşa deschizându-se, dar Alice îl zărise deja aşezat într-o poziţie lipsită de eleganţă pe braţul fotoliului aurit, citind un pergament pe care îl ţinea cu ambele mâini în lumina unei torţe prinse în suportul ei de pe perete. Dădu drumul pergamentului când ea intră, coborând de pe postament pentru a o întâmpina cu un zâmbet larg.

Surâzându-i şi ea vag, Alice făcu o plecăciune scurtă, îl sărută pe ambii obraji şi-i spuse „papa”, aşa cum făcea de obicei, străduindu-se să arate cuminte şi drăguţă. Nimeni n-ar fi crezut văzând-o, nici chiar tatăl ei, că i se părea ceva ciudat în faptul de a-şi întâlni augustul părinte fără suita de curteni, linguşitori şi slujbaşi care se afla neîncetat între ei, făcând imposibilă orice conversaţie reală. Şi Alice îşi aminti că aşa obişnuia odată să-şi vadă zilnic tatăl, în întrevederi intime, neoficiale, cu mulţi ani în urmă.

Acum el îi strânse mâinile în palma lui, le duse la buze, le sărută, apoi îi dădu drumul şi se îndreptă spre masa de lângă perete, unde teancurile de pachete şi documente arătau că Baudouin era un rege muncitor. Ezită o clipă, scrutând hârtiile, după care luă un obiect mic, înfăşurat în piele, şi-l cântări în mână, privind peste umăr, spre ea.

— Ai auzit despre trimişii care au venit astăzi din Franţa, draga mea?

Alice clătină din cap, surprinsă, fiindcă rareori îi scăpa ceva în privinţa celor care veneau şi plecau de la curte.

— Nu, nu ştiam că a venit cineva. Când au sosit, papa?

— Astăzi după-amiază. Au venit prin Jaffa şi au aşteptat formarea unei caravane, pentru a merge în siguranţă. Mai bine de o săptămână au aşteptat. Opt zile pentru a se strânge, apoi au mai făcut alte trei pe drum până aici. Mult, mult prea mult.

— Drumul de la Jaffa este încă periculos? Credeam că deja călugării-cavaleri se ocupă de acest lucru.

— Se ocupă, draga mea, se ocupă, dar nu sunt nici ei supraoameni. Au un program regulat de patrulare a drumurilor de aici la Ierihon şi la Jaffa, dar dintre acestea două, cel de la Jaffa este mai lung şi mai dificil de supravegheat, iar numărul pelerinilor care îl străbat este mai mic.

— Dar de când sunt pelerinii mai importanţi decât trimişii regali ai creştinătăţii?

Tatăl ei îi surâse afectuos.

— Depinde de cel care priveşte chestiunea. Patriarhul, fratele Hugues şi bravii lui confraţi se preocupă în primul rând de siguranţa pelerinilor. Acum nu prea mai putem face nimic pentru a schimba această stare de lucruri. Oricum, draga mea, trimişii au sosit şi au adus ceva pentru tine.

Îi întinse pacheţelul. Era puţin mai mare decât palma ei întinsă, plat, dreptunghiular şi destul de greu, iar la început Alice nu izbuti să dezlege nodul complicat care fixa ambalajul elegant din piele. Ar fi putut să taie şnurul, ştia bine, dar pentru un motiv oarecare insistă cu încăpăţânare şi delicateţe să dezlege nodul, până ce reuşi. Desfăcu pachetul şi rămase cu ochii căscaţi la miniatura din interior – un portret pictat pe un suport mic de lemn, înconjurat de o bordură aurită şi delicat sculptată cu frunze de acant. Portretul înfăţişa un tânăr cu păr auriu buclat şi ochi albaştri, strălucitori şi zâmbitori. Chiar ţinând seama de exagerările fireşti ale unui pictor ce nu voise să-şi ofenseze subiectul, era limpede – îşi spuse Alice – că tânărul era un bărbat remarcabil de arătos şi de bine făcut.

La prima vedere, crezu că are în faţă portretul contelui Fulk de Anjou, care se logodise cu sora ei, Melisende, cu doi ani în urmă, în timpul unei scurte vizite în Ţara Sfântă. Vreme de o clipă îi trecu prin minte gândul ilogic că tatăl ei făcuse o greşeală şi o chemase pe ea în locul surorii ei. Instantaneu însă îşi dădu seama că greşeala era a ei şi că bărbatul din portret nu semăna deloc cu Fulk de Anjou. Cel din miniatură era blond, în vreme ce Fulk avea pielea măslinie şi, în plus, era cu cel puţin zece ani mai vârstnic. Alice îl cunoştea bine pe conte, dar ca un rival la tronul şi coroana tatălui ei, nu ca un viitor cumnat. Simţi cum o străbate un val de ură faţă de Fulk şi de sora ei nătângă, urmat de altul, de curiozitate cu privire la

necunoscutul din portret. În cele din urmă ridică ochii spre tatăl ei.

— Cine este, papa?

Zâmbetul regelui deveni şi mai larg.

— Îl cheamă Bohemond şi e prinţ de Antiohia. Tatăl, lui, Bohemond I, mi-a fost prieten. Fiul lui, Bohemond al II-lea, va fi soţul tău.

— Soţul meu... rosti ea pe un ton plat, dar în clipa următoare capul îi zvâcni şi ochii îi aruncară scântei. *Soţul* meu?! Eu n-am să mă mărit, papa! Ai înnebunit, de te aştepţi să mă căsătoresc cu amărâtul ăsta? Nici măcar n-am auzit de el!

— Nici nu trebuia să auzi, până azi. Şi nici n-ai de ce să-mi stârneşti mânia vorbindu-mi astfel.

Cuvintele fuseseră rostite cu o voce blândă, însă Alice ştia bine cât de limitată era răbdarea tatălui ei şi, furioasă, îşi muşcă buzele, străduindu-se ca gândurile să nu i se mai citească pe faţă, în vreme ce tatăl ei o fixa cu privirile, căutând alte semne de rebeliune. În cele din urmă, regele înclină din cap şi continuă, pe acelaşi ton blând:

— Fii liniştită, fiica mea. Tânărul îţi va plăcea.

Efortul de a reacţiona cuminte la o asemenea inepţie îi punea răbdarea la o încercare extremă, dar izbuti să se stăpânească şi, când vorbi din nou, în glasul ei nu răsuna decât supunere.

— Dar cum poţi fi sigur de asta, papa? De unde ştii fără să te îndoieşti că omul acesta nu-mi va frânge inima? Eu n-am fost niciodată în Antiohia, şi atunci cum pot spera că îmi va plăcea, fiindu-mi absolut necunoscut? El m-a văzut vreodată? Ştie cine sunt?

— Te-a văzut aşa cum îl vezi şi tu pe el acum, replică regele cu un gest spre portretul din mâna ei. I-am trimis o astfel de miniatură acum doi ani. Îţi aminteşti, sunt sigur, când i-ai pozat pictorului. Băiatul are nouăsprezece ani acum, aproape cât tine, şi nu locuieşte în Antiohia, ci în Italia, unde a trăit până acum. Este prinţ de Taranto, aşa cum a fost şi tatăl lui înainte, şi este văr cu regele Italiei. De asemenea, este nepotul regelui Franţei, iar acum, că se apropie de vârsta cuvenită, vine aici pentru a ocupa tronul Antiohiei – cel mai bogat ţinut din Outremer, aflat chiar lângă domeniile noastre. Ar putea ajunge aici într-o lună sau într-un an. Depinde de vreme, de vânt şi de

capriciile Fortunei. Când va sosi însă, vă veţi căsători şi vei deveni imediat regina lui. Aţi fost făgăduiţi unul altuia încă de când eraţi copii, iar înţelegerea a fost pecetluită de însăşi prezenţa papei.

— Dar, papa! Vocea îi pieri pentru o clipă şi Alice se văzu nevoită să se îmbărbăteze înainte de a vorbi mai departe şi de a păstra un ton rezonabil al vocii, în ciuda cuvintelor dure alese. Omul ar putea fi un neghiob!

Baudouin ridică o mână, iar buzele i se întinseră într-un zâmbet.

— Nu, fiica mea. Acordă-mi cel puţin cinstea de a mă considera un tată suficient de înţelept şi de bun pentru a mă gândi la acest lucru. Prinţul este bine văzut şi apreciat. L-am ţinut sub observaţie atentă de ani buni, fiindcă am domnit în numele lui ca regent al Antiohiei, guvernând ţara de aici, printr-un intermediar. Nu l-am văzut niciodată, dar mi s-a spus că este foarte înalt, depăşindu-i cu un cap şi mai bine pe semenii lui, şi suficient de arătos pentru ca femeile să se lupte pentru el… deşi asta nu ar trebui să fie pentru tine o preocupare. Are părul lung, blond şi cârlionţat, aşa cum poţi vedea, aproape auriu, are dinţi egali şi albi, iar ochii îi sunt mari şi albaştri. Se zice că este un om responsabil, inclusiv în privinţa cheltuielilor, bun cu servitorii şi blând cu animalele. În plus, am înţeles că oamenii pe care îi conduce îl admiră, îl respectă şi sunt gata să facă tot ce le-ar cere. Este deja un războinic viteaz şi cu un oarecare renume, în ciuda vârstei lui tinere, şi visează să facă fapte măreţe aici, în Outremer, pentru slava lui Dumnezeu şi a Sfintei Sale Biserici.

Alice rămase tăcută, fără a se gândi la Bohemond, fiind însă nedumerită de cuvintele tatălui ei, şi anume că n-ar trebui să-şi facă griji fiindcă prinţul era considerat atrăgător de alte femei. Niciodată nu ştiuse cum să răspundă la asemenea comentarii din partea lui, iar în ultimele luni acestea deveniseră tot mai dese. Expresia lui era totdeauna inscrutabilă, iar tonul pe care le rostea lăsa loc dubiilor cu privire la adevăratul lor înţeles şi o făcea să se întrebe cât de mult ştia, sau nu ştia, tatăl ei despre preocupările şi înclinaţiile ei sexuale. Acum se pomeni întrebându-se iar ce credea de fapt regele despre ea, dincolo de masca aceea a lui, de afecţiune paternă. Oare voia să spună că, în situaţia unui soţ infidel, îi va fi uşor să-şi găsească şi ea

consolarea în braţele altora? Sau că frumuseţea ei era suficientă pentru a o feri de pericolele reprezentate de alte femei? Nu ştia care dintre cele două supoziţii era mai aproape de realitate şi pentru o clipă se întrebă dacă mama ei îi şoptise oare regelui ceva. Dar alungă imediat gândul, fiindcă Alice şi regina ajunseseră la un soi de armistiţiu, după ani întregi de ciorovăieli. Nu era o pace completă, iar uneori părea foarte greu de menţinut, dar funcţiona deja de mai mult de un an şi Alice se îndoia că Morfia ar fi fost dispusă s-o pericliteze dezvăluindu-i cine ştie ce soţului ei.

Regina aflase despre isprăvile fiicei ei cam pe când aceasta din urmă împlinise şaptesprezece ani – Alice n-avea idee cum şi de la cine – şi pornise la atac imediat, ameninţând să-i spună totul regelui dacă nu-i promitea, pe loc, că se va cuminţi şi se va purta aşa cum se cuvenea unei prinţese de Ierusalim, cu modestie, delicateţe şi bună creştere.

— Şi cum, rogu-te, ar trebui să se poarte o contesă sau o regină a Ierusalimului? ripostase Alice şi continuase enumerând numele tuturor bărbaţilor de care avea cunoştinţă în legătură cu mama ei, începând cu bătrânul episcop Grosbec. Contesa fusese uluită la început, apoi se înfuriase şi declarase ceea ce Alice ştia, din propriile sale observaţii, că era perfect adevărat: că niciodată nu fusese atinsă şi nu atinsese alt bărbat, decât pe soţul ei. Prinţesa fusese însă pregătită pentru acest lucru şi agitase spectrul aparenţelor. Ce ar fi zis sau ce ar fi făcut contele, întrebase ea, dacă ar fi bănuit că soţia lui obţinuse o serie de favoruri oferindu-se de bunăvoie ca subiect al fanteziilor desfrânate ale episcopului, care îşi vărsa sămânţa aproape zilnic privind-o?

Discuţia fusese lungă şi înfierbântată, cu acuze de o parte şi de alta, însă ciudat de liniştită, din nevoia de discreţie, iar în cele din urmă încheiaseră acel armistiţiu fragil, fiecare dintre cele două femei căpătând un respect nou şi precaut faţă de cealaltă. Nu discutaseră termenii în detaliu şi nu vorbiseră despre felul în care se vor trata reciproc în continuare, dar din acea zi nu mai avuseseră nici o confruntare, iar când se întâlneau, ceea ce se întâmpla în ultima vreme mai des şi mai deschis decât înainte, se purtau politicos şi tolerant una cu alta.

Alice îşi dădu seama că între ea şi tatăl ei se lăsase o tăcere adâncă şi că regele aştepta, probabil, un răspuns din partea ei,

la ceva ce-i spusese sau o întrebase. Trase adânc aer în piept, zâmbi radios şi clătină din cap, ca şi când şi-ar fi alungat un gând amuzant. El îşi strânse buzele, cu o expresie gravă.

— Foarte bine, fiica mea. Te las să te gândeşti, dar trebuie să ştii că nu-mi voi schimba hotărârea şi nici măcar nu voi accepta să discut despre aşa ceva; prin urmare, obişnuieşte-te cu ideea că trebuie să-ţi asumi îndatoririle unei fiice de rege. Te vei mărita cu prinţul Antiohiei imediat ce nunta va putea fi pusă la cale. Aceasta îţi este soarta, aşa că accept-o de bunăvoie şi fii conştientă de faptul că ai fi putut nimeri mult mai rău. Tânărul are toate calităţile necesare: este urmaşul unora dintre cele mai nobile familii ale creştinătăţii, este bogat, e bine văzut de toţi cei care îl cunosc, se bucură de o sănătate excelentă şi e nerăbdător să-ţi devină soţ. Nu doreşte să obţină coroana Ierusalimului, ştiind că sora ta, Melisende, este prima mea născută şi făgăduită lui Fulk de Anjou, care va domni aici după ce eu nu voi mai fi. E mulţumit cu principatul său, Antiohia, cel mai bogat din Outremer, cu excepţia Ierusalimului. Antiohia este deja întinsă şi prosperă, dar Bohemond plănuieşte să-i extindă graniţele spre sud şi est, mult în teritoriile siriene ale selgiucizilor, până la Alep, şi, în sud, poate până la Damasc. Voi doi veţi avea un regat al vostru, care va rivaliza cu al meu şi într-o zi poate chiar îl va depăşi.

Alice privi la portretul din mâna ei şi se gândi la cuvintele regelui, mintea ei reţinând automat acele elemente pe care dorea să le ia în seamă: frumos, bogat, cu părul auriu, civilizat, aventuros şi mai presus de toate cutezător. Şi chiar în clipele în care se gândea la ele, îşi simţea buzele rotunjindu-i-se într-o strâmbătură neîncrezătoare. Cunoscuse mulţi bărbaţi într-un răstimp scurt, dar nu întâlnise încă vreunul care să aibă mai mult de una sau două dintre aceste calităţi.

— Ei bine? Ai auzit ce ţi-am spus?

Alice făcu ochii mari, cu o privire inocentă.

— Sigur că da, papa. Cred că sunt puţin copleşită, dar nu vreau să te supăr. Am înţeles ce mi-ai spus şi am să mă gândesc numai la asta de acum înainte, iar între timp voi aştepta veşti de la tine despre ce se întâmplă mai departe. Ezită o clipă, conştientă că forţa oarecum limitele, apoi întrebă: Mama ştie despre asta?

— Fireşte că da. A fost prezentă când am aranjat căsătoria –

pe vremea aceea tu erai doar o copilă în braţele ei – dar n-am mai discutat despre această chestiune mult timp, până în urmă cu doi ani. Nunta era decisă, dar cum voi doi eraţi foarte departe unul de celălalt, am hotărât că e mai bine pentru toţi cei implicaţi să vorbim cât mai puţin despre problema respectivă. Aşa, dacă tânărului avea să i se întâmple ceva la un moment dat, tu nu te vei fi simţit îndurerată sau lipsită de dreptul tău.

— Şi i-ai interzis mamei să-mi spună despre asta?

— Nu, deloc. Am decis împreună că acesta era cel mai bun aranjament pe care îl puteam obţine pentru tine la momentul respectiv şi că nimeni nu avea de câştigat dacă-ţi spuneam şi ţie despre el câtă vreme erai prea tânără pentru a înţelege ce anume presupune. N-am regretat niciodată hotărârea aceea, şi nici mama ta, iar faptul că a fost o decizie înţeleaptă s-a adeverit în urmă cu câţiva ani, când un alt tânăr a fost ucis într-un accident la vânătoare, căzând de pe cal şi frângându-şi gâtul. El fusese făgăduit surorii tale, Melisende; numele lui nu înseamnă astăzi nimic pentru ea, dar dacă s-ar fi ştiut promisă lui, ar fi fost îndurerată. Aşa că a fost mai bine să nu ştiţi, eşti de acord cu mine?

Pe punctul de a deschide gura, Alice se stăpâni şi îşi plecă fruntea cuminte, o întruchipare a fiicei supuse, schiţă o plecăciune adâncă şi întrebă:

— Atunci, pot vorbi cu mama despre acest lucru?

— Poţi, dar a venit ora mesei şi în seara aceasta avem mulţi oaspeţi – opt trimişi ai Franţei şi şase de la curtea Italiei – aşa că ar fi poate mai bine să aştepţi până mâine. Acum du-te şi pregăteşte-te să te înfăţişezi ca o prinţesă de Ierusalim şi Antiohia.

Alice făcu o nouă plecăciune şi ieşi din încăpere simţind cum i se învârteşte capul. O senzaţie de încordare în capul pieptului îi spunea că ar putea fi în pragul unei experienţe extrem de incitante, aşa cum nu mai trăise până atunci. Urma să devină prinţesă de Antiohia, măritată cu un prinţ apreciat, frumos, cu părul auriu, şi toate acestea ar putea fi în avantajul ei. Fulk de Anjou era succesorul oficial al tatălui ei. Nu era nimic de făcut în privinţa asta – decât dacă Fulk murea… iar dacă se întâmpla aşa ceva, avea să fie înlocuit; Alice nu se îndoia că tatăl ei alcătuise deja o listă cu posibilii înlocuitori.

Dar Fulk era potrivit: un tip rigid, cu o personalitate rece, total lipsit de umor, genul de om care îi îndepărtează pe ceilalţi, un oponent care putea fi pus cu uşurinţă la locul lui, mai cu seamă de un cutezător cu bucle aurii care ştia să-şi atragă afecţiunea celorlalţi, un prinţ ale cărui visuri şi ambiţii depăşeau cu mult graniţele propriului principat.

Îi trecu o clipă prin minte faptul că actualii ei amorezi vor fi nefericiţi la auzul noii veşti, cu atât mai mult cu cât ea va pleca la casa viitorului ei soţ, în Antiohia, la sute de leghe spre nord. Episcopul Odo va face probabil cel mai mare tărăboi, fiindcă, deşi îl ţinea într-o lesă scurtă, în privinţa favorurilor ei era obişnuit să i se facă pe plac şi, când nu-i convenea ceva, devenea iritabil şi enervant aproape ca o muiere. Din fericire însă pentru ea, Odo era şi cel mai vulnerabil dintre amanţii ei, cel mai uşor de controlat – dintr-o serie de motive de care avea de gând să se îngrijească asiduu în timpul care îi rămăsese.

În vreme ce se pregătea de culcare în seara aceea, era încă adânc cufundată în gândurile despre vestea primită şi despre schimbările pe care le va produce în viaţa ei, iar mult înainte de a adormi, uitase deja complet de Hassan, negustorul de cai, şi de treaba de care îl trimisese să se achite.

3

De St Clair auzi trosnetul flăcărilor şi le simţi căldura arzătoare pe faţă, urmată de durerea vie pricinuită de un tăciune care îi ateriză pe mână şi care îl trezi complet. Începu să strige, să blesteme şi să se zvârcolească, încercând să scape de tortură. Deasupra lui, rânjind cu smintită răutate, idiotul căruia el îi spunea Torţionarul ţinea în mână mănunchiul de trestii aprinse cu care îi arsese palma. Aruncă rapid o privire în jur, în căutarea celorlalţi şi în speranţa unei salvări, dar nu mai era nimeni, decât ei doi, şi de St Clair îşi simţi inima strângându-se, ştiind că torţionarul îl trăsese până la marginea focului, deşi nu putea înţelege nicicum de ce bruta nu mersese până la capăt, aruncându-l în flăcări. Ar fi putut-o face cu uşurinţă, fiindcă nu aveai de unde şti ce-i trece fiarei prin minte.

Ceilalţi membri ai bandei care îl prinsese şi-l ţinea prizonier cunoşteau plăcerea de a provoca durerea tovarăşului lor tâmp

şi până acum îl împiedicaseră să meargă prea departe, sperând fără îndoială să poată obţine o răscumpărare în schimbul captivului, conştienţi că acesta nu le va mai fi de nici un folos dacă îl lăsau pe idiot să-l ucidă. Nici unul dintre ei nu vorbea într-o limbă pe care de St Clair s-o cunoască; discuţiile dintre ei erau un fel de păsărească rapidă şi şuierată, ce nu semăna deloc cu sunetele guturale ale celor mai multe neamuri arabe pe care le ştia el. De aceea, nu avea cum să le explice că nu era un cavaler franc bogat, pentru care cineva era dispus să plătească o răscumpărare.

Nici nu mai ştia de când îl ţineau prizonier, dar ştia că trebuie să fi fost în pragul morţii când îl găsiseră, stors de sete şi incapabil să se apere. Faptul că se afla aici atesta cât de neputincios trebuie să fi fost atunci când îl prinseseră, dar nu avea habar cât timp se scursese din acel moment. Nu ştia decât că-şi recăpătase cunoştinţa într-o zi, sleit de puteri, însă cu mintea limpede, şi constatase că era prizonier, purtând doar rămăşiţele murdare ale tunicii în care părăsise grajdurile din Ierusalim. Nu avea cum să ştie dacă de atunci trecuseră zile, săptămâni sau chiar luni, deşi raţiunea şi observaţiile asupra celor care-l capturaseră sugerau că era vorba, probabil, de zile. Ei n-ar fi făcut nici un efort să-l ţină în viaţă – i-ar fi dat cel mult apă – şi, dacă starea lui nu s-ar fi îmbunătăţit semnificativ într-un răstimp scurt, l-ar fi lăsat să moară sau l-ar fi ucis ei.

Nu-şi amintea ce se întâmplase cu calul său, cu cămaşa de zale şi cu armele sale, dar de când îşi revenise în simţiri nu le zărise pe nicăieri, aşa că bănuia că le aruncase înainte de a fi găsit de cei care-l ţineau captiv, îşi amintea că străbătuse deşertul zile întregi, în căutarea morţii, dar nu găsise nici o persoană cu care să poată lupta şi în cele din urmă ajunsese la o adăpătoare în care însă nu se mai afla apă. Uşor dezamăgit, plecase către următoarea oază pe drumul din deşert. Parcursese de multe ori acest drum şi ştia unde sunt toate ochiurile de apă, dar de această dată, cu mult înainte de a se apropia de străvechea oază care întreţinea viaţa pe o rază enormă, văzuse vulturii dând ocol locului, iar când ajunsese, constatase că apa nu putea fi băută, contaminată de cadavre umflate, putrezite de atâta vreme încât abia dacă mai aduceau a corpuri omeneşti, iar sexul lor nu mai era identificabil.

Îngrozit, căzuse în genunchi şi blestemase nebunia abjectă

şi iresponsabilitatea criminală a semenilor săi franci, fiindcă ştia fără umbră de îndoială că nici un musulman nu ar fi putut comite un asemenea masacru. Era nevoie de întreaga stupiditate şi siguranţă de sine a creştinilor aroganţi şi plini de ură pentru a ucide nomazi fără apărare ca aceştia de aici – căci starea jalnică, emaciată, a vitelor moarte de alături nu lăsa loc de îndoială cu privire la identitatea celor măcelăriţi – şi pentru a le arunca apoi cadavrele în singura sursă de apă dulce pe o rază de sute de leghe, condamnând astfel la moarte nu doar pe cei din apropiere, ci şi toate fiinţele deşertului care depindeau de apa aceea pentru a supravieţui. Incapabil să se roage unui Dumnezeu care putea permite o asemenea nedreptate, încălecase şi pornise mai departe, cu resursele de apă drastic limitate şi pe deplin conştient că trebuia să ajungă la următoarea oază înainte ca setea să-l doboare.

Dar nu izbutise. Îşi amintea că trecuse printr-o serie de furtuni care mai întâi îl derutaseră şi apoi îl copleşiseră, după care nu mai ştia decât că-şi revenise şi era captiv.

La scurt timp după ce-şi recăpătase întâia dată cunoştinţa, avusese prima „confruntare” cu torţionarul idiot, care era încântat să provoace suferinţe nu doar lui de St Clair, ci oricărei creaturi care îi cădea în mână şi nu putea riposta. Obişnuia să-i înfigă în carne o aşchie de os ascuţită – o purta ascunsă la cingătoare şi de St Clair ştia că nu era nicidecum primul asupra căruia o folosea – pentru simpla plăcere de a vedea felul în care victima sa reacţiona, afişând tot timpul un rânjet tâmp şi ticălos, cioturile murdare de dinţi licărindu-i în gura plină de bale.

Acum torţionarul se ghemui pe vine, rânjind, şi împinse mănunchiul de trestii spre faţa prizonierului, dar flacăra se stinsese deja şi tulpinile erau doar calde. Capetele arse ale acestora îi atinseră pielea şi de St Clair simţi funinginea lunecându-i spre bărbie. Când torţionarul se dădu înapoi şi începu să-şi caute aşchia de os la brâu, în apropiere se auziră glasurile celorlalţi şi tâmpul ţâşni în picioare, grăbit să-i întâmpine.

Câteva clipe mai târziu apăru unul dintre ceilalţi, cocoşat sub greutatea unei capre mari pe care o ţinea pe umeri. Azvârli leşul în praf, lângă foc, apoi se uită la de St Clair, dându-şi seama că acesta zăcea prea aproape de foc. Bombăni ceva şi se

apropie, chemând ajutoare în vreme ce începu să-l tragă pe cavaler departe de căldura flăcărilor. Un al doilea i se alătură şi, fără menajamente, îl ridicară şi-l duseră înapoi unde stătuse înainte. De St Clair deschise gura şi o închise apoi cu zgomot – semnalul prin care ei înţelegeau că vrea apă, iar unul dintre ei se întoarse cu un vas mic din lut, pe care îl duse la gura prizonierului legat de mâini.

De St Clair bău, clătindu-şi gura cu ultimele picături înainte de a le înghiţi şi în clipa următoare auzi un sunet ciudat, dar familiar, care se încheie cu un bufnet puternic. Fusese şuierul unei săgeţi trase de departe. Proiectilul îl lovi în spate pe cel aplecat deasupra lui şi-l aruncă violent în lături, iar de St Clair încremeni. Sunetul se mai auzi de încă patru ori, audibil de fiecare dată peste cacofonia glasurilor speriate şi de fiecare dată marcat de zgomotul unui trup care se prăbuşea. Apoi săgeţile se opriră.

De St Clair ştia că fuseseră opt oameni în banda celor care îl prinseseră. Cinci dintre ei, bănuia acum, erau deja morţi. Îi trecu prin minte că de fapt ar fi putut fi doar grav răniţi, dar se îndoia. Unde erau însă ceilalţi trei?

Auzi în aceeaşi clipă o şoaptă ascuţită, şuierată, urmată imediat de alte două. Cei trei erau în apropiere, ascunşi undeva, probabil feriţi de săgeţile duşmanilor care pândeau. Întoarse capul spre stânga atât cât putu, sperând să poată vedea unde erau cei trei, dar nu zări decât un singur cadavru, cel al torţionarului, zăcând răşchirat, cu faţa în jos şi cu ochii goi holbându-se spre el şi gura în sfârşit închisă de ţărâna de sub el. O săgeată îi ieşea din spate, cu penele iscusit modelate. De St Clair văzuse multe astfel de săgeţi, toate confecţionate în Siria de turcii selgiucizi. Urma deci să treacă de la o bandă de răpitori la alta. Arsura din palmă începu să-l usture iar.

Sesiză o mişcare în spatele umărului său drept şi se întoarse repede pentru a privi dincolo de foc, unde zări o siluetă apărând în lumină. Era un bărbat înalt şi zvelt, cu trăsături de şoim şi barbă, cu un coif înalt, conic, din oţel, de care atârna o plasă fină, delicată, de zale. Silueta licărea în vreme ce se apropia, acoperită fiind de la gât până la glezne de un veşmânt lung din zale. În mâna dreaptă ţinea un iatagan lung, sclipitor, în stânga un pumnal încovoiat, iar pe antebraţ avea un scut mic, sarazin, care îi acoperea corpul de la biceps până la

încheietura palmei. Răsună un strigăt dinspre cei trei ascunşi în spatele lui, apoi se auzi zgomot de paşi apropiindu-se în fugă şi o izbitură dură îl aruncă în nefiinţă.

— Sanglahr!

De St Clair se trezise de ceva vreme, dar nu deschisese ochii, fiindcă ştia că era încă prizonier, simţind legăturile care îi imobilizau braţele şi picioarele. Capul îl durea de la lovitura încasată, dar nu atât de rău precum s-ar fi aşteptat, iar acest lucru îl miră. Nu se grăbea să deschidă însă ochii, din două motive serioase, ambele implicând riscuri: lumina i-ar fi putut accentua durerea de cap şi, în plus, cineva ar fi putut observa că şi-a revenit. Aşa că rămase nemişcat şi ascultă, încercând să-şi dea seama ce se întâmpla în jurul lui.

Ştia că îşi recăpătase cunoştinţa datorită mirosului delicios de carne friptă şi unul dintre ultimele amănunte pe care şi le amintea dinainte de apariţia siluetei era imaginea şi sfârâitul caprei ucise şi eviscerate, căzute lângă foc. De atunci, fireşte, trecuse suficientă vreme pentru ca lupta care urmase să fie câştigată de cineva – fuseseră trei contra unuia, îşi amintea de St Clair, şi luptaseră probabil corp la corp, fiindcă atacatorul renunţase la arc şi se apropiase cu iataganul şi pumnalul în mâini. Sau poate că fuseseră mai mulţi atacatori în întuneric, nu unul singur. Renunţă la acest gând şi se întoarse la ideea iniţială: cineva câştigase lupta şi avusese timp să pună capra la proţap şi s-o frigă la focul alimentat cu bălegar de cămilă, ceea ce însemna că el fusese inconştient vreme de mai mult de o oră.

— Sanglahr.

Vocea se auzi din nou, mai limpede şi mai insistentă de această dată, iar de St Clair îşi dădu seama că atacatorul câştigase lupta, fiindcă nici unul dintre cei care-l ţinuseră prizonier înainte, cu vorbirea lor şuierată, nu avea o voce atât de profundă.

— Sanglahr!

De această dată glasul răsună de foarte aproape şi o mână îl prinse de umăr, zgâlţâindu-l cu putere. Deschise pleoapele şi văzu o pereche de ochi negri, cu albul strălucitor, privind în ai săi. Îşi spuse că era probabil necunoscutul cu coiful conic, dar jocul de lumini şi umbre era prea derutant pentru a putea fi sigur şi, când el izbuti să se adune suficient de mult, celălalt se

îndepărtase şi se aşezase de cealaltă parte a focului, rezemat cu spatele de şaua cămilei. Şedea cu un genunchi ridicat, în care se sprijinea cu cotul, şi ţinea în mână un pumnal scurt, curbat şi ascuţit, legănându-l între arătător şi degetul mare. În cealaltă mână, atârnând pe jos, avea o pereche de cătuşe uşoare, mâncate de rugină.

— Eu nu am limba ta *ferenghi,* Sanglahr. Tu ai a mea?

Limba în care vorbise era o franceză stâlcită, iar *ferenghi* – cuvântul arab pentru *franc* – era termenul folosit de localnici pentru a descrie tot ce avea legătură cu creştinii care le ocupaseră pământurile. De St Clair rămase nemişcat vreme îndelungată, încercând să descifreze cele auzite. Apoi îşi dădu seama şi ridică din umeri, răspunzând în arabă:

— Foarte puţin. Sunt nou-venit aici, de numai câţiva ani. Nu vorbesc prea mult cu cei din neamul vostru... pentru a le fi învăţat limba.

Bărbatul cu trăsături de şoim înclină din cap, iar zalele fine zornăiră când coiful i se clătină.

— Tu vorbeşti limba mea mai bine decât o vorbesc eu pe a ta, deci o folosim pe a mea. De cât timp ai picioarele legate aşa?

De St Clair îşi privi picioarele şi dădu din cap.

— Nu ştiu. De mai multe zile.

— Va trebui să-ţi tai legăturile. Nu-ţi va plăcea ce va urma. Dar dacă asta e voia lui Allah, îţi vei mai putea folosi picioarele. Cu braţele va fi la fel, doar că mai puţin grav. Pregăteşte-te!

Se ridică, se apropie de locul în care de St Clair zăcea întins, privindu-l, se aplecă şi, dintr-o mişcare rapidă, îi reteză curelele din piele care îi legau picioarele unul de celălalt, după care se întoarse lângă focul aprins şi aşteptă.

De St Clair trase adânc aer în piept şi se pregăti, aşa cum i se spusese, aşteptând durerea, dar un lung răstimp nu se întâmplă nimic şi văzu, fără a înţelege, o cută adâncă brăzdând fruntea necunoscutului. Dar apoi simţi prima împunsătură a durerii, când sângele îşi făcu loc din nou în venele comprimate vreme de multe zile. Suferinţa era copleşitoare, înnebunitoare şi de nesuportat, astfel că îşi pierdu încă o dată cunoştinţa, de această dată însă pentru puţin timp. Când redeschise ochii, văzu că necunoscutul nu se mişcase de la locul lui, iar durerea din picioare se atenua încet, puţin câte puţin. Îşi încleştă dinţii

şi îşi stăpâni cu greu impulsul de a geme.

— Încearcă să le mişti. Îndoaie-ţi genunchii.

Iniţial i se păru că picioarele nu-i vor mai funcţiona niciodată, fiindcă oricât de tare se străduia să obţină din partea lor o reacţie, nu se întâmpla nimic, şi spaima începu să pună stăpânire pe el. Când plecase din Ierusalim şi se avântase în deşert voise să moară, însă căutase o pieire rapidă şi onorabilă, în lupta împotriva necredincioşilor ca acesta care se afla acum în faţa lui. Însă ceea ce i se întâmpla acum, această moarte încă în viaţă, incapabil să se mişte şi sfâşiat de durere, era cu totul altceva.

— Atunci, opreşte-te! Opreşte-te! Gândeşte-te la picioarele tale. La degete. Încearcă să-ţi îndoi degetele, fie şi numai puţin.

De St Clair strânse pleoapele, în încercarea de a face faţă durerii şi spaimei, şi îşi concentră întreaga forţă mentală asupra piciorului drept, îndemnându-şi degetele să se mişte, dar nu simţi nimic şi stomacul i se strânse de disperare.

— Aşa, vezi? Acum, fă aşa încă o dată!

— Ce să fac?

Necunoscutul îl privi mirat.

— Mişcă-le. Mişcă-ţi din nou degetele.

— Mi-am mişcat degetele? Eşti sigur?

— Fireşte că sunt sigur! Nu le-ai văzut?

— Aveam ochii închişi.

— Atunci, ţine-i deschişi şi de data asta uită-te. Încearcă încă o dată.

Degetele de la picioare i se mişcară şi, câteva clipe mai târziu, reuşi acelaşi lucru şi cu piciorul stâng.

— Bine. Dacă degetele îţi funcţionează, picioarele însele vor funcţiona şi ele, mai târziu. Nu au nevoie decât de puţin timp. Şi acum, braţele. Te va durea şi de data asta, dar poate că nu chiar atât de rău. Ia, întâi bea! Animalele astea ţi-au dat să mănânci?

De St Clair bău din cupa pe care i-o întinse omul, apoi încuviinţă.

— Da, mi-au dat. Nu mult şi nu foarte des, dar mi-au dat atunci când mâncau şi ei. Unde sunt?

— Animale! Mâncători de hoituri, necuraţi şi neînsemnaţi. Mai bine morţi! Acum, stai liniştit.

Tăie legăturile de la mâini, pumnalul său retezând cu

uşurinţă curelele de piele, iar de această dată durerea veni mai repede, însă cu o intensitate redusă, şi se domoli de asemenea mai repede. Până când de St Clair izbuti să-şi îndoaie degetele de la mâini, strângând din dinţi, necunoscutul coborâse capra de pe proţap, tăiase carnea şi o întinsese, aburindă şi suculentă, pe un platou oval din metal pe care-l scosese dintr-unul dintre sacii lui împreună cu o pâine lungă şi îngustă, nedospită, şi un vas mic cu ulei de măsline. Le puse pe toate deoparte pentru un moment, îngenunche repede în faţa lui de St Clair şi îi prinse cătuşele la mâini şi la picioare. Cavalerul încercă să se opună, dar era mult prea slăbit pentru a putea face altceva decât să protesteze, iar musulmanul îl ignoră până ce se întoarse la locul său, unde se aplecă şi împinse platoul spre prizonierul său.

— Ia şi mănâncă. Carnea e aromată cu usturoi – un gust cu care m-am deprins trăind printre voi, *ferenghi,* în urmă cu mulţi ani. Pâinea şi sarea sunt ale voastre, iar uleiul de măsline e darul lui Allah către o lume recunoscătoare. Mănâncă. Vei avea nevoie de puteri.

De St Clair mâncă, descoperind că era flămând, şi când se simţi sătul, musulmanul îi mai dădu apă să bea şi îi spuse să se culce, fiindcă probabil dimineaţă vor porni la drum. Cavalerul îi auzi apoi paşii înconjurând mica tabără în care se aflau. Abia când era pe cale să adoarmă, în mod straniu recunoscător pentru cercurile largi de metal care-i prindeau gleznele şi încheieturile mâinilor în locul curelelor din piele, abia atunci îşi dădu seama că necunoscutul ştia cine este el; ştiuse de la început. Primul cuvânt pe care îl rostise, repetându-l apoi, „Sanglahr”, era numele lui, St Clair, pronunţat în limba musulmanului. Somnul îi dispăru şi el se ridică în capul oaselor strigând, privind în jurul lui pentru a vedea unde se dusese necunoscutul, însă nu zări nimic. Focul se stinsese şi la strigătele sale nu răspunse nimeni.

— Sanglahr!

Necredinciosul era aplecat din nou deasupra lui, dar de această dată, când deschise ochii, de St Clair se simţea mai bine, din punct de vedere fizic, decât se simţise de când plecase din Ierusalim. Mâinile şi picioarele nu-l mai supărau, cătuşele largi fiind o nimica toată pe lângă suferinţele pe care le

îndurase cu puţină vreme în urmă. Era încă aproape întuneric; cerul avea o nuanţă palidă, dar nu se luminase.

— De unde-mi ştii numele? Sanglahr… ăsta e numele meu, nu-i aşa?

Celălalt clipi nedumerit.

— Nu-i aşa? Dar eşti Sanglahr!

— Sunt. De unde ai ştiut, însă?

— Te-am căutat. Mi s-a cerut să te găsesc.

— Cine ţi-a cerut?

Necredinciosul ridică din umeri.

— Un prieten.

— Al cui prieten, al tău sau al meu?

Un zâmbet vag licări în colţul buzelor musulmanului.

— Pune-ţi ţie întrebarea asta, Sanglahr. Te-ar trimite pe tine vreunul dintre prietenii tăi, singur în deşert, să cauţi un necredincios rătăcit?

— Cum m-ai găsit? De unde ai ştiut unde să cauţi?

Celălalt zâmbi.

— N-a fost foarte dificil, Sanglahr. Suntem în ţara mea.

— Poate că da, însă nu mi se pare un răspuns satisfăcător. Cum ai ştiut de unde să începi să cauţi? Când am plecat din Ierusalim, nimeni, nici chiar eu însumi, nu avea habar încotro mă îndreptam. Şi am călătorit zile în şir fără să întâlnesc vreun suflet.

— Da, dar dacă tu n-ai întâlnit nici un suflet, asta nu înseamnă că nici un suflet nu te-a văzut pe tine. Am trimis vorbă celor de un neam cu mine că te caut – un singur *ferenghi* smintit – şi că nimeni nu trebuie să-ţi iasă în faţă. A fost voia lui Allah să fii văzut la scurtă vreme după aceea şi vestea a ajuns la mine repede. Când m-am apropiat de tine, fusesei deja prins de cei necuraţi. Te-am găsit, dar ei au refuzat să mi te predea. Acum, destul cu vorba, fiindcă restul îl ştii şi avem multe de făcut. Am nişte haine pentru tine, pentru a-ţi acoperi pielea albă de *ferenghi* de soarele lui Allah, dar veşmintele sunt ale mele şi nu vreau să te văd purtându-le peste mizeria bolnavă de pe tine, aşa că înainte de orice altceva, te vei îmbăia şi te vei curăţi.

De St Clair se holbă, şocat.

— În adăpătoare?

— Nu, ferească Allah! Există fiinţe mai nobile decât tine

care trebuie să bea de acolo. Te vei spăla alături de adăpătoare, pe mal, iar eu am să stau de veghe să te apăr de şacalii care ar putea veni să bea. Astfel, apa care te va spăla pe tine va fi curăţată la rândul ei scurgându-se prin stratul de nisip înainte de a ajunge din nou în adăpătoare. Am o găleată. Vino!

Întinse o mână şi-l ridică în picioare, iar o jumătate de oră mai târziu, soarele fiind deja suficient de sus pe cer pentru a-l zvânta, de St Clair era iar curat, cu pielea roşie de atâta frecat, şi se simţea pe deplin înviorat. Bănuia că era un păcat să se bucure atât de mult de această senzaţie, dar se învăţase ca din când în când să savureze plăcerea nevinovată a băii.

Mai sus de el, pe malul în pantă, necredinciosul înalt îl privea în tăcere. De St Clair îşi dădu seama că-i va fi imposibil să se îmbrace cu mâinile şi picioarele încătuşate şi, când se întoarse spre el fără un cuvânt, întinzând braţele, celălalt se prefăcu că stă la îndoieli înainte de a se apropia cu paşi lenţi şi a scoate o cheie din punga de la brâu.

— Unde ai putea să fugi? murmură pentru sine în vreme ce-i desfăcea cătuşele. Dar ţi le vei pune înapoi imediat ce te vei îmbrăca, nu-i aşa?

De St Clair nu răspunse, ocupat fiind să îmbrace veşmintele lungi şi largi. Nu-i era greu deloc, fiindcă la scurtă vreme după ce venise în Ţara Sfântă, constatase, la fel ca majoritatea tovarăşilor săi, că îmbrăcămintea localnicilor era mult mai confortabilă decât hainele incomode şi grele purtate de franci. Abia când sfârşi de înfăşurat burnusul, se opri şi privi aprobator către musulmanul înalt care îl urmărea, observând cum înălţimea şi supleţea lui erau accentuate şi puse în valoare de liniile verticale ale cămăşii sale de zale şi de coiful conic, subţire. Platoşa şi cămaşa de zale erau din metal lustruit, lucind argintii în soarele dimineţii, dar restul hainelor, tunica şi pantalonii îndesaţi în ghetele înalte, erau negre, la fel ca încălţările din piele moale, cu tălpi groase, potrivite pentru terenul deşertic. O capă lungă şi neagră îi învelea umerii, ajungând până la pământ. Omul părea nu doar impresionant, ci şi bogat.

— Eşti ienicer? îl întrebă de St Clair. Aşa arăţi. Eu n-am văzut ieniceri până acum, deci n-am de unde să ştiu. Eşti?

Omul aproape că surâse, cu un zvâcnet în obraz.

— Ce ştii tu despre ieniceri, Sanglahr? Văzând că el nu avea de gând să spună nimic, continuă: Hai, Sanglahr, răspunde-mi. Te întreb fără mânie. Ce ştii despre ieniceri? Spune-mi, te rog.

— Sunt cei mai buni luptători din Siria, din câte am auzit. Special aleşi şi selectaţi pentru a face parte din trupele personale ale califului.

Musulmanul înclină din cap.

— Sunt într-adevăr aşa cum ţi s-a spus, doar că nu-s cei mai buni luptători din Siria. Nici nu pot fi, în ochii lui Allah. Fiindcă sunt sunniţi.

— Şi tu nu eşti? Asta vrei să-mi spui?

— Eu sunt şiit. Ştii care e deosebirea, Sanglahr?

Fără a lăsa ca pe figură să i se citească vreun gând, de St Clair încuviinţă încet.

— Ştiu ceva. În principal ştiu că există foarte puţini şiiţi în această parte a lumii. Aproape toţi musulmanii pe care îi cunosc sunt sunniţi. Ştiu şi că voi, şiiţii lui Ali – sau mulţi dintre voi – nu sunteţi foarte ataşaţi de califi. Iar asta explică opinia ta nefavorabilă la adresa ienicerilor.

— Mă surprinzi, Sanglahr. Credeam că habar n-ai de nimic. Şi atunci, ştii de ce noi, şiiţii, dispreţuim califatul?

— Da, ştiu. Fiindcă sunteţi de părere că v-a uzurpat credinţa şi că-şi foloseşte puterea pământească pentru a prelua cuvântul profetului Mahomed – cuvânt pe care credeţi că profetul însuşi l-a încredinţat vărului şi totodată ginerelui său, Ali ibn Abu Talib. Dar eu mă întreb cum de ai curajul să călătoreşti aşa, recunoscând pe faţă că eşti şiit, aici, în teritoriile sunniţilor.

Sprâncenele musulmanului se ridicaseră în vreme ce de St Clair vorbea, iar acum el clătină din cap, admirativ parcă, deşi cuvintele pe care le rosti în continuare aveau o sonoritate aspră.

— Te afli în Siria, Sanglahr. Te-ai depărtat mult de Ierusalim înainte ca puterile să te părăsească. Suntem acum într-un ţinut mai degrabă şiit decât sunnit şi mi-ai amintit că avem un drum lung de parcurs. Acum trebuie să te imobilizez din nou, aşa că dă-mi voie s-o fac, sau e nevoie să te lovesc în cap şi să te leg în vreme ce dormi?

De St Clair îl privi printre pleoapele strânse şi îşi lăsă capul pe un umăr.

— Ai şi un nume, sau trebuie să-ţi spun Necredinciosul? Pe

mine mă cheamă de St Clair, după cum bine ştii.

— Spune-mi Hassan.

— Ei bine, Hassan, ascultă aici: nu am cal, nu am arme, nici armură, şi cred că puterile mele, sau ce a mai rămas din ele, sunt mai scăzute ca oricând, aşa că mă îndoiesc că aş putea fugi de tine, chiar dacă aş vrea.

— Am un cal pentru tine.

— Excelent! Îţi sunt recunoscător, dar n-am să pot încăleca dacă picioarele-mi vor fi încătuşate.

— Încaleci şi ţi le încătuşez pe urmă, pe sub burta animalului.

— Inconfortabil şi deloc convenabil pentru mine, pentru tine şi chiar pentru cal. Eşti de acord să mă laşi nelegat dacă îţi dau cuvântul meu solemn că nu voi încerca să fug?

— Cuvântul tău solemn? Cuvântul unui *ferenghi* creştin?

De St Clair îşi strânse buzele şi pufni pe nas.

— Aici ai dreptate şi nu voi încerca să te contrazic. Dar nu, nu-ţi dau cuvântul meu de creştin franc, ci pe cel al unui războinic care îşi preţuieşte onoarea.

Cavalerul refuză să-şi amintească scopul pentru care plecase din Ierusalim şi venise până aici, dar, spre surprinderea lui, musulmanul încuviinţă fără nici o ezitare.

— Da, aşa accept. Îmi dai cuvântul tău în această calitate?

— Da, pe deplin.

— Bun, atunci putem pune astea înapoi de unde au venit, replică el şi îndesă cătuşele într-un sac din spatele lui, după care ezită o clipă, se întoarse şi aruncă ceva spre cavalerul franc. Asta îţi aparţine, cumva?

De St Clair prinse obiectul din zbor şi rămase cu ochii holbaţi: era piatra albastră.

— Unde ai găsit-o?

— La unul dintre animalele pe care le-am ucis noaptea trecută. O avea legată la încheietura mâinii, dar ştiam că nu poate fi a lui.

Abia atunci îşi dădu de St Clair seama, uluit, că de când îşi revenise nu se gândise nici măcar o dată la soarta celor care îl ţinuseră prizonier. Acum privi în jur cu ochii mari, dar nu se zărea nici urmă de ei.

— Unde sunt? Ce li s-a întâmplat?

Buzele lui Hassan se curbară într-un zâmbet sardonic.

— Eu, Sanglahr, eu am fost ceea ce li s-a întâmplat. Dar cred că ai vrut să întrebi unde sunt acum? Am folosit caii de dimineaţă pentru a scoate cadavrele din adăpătoare. Sunt într-un *wadi*[6], suficient de departe pentru a nu împuţi apa atunci când vor începe să putrezească.

— Cine erau, ştii?

— N-am idee. Erau doar nişte nomazi care au mers mult, de nicăieri până aici. Am încercat să vorbesc ieri cu ei, dar n-am putut înţelege nici un cuvânt din ceea ce spuneau. Limbă ciudată, oameni ciudaţi. Dar erau sunniţi, aşa că lumii îi este mai bine fără ei. Şi acum ar trebui să plecăm. Eşti gata?

— Da, dar aş vrea să-mi găsesc sabia. Piatra era legată la mânerul ei.

Hassan clătină din cap.

— N-am văzut nici o sabie, *ferenghi.* Armele amărâţilor acelora erau jalnice, de nimic. N-ar fi lăsat neatinsă o sabie de calitate, dacă ar fi găsit una. Probabil că ai desprins piatra înainte de a arunca arma. Acum haide, să mergem!

De St Clair clătină din cap, neîncrezător, în vreme ce îşi puse în spate sacul cu lanţurile pe care ar fi trebuit să le poarte şi îl urmă pe Hassan spre locul în care doi cai albi, splendizi, şi o cămilă şedeau sub un pâlc de palmieri. Musulmanul prinse sacul şi două burdufuri cu apă în spinarea cămilei, apoi porni la drum spre sud, în deşert.

[6] În Orientul Mijlociu şi Nordul Africii, o vale secată în cea mai mare parte a anului (n. tr.).

COMPLICITĂȚI

1

Episcopul de Fontainebleau era pradă unei furii cât se poate de puţin creştine, plimbându-se de colo-colo prin dormitorul prinţesei Alice şi mormăind ininteligibil, fără a îndrăzni să-şi dea capul pe spate şi să-şi urle mânia aşa cum ar fi vrut să facă. Păşea atât de repede, încât mătasea cămăşii sale preoţeşti îi plutea în jur ca o capă, cu partea din faţă lipită de trupul gol. Testiculele îl dureau de la felul în care Alice le manevrase şi, dacă înainte se simţise plăcut vlăguit şi satisfăcut, acum avea impresia că este abuzat şi maltratat, insultat pe faţă şi lăsat singur să-şi rumege răspunsul la ultimatul pe care ticăloasa i-l dăduse înainte de a pleca. În avântul împreunării lor, nu observase că cineva intrase în încăpere şi-i luase toate veşmintele în afară de cele intime, iar acum, că remarcase, ştia bine cine fusese: târfa bătrână, Esther, care-i fusese lui Alice aproape încă de când aceasta se născuse.

Nu-l îngrijora câtuşi de puţin faptul că hoaşca îl văzuse preacurvind cu stăpâna ei; mai văzuse ea asta de multe ori înainte. Ceea ce-l înfuriase era faptul că-i furase hainele, lipsindu-l de orice posibilitate de a ieşi din încăpere şi ţinându-l astfel la mila şi plăcerea blestematei şi hapsânei ei stăpâne, pe care o încânta atât de mult să-l umilească.

Adio, îi spusese ea, *asta-i ultima dată când mai vii aici. De mâine, nu mă vei mai vedea – nu aşa, cel puţin – decât, desigur, dacă mă voi răzgândi şi te voi chema încă o dată, de dragul vremurilor trecute. Dar voi avea grijă să fii bine aranjat. Eu mă voi căsători curând şi logodnicul meu este în drum spre Outremer, pentru a mă face mireasa lui. De aceea, este limpede că trebuie să-mi văd de treabă de acum înainte şi să renunţ la obiceiurile mele rele. Iar tu, scumpul meu, eşti unul dintre aceste obiceiuri rele.*

Logodită! Cu cine?! Cu vreun marţafoi din Franţa ori Italia, care vine s-o ia de soţie! Târfa Babilonului însăşi are pretenţii de mireasă!? Odo fusese atât de furios, încât simţise că se îneacă şi se sufocă, dar nici una dintre acuzaţiile sau întrebările răstite pe care ar fi vrut să le urle nu izbutise să-i iasă din gură. Cine s-ar însura cu ea? se întrebase în sinea lui. Ce bărbat întreg la minte ar?... Însă chiar în clipa aceea îşi răspunsese

singur la întrebare: orice bărbat care ar fi avut prilejul de a se însura cu Alice le Bourcq ar fi fost în stare să calce peste munţi de cadavre pentru a nu-l rata.

Ea îl privise cum se străduieşte să-i accepte spusele, urmărindu-i cu sete emoţiile întipărite pe faţă şi în ochi, iar apoi râsese, se ridicase în picioare şi-l plesnise cu pliciul pe care-l folosea împotriva atotprezentelor muşte de nisip. *Gândeşte-te la asta,* îi spusese ea. *Gândeşte-te în linişte pentru o vreme, iar eu voi face acelaşi lucru, fiindcă ştiu ce-ţi trebuie ţie şi ştiu şi unde să găsesc. Acum rămâi aici, te rog, şi aşteaptă-mă.* Şi plecase, lăsând la uşă doi paznici şi pe el singur, doar cu o cămăşuţă de mătase care să-i ascundă goliciunea. Era prea mult de îndurat!

Auzi uşa deschizându-se încet în spatele lui şi se răsuci pe călcâie, gata să se răstească la ea, dar Alice îl opri cu o palmă ridicată şi-i făcu un semn lui Esther, care o însoţea. Fără un cuvânt, bătrâna păşi înainte şi, cu un gest rapid al braţului drept, netezi roba lui episcopală, întinzând-o pe un scaun.

— Gata, spuse Alice. Nu se mai vede nici urmă din micul tău accident.

Odo deschise gura s-o repeadă, dar o închise fără a rosti nici un cuvânt. Avusese loc un mic incident, era drept, dar ţinând seama de ceea ce se întâmplase după aceea, era sigur că de fapt nu fusese un accident. În entuziasmul primei lor întâlniri după o separare de mai multe săptămâni, fusese oarecum prea nerăbdător şi, din dorinţa de a-i face pe plac, Alice îl făcuse să-şi verse sămânţa pe mătasea de un verde-pal a robei sale. Atunci nu acordase prea multă atenţie faptului, gândindu-se doar în treacăt că va trebui să cureţe pata înainte de a se usca, fiindcă Alice fusese mai mult decât pătimaşă în ziua aceea, copleşindu-l cu desăvârşire. Acum ştia şi de ce: voise să-i distragă atenţia pentru ca hoaşca bătrână să-i poată fura hainele, pentru a se asigura că nu va putea pleca până ce nu-i va da Alice voie. Dar care să fi fost motivul? De ce nu-l lăsase pur şi simplu să se retragă pentru a-şi ostoi singur mânia?

Ca şi cum i-ar fi citit gândurile, ea ridică din nou o mână spre el, potolindu-l, iar cu cealaltă îi făcu semn lui Esther să iasă, privind-o până ce servitoarea închise uşa în urma ei. Abia atunci se întoarse spre Odo, care stătea fumegând, roşu la faţă, încleştându-şi şi descleştându-şi pumnii.

— Pericol, spuse ea. Îţi plac riscul şi primejdia, Odo.

— Eu… îşi înghiţi furia şi se forţă să răspundă încet şi limpede. Ce vrei să spui, doamnă?

Dacă Alice observă rigiditatea gurii lui sau tonul sugrumat al glasului, nu lăsă să se vadă acest lucru.

— Îmbracă-te mai întâi, apoi vino şi stai jos, îi ceru arătând spre sofa. Aşază-te şi linişteşte-te. O să-ţi placă asta, îţi promit.

Îl privi fără un cuvânt în vreme ce el se îmbrăcă, apoi surâse pentru sine când el se trânti pe sofa, rămânând cu capul plecat, aidoma unui băieţandru îmbufnat.

— Mă vei ierta, sper, dacă nu văd cum ar putea să-mi placă, mârâi el.

— Dar îţi va plăcea, crede-mă. Şi acum, ascultă-mă. Cu puţin înainte să vii tu astăzi, am primit o invitaţie urgentă şi imperioasă, pe care n-am putut-o ignora. Tu ai venit imediat după aceea, aşa că nu voiam să plec.

Îi aruncă un zâmbet seducător atât de neaşteptat, încât pentru moment îl dezarmă, făcându-l să-şi uite mânia. În clipa următoare, Alice vorbea din nou, cu acelaşi zâmbet pe faţă:

— Aşa că am rămas cu tine cât de mult am putut. Dar ştiam că, dacă voi pleca după ce-ţi voi da veştile despre nunta mea, vei fi furios şi te vei retrage să fierbi de mânie în căsoaia aia veche a ta în care eu nu pot ajunge. Şi de aceea am pus-o pe Esther să-ţi fure hainele. Poţi să mă ierţi?

În numai câteva clipe, alungase întreaga mânie resimţită de Odo, iar acum el stătea holbându-se la ea.

— Tot nu înţeleg. De ce nu mi-ai spus pur şi simplu ce aveai de gând? Aş fi aşteptat.

— Poate că da, poate că nu, însă nu voiam să fii supărat pe mine de departe. Mai bine, mi-am zis, să fii furios aici, unde-ţi puteam explica situaţia odată ce m-aş fi întors. N-am avut timp să mă gândesc la ceva mai bun şi, în plus, nu ştiam ce voi afla de la trimisul pe care trebuia să-l întâlnesc.

— Şi ce ai aflat? Cine e trimisul?

— Îţi aminteşti de ultima noastră discuţie pe tema călugărilor-cavaleri?

Odo încuviinţă, uşor încruntat.

— Îmi amintesc foarte bine şi recunosc că m-am întrebat de ce n-ai mai pomenit nimic despre ea. Au trecut de atunci câteva luni, dar am convenit că eu nu voi spune nimic nimănui, iar tu

vei încerca să descoperi într-un fel sau altul ce fac ei în grota aceea a lor. Ai descoperit ceva?

Alice clătină din cap.

— Nimic sigur. Nici un element pe care să-l pot folosi ca pe o armă. Dar există unul între ei, cel mai tânăr, ale cărui activităţi au început să mă intereseze. I se spune fratele Étienne.

Numele era ca o palmă peste obrazul lui Odo, dar episcopul îşi stăpâni emoţiile suficient de bine pentru a nu lăsa să se vadă nimic din gelozia pe care o resimţea.

— Étienne, adică cel care a dispărut? Îmi amintesc vâlva care s-a făcut atunci; au întors oraşul cu susul în jos pentru a-l găsi. Dar apoi am auzit că a apărut, susţinând că şi-a pierdut memoria. Odo râse scurt, dispreţuitor. Dacă ar fi venit el la mine să se spovedească!… I-aş fi împrospătat eu memoria!

— Confraţii lui l-au crezut, replică Alice cu seriozitate. Şi eu îl cred. Cei doi superiori ai lor, cavalerii de Payens şi de St Omer, nu sunt nişte fraieri. Dar după aceea fratele rătăcitor a dispărut iar, cu aproape o lună în urmă, şi de atunci nu l-a mai văzut nimeni.

— Şi unde s-a dus, ştii cumva? Văzând licărul din ochii ei, îşi dădu seama de stupiditatea întrebării, şi adăugă: Iartă-mă, asta a fost o prostie. Fireşte că nu ştii.

— Nu, nu ştiu nici unde a plecat, nici unde se află de atunci. Ştiu însă că e pe cale să se întoarcă, însoţit de un… asociat al meu de încredere.

Odo păru să nu remarce uşoara ezitare, o cută adâncă apărându-i pe frunte.

— De unde poţi şti aşa ceva, doamnă, şi de ce ţi-ar păsa de soarta unui călugăr pârlit şi jegos?

Prinţesa îşi ridică sprâncenele, surprinsă parcă de obtuzitatea lui.

— Din cauza a ceea ce şi cine este el, desigur. Nu înţelegi, Odo? Dintre ei toţi, el e cel care călătoreşte cel mai mult şi mai departe, singurul care părăseşte grajdurile. Şi când a dispărut a doua oară, m-am întrebat unde s-o fi dus. La cine? Cu cine vorbeşte şi, mai presus de toate, ce ia cu el sau ce aduce înapoi din aceste călătorii?

Îl privi atentă în vreme ce el cugeta la spusele ei, lăsându-se pe spate şi înclinând din cap.

— Şi ţi-ai trimis spionii să-l caute?

— Am trimis un singur spion să-l caute, unul a cărui influenţă se întinde asupra fiecărui fir de nisip din deşert. Tu nu-l cunoşti, şi nici el pe tine, dar l-a găsit pe călugărul-cavaler şi îl aduce înapoi.

— Pentru a se întâlni cu tine?

— Nu, pentru a se alătura din nou tovarăşilor lui. După aceea, vreau ca tu să discuţi cu el. Îţi voi spune eu ce să-l întrebi. Apoi îmi vei aduce mie toate informaţiile obţinute.

— Dar tocmai mi-ai spus că nu ne vom mai vedea.

— Nu, nu chiar, replică Alice lăsându-şi capul pe un umăr. Ţi-am spus că delicioasele noastre preacurveli s-au sfârşit – că nu-mi mai permit să mă înfrupt din plăcerile noastre comune. Acum asta ar fi ceva mult prea periculos, ca să nu mai zic că ar fi şi nebunesc. Nu pot fi logodită cu un prinţ puternic şi să risc să fiu prinsă păcătuind cu un episcop din Biserica Domnului.

Odo remarcă aluzia la „puternicul prinţ" şi se întrebă în treacăt cine o fi, dar deocamdată trebuia să rămână la subiectul deja abordat.

— În trecut, asta nu te-a deranjat niciodată, ripostă el, furios pe el însuşi fiindcă făcuse o remarcă atât de evidentă.

— În trecut n-am mai fost logodită. Acum mă voi mărita cu prinţul Bohemond al Antiohiei.

Răspunsul îl amuţi. Bohemond de Antiohia era un nume răsunător şi impresionant, cu toate că Odo ştia că vorbeau acum despre fiu, nu despre tată. Reputaţia lui Bohemond I, pentru firea aprinsă, simţul exagerat al onoarei şi soluţiile sângeroase pe care le găsea pentru cele mai diverse probleme, devenise legendară încă din timpul vieţii lui, iar Odo nu avea câtuşi de puţin de gând să rişte să-i displacă fiului. Îşi drese glasul, nesigur, şi o întrebă de când ştia acest lucru. Ea clătină din cap.

— N-am ştiut nimic până de curând, dar taţii noştri au fost prieteni şi am aflat că am fost făgăduiţi unul altuia încă de când eram în leagăn.

Odo hotărâse deja că de acum înainte avea să se ţină cu prudenţă departe de Alice, dar, de dragul aparenţelor, îşi permise un ultim mormăit deziluzionat:

— Ah! Îmi dau seama cum stau lucrurile. Deci acum ar trebui să dispar în mod discret. Asta mi-e mulţumirea pentru

serviciile mele loiale?

— Nu, mulţumirea pentru serviciile tale loiale constă în faptul că ţi-am găsit pe altcineva în locul meu.

— Ăăă...

Odo rămase cu gura căscată, iar prinţesa izbucni în râs.

— Haide, parcă te şi văd gândindu-te la lucruri care n-ar trebui să-ţi treacă prin minte! Dar ascultă-mă o clipă. Ascultă-mă şi vezi dacă n-am dreptate. Vrei?

El încuviinţă, încă mut de uimire, iar Alice îngenunche punându-şi o mână pe genunchiul lui şi privindu-l în ochi.

— Ţi-am mai spus că îţi place grozav riscul şi primejdia şi de asta te-a încântat atât de tare legătura noastră. Aveam paisprezece ani când am început noi doi şi, dacă am fi fost descoperiţi, tata ţi-ar fi zburat capul de pe umeri în aceeaşi zi, cât erai tu de episcop. Şi tocmai în asta constau plăcerea ta şi fiorul riscului, am dreptate? Fii sincer!

— Şi ce dacă ai? Nu înţeleg la ce ar servi să recunosc.

— Ţi-ar aduce o nouă amantă, mai tânără decât mine şi la fel de discretă, înconjurată însă de mai multe riscuri şi pericole decât cele pe care le implic eu.

Ochii episcopului se îngustară, bănuitori.

— O cunosc cumva? Ea mă cunoaşte?

— Da... şi nu.

— Ce înseamnă asta? Mă inciţi cu enigme?

— Nu, jur că nu. Îţi aminteşti de noaptea pe care am petrecut-o în trei?

Odo îşi îndreptă spinarea, fiindcă îşi amintea foarte bine noaptea respectivă, singura pe care o petrecuse de seara până în zori împreună cu Alice şi singura dată în care ea adusese o a treia persoană să li se alăture, o femeie foarte tânără, mai bine zis o fetişcană, care li se alăturase pe întuneric şi rămăsese cu ei toată noaptea, fără a rosti un cuvânt măcar, dar dedându-se la toate desfrâurile lor, după care, la ivirea zorilor, dispăruse, îşi amintea că fusese o fată foarte tânără, cu sânii încă mici şi neformaţi, cu trupul mic flexibil şi avid, dar tare şi puternic ca al unui ştrengar de pe stradă. Dădu din cap în semn că da şi înghiţi cu greu.

— Ea este cea despre care îţi spun. Ţi-a plăcut de ea, dar n-ai văzut-o. I-ai plăcut şi tu ei şi acum ar vrea să te mai vadă.

— Dar este foarte tânără, replică el într-o şoaptă hârâită,

deoarece gura i se uscase iască.

— Abia dacă are paisprezece ani. E mai tânără decât am fost eu la început, dar la fel de dornică şi deja mai bine pregătită.

— De cine?

— Păi, de mine, fireşte! râse ea într-o cascadă de triluri. Am devenit prietene bune.

— Şi atunci... unde e riscul despre care aminteai?

Surâsul ei se stinse.

— O cheamă Arouna. E musulmană, dintr-o familie bună. Tatăl ei, Fakhr Ad-Kamil, este un şeic placid acum şi supus legilor, dar renumit pentru ferocitatea lui nu cu mult timp în urmă. Dacă te-ar descoperi vreodată sau dacă ar avea fie şi cea mai firavă bănuială că te-ai uitat nu ştiu cum la fiica lui, te va aştepta o moarte lentă, chinuitoare. Alice ridică din umeri şi adăugă: Acesta e riscul, iar de cealaltă parte e Arouna, tânără, frumoasă, pasională, depravată... Nu-i place că este cine este, ar prefera să trăiască printre franci şi să adopte modul lor de viaţă, dar ştie că în curând va fi nevoită, la fel ca mine, să se mărite cu cel ales de tatăl ei. Şi va intra în seraiul unui războinic bătrân cu faţă de uliu şi viaţa ei de plăceri se va stinge. Între timp, îl are pe tatăl ei la degetul mic, el îi face toate voile şi îi permite, prietena mea bună fiind, să-şi petreacă timpul în cea mai mare parte cu mine aici, în palat – o situaţie pe care ea vrea s-o prelungească atât cât va fi posibil.

— Şi atunci, câtă vreme o voi avea?

— Un an, poate doi, după care lucrurile se vor schimba. Dar ce ţi-ai putea dori mai mult? O amantă secretă, tânără şi periculoasă, cu poftă de dragoste – sau cu dragoste de pofte – care îţi va împlini orice capriciu şi fantezie. Vrei s-o cunoşti?

— Da. Când?

— Curând. Voi face eu aranjamentele. Dar eşti pe deplin sigur că vrei asta?

— Fireşte că da!

— Chiar cu riscul ca tatăl ei, un ticălos barbar, să-ţi despice scrotul, să-ţi frigă testiculele, urmate de ochi, şi să ţi le mănânce în vreme ce oamenii lui te jupoaie de viu? Rişti toate astea pentru plăcerea de a-ţi face poftele cu o carne tânără şi proaspătă?

— Da, risc. Ştii bine că da.

— Bine.

Alice se ridică şi bătu din palme, chemându-l pe Ishtar, apoi îşi puse uşor o palmă pe braţul lui Odo.

— Te voi chema îndată ce voi şti ceva. Între timp, fii pregătit să-l iei la întrebări pe tânărul călugăr-cavaler Étienne, când se va întoarce. Ah, Ishtar! Eminenţa Sa, episcopul Odo, pleacă acum.

2

Când ajunse din nou în apropierea zidurilor Ierusalimului, Étienne de St Clair era, din multe puncte de vedere, un om mult diferit de cel salvat de Hassan din mâinile nomazilor; călărise împreună cu musulmanul sute de leghe şi, odată ce se obişnuiseră unul cu celălalt, îşi petrecuseră cea mai mare parte a timpului vorbind. Spre surprinderea lui, fiindcă părea a contrazice mare parte din ceea ce fusese învăţat să creadă, constatase că musulmanii, credincioşi ai islamului, îi considerau pe creştini şi pe evrei deopotrivă ca fiindu-le aproape egali şi venerând acelaşi unic Dumnezeu, şi îi numeau Popoarele Cărţii. Faptul că aceste trei popoare dădeau Cărţii un alt nume era lipsit de importanţă; ceea ce conta era faptul că fiecare avea Cartea sa, care ilustra astfel credinţa în Dumnezeul unic. Ideea aceasta, că evreii, creştinii şi musulmanii erau înrudiţi prin Dumnezeu, i se părea lui de St Clair, în ciuda caracterului ei novator, logică pentru un membru al Ordinului Renaşterii în Sion, oricât de blasfemiatoare ar fi părut ea unui creştin fervent.

Constatase de asemenea nu numai că un luptător sarazin putea fi un tovarăş de drum ideal în deşert, dar şi că acesta avea multe dintre calităţile care le lipseau semenilor lui creştini – demnitate, onoare, caracter nobil şi un înnăscut simţ al cuviinţei. De fapt, de St Clair devenise convins, privind comportamentul şi ascultând opiniile lui Hassan, că aceste calităţi erau un lucru obişnuit printre războinicii lui Allah şi ai profetului Său.

Pe parcursul lungului lor drum, discutaseră chiar şi despre religie, deşi de St Clair se prezentase ca fiind nimic mai mult decât un simplu cavaler creştin, iar Hassan se străduise să-i explice deosebirile dintre musulmanii şiiţi şi cei sunniţi, mult mai numeroşi, şi să clarifice schisma dintre cele două facţiuni

ale religiei islamice. Cu toate că explicaţiile i se păruseră interesante, nici una nu-l impresionase în mod deosebit; nedumerit de acest lucru, se întrebase după aceea care să fie cauza şi ajunsese la concluzia că lipsa lui de interes avea la bază ideea că figura centrală a islamului, profetul Mahomed, era doar un om, în vreme ce creştinismul îl avea ca vârf de lance pe Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu. Această conştientizare îl năucise, fiindcă era lipsită de logică – şi acum nu se mai îndoia de acest lucru – superstiţioasă prin excelenţă. Latura logică a minţii sale ştia şi acceptase deja, din propriile sale studii, că Iisus, omul din Galileea, fusese exact ceea ce sugera acest termen: un om extraordinar, cu un destin aparte, şi cel mult un profet, aşa cum fusese şi Mahomed, omul din Mecca, şase sute de ani mai târziu.

Principalul lucru pe care îl descoperise era însă altul, şi anume că acest războinic enigmatic, înveşmântat în negru, în ciudata sa cămaşă de zale, care ar fi trebuit să-i fie, după toate criteriile cunoscute lui, un duşman, îi devenise în numai câteva zile un prieten mai apropiat decât toţi cei pe care îi întâlnise de când plecase de acasă, cu ani în urmă. Şi de aceea nu era deloc pregătit şi nu se aştepta ca, odată ajunşi în apropierea zidurilor Ierusalimului, Hassan să se oprească, să-l elibereze de promisiunea că nu va încerca să fugă şi să-l trimită mai departe singur, în vreme ce el dispăru în deşert. Când încercase să protesteze, Hassan se mulţumise să surâdă şi să-şi rotească mâna în aer, de sus în jos. *Uită-te la mine,* spunea gestul lui, *sunt un războinic al deşertului, un sarazin. Nu aş supravieţui nici o zi dacă aş intra în oraş.*

De St Clair nu-l putea contrazice, ştiind bine că nu i-ar fi putut oferi nici protecţie, nici garanţia siguranţei ori a imunităţii împotriva unui atac din partea primei persoane care le-ar fi ieşit în cale. El însuşi, dacă l-ar fi întâlnit pe Hassan cu numai câteva zile înainte şi l-ar fi văzut astfel înveşmântat – o întruchipare evidentă a ameninţărilor la adresa regatului franc – şi-ar fi scos imediat sabia din teacă şi s-ar fi repezit asupra lui. Aşa se face însă că în cele din urmă cei doi îşi luară la revedere şi se despărţiră, Hassan întorcându-se în deşert, iar de St Clair mergând mai departe, pentru a-şi căuta confraţii pe Muntele Templului, plin de umilinţă.

Era conştient, fiindcă discutase pe larg despre acest lucru

cu necredinciosul Hassan într-o noapte, lângă focul aprins cu bălegar de cămilă, că fusese cât pe-aci să-şi piardă sufletul pradă demonului disperării, ale cărui ravagii erau la fel de cumplite pentru musulmani ca şi pentru francii creştini. Acum, ştiind cât de aproape fusese de a pierde tot ce preţuise în viaţă, era pregătit să se întoarcă şi să-şi mărturisească toate slăbiciunile. Unicul său regret, îşi dădu el seama în vreme ce călărea spre zidurile oraşului, era acela că-şi pierduse noul prieten; ar fi fost uluit să ştie însă că trecuse de multe ori şi va continua să treacă şi în viitor la numai câţiva paşi distanţă de locuinţa lui Hassan din oraş, căci chiar dacă s-ar fi întâlnit faţă în faţă cu negustorul de cai, nu i-ar fi trecut niciodată prin minte că acesta era unul şi acelaşi cu aristocraticul războinic şiit.

Întoarcerea lui la grajduri nu stârni nici pe departe atâta agitaţie ca prima revenire, după ce fusese răpit. Confraţii erau bucuroşi să-l vadă şi nu ascunseră acest lucru, dar de St Clair era pe deplin conştient, încă din primele clipe ale revederii, că între el şi ei se căscase un hău. Fără îndoială că erau curioşi să ştie ce i se întâmplase şi unde anume fusese, dar la fel de limpede era şi faptul că nici unul nu ştia cum anume să-l trateze sau ce să-i spună. Nimeni nu pomeni nimic despre lipsa armelor sale, iar lui acest fapt i se părea incredibil, fiindcă unul singur era adevărul care guverna viaţa lor aici, în Outremer, şi anume că nimeni nu se putea aştepta să supravieţuiască în deşert neînarmat. La început acest lucru îl amuză, dar apoi începu să se simtă stânjenit şi, în mai puţin de o oră, deja nu mai vorbea cu nimeni şi îşi vedea de sentimentele sale rănite într-o tăcere plină de ciudă.

Mai târziu în aceeaşi seară, cei doi fraţi seniori, Godefroi de St Omer şi Hugues de Payens, îl chemară la ei şi, când intră în încăperea documentelor din partea din spate a grajdurilor, îi găsi aşteptându-l, cu chipurile lipsite de orice expresie. Discuţiile care urmară se transformară rapid într-un soi de monolog greoi, până în clipa în care de St Clair îşi dădu seama că ruşinea vagă pe care o resimţea îl făcea să afişeze o aroganţă încăpăţânată, fără nici o justificare.

Cei doi care îl chestionau aveau doar intenţii bune în ceea ce-l privea; nu se îndoia câtuşi de puţin de acest lucru. Nu erau doi preoţi cu atitudini dezaprobatoare, încercând să-l

condamne pentru josnicie morală, şi nici confesori aşteptând de la el penitenţă. Erau cavaleri şi soldaţi, deschişi şi oneşti în relaţiile cu toţi ceilalţi, fraţii lui în cadrul ordinului, sincer preocupaţi de bunăstarea lui fizică şi mentală şi încrezători în faptul că, om de onoare fiind, supus aceluiaşi cod de comportament ca şi ei, va putea soluţiona orice dilemă morală în care s-ar afla cât mai eficient posibil şi fără a le aduce prejudicii lor sau ordinului.

De St Omer începuse deja să-l întrebe altceva, considerând că întrebarea precedentă va fi ignorată la fel ca toate celelalte de până atunci, când de St Clair ridică o mână, oprindu-l, şi începu să povestească în detaliu tot ce i se întâmplase în ultima vreme, începând cu găsirea pietrei albastre şi lăsând la o parte doar identitatea femeii pe care o recunoscuse în visele lui şi care declanşase întregul lanţ de evenimente care urmase. În afară de asta, nu ascunse absolut nimic şi nici nu încercă să disimuleze faptul că se considera vinovat fiindcă încălcase toate cele trei jurăminte depuse şi că plecase în căutarea morţii, sperând să-şi poată ispăşi păcatele într-o formă oarecare de martiriu. Povesti cum fusese luat prizonier şi apoi salvat şi eliberat de şiitul Hassan.

Din clipa în care de St Clair începuse să vorbească, de St Omer, care nu ştiuse nimic despre visele şi suferinţele cauzate de succubus, rămăsese cu gura căscată şi ochii mari de uimire. Hugues asculta şi el tăcut, la fel de captivat ca tovarăşul său, însă din motive diferite. Pe el nu-l mirau dezvăluirile lui de St Clair cu privire la jurămintele încălcate, fiindcă bănuise că se întâmplase ceva de acest gen, ceva legat de femeia din visele tânărului cavaler şi de îndelungata şi neobişnuita lui izolare în tunelurile din Muntele Templului, fiindcă ştia că, dintre toţi, de St Clair fusese cel mai obişnuit cu libertatea de a patrula drumurile şi de a-şi petrece mare parte din timp sub cerul liber.

Lui mai interesantă i se părea partea referitoare la războinicul şiit; din momentul în care de St Clair menţionase că un „prieten” anonim l-ar fi trimis pe şiit în căutarea lui, în minte îi apăruse figura prinţesei Alice şi cuvintele ei când se întâlniseră, şi anume că va trimite un prieten musulman în căutarea tânărului cavaler. Auzise zvonuri că Alice avea cunoştinţe şi prieteni printre nomazii din deşert, însă nu putuse să creadă că relaţiile ei ar fi fost atât de vaste pentru a-i

permite, la vârsta ei atât de tânără, să-şi extindă puterea în sălbăticia deşertului şi să-şi atragă supunerea unui bărbat formidabil ca acest războinic Hassan. Dar spusele lui de St Clair indicau că o persoană făcuse exact acest lucru, iar Hugues de Payens nu ştia despre cine altcineva ar putea fi vorba. Nu-i spuse cavalerului nimic despre aceste bănuieli ale lui, mărginindu-se să-l întrebe dacă avea cumva idee cine ar fi putut fi acest „prieten” misterios; de St Clair clătină din cap, iar de Payens nu mai spuse nimic altceva.

Când tânărul călugăr-cavaler îşi sfârşi relatarea, ceilalţi doi rămaseră o vreme tăcuţi, cugetând la cele auzite, şi în final de Payens replică:

— Ei bine, frate Étienne, este limpede că ai fost în pragul disperării, dar că i-ai supravieţuit şi ai depăşit-o. Asta e bine. În privinţa conştiinţei tale şi a îndoielilor referitoare la păcatele pe care crezi că le-ai comis, eu unul nu pot spune nimic, decât că, după părerea mea, nu ai încălcat în mod irevocabil nici unul dintre legămintele făcute. Din cele ce ne-ai povestit, eu identific momente de slăbiciune, poate chiar o lipsă de judecată, dar nicidecum nesupunere ori rebeliune voite. Fireşte însă, acesta nu este domeniul meu, deci nu pot face aprecieri fondate. Eu ţi-aş sugera să te duci încă o dată la patriarh. El îţi poate oferi cele mai bune sfaturi cu privire la ceea ce te tulbură. Mâine voi avea treabă în apropiere de reşedinţa lui, aşa că voi trece pe la el şi-l voi întreba dacă te poate primi din nou, şi când anume.

— Patriarhul nu-i aici, Hugues, interveni de St Omer pe un ton scăzut. A plecat ieri spre Antiohia şi va lipsi o lună, îţi aminteşti? L-am văzut amândoi plecând.

Hugues de Payens ridică ochii spre cer şi-şi împreună mâinile a rugăciune.

— Iată încă un exemplu, bunule Dumnezeu, al tiraniei vârstei! Am prea multe lucruri pe cap zilele astea. Înseamnă că va trebui să mai aştepţi, frate Étienne. Îndată ce patriarhul se va întoarce, voi face aranjamentele pentru a te duce la el; vremea va trece repede până atunci. Şi îţi promit că nu te vei plictisi. Deocamdată însă – adăugă el privind scurt spre de St Omer – dacă piatra aceea albastră continuă să te frământe, cum mi se pare că o face, rezolvarea este simplă. Las-o în păstrare fratelui Godefroi aici de faţă şi nu vom mai rosti nici un cuvânt despre ea. Alungă-ţi din minte orice gând de

vinovăţie în privinţa ei şi rămâi aici, printre fraţii tăi. Ai lipsit vreme îndelungată. Spune-le unde ai fost, povesteşte-le prin ce ai trecut, căci chiar dacă ei nu te vor întreba nimic, vor vrea să ştie. Acum du-te în pace şi nu te mai frământa până ce luna aceasta se va scurge şi vei putea vorbi cu Warmund de Picquigny.

3

Se dovedi că Hugues de Payens avea dreptate, fiindcă luna se scurse înainte chiar ca de St Clair să fi avut timp să se gândească la trecerea timpului, atât de ocupat era de la întoarcerea sa. Îşi petrecea mare parte a timpului în tuneluri, muncind din greu alături de confraţii săi, iar în rest se ruga şi studia enigmaticele hărţi ale labirintului subteran, pe care le primiseră din Franţa. Acestea erau păstrate într-un cufăr în încăperea documentelor, iar lui i se păreau fascinante, fiindcă lucrările pe care le înfăţişau păreau uriaşe şi complexe, însă nici unul dintre tunelurile descoperite de cavaleri nu fusese identificat pe hărţi.

Într-o zi, în vreme ce era adânc cufundat în examinarea unei hărţi, André de Montbard îl întrerupse pentru a-i spune că era aşteptat la Warmund de Picquigny cât mai curând. Cum aştepta această invitaţie, de St Clair plecă imediat spre palatul arhiepiscopului. Se prezentă în faţa gărzilor de la intrarea principală, iar unul dintre funcţionarii patriarhului îl conduse printr-un labirint de coridoare şi încăperi pe care nu şi le reamintea deloc de la vizitele sale anterioare în palat. Dar nu se îngrijoră din cauza acestui lucru, spunându-şi că, probabil, patriarhul avea propriile sale motive pentru a se afla în ziua aceea acolo unde voia.

Funcţionarul îl conduse spre capătul unei galerii largi despre care de St Clair îşi amintea că duce la apartamentele personale ale arhiepiscopului, recunoscând o splendidă tapiserie. Trecură însă de ea şi merseră mai departe, într-o încăpere cu plafonul înalt şi pereţii din piatră, cu pardoseala pavată cu dale şi ferestre mici, aşezate sus, prin care intra un val de aer rece şi umed ce-i amintea mai degrabă de zona de nord din Anjou decât de Outremer. Funcţionarul îi făcu un semn nu tocmai prietenesc spre un scaun cu spătarul înalt şi se

retrase, lăsându-l să aştepte singur.

După aproape o jumătate de oră, vreme în care pierduse deja bătălia pe care o dusese pentru a-şi înfrâna nerăbdarea, uşa grea din spatele său se deschise, iar el se ridică în picioare, întorcându-se pentru a-l saluta pe patriarh. Dar nu Warmund de Picquigny se apropie de el, ci un bărbat pe care şi-l amintea de la vizita sa anterioară ca fiind secretarul particular al acestuia, un episcop al cărui nume îi scăpa. Înclină uşor capul, aşteptându-se să audă că arhiepiscopul fusese reţinut şi nu putea veni la întrevederea programată, aşa că fu luat prin surprindere când celălalt îl fixă cu o privire aspră, încruntată, şi-i făcu semn să se aşeze la loc, fără un cuvânt de întâmpinare sau de bun-venit. De St Clair se lăsă în scaun, încleştându-şi o mână pe braţul lui şi cu cealaltă aranjându-şi pumnalul la cingătoare.

Episcopul se aşeză la masa de lângă vatra goală şi începu să studieze un document pe care-l adusese cu el, lăsându-l încă o dată pe de St Clair să aştepte în tăcere. Prelatul continuă să citească o vreme încruntându-se cu preţiozitate, după părerea cavalerului, şi exact când de St Clair se pregătea să se ridice şi să plece revoltat de un asemenea tratament, episcopul oftă audibil, azvârli documentul, care se strânse imediat sul, şi privi spre tânărul cavaler, masându-şi şaua nasului între arătător şi degetul mare.

— Étienne de St Clair, spuse el, ştii cine sunt eu?

De St Clair îşi înghiţi reproşul care-i stătea pe limbă, dar refuză să se lase intimidat de un cleric, indiferent de rangul acestuia, aşa că se mulţumi să ridice din umeri.

— Un episcop?

— Sunt Odo de St Florent, episcop de Fontainebleau, secretarul personal al monseniorului Warmund, arhiepiscop şi patriarh al Ierusalimului.

Acestea fiind zise, tăcu şi aşteptă, probabil pentru a vedea ce efect avuseseră cuvintele lui; de St Clair rămase neclintit câteva clipe şi apoi încuviinţă cu o mişcare scurtă a capului.

— Înţeleg.

— Patriarhul m-a împuternicit să te interoghez în numele său, dat fiind că îndatoririle nu-i lasă nici timpul, nici prilejul de a se ocupa domnia sa însuşi de această chestiune.

— Ce chestiune?

Odo îl fulgeră cu o privire încruntată.

— Mi te vei adresa cu „monseniore episcop” şi nu vei vorbi neîntrebat.

— Ce chestiune, monsenior Odo? Nu ştiu despre ce vorbiţi.

— Asta, replică prelatul arătând cu mâna sulul de pergament de pe masă. Chestiunea pe care o investigăm.

De St Clair era nedumerit de situaţia în care se afla, însă nu atât de deconcertat pe cât bănuise Odo că va fi. Ştia că nu greşise cu nimic... cel puţin cu nimic care să necesite un interogatoriu din partea lui Odo de Fontainebleau sau a oricărui alt om al Bisericii, incluzându-l aici şi pe patriarh. Confesiunea şi iertarea păcatelor erau ceva între omul în cauză, Dumnezeul lui şi preotul care servea ca mijlocitor, dar el unul nu făcuse nimic care să merite un asemenea tratament. Şi totuşi... Nesigur pe el însuşi, se rezemă de spătarul scaunului.

— Ce anume investigaţi? Spuneţi-mi ce doriţi să ştiţi.

— Este o problemă care are de-a face cu răpirea ta de acum câteva luni şi cu dispariţia aceasta, mai recentă. Patriarhul a constatat că există unele neconcordanţe şi nepotriveli în ceea ce le-ai spus superiorilor tăi şi ceea ce au aflat ei din alte surse. Iar acum eu vreau să aud din nou detaliile corespunzătoare, astfel încât amândoi, Eminenţa Sa şi cu mine, să putem ajunge la o concluzie în privinţa sincerităţii tale – sau a lipsei ei – în această afacere absurdă.

— Ce vreţi să spuneţi prin „absurdă”?

Vocea lui de St Clair avusese un ton îngheţat şi Odo zvâcni de parcă ar fi fost pălmuit.

— Cum îndrăzneşti să-mi pui mie întrebări?! Eşti insolent! Aminteşte-ţi cine sunt şi nu mă sili să-ţi împrospătez memoria. Acesta, adăugă el ridicând de la piept crucea episcopală grea, bătută cu pietre preţioase, este un simbol al poziţiei pe care o reprezint şi ai face bine să nu uiţi asta. Iar tu eşti un biet călugăraş dintr-o mică şi obscură confrerie monahală. Prin urmare, mi te vei adresa cu respectul care mi se cuvine.

De St Clair se aşeză mai bine în scaun şi se aplecă înainte, trecându-şi în mod intenţionat degetul mare peste mânerul pumnalului de la brâu, împingându-l în faţă.

— Da, monseniore, replică el încet, uneori cu toţii avem nevoie de simboluri care să ne reamintească nouă şi celorlalţi ceea ce suntem şi ce anume reprezentăm. Văzând ochii lui Odo

căscându-se larg, continuă mulţumit că mesajul ajunsese la ţintă: Aproape că m-aţi acuzat că i-am minţit pe patriarh şi pe confraţii mei, şi de aceea solicit să mi se acorde un privilegiu în două calităţi, aceea de cavaler şi de călugăr: vreau să discut această chestiune cu superiorii mei din ordin şi doresc să vorbesc din nou cu însuşi patriarhul.

Urmă o lungă tăcere, la finele căreia Odo întrebă:

— Din nou? Doreşti să vorbeşti *din nou* cu patriarhul?

— Fireşte că da, aşa cum aţi dori şi domnia voastră dacă aţi fi în locul meu. Când am vorbit ultima dată cu magistrul Warmund, la îndemnul superiorului meu, fratele Hugues de Payens, înălţimea sa mi-a ascultat cu bunăvoinţă mărturisirile în exact această privinţă despre care spuneţi că acum îl tulbură, şi m-a găsit fără nici o vină. Am plecat în ziua aceea de la domnia sa liber de orice vinovăţie. Prin urmare, dacă doreşte să mă chestioneze în continuare pe această temă, îmi voi recunoaşte surprinderea, dar mă voi supune autorităţii sale, şi o voi face în faţa sa. După o scurtă aşteptare, timp în care celălalt nu spuse nimic, de St Clair întrebă: Nu ştiaţi asta? Patriarhul nu v-a spus nimic?

Odo izbuti să-şi păstreze chipul lipsit de orice expresie, dar în ochi i se citea panica şi deruta, iar de St Clair îşi dădu imediat seama că episcopul minţise; oricare ar fi fost scopul acestei discuţii, el nu avea nimic de-a face cu Warmund de Picquigny. Odo fusese demascat şi acum, în vreme ce-şi căuta cu febrilitate cuvintele prin care să se impună din nou, veni rândul lui de St Clair să se încrunte, şi o făcu plin de aplomb, lăsându-se pe spate în scaunul inconfortabil şi încrucişându-şi braţele la piept, aşteptând ca Odo de Fontainebleau să vorbească.

Episcopul nu se grăbea însă, pur şi simplu fiindcă nu ştia ce să spună. Era conştient că greşise şi îşi distrusese orice credibilitate şi nu avea nici cea mai vagă idee cum anume să continue, fiindcă orice ar fi încercat acum, omul din faţa lui va refuza să-l asculte, iar el, cu ochii la pumnalul pe care acesta îl avea la brâu, nu voia să-l împingă prea departe. Alice, pe de altă parte, va spumega când va auzi de un asemenea eşec, după ce-l învăţase ce întrebări să-i pună. Salvarea îi veni însă tot de la de St Clair, care i se adresă pe un ton în care nu se citea nimic, decât curtoazie:

— Propun, monseniore, să începem din nou această întrevedere. Este evident că m-aţi adus aici sub un pretext fals, sperând să câştigaţi un avantaj intimidându-mă în cursul interogatoriului. Nu are rost să protestaţi, monseniore, ştiu că am dreptate. Nu-mi dau seama ce anume doreaţi, însă nu am nimic de ascuns şi mărturisesc că sunt curios să aflu ce aşteptaţi de la mine, aşa că, dacă doriţi să începem din nou, putem s-o facem.

Odo rămase tăcut, privindu-l pe tânărul cavaler printre pleoapele strânse; furia fierbea în el sugrumându-l, însă avu grijă să nu lase nimic să i se citească pe chip. Ştia că i se oferă o cale de ieşire, dar încă nu putea s-o vadă clar, să distingă drumul pe care o va apuca. Şi în cele din urmă îşi dădu seama că Alice însăşi era cea mai potrivită pentru a dezlega această şaradă.

— Există o... o doamnă, începu el. O doamnă pe care o cunosc, foarte bogată şi foarte influentă, care doreşte să te întâlnească, pentru a discuta chestiuni de interes reciproc.

— Asta ar fi imposibil, fiindcă sunt călugăr. Nu poate exista un interes reciproc între mine şi o femeie, oricine ar fi ea.

De St Clair îşi dăduse imediat seama cine era femeia, fiindcă îşi amintea clar spusele lui de Payens, când îl zărise el pentru prima dată pe Odo, că episcopul petrecea mult timp în compania celei de-a doua fiice a regelui. Atunci i se păruse că de fapt înţelesul acelui comentariu era „petrece *prea mult* timp”, însă nu vedea acum de ce ar rosti el numele prinţesei. Odo clătină din cap.

— Crede-mă, frate Étienne, nu trebuie să-ţi faci scrupule din cauza a ceea ce se cuvine şi ce nu. Doamna la care mă refer este...

— Ştiu exact la care doamnă vă referiţi, monseniore, dar nici chiar o prinţesă regală nu poate fi scutită de legile Domnului. Şi sunt surprins să vă aud sugerând altceva.

Pentru a doua oară în timpul scurtei lor întrevederi, Odo rămase cu gura căscată, încremenit, iar de St Clair îşi dădu seama că spusese, poate, prea mult. În mod evident episcopul nu ştia nimic despre răpirea lui, iar el, ca un simplu călugăr cum pretindea a fi, nu avea motive pentru o replică atât de tăioasă. Dar continuă fără a-i da lui Odo timp să-şi recapete prezenţa de spirit, amintind de rarele momente în care o

întâlnise pe prinţesă în public şi explicând, cu un zâmbet spăşit care i se păru lui însuşi la fel de fals ca o mască de lemn, că pur şi simplu nu ştia de ce-i venise în minte numele prinţesei; episcopul menţionase o femeie bogată şi influentă, iar prinţesa şi mama ei erau singurele doamne creştine de acest fel pe care el unul le văzuse de când sosise în Ierusalim. Şi de fapt, adăugă el timid, pentru a recunoaşte adevărul deplin, prinţesa era singura femeie de rang înalt pe care o întâlnise de când îşi părăsise căminul din Franţa, în copilărie, pentru a se pune în slujba seniorului său. De aceea, doar numele ei îi venise în minte când Odo spusese că era vorba despre o doamnă influentă, şi presupusese… Aici de St Clair lăsă vocea să i se stingă şi murmură că nu-şi putea imagina ce ar putea dori doamna aceea să discute cu el, un simplu călugăr-cavaler nespălat.

Episcopul se încruntă şi apoi încuviinţă, prea preocupat să-şi salveze propria situaţie pentru a mai fi suspicios cu privire la motivele celuilalt. Dregându-şi glasul şi adoptând cel mai autoritar ton, începu să vorbească în cuvinte sobre şi măsurate, rostite însă într-un stil pompos şi neconvingător.

— Îţi înţeleg nedumerirea, frate Étienne, dar poate vei fi liniştit aflând că nu există nimic personal în dorinţa acestei doamne de a-ţi vorbi. Ba chiar dimpotrivă, prinţesa are o deplină încredere în onoarea, în integritatea şi în bunele dumitale intenţii.

De St Clair se minună văzând abilitatea cu care episcopul putea spune ceva într-o clipă, pentru ca în următoarea să se întoarcă la polul opus şi să afirme exact contrariul. Era limpede că prelatul îşi închipuia, pentru simplul motiv că discuta cu un cavaler şi nu cu un cleric educat, că nu avea de-a face cu un om inteligent şi nu trebuia să-şi bată capul cu capacitatea acestuia de a face deosebirea între falsitate şi linguşeală.

— Prinţesa este profund tulburată de anumite… de anumite informaţii care i-au fost aduse la cunoştinţă recent. Eu nu ştiu cu exactitate despre ce este vorba, şi de fapt nu există nimic pe care să-mi pot baza opiniile, decât propriile-mi observaţii asupra prinţesei. Am înţeles însă, din ceea ce am văzut şi am auzit, că se petrec lucruri ciudate… dar *neprecizate,* în grajdurile de pe Muntele Templului. Bănuiesc că ar fi ceva în legătură cu fundaţiile, deşi nu ştiu ce ar putea însemna asta.

Dar orice ar fi, prinţesa Alice se află într-o dilemă care necesită o soluţionare urgentă. Dorinţa ei firească, şi de fapt îndatorirea filială, este aceea de a-i prezenta aceste date tatălui ei, regele, însă datorită respectului pe care i-l poartă superiorului domniei tale, fratele Hugues, şi domniei tale însuţi, nu vrea să facă acest pas înainte de a încerca ea însăşi să afle mai multe, conştientă fiind că asemenea informaţii, firave şi anonime aşa cum sunt, ar putea provoca numeroase neplăceri pentru dumneata şi fraţii domniei tale, fără nici un rost. De aceea, mi-a cerut mie să te întreb, în loc să te trimit direct în faţa ei. Din păcate însă, cum nu cunosc datele acestei chestiuni, am ales o cale – îmi dau seama acum – incorectă şi necuvenită. Ar fi fost mai bine să vorbesc deschis cu domnia ta de la bun început.

— Da, replică de St Clair pe on ton pe atât de sec pe cât de dulceag fusese cel al episcopului, dar, cum nu mai adăugă nimic altceva, Odo ezită o clipă, apoi continuă repede:

— Da, într-adevăr… Eşti de acord să vii acum cu mine şi să potoleşti astfel temerile prinţesei în această privinţă?

De St Clair îşi duse mâna la gură, în vreme ce gândurile i se învălmăşeau în minte. Faptul că Odo amintise de fundaţii îl descumpănise. Cu orice altceva s-ar fi putut descurca, fiindcă se ştia bine că toată lumea era interesată de ciudaţii călugări-cavaleri de pe Muntele Templului şi de viaţa lor bizară din grajduri, dar aluzia directă la fundaţii era îngrijorătoare. O întâlnire faţă-n faţă cu Alice ar fi fost interesantă, dacă ar fi avut la dispoziţie suficient timp pentru a se pregăti înainte, fiindcă se gândise profund la ea în ultimele zile petrecute în deşert alături de Hassan – la ea şi la ceea ce reprezenta ea pentru viaţa lui în viitor. Visele care îl bântuiseră erau acum o amintire; din noaptea în care înţelesese adevărul şi fugise din Ierusalim, nu le mai avusese niciodată. De aceea simţea, cu un mic grad de încredere, că ar putea să-şi înfrunte temerile printr-o confruntare cu Alice. Era însă un grad de încredere foarte mic, şi în ultimele zile recunoscuse acest lucru de multe ori, cu neplăcere, faţă de el însuşi. Şi totuşi, era dispus să accepte o ultimă întrevedere cu prinţesa.

Dar aluzia neaşteptată la fundaţii şi la templu îi alungase din minte aceste idei şi adusese în loc temeri de pericol, trădare şi amestec nedorit. Faptul că Odo pomenise de cel mai bine păzit secret al confreriei îi declanşase în minte toate

alarmele, fiindcă imediat îşi dăduse seama că dacă Alice – şi prin urmare insul din faţa lui – ştia despre activităţile desfăşurate sub grajduri, acest lucru însemna fără umbră de îndoială că cineva, unul dintre confraţii lui, trădase Ordinul Renaşterii şi lumea întreagă risca, în orice clipă, să afle despre misiunea lor. Nici chiar în clipele acestea de panică, de St Clair nu putea crede că trădarea fusese intenţionată. Poate că pur şi simplu unul dintre confraţi dăduse dovadă de neglijenţă. Aceasta era singura explicaţie rezonabilă pe care şi-o putea imagina, fiindcă, în ciuda precauţiilor ample şi meticuloase pe care le luaseră încă de când începuseră să sape, cu ani în urmă, era limpede că activităţile lor fuseseră remarcate, cu suficientă precizie încât să poată fi specificat însuşi locul în care lucrau: *fundaţiile.*

Spre surprinderea lui, cum şi de ce se întâmplase acest lucru nu mai avea importanţă, în faţa dezastruoaselor consecinţe ale faptului că eforturile fraţilor din Ierusalim, depuse în numele Ordinului Renaşterii, riscau să ajungă într-un punct mort, punând în pericol ordinul însuşi.

Doar dacă… – şi aici de St Clair îşi întrerupse gândurile şi-şi adună forţele, încordându-şi muşchii abdomenului –… doar dacă n-o putea el convinge într-un fel sau altul pe prinţesa Alice, şi prin ea pe episcopul Odo, că suspiciunile ei erau nefondate. Perspectiva îl îngrozea, fiindcă ştia cât de jalnic şi de prosteşte se comportase înainte în prezenţa prinţesei; a spera acum cu totul altceva ar fi o nebunie. Şi era mult prea târziu pentru a lăsa chestiunea în seama lui de Payens şi a lui de St Omer; lucrurile avansaseră prea mult pentru a putea spera că ei i-ar putea face faţă prinţesei nepregătiţi, fără a şti de ce informaţii dispunea ea şi cum anume le interpretase. El, cel puţin, avea deja o relaţie cu Alice, aşa jenantă şi degradantă cum fusese ea şi de aceea se gândea – spre propria lui uimire – că ar putea exista o speranţă, un miracol, prin care să poată, în ciuda tuturor aşteptărilor, să exploateze această relaţie cu ea şi să-i spulbere suspiciunile, cel puţin atâta vreme cât le-ar fi fost necesar lui de Payens şi lui de St Omer să pună la punct o strategie, în funcţie de ceea ce le va putea dezvălui el. Pur şi simplu trebuia să încerce, să se confrunte cu Alice şi s-o înfrunte, indiferent de ce se va întâmpla pe urmă cu el şi cu nou-afirmatul său legământ de castitate. Clătină din cap, uluit,

la gândul că această ultimă întrevedere cu femeia care îl răpise, îl ţinuse prizonier şi se destrăbălase cu el avea să fie probabil cea mai importantă din întreaga istorie a Ordinului Renaşterii în Sion.

— Foarte bine, spuse cu glas tare. Să mergem la prinţesă.

4

De St Clair stătea singur în anticameră, privind în gol la tapiseria ce acoperea un perete şi înfăţişa o vânătoare de cerbi într-o pădure de undeva din creştinătate. Stomacul îi chiorăia enervant şi valuri de acid îi urcau în gâtlej. Nu ştia cât timp trecuse de când episcopul Odo îl condusese în această încăpere şi închisese uşa în urma lui, ducându-se să o caute pe Alice. De atunci, examinase fiece detaliu al tapiseriei – singura decoraţiune din cameră, în afara câtorva piese de mobilier urâte – şi decisese imediat că era o compoziţie stângace şi prost lucrată; cu toate că ochii îi zăboveau tot la ea, gândurile i se îndreptau în altă parte.

De asemenea, pentru prima dată de când se ştia, conştientiza în mod acut faptul că nu era *curat,* iar acest lucru îl tulbura puternic, fiindcă pentru un bărbat ca el curăţenia nu era o preocupare normală. Mai bine zis, curăţenia în sensul spălării pentru a nu duhni şi a-i deranja astfel pe cei din jur era considerată de unii o slăbiciune aproape la fel de mare ca efeminarea, şi de alţii un păcat şi o dovadă de hedonism. Nu se mai spălase din ziua aceea, la adăpătoarea din deşertul sirian, unde îl găsise Hassan, iar atunci o făcuse numai pentru că musulmanul refuzase să-i împrumute ceva de îmbrăcat până ce nu-şi dădea jos stratul de jeg de pe corp – praf, nisip şi excremente adunate pe pielea lui în timpul captivităţii. Asta se întâmplase însă cu numai câteva săptămâni în urmă şi, călugăr fiind, nimeni nu se aştepta să se spele de mai mult de două, trei ori pe an.

Ştia însă că disconfortul pe care îl resimţea acum era cauzat de faptul că o cunoştea pe Alice şi-i ştia obiceiurile. Îşi amintea că prinţesei îi plăcea să se îmbăieze şi că de mică obişnuia să se spele. Fusese crescută de servitori în casa părinţilor ei din Edessa şi, aşa cum se întâmpla adesea cu copiii mici, aceştia o răsfăţaseră, având grijă să-i pună la dispoziţie cele mai bune

lucruri pe care i le putea oferi viaţa. Servitorii fuseseră de rase diferite, din cele mai variate triburi şi naţionalităţi, însă toţi musulmani, şi îi instilaseră în minte dragostea pentru curăţenie, încurajând-o să folosească splendidele băi pe care romanii le construiseră în oraş cu secole în urmă şi frecventate de atunci de arabi. Aşa se face că Alice crescuse ca o roză parfumată în mijlocul bărbaţilor care duhneau, iar de St Clair ştia – fiindcă îşi amintea acum spusele ei – că refuza să accepte în preajmă persoane murdare. Chiar şi paznicii ei erau curaţi şi plăcut mirositori, deşi nu acceptau cu nici un chip să fie parfumaţi.

Gândurile îi fură întrerupte când uşa se deschise şi episcopul Odo îşi făcu apariţia, însoţit de însăşi prinţesa care se opri în mod dramatic în prag şi-l privi întrebător, ţinându-şi bărbia ridicată şi o sprânceană arcuită, cu o expresie de nepătruns pe chip. Purta o rochie strălucitoare, din cel mai frumos material pe care îl văzuse el vreodată, atât de fin şi de diafan, încât părea o ceaţă. Era de un purpuriu-palid – de St Clair îşi spuse că mai văzuse culoarea aceasta undeva, la o floare, dar nu-şi amintea nici unde, nici când – iar pe dedesubt avea un alt veşmânt, dintr-o ţesătură mai groasă, de un roz-aprins. Prinţesa se opri un moment în prag, moment care lui i se păru o veşnicie, fiindcă nu-i veni în minte nici un cuvânt de întâmpinare şi simţi cum faţa şi gâtul încep să i se înroşească.

— Pe viaţa mea, *chiar este* gloriosul frate Étienne în carne şi oase! Mărturisesc că sunt deopotrivă flatată şi încântată, şi parcă nu-mi vine să cred. Când monseniorul episcop mi-a spus că ai venit să mă vizitezi, m-am gândit că trebuie să fie o greşeală, căci se zice că doar sfioasa vulpe a deşertului e mai retrasă şi mai greu de văzut decât acest nobil călugăr-cavaler… deşi am înţeles că vulpea nu se pricepe tot atât de bine să se facă nevăzută, oricât de tare ar fugi.

În privirea sau pe faţa ei nu se zărea nici urmă de umor, dar el ştia că îl tachinează, referindu-se la ziua în care se întâlniseră în piaţă, iar obrajii i se înroşiră şi mai tare.

— Ei bine, frate Étienne, nu ai nici un cuvânt de salut pentru mine? Nici o mârâială sobră care să mă pună la locul meu?

De St Clair îşi drese glasul şi în clipa aceea îi veni în minte o imagine din anii trecuţi, când asistase la prima întâlnire dintre un văr al său şi cea care avea să-i devină mai apoi soţie.

— Îmi pare bine să vă văd din nou, doamnă, replică el calm, repetând cuvintele vărului său. Prezenţa voastră face să pălească însuşi soarele dimineţii.

Ei vezi, îşi spuse în sinea lui în vreme ce ochii prinţesei se măreau, uimiţi, *n-a fost chiar atât de greu.* Apoi, cu voce tare, adăugă:

— Monseniorul Odo mi-a spus că vreţi să-mi vorbiţi, aşa că am venit imediat.

— Da, văd şi îţi sunt recunoscătoare. Vino, te rog, însoţeşte-mă.

Se întoarse şi porni spre încăperea pe care o folosea ca sală de primiri, mergând repede, cu spatele drept, urmată de St Clair şi de episcopul Odo. Paznicul înarmat deschise uşa şi rămase în poziţie de drepţi aşteptându-i să intre, dar în prag Alice se opri şi se întoarse spre Odo.

— Mulţumirile mele, monseniore de Fontainebleau. Mi-ai fost de mare ajutor, la fel ca întotdeauna, dar sunt sigură că acum ai alte lucruri de făcut şi nu vreau să te reţin. Te poţi întoarce la treburile domniei tale. Eu şi fratele Étienne avem multe de discutat.

Episcopul încuviinţă, cu chipul ca de piatră, dar după muşchii încordaţi ai bărbiei se vedea că şi-a încleştat dinţii şi că fierbe de mânie; fără îndoială se aşteptase să asiste la conversaţie, iar de St Clair aproape că surâse, dându-şi seama cu încântare că monseniorul Odo de Fontainebleau nu era unul dintre favoriţii prinţesei.

Când episcopul se întoarse şi plecă, tropăind mânios, Alice îşi îndoi un deget spre de St Clair şi intră în încăperile minunat decorate de dincolo de uşă. Înghiţindu-şi nodul din gât, cavalerul o urmă simţindu-i în nări parfumul şi se îndreptă spre scaunul pe care i-l indică ea, dar rămase în picioare, aşteptând să se aşeze ea întâi. Prinţesa zâmbi şi luă loc, iar el făcu la fel, remarcând cu uşurare că îi despărţea acum un spaţiu generos şi că nu-i mai simţea parfumul. Iar acest lucru îi aminti din nou despre mirosul lui, fiindcă îşi dădu seama că Alice se aşezase suficient de departe de el pentru a-i evita izul de nespălat.

Nici unul nu rosti o vorbă atâta vreme cât să numeri zece bătăi de inimă, privindu-se reciproc, dar în cele din urmă prinţesa îşi drese glasul în mod delicat.

— Am fost sinceră când am spus cât sunt de uimită să te

văd, frate Étienne. N-aş fi crezut că vei veni aici.

Ce înseamnă asta? se întrebă el. *Oare vrea să spună că nu se aştepta să vin de bunăvoie? Şi dacă da, se aşteaptă cumva să-mi aduc aminte că am mai fost aici?*

Alice continuă pe acelaşi ton:

— Mi s-a părut că, la fel ca fraţii tăi, preferi să-ţi vezi de treburi retras.

Ştia că trebuie să spună ceva, aşa că se strădui să pară că habar nu avea la ce se referise ea.

— Păi, doamnă, noi suntem călugări, legaţi prin jurăminte sfinte să renunţăm la lume şi la lucrurile lumeşti.

— Vrei să spui la *oamenii* din lume, nu-i aşa, cavalere? Accept faptul că aţi depus nişte jurăminte – pentru moment cel puţin – fiindcă e lucru bine ştiut de toţi, dar Oştenii Săraci ai lui Iisus Hristos sunt un soi diferit de călugări, nu-i aşa? Călugării care luptă şi ucid nu seamănă deloc cu ceilalţi. După mine, acest lucru vă deosebeşte considerabil.

Acceptă, pentru moment, faptul că am depus nişte jurăminte? Habar n-avea ce însemna asta, dar încuviinţă, surprins că tensiunea pe care o resimţise în piept începuse deja să se diminueze.

— Este adevărat, doamnă. Noi suntem deosebiţi, devotaţi unui ţel nou, care n-a mai existat înainte.

— Un ţel lăudabil, nu-i aşa?

El ridică din umeri, bănuind undeva o capcană.

— După părerea patriarhului şi a regelui, tatăl domniei voastre, aşa s-ar zice.

— Da, lăudabil într-adevăr. Să lupţi şi să ucizi oameni în numele lui Dumnezeu şi sub stindardul Său, cu sfidarea limpede – devenită dintr-odată justificabilă – a poruncii Sale clare: „Să nu ucizi."

Capul lui de St Clair zvâcni scurt.

— Spusele domniei voastre, doamnă, sunt neîndoielnice şi aspre. Dar oamenii împotriva cărora luptăm, musulmanii necredincioşi, îl dispreţuiesc pe Dumnezeul nostru şi ar vrea să-L vadă alungat de pe aceste pământuri.

— Ba nu, frate Étienne. Nu-i adevărat. Şi e chiar făţarnic. Nici un musulman pios nu-l dispreţuieşte pe Dumnezeul nostru, fiindcă este acelaşi căruia i se roagă şi el. Musulmanii îl numesc Allah, noi îi spunem Dumnezeu, *le bon Dieu,* bunul

Dumnezeu. Dar este aceeaşi divinitate. Este singura divinitate.

Pe chipul prinţesei se citea o dezaprobare clară şi de St Clair îşi dădu seama că o priveşte îndeaproape, văzând cum ochii i se îngustează cu o pasionată convingere în ceea ce spunea. În lumina timpului petrecut împreună cu Hassan şiitul şi a conversaţiilor cu el, simţi un val de admiraţie pentru pasiunea cu care vorbea. Dar prinţesa încă nu terminase.

— Ura şi uciderile, frate Étienne, din prima clipă în care armatele noastre prea-creştine au pus piciorul pe acest pământ, sub comanda lui Godefroi de Bouillon şi cu binecuvântarea papei de la Roma, toate aceste nelegiuiri au fost făcute în numele Domnului, dar pentru interesele şi înavuţirea celor care se consideră îndreptăţiţi să interpreteze sfânta voinţă a lui Dumnezeu. Iar printre ei se numără şi tatăl meu.

Caracterul neaşteptat al acestei remarci şi ferocitatea cu care fusese rostită îl lăsară pe de St Clair mut de uimire, fiindcă fusese martor, deşi fără voia lui, la o afirmaţie ce i-ar fi atras autorului ei pedeapsa cu moartea, dacă ar fi fost auzită de cineva de la putere. Mai mult decât atât, era o afirmaţie cu care el era pe deplin de acord, iar în entuziasmul lui aproape că recunoscu acest lucru. Deschise gura pentru a vorbi, dar descoperi imediat că nu îndrăznea să scoată un cuvânt şi o închise la loc, repede, năucit de ceea ce tocmai auzise.

De luni întregi credea că femeia din faţa lui era o răsfăţată rea şi egoistă, căreia mintea nu-i stătea decât la dezmăţ şi la plăcerile cărnii, dar în numai câteva clipe ea îi dezvăluise o altă faţetă, nebănuită a firii ei: o patimă arzătoare, combinată cu un dispreţ suveran faţă de puternicii zilei pe care îi cunoştea. Dintr-odată, de St Clair realiză că era depăşit de această confruntare – dacă era cu adevărat o confruntare. Scutură din cap, ca pentru a-şi limpezi mintea, şi făcu o bravă încercare de a schimba subiectul discuţiei, care devenise prea periculos.

— Inima îmi spune că nu vă pot contrazice, doamnă, dar păcatul nu se află în totalitate de o singură parte a baricadei. Oamenii împotriva cărora luptăm eu şi fraţii mei nu sunt musulmani pioşi; sunt oameni fără de Dumnezeu, asasini, bandiţi şi tâlhari, care merită din plin dreptatea pe care o aplicăm atunci când îi prindem. Dacă nişte franci creştini s-ar face vinovaţi de aceleaşi nelegiuiri, nu i-am trata deloc diferit.

Dar bănuiesc că nu acesta este motivul pentru care aţi trimis după mine, deşi s-ar putea să mă înşel. Despre aceasta voiaţi să-mi vorbiţi? Dacă da…

Alice surâse din nou.

— Nu, frate Étienne, nu despre asta voiam să-ţi vorbesc, aşa că te poţi linişti în privinţa vorbelor mele cu iz de trădare. Sunt o fiică îndatoritoare şi îmi iubesc mult tatăl, care îmi este un părinte drept şi indulgent. Doar această calitate a lui regească mi se pare problematică – bărbăţia, masculinitatea, mândria lui bărbătească, spune-i cum vrei. O consider un element al firii lui care îl împiedică să vadă lumea prin ochii unei femei. Şi din moment ce tu eşti un călugăr, retras şi izolat de asemenea lucruri lumeşti, devotat numai plăcerii şi gloriei de a împlini voia adevărată a Domnului, poate că n-am să te includ în această condamnare generală a bărbaţilor.

De St Clair clipi.

— Îi condamnaţi pe *toţi* bărbaţii, doamnă?

— Pe majoritatea, frate Étienne, şi mai cu seamă pe cei alături de care mi-am petrecut cea mai mare parte a vieţii. Cu cât un bărbat devine mai puternic – am constatat eu – cu atât mai puţin plăcută este compania lui, iar cei ce urmăresc activ puterea, cum este admirabilul nostru episcop de Fontainebleau, mi se par absolut intolerabili. Nu-i suport pe cei care jinduiesc puterea, fiindcă toţi îi strivesc sub picioare pe oamenii aflaţi mai prejos decât ei. Alice se întrerupse o clipă, văzând expresia de pe figura lui, apoi continuă: Şi totuşi ştiu, crede-mă, că oamenii obişnuiţi, mărunţi, pot fi la fel de ticăloşi precum cei aşa-zis mai buni decât ei, aşa că te rog să nu-mi înţelegi greşit spusele. Nu vreau să zic decât că sistemul nostru de dependenţă feudală există doar pentru binele celor aflaţi la putere. Iar asta înseamnă, frate Étienne, că există în detrimentul tuturor, fiindcă şi cei de pe culmile puterii se văd adesea distruşi de însuşi faptul că au ajuns acolo. Dacă aş putea, aş schimba această stare de lucruri, dar nu pot. Sunt doar o biată femeie, iar în această lume a bărbaţilor, femeile sunt mai lipsite de putere chiar decât şerbii. Ce s-a întâmplat? Mi se pare că vrei să spui ceva.

— Nu, doamnă. Deloc.

— Foarte bine, atunci, hai să începem cu începutul. Ridică mâinile şi bătu din palme, iar în clipa următoare un bărbat intră

în cameră pe uşa din capăt, apropiindu-se de ea. Ishtar, i se adresă prinţesa, fără a-şi lua însă ochii de la de St Clair, acesta este fratele Étienne, din confreria de la grajdurile de pe Muntele Templului, dar se află astăzi aici ca sieur Étienne de St Clair, pentru a mă ajuta. Condu-l la baie, te rog. Sieur Étienne?

Alice îşi arcuise sprânceana dreaptă, ca un semn de provocare sau din pură curiozitate – de St Clair n-ar fi putut spune de ce, dar nu lăsă nici un gând să i se citească pe faţă în vreme ce cugeta la cele auzite. Se gândise la această chestiune şi înainte de a intra în sala de primiri a prinţesei, ştiind că ea va insista să-l trimită la baie şi fiind de asemenea conştient de pericolele la adresa castităţii sale – deja compromise definitiv. Nu s-ar fi apropiat de el câtă vreme era nespălat şi duhnea, dar odată ce va ieşi din baia fierbinte, curăţat şi parfumat, va avea parte, neîndoielnic, de o cu totul altă primire. Ea nu va mai ezita să-l abordeze, iar el avea prea puţină încredere în propria sa capacitate – sau chiar voinţă – de a rezista în faţa ispitelor ei. Iar de această dată, dacă îi va ceda, nu se va mai pune problema unei lipse de *intenţie* în a păcătui.

Fiindcă se îmbăiase în ultima lună şi deci nu duhnea chiar atât de tare, îşi spusese că ar putea totuşi să-şi respecte legămintele şi să refuze invitaţia ei. Se gândise deja că ar avea şanse să iasă victorios din confruntarea ce avea să urmeze; totul depindea de cât de tare îşi dorea ea cooperarea lui şi de ce informaţii spera să obţină de la el. Acum însă trebuia să ţină seama şi de uluitoarele cuvinte pe care Alice le Bourcq tocmai le spusese. Dacă în aceste condiţii îi refuza rugămintea de a se îmbăia, îşi va atrage ostilitatea ei şi va zădărnici primirea amicală şi deschisă pe care ea i-o făcuse.

Şi apoi venea partea esenţială a chestiunii, fiindcă nu exista nimic mai important – nici pentru el, nici pentru confraţii lui din cadrul Ordinului Renaşterii – decât încercarea de a afla cât mai multe despre ce anume ştia ea şi despre ce spera să descopere. De aceea, merita să-i facă pe plac în privinţa îmbăierii şi apoi, exploatându-i bunăvoinţa generată de această concesie, să obţină de la ea, pe cale amiabilă, cât mai multe informaţii.

De St Clair se ridică fără a spune un cuvânt, iar ea îşi dădu capul pe spate, susţinându-i privirea cu aceeaşi sprânceană ridicată; dacă în expresia ei era într-adevăr ceva anticipativ, îşi zise el, habar nu avea care ar putea fi motivul.

— Îmi amintesc, doamnă.

Nu asta voise să spună. Cuvintele îi ieşiseră din gură înainte de a-şi da măcar seama că i se formaseră în minte, iar acum văzu ochii ei mărindu-se de surprindere, amestecată însă cu altceva… confuzie, poate, sau consternare. Când vorbi însă, în tonul ei nu se citea nici una dintre aceste emoţii.

— Ce anume îţi aminteşti, frate Étienne?

El surâse, uimit de uşurinţa cu care răspunsul îi veni în minte, şi îşi plecă fruntea:

— Ce am auzit. Nicidecum că vă displac bărbaţii, ci că vă displace mirosul bărbaţilor *nespălaţi.*

Ea continuă să-l privească fix câteva clipe, printre pleoape, iar apoi încuviinţă.

— Ai auzit bine, frate Étienne. Acum, du-te cu Ishtar. Iar tu, Ishtar, trimite-o pe Esther la mine, te rog. Voi fi aici când vei fi gata, mai adăugă ea, privind din nou spre de St Clair.

El îl urmă pe bătrânul eunuc printr-un labirint de coridoare şi curţi, între zidurile fostei moschei al-Aqsa, privind în jur în speranţa că va recunoaşte ceva. Nu văzu însă nimic care să-i fie măcar vag familiar, fapt care îi confirmă bănuiala că, în răstimpul prizonieratului aici, abia dacă fusese conştient sau, mai bine zis, abia dacă ştiuse pe ce lume se află. Nici încăperile băii nu-i erau cunoscute, iar acest lucru îl miră şi mai mult, fiindcă printre cele mai persistente amintiri din acea perioadă erau cele ale unor îndelungi şi plăcute ore petrecute în căldura şi desfătarea băilor.

— Nu-mi aduc aminte de locul acesta, spuse el cu glas tare, pentru a-şi exprima nedumerirea fie şi numai faţă de el însuşi.

— Şi de ce ar trebui să vi-l amintiţi? N-aţi mai fost aici niciodată.

De St Clair aproape că uitase de prezenţa eunucului şi nu aşteptase răspuns la cuvintele sale, aşa că avu nevoie de câteva clipe pentru a-şi da seama că Ishtar nu era surprins de această aluzie a lui la faptul că ştia că mai fusese aici înainte.

— Asta înseamnă că mai sunt şi alte băi aici? întrebă el, privindu-l în faţă pe bătrân.

— Ha! izbucni celălalt într-un soi de lătrat, dar de St Clair îşi dădu seama că era amuzat. Aşa zic şi eu! Mai sunt încă şase, toate separate.

— Şi eu pe care am folosit-o?

Ishtar îi întoarse privirea, cu o expresie goală în ochi.

— Astăzi, *ferenghi,* o folosiţi pe aceasta. Ahmed, pe care vi-l voi trimite, va fi maseurul domniei voastre. Eu aştept afară, să vă conduc înapoi când veţi fi gata.

Şi cu o plecăciune, ieşi fără un alt cuvânt.

O oră mai târziu, îmbăiat şi frecţionat, uns şi parfumat, îmbrăcat în veşminte curate, de St Clair intră din nou în sala de primiri a prinţesei şi o găsi alături de câteva dintre femeile ei cufundată într-o activitate ce implica valuri întregi de ţesături şi materiale, întinse pe fiecare suprafaţă disponibilă, într-o explozie de culori vii. Când îl văzu intrând în spatele lui Ishtar, Alice îşi concedie imediat slujnicele, care plecară luând cu ele ţesăturile, şi se ridică pentru a-l întâmpina. De St Clair înclină din cap politicos, dar evită să înceapă o conversaţie; ştia că ea câştigase în privinţa băii şi deci ei îi revenea dreptul de a conduce discuţia. Prinţesa îi făcu semn spre un divan şi se aşeză alături de el, mult mai aproape decât înainte, astfel că parfumul ei îi umplu nările, îi strânse inima şi-i înfierbântă iar sângele.

— Aşa, acum cel puţin mă pot apropia de tine. Se întrerupse, aşteptă o reacţie pe care el izbuti să şi-o reprime şi apoi surâse. Bravo! Mă aşteptam să te retragi, dar văd că abia te-ai clintit. Şi totuşi, bănuiesc că azi eşti chiar mai timid şi mai ferit în preajma femeilor decât erai înainte, frate Étienne, fiindcă deja ai devenit călugăr. Am dreptate?

El îşi strânse buzele, întrebându-se ce avea să mai urmeze, dar încuviinţă.

— Da, doamnă, aveţi dreptate.

— Dar înainte de a-ţi trece prin minte să te faci călugăr, ai fost vreme de mulţi ani cavaler. Şi sunt sigură că în vremurile acelea nu ai dus lipsă de femei.

De St Clair îşi spuse că aceasta nu fusese o întrebare, ci o simplă afirmaţie, aşa că ridică doar din umeri.

— Ei bine?

Şi totuşi, fusese o întrebare, iar prinţesa aştepta de la el un răspuns. Se gândi puţin, apoi replică:

— Mama a murit când eu eram doar un copilaş şi nu am avut nici surori, nici alte rude femei, doamnă. Am crescut într-un cămin mai neobişnuit, în Anglia – o ţară ai cărei oameni încă ne urăsc, privindu-ne ca pe invadatorii normanzi care i-au

cucerit cu cincizeci de ani în urmă. Era un cămin în care nu trăiau femei, dar valorile străvechi erau preţuite, chiar venerate. Educaţia mea s-a bazat pe aceste valori şi a fost mereu supravegheată de un grup de bărbaţi pioşi, înţelepţi şi învăţaţi. Ei m-au învăţat multe lucruri pentru care le-am fost recunoscător peste ani, dar din păcate nici unul dintre ei nu cunoştea femeile, aşa că din acest punct de vedere educaţia mea a fost sever limitată.

De St Clair se opri, uşor încruntat. Era adânc cufundat în gânduri, nefiind conştient că prinţesa îl privea cu atenţie.

— Din fericire pentru mine, reluă el, aveam aptitudinile fireşti ale unui soldat, pe lângă cele de a învăţa, aşa că am devenit repede cavaler. Şi aşa, la o vârstă foarte, foarte tânără, am pornit în lume nerăbdător să lupt pentru toate lucrurile în care fusesem învăţat să cred şi pe care fusesem educat să le preţuiesc. Şi astfel mă tem că a luat sfârşit tinereţea mea. Am constatat în scurt timp că aveam prea puţine în comun cu ceilalţi cavaleri şi chiar mai puţine cu femeile din jurul lor. Primul an petrecut departe de casă, cavaler fiind, a fost o perioadă de revelaţii, toate neplăcute. Am învăţat repede care este deosebirea între lumea ideilor şi a idealurilor în care crescusem şi cea reală, lumea brutalităţii bestiale în care trăiesc cei mai mulţi oameni. Am descoperit că semenii mei cavaleri nu erau deloc aşa cum mi-i închipuisem eu. Aveau doar o spoială de civilizaţie şi doar nişte rudimente de ceea ce fusesem eu învăţat că înseamnă conduită creştină. Am văzut atunci pretutindeni în jurul meu impietate şi nelegiuire: ipocrizie, cinism, venalitate, simonie şi deşănţare fără limite chiar şi în rândul preoţilor şi al clericilor. Nu puteam accepta aşa ceva, dar nici nu puteam condamna cu glas tare, fiindcă n-aş mai fi rezistat nici o lună dacă dezaprobarea mi-ar fi fost cunoscută. Aşa că m-am abţinut şi am încercat să-mi trăiesc viaţa ferit de ceilalţi. M-am retras de bunăvoie în singurătate. Nu mi-am făcut prieteni, nu am cunoscut femei. Singurii tovarăşi îmi erau servitorii. Am luptat mult şi m-am oferit voluntar cu fiecare ocazie, pentru orice muncă, până ce am fost rănit grav şi trimis să mor acasă. Dar chiar şi acolo mi-am urmat propria cale. Şi la scurt timp după aceea am venit aici şi v-am întâlnit pe domnia voastră prima dată.

Văzu că prinţesa îl privea uimită, iar acest lucru nu-l

surprinse, fiindcă el însuşi era uluit. Înainte de a începe să vorbească nu se gândise nici o clipă la ceea ce avea să spună; se pomenise însă apoi răspunzând cu aceeaşi candoare la sinceritatea ei. Alice îşi plecă ochii, privindu-şi mâinile.

— Da, sieur Étienne, îmi amintesc de acea primă întâlnire. Iar acum s-ar putea să ne vedem pentru ultima oară.

— Cum aşa, doamnă?

Simţi o împunsătură de panică, făcând legătura în mintea lui între ceea ce ea tocmai spusese şi motivul pentru care îl chemase aici – informaţiile pe care le aflase.

— Nu peste mult timp voi părăsi Ierusalimul, spuse prinţesa. Urmează să mă căsătoresc cu prinţul Bohemond al Antiohiei, care este pe drum încoace din Italia, pentru a-şi lua tronul în stăpânire şi a-i urma tatălui său.

La început, de St Clair crezu că aceasta era un fel de amânare a ameninţării de a-l seduce, dar îşi dădu seama imediat de adevărata semnificaţie a spuselor ei şi îşi drese glasul.

— Atunci, mă bucur pentru domnia voastră, doamnă. Când este aşteptată sosirea prinţului?

Ea clătină din cap.

— Nimeni nu ştie. Depinde de prea mulţi factori în afară de vreme – care este, desigur, cel mai important dintre toţi. Ar putea sosi într-o săptămână, într-o lună sau în jumătate de an. Un singur lucru ştiu însă sigur: când va veni, ne vom căsători. De aceea erau aici atâtea ţesături şi materiale când ai intrat. Femeile mele muncesc neîntrerupt ca să-mi pregătească veşminte noi. Voi ce faceţi acolo, în grajduri?

De St Clair deschise gura şi o închise din nou, deconcertat de brusca schimbare a subiectului.

— Am primit de ştire că sunteţi, tu şi ceilalţi călugări, implicaţi în ceva acolo, ceva nelegiuit, se pare, şi, cu toate că rapoartele diferă între ele, sunt mulţumită să ştiu ce anume se petrece.

Cuvintele ei răsunau încă în aer, iar de St Clair îşi auzea inima bubuindu-i în piept. Prinţesa îl privea cu atenţie, scrutându-i faţa în încercarea de a-i citi gândurile, iar el, străduindu-se să nu dezvăluie nimic, îşi lăsă capul pe un umăr.

— Vă cer iertare, doamnă, dar nu ştiu… Ce anume credeţi că *se petrece,* după cum aţi zis?

— Săpaţi. Tu şi confraţii tăi săpaţi în pământ, în fundaţii, în căutarea unei comori ascunse acolo cu multă vreme înainte.

— Ce?... Ce v-a făcut să bănuiţi aşa ceva, doamnă? bâigui el, aproape fără suflare.

— Informaţiile primite. Ţi-am spus, am primit rapoarte că acolo se petrece ceva.

— Da, şi nu vreau să vă contrazic, dar aţi spus şi că aceste rapoarte diferă între ele, nu-i aşa, şi că vă bazaţi concluziile pe conţinutul lor.

— Da. Unde vrei să ajungi?

El îşi ridică mâinile.

— Pur şi simplu aş vrea să aud şi eu concluziile la care aţi ajuns. Pot să vă întreb care sunt?

— Am vorbit de o comoară, frate Étienne. Cred că tu şi confraţii tăi aţi obţinut într-un fel oarecare nişte informaţii secrete, foarte vechi probabil, pe care le folosiţi pentru a face o descoperire senzaţională.

De St Clair îngheţă. Gura i se uscase, iar limba i se lipea de cerul gurii în vreme ce cuvintele ei îi răsunau în minte asurzitor. Toată încrederea sa în integritatea confraţilor săi se spulberă şi abia dacă mai auzi cuvintele lui Alice.

— Şi nu pot să interpretez aceste informaţii decât astfel: sunteţi nişte apostaţi, încălcând jurămintele sacre pe care le-aţi depus nu cu multă vreme în urmă, în speranţa că veţi descoperi bogăţii ce aparţin de drept altora. Prinţesa făcu o pauză scurtă, strângând din buze şi privindu-l fix. Ne aflăm în regatul Ierusalimului, frate Étienne. Totul aici, tot ce e pe pământul acesta şi dedesubtul lui, îi aparţine tatălui meu, regele. Comoara pe care o căutaţi este a lui de drept, indiferent unde şi când o veţi găsi, indiferent dacă el ştia sau nu de existenţa ei înainte de a o descoperi voi. Dar bănuiesc că asta nu înseamnă nimic pentru tine şi ai tăi, nu-i aşa? Când veţi găsi aceste bogăţii, această comoară după care săpaţi, aveţi de gând să le ţineţi secrete şi să renunţaţi la toate îndatoririle şi responsabilităţile voastre.

De St Clair abia dacă mai putea gândi logic. Exista un trădător între ei. Cine putea fi? Năucit, începu să treacă în revistă chipurile confraţilor săi, privindu-l pe fiecare cu ochii minţii, încercând să detecteze un semn de slăbiciune, de trădare.

— Răspunde-mi! Nu asta aveţi de gând?

El clipi şi îşi întoarse privirea spre faţa mânioasă a prinţesei.

— Iertaţi-mă, doamnă, dar ce anume credeţi domnia voastră că avem de gând?

— Vreţi să furaţi comoara şi să fugiţi cu ea. Dar eu nu voi permite aşa ceva.

— Să fugim cu ea? Să *fugim* cu ea?! Cu *ce,* doamnă? Suntem călugări, nu tâlhari la drumul mare!

— Ha! Atunci am să-ţi reamintesc ce ai spus cu numai câteva clipe înainte, domnule, când condamnai atrocităţile comise de preoţi. Eu ce ar trebui să fac, să-mi închipui că, în ciuda a ceea ce ştiu acum, călugării sunt altfel?

— Dar noi suntem altfel, doamnă. Nu vă amintiţi? Suntem un ordin monahal nou, deosebit de toate celelalte.

Cu toată mânia ce răzbătuse din tonul său, de St Clair era tot mai confuz, fiindcă singura acuzaţie pe care o auzise până acum se referea la furtul unei comori, a unei comori materiale. Prinţesa nu pomenise nimic de vreo societate secretă, de vreun complot ori de trădare; nu existase nici o aluzie la Ordinul Renaşterii, nici o informaţie de care să se teamă cu adevărat. De fapt, nu existase nimic care să sugereze cât anume ştia ea despre ceea ce se întâmpla cu adevărat în grajduri. Se ridică în picioare şi continuă pe un ton liniştit:

— Spuneţi-mi, vă rog, dacă vreţi, ce anume intenţionaţi să faceţi cu aceste informaţii şi ce aşteptaţi de la mine în privinţa lor.

— Am de gând să vă denunţ activităţile în faţa tatălui meu. Şi de asemenea în faţa patriarhului, fiindcă lui i-au jurat confraţii tăi loialitate – acum încălcată.

— Să ne denunţaţi? Chiar credeţi cu adevărat că punem la cale o trădare?

— Ce altceva aş putea să cred? ripostă ea, privindu-l acuzator. Purtarea voastră nu mi-a lăsat cale de alegere şi propria-mi conştiinţă nu-mi permite să procedez altfel. De când m-am convins ce aveţi de gând, n-am mai putut dormi, temându-mă că voi fi cauza directă a morţii celor nouă călugări care şi-au dovedit eroismul într-un anume fel.

Minţea, de St Clair îşi dădea seama de acest lucru, fiindcă bătea prea multă monedă pe neajutorarea ei. Nu exista nici o îndoială în acest sens. Femeia care îl răpise cu atâta neruşinare

nu era nicidecum genul care să fie copleşit brusc de o criză de conştiinţă ca aceea pe care o invoca ea acum. Aşa că îşi schimbă tactica.

— Numai nouă, doamnă? Cum rămâne cu fraţii sergenţi?

— Nu, ei nu sunt amestecaţi! negă ea cu emfază. Sergenţii sunt nevinovaţi. Ştiu asta fără umbră de dubiu, fiindcă sunt sigură – cum la fel de sigură sunt de perfidia celor nouă cavaleri – că ei nu ştiu nimic despre ceea ce se petrece sub picioarele lor. Vinovăţia este numai a voastră, a cavalerilor – toţi născuţi în familii nobile şi de aceea capabili, prin naştere şi educaţie, să deosebiţi binele de rău chiar înainte de a depune jurămintele monahale. Se opri pentru un moment, fulgerându-l încruntată, apoi reluă: Cum ai putut face aşa ceva, după câte ai realizat şi prin câte ai trecut până acum în viaţă, toate acele lucruri despre care mi-ai vorbit cu amărăciune adineauri?

De St Clair îşi înfrână impulsul de a-i răspunde cu aceeaşi monedă, amintindu-i de purtarea ei anterioară, se întoarse cu spatele şi privi în tăcere în jurul lui, înclinând din cap ca şi când ar fi cântărit spusele ei, apoi oftă şi se aşeză din nou, îndreptându-şi ochii spre ea.

— Spuneţi-mi, atunci, doamnă, dacă pot îndrăzni să întreb. Cum a ajuns la cunoştinţa domniei voastre toată această... cum i-aţi zis?... această activitate nelegiuită?

Îşi dădu seama din privirea ei că nu se aşteptase la această întrebare. Alice contraatacă însă rapid:

— La început?

— Da, încă din primele momente.

— Nu ştiu. Nu ştiu exact. Mi s-a spus că totul a reieşit în urma unor observaţii cu totul nevinovate ale unor negustori locali care aprovizionau garnizoana templului... şi care aduceau la grajduri echipamente şi nutreţ. Ei au remarcat primii că exista o zonă în care niciodată nu le era permis să intre.

— Suntem o comunitate închisă, doamnă. Nimeni din afara ordinului nostru nu are voie să treacă dincolo de spaţiile exterioare.

— Eu nu ştiu nimic despre asta, fiindcă n-am fost acolo, dar aşa mi s-a spus, de unele persoane de încredere. S-a observat că există o uşă încuiată şi păzită, pe care nimănui nu-i este permis să intre, cu excepţia călugărilor-cavaleri.

— Este adevărat. Această uşă există. E intrarea în capela şi

în dormitoarele noastre. Nimeni nu poate intra acolo, decât confraţii.

— Aha. Ei bine, s-a observat acest lucru şi mi-a fost adus la cunoştinţă nu mult timp după aceea. La început n-am vrut să cred nimic din ceea ce mi s-a spus şi de aceea, cunoscându-mi îndatoririle faţă de tatăl meu, mi-am trimis propriii mei oameni să vadă despre ce este vorba şi să-mi spună.

— Înţeleg. Şi ce v-au spus?

— Că au văzut… lucruri inexplicabile. Şi astfel m-am hotărât să mă duc la tata şi să-l înştiinţez că se întâmplă… ceva ciudat.

— Şi această descoperire este de dată recentă?

— Suficient de recentă. De aceea te afli acum aici.

— De ce anume, doamnă? De ce aţi trimis după mine? Dacă, aşa cum bănuiţi, se întâmplă ceva clandestin în grajduri, înseamnă că eu sunt unul dintre făptaşi. De ce m-aţi chemat aici în loc să mă denunţaţi imediat în faţa regelui şi a patriarhului?

De St Clair o privea atent, încercând să-i citească gândurile şi, în ciuda neliniştii sale, era amuzat dându-şi seama că situaţia – incredibil – îi plăcea. Înţelegând că de această dată nu avea să fie sedus, îşi putuse aduna toate resursele, unele de care nici nu ştia că dispune, şi începuse să simtă că circumstanţele poate că nu erau chiar atât de sumbre precum se temuse. Zărind un licăr de incertitudine în privirea ei, continuă:

— Spuneţi-mi ce anume doriţi să ştiţi. Ce comoară credeţi cu atâta tărie că încercăm să dezgropăm? Vă mărturisesc sincer că n-am auzit de grămezi de aur ascunse, dar vă voi răspunde la întrebări cu toată onestitatea de care sunt capabil.

Prinţesa ezită o clipă, iar el îşi ţinu răsuflarea, ştiind că acesta era momentul dincolo de care nu mai exista cale de întoarcere. Prima ei întrebare avea să fie deopotrivă de testare, dar şi sugestivă. În cele din urmă o văzu strângându-şi buzele şi se pregăti de lovitură.

— Săpaţi acolo, în grajduri. Zgomotele au fost auzite şi folosiţi fragmentele de piatră pe care le dezgropaţi pentru a clădi pereţii cavernei. Ce comoară căutaţi?

Inima îi sări în piept cu bucurie; simţi că îi vine să sară în picioare şi să strige de uşurare. *Ce comoară căutaţi?* întrebarea îl eliberase ca şi când prinţesa tăiase brusc o funie întinsă. Ce

comoară căutaţi? Nici o menţionare a Ordinului Renaşterii, nici o aluzie la ceva mai profund, la care el nu putea ajunge. Simplitatea întrebării sugera doar lăcomie, lăcomie şi curiozitate, însă nimic în plus. Dar însemna totodată – şi acest lucru era mult mai important – că nici un confrate nu trădase şi că prinţesa nu se baza decât pe suspiciuni. Simţi un val de uşurare atât de intens, încât se văzu nevoit să se forţeze pentru a nu lăsa nimic să se vadă pe chip sau în ochi. Se prefăcu deci că se încruntă, ca şi când ar fi fost derutat, apoi se lumină la faţă şi-şi dădu voie să râdă cu glas tare, cu plăcere şi uimire.

— Comoară, doamnă? bâigui el printre hohote, fără a mai încerca să-şi ascundă sentimentele. Căutăm acea comoară pe care toţi cei dăruiţi lui Dumnezeu trebuie s-o caute – comoara iluminării Sale, prin slujbe şi prin rugăciune.

— Îndrăzneşti să-ţi baţi joc de mine aici, în casa mea? Explică imediat ce vrei să spui şi de unde această veselie bruscă.

De St Clair îşi ridică braţele.

— Doamnă, iertaţi-mi râsul, vă implor. E născut din uşurare, nu din batjocură, fiindcă acum îmi dau seama ce anume vă frământă. Eu şi fraţii mei muncim sub pământ, aşa cum bine aţi bănuit, şi facem acest lucru de ani întregi, dar în sine nu este nicidecum vorba despre ceva ilicit sau subversiv. Încă de la început am primit pentru această muncă binecuvântarea regelui, tatăl domniei voastre. Dar... dar spuneaţi ceva despre *fundaţiile* grajdurilor. Grajdurile nu au fundaţii, doamnă. Au fost construite pe piatra goală a Muntelui Templului şi noi în aceasta săpăm. Şi aşa cum vă veţi da seama imediat, dacă vă veţi gândi o clipă, nu poate exista nici o comoară îngropată în stânca muntelui. Pot să vă explic?

— Cred că ar fi înţelept s-o faci.

Răceala din glasul ei îi aminti de iernile îngheţate din ţara lui. Îşi drese glasul şi lăsă impresia că îşi ia un răgaz pentru a-şi aduna gândurile.

— Suntem un ordin nou, aşa cum ştiţi, şi am depus jurământ de sărăcie, iar fiindcă suntem zeloşi şi deosebiţi de ceilalţi, ne-am impus o disciplină nouă şi noi penitenţe în tot ceea ce facem.

— Continuă.

— Grajdurile, locul în care trăim, sunt potrivite pentru

nevoile noastre, dar unii dintre fraţi au considerat iniţial că sunt prea confortabile, cu stratul lor de paie şi căldura generată de cai. Luxul şi confortul duc la lenevie şi indolenţă, afectând disciplina şi ascetismul. Nu sunteţi de aceeaşi părere?

Prinţesa privi în jur, la încăperea ei luxoasă, vorbind pe un ton mai puţin rece ca înainte, dacă nu chiar îmblânzit.

— Poate că aş fi, dacă aş avea asemenea înclinaţii. Spune mai departe.

— Ei bine, câţiva dintre confraţi au hotărât, cu mult înainte de a veni eu aici, că ar fi potrivit să se dedice creării unor sălaşuri cu adevărat monastice chiar în piatra de sub picioarele lor, fiecare săpându-şi cu timpul propria sa chilie şi oferindu-i astfel Domnului munca îndârjită şi disciplina strictă la care se supuneau, ca o recunoaştere a îndurării şi slavei Sale. Acestea sunt săpăturile care au ajuns la cunoştinţa domniei voastre. Fratele Hugues a cerut şi a primit permisiunea tatălui domniei voastre înainte de a începe lucrările, regele Baudouin acordându-le chiar binecuvântarea sa.

Prinţesa făcu ochii mari.

— Dar... Atunci ce rost are tot acest secret?

— Nu există nici un secret, doamnă. Sau cel puţin nimeni n-a dorit să fie. Confraţii mei trăiesc însă într-o strictă disciplină a tăcerii, rugându-se adesea, dar vorbind rareori între dânşii, ca să nu mai spun de cei din afara cercului nostru restrâns. Aşa se face că tăcerea a devenit, an de an, tot mai adâncă, obişnuinţa ei întipărindu-se în fiinţa noastră. Dar nu există nici un mister sau vreo nelegiuire în purtarea noastră. Mărturisesc că pentru o vreme chiar m-aţi speriat, încât începusem şi eu să mă întreb dacă nu cumva am fost eu orb şi n-am văzut ceva. În seara asta, înainte de a mă culca, voi mulţumi Domnului că m-am înşelat şi că – dacă îndrăznesc să spun aşa – domnia voastră v-aţi înşelat deopotrivă.

Prinţesa se rezemă brusc de partea din spate a divanului, privindu-l printre pleoapele întredeschise, iar poziţia ei îi aminti din nou, pentru prima dată de la începutul acestei bizare conversaţii, de trupul ei copt pe sub veşminte. Strânse din dinţi şi privi în depărtare, dincolo de umărul ei, refuzând încrâncenat să-şi lase ochii să zăbovească asupra ei.

Alice, pe de altă parte, cugeta la spusele lui şi, în ciuda ei înseşi şi a dorinţei ei, constată că tinde să-l creadă. Cuvintele

lui privind binecuvântarea pe care regele o acordase săpăturilor – un lucru atât de uşor de verificat – o convinsese mai mult decât orice că de St Clair spusese adevărul. Iar la aceasta se adăugase şi afirmaţia lui cu privire la faptul că grajdurile fuseseră construite pe piatră goală. Ea ştiuse asta de la bun început, fiindcă văzuse stâncile printre ruinele templului, dar în dorinţa ei de a pune mâna pe o comoară, ignorase acest adevăr. Acum, privindu-l pe călugărul-cavaler, îşi spuse că, dacă i s-ar fi cerut să decidă ce anume este mai realist – ca monahii să-şi sape chilii în piatră seacă sau să bâjbâie prin stânca muntelui în căutarea unei comori neştiute – n-ar fi ezitat să aleagă prima variantă. Prostul de Odo era chiar un prost, îşi spuse în sinea ei, şi va găsi ea o modalitate, cât mai dureroasă, de a-i aduce la cunoştinţă acest lucru.

Între timp, observă modul în care ciudatul călugăr din faţa ei se străduia să n-o privească, aşa că suspină şi se ridică în picioare, considerând că l-a chinuit suficient pentru ziua respectivă. Şi în plus, avea şi ea treburile ei de care urma să se ocupe – alegerea materialelor pentru rochia de mireasă.

Îi surâse plăcut, îi mulţumi politicos pentru explicaţii şi bătu din palme pentru a-l chema pe Ishtar, care îl conduse până la porţile palatului şi îl privi îndepărtându-se, având sub braţ o boccea în care ducea hainele cu care venise îmbrăcat.

5

O tăcere scandalizată se aşternu asupra întregii comunităţi a Oştenilor Săraci ai lui Iisus Hristos din clipa în care fratele Étienne fu zărit apropiindu-se de grajduri, îmbrăcat în mătăsuri şi muselină, cu obrazul rozaliu, curat, şi lăsând în urmă valuri de parfumuri dulci. Atât de mare era euforia care încă îl stăpânea, încât de St Clair le zâmbea larg tuturor celor întâlniţi în cale, strigându-i pe nume şi salutându-i cu efuziune, după care intră în grajduri lăsându-i să se uite după el cu gurile căscate şi muţi de uimire.

Aşa cum se aşteptase, îl găsi pe fratele Hugues discutând cu fratele Godefroi în sala documentelor; intră direct, închizând uşa în urma lui şi surâzând la vederea expresiei care li se aşternu pe figuri când îi observară ţinuta, studiindu-l din cap până-n picioare. De Payens îşi regăsi primul glasul şi aplombul.

Se rezemă de spătarul scaunului, coborî sprâncenele care i se ridicaseră ca nişte arcuri şi-şi încrucişă braţele pe abdomenul plat.

— Vom presupune, în speranţa mântuirii, că graţie nemărginitei îndurări a lui Dumnezeu, ne vei putea explica de ce apari în faţa noastră îmbrăcat ca un eunuc din seraiul vreunui sultan, fiule.

— Vă voi explica într-adevăr, frate Hugues, şi vă mulţumesc pentru prilejul de a o face şi pentru indulgenţa de care daţi dovadă prin aceea că nu mă mustraţi mai întâi, ca să mă chestionaţi abia după aceea.

Şi imediat, fără a omite nici un detaliu, le povesti tot ce se întâmplase în ziua aceea, din clipa în care fusese chemat să-l întâlnească pe patriarh, care, după cum se dovedise mai apoi, se afla retras în izolare spirituală, de unde nu avea să revină vreme de câteva zile. Fratele Hugues încuviinţă cu seriozitate, confirmând că aşa stăteau lucrurile. Nici unul dintre cei doi fraţi mai vârstnici nu mai schiţă un alt gest înainte ca de St Clair să-şi termine povestirea. Iar când încheie, rămaseră amândoi tăcuţi, cu frunţile plecate ca în rugăciune, cugetând la cele auzite.

— Ai minţit-o pe prinţesă? întrebă fratele Godefroi.

— Nu, frate, n-am minţit-o. I-am spus doar că n-am auzit de vreo grămadă de aur ascuns. N-am pomenit despre alte tipuri de comori, căci deja îmi devenise limpede că prinţesa nu era interesată decât de comorile materiale.

— Şi ea te-a crezut.

De St Clair se întoarse către fratele Hugues.

— Da, m-a crezut. A fost convinsă de explicaţia pe care i-am dat-o, că n-ar putea exista o comoară în piatră seacă.

— Doar dacă n-a fost acolo încă din momentul Creaţiei.

— Da, frate, asta am sugerat.

— Şi ce ai în bocceaua de sub braţ?

— Oh! Hainele pe care le purtam când am plecat de aici, dimineaţă.

— Ai adus veşti excelente, pentru care îţi mulţumim. Fii deci atât de bun şi pune-ţi hainele înapoi cât de repede poţi, iar acele – fratele Hugues flutură din mână spre de St Clair – acele veşminte dă-mi-le mie. Voi avea grijă să fie înapoiate la palat, cu mulţumirile tale.

De St Clair îşi plecă fruntea şi dădu să plece, dar de Payens îl opri.

— Ai procedat bine, frate Étienne, şi toţi confraţii vor afla acest lucru. Le voi spune eu astăzi, după rugăciunile de seară, cu câtă bravură ai… suferit pentru ei. Acum du-te, schimbă-te şi întoarce-te aici, fiindcă mă îndoiesc că ai auzit ultimele veşti şi trebuie să le afli. Grăbeşte-te! Dar, dacă binevoieşti, încearcă să speli cumva chestiile acelea parfumate în care bănuiesc că ai fost îmbăiat.

De St Clair se întoarse în mai puţin de o jumătate de oră, îmbrăcat în cea mai veche tunică a sa şi în pantalonii impregnaţi cu sudoarea anilor de eforturi, ale sale şi ale calului său, şi purtând cămaşa lungă de zale ce duhnea a transpiraţie stătută, a piele unsuroasă şi a rugină, iar de Payens adulmecă mulţumit şi rânji.

— Aşa, iată un miros mai potrivit pentru un Oştean Sărac al lui Iisus Hristos. Stai jos acum şi ascultă. Am găsit în această dimineaţă un nou tunel, aproape imediat ce am început să săpăm. De St Agnan a dat peste un zid ce închidea tunelul în care se afla el. A trimis vorbă întrebând ce să facă, iar fratele Godefroi i-a spus să spargă zidul.

— Şi? Ce a găsit?

— O altă galerie, care o traversa pe cea în care se afla el şi o bloca faţă de celelalte trei ramuri ale răspântiei. În ea nu existau însă resturi sau moloz şi era străbătută de un curent de aer proaspăt, iar când fraţii Archambaud, Bissot şi de Montbard au înaintat prin cele trei ramuri, au găsit un alt tunel, apoi altul şi altul, De fapt, au găsit un labirint. Când ai următoarea patrulare?

— Adică prima, magistre Hugues. Prima în ultimele luni. Mâine, parcă, spuse de St Clair după ce se gândi o vreme. În ce zi suntem? Da, mâine trebuie să fie. Gondemare şi de Montdidier patrulează acum, până la Ierihon. Ar trebui să se întoarcă diseară, iar eu urmează să plec spre Jaffa cu Rossal şi altă patrulă imediat ce revin ei.

— Şi ai fi dispus s-o amâni?

— Dacă vi se pare necesar, da, sigur. De ce? Până acum n-am mai amânat niciodată o patrulare şi frecvenţa lor este unul dintre factorii care le asigură succesul.

— Fiindcă avem nevoie de toţi oamenii pentru a explora

noile tuneluri. Cred că de această dată le putem identifica pe hartă. Dacă vreunul dintre ele este blocat de surpări sau de altceva şi trebuie să fie eliberat, tu eşti mai tânăr şi mai puternic decât toţi ceilalţi.

De St Clair încuviinţă.

— Vorbeai despre un labirint, magistre Hugues. Câte noi tuneluri sunt acolo?

De Payens îşi împinse înainte buza de jos şi clătină din cap.

— Deocamdată nu pot spune. Dar, din câte am aflat, m-aş aventura să cred că există peste douăzeci de intersecţii, fiecare dintre ele ducând la altele. Labirint este un cuvânt potrivit. De ce mă întrebi?

— În speranţa că mi se vor confirma bănuielile, şi chiar aşa se întâmplă. Dă-mi voie să plec mâine, magistre Hugues, aşa cum era planificat. Patrula de Jaffa durează numai zece zile şi nu cred că ar fi înţelept să renunţăm acum la ea. Am senzaţia că banda de tâlhari pe care n-a putut s-o găsească de Montbard e încă pe acolo pe undeva, pe drumul spre Jaffa. E doar o impresie a mea, dar e una puternică şi am învăţat să ţin seama de asemenea intuiţii. Din câte i s-au spus lui de Montbard, e o bandă numeroasă, iar de când s-a întors el n-am mai auzit nimic despre ea, însă asta nu înseamnă că nu mai există, şi de atunci a trecut o lună. Aş prefera să mă duc să dau o raită doar aşa, pentru liniştea mea, iar între timp, ceilalţi fraţi pot explora tunelurile, constatând care dintre ele sunt blocate. Când mă voi întoarce, voi trece bucuros la săpat acolo unde e nevoie.

De Payens îşi ţuguie buzele, apoi încuviinţă.

— Aşa să fie, atunci. Du-te şi patrulează, iar dacă le găseşti pe fiarele acelea, mătură-le de pe faţa pământului. Până când te vei întoarce, noi vom fi gata.

6

De St Clair deprinsese arta de a moţăi în şa înainte chiar de a veni în Outremer, iar în îndelungile patrulări prin deşert acest talent îi prindea bine, vremea trecându-i astfel mai repede în cursul lungilor deplasări. Dar fiindcă dormea când sună alarma în după-amiaza celei de-a treia zile de la plecarea din Ierusalim, habar nu avea cine văzuse primul silueta ameninţătoare de lângă stânca de pe marginea drumului.

Se trezi brusc când cineva îl strigă pe nume şi deja auzi primele ţipete de avertizare; sergenţii începuseră să aşeze oamenii în dispozitiv de luptă, iar cele două căruţe uşoare care îi însoţeau fură aduse pe poziţie, în centrul perimetrului defensiv. Pe colegul său de comandă nu-l zări în primele momente, aflând doar mai târziu că Rossal se depărtase ceva mai devreme cu un mic grup de oameni pentru a examina numeroasele urme descoperite de cercetaşi. Iritat de faptul că nu ştia ce se întâmplă, îşi îmboldi calul spre locul în care Bernard de la Pierre, sergentul senior, stătea împreună cu doi subordonaţi, scrutând stâncile aflate la nord de drum.

— Ce este, sergent Bernard?

Acesta făcu un semn neglijent spre stânci.

— Acolo, domnule, printre pietrele de la bază, în dreapta. Un singur om deocamdată, dar nu face nici un efort pentru a se ascunde, aşa că în mod sigur e o capcană. Probabil ne crede proşti de-a binelea dacă-şi închipuie că o să ne repezim la el fără a cerceta înainte terenul.

La început nu zări silueta, dar la un moment dat omul se mişcă şi, dintr-odată, de St Clair se ridică în şa, îşi umbri ochii cu palma şi privi în zare la străinul ce aştepta la graniţa dintre o zonă umbrită şi una în plin soare. Nu era călare, însă se afla prea departe pentru a fi distins limpede. De St Clair simţi o furnicătură în stomac.

— Poate ne crede proşti, sergent, dar poate că nu. Urmaţi-mă pe două rânduri, umăr la umăr.

Dădu pinteni calului, care porni la pas, şi ieşi de pe drum îndreptându-se direct către silueta îndepărtată; o rază de soare luci reflectată de un obiect metalic când omul se mişcă din nou. *Acum o să fugă,* îşi spuse de St Clair, *aşteptându-se să-l urmăm acolo unde amicii lui pot să ne ucidă pe toţi.* Dar când se mai uită o dată, omul era în acelaşi loc, încă parţial învăluit în umbră, dar mai uşor de distins pe măsură ce grupul lor se apropia; şi apoi, când consideră că e momentul potrivit, necunoscutul păşi în plin soare.

Şocat de prima imagine clară a omului, de St Clair ridică mâna şi-i opri astfel pe sergenţii care-l urmau. Nu avea cum să se înşele. Necunoscutul din faţă era Hassan, războinicul şiit, îmbrăcat exact aşa cum fusese atunci când se văzuseră ultima dată, de la vârful coifului înalt şi subţire până la cizmele negre.

— Sergent Bernard, rămâneţi în dispozitiv acolo unde vă aflaţi, te rog. Mă duc singur. Îl cunosc pe acest om. E un prieten. Mi-a salvat viaţa atunci când mă rătăcisem şi eram pe cale să mor de sete în deşert, după care m-a condus acasă. E limpede că vrea să îmi vorbească. Aşteptaţi aici.

— Dar, sieur Étienne, dacă ţi se întâmplă ceva...

— Ţi-am spus, sergent, e un prieten. Nu mi se va întâmpla nimic.

Îşi lăsă oamenii în urmă şi se apropie până ce ajunse la câţiva paşi de Hassan.

— Bine te-am găsit, Hassan, deşi pe neaşteptate. Ce te aduce aici?

Îşi roti un picior peste oblâncul şeii şi descălecă, îmbrăţişându-l şi trăgând în piept aroma cunoscută, ciudat masculină, de scorţişoară care îl învăluia întotdeauna pe şiit. Hassan îi întoarse îmbrăţişarea cu un surâs.

— *Sala'am Aleikhum,* Sanglahr, şi acceptă mulţumirile acestui umil războinic pentru că ai ales să miroşi mai degrabă a om decât a cămilă, aşa cum s-a întâmplat ultima oară când ne-am întâlnit. Allah fie lăudat! Cât despre ce anume mă aduce aici... tu m-ai adus. Ce altceva? Zona asta nu e tocmai Grădina Huriilor[7]. Am informaţii pentru tine şi o favoare să-ţi cer. Am de asemenea o tabără în apropiere, cu apă proaspătă, printre stâncile acestea. Vrei să vii?

De St Clair clătină din cap.

— Nu, prietene, nu pot să vin şi să-mi las oamenii să mă aştepte în soarele amiezii, dar eşti binevenit să ni te alături acolo unde mergem noi.

Dinţii lui Hassan sclipiră într-un rânjet sardonic.

— Spre Jaffa, în mijlocul unui grup înarmat de *ferenghi* şi astfel îmbrăcat? Cred că nu, prietene. Dar îţi mulţumesc pentru ofertă. Vino, stai puţin cu mine aici la umbră, pe pământul lui Allah, ca să vorbim.

Pentru de St Clair, acest lucru era mai uşor de zis decât de făcut, fiindcă purta cămaşa lungă de zale – o tunică până la glezne, cu glugă, din piele groasă, acoperită în întregime cu zale de fier. Era grea, rigidă şi inconfortabilă şi se văzu nevoit s-o dezlege în faţă şi să-şi întindă poalele în jur ca o femeie,

---

[7] Hurii - fecioare frumoase despre care musulmanii credeau că îi aşteaptă pe drept-credincioşi în paradisul mahomedan (n. tr.).

înainte de a se putea aşeza cu picioarele încrucişate, în stilul nomazilor din deşert. Când izbuti, îşi scoase centura cu spada şi o puse alături, îşi scoase coiful metalic, dezlegă baierele glugii pe care şi-o trase de pe cap şi începu să-şi frece părul cu degetele îndoite.

Arabul zâmbi privindu-l.

— Mi se pare remarcabil faptul că, indiferent de credinţă sau de convingeri, indiferent unde s-a născut, primul impuls al oricărui războinic atunci când îşi dezgoleşte capul este să se scarpine aidoma unui câine care încearcă să scape de purici.

Amândoi râseră, iar Hassan băgă mâna în sacul de piele negru, ornamentat, pe care-l avea la brâu şi scoase un pachet atent împachetat şi legat, cam de trei palme în lungime şi o palmă lăţime.

— Am un văr în Ierusalim, pe care-l cheamă la fel ca pe mine, spuse el întinzându-i pachetul lui de St Clair. E Hassan negustorul de cai şi are o prăvălie permanentă în piaţa de acolo.

De St Clair luă pachetul şi-l cântări într-o mână. Era foarte uşor, înfăşurat în piele moale de un galben-aprins şi într-o margine avea brodată cu fir de argint emblema unei semiluni, cât unghia degetului mic. Judecând după dimensiuni şi greutate, presupuse că înăuntru era un document, ceva.

— Hassan, negustorul de cai, spuse el, zâmbind. Cunosc numele. Şi ştiu bine şi unde-i e prăvălia. Aproape de cea a lui Suleiman, neguţătorul de covoare.

Hassan îşi lăsă capul pe un umăr, vizibil surprins.

— Într-adevăr, Sanglahr, aşa e. Dar de unde-l cunoşti tu pe Suleiman? Eşti călugăr, nu? Ce nevoie are un călugăr de covoare scumpe?

De St Clair era pe punctul de a spune că vizitase prăvălia pentru a se întâlni cu o doamnă, dar dându-şi seama cum avea să sune, ezită.

— Nu are nevoie, replică el în cele din urmă. Dar când se retrage din lume, călugărul nu renunţă nici la văz, nici la capacitatea sa de a vorbi. Nu sunt orb la frumuseţe, fie ea a covoarelor sau a cailor. Am avut într-o zi prilejul de a mă opri la prăvălia lui Suleiman şi am vorbit cu el în vreme ce-i admiram marfa, la fel cum m-am oprit să admir caii vărului tău cu numai câteva clipe înainte. Bănuiesc că vrei să-i duc acest pachet

vărului tău.

— Aşa aş vrea, Sanglahr, şi vei avea recunoştinţa mea dacă o vei face. Vărul meu nu va fi acolo la sosirea ta, aşa cum am aflat cu numai câteva zile în urmă, vorbind cu un şeic cu care am împărţit focul şi care îl cunoaşte bine. Hassan va lipsi aproape o lună, iar eu am altele de care trebuie să mă ocup. De aceea, când am văzut că te apropii, am hotărât să te rog să-i duci tu pachetul când te vei întoarce în Ierusalim. Dacă i-l vei lăsa lui Nabib, care are grijă de prăvălie câtă vreme vărul meu pleacă după noi mărfuri, va avea el grijă să ajungă la persoana cuvenită, iar eu îţi voi fi recunoscător.

— Sigur că i-l voi duce, replică de St Clair, îndesând deja pachetul la piept. Spuneai că ai informaţii pentru mine, deşi nu pricep de unde ştii că… Dar pe de altă parte, dacă mi-ar fi spus cineva cu doar câteva momente înainte să apari tu în noaptea aceea în care te-am întâlnit pentru prima dată că vei veni şi mă vei salva, n-aş fi crezut. Aşa că, spune-mi, ce informaţie uimitoare ai pentru mine de data asta?

— Suficient de uimitoare încât să-ţi salveze viaţa, Sanglahr, şi vieţile tuturor oamenilor tăi.

Figura lui de St Clair deveni imediat serioasă.

— Asta e ceva mai mult decât uimitor, prietene, e îngrijorător. Spune-mi, deci, fiindcă e un subiect despre care nu vreau să glumesc.

— Există nu departe de aici o bandă de briganzi, una numeroasă.

— Ştiu. Pe ei îi urmărim.

Hassan clătină din cap şi zalele lui fine zăngăniră uşor.

— Nu, Sanglahr, ei vă urmăresc pe voi. V-au găsit ieri şi de atunci vă tot momesc spre ei. Tovarăşul tău… celălalt cavaler…

— Rossal?

— Nu-i ştiu numele… Cel care te însoţeşte şi ţi-e ajutor la comandă. A fost ademenit acum o oră să ia urmele unui grup mare de călăreţi, ce duceau de aici adânc în deşert, urme care i-au atras azi pe cercetaşii voştri şi care au fost pregătite atent, deliberat, şi apoi măsluite noaptea trecută pentru a părea mai vechi decât sunt. Colegul tău se va întoarce curând cu vestea că a găsit acele urme şi că duc la o tabără de lângă o oază, la nici patru leghe de aici, şi că veţi putea ajunge acolo înainte de căderea nopţii, la vreme ca să vă odihniţi şi să atacaţi în zori.

— Înţeleg. Şi-mi spui să nu-i urmez acest îndemn.

— Nu, îţi spun că, indiferent ce ai face sau unde ai hotărî să mergi, eşti prins deja în capcană. Duşmanul e în spatele tău chiar şi acum, când noi vorbim aici. Cei care au pregătit urmele spre capcana de lângă oază sunt câţiva oameni care mână cai fără călăreţi. Ei ştiu că sunteţi *ferenghi* şi că nu vă pricepeţi să luaţi urmele în nisip. Ştiu că vă veţi ţine după acele urme, iar ei vor veni după voi. Apoi, când vă veţi aşeza să vă odihniţi înainte de atacul din zori, vor năvăli asupra voastră din spate şi vă vor nimici.

De St Clair îşi înălţă capul şi-l privi pe Hassan în ochi, fără urmă de umor sau ironie în expresie.

— De unde ştii toate astea?

Musulmanul ridică din umeri şi îşi plecă fruntea, într-un gest elegant.

— Am informatori în rândul lor. Am vorbit cu doi dintre ei, cu unul noaptea trecută, iar cu celălalt azi-dimineaţă. Aşa am aflat că patrula voastră vine încoace, deşi, până când nu ţi-am văzut chipul, n-am ştiut că tu o conduci.

— Când mi-ai văzut chipul? întrebă de St Clair fără a încerca să-şi ascundă dramul de ostilitate din voce, iar Hassan ridică iar din umeri.

— Astăzi, mai devreme. Aţi trecut prin vreo douăzeci de locuri din care pândeam eu. Ţi-aş fi strigat un „bun-venit”, dar probabil că n-aş mai fi trăit să aud şi răspunsul tău. Oamenii tăi sunt vigilenţi.

— Se pare că nu suficient de vigilenţi, dacă te-ai putut apropia atât de mult, iar ceilalţi ne-au manipulat cu atâta uşurinţă. Mai spune-mi despre informatorii aceia ai tăi.

Hassan întinse mâna făcută căuş şi apoi o deschise pentru a dovedi că era goală.

— Nu te învinovăţi fiindcă n-ai reuşit să opreşti vântul, Sanglahr. Puterea lui este voinţa lui Allah. Nu exista decât un singur drum pe care puteaţi veni până aici, iar eu şedeam ascuns pe marginea lui cu mult înainte ca tu şi patrula ta să apăreţi. Oamenii tăi nu m-ar fi putut vedea decât dacă eu însumi m-aş fi trădat. Acelaşi lucru e valabil şi pentru ceea ce au făcut duşmanii voştri. Crezi că programul patrulelor voastre nu a fost remarcat? Fiecare mişcare vă este cunoscută acum şi aţi fost supravegheaţi neîncetat încă din clipa în care aţi ieşit

pe porţile oraşului. Chiar şi variantele pe care le folosiţi sunt atent urmărite. Cei împotriva cărora aţi pornit acum vă aşteaptă de mai bine de o lună să vă întoarceţi şi şi-au făcut planul de multă vreme, cu răbdare. Tot ce se întâmplă se întâmplă cu voia lui Allah. Dacă va fi să mori mâine, moartea ta e deja hotărâtă. Dacă va fi să învingi, şi acest lucru este hotărât. Dar până când se va întâmpla ceea ce e scris să se întâmple, doar Allah însuşi ştie ce va fi să fie.

— Hm! Şi aceşti informatori ai tăi?

— Ce-i cu ei? Mi-au spus deja tot ce ştiau.

— De ce?

— Fiindcă le-am cerut eu şi îmi sunt îndatoraţi, aşa că nu-şi doresc să mă supere. Şi de ce nu mi-ar spune? Eu nu sunt *ferenghi;* nu constitui o ameninţare pentru ei. Nici unuia dintre ei nu i-ar trece vreodată prin cap că aş putea avea un prieten printre ai voştri.

De St Clair rămase o vreme tăcut, după care întrebă:

— Atunci, mai spune-mi ceva. Dacă nu m-ai fi văzut pe mine, l-ai fi prevenit pe cel care ar fi fost în locul meu?

— Mi-am pus şi eu aceeaşi întrebare, Sanglahr, şi răspunsul e că nu ştiu. Poate că da, poate că nu. Dar ai apărut tu şi astfel am fost scutit de chinul de a decide.

— Şi de ce te-ar privi asta pe tine? Ca războinic musulman, ar trebui să ne consideri duşmani.

— Eu sunt şiit ismailit din Nizarit, din ţara căreia voi îi spuneţi Persia, iar oamenii despre care vorbim sunt abbasizi. Asta nu înseamnă nimic pentru tine, Sanglahr, dar are o semnificaţie deosebită printre cei ca mine, fedainii. Abbasizii sunt sunniţi, adepţi ai califilor, şi consideră că noi nu suntem musulmani adevăraţi. Şi ne numesc „batini”, ceea ce este o insultă, fiindcă sugerează că nu suntem adevăraţi urmaşi ai profetului. Ar fi în stare să ne refuze chiar viaţa, nu numai libertatea de a-l slăvi pe Allah aşa cum dorim şi, prin urmare, nu-mi sunt mie prieteni. De aceea, probabil că i-aş fi prevenit pe tovarăşii tăi, chiar dacă nu ai fi fost tu cu ei. Dar a fost scris să fii tu.

— Bine, atunci, decise de St Clair clătinând din cap cu mirare. Înseamnă că trebuie să-ţi fim recunoscători fiindcă eşti… Cum ai spus? Batini?

Hassan se încruntă.

— Să nu rosteşti niciodată cuvântul acela, Sanglahr, nici ca o glumă prietenească. Auzit de urechi nepotrivite, ar putea însemna moartea pentru tine. Crede-mă.

— Te cred. Cuvântul nu-mi va mai ieşi de pe buze, fiindcă îmi dau seama cât de mult jigneşte. Şi acum, ce ar trebui să fac în privinţa capcanei în care am fost atraşi? Îmi poţi da un sfat?

— Fireşte. Sunt pretutindeni în jurul nostru deja, aşa că nu poţi face nimic pentru a-i evita şi deci trebuie să întorci capcana împotriva lor. Procedează aşa cum se aşteaptă ei să faci şi ridică-ţi tabăra acolo unde ai fi ridicat-o dacă n-ai fi fost prevenit; există un singur loc potrivit, printre dune, dar la mică distanţă de oază. Apoi pune-ţi oamenii să se pregătească, la adăpostul întunericului, pentru atacul ce va veni în toiul nopţii. Abbasizii vor veni fără cai, în tăcere, cu săbii şi pumnale, ca să vă surprindă în somn. Au câte trei oameni la fiecare unul al vostru, dar nu se vor aştepta să vă găsească pregătiţi. Va fi o luptă grea, dar voi veţi fi cei avantajaţi. Şi se pare că Allah însuşi veghează asupra voastră, fiindcă în noaptea asta va fi lună plină şi veţi avea lumină.

— Dar tu unde vei fi? Vei privi din depărtare?

Musulmanul surâse.

— Da, voi fi la o aruncătură de săgeată. Şi eu voi avea suficientă lumină pentru a-mi aduce contribuţia, fiindcă nisipul e deschis la culoare acolo, aproape alb, şi oamenii în mişcare vor fi clar vizibili în lumina lunii. În plus, n-aş putea sta prea departe, fiindcă dacă vei fi ucis, va trebui să recuperez pachetul pentru vărul meu şi să i-l duc eu însumi. Iar acum, du-te înainte ca vreunul dintre abbasizi să ne vadă împreună. Înainte însă, aş vrea să te întreb ceva. Prietenul meu Ad-Kamil, la al cărui foc am stat cu două nopţi în urmă, m-a întrebat despre unul dintre preoţii voştri, un episcop pe nume Odo. Ştii ceva despre el?

De St Clair pufni, pe jumătate în râs, pe jumătate dispreţuitor.

— Odo de St Florent, episcop de Fontainebleau. Îl ştiu suficient de bine pentru că am petrecut ceva timp împreună acum câteva zile. Ce vrei să ştii despre el?

— Ce fel de om e, Sanglahr?

De St Clair clătină din cap lent, deliberat.

— Altceva nu ţi-aş putea spune, prietene, decât că e un

episcop foarte plin de el şi acru, căruia îi place grozav să-şi audă propriul glas. Este secretarul personal al lui Warmund de Picquigny care, după cum sunt sigur că ştii, este capul Bisericii din Ierusalim, arhiepiscop şi patriarh.

— Secretar personal... Ce înseamnă acest lucru mai exact?

— Este ceea ce tu ai numi scrib, un cleric atât de priceput în ale scrisului, încât consemnează cuvintele în vreme ce le rosteşti. Este un creator şi un păstrător al documentelor scrise. Odo înregistrează în scris toate activităţile patriarhului.

— Ah, înţeleg. Deci acest om este un apropiat al patriarhului vostru.

— Un asociat, dar nu un prieten. Nu cred că Odo are prieteni printre cei din lumea lui. Nu este o fire prietenoasă.

— Nu-l placi, Sanglahr?

De St Clair surâse.

— Nu, Hassan, nu-l plac, dar nu-l cunosc bine, aşa că n-o să păţească nimic din cauza asta.

— Dar ar putea păţi din cauză că sunt şi alţii care nu-l plac, asta vrei să spui?

— Nu, deloc. A fost doar o remarcă aiurea, o expresie a noastră, a francilor.

Hassan se ridică şi făcu un pas mai adânc în umbra stâncilor.

— Atunci aşa să fie, Sanglahr. Du-te acum şi pregăteşte-ţi oamenii şi fie ca Allah să vegheze asupra voastră în această noapte şi să vă apere, pe tine şi pachetul vărului meu. Du-te cu Dumnezeu.

— Şi tu, prietene. Dar, spune-mi, dacă ar fi să postez oameni cu arcuri printre dune, vor putea vedea ei suficient de bine pentru a trage?

— Vor putea vedea atât cât voi putea şi eu, dar şi ei vor fi vizibili în lumina lunii pline. Ce ai de gând să faci în privinţa asta?

— La început s-ar putea să nu fie foarte vizibili. Mantiile lor sunt maronii. Îi voi pune să se întindă în nisip şi să se acopere până în clipa atacului. Când lupta va începe, fiecare va fi pe cont propriu.

— Cu voia lui Allah, planul tău ar putea funcţiona, oferindu-vă avantajul surprizei. Dar aveţi grijă să vă aşezaţi fiecare la locul său înainte ca luna să răsară, Sanglahr, iar asta se va

întâmpla la scurt timp după înserare.

7

De St Clair îl asigurase pe Hassan că oamenii săi vor fi pe poziţii înainte de răsăritul lunii, dar era o promisiune bazată pe nimic mai mult decât o intuiţie. Şi totuşi, făcu tot posibilul pentru a-şi respecta cuvântul. Rossal se întorsese din recunoaştere la scurt timp după ce el se despărţise de Hassan şi adusese exact veştile despre care îi vorbise musulmanul. Apoi se îndreptară spre nord-est, spre oaza lângă care urma să fie amplasată capcana.

Abia după ce porniră, de St Clair, care îşi crease deja în minte un plan cu şanse de succes, îl trase pe Rossal într-o parte şi-i spuse despre avertismentul lui Hassan. Rossal îl ascultă fără a-l întrerupe şi apoi îi chemă lângă ei pe comandanţii trupelor. Astfel, călărind în grup compact, de St Clair le explică pe scurt care era situaţia şi ce anume propunea el. Se aşteptase la un anume scepticism din partea lor, dacă nu chiar la opunere făţişă, şi îşi pregătise o argumentaţie suficient de puternică pentru a-i convinge să se încreadă în el, dar ei acceptară fără rezerve tot ce le spuse; de St Clair îşi dădu seama cu umilinţă că, în ciuda recentelor scandaluri în care fusese implicat, oamenii lui îi respectau opiniile faţă de Hassan şi aveau în el o încredere care depăşea simpla loialitate faţă de un comandant; un rol îl deţinea, desigur, şi dorinţa lor de a nu-şi risca vieţile în mod inutil.

Dintre cei patruzeci de sergenţi din compania lor, optsprezece erau înarmaţi cu arcuri şi într-una dintre căruţe aveau o provizie suficientă de săgeţi din oţel. Rossal prelua comanda celor optsprezece, ca un contingent separat, şi pe parcursul întregii după-amiezi, de câte ori se opreau pentru a-şi odihni caii, doi sau trei arcaşi treceau pe la căruţă şi se aprovizionau din belşug cu săgeţi, în vreme ce restul oamenilor se foiau în jurul lor pentru a-i feri de privirile celor care îi urmăreau dintre dune.

În deşert, înserarea se lasă brusc, aşa că de St Clair, călărind umăr la umăr cu Rossal, îşi conduse luptătorii spre oază cu precauţie, bazându-se pe rapoartele şi observaţiile cercetaşilor, fiindcă nu voia să ajungă la locul cu pricina prea

devreme şi nici să facă ceva care să stârnească suspiciunile inamicului, care în mod cert îi pândea. Şi totuşi, ştia că nu trebuie să ajungă nici mai târziu decât momentul potrivit, fiindcă intervalul de timp dintre asfinţit şi răsăritul lunii era foarte scurt. Planurile lui se dovediră însă bune şi totul decurse lin, de ajutor fiindu-le şi un strat gros de nori care se adunară pe cer şi adânciră întunericul.

Îşi ridicară tabăra printre dune, la mică distanţă de oază, spre nord, şi cu toate că ştiau că atacul urma să vină din spatele lor, nu lăsară să se vadă că ar fi bănuit sau că s-ar fi temut de ceva. Când întunericul se lăsă în sfârşit, în timp ce caii erau legaţi la marginea taberei, Rossal şi arcaşii săi îşi aşezară culcuşurile aşa încât să lase impresia că dorm, după care părăsiră rapid şi pe furiş tabăra şi se ascunseră sub mantiile cafenii întinse pe nisip, de o parte şi de alta a dunelor de lângă focurile aprinse. Erau la o aruncătură de săgeată de tabără, aşa că, în tăcere şi fără să se mişte, aşteptară ca duşmanul să se apropie.

Aproape toată noaptea aceea cerul rămase acoperit de nori, lumina lunii răzbătând dintre ei arareori, la intervale imprevizibile, silindu-l pe inamic să rămână pe loc de teamă că va fi expus de o neaşteptată spărtură în nori înainte de a fi gata de atac. În cele din urmă, de St Clair începu să se teamă că atacul întârzia prea mult, fiindcă nici un sunet nu destrăma liniştea deşertului. Stătuse ghemuit atâta vreme, cu urechile ciulite şi ochii atenţi la orice mişcare, încât la un moment dat se văzu nevoit să se ridice şi să se mişte uşor, cu toate că-şi dădea seama că astfel ar putea atrage asupra sa vreo săgeată din întunericul ce domnea dincolo de focuri. În clipa aceea, în nori apăru o breşă şi o rază de lună răzbătu, strălucind mai puternic decât în mod normal, datorită întunericului dens al nopţii.

Ştia, fireşte, că nimeni în tabără nu putea dormi şi că toţi aşteptau la fel de treji şi de încordaţi ca el, aşa că se forţă să meargă o vreme în jurul focului, prefăcându-se că vorbeşte liniştit cu cei care făceau de pază şi încurajându-i, cu voce scăzută, pe toţi ceilalţi să rămână pe loc şi să dea în continuare impresia că dorm. Apoi, când consideră că a venit momentul, se aşeză lângă foc şi se întinse ca şi când ar fi adormit, deşi fiecare fibră din fiinţa lui era încordată, încercând să prindă

primele sunete ale duşmanului apropiindu-se.

Îi era cumplit de greu să stea nemişcat şi aproape imposibil să-şi alunge îngrijorarea din minte şi, pe măsură ce timpul trecea fără ca nimic să se întâmple, constată că nu mai poate respira normal. Oricât aer ar fi tras în piept, simţea că nu-şi poate umple plămânii, aşa că începu să răsufle din ce în ce mai repede până ce, temându-se că va leşina, se ridică din nou, atent, cu mare greutate, făcând iar câţiva paşi. Mişcarea îl ajută şi respiraţia îi reveni treptat la normal, iar el îşi dădu seama că trecuse printr-o criză provocată de frică. Îşi îndreptă spatele şi gâtul, înălţându-şi capul, şi schiţă lent un cerc complet, privind în bezna deşertului, dar nu auzi şi nu văzu nimic. Apoi, în încercarea de a-şi distrage atenţia, se aşeză şi încercă să se gândească la Ierusalim, la noaptea aceea din tunel când aproape că se sufocase în aerul puturos; treptat, începu să se liniştească. Îşi aminti cum zăcea la poalele grămezii de pământ, după ce izbutise să iasă din deschizătura aceea îngustă, înapoi la aer proaspăt. Era acoperit din cap până-n picioare de praf, gura îi era uscată şi plină la rândul ei de praf, şi îşi aminti plăcerea cu care scuipase şi după aceea se rostogolise pe spate, lângă zid, simţind adierea răcoroasă mângâindu-i faţa...

Auzi un icnet şi o înjurătură, urmate imediat de un strigăt stins într-un soi de vaiet, după care noaptea se umplu de zgomote zăngănitul săbiilor, şuierul săgeţilor care se înfundau cu un bufnet în carne, strigăte de luptă transformate rapid în ţipete de alarmă când atacatorii realizară că erau încercuiţi şi prinşi în capcană. Pătrunseseră în tabără aşa cum plănuiseră şi astfel trecuseră printre arcaşii ascunşi ai lui Rossal, fără a-i observa. Aceştia îi priviseră înaintând şi aşteptaseră la marginea dunelor, alegându-şi cu grijă momentul atacului şi deschizând lupta cu rafale de săgeţi ucigătoare.

— Staţi, strigă el către oamenii din jurul lui. Număraţi rafalele! La trei, ridicaţi-vă odată cu mine!

Ceea de-a doua rafală lovi în plin, măcelărindu-i pe musulmani, în vreme ce sergenţii de lângă focuri îşi păstrară poziţiile pe sol, aşteptând ca a treia şi a patra serie de săgeţi să-şi facă treaba. Apoi, când inamicul începu să se regrupeze în pauza de după al doilea val de proiectile, strigă din nou, avertizându-şi oamenii să rămână pe loc, aşteptându-l pe al

treilea. Acesta veni şi atacatorii care mai rămăseseră în picioare se răsuceau în loc, ba într-o parte, ba în cealaltă, neştiind încotro să fugă.

— Acum, băieţi! Pe ei!

Când se ridică în picioare, înaintând greu şi lent din cauza nisipului, un ins se năpusti spre el, agitând în mână un iatagan, dar înainte de a se putea apropia, se prăvăli în faţă, cu capul înainte, icnind parcă de surprindere, şi căzu în genunchi. Sângele îi năvăli în gura căscată, negru în lumina lunii, şi i se revărsă pe piept, iar omul se prăbuşi cu faţa în jos la picioarele lui de St Clair. Cavalerul sări peste trupul lui, fluturându-şi sabia în căutarea unui inamic aflat în raza sa de acţiune. Curând însă totul se sfârşi, fără ca el să apuce să încrucişeze arma cu vreun duşman.

Sergenţii erau pretutindeni în jurul lui, uşuraţi de faptul că nu mai erau siliţi să aştepte neajutoraţi în faţa inamicului care se apropia, în vreme ce arcaşii dintre dune făceau toată treaba, iar atacatorii care plănuiseră să-i măcelărească în somn îşi pierduseră orice dorinţă de luptă când se văzuseră confruntaţi cu duşmani hotărâţi, înzăuaţi şi înarmaţi cu săbii, securi şi buzdugane. Cei iuţi de picior dispăruseră în deşert, fugind încotro văzuseră cu ochii, iar în numai câteva minute de la prima lovitură, lupta se şi sfârşise.

Rossal restabilea deja calmul oamenilor, întrebând despre eventualele victime, după care privi spre de St Clair şi îi făcu un semn cu ochiul.

— Un mort, doi răniţi, dar nici unul grav. Iar din câte îmi dau eu seama, poate vreo treizeci de cealaltă parte a baricadei. Luăm prizonieri?

De St Clair privi în jur, aşteptându-se oarecum să-l vadă pe undeva prin apropiere pe Hassan, dar nu era nici urmă de el, şi clătină din cap.

— Nu avem timp pentru asta, dacă vrem să ajungem la oază aşa cum am plănuit. Pune-i pe răniţi şi pe mort într-una dintre căruţe. Eu îi adun pe ceilalţi şi plecăm. Sergent Bernard, strigă el apoi, vino la mine! Toţi oamenii să fie călare şi gata de drum într-un sfert de oră. Ocupă-te!

După ceva mai mult de o oră ajunseră la tabără şi o găsiră pustie, deşi pretutindeni se vedea că fusese părăsită în grabă, cu numai câteva minute înainte. Încercuiră un perimetru şi se

aşezară lângă adăpătoare, iar până la sfârşitul zilei stabiliră că uciseseră cam unul din patru sau cinci briganzi. Nu găsiră nici un musulman rănit, deşi urmele de sânge erau numeroase, iar cercetaşii estimară că banda de răufăcători se risipise în cele patru vânturi. De St Clair nu-i contrazise, dar se întrebă ce se întâmplase cu Hassan.

În seara aceea, înainte de a adormi, zăbovi în culcuşul său de lângă foc vorbind cu Rossal, iar ultima întrebare pe care i-o adresă îl lăsă pe acesta nedumerit, mirându-se ce s-o petrece în mintea prietenului său.

— Imaginează-ţi că zaci pe jos, într-unul dintre tunelurile de sub Muntele Templului, îi spuse de St Clair. Zidul e în stânga ta, stai lipit de el, cu faţa în sus, şi simţi o adiere. Ai săpat, eşti asudat, iar adierea e proaspătă şi răcoroasă. Încântătoare. Dar suflă din lateral, răcorindu-ţi gâtul şi o parte a feţei… partea stângă. Ce-ţi spune asta?

8

— Ei bine, ce ţi-a spus *ţie* asta?

Opt zile mai târziu, chipul lui de Payens era de nepătruns, dar curiozitatea i se citea limpede în ochi; în faţa lui, Godefroi de St Omer stătea aplecat în faţă, fixându-l din priviri pe de St Clair, care ridică din umeri cu un început de zâmbet în colţul gurii.

— Nimic care să poată fi dovedit, fraţii mei. Cel puţin deocamdată. Am venit aici imediat ce mi-am dus calul în grajd, lăsându-l pe Rossal să dea liber oamenilor, prima mea îndatorire fiind aceea de a vă raporta vouă cu privire la starea şi la misiunea noastră. Acum, că am făcut-o, cred că sunt liber să-mi văd pentru o vreme de treburile mele. Imediat ce voi ieşi de aici şi-mi voi scoate armura, am de gând să cobor în subteran şi să văd dacă-mi pot confirma bănuielile. După aceea, voi putea răspunde la întrebarea voastră.

Cei doi confraţi mai vârstnici schimbară câte o privire, iar de Payens înclină din cap.

— Atunci, aşa să fie. Noi ne-am terminat treaba aici, dar cred că pot spune că fratele Godefroi aici de faţă este la fel de curios ca mine în privinţa veştilor tale. Te-ar deranja dacă te-am ruga să ne iei şi pe noi când vei coborî în tuneluri?

La scurt timp după aceea, când cei trei intrară în puţul vertical prin care săpătorii scoteau de luni întregi pământul excavat şi parcurseră încă o sută de paşi dincolo de el, de St Clair ezită şi se opri, ridicând torţa şi privind în jurul lui, pentru ca apoi să se întoarcă pentru a examina galeria ce se întindea în faţa lor, cufundată în întuneric.

— Acesta ar trebui să fie locul, spuse el. Aşa ar trebui, dar nu seamănă deloc cu ceea ce-mi aminteam eu. Aici era o grămadă de moloz ce umplea complet galeria, ultima dată când am fost eu în locul ăsta. M-am urcat pe ea şi m-am strecurat prin deschiderea din vârf, după care aproape că m-am sufocat şi abia dacă am mai putut ieşi. Atunci m-am prăbuşit lângă zid şi am simţit adierea răcoroasă. S-a mai muncit mult aici din ziua aceea şi au fost îndepărtate resturile, dar astfel au fost îndepărtate toate punctele mele de reper. Locul în care am zăcut şi am simţit boarea de aer ar putea fi oriunde pe o rază de douăzeci de paşi, în orice direcţie.

Privi din nou în jur şi făcu un semn cu mâna către galeria ce se deschidea în faţa lor.

— Singurul lucru pe care îl ştiu cu certitudine este că zăceam cu picioarele întinse în partea aceea, spre zona blocată, aşa că adierea venea de undeva din lungul zidului de aici, din stânga.

— O lumânare, spuse de St Omer. Avem nevoie de o lumânare şi de un mâner lung. Privind pe rând la cei doi confraţi ai săi, ridică din umeri şi adăugă: Sau ai putea să te aşezi în patru labe şi să înaintezi în galerie, căutând adierea, dar am impresia că ar fi mai uşor să legăm o lumânare aprinsă de capătul unui băţ lung sau chiar de o sabie şi să mergem paralel cu zidul, ţinând-o în mână. Dacă încă mai adie un curent de aer, flacăra va tremura.

— N-avem lumânări aici, replică de St Clair. Dar avem lămpi cu ulei şi săpăligi, cu care am putea obţine acelaşi efect. Voi prinde eu o lampă de lama unei sape. Va trebui să fim atenţi să nu înclinăm lampa, ca să nu curgă uleiul. Sunt nişte unelte vechi aici, lângă zid. Deci...

În câteva minute, agăţară o lampă de capătul unei săpăligi şi îi aprinseră fitilul cu una dintre torţe. Uleiul ardea încet, fitilul eliberând un fum gros şi negru, dar acesta era un avantaj şi, aproape imediat ce începură căutarea, găsiră fisura în zid.

Flacăra lămpii tremură, suflată în lateral cu o forţă surprinzătoare, emanând vălătuci de fum de-a latul galeriei. De St Clair îşi privi confraţii cu sprâncenele ridicate, aduse din nou lampa în locul respectiv, ţinând-o de această dată într-un curent de aer continuu, atât de puternic, încât flacăra şuiera audibil. Îngenunche repede, puse lampa jos şi începu să pipăie cu mâinile pentru a simţi adierea de la baza zidului.

— E puternică, dar orificiul este foarte mic. Aduceţi o torţă şi faceţi puţină lumină!

Se aplecă şi mai mult, sprijinindu-se în mâini şi întinzându-şi picioarele în spate până ce se alungi pe burtă, şi îşi îndesă degetele în deschizătură. Ceilalţi doi se traseră înapoi pentru a-i face loc, de St Omer având însă grijă să ţină torţa în faţă, cu braţul întins, pentru a-i face lumină.

De St Clair se apropie mai mult, până ce faţa lui ajunse aproape lipită de zid, clătină din cap şi apoi se rostogoli într-o parte.

— Aerul suflă de jos, dar de unde ar putea veni? Zidul ăsta e din piatră solidă, deci ceea ce am găsit trebuie să fie un fel de fisură în stâncă. Şi nu e logic.

Privi în jur, se ridică în picioare şi se duse spre grămada de unelte, din care luă o rangă lungă şi groasă din oţel, apoi se întoarse la mica deschizătură, încercând s-o lărgească. Un minut mai târziu vârful triunghiular al barei răzbi dincolo, mărind considerabil fisura, care se lărgi în continuare până ce, în scurt timp, deveni cât un cap de om. Iniţial fusese doar o crăpătură la baza zidului, dar pe măsură ce de St Clair îi sfărâma şi îi perfora marginile, deschiderea se dovedi a fi poziţionată mai degrabă în podea decât în zid şi la un moment dat, apăsând o margine crestată care cedă mai repede decât se aşteptase el, surprins, scăpă ranga din mână, iar aceasta dispăru în întunecimea găurii. Toţi trei rămaseră nemişcaţi, ascultând în tăcere până când se auzi ecoul stârnit de bara care aterizase undeva. Nu era nevoie ca vreunul dintre ei să precizeze că ranga căzuse pe distanţă mare înainte de a se opri.

În câteva clipe, legară o torţă la capătul unei frânghii şi o coborâră în puţ, dar nu văzură decât un întuneric aparent vast, în care flacăra pâlpâi şi apoi se stinse undeva foarte în adânc; frânghia avea mai mult de douăzeci de paşi lungime. De St

Clair îşi scutură un tremur, simţind tensiunea ca o gheară în spate.

Semnificaţia celor întâmplate avea să le devină clară mult mai târziu, când logica şi explorările o vor fi subliniat limpede şi dincolo de orice îndoială, dar în clipa aceea, în pragul puţului, nici unul dintre ei nu-şi dădu seama ce anume descoperiseră. În cele din urmă, de St Omer ajunse la analogia care limpezea totul, comparând incinta de dedesubt – căci era vorba despre o încăpere vastă, pătrăţoasă – şi tunelul în care se aflau ei cu un cub şi un tub. Tubul cilindric al tunelului ajunsese exact într-unui dintre colţurile de sus ale cubului, suficient de aproape pentru a răzbi dincolo în punctul respectiv şi a da naştere orificiului prin care urca aerul din încăperea de jos. Dacă tunelul ar fi fost săpat chiar şi numai cu un lat de palmă mai spre dreapta, prezenţa încăperii aceleia n-ar fi fost niciodată bănuită. Dar aşa, contactul fusese făcut, curentul de aer fusese remarcat şi în acest lucru unii aveau să vadă mai târziu intervenţia divină.

Nici unul dintre cei trei bărbaţi aflaţi în după-amiaza aceea acolo nu se gândea însă câtuşi de puţin la Dumnezeu sau la intervenţia Lui. Habar nu aveau ce se facă în continuare şi în vreme ce stăteau în pragul găurii, privind în ea, ultima lor torţă începu să pâlpâie şi se stinse, rămasă fără combustibil.

— Va trebui să ne gândim şi să planificăm bine ce vom face în continuare, mârâi de Payens, şi vom avea nevoie şi de ceilalţi aici. Haideţi, ne vom întoarce mai târziu, după ce vom fi hotărât cum anume vom proceda.

Se întoarseră la suprafaţă reaprinzându-şi torţele, în tăcere absolută, fiecare cufundat în propriile sale gânduri. Îndată ce ajunseră în grajduri, de Payens îi chemă pe toţi confraţii la o Adunare. De St Agnan şi Payen de Montdidier erau pe punctul de a pleca în patrulare, dar sergentul trimis să-i anunţe îi prinse la timp, aşa că veniră şi ei laolaltă cu toţi ceilalţi, întrebându-se ce se întâmplase.

De Payens trecu la subiect imediat ce uşa fu închisă şi în faţa ei se instală un om de pază, şi de această dată Geoffroi Bissot, al cărui rând venea, se pare, de câte ori la Adunări se discuta ceva interesant şi nou. Hugues începu prin a se adresa lui de St Agnan şi de Montdidier, a căror patrulare avea să-i ţină departe de oraş vreme de opt zile, asigurându-i că la

întoarcere, cu voia Domnului, vor avea şi ei multe de făcut. Îi spuse lui de St Agnan să-şi lase oamenii să se odihnească peste noapte, dar să fie pregătiţi pentru a pleca la drum în zori.

Aşteptară, murmurând între ei, până ce de St Agnan găsi pe cineva care să transmită ordinul sergentului său, iar când cavalerul se întoarse, de Payens începu să le vorbească despre descoperirea lui de St Clair şi despre cercetările lor. Acum, încheie el, graţie acestora şi căderii barei de fier în golul de dedesubt, ştiau că există *ceva*, un spaţiu vast şi gol, sub tunelul în care săpa de St Clair când fusese pe punctul de a se sufoca. În consecinţă, le ceru tuturor să renunţe imediat la ceea ce făceau fiecare la locul lui în tuneluri şi să-şi adune forţele pentru a exploata noua descoperire şi a afla unde anume ducea.

Se apropia ora mesei de seară şi Adunarea se încheie, dar călugării rămaseră în încăpere, cu uşile închise, însoţiţi de această dată şi de Bissot, pentru a vorbi între ei despre noua descoperire şi a planifica activităţile din următoarele zile.

În decursul anilor de săpături, strânseseră numeroase unelte – frânghii, scripeţi, răngi şi altele – iar a doua zi dimineaţă tunelurile aflate în stânga şi în dreapta deschiderii erau deja pline de materiale ce urmau a fi folosite la noile excavaţii. Dar misiunea pe care o aveau în faţă era una tulburătoare şi dificilă. Li se spusese că sub ei era un spaţiu enorm, şi totuşi nici unul dintre ei nu-şi putea imagina ce anume se afla acolo. Habar nu aveau şi le era teamă să-şi lase fantezia să zburde.

Tot ce ştiau – şi acesta era un lucru îngrijorător – era că fiecare lopată de pământ săpată sub picioarele lor cădea tăcut în abis şi parcurgea un drum lung înainte de a se izbi de rocile de dedesubt, sau de ceea ce se afla acolo, în consecinţă, după un dezastru evitat în ultima clipă, când de Montdidier aproape că se prăbuşise în gol, fiecare om care lucra la lărgirea deschiderii era protejat de un ham de siguranţă, cu frânghii agăţate de un trepied suspendat. După multe ore de muncă în ture de câte doi, cineva observă – şi nimeni nu-şi mai aminti după aceea cine anume fusese acesta – că deschiderea de la picioarele lor era clar triunghiulară, de forma unui V adânc, şi că pereţii aparenţi se întindeau în jos pe laterale, depărtându-se de ceea ce n-ar fi putut fi decât un tavan.

Curând deveni evident că priveau într-o structură creată de

mâna omului. Încercaseră de câteva ori să lumineze spaţiul de dedesubt, aruncând în hău vreo zece torţe aprinse, dar numai jumătate dintre ele rezistaseră căderii şi ajunseseră jos arzând, fără a dezvălui însă nimic în jur. Nici torţele legate cu o frânghie şi coborâte în abis nu arătau ce anume se afla acolo şi lucrătorii se plictisiseră să le tot privească arzând până ce se termina combustibilul. Dar simplul fapt că simţeau valul de aer proaspăt şi că torţele se stingeau în mod natural demonstra că atmosfera acolo jos era respirabilă. Îndată ce căzură de acord că sub ei se afla o încăpere, conveniră că cineva trebuia să coboare acolo şi să vadă ce era de văzut. De St Clair, fiind cel mai tânăr şi totodată cel care făcuse descoperirea, coborî primul, într-un coş suspendat de un troliu, ţinând într-o mână o torţă şi pipăindu-şi cu cealaltă pumnalul de la brâu, cu braţul petrecut peste frânghiile de susţinere, în vreme ce privea în jur, adâncindu-se tot mai mult în beznă.

Primul lucru pe care îl constată, la câteva clipe după ce începuse coborârea, era acela că se afla în colţul unei încăperi, deoarece coşul se legăna la intersecţia a doi pereţi şi, când apropie torţa de ei pentru a-i privi, observă că erau negri, acoperiţi cu o substanţă asemănătoare catranului, astfel încât absorbeau lumina fără a radia nimic.

Strigă către confraţii săi, comunicându-le acest lucru, şi apoi se concentră pe ceea ce se afla în jur, respirând adânc şi străduindu-se să nu se lase copleşit de senzaţia de sufocare şi de conştientizarea faptului că întunericul devenea mai dens şi mai de nepătruns pe măsură ce cobora. În minte îi veni dintr-odată gândul că sabia lui, de care se despărţea rareori, se afla acum departe, sus, pe patul din chilia lui, unde o azvârlise înainte de a intra în tunel şi, cu toate că logica îi spunea că nu avea nevoie de ea aici, se simţea lipsit de apărare şi îngrijorat de fragilitatea pumnalului de la brâu.

Brusc, îşi dădu seama că ajunsese pe podeaua unei încăperi uriaşe, dar coşul o atinsese atât de lin, încât numai lipsa oricărei mişcări îi sugeră că se oprise pe o suprafaţă solidă. Ridică torţa cât putu mai mult deasupra capului, privind în jur, dar nu putea vedea nimic în beznă.

— Am ajuns jos, strigă el către cei de deasupra. Ies din coş.

Întinse mâna şi luă una dintre torţele neaprinse îngrămădite în coş, îşi trecu piciorul drept peste margine şi păşi jos. Aprinse

a doua torţă de la cea pe care o ţinea în mână şi se ghemui, fluturându-le pe amândouă înainte şi înapoi, în încercarea de a vedea ceva.

Podeaua era netedă, pardosită cu dale pătrate, fiecare cu latura cam cât un pas larg, acoperite cu un strat subţire de praf – mult mai subţire decât ar fi fost de aşteptat, îşi spuse el, dar apoi îşi aminti de curentul de aer rece pe care îl simţise pe întreg parcursul coborârii. Se ghemui şi mai mult, căutând un spaţiu în sau între dale, ceva în care să-şi poată fixa una dintre torţe, dar nu găsi nimic, nici cea mai mică fisură sau neregularitate în care să poată săpa cu vârful pumnalului. Se ridică din nou şi se răsuci, privind în întunericul înconjurător şi fluturând torţele în cercuri largi în speranţa că va zări ceva din ceea ce se afla în încăperea respectivă.

În cele din urmă, trase adânc aer în piept, se aşeză cu spatele în colţul făcut de cei doi pereţi şi încercă pe cât posibil să se orienteze. Când fu sigur că putea să se ghideze urmând marginile dalelor, începu să meargă încet înainte, în diagonală, păşind de la un colţ la altul, de pe o dală pe alta, numărându-şi paşii cu voce tare, ţinând o torţă aplecată, pentru a vedea unde pune piciorul, şi pe cealaltă sus, în speranţa că va zări ceva în jur. Apoi se opri şi privi în sus, atras de o mişcare sus, în colţul din spate, şi observă silueta unuia dintre confraţi coborând pentru a i se alătura, cu o torţă aprinsă în mâini. Nu remarcase când fusese ridicat coşul, fiind concentrat exclusiv pe ceea ce făcea. Îşi reluă mersul, numărând continuu.

Ajunsese la treizeci când zări conturul vag al unui obiect pe podea, în faţa lui, şi se opri, ridicând ambele torţe pentru a avea cât mai multă lumină. În clipa aceea auzi un pas uşor în spate şi André de Montbard întrebă:

— Ce e? Ai văzut ceva?

De St Clair nu răspunse, ştiind că de Montbard putea vedea forma de pe podea. Se aplecă, mai făcu un pas şi încă unul, umăr la umăr cu confratele lui.

— E ceva acolo.

Nici de data aceasta de St Clair nu răspunse, ci continuă să înainteze până ce văzu clar ce se afla în faţa lui. Părea a fi un recipient, un fel de urnă, fiind de fapt primul dintr-un mare număr de vase similare ca formă şi mărime. Se apropie şi se opri în spaţiul larg dintre două şiruri de recipiente; rânduri

întregi se întindeau în depărtare, dispărând în beznă. Numără câte opt pe fiecare parte şi, paralel cu acestea, se mai aflau încă cel puţin zece, cu un culoar lat între ele.

— Sunt oale, oale simple din lut.

Mai făcu câţiva paşi, până ce izbuti să le vadă gurile.

— Sunt închise cu un fel de ceară, cred. Toate sunt închise. *Oale* sigilate? făcu el întorcându-se spre de Montbard şi ridicând din umeri. Oale cu ce? De ce or fi atât de multe. Şi ce să fie în ele?

Întinse mâna spre cea mai apropiată, vrând s-o ia şi s-o încline, dar înainte de a o putea atinge, de Montbard îl prinse de mânecă şi-l opri.

— Ai grijă, Étienne. Ar putea fi pline cu ulei sau cu vin, dar dacă sunt ceea ce cred eu că sunt, înseamnă că am găsit ce căutam, prietene. Am găsit comoara.

— Comoara? întrebă de St Clair cu încordare şi dezamăgire în glas. Asta e comoara pe care o căutăm de atâta vreme? În nişte *oale* de lut?!

— Oale de lut, într-adevăr, dar întreabă-te ce ar putea conţine, Étienne. Şi cât o fi trecut de când n-a mai păşit nimeni în încăperea asta. Şi de ce au fost aşezate atât de ordonat aici, pe podea, şi lăsate aşa. Dacă am dreptate, atunci undeva în faţă trebuie să fie un altar.

Aflat pe punctul de a-l întreba pe de Montbard de unde ştia acest lucru, de St Clair îşi înghiţi cuvintele şi, puţin mai târziu, privi fără surprindere altarul, pe care îl găsiseră la douăzeci de paşi distanţă. În ciuda dezamăgirii cauzate de oalele de lut, noua descoperire îi acceleră pe loc bătăile inimii, fiindcă altarul nu semăna deloc cu cel la care s-ar fi aşteptat el, iar dimensiunile lui îl făcură să se simtă umil. Era uriaş, mai mare decât oricare altar pe care îl văzuse el în bisericile sau bazilicile creştine în care intrase până acum.

Le apăru în faţă treptat, părând să prindă contur din bezna înconjurătoare pe măsură ce se apropiau de el. Din spate auziră paşi: era Hugues de Payens care coborâse şi el, aducând încă o torţă. Nu spuse nimic, întreaga atenţie fiindu-i atrasă de altarul din faţa lor, astfel că pentru o vreme toţi trei rămaseră tăcuţi, cercetându-i cu privirile formele înalte. Se apropiaseră de el din lateral şi îşi dăduseră seama de la început că la partea de sus a mesei de sacrificii se putea ajunge doar pe un şir larg şi

lung de trepte înguste care cobora pe latura din spate, treptele de jos fiind abia vizibile din locul în care stăteau ei. Partea anterioară, întinzându-se în stânga lor, păruse la prima vedere simplă şi nedecorată, dar când se apropiară observară că era complex modelată şi acoperită cu mii şi mii de mici simboluri sculptate.

— Iată-l, şopti de Montbard. Exact aşa cum îl descriu documentele noastre. Tradiţia este adevărată. Ordinul nostru se bazează pe adevăr.

— Este... De St Clair înghiţi, sunetul scos de gâtul lui în încercarea de a-şi umezi gura uscată fiind limpede audibil. Locul ăsta nu are nimic iudaic în el. Ar fi imposibil. Evreii nu acceptă chipurile cioplite.

De Montbard îşi dădu capul pe spate pentru a privi în sus.

— Este egiptean. După o lungă pauză adăugă: Tot ce este acum evreiesc provine de la egipteni şi a fost adus de Moise şi de triburile israelite după secole de robie. Aşa ne spune tradiţia noastră. Schimbările s-au produs mai târziu, dar la început totul a fost egiptean. Iar noi avem acum în faţă dovada acestui lucru. Locul acesta este neînchipuit de străvechi, prieteni. Moise n-a pus piciorul pe Pământul Făgăduinţei, dar poate că nepoţii şi copiii lui au stat aici, unde ne aflăm şi noi azi, privind la acest altar la fel ca noi. Am găsit dovada principiilor susţinute de ordinul nostru.

— Vorbeşti de parcă până acum ai fi avut îndoieli.

Tentativa de glumă a lui de St Clair sună sec, ironia cuvintelor pierzându-se în şoapta lui abia auzită.

— Niciodată n-am avut îndoieli, replică de Montbard la fel de încet. Vreau să spun că, odată cu această descoperire, ordinul nostru deţine dovezi incontestabile.

— Aşa e. Te cred. Dar *ce anume* am găsit?

— Cunoaştere, frate Étienne. Şi un altar care nu este ceea ce pare a fi.

— Mai vine cineva, spuse de St Clair, văzând o altă rază de lumină în depărtare. Există ceva ce nu ne este permis să ştim? Vreun secret sacru?

— Toate acestea sunt secrete, răspunse de Payens, şi toate sunt sacre. Ah, Goff, bănuiam că tu eşti. Uite ce am găsit. André crede că cercetările noastre au ajuns la final.

— Sunt impresionat, mărturisesc. E uriaş! Dar ce e? întrebă

Godefroi de St Omer lăsându-şi capul pe spate pentru a se uita în sus.

— E un altar, Godefroi, replică de Montbard. În tradiţia noastră e scris că se află aici.

— Serios? Atunci trebuie să aibă un rost al lui. E gol pe dinăuntru? Putem intra în el?

De Montbard ridică din umeri, deşi de St Omer nu-i putea vedea gestul.

— Nu ştiu. E prea curând ca să pot răspunde la întrebarea ta. Îl vom explora mai târziu.

— Hm! Şi ce-i cu oalele de acolo? Ce este în ele?

— Comoara pe care o căutam.

De St Omer întoarse capul cu o mişcare bruscă spre de Payens, fără a încerca să-şi ascundă scepticismul.

— Chestiile acelea conţin *comoara?*

Prietenul lui încuviinţă.

— De Montbard aşa crede… Dar zice totodată că altarul nu este ceea ce pare a fi, iar asta îmi stârneşte curiozitatea. Veniţi!

Se îndreptară spre stânga, spre partea din faţă a altarului, astfel încât acesta trona vertical deasupra lor, masa lui sacrificială formând un fel de plafon cu marginile drepte, iar de St Clair se propti în călcâie pentru a privi în sus.

— Trebuie să fie înalt cât patru oameni, spuse el, apoi ezită. Oare ce-i acolo, modelul acela mare în piatră? Să fie o cruce? Acolo, daţi-vă înapoi şi ridicaţi torţele.

Lumina făcliilor dezvălui o incizie puţin adâncă în piatră, în forma unei cruci cu o buclă în partea de sus.

— Este o cruce, replică de St Omer cu surprindere în voce. Atunci, să fie totuşi un altar creştin?

Din nou, Andree de Montbard le oferi răspunsul.

— Nu e o cruce, prieteni, e un *ankh.*

— Un ce?

— Un *ankh.*

— Deci am auzit bine. Ce-i acela *ankh* – ceva iudaic, vreun simbol cu semnificaţie religioasă? Credeam că evreii nu acceptă imaginile gravate.

— Asta aşa e. Étienne spunea acelaşi lucru înainte de venirea ta, interveni de Montbard pe un ton meditativ, cu capul încă dat pe spate şi privirile în sus. Este un simbol cu semnificaţie religioasă, dar nu iudaic, Goff, ci egiptean – un

simbol al vieţii şi prosperităţii nu doar în lumea aceasta, ci şi în cea de dincolo.

De St Omer privea încruntat spre de Montbard.

— Dar ne aflăm în Templul regelui Solomon! Vrei să spui că iudeii din Antichitate acceptau credinţele egiptene?

— Păi, în primul rând, nu ne aflăm în Templul regelui Solomon. Suntem probabil aproape de el, poate chiar dedesubtul lui, dar nu în el. Locul ăsta e mult prea mare pentru a fi templul; ştim că acela era foarte mic. De Montbard aruncă o privire piezişă spre de Payens, apoi îşi plecă ochii pentru a cerceta pardoseala de sub picioarele lor. Şi de ce n-ar fi acceptat iudeii din Antichitate credinţele egiptene? Doar au trăit în Egipt sute de ani. Este foarte posibil să fi apreciat măcar unele elemente ale lucrurilor în care credeau egiptenii. Dar asta nu ne priveşte pe noi acum; mai bine să ne uităm la celălalt *ankh.*

Şi coborî torţa spre podea, unde se vedea un al doilea *ankh,* mai mic decât cel de sus, însă mai adânc gravat în piatra pe care stătea de Montbard. Înainte ca vreunul dintre ei să poată spune ceva, acesta se lăsă într-un genunchi şi-i făcu semn lui de St Clair să procedeze la fel, în faţa lui.

— Uite, spuse el, pune mâna aici.

Împinse cu degetele în capătul dinspre el al crucii şi încercă să extragă praful acumulat în şanţul care despărţea simbolul gravat de restul lespezii; izbuti să scoată ceva, dar restul era compactat şi rămase pe loc. Renunţă şi privi spre de St Clair, care obţinuse acelaşi rezultat la capătul dinspre el al *ankh*-ului.

— Ai fi surprins să afli că ţii în mână un mâner?

De St Clair ridică din umeri.

— Nu m-aş fi gândit la aşa ceva, dar dacă tu spui că e un mâner, te cred.

De Montbard încuviinţă şi privi în jur, la torţe.

— Cât mai rezistă făcliile astea? Şi câte mai avem?

De St Omer numără repede.

— Şase, din câte văd eu. Celelalte sunt mai mult sau mai puţin consumate.

— La naiba! Şi afurisenie! Trebuia să mă fi gândit la asta.

Nimeni nu înţelegea despre ce vorbeşte şi se priviră nedumeriţi unul pe altul până ce de St Clair întrebă:

— La ce să te fi gândit?

— Rămânem fără lumină. O să ne cufundăm din nou în întuneric şi ne trebuie mult mai multă lumină decât avem acum, dacă vrem să terminăm treaba aici şi să descoperim restul comorilor.

— Dar mai sunt torţe sus, o sumedenie.

— Ba nu, sunt câteva, dar nici pe departe atâtea câte ne-ar trebui. De aceea cred că ar fi mai bine să ne oprim acum şi să facem rost de altele înainte de a descoperi ceva interesant, la a cărui investigare ne vom vedea nevoiţi să renunţăm din lipsă de lumină.

Privi spre cei trei confraţi ai lui, ochii lunecându-i rapid de la unul la altul, şi abia îşi putea ascunde bucuria.

— Trăim o zi mare, prieteni, adăugă el. Am descoperit ceea ce căutam, ceea ce tradiţiile noastre ne spuneau că există aici, şi chiar dacă nu vom găsi altceva decât aceste oale, tot va fi suficient pentru a justifica existenţa ordinului nostru străvechi. Dar cred că trebuie să ne întoarcem la suprafaţă şi să le spunem celorlalţi ce am găsit. Merită şi ei să ştie, la fel ca noi. Pe urmă, va fi nevoie să strângem cât mai mult combustibil pentru a alunga întunericul acesta, şi între timp să cumpărăm lămpi cu ulei, câte putem găsi, şi lumânări mari, care pot arde ore în şir. Dacă va trebui să lucrăm aici atât timp cât încep eu să cred că va fi cazul, vom avea nevoie de cât mai multe surse de lumină. Deci haideţi să urcăm la suprafaţă şi să ne punem pe treabă; cu cât mai curând vom aduna tot ce ne trebuie, cu atât mai repede ne vom putea întoarce pentru a ne relua misiunea.

9

Avură nevoie de o săptămână încheiată de muncă îndârjită, pentru a face provizii de lemn – întotdeauna rar în Palestina – până ce călugării, nerăbdători din cauza a ceea ce percepeau ei a fi un nou impediment în misiunea lor, strânseră suficient combustibil şi destule torţe pentru a putea coborî şi explora din nou camera subterană, dar le-ar fi luat mult mai mult timp dacă de Montdidier nu şi-ar fi amintit că auzise cu câteva luni înainte despre un incendiu care distrusese o plantaţie de măslini undeva la distanţă de câteva zile spre sud-est. Un convoi de cinci căruţe închiriate, însoţit de câţiva sergenţi, plecă în căutarea plantaţiei şi se întoarse cu patru încărcături pline de

trunchiuri de copaci carbonizate, numai bune de spart şi de transformat în torţe. Cumpăraseră toate lumânările disponibile de la toţi fabricanţii din Ierusalim, plus un butoi de catran de la unul dintre neguţătorii arabi, pe care îl duseseră în subteran, şi începuseră fără întârziere să confecţioneze torţe.

De St Clair constată cu bucurie că nu trebuia să ia parte la „vânătoarea” de combustibil; de Payens, ştiind că tânărul cavaler se întorsese din patrulare şi coborâse imediat să muncească în subteran, îi acordă o perioadă de odihnă de trei zile, scutindu-l de orice îndatorire. El îşi petrecu mare parte din prima zi stând pur şi simplu, bucurându-se de plăcerea de a nu face absolut nimic, dar nu era în firea lui să lenevească mult timp, aşa că a doua zi dimineaţă, după ce-şi văzu de puţinele treburi care îi reveneau, luă pachetul pe care i-l dăduse Hassan, războinicul şiit, şi plecă să-l ducă vărului său, negustorul de cai. Până atunci nu simţise nici un îndemn s-o facă, iar acum se hotărî aşa, ca să-şi ocupe timpul, fiindcă ştia că negustorul nu se întorsese încă în oraş.

Chiar înainte de a părăsi însă grajdurile, îşi dădu seama că în oraş se întâmpla ceva neobişnuit, fiindcă pe străzi era lume multă şi zarva se auzea chiar de la depărtare. Nici unul dintre sergenţii de pază nu-i putu spune ce se petrecea, dar era limpede că mulţimea se afla într-o dispoziţie festivă, aşa că îşi atârnă cureaua spadei pe un umăr, astfel încât să nu-l incomodeze, dar să-i fie la îndemână, şi porni spre piaţa aflată în afara zidurilor oraşului, unde erau grajdurile lui Hassan. Nu-i plăcea câtuşi de puţin să se expună inutil pericolelor care-l pândeau pe un cavaler franc singur într-o mulţime de potenţiali duşmani, dar oamenii din stradă păreau binedispuşi, aşa că de St Clair era liniştit la gândul că zalele sale îl vor apăra împotriva oricărui atac lansat – date fiind circumstanţele – cu o armă nu mai mare decât un cuţit. Pătrunse în valul de trupuri umane şi curând să văzu înghesuit din toate părţile, cu atât mai tare cu cât se apropia de zidurile oraşului; când porţile uriaşe de lemn începură să se zărească pe deasupra capetelor, mulţimea aproape că nu mai înainta.

În cele din urmă, la nici treizeci de paşi de porţi, îşi dădu seama că nu poate merge mai departe. Barierele imense din lemn erau închise lucru neobişnuit la această oră a zilei, când nu era de aşteptat vreun atac şi de St Clair observă că

mulţimea era ţinută locului de un şir de soldaţi ai Gărzii Regale, care stăteau cu braţele înlănţuite, cu faţa spre oameni şi spatele spre strada pustie. Începu să-şi facă loc în faţă, ignorând protestele celor pe lângă care trecea, mulţi întorcând capul pentru a vedea cine îi împinge şi înghiţindu-şi mânia la vederea cavalerului înalt, cu ochi albaştri şi cămaşă de zale. Înainte de a putea ajunge la gărzi şi a întreba ce se întâmpla, răsună un ţipăt de trompete şi porţile masive începură să se deschidă; zgomotul lor fu îndată acoperit de strigătele entuziaste ale celor din mulţime, iar tensiunea care se citea pe chipurile soldaţilor se înăspri în încercarea lor de a zăgăzui valul de oameni care împingea tot mai tare. Dându-şi seama că orice întrebare era lipsită de rost acum, de St Clair renunţă să-şi mai facă loc şi rămase pe loc, privind pe deasupra celorlalţi şi aşteptând să vadă ce se întâmpla.

Nici n-ar fi putut avea o poziţie mai bună pentru a urmări intrarea în Ierusalim a unui grup cu adevărat măreţ de nou-sosiţi, majoritatea exemple clare a ceea ce el şi ceilalţi veterani numeau domnişori: chipuri proaspete, neofilite de clima deşertului, veşminte, arme şi echipamente noi, lustruite, în culori vii şi cu însemne heraldice pe care el nu le mai văzuse niciodată până atunci. Şaizeci de astfel de războinici cu ochi strălucitori călăreau în fruntea procesiunii, în cincisprezece rânduri de câte patru; drumul le era deschis de o formaţie strânsă de doisprezece comandanţi ai regelui Baudouin, splendid înveşmântaţi, pe cei mai buni cai ai suveranului, cu harnaşamente maiestuoase. În urma alaiului veneau muzicanţi, trompetişti şi toboşari, mărşăluind în cadenţă, iar după aceştia se vedea suita regală, în haine brodate, bătute cu pietre scumpe. Regele Baudouin însuşi şedea pe un tron aşezat pe un suport bogat ornamentat, susţinut de trei bare lungi, acestea fiind duse de câte patru oameni – doisprezece în faţă şi doisprezece în spate. Servitorii care însoţeau suita aruncau spre mulţime dulciuri şi prăjiturele cu miere. Chiar în spatele regelui, într-o trăsură cu fundul plat, trasă de patru armăsari negri şi vânjoşi, venea patriarhul aşezat confortabil pe tronul lui episcopal, măreţ în veşmintele sale ceremoniale şi însoţit de secretarul lui, episcopul Odo de Fontainebleau.

În urma lor, după un alt grup de toboşari ce păstrau ritmul cadenţat, se afla o altă formaţie de domnişori mai splendizi

chiar decât regele, iar tânărul ce călărea în fruntea lor, pe un cal excepţional, de un auriu-palid cu coama şi coada argintii, părea întruchiparea cavalerului creştin în ce avea el mai nobil – înalt, cu umeri laţi, cu păr lung şi blond, piele bronzată şi ochi albaştri strălucitori. Acesta era, în mod evident, oaspetele de onoare şi nu exista urmă de îndoială că se bucura să se afle acolo, zâmbind larg şi arătându-şi dinţii albi, egali şi perfecţi. Armura sa, după moda bizantină, lucea la fiece mişcare, acoperită de plăcuţe aidoma unor frunze, din ceea ce părea a fi aur. Picioarele lui, vânjoase ca nişte trunchiuri tinere de copaci, erau apărate de jambiere în acelaşi stil, înalte de la gleznă până la genunchi. Pe umeri îi atârna, acoperind în falduri spinarea calului, o mantie din mătase groasă, de culoarea fildeşului, pe care era brodat un blazon în culori vii; văzând desăvârşirea cu care mantia drapa călăreţ şi cal deopotrivă, de St Clair se întrebă dacă nu cumva fusese cine ştie cum fixată locului.

Tânărul călărea semeţ, plin de mândrie, urmat fiind de propriii săi domnişori, după care venea ariergarda – un alt contingent de soldaţi ai regelui ce mărşăluiau impecabil, în ciuda armurilor vechi şi uzate pe care le purtau, ca şi când ar fi recunoscut că nu se puteau compara cu splendoarea celor din faţa lor, fiind totuşi gata să lupte pentru a-şi apăra oaspeţii de presiunea mulţimii din stradă.

După ce trecu şi ultimul soldat din ariergardă, gloata de privitori începu să se destrame, unii luându-se după alai, alţii întorcându-se la treburile lor. Gărzile care ţinuseră mulţimea la respect rupseră formaţia, pregătindu-se să se retragă în cazărmi, iar de St Clair îşi dădu seama că îl cunoaşte pe comandantul lor. Se apropie de el şi îl strigă, iar cavalerul se întoarse şi, recunoscându-l, îl salută.

— Ce a fost asta? Cine e tânărul semizeu?

Celălalt rânji, strigă un ordin către unul dintre subordonaţi şi apoi răspunse:

— E prinţul Bohemond al Antiohiei, care a venit din Italia pentru a prelua tronul tatălui său şi, în trecere pe aici, pentru a cere mâna logodnicei sale, prinţesa Alice. Dar unde ai fost, de nu ştii atâta lucru?!

De St Clair ridică din umeri.

— În patrulare, distrându-mă cu briganzii. M-am întors abia alaltăieri. Tânărul arată impresionant. Şi zici că urmează să se

însoare cu prinţesa Alice?

— Da, îndată ce pregătirile vor fi gata, fiindcă prinţul are un regat – sau un principat – în care trebuie să restabilească ordinea; de prea multă vreme ţara a rămas neguvernată.

Cavalerul întoarse capul privindu-şi oamenii, apoi ridică o mână spre de St Clair în semn de salut şi se întoarse la treburile sale. Călugărul rămase locului o vreme, privind spre soldat şi spre trupele sale, care porniseră la drum, dar gândurile i se îndreptau în cu totul altă parte. Mintea îi zbura numai la prinţesă şi la nunta ei şi pe neaşteptate, fără un motiv raţional, se pomeni că îl detestă pe tânărul şi arătosul nobil care avea să se însoare cu ea, conştient că undeva în el prindea formă un ghem de frustrare şi invidie ale cărui fire îi atingeau măruntaiele, reamintindu-i imagini pe care ar fi vrut să le uite. Zăbovi în stradă ezitând, încercând să reziste unei nerezonabile şi ridicole tentaţii de a urma alaiul până la palatul regal, după care se răsuci brusc pe călcâie şi se îndepărtă, surprins să vadă că strada aproape că se golise.

Încă se mai străduia să-şi golească mintea de gândurile la prinţesă când ajunse la perimetrul închis din faţa grajdurilor lui Hassan, negustorul de cai, şi se opri să admire cele trei animale închise acolo – unul alb, altul murg şi celălalt de un cenuşiu splendid. Toţi trei erau armăsari şi aveau liniile inconfundabile şi botul îngust al rasei arabe pursânge. Se întrebă în treacăt cât ar valora, zâmbind ruşinat când îşi aduse aminte că, chiar şi înainte de a se alătura confreriei, oricare dintre aceştia ar fi depăşit cu mult posibilităţile sale de cumpărare.

— Sunt minunaţi, nu-i aşa, senior de St Clair?

Se răsuci şi se pomeni faţă-n faţă cu un bărbat care i se părea cunoscut, fără a şti însă de unde să-l ia; uimit că omul i se adresase în limba lui, uită să corecteze apelativul pe care acesta îl folosise. Imediat însă îşi aminti unde-l mai văzuse şi duse mâna sub tunică, după pachetul pe care îl avea la brâu, răspunzându-i în arabă.

— Eşti Nabib, cel care lucrează pentru Hassan, nu-i aşa?

Celălalt înclină din cap graţios şi replică tot în arabă:

— Am această onoare, lăudat fie Allah. Cu ce te pot ajuta?

— Cu nimic. Sunt purtătorul unor veşti. Veneam spre prăvălia voastră din piaţă, când procesiunea m-a prins în stradă. Scoase pachetul şi i-l întinse. Am fost rugat să-ţi dau

acest obiect pentru stăpânul tău, când se va întoarce. I-a fost trimis de vărul lui, Hassan.

Celălalt ridică din sprâncene, dar nimic altceva nu i se putu citi pe figură.

— *Vărul* Hassan? Războinicul Hassan?

De St Clair încuviinţă.

— Războinicul. L-am întâlnit în deşert, nu departe de Jaffa, şi m-a rugat ca la întoarcere să aduc acest pachet.

Umbra unui zâmbet licări în colţul buzelor arabului, dar acesta se mulţumi să încline doar capul.

— Înseamnă că trebuie să fie ceva de mare importanţă, dacă un războinic şiit l-a încredinţat unui războinic *ferenghi.* Poţi fi sigur de recunoştinţa noastră, senior de St Clair.

— Nu sunt senior de St Clair, Nabib. Acum sunt doar un călugăr şi toată lumea îmi spune, simplu, fratele Étienne.

Arabul încuviinţă.

— Profetul ne învaţă că nu trebuie să jignim oamenii îndoindu-ne de spusele lor, dar în această privinţă trebuie să protestez. Poate că astăzi eşti fratele Étienne, dar nici un *ferenghi* care vorbeşte ca prieten cu Hassan, şiitul, nu este simplu. Primeşte mulţumirile noastre şi du-te cu Dumnezeu, prietene.

Îndepărtându-se, de St Clair se simţi ispitit să treacă prin piaţă şi să-şi potolească pofta de dulciuri, dar cu cât se străduia mai mult să uite de prinţesă, cu atât mai mult îi copleşea ea gândurile, astfel că în scurt timp se pomeni excitat, chiar şi în mulţimea din piaţă, când şi-o imagină în intimitate cu noul ei soţ. Simţindu-se în pragul unui atac de panică, ieşi din piaţă şi porni spre casă, spre recenta descoperire din tunelurile de sub grajduri, renunţând la timpul liber pe care i-l acordase de Payens şi neplăcut conştient de faptul că, fără binecuvântarea muncii care să-i distragă atenţia, în numai o zi risca să cadă iarăşi pradă chinurilor cauzate de ispită. Ştia că îi va fi mult mai bine în întunecimea locului pe care îl descoperise în tunelurile de sub Muntele Templului şi se simţi extrem de uşurat constatând că, doar reflectând la încăperea vastă de acolo şi la secretele pe care ea le conţinea, îşi putea alunga din minte gândurile la Alice le Bourcq.

Când urcaseră la suprafaţă în acea primă zi, unii dintre fraţi începuseră să numească nou-descoperita încăpere „Templul”,

datorită dimensiunilor ei impresionante. Dar André de Montbard nu acceptase acest lucru şi îi corectase imediat. Incinta se afla sub nivelul la care fusese primul Templu al lui Solomon, le spusese el, şi, pentru a-şi susţine afirmaţia, citase mai multe surse din tradiţia Ordinului Renaşterii, astfel că restul confraţilor nu putuseră decât să-l creadă, iar numele încăperii nou-descoperite deveni „Sala”.

Plăcut şi admirat de semenii lui, André de Montbard fusese dintotdeauna un tip aparte printre confraţi, ca urmare a faptului că fusese trimis din Franţa să li se alăture, de către contele Hugues de Champagne, seneşalul Ordinului Renaşterii. Aceeaşi era situaţia şi în cazul lui de St Clair, dar alegerea acestuia din urmă se bazase, în mod evident, pe tinereţea, forţa, pietatea şi talentul său în luptă, în vreme ce altele erau abilităţile lui de Montbard, iar acestea începuseră să iasă la iveală abia odată cu descoperirea tunelurilor subterane.

Acest lucru îi conferea lui de Montbard o poziţie deosebită şi ar fi putut constitui un impediment serios în calea acceptării lui în cadrul confreriei, dacă omul ar fi avut o altă fire, fiindcă, deşi era vasalul contelui, toată lumea ştia că era mai bogat şi mai influent decât oricare altul între ei şi le-ar fi putut face tuturor viaţa grea fie şi numai din acest motiv. Faptul că preferase să se poarte altfel îi surprinsese pe unii dintre confraţi, care la început îl priviseră cu suspiciune, considerându-l un spion trimis în rândurile lor. Prin urmare, era el însuşi o anomalie – un om care se bucura în Franţa de o putere imensă şi care alesese să nu arate şi să nu-şi folosească nici un dram din ea aici, în Ierusalim, negându-se pe sine de bunăvoie, cu cea mai deplină loialitate, pentru a fi adjunctul altuia. Aceasta era însăşi esenţa feudalismului, dar în lumea reală, a celor ambiţioşi şi venali, puţini erau cei care măcar se prefăceau a pune interesele altuia – fie el senior feudal sau nu – mai presus de ale lor.

După sosirea lui neaşteptată, ceilalţi îşi dăduseră seama în scurt timp că de Montbard era exact ceea ce părea a fi, nici mai mult, nici mai puţin, şi acceptaseră acest lucru ca fiind o parte a firii sale. Nici unul dintre ei nu avusese vreodată fie şi cel mai mic motiv pentru a se plânge de el sau de purtarea lui, omul comportându-se de la bun început la fel ca oricare dintre ei, fără a-şi da aere şi fără a emite pretenţii deosebite. Acum însă,

din clipa în care descoperiseră Sala, de Montbard începuse să dicteze şi să dea instrucţiuni la care se supuneau fără crâcnire atât de Payens, cât şi de St Omer, dându-le celorlalţi de înţeles în mod direct că el urma astfel propriile sale ordine, primite de mult, şi că descoperirea comorii era motivul exact al prezenţei lui în rândurile lor.

Câteva zile mai târziu, când ieşi din chilia sa după expediţia de adunare a lemnului pentru torţe, de St Clair îl găsi pe de Montbard aşteptându-l şi se opri brusc, cu capul plecat pe un umăr şi sprâncenele ridicate în semn de curiozitate.

— Eu cobor, îi spuse de Montbard fără nici un preambul. Vrei să vii cu mine?

— Da, dar aşteaptă-mă o clipă.

Se răsuci pe călcâie şi se întoarse în chilia sa, iar când ieşi puţin mai târziu, avea cingătoarea pusă de-a latul pieptului, astfel că sabia îi atârna pe spate, iar pumnalul în teacă i se odihnea pe abdomen. De Montbard nu se obosi să-şi mascheze rânjetul.

— Crezi că o să dăm peste ceva duşmani acolo jos?

— Păi, văd că aşa crezi tu. Eu mi-am luat armele doar fiindcă am văzut că şi tu le porţi pe ale tale... Niciodată nu poţi şti, prietene. Poate că sunt ceva demoni pe acolo, aşteptând să ne absoarbă în iad în clipa în care atingem *ankh*-ul acela. Dacă aşa vor sta lucrurile, prefer să am cu mine buna şi ascuţita mea sabie, mai presus de orice altceva. Iar dacă nu, vom putea folosi pumnalul ca să înlăturăm mizeria depusă în fisurile pietrelor, iar sabia o vom utiliza ca pârghie.

Abia după aproape o jumătate de oră ajunseră în încăperea subterană, coborând pe podea în coş, cu o amplă provizie de torţe despre care de St Agnan, cel care le confecţionase, jura că vor sta aprinse ore întregi. De Montbard ducea două braţe pline de torţe, iar de St Clair două suporturi mici din fier, modificate astfel încât să stea pe podea şi să susţină fiecare câte două făclii. Puţin mai târziu, după ce aşezaseră torţele astfel încât să ofere cea mai bună lumină, cei doi cavaleri îngenunchează unul în faţa altuia de o parte şi de alta a *ankh*-ului gravat pe pardoseală. De Montbard făcu un semn din cap şi amândoi începură să cureţe cu vârful pumnalului praful adunat de milenii în crăpăturile pietrei. Curând văzură că trimisul contelui avusese şi de această dată dreptate: odată

murdăria îndepărtată, rămase suficient loc sub braţul transversal al crucii pentru ca fiecare jumătate a acestuia să poată fi prinsă în mână, la fel ca mânerul unei spade. De St Clair apucă bine de jumătatea sa şi privi spre de Montbard.

— Gata?

— Eu da, însă cred că ar fi mai bine să vii şi tu în partea asta. Aşa am putea ridica amândoi din aceeaşi direcţie.

De St Clair veni lângă el şi prinse „mânerul”, dar, înainte de a mai face o altă mişcare, îşi dădu capul pe spate şi privi în ochii confratelui său, cu un zâmbet firav pe buze.

— Ştii, spuse el, am impresia că ceea ce vom face noi aici ar putea avea un rezultat extraordinar.

De Montbard ridică o sprânceană.

— Ce fel de rezultat?

— De unde să ştiu eu? Încă n-am terminat, nu-i aşa? Dar moşmondim aici în întuneric ca nişte şobolani de multă vreme, iar acum s-ar putea să facem un pas dincolo de care să nu mai existe cale de întoarcere. Lumea pe care o ştim noi s-ar putea să nu mai fie niciodată aceeaşi ca înainte după ce vom trage de aceste mânere. Şi atunci, n-ar trebui oare să rostim ceva semnificativ? Ceva profund? La început – adăugă el încruntându-se – am crezut că o să spun o aiureală, dar dintr-odată mi-am dat seama că vorbele mele reprezintă adevărul.

De Montbard se holbă la el, neclintit.

— Şi deci ai ceva de spus?

— Nu…

— Nici eu, aşa că putem începe? Hai, împreună, unu, doi, trei!

Se opintiră şi, în ciuda eforturilor combinate, nu obţinură nici un rezultat, de parcă ar fi încercat să ridice însăşi podeaua cu totul, aşa că dădură drumul mânerului în acelaşi timp, răsuflând greu, într-o explozie de aer. De Montbard îşi şterse fruntea cu dosul mâinii.

— O mie de ani e timp îndelungat, zic eu. E posibil ca piesele mobile să se fi înţepenit în atâta vreme.

— Principiul pârghiei, spuse de St Clair privind crucea de pe pardoseală.

De Montbard se ridică şi se întinse cu poftă.

— Principiul cui?

— Fratele Joachim, un călugăr bătrân pe care l-am cunoscut

în copilărie, era pasionat de antici – Arhimede, Euclid, Pitagora – şi de matematica lor. Îmi amintesc că-mi spunea ceva despre cum ar putea el mişca Pământul din loc dacă ar fi avut un punct de sprijin. Vorbea adesea despre legile forţei şi ale energiei şi că există o modalitate prin care poţi ridica orice. Cred că dacă am sta pe vine, faţă-n faţă şi aproape unul de celălalt, şi am trage drept în sus amândoi, folosindu-ne mai degrabă de muşchii picioarelor decât de cei ai braţelor, am putea reuşi.

— Să încercăm!

Se ghemuiră amândoi şi prinseră mânerul.

— Tocmai mi-am amintit ceva ce ai spus data trecută când am fost aici.

De Montbard ridică o sprânceană.

— Ce anume?

— Că totul se va sfârşi când vom găsi comoara. Dar nu va fi aşa, nu crezi? Găsirea comorii va fi doar începutul.

Cu un zâmbet în colţul gurii, celălalt înclină capul şi întrebă:

— Începutul a ce, Étienne?

De St Clair clătină din cap.

— A ceea ce urmează, îmi închipui. Nu ştiu şi nu vreau să fac presupuneri, dar nu mă îndoiesc că este ceva inevitabil. Poate că nu sunt altceva decât un simplu călugăr-cavaler, dar prost nu-s. Oalele acelea de acolo conţin ele *ceva,* André, ceva ce trebuie să fie extrem de preţios şi de important dacă au fost ascunse cu atâta grijă acum o mie de ani. Vorbim de un mileniu, aşa cum ai spus şi tu, cincizeci de generaţii de taţi şi de fii. Şi în tot acest timp, ordinul nostru a visat să găsească acest loc şi ceea ce se află aici. Dar o asemenea durată e greu de înţeles pentru omul de rând. Noi abia dacă ne amintim de străbunicii noştri, la doar două generaţii distanţă de noi, aşa că nu putem înţelege în nici un caz ce înseamnă zece generaţii – ca să nu mai spun de cincizeci! Iar acum, după atâta vreme, comoara aceasta, indiferent ce cuprinde, va fi dezgropată. Noi am descoperit-o. Orice ar fi, frate, orice ar conţine, sper că n-ai să mă jigneşti spunându-mi că va continua să rămână secretă, fiindcă până şi eu îmi dau seama cât de importantă este. Şi de aceea mă întreb ce se va întâmpla cu Ordinul Renaşterii în Sion? Va rămâne secret, aşa cum a fost dintotdeauna, sau va ieşi la lumina zilei, odată cu noi toţi, arătând lumii ce am găsit?

De Montbard ridică mâinile, cu palmele spre de St Clair.

— Chestia asta e prea profundă pentru mine. Îţi jur, Étienne, habar n-am. Lucrurile astea depăşesc cu mult capacitatea mea de decizie şi chiar pe cea de a le interpreta. Un singur lucru îţi pot făgădui însă: orice am găsi aici astăzi, mâine sau când va fi să fie, va trebui catalogat şi consemnat meticulos înainte ca o vorbă măcar despre cele descoperite să părăsească aceste tuneluri. În funcţie de ceea ce se află aici, catalogarea ar putea dura luni sau chiar ani întregi; dar va trebui făcută, fiindcă are o importanţă extremă. Trebuie să consemnăm ceea ce vom descoperi, în cel mai mic detaliu. De Montbard râse din nou, iar dinţii îi luciră şi trăsăturile feţei păreau să joace în lumina torţelor. Dar este posibil, reluă el, să nu găsim nimic mai mult decât aceste oale. Şi deci ce zici, încercăm ideea ta cu principiul pârghiei?

De St Clair încuviinţă.

— Atunci, să-i dăm drumul. Eşti gata? Unu… doi… şi trei!

Se ridicară amândoi în acelaşi timp, privind fiecare drept în ochii celuilalt, cu muşchii coapselor şi ai gleznelor tremurând de încordare. Treptat, atât de încet încât abia dacă simţiră ceva, crucea de care trăgeau începu să cedeze. O clipă mai târziu, fără a slăbi presiunea, sesizară o altă mişcare, infimă, dar sesizabilă.

— Încă o dată, gâfâi de St Clair, roşu la faţă din cauza efortului. Trage!

De această dată însă, nimic nu se mai întâmplă şi de Montbard făcu semn că ar trebui să se oprească şi să se odihnească o vreme. Piatra se clintise puţin – un semn că fusese construită astfel încât să se mişte, aşa că îşi traseră sufletul şi aşteptară o vreme pentru a-şi reface forţele înainte de a încerca din nou. Puţin mai târziu, fără a mai schimba vreun cuvânt, îşi reluară locurile şi se ridicară concomitent, folosindu-şi întreaga forţă musculară a picioarelor pentru a contracara forţa ce fixa *ankh*-ul, iar de această dată ceva cedă pe neaşteptate: braţul crucii de care trăgeau se ridică brusc, ceva mai bine de o palmă, după care se opri. În acelaşi timp se auzi un sunet nedefinit, dar puternic şi parcă sec, urmat de un alt zgomot scurt şi înăbuşit, ca al unor pietre în frecare, ce părea să vină chiar de sub picioarele lor. În clipa în care îl auzi, de St Clair înţelese şi ce se întâmplase cu *ankh*-ul.

— Drept în sus, spuse de Montbard. S-a deplasat drept în

sus.

De St Clair gândea acelaşi lucru, fiindcă se aşteptase să vadă crucea ridicându-se din locaşul său aidoma unei pârghii, mânerele făcând o mişcare în sus şi pivotând pe punctul fix reprezentat de extremitatea de jos a braţului lung. Dar nu aşa se întâmplase; braţul transversal al crucii se ridicase vertical, lăsând la vedere o bară ce dispăruse dedesubt.

— Ce a fost sunetul acela? Parcă ceva s-a rupt şi a căzut.

— Şi mie mi s-a părut la fel, dar nu cred că vom afla prea uşor ce a fost. Mânerul nu pare a se putea mişca mai mult decât atât.

De Montbard trăgea de mâner în timp ce vorbea, fără a reuşi să-l mai clintească din loc. De St Clair mârâi dezgustat şi se ridică în picioare, dându-şi capul pe spate pentru a se uita la celălalt *ankh* gravat în piatra altarului, dar de Montbard încă mai trăgea de cel din pardoseală.

— Cred că ar trebui să-l laşi în pace, prietene; mai mult de atât nu se va mai clinti. Poate că va trebui să ne întoarcem cu răngi şi ciocane, pentru a disloca dalele şi a vedea ce se află dedesubt, deşi eu bănuiesc că e doar pământ.

— Ba nu, a sunat a gol, replică de Montbard privind conturul din podea. Chiar dacă pare ilogic, zgomotul pe care l-am auzit mi s-a părut că aducea a gol.

— De unde ai ştiut că altarul se află aici? Şi *ankh* -ul?

Celălalt îl privi.

— Aşa mi s-a spus. Cele mai vechi documente ale noastre amintesc despre ele şi descriu perfect încăperea în care ne aflăm. Eu n-am văzut niciodată documentele, dar am petrecut o vreme împreună cu unii dintre cei mai învăţaţi oameni ai ordinului, înainte de a veni în Ierusalim, învăţând de la ei tot ce am putut despre locul acesta. Cunoşteam încăperea şi ştiam ce se află în ea. Din nefericire, documentele noastre nu oferă şi alte indicii în afară de referirea la *ankh* ca fiind cheia enigmei, dar şi aceasta este evazivă. Mi se pare că oamenii care au scăpat de cele întâmplate aici nu au ştiut cât timp anume se vor afla departe de locul acesta, odată ce au terminat lucrul la încăperea în care ne aflăm. Probabil şi-au spus că se vor întoarce în timpul vieţii lor sau a copiilor lor şi că vor putea deschide incinta pe care au ascuns-o cu atâta grijă. De Montbard se întrerupse, zâmbi sec, îşi lovi palmele una de alta

şi privi în jur. Aşa cum ai spus şi tu mai devreme, omul obişnuit nu înţelege ce înseamnă o mie de ani... Încăperea este foarte veche; ştiu că şi tu îţi dai seama de asta, dar cred că e chiar mai veche decât îţi închipui. A fost construită înainte chiar ca Templul lui Solomon să fie proiectat. Totul la ea – formă, structură, mod de construcţie – totul este egiptean. A fost clădită la foarte scurt timp după întoarcerea israeliţilor din robia egipteană şi unicul ei rol era acela de a ascunde comorile Templului. Documentele noastre spun că avea două intrări, pe care le vom descoperi imediat ce vom începe să examinăm locul mai atent; eu bănuiesc însă că galeriile care duc din exterior spre ele au fost blocate şi închise, pentru a fi complet ascunse vederii din partea cealaltă. Cei care au fost ultima dată în locul acesta nu au dorit să lase vreo parte a sa accesibilă jefuitorilor.

— E limpede, spuse de St Clair, că asta au vrut şi chiar au reuşit. Când vei începe să deschizi oalele?

Luă o torţă de pe un suport şi se apropie de primul rând de oale din lut, ocolind altarul prin dreapta, iar de Montbard îl urmări cu privirea până ce trecu de marginea verticală a altarului, numărând şirurile. Câteva clipe mai târziu, vocea lui răsună din întuneric.

— André, vino şi uită-te aici!

Intrigat de tonul lui, de Montbard se ridică, luă şi el o torţă şi porni în direcţia din care îi auzise glasul, unde îl găsi stând într-o poziţie rigidă şi privind fix înapoi, spre altar. Se întoarse şi el într-acolo şi rămase încremenit. În lumina flăcărilor se contura şirul de trepte care urcau spre masa altarului. Ştia că erau altfel, dar la început nu-şi dădu seama cum anume.

— Nu ştiu ce m-a îndemnat să mă uit, spuse de St Clair cu glas moale. Prima dată am zărit doar ceva cu coada ochiului şi nu eram suficient de aproape pentru a putea fi sigur, dar...

— Treptele de jos lipsesc.

Dar când ochii li se obişnuiră cu lumina slabă şi odată ce veniră mai aproape, constatară că se înşelaseră: treptele nu dispăruseră. Se deplasaseră, dar erau încă acolo. Partea de jos coborâse sub nivelul podelei pe un soi de mecanism pivotant, dând la iveală o deschizătură ce nu fusese vizibilă până atunci; treptele care înainte urcau spre jertfelnic coborau acum într-un spaţiu adânc şi întunecat din spatele altarului. Cei doi cavaleri rămaseră nemişcaţi mult timp, privind golul de la picioarele lor,

până când de St Clair spuse:

— Asta explică zgomotele pe care le-am auzit. Coborâm acolo?

De Montbard îşi drese glasul înainte de a răspunde.

— Coborâm, dar cred că înainte ar trebui să mai luăm fiecare câte o torţă. Nu vine un miros urât, dar e posibil ca aerul să fie viciat înăuntru.

Ţinând torţele sus şi ducând fiecare încă una neaprinsă, coborâră încet treptele în spaţiul de sub altar şi înaintară precaut, miraţi de întinderea noii încăperi descoperite – o incintă rectangulară lungă şi înaltă, ce se deschidea de o parte şi de alta a scărilor. La început, de St Clair avu impresia că forma acesteia o respecta pe cea a altarului, inclusiv înălţimea lui, fiindcă plafonul era la cel puţin şase metri deasupra capetelor lor. Ridică mai mult torţa şi văzu că pereţii din dreapta şi din stânga erau acoperiţi cu rafturi de piatră de sus până jos – un fel de cutii cubice, deschise în lateral, fiecare lungă, lată şi înaltă cam cât un braţ de om de la umăr până în vârful degetelor; în cele mai multe dintre ele erau înghesuite acelaşi tip de oale ca acelea de pe podeaua Sălii de sus, doar că printre cele de aici se vedeau câteva cufere sau casete.

De Montbard stătea ca vrăjit, întorcând capul când într-o parte, când în alta, privind rafturile, în vreme ce de St Clair evalua dimensiunile încăperii şi încerca să estimeze numărul cutiilor. Galeria era lungă şi îngustă; reuşi să numere optsprezece cutii la nivelul de jos al zidului din faţă. Înmulţi acest număr cu cele şapte rafturi aflate între podea şi plafon, dublă rezultatul pentru a lua în considerare şi cealaltă latură a galeriei şi apoi scăzu trei – spaţiul ocupat de scări. Totalul obţinut, care nu-l surprinse decât uşor, era de două sute treizeci şi una de cutii.

De-a lungul ambilor pereţi, la înălţimea capului, erau prinse suporturi pentru torţe, ca acelea pe care le aduseseră cu ei, şi de Montbard oftă, apoi puse făclia sa într-un suport înainte de a se întoarce spre intrare.

— Torţe, spuse el şi vocea lui stârni un ecou în spaţiul închis. Vom avea nevoie de mai multă lumină. Ajută-mă să pun făclii şi în celelalte suporturi, ca să putem vedea pe urmă ce avem aici.

Aduseră rapid alte torţe din Sală şi, câteva minute mai

târziu, galeria era viu luminată de zece flăcări.

— Alte oale, murmură de St Clair stând lângă de Montbard şi privind amândoi şirurile de cutii de pe pereţi. Oamenii aceia aveau probabil un atelier în care nu se făcea altceva decât oale de lut.

— Nu toate sunt oale. Hai să deschidem câteva dintre cuferele acestea de lemn.

În primul erau bijuterii, unele opulente, altele delicate, toate reflectând însă lumina licăritoare a torţelor. Nu erau aranjate într-o ordine anume, părând că fuseseră aruncate la grămadă. După ce le aruncă o privire fugară, de Montbard deschise un al doilea cufăr, mai mare, care se dovedi a fi plin de monede din aur, îngrămădite şi ele de-a valma. De St Clair privi peste umărul lui şi văzu bani din argint licărind printre cei din aur, dar atenţia îi fu atrasă de un giuvaier din cufărul de la picioarele lui, şi se aplecă pentru a-l desprinde de celelalte în care se încurcase. Era un colier strălucitor – un cerc greu, din fire de aur întreţesute, de care atârnau pietre splendide, verzi şi albastre, înşirate pe o reţea din fire de aur mai fine, menite să orneze pieptul unei femei bogate. Pietrele verzi erau romburi lungi şi înguste, iar cele albastre aveau formă de lacrimă, fiind netede şi lustruite; între ele se căsca locul de unde căzuse una. De St Clair îşi dădu seama că piatra lipsă era cea pe care o găsise el în tunelurile de sus şi se întrebă cine o furase, fiindcă nu avea nici o îndoială, văzând colierul, că piatra fusese furată cu o mie de ani în urmă. Simţindu-şi, în mod ciudat, curiozitatea satisfăcută, dădu drumul colierului în cufăr, închise capacul şi se întoarse pentru a vedea ce mai găsise de Montbard.

Acesta tot muta nişte recipiente grele de colo-colo, trăgând de ele şi împingându-le pentru a vedea ce se află în spatele lor, iar de St Clair, nedumerit, întrebă ce sunt. Răspunsul scurt, „vase ceremoniale”, nu-l dumiri deloc, dar era limpede că nu erau obiecte de valoare. Multe erau din piatră lustruită, unele verzi, altele maro, dar majoritatea păreau a fi din bronz şi toate dădeau impresia că fuseseră confecţionate în chip nepriceput, astfel că de St Clair îl lăsă pe de Montbard să vadă de ele şi îşi îndreptă atenţia spre celelalte cutii care mărgineau pereţii.

— Pe mai bine de trei sferturi din rafturile astea sunt oale precum cele de sus.

— Am observat. Cred că aici este cel mai preţios material; restul, sus în sala cea mare, e probabil mai puţin important.

— Important? Pentru cine? Ce conţin oalele acestea?

De Montbard ridică din umeri.

— Ai văzut cumva că m-am uitat în vreunul dintre ele? Vom afla mai târziu ce conţin, dar bănuiesc că suluri de pergament, legate şi sigilate cu ceară pentru a le proteja împotriva umidităţii şi a scurgerii timpului. Vom constata, cred, că sunt anale consemnate de preoţii care le-au lăsat aici.

Dezamăgit, deşi bănuise şi el acelaşi lucru, de St Clair oftă şi privi din nou în jur.

— Şi chestiile acelea de acolo, vasele ceremoniale, pentru ce sunt?

— Erau folosite în ritualurile din templu. Unele dintre ele sunt probabil inimaginabil de vechi.

— Dar sunt din piatră!

— Da, majoritatea. Din piatră sau din bronz.

— Deci nu au nici o valoare.

— Nu, dacă ai vrea să le vinzi în piaţă. De ce spui asta?

De St Clair zâmbi cinic:

— Fiindcă mi se pare că mult-trâmbiţata comoară despre care vorbeşte tradiţia noastră nu e chiar ce ne-am fi aşteptat. Deocamdată doar o casetă cu bijuterii şi alta cu monede din aur şi argint; nu e cine ştie ce avere.

De Montbard îl privi în ochi, zâmbind.

— Asta se întâmplă numai fiindcă ţi-ai bazat aşteptările pe propria experienţă, tânărul meu prieten. Pentru tine, o comoară trebuie să fie ceea ce se înţelege azi prin acest cuvânt. Nu uita că preoţii care au ascuns aceste lucruri nu erau creştini aşa cum îi ştim noi. Averea asta, cum îi spui tu, a fost îngropată de preoţii Bisericii creştine la începuturile sale, preoţi care puneau preţ pe sărăcie şi propovăduiau virtuţile lepădării de orice obiecte de valoare.

— Şi atunci ce-i cu aurul şi cu bijuteriile de aici?

— Deocamdată am deschis doar două cutii – cum le spui tu – din toate cele de aici. Au fost probabil strânse în Templu, fiind aduse ca daruri în locul sacrificiilor. Nu vom putea şti niciodată de unde au venit sau cum au fost adunate, dar faţă de ceea ce se află aici, ele sunt o nimica toată. Regele Baudouin va fi fericit să le accepte pe toate, permiţându-ne nouă în schimb să

păstrăm restul. Punând mâna pe oala de lut aflată lângă el, o bătu uşor cu palma şi adăugă: *Asta* e comoara ordinului nostru, Étienne, aici, în aceste oale. Şi poate că...

Vocea i se stinse şi de Montbard se îndepărtă spre capătul galeriei, unde rămase uitându-se la zidul gol.

— Poate că ce?

— Nu ţi se pare ciudat că peretele ăsta e gol, când ceilalţi sunt plini de rafturi şi nişe de depozitare?

— Ciudat? Nu, cred că nu. E zidul din capătul încăperii.

De Montbard făcu o strâmbătură.

— Greşit, Étienne! Nu mai fii atât de blazat. Există un secret aici, undeva... Vezi în jur vreun *ankh* gravat?

— Nu, replică de St Clair cu emfază. Şi înainte de a mă întreba tu, îţi spun că nu sunt fiindcă m-am uitat după decoraţiuni de un fel sau altul aşa, din curiozitate. Nu există. De ce crezi că ar fi?

De Montbard se aşezase într-un genunchi şi studia partea de jos a zidului.

— Fiindcă, tânărul meu prieten, ar trebui să fie. Există aici ceva ce nu se vede la o privire superficială; sunt convins de asta. Se ridică şi se depărtă de perete, lăsându-şi ochii să rătăcească în încăpere. Şi totuşi, nu-i nimic, continuă el, vorbind mai mult pentru sine. Absolut nimic.

— La ce altceva te aşteptai?

De Montbard se răsuci spre el, cu spatele drept şi o privire plină de nerăbdare.

— Trucuri, Étienne, răbufni el. Disimulare şi înşelătorie. Locul ăsta a fost construit de cei care au ridicat piramidele din Egipt, cei mai buni constructori care au existat vreodată. Ai văzut ce bine lucrată era intrarea, felul în care era ascunsă trapa în trepte. Cei care aveau cunoştinţele şi priceperea necesare pentru a construi aşa ceva au fost, cu certitudine, capabili să ascundă o incintă în spatele unui zid fals. Şi cred că zidul ăsta e fals, adăugă el scoţându-şi sabia şi lovind fulgerător peretele din spate, cu zgomot.

Nerăbdarea îi dispăru la fel de repede cum apăruse şi de Montbard se întoarse pe călcâie într-un cerc complet, analizând din priviri întreaga încăpere, zidurile şi plafonul.

— Şi dacă asta-i adevărat, atunci trebuie să existe un fel de cheie cu care să-l putem deschide, aşa cum *ankh*-ul a fost cheia

pentru prima intrare. Dar unde ar putea fi?

— Suporturile de torţe? Sunt singurele obiecte din piatră în încăperea asta.

Sprâncenele celuilalt se ridicară brusc.

— Desigur! Încearcă-le! Du-te pe partea cealaltă. Eu le verific pe cele de aici.

Al treilea suport se răsuci în mâna lui de St Clair când trase de el şi, prinzând torţa care căzu, auzi acelaşi zgomot subteran care se auzise şi mai devreme, la deschiderea primei uşi – doar că de această dată era mai aproape şi deloc înăbuşit; în aceeaşi clipă zidul din spate, cel gol, se afundă încet în podea.

Deschiderea dădu la iveală o perdea grea dintr-un material splendid brodat, prinsă de o bară; culorile ei, încă vii, străluceau în lumina torţei. Multă vreme nici unul dintre ei nu scoase vreun cuvânt, părând că nici nu mai răsuflă, dar într-un târziu de Montbard făcu un pas şi întinse mâna cu un gest precaut, pentru a atinge perdeaua. De St Clair stătea încremenit, văzând cum pânza tremura între degetele confratelui său, până ce acesta o prinse şi o trase într-o parte cu un gest violent, lăsând ca lumina torţelor să se reverse dincolo de ea.

De St Clair făcu o săritură speriată şi icni ascuţit, după care căzu în genunchi, ca lovit cu o bâtă. Alături de el, de Montbard reacţionă la fel, scoţând un sunet neinteligibil, dar rămase în picioare.

În faţa lor, scăldată în lumina făcliilor, se întindea o încăpere la fel de mare ca aceea în care se aflau ei: un spaţiu lung şi îngust, în două culori contrastante, alb şi negru. Era o replică perfectă a templelor pe care le aveau ei acasă, în creştinătate, cu toate elementele incluse, de la dalele de marmură albe şi negre alternante pe podea, la tronurile drapate aflate de o parte şi de alta a intrării şi la pilaştrii gemeni între care îşi depuseseră jurămintele. Văzură şi recunoscură totul într-o clipă, şi totuşi fiecare dintre ei ştia în străfundurile minţii că acest loc, acest templu, stătuse în întuneric vreme de mii de ani, aşteptând sosirea lor.

De Montbard îşi reveni primul – probabil, îşi spuse de St Clair spre propria sa surprindere, fiindcă ştiuse dinainte câte ceva şi bănuise ce s-ar putea afla în spatele perdelei. Păşi în încăpere cu paşi rari, ţinând deasupra capului torţa aprinsă, iar

de St Clair îl urmă îndeaproape, dorindu-şi ca inima să nu-i mai bubuie atât de tare.

— Suntem în partea de vest, spuse de Montbard.

— Da, cu faţa spre est, răspunse de St Clair, aproape fără a-şi da seama că repeta formulele ritualice, unde totul va fi revelat.

Înaintară împreună, hotărâţi, până ce ajunseră în faţa unei alte perdele, asemănătoare cu prima, dar mai îngustă. Schimbară câte o privire şi de Montbard întinse din nou mâna şi, cu un gest mai timid, mai reverenţios de această dată, o trase într-o parte. În spatele ei, reflectând într-o strălucire aurie lumina făcliilor aprinse, era ceva splendid, însă nedefinit: ceva rectangular, solid şi într-un fel mai complex – deşi aşa ceva sfida logica – decât tot ceea ce văzuse de St Clair în viaţa lui. Abia după câteva clipe îşi dădu seama că se uita la un cufăr de aur ornat, cam de un metru lungime şi pe jumătate în lăţime şi înălţime. Cufărul era încununat de o sculptură minuţios realizată, tot din aur, şi de două bare lungi, aurii, fixate cu inele grele din aur de o parte şi de alta – evident pentru ca obiectul să poată fi ridicat şi transportat, în faţa splendorii din faţa lui, de St Clair se simţi copleşit de o veneraţie aproape religioasă şi câteva minute stătu nemişcat privindu-l, conştient că de Montbard şedea în genunchi în faţa lui, aidoma unui om în transă. Nu-l văzuse când trecuse pe lângă el şi îngenunchease, dar faptul nu-l mira deloc; de când perdeaua fusese dată la o parte, el unul nu mai văzuse nimic altceva decât cufărul. Acum simţi nevoia să se mişte. Păşi înainte, încet şi rar, până ce ajunse în dreptul lui de Montbard. Cu ochii plini de strălucirea aurie a obiectului din faţa sa, întinse o mână şi prinse umărul confratelui său.

— Ce e asta?

Auzi timiditatea şi uluirea din propriul său glas, însă cuvintele avură puterea de a întrerupe transa celuilalt, care îl prinse de braţ şi se sprijini de el pentru a se ridica în picioare. Trăgându-l pe de St Clair după el, porni înapoi spre perdea şi o întinse la loc, pios, ascunzând vederii cufărul auriu. După aceea continuară să meargă cu spatele, fără a privi nici în dreapta, nici în stânga, până ce ajunseră la scara ce ducea spre Sala de sus. Acolo se întoarseră, o luară la fugă pe trepte, spre încăperea întunecată, şi abia acolo, departe de cealaltă incintă,

se opriră şi se priviră unul pe celălalt, cu ochi mari.

— N-am crezut, spuse de Montbard cu vocea tremurândă. N-am crezut că ar putea fi adevărat.

De St Clair respira greu, deşi n-ar fi putut spune de ce.

— Ce să fie adevărat? Despre ce vorbeşti? Ce e cufărul acela?

De Montbard îl privi cu gura căscată.

— Nu ştii?! Nu ştii ce am găsit? Aceea e comoara ordinului nostru, Étienne, o comoară reală, menţionată în tradiţia noastră, dar despre care nu se spune nicăieri că se află aici. O comoară mai de preţ decât tot ce-am fi putut bănui vreodată. Este Chivotul, Étienne. Am găsit Chivotul.

De St Clair se încruntă nedumerit, conştient doar de veneraţia profundă din glasul celuilalt.

— Ce Chivot?

— Chivotul, Étienne. Chivotul Legământului, cel în care este păstrat legământul făcut de Dumnezeu cu omul. Locul lui era în Sfânta Sfintelor, în Templu. Este simbolul lui Dumnezeu însuşi.

Se întoarse spre el, pentru a-l privi drept în ochi, cu o convingere de nestrămutat.

— Trebuie să le spunem şi celorlalţi, adăugă el, acum, imediat, fiindcă asta schimbă situaţia complet. Şi va schimba lumea întreagă. Nimic nu va mai fi la fel ca înainte. Acesta este motivul pentru care ordinul nostru a luat fiinţă cu o mie de ani în urmă.

De St Clair îşi scutură capul ca pentru a-şi limpezi gândurile.

— Chivotul Legământului? Credeam că comoara noastră constă doar în documente scrise. Dar tu îmi spui acum că lucrul acesta pe care l-am găsit este Chivotul Legământului?! Din Sfânta Sfintelor?! Atunci, vreau să mă mai uit la el o dată.

Coborî în viteză treptele, fără a-i păsa dacă de Montbard venea după el sau nu, dar când ajunse în faţa perdelei, ezitând, simţi prezenţa lui alături. Întinse mâna timid şi trase perdeaua încet, auzind inelele de care era prinsă lunecând pe bară, şi rămase nemişcat, privind solemn Chivotul, remarcând felul în care lumina tremurătoare a torţelor se reflecta în suprafaţa lui aurie.

— Aur masiv, spuse el după o vreme, în şoaptă.

— Nu, cred că nu. Capacul e din aur masiv, dar cred că

barele de susţinere şi cufărul în sine sunt din *setim* – un lemn rezistent de acacia – îmbrăcat în aur pur. Dacă ar fi fost în întregime confecţionat din aur, ar fi fost prea greu pentru a fi transportat.

— Dar ce sunt chestiile acelea cu aripi de pe capac?

— Heruvimi, îngeri – spirite înaripate, cu puteri mari. Vezi cum aripile lor sunt întinse şi se ating între ele? Formează astfel un acoperiş protector asupra capacului. Evreii din Antichitate credeau că Dumnezeu, Dumnezeul lui Moise, locuia în acel spaţiu.

— Nu în Chivot? întrebă de St Clair surprins.

— Nu. În spaţiul dintre aripile heruvimilor.

— Dar acestea sunt chipuri cioplite, interzise la evrei.

De Montbard ridică din umeri, fără a-şi lua privirea de la sculpturi.

— Se pare că au făcut o excepţie, doar în acest caz.

— Şi ce e în cufăr? Ştii?

— Nu ştiam nici măcar că obiectul acesta există cu adevărat, răspunse cavalerul în şoaptă. Nimeni nu ştie ce-i înăuntru, Étienne. Dar am auzit spunându-se că în Chivot se află tablele de piatră cu care s-a întors Moise de pe munte şi pe care erau scrise Cele Zece Porunci. Se zice de asemenea că în interior este şi celebrul toiag al lui Aaron, cel care a făcut seminţe. Iar unii susţin că mai este înăuntru şi mană din Cer.

— Putem să-l atingem, să-l deschidem?

Braţul lui de Montbard zvâcni în sus, ca pentru a se feri de o lovitură.

— Nu cred. Aminteşte-ţi, iudeii credeau că în templul lor sălăşluieşte Dumnezeu, că El vieţuieşte deasupra Chivotului, sub aripile pe care le-ai văzut. Eşti dispus să pui rămăşag că nu se mai află încă acolo? Eu n-aş avea curajul să ating obiectul acela înainte de a mă documenta mult mai bine. Dar tu poţi încerca, dacă vrei, după ce voi pleca eu de aici.

— Nu, probabil că n-o să încerc…

De St Clair îşi lăsă capul pe un umăr, privind dincolo de Chivot, apoi se aplecă şi încercă să scruteze întunericul.

— Să fie oare…? Mai e o perdea acolo, în spatele Chivotului, una neagră. Poate că după ea se mai află şi alte comori.

— Mă îndoiesc, Étienne. Îmi amintesc că am citit că barele de susţinere trebuie să atingă tot timpul un fel de văl din

spatele Chivotului... Cred că era vorba despre vălul care despărţea cele două încăperi ale tabernaculului. Dacă este aşa, atunci perdeaua din spate are probabil doar rol simbolic, acoperind zidul şi atât. În plus, adăugă de Montbard întinzând mâna şi înghiontindu-şi confratele ca pentru a da mai multă tărie spuselor sale, ce să fi ascuns ei acolo în spate? Ce ar putea fi mai valoros decât Chivotul Legământului?

De St Clair se întoarse spre el, mirat.

— Nimic, dacă crezi în Dumnezeul evreilor antici. Dar asta nu înseamnă că n-ar putea fi aici şi altceva de valoare. Eu mă duc să mă uit. Am loc suficient să mă strecor pe după Chivot fără să-l ating.

Aşteptă un răspuns de la de Montbard şi, când văzu că acesta nu vine, întoarse capul spre el.

— Ce părere ai?

Celălalt clătină din cap, cu o expresie de îndoială.

— Nu ştiu, Étienne. Cât de mult se poate apropia cineva de un fulger fără ca acesta să-l ardă? Chiar dacă aş fi un sceptic, tot nu cred că aş avea îndrăzneala – sau sminteala – de a trece la nici o palmă distanţă de ceea ce ar putea fi Dumnezeu cel viu. Dar se pare că tu ai curajul acesta.

— Hm! făcu de St Clair şi rămase o vreme nemişcat, după care spuse: Păi, dacă aşa crezi, nu mai sunt nici eu chiar atât de curajos. Poate că ar fi mai bine să aşteptăm până când auzim ce are de spus magistrul Hugues. Aşa că ar trebui să urcăm acum şi să le povestim celorlalţi ce am descoperit. Ce zici?

De Montbard încuviinţă, zâmbind.

— Da, aşa zic şi eu. La urma urmei, cred că vor şi ei să vadă, după ce au săpat ca nişte cârtiţe vreme de opt ani şi mai bine cu speranţa că vor găsi ceva. Hai să urcăm, deci, şi să le spunem.

Orele care urmară nu semănară cu nimic din ce trăiseră ei până atunci; toţi cei nouă confraţi se îngrămădiseră în Sală pentru a vedea ce se afla sub altar şi fiecare reacţionă în felul său propriu în faţa frumuseţii pure, în alb şi negru, a încăperii din spatele primei perdele şi a strălucirii mitice a Chivotului Legământului, cu nişa sa acoperită din capătul încăperii. Câţiva plânseră fără a se feri; Geoffroi Bissot căzu în genunchi lângă treptele de la intrare, cu faţa spre zidul mobil, şi rămase acolo

nemişcat vreme de trei ore, aparent pierdut în rugăciune; Godefroi de St Omer îngenunche în încăperea în care se afla Chivotul, unde zăbovi două ore, însoţit din timp în timp de alţi confraţi. Toţi se mişcau în linişte, puţini vorbind încet între ei. Nici unul dintre ei încă nu se obişnuise cu gândul că, după atâţia ani de muncă, de săpat şi de scormonit în piatra dură a Muntelui Templului, găsiseră în sfârşit comoara pentru care veniseră aici şi care se dovedise a fi mai mare decât ar fi putut ei îndrăzni vreodată să viseze.

Numai Hugues de Payens părea să nu fie la fel de afectat ca toţi ceilalţi. Fusese tot timpul de faţă, dar nu spusese un cuvânt nimănui, iar de St Clair îl privea de la distanţă, cu îngrijorare crescândă, văzându-l cum stătea departe de restul confraţilor, observând tot ce se petrecea, dar fără a încerca să ia şi el parte la vreuna dintre activităţi. În cele din urmă, când îl zări pe punctul de a se pierde în întunericul ce domnea în Sală, de St Clair porni după el, fără a se apropia prea mult, dar urmărindu-l atent, ca nu cumva să cadă sau să i se facă rău.

De Payens se aşeză în afara razelor de lumină venite dinspre altar şi continuă să stea în tăcere până ce, unul după altul, cavalerii se urcară în coş şi se retraseră în chiliile lor de sus. Când şi ultimul dintre ei plecă, Hugues se ridică în picioare şi înaintă în lumina tremurătoare ale celor câtorva torţe rămase. În capătul scărilor ce coborau spre încăperea de sub altar, se opri.

— Étienne! Coboară cu mine în criptă!

Şi păşi pe trepte, iar de St Clair îl urmă şi-l găsi aşteptând în pragul încăperii în alb şi negru. Cei doi cavaleri rămaseră unul lângă altul o vreme, privind în adâncul întunecat, apoi de Payens îngenunche şi îşi puse palmele pe două dale din marmură, una albă şi cealaltă neagră.

— Iată, Étienne, spuse el privindu-şi mâinile. Întreaga mea viaţă, în această încăpere. Alb şi negru. Culorile ordinului nostru, întuneric şi lumină, viaţă şi moarte, ignoranţă şi iluminare – nu doar sub picioarele noastre, pe pardoseală, ci pretutindeni în jurul nostru, în tot ceea ce facem.

Se ridică în picioare şi îşi puse mâinile în şolduri, apoi păşi înainte încet, răsucindu-se astfel încât corpul îi schiţă un cerc.

— Nici n-ai idee cât am aşteptat această zi, prietene, cât am aşteptat venirea ei, fără a şti măcar dacă va veni vreodată. Din

clipa în care m-am alăturat Ordinului Renaşterii, mi-am dedicat viaţa lui şi învăţăturilor sale, sperând, în ciuda aparenţelor, că nu făcusem o alegere greşită. Fiindcă nu există nimic – de fapt nu *exista* nimic – care să ne arate ce era adevărat şi ce nu. Acum există. Am găsit dovada şi Dumnezeu ne-a binecuvântat cu cunoaştere. Înainte însă, nu aveam nimic care să ne deosebească de creştini, grav dezinformaţi şi derutaţi, crezând orbeşte în speranţă, în credinţă şi în iubire. Am crezut în ceea ce ne învăţa ordinul, dar au fost momente când am atins pragul disperării... când am fost aproape să cred că ne înşelăm. Astăzi toate acestea s-au schimbat, iar în aceste ultime ore adevărul m-a copleşit într-atât încât n-am mai îndrăznit să vorbesc sau chiar să-mi privesc prietenii îndeaproape. Unde este Chivotul?

De St Clair rămase surprins de această întrebare.

— Nu l-ai văzut? Este acolo, în spatele tău, după perdeaua aceea.

— Atunci, vino cu mine!

Ajunseră la perdea şi de Payens o dădu uşor la o parte şi rămase tăcut, privind clipe îndelungi splendoarea aurită a cufărului, înainte de a cădea încet în genunchi. Întinse o mână tremurândă şi zăbovi cu ea la câteva degete de unul dintre inelele de pe lateral, ca şi cum ar fi vrut să atingă cufărul, dar suspină şi coborî braţul, iar când se întoarse spre de St Clair, acesta văzu că avea lacrimi pe obraji. Simţi şi el un nod în gât şi dădu să privească în altă parte, dar constată că nu se putea mişca. Hugues de Payens clipi, fără a se jena de lacrimile sale, apoi înghiţi şi spuse:

— Nu sunt demn... nimeni nu este demn să atingă sălaşul lui Dumnezeu, Dumnezeul lui Moise şi al lui Avraam, al lui Iisus şi al lui Mahomed. Şi nu am nici o îndoială că acest Chivot a fost şi este sălaşul Lui. Iată-l aici, în faţa noastră, solid şi real. Lumea s-a schimbat de astăzi, Étienne de St Clair, şi la fel toţi cei care trăiesc în ea. Eu am îmbătrânit dintr-odată – nu în sensul că voi muri curând sau mă voi retrage în solitudine, dar am atins maturitatea, ca şi tine, prietene. Mă tem că în curând va trebui să mă întorc în creştinătate, dar vă voi lăsa împreună cu fratele Godefroi, care vă va conduce în locul meu, şi graţie celor pe care le-am descoperit astăzi, vieţile voastre vor fi cu totul altfel de acum înainte. Ah! Iată cum ne îmbie Domnul la somn, adăugă el văzând cum cele trei torţe care le mai

rămăseseră dădeau semne că se vor stinge. Repede, Étienne, ia-o pe ultima pe care o mai avem şi aprinde-o cât mai ai de unde; ne va lumina drumul către paturile noastre, fiindcă mâine vom avea multe de făcut.

10

În dimineaţa zilei în care prinţesa Alice a Ierusalimului avea să se mărite cu prinţul Bohemond de Antiohia, doi bărbaţi care se treziseră cu mult înainte de ivirea zorilor priveau evenimentul cu alţi ochi decât semenii lor: fratele Étienne de St Clair din Ordinul Oştenilor Săraci ai lui Iisus Hristos ignora ceremonia şi grandoarea ei, având în minte alte chestiuni decât nunta sau problemele de stat, în vreme ce episcopul Odo de Fontainebleau, care urma să asiste la ceremonia nupţială, îşi făcuse alte planuri pentru marea recepţie şi banchetul programate în continuare. Prelatul avea de gând să profite din plin de ocazia care nu obişnuia să i se ivească adesea în viaţă. Nici unul dintre cei doi nu acorda atenţie celuilalt, fiecare văzându-şi de propriile preocupări.

Nunta se dovedi a fi somptuoasă, cea mai splendidă ceremonie pe care o văzuse Ţara Sfântă de când pe tron urcase regele Baudouin. Alice nu era primul său copil, şi deci nu avea să-i succeadă la tron; toată lumea ştia că această onoare avea să-i revină surorii ei mai mari, Melisende. Aceasta era deja logodită de ani buni şi la vremea potrivită urma să se căsătorească, dar Alice era prima fiică a regelui care se mărita, iar tânărul Bohemond, moştenitor al principatului Antiohia, era un candidat cum nu se putea mai potrivit. Patriarhul însuşi oficia căsătoria, iar corul călugărilor, care răsună pe întreg parcursul ceremoniei, îi emoţionă pe mulţi participanţi până la lacrimi. Regele Baudouin şedea mândru, cu capul sus, alături de frumoasa lui soţie, Morfia. Regatul său era deocamdată ferit de primejdii şi era de la sine înţeles că noul şi seducătorul său ginere avea să-i devină un aliat puternic în misiunea sa de a veghea la avanposturile nordice ale regatului împotriva continuei ameninţări a turcilor dinspre răsărit.

De la cucerirea Ierusalimului, cu aproape douăzeci de ani în urmă, forţa de atac a turcilor selgiucizi scăzuse, însă constituia încă un pericol permanent. Un raport recent amintea de ceea

ce părea a fi o nouă ameninţare, venită dinspre Siria. Termenul *sarazin* era unul nu foarte bine cunoscut – un nume generic dat necredincioşilor din acea parte a lumii. Acum, spionii îi spuseseră regelui că o nouă grupare de musulmani ce se autointitulau sarazini se agita la graniţele ţării, pe teritoriile vaste ale Siriei, unde prindea formă o altă manifestare a forţelor politice în fierbere ale islamului.

Oaspeţii începură să tuşească în norii groşi ai tămâii arse în cădelniţe, în jurul tânărului cuplu. Regele se ridică în picioare, însoţit de ceilalţi participanţi la ceremonie, şi îşi alătură glasul la intonarea Te Deum-ului.

Puţin mai târziu, după ce-şi prezentă omagiile monarhului şi patriarhului, episcopul Odo de Fontainebleau rămase departe de mulţime şi privi familia regală care părăsea biserica, îndreptându-se spre banchetul organizat în sala principală a palatului regal. Prelatul se încruntă la vederea neaşteptată şi nedorită a spionului său, Gregorio, care se apropia de el ferindu-se din calea oaspeţilor ce plecau şi aruncându-i priviri pline de semnificaţie. Omul veni în faţa lui şi se opri, iar Odo nu făcu nici un efort pentru a-şi ascunde neplăcerea.

— Eşti nebun?! Cum îndrăzneşti să mă abordezi în văzul tuturor? Ţi-am spus să nu te apropii niciodată de mine fără să te chem eu.

Ca de obicei, trepăduşul nu se lăsă intimidat de reacţia episcopului; se strâmbă şi îşi lăsă capul într-o parte, ridicând uşor din umeri.

— Dar mi-aţi spus să vin imediat la domnia voastră dacă am vreo dovadă că monahii din grajduri se fac vinovaţi de ceva.

Odo înălţă capul.

— Şi ai vreo dovadă?

Spionul ridică iar din umeri.

— Una cât se poate de solidă. Vorbesc între ei despre o comoară pe care au găsit-o sub templu.

— Sub… sub *templu?* Eşti sigur?

— Foarte sigur. Unul dintre sergenţii lor, pe care l-am plătit gras ca să asculte, i-a auzit pe doi dintre ei vorbind despre asta. Au găsit aur, giuvaieruri şi o grămadă de documente.

Odo se întoarse cu spatele, lăsându-l pe spion să se zgâiască în urma lui, dar mintea îi lucra febril. Avea o întâlnire în

această după-amiază, atent şi de mult timp planificată, cu tânăra lui amantă musulmană, Arouna, fiica şeicului Fakhr Ad-Kamil, şi nu avea de gând s-o amâne. Toate rudele ei de sex bărbătesc erau în palat, participând la ceremonii, iar acest lucru îi oferea lui o excelentă oportunitate de a se bucura de o după-amiază de desfrâu cu fata, fără teama obişnuită de a nu fi prins şi ucis pe loc; de aceea, aranjase astfel încât să lipsească de la recepţie, pretinzând că avea ceva de lucru pentru patriarh şi că, mai mult decât atât, era în ultima zi a autoimpusului său post de penitenţă de paisprezece zile.

Această nouă situaţie, inconvenabilă, era ceva neaşteptat, dar îi oferea nemaiîntâlnite posibilităţi de îmbogăţire şi pica exact la momentul potrivit. O comoară din aur şi giuvaieruri la îndemâna lui... Alice era ameţită de noul ei soţ şi încă înainte de sosirea lui începuse să se pregătească pentru a pleca împreună cu el în Antiohia, iar Odo ştia că acum nu-i mai stătea deloc gândul la călugării-cavaleri şi la activităţile lor subterane. Dacă vestea adusă de Gregorio era adevărată, Odo putea profita de pe urma ei mai mult decât în cele mai frumoase visuri ale lui, fiindcă nu exista nici un document referitor la comoară – şi cu atât mai mult la ce şi cât anume conţinea ea. Dacă îşi făcea acum planurile repede şi cu grijă, va putea trece la acţiune imediat ce Alice va pleca din Ierusalim, afişându-se într-o lumină eroică în faţa regelui şi, în acelaşi timp, confiscând pentru el o parte substanţială a comorii.

Tot ce trebuia să facă – în eventualitatea că informatorul nu minţise – era să-i cheme pe călugării-cavaleri la o întrevedere cu patriarhul, să-i denunţe în faţa acestuia şi să pună să fie arestaţi; între timp, Gregorio avea să cerceteze rapid locul săpăturilor, înainte ca regele să aibă timp să-şi trimită proprii oameni în acelaşi scop. Gregorio era destul de abil pentru a se descurca, în schimbul unei părţi generoase din ce va putea lua din comoară. Dimensiunile acestei părţi aveau să fie negociate, dar Odo era dispus să se mulţumească cu jumătate – dacă spionul avea să trăiască suficient pentru a pretinde ceva.

Odo se întoarse pe călcâie; Gregorio îl privea, aşteptând răbdător. Erau singuri acum, toţi ceilalţi retrăgându-se în palat.

— Vino cu mine! Trebuie să-mi schimb veşmintele, între timp, putem vorbi. Vino!

Odată rămaşi singuri în camerele lui, Odo începu să-şi

scoată robele ceremoniale.

— Cine este sergentul pe care-l plăteşti?

Omuleţul se strâmbă.

— Îl cheamă Giacomo Versace. E unul dintre cei mai buni. L-am strecurat cu mult timp în urmă în rândul sergenţilor, când am început să căutăm dovezi împotriva călugărilor. Stă printre ei de o bună bucată de vreme şi se bucură de încrederea lor. El este cel care l-a găsit pe fratele Étienne – pe numele de cavaler, de St Clair – după ce a fost răpit.

— Şi e de încredere?

— Eu mă încred în el, dar îmi dau seama că poate n-ar fi apreciat de domnia voastră. Dar la întrebarea dacă putem crede în spusele lui, răspunsul este da, putem. V-am spus, călugării îl văd cu ochi buni şi este unul dintre acei oameni norocoşi, pentru meseria mea, care au preţiosul talent de a deveni invizibili atunci când o doresc. Se află tot timpul printre călugării-cavaleri, mereu muncind, mereu neobservat şi totdeauna trăgând cu urechea. Cei doi pe care i-a auzit vorbind despre comoară sunt de St Agnan şi Gondemare. Versace se afla în grajduri printr-un noroc chior, şezând tăcut printre baloţii de fân, când ei au intrat şi, crezând că sunt singuri, au început să vorbească despre cufere cu monede din aur şi argint şi casete cu bijuterii îngropate de o mie de ani în tunelurile de sub munte, în măruntaiele templului. Sperau să le poată folosi pentru a cumpăra arme, armuri şi cai. Versace a ascultat atent şi a rămas ascuns acolo mult timp după ce ei au plecat. Aşteptase clipa aceea vreme de mai bine de un an şi nu voia să-şi pericliteze siguranţa fiind prea nerăbdător. Apoi, când a putut ieşi, a venit direct la mine.

— L-ai recompensat?

— Da, cu ce am avut la îndemână. N-a fost mult, dar a putut să-şi cumpere o carafă cu vin. Nu mi-am făcut griji pentru asta, fiindcă îl cunosc bine. Are gura mai ferecată decât a mea. Dar i-am spus că-l voi răsplăti mai târziu.

— Aş vrea să mi-l arăţi şi mie cândva... El nu ştie, bănuiesc, că lucrezi pentru mine.

— De ce ar şti? E omul meu şi am grijă să-l plătesc bine. Asta e singurul lucru de care îi pasă.

— Excelent! Şi cei doi călugări implicaţi... cum spuneai că îi cheamă?

— Archambaund de St Agnan şi Gondemare. Pentru acesta din urmă nu ştie decât un nume.

— Scrie-mi-le. Uite acolo, pe masă, un toc şi cerneală.

Spionul scrise cele două nume în vreme ce Odo îşi puse o robă simplă, cafenie, care îi permitea să umble pe străzile oraşului fără a fi recunoscut şi a atrage atenţia asupra sa. Luă foaia de hârtie, citi numele încă o dată, o împături şi o puse înapoi pe masă, acoperind-o cu călimara.

— Acum vreau să te duci înapoi şi să vorbeşti încă o dată cu omul tău, Versace. De data asta chestionează-l amănunţit şi află exact ce a auzit, fiece amănunt, fiece cuvânt, mai cu seamă despre tunelurile acelea de sub templu. Cum se coboară în ele. E foarte important, dar ai grijă ca omul să nu-şi dea seama de acest lucru. În mod normal nu m-aş aventura să-ţi dau sfaturi în meseria ta, dar prefă-te că întrebi din simplă curiozitate şi află tot ce e de aflat.

— Păi, ştim cum se coboară acolo, nu-i aşa? Prin tunelul sau puţul pe care l-au săpat cu ani în urmă.

Odo făcu o strâmbătură.

— Poate că da. Au spus că îşi construiesc o mănăstire în stânca muntelui, dar aş pune prinsoare că au săpat mult mai adânc decât ar bănui cineva. Asta rămâne de văzut. Între timp însă, vreau să mă asigur că am aflat tot ce se poate afla de la Versace acela al tău. Întoarce-te la mine peste trei zile şi-ţi voi da instrucţiunile finale. Până atunci îţi pot promite un lucru: dacă totul merge bine aici, vom împărţi în mod egal amândoi, tu şi cu mine, o mare parte din comoara asta. Îi voi invita pe fraţi la o adunare, îi voi denunţa în vreme ce se vor afla în faţa patriarhului şi voi pune să fie arestaţi. Între timp, tu vei intra în tuneluri, vei vedea unde se află comoara şi, când o vei găsi, îţi vei lua partea ta imediat, atât cât vei putea duce, şi o vei ascunde astfel încât să nu fie descoperită. Apoi eu voi însoţi gărzile regale într-o percheziţie a tunelurilor, vom găsi ceea ce a mai rămas din comoară, i-o vom duce regelui, iar acesta va fi foarte mulţumit de noi. După aceea, când totul se va fi rezolvat, iar comoara va fi luată din tuneluri de oamenii regelui, noi doi vom împărţi în mod egal ceea ce a rămas. Suntem de acord?

Omuleţul îl privi îndeaproape, cu o sprânceană ridicată, aproape în batjocură.

— Da, monseniore, suntem de acord într-adevăr.

— Atunci, aşa să fie. Ai grijă deci să storci de la omul tău absolut tot ce ştie. Acum du-te şi întoarce-te peste trei zile.

Odo îl privi pe spion îndepărtându-se şi rămase adâncit în gânduri câteva minute înainte de a-şi lua din dulapul cu robe episcopale o pelerină de drum uşoară, uzată. Şi-o puse pe umeri şi ieşi din clădire, uşurat că nu întâlni pe nimeni în cale. Odată ajuns în stradă, privi în stânga şi-n dreapta, apoi traversă repede până pe strada principală şi se strecură pe una dintre aleile numeroase din jur.

Continuă să meargă cu paşi repezi, cu faţa acoperită de gluga pelerinei, pentru a se asigura că nu va fi recunoscut, iar când trecu de reşedinţa regală, intrând în oraşul propriu-zis, încrederea începu să-i sporească, ştiind că deja se putea amesteca în mulţime în vreme ce se îndrepta spre căsuţa pe care prinţesa Alice le Bourcq o cumpărase pentru el, printr-un intermediar secret şi discret. Casa se afla la marginea oraşului, aproape de zidul estic, dar suficient de departe de poarta principală pentru a-i oferi o anume anonimitate, cu toate că originea lui francă era limpede. În Ierusalim trăiau la vremea aceea numeroşi *ferenghi* pentru ca prezenţa lor să fie acceptată de populaţie fără resentimente, iar mulţi dintre ei erau soldaţi care, dintr-un motiv sau altul – mai cu seamă în legătură cu femeile şi accesul la ele – deţineau şi un alt acoperiş deasupra capului, pe lângă cel oficial, de la cazarmă. Pericolul de a fi recunoscut de unul dintre ei era infim, mai ales că purta pelerina aceea jerpelită.

Era nerăbdător să ajungă la destinaţie şi la deliciile carnale care-l aşteptau acolo, fiindcă, din cauza haosului ce pusese stăpânire pe oraş odată cu sosirea prinţului Antiohiei, cu aproape o lună în urmă, trecuseră deja douăsprezece zile de când n-o mai văzuse pe Arouna, splendida şi depravata lui metresă-copil, care îl cucerise definitiv. Aproape că nici nu putea crede, după patru luni de plăceri care depăşiseră tot ce cunoscuse vreodată alături de desăvârşita Alice, că ea se gândise la el într-atât încât să-i facă un asemenea cadou, după care se zbătuse să-i facă rost de un cuibuşor sigur în care să-şi continue periculoasa şi tainica relaţie cu tânăra arabă. Ştia şi, în clipele sale de linişte sufletească, recunoştea faţă de el însuşi, că avea multe pentru care să-i fie recunoscător prinţesei, inclusiv această ocazie de a pune acum mâna pe o

comoară nebănuită. Dacă n-ar fi fost Alice, el n-ar fi acordat nici o atenţie călugărilor de la templu şi activităţilor subterane ale acestora. Şi ştia la fel de bine, în ciuda a ceea ce vanitatea i-ar fi şoptit în privinţa atractivităţii sale masculine, că Alice ar fi putut pur şi simplu să-l ignore complet odată ce n-ar mai fi avut nevoie de el, refuzându-i orice alt favor, iar el n-ar fi avut ce face în acest caz. Faptul că nu se purtase aşa şi că, mai mult decât atât, se străduise din greu să-i asigure alte plăceri carnale în schimbul celor pe care i le acordase ea înainte, devenise tot mai flatant odată cu trecerea timpului şi cu fascinaţia sa tot mai intensă faţă de uimitoarea Arouna.

Imaginându-şi desfătările care îl aşteptau, simţi cum se excită şi grăbi pasul. Gregorio îl făcuse să întârzie mai mult decât ar fi vrut şi Odo îi purta pică fiindcă venise într-un moment nepotrivit, în ciuda entuziasmului pe care i-l stârniseră informaţiile aflate. Văzu în faţă străduţa laterală îngustă ce ducea la căsuţă şi în aceeaşi clipă deveni conştient de silueta care se apropia spre el din depărtare, un franc înalt, înveşmântat într-un costum întreg din zale strălucitoare, acoperit de o robă albă, simplă.

Întâlnirea era una neaşteptată şi neplăcută, fiindcă roba albă a călugărilor-cavaleri devenise bine cunoscută în Ierusalim în anii din urmă, cu toate că numai nouă erau cei care o purtau, iar din alura tinerească a celui care se apropia, Odo îşi dădu seama că era de St Clair, cel care-şi spunea fratele Étienne şi care, foarte probabil, avea să-l recunoască. Blestemând în sinea sa, observă cu oarecare uşurare că omul era singur şi părea să fie pradă unei stări de visare, privind în gol, neatent la ceea ce se petrecea în jurul lui. Cu inima bubuindu-i în piept, episcopul mări pasul şi coti pe alee înainte ca de St Clair să se poată apropia suficient pentru a-l vedea.

11

De St Clair străbătea străzile de ore întregi, singur, rătăcind fără un ţel anume şi încercând să ia o hotărâre pe care o cumpănise toată noaptea. Era o decizie importantă, din mai multe puncte de vedere, şi îl trimisese dimineaţă pe Arlo să-şi vadă de treburile lui, insistând că el trebuia să se gândească bine şi să se concentreze pe anumite probleme, iar pentru asta

avea nevoie de singurătate. Arlo nu-şi ascunsese descumpănirea şi neplăcerea, dar St Clair nu mai fusese niciodată atât de hotărât în vreo privinţă, aşa că, în ciuda încruntării lui Arlo, voinţa stăpânului precumpănise asupra celei a servitorului.

În după-amiaza anterioară, convocându-i pe toţi confraţii, Hugues de Payens anunţase că în decurs de o lună va pleca spre Franţa şi că va lua cu el încă doi călugări-cavaleri.

Unul dintre aceştia doi, din motive ce deveniseră evidente, era André de Montbard, dar, în spiritul confreriei lor, de Payens precizase că numele celuilalt va fi ales prin tragere la sorţi, oferindu-le astfel tuturor egalitatea de şanse. Odată ajunşi în Franţa, cei trei cavaleri aveau să-şi prezinte descoperirile în faţa Consiliului Ordinului Renaşterii şi apoi, cu acordul şi susţinerea acestuia, îl vor aborda pe cel care, deşi tânăr, devenise rapid cel mai puternic şi mai influent reprezentant al clerului francez. Acest cleric, pe numele lui Bernard de Fontaines-les-Dijons, era cunoscut în cercurile ecleziastice ca Bernard de Clairvaux, după mănăstirea cisterciană pe care o construise şi al cărei abate era. Bernard de Clairvaux era nepotul lui André de Montbard, iar acesta, cu mult înainte de a pleca spre Ţara Sfântă, îi dăruise tânărului – şi, prin extensie, Ordinului Cistercian recent fondat – domeniile pe care se afla acum abaţia Clairvaux. De Montbard era încrezător în faptul că, abordat aşa cum se cuvenea, nepotul său va accepta să acţioneze ca intermediar şi să le aranjeze o audienţă la papă, pentru ca fraţii să-i prezinte dovezile referitoare la descoperirile din măruntaiele templului.

Comoara fusese deja examinată şi catalogată, iar autenticitatea Chivotului Legământului fusese investigată şi stabilită dincolo de orice posibilitate de eroare, deşi conţinutul lui rămăsese încă neexaminat. De Payens nu-şi schimbase opinia conform căreia muritorilor de rând nu le era dat să atingă, fizic vorbind, o relicvă sfântă atât de preţioasă, aşa că ordonase ca Chivotul să fie ambalat şi păstrat intact până când avea să poată fi deschis şi analizat de oameni mai îndreptăţiţi decât el pentru a-i studia conţinutul.

După ce se consultase cu de St Omer şi de Montbard, Hugues de Payens ajunsese la concluzia că recipientele găsite în cripta de sub altar erau mai importante decât cele din sala

de sus şi, cum nu ştiau în ce ordine fuseseră aşezate oalele pe rafturi, aleseseră opt dintre ele, două de la fiecare capăt al şirurilor de pe ambii pereţi, una din partea de sus şi una din cea de jos a fiecărui rând de rafturi.

De St Clair nu se mirase deloc că de Montbard fusese cel care preluase comanda, supraveghind aducerea celor opt oale din criptă până sus, în grajduri. Sub privirile sale, fiecare vas fusese împachetat, legat şi dus de doi dintre confraţi în sala documentelor, din grajduri, unde fuseseră aranjate diverse mese din lemn, câteva în fiecare colţ al încăperii. Un al cincilea grup de mese trona în centrul camerei, deja acoperite cu documentele pe care de Montbard le adusese cu el când venise din Franţa.

Odată aduse sus, cele două oale, fiecare de pe o latură a geleriei, fuseseră puse pe una dintre mesele din colţ, marcate şi numerotate cu precizie, după care de Montbard le rupsese sigiliul cu mare atenţie şi scosese conţinutul. De St Clair fusese de faţă – ca toţi confraţii, de altfel – nerăbdător să vadă pentru ce anume munciseră atât de mult şi de greu, iar când constataseră că vasele conţineau suluri de pergament, aşa cum prezisese de Montbard, rămăseseră tăcuţi, privind aproape cu veneraţie cum acesta ceruse un vas cu apă, îşi spălase mâinile, le ştersese bine cu un prosop curat, după care se aşezase şi se aplecase în faţă, preocupat, pentru a derula partea de sus a primului pergament, pe care îl ţinuse deschis cu degetele întinse. Scrisul era mic, cu literele şi simbolurile desăvârşit desenate, dar pentru ei toţi – poate cu excepţia lui de Montbard – erau complet necunoscute şi indescifrabile.

De Montbard şedea ca în transă, încremenit, doar ochii mişcându-i-se, parcurgând rapid documentul, până ce unul dintre confraţii începu să se agite. Chiar şi de Payens şi de St Omer se arătau nerăbdători, cu ochii ţintă la colegul lor, părând că-şi ţin răsuflarea. În cele din urmă, de Montbard înclină din cap, mulţumit de ceva, şi se relaxă în scaun, lăsând pergamentul să se strângă din nou în formă de sul. Apoi ridică privirile şi se uită pe rând la cei doi confraţi mai vârstnici.

— Da, spuse el şi încuviinţă iar, cu mai multă emfază de această dată. Da! Asta e! Îl avem. Pentru el am venit aici.

Hugues de Payens icni audibil, iar de St Omer îi arse un pumn în umăr, cu un zâmbet larg întipărit pe figura lui ridată;

ceilalţi şase continuau să se privească nedumeriţi, cu grade variate de curiozitate şi confuzie. De Montbard era deja în picioare, apropiindu-se de mesele din centrul încăperii, pe care se aflau întinse documentele aduse de el. Căută printre ele, alese unul şi-l aduse la masa cu sulul de pergament, remarcând abia atunci expresiile celorlalţi. Ezită, privind de la unul la altul, se rezemă cu fundul de marginea mesei din spatele său şi iarăşi îi privi pe rând, pe toţi, în vreme ce zâmbetul i se lăţea într-un soi de rânjet ruşinat.

— Îmi dau seama că nici unul dintre voi nu ştie ce s-a întâmplat aici de fapt, aşa că lăsaţi-mă să vă explic astfel încât să puteţi înţelege cât de cât. Făcu o pauză, conştient că fiecare îi sorbea cuvintele, apoi făcu un semn arătând spre cele patru perechi de oale din colţurile încăperii. Ceea ce am găsit, prieteni, în aceste oale şi în celelalte de jos, este cu adevărat Renaşterea în Sion. Cu această descoperire, străvechiul nostru Ordin al Renaşterii în Sion *a renăscut* în Sion. În pergamentele acestea se află justificarea absolută a tuturor credinţelor şi convingerilor nutrite de înaintaşii noştri, a tot ce au năzuit ei să afle vreme de secole, de fapt vreme de mai bine de o mie de ani. Iar onoarea şi gloria de a le fi găsit vă aparţin vouă.

De Montbard nu mai zâmbea acum.

— Noi... sau mai bine zis *voi* aţi găsit Chivotul Legământului, cea mai valoroasă şi mai preţuită relicvă a Antichităţii. Aşa cum ştiţi, nici unul dintre noi n-a atins-o şi încă nu ştim ce anume conţine. Dar descoperirea în sine are o importanţă uriaşă, cu toate că nu pare a fi decât o casetă din lemn bogat ornamentată, poate o casetă goală, acoperită cu un strat de aur gravat. A fost confecţionat, ni se spune, pentru a găzdui cele două tăbliţe de piatră aduse de Moise de pe munte – Cele Zece Porunci, dovada legământului făcut de Dumnezeu cu omenirea – dar nici unul dintre noi nu poate îndrăzni să-l atingă, să-l deschidă şi să vadă ce se află înăuntru. Prin urmare, nu-i putem estima valoarea în termeni uşor de înţeles pentru omul obişnuit. Dar se îndoieşte oare vreunul dintre noi de provenienţa lui? Totodată însă, am mai găsit şi astea, adăugă de Montbard arătând cu mâna spre oale. Vase sigilate, pline cu pergamente străvechi, fragile. N-aţi spus nimic, dar ştiu că mulţi dintre voi sunteţi dezamăgiţi fiindcă tezaurul pentru dezgroparea căruia aţi muncit atât de mult pare a fi atât

de „firav”. Unii veţi crede poate că e lipsit de valoare – o răsplată insuficientă pentru eforturi atât de îndelungi şi de susţinute. Dar vă spun eu, fraţii mei, că dacă fiecare vas pe care l-am găsit ar fi fost plin de giuvaieruri, tot nu s-ar fi apropiat nici pe departe de valoarea comorii pe care am descoperit-o noi de fapt. Acesta de aici – de Montbard ridică sulul de pergament şi cu mâna cealaltă arătă spre cele depozitate pe mesele din jur – şi acelea de acolo constituie un indiciu referitor la toate celelalte oale. Nu sunt un om foarte învăţat, dar am deprins multe de la alţii care erau, care au studiat toată viaţa tradiţia şi documentele ordinului nostru. Am învăţat astfel suficient pentru a-mi putea da seama cel puţin că am descoperit aici documentele originale, autentice, ale ceea ce ordinul numeşte Comunitatea din Ierusalim, Adunarea iniţială, *Biserica* originală, dacă vreţi, fondată de Iisus şi de ucenicii săi în acest oraş. Iacov, fratele lui Iisus, a fost primul ei conducător, poate şi înainte de moartea acestuia, dar în mod cert după ea.

De Montbard făcu o pauză, pentru ca spusele sale să fie mai bine percepute de cei care îl ascultau, apoi continuă:

— Ştiu că vă amintiţi cu toţii consternarea pe care aţi simţit-o la scurtă vreme după ce aţi devenit membri ai ordinului, când aţi aflat pentru prima dată de convingerea noastră conform căreia în Biserica creştină de astăzi nu totul funcţionează aşa cum ar trebui. Acceptarea acestui prim principiu al ordinului a fost o experienţă dificilă, traumatizantă. Aşa a fost pentru mine, un tânăr de optsprezece ani la vremea aceea, fiindcă provin dintr-o familie creştină pioasă – la fel ca voi toţi – şi mi s-a părut că mi se cere să-mi însuşesc o erezie ce presupunea respingerea învăţăturilor transmise nouă de Sfântul Pavel şi de Noul Testament în întregul său. Da, ca şi voi – şi surprinzător de repede din câte îmi amintesc – logica şi cunoştinţele preceptorilor mei şi ale ordinului însuşi m-au convins. În scurt timp am început să cred că Simon Petru nu a fost primul lider al Bisericii, că nu a fost primul papă, aşa cum ar vrea clericii să credem. Această onoare i-a aparţinut lui Iacov, fratele lui Iisus, numit de ucenicii lui Iacov cel Drept. Dar Biserica ne învaţă că Iisus nu a avut fraţi şi, din punctul ei de vedere, cum ar fi putut avea, dacă se născuse dintr-o fecioară? Ar trebui să credem oare că Maria, după intervenţia divină, a devenit o persoană

obişnuită, pradă plăcerilor cărnii? Aşa că toţi ne-am pus, într-un moment sau altul, unele întrebări profund tulburătoare. Dacă doctrina Bisericii este greşită într-o privinţă fundamentală ca identitatea primului ei conducător şi dacă ea neagă existenţa fraţilor şi a familiei lui, atunci ce alte aspecte ale învăţăturilor ei ar putea fi de asemenea eronate?

Din nou îi privi pe toţi pe rând, inclusiv pe cei doi confraţi mai vârstnici, după care continuă:

— Cunoaşteţi toţi învăţăturile noastre, bazate pe documentele din arhivele ordinului: Iisus a avut o familie, mama lui era Maria, iar Iacov cel Drept era unul dintre fraţii lui. Pavel, numit uneori, în mod derutant, Saul, a fost cel care a schimbat adevărul pentru propriile-i motive şi, cel mai probabil, pentru a-şi urma planurile şi a face astfel încât credinţa sa să devină acceptabilă din punct de vedere politic pentru romani, ţinând seama de teama, ura şi neîncrederea acestora faţă de tot ceea ce era iudaic. Iisus a fost arestat şi executat pentru opiniile sale radicale, pentru activităţile politice. Răstignirea era pedeapsa aplicată rebelilor şi disidenţilor politici. Ciudat, fraţii mei – iar acest lucru îl ştiţi de asemenea din învăţăturile ordinului nostru – este faptul că moartea lui Iisus nu a stârnit reacţii semnificative nici în Ierusalim, nici în altă parte. A murit, iar fratele lui Iacov a continuat să dirijeze activităţile comunităţii lor. Tulburările civile şi luptele deschise au început ca reacţie la asasinarea lui Iacov, ucis după câţiva ani pe treptele templului lui Irod, iar la scurt timp după acest eveniment, generalul roman Titus, trimis de tatăl lui, Vespasian, şi-a condus armatele pentru a distruge Ierusalimul şi templul de acolo, considerând că doar astfel putea zdrobi spiritul iudeilor. Dar au greşit. Au distrus Ierusalimul, au distrus templul, dar membrii Adunării au prevăzut acest moment la timp pentru a-şi ascunde preţioasele arhive – această comoară – şi a fugi din oraş, ducând cu ei informaţii suficiente pentru ca într-o zi, când tulburările aveau să fie încheiate şi uitate, urmaşii lor să se poată întoarce şi să-şi reasume istoria. Iar noi, prieteni, suntem aceşti urmaşi. Şi ceea ce am descoperit este istoria lor: arhivele complete, credem noi, ale Comunităţii din Ierusalim – realizările, membrii şi trecutul ei, principiile credinţelor pe care le-au nutrit şi lupta lor pentru a se elibera de sub tirania familiei lui Irod şi a

religiei represive pe care aceasta a impus-o tuturor evreilor.

De St Clair stătea nemişcat, ţinându-şi răsuflarea şi simţindu-şi inima bubuindu-i, iar de Montbard făcu o pauză pentru a-şi alege cuvintele.

— Iată deci ce aţi descoperit voi, fraţii mei. Povestea adevărată şi de netăgăduit a ceea ce i s-a întâmplat lui Iisus, familiei şi prietenilor săi, a religiei şi credinţelor acestora. Iar acum, tot ce rămâne de făcut este să traducem aceste pergamente. Va fi o sarcină prodigioasă şi o responsabilitate enormă. Munca voastră aici aproape că s-a sfârşit, iar de acum înainte vă veţi putea petrece mai mult timp ocupându-vă de cealaltă îndatorire, secundară, aceea de apărători ai drumurilor din Outremer. Misiunea mea în viitorul apropiat este aceea de a examina ce avem – nu de a traduce textele, fiindcă nu am nici cunoştinţele, nici timpul necesar, ci de a-mi folosi abilităţile şi documentele pe care mi le-au încredinţat superiorii ordinului pentru a mă asigura că tot ce avem aici rămâne intact şi că este, fără umbră de îndoială, exact ceea ce credem noi că este. De aceea, trebuie să-mi încep munca imediat, iar voi vă puteţi retrage să vorbiţi între voi şi să vă gândiţi la consecinţele – imprevizibile, toate – ce vor apărea cu siguranţă în anii viitori. Ştiu că nu trebuie să vă reamintesc jurământul de confidenţialitate pe care l-aţi depus şi de faptul că aceste informaţii trebuie să rămână secrete, necunoscute celor din afara confreriei, dar ştiu şi că mă veţi ierta fiindcă vi le readuc în memorie. Fiţi de azi înainte chiar mai precauţi decât până acum în păstrarea acestor taine. Iar acum, cu acordul fratelui Hugues, magistrul nostru, vă mulţumesc tuturor în numele fiecărui confrate al Ordinului Renaşterii. Prin eforturile voastre, aţi făcut posibilă această Renaştere.

Adunarea se încheie, fraţii se risipiră vorbind încet între ei, dar de St Clair părăsi încăperea singur şi se îndepărtă de ceilalţi, gândindu-se la minunile care i se întâmplaseră lui şi lumii din jur în ultima lună; în vreme ce mergea, se simţea din ce în ce mai uşurat, ca şi cum o mare greutate i-ar fi fost ridicată de pe umeri, iar acum era liber să plutească dus de vânt, acolo unde voia acesta să-l ducă.

Acest episod se petrecuse cu aproape două luni în urmă şi de St Clair îşi spuse că munca lui de Montbard continuase în

linişte de atunci, fără ca vreunul dintre confraţi să pună întrebări despre progresul cercetărilor sale. Pe scurt, activitatea lor se desfăşura la fel ca înainte, dar, eliberaţi de necesitatea de a săpa, care îi afectase ani de-a rândul, extinseseră şi intensificaseră programul patrulărilor până ce, cu o seară în urmă, de Payens anunţase că urma să plece spre Franţa. Trecuseră decenii de când confraţii nu mai fuseseră acasă, aşa că alegerea celui de-al treilea care va pleca fusese aşteptată cu mare entuziasm şi nerăbdare. Tragerea la sorţi se făcuse apoi repede şi, spre mâhnirea firească a celorlalţi, de St Clair câştigase.

Acceptând rezultatul, acesta deveni conştient că Gondemare, cel mai tăcut dintre confraţi, era mai dezamăgit decât toţi ceilalţi, şi începu să aibă mustrări de conştiinţă. La fel ca Payen de Montdidier, Gondemare rămăsese văduv la o vârstă tânără şi venise în Outremer la scurt timp după moartea soţiei lui. Spre deosebire însă de Montdidier, el lăsase în urmă mai mulţi copii, în grija rudelor, şi cu câţiva ani în urmă primise veşti că avea şi nepoţi. Aceasta ar fi putut fi unica lui ocazie de a-i vedea şi, în seara aceea, de St Clair se duse la culcare ştiind acest lucru, fiind incapabil să adoarmă. El nu avea rude în Anjou şi, cu toate că i-ar fi plăcut să se întoarcă acasă, n-ar fi făcut-o decât pentru a-şi împlini datoria faţă de ordin – ceea ce Gondemare ar fi putut face la fel de bine. În plus – şi acest lucru îl tulbura mai mult decât orice altceva – el, dintre toţi confraţii de aici, fusese cel care-şi încălcase jurămintele şi se dovedise a nu fi, cel puţin în propriii săi ochi, demn de a-şi reprezenta semenii în această călătorie. De St Clair petrecu o noapte lipsită de somn şi se ridică din pat cu mult înainte de ivirea zorilor, pentru a se plimba pe străzi şi a cugeta la ceea ce avea de făcut.

În final se decise, cu mare uşurare, să-i cedeze locul lui Gondemare şi, cufundat în gânduri cum era, probabil că nu l-ar fi remarcat pe episcopul Odo dacă acesta din urmă nu ar fi grăbit brusc pasul pentru a-l evita. De St Clair simţi mai degrabă decât văzu o mişcare neaşteptată şi întoarse privirea exact la timp pentru a zări o siluetă bărbătească dispărând pe alee. Omul avea ceva familiar în felul în care se mişca, dar dispăru înainte ca el să devină mai atent, aşa că trecu de alee privind într-o doară în lungul ei şi văzând cum silueta coteşte

spre stânga şi dispare, lăsându-l cu senzaţia vagă că recunoscuse persoana. Ezită, simţindu-se îndemnat s-o urmărească, apoi ridică din umeri şi îşi continuă drumul.

Nu făcu însă mai mult de douăzeci de paşi când îşi dădu seama, împotriva oricărei logici, că silueta grăbită îi amintea puternic de secretarul personal al patriarhului, Odo, episcopul de Fontainebleau. Îşi spuse că se înşela, fără îndoială, fiindcă bărbatul pe care îl zărise de două ori pe fugă era jerpelit îmbrăcat, prea sărăcăcios pentru un episcop; apoi însă, amintindu-şi câtă viclenie şi duplicitate simţise în purtarea respectivului episcop, deveni curios şi se întoarse până în capătul aleii, unde rămase câteva clipe privind în penumbra ei, după care înaintă cu paşi rari spre locul în care văzuse silueta dispărând.

Nu era nimic acolo. Colţul pe care îl zărise era de fapt intrarea într-o alee care se înfunda, cu ziduri înalte şi goale pe trei laturi, ceea ce însemna că bărbatul grăbit, oricine o fi fost el, intrase acolo doar pentru a evita să fie văzut. Acum pe deplin curios, părăsi aleea şi coti spre stânga, mărind pasul în urmărirea umbrei enigmatice, conştient că se afla într-un teritoriu necunoscut şi că puţinii oameni pe care îi zări, toţi bărbaţi, îl priveau cu o ostilitate nedisimulată. Fără a se sinchisi, îşi roti cingătoarea, aducându-şi sabia la îndemână, şi îşi continuă drumul.

Mult în faţa lui şi ascuns de câteva cotituri ale străduţei înguste şi şerpuite, Odo se felicita fiindcă nu fusese văzut, când ajunse într-o piaţetă mică, închisă, şi văzu câţiva bărbaţi cu figuri ameninţătoare întorcându-se spre el, aproape ca şi cum l-ar fi aşteptat să apară. Ştia, desigur, că aşa ceva nu era posibil, îşi înghiţi spaima care îl împunse brusc, îşi îndreptă spatele şi îşi ridică fruntea cât mai mult, păşind cu hotărâre mai departe. În aceeaşi clipă auzi un zgomot în spate şi, întorcând capul, văzu alţi doi bărbaţi apropiindu-se de el, amândoi ţinând în mâini pumnale cu lama lungă şi curbată, înăbuşindu-şi un strigăt de frică, se răsuci în cerc, numără şase bărbaţi, toţi înarmaţi; aceştia se opriră, înconjurându-l de la o distanţă de câţiva paşi. Se pregăti să-i înfrunte, să le spună cine era, când îşi simţi inima strângându-i-se în piept.

— Episcopule!

Cuvântul fusese rostit încet, dar nu exista nici o îndoială în privinţa semnificaţiei lui şi Odo se întoarse, îngrozit, în direcţia din care acesta se auzise. Un bărbat înalt, zvelt, îmbrăcat din cap până-n picioare în roba neagră, lungă şi largă a nomazilor din deşert, înainta spre el; faţa îi era ascunsă în întregime, cu excepţia ochilor întunecaţi, imobili, fixaţi asupra lui. Când ajunse la doi paşi de el, se opri şi rosti un alt cuvânt inconfundabil:

— Arouna.

Apoi, înainte ca Odo să poată reacţiona, lovi.

Pentru o frântură de clipă, episcopul crezu că necunoscutul îl izbise în stomac, şocul lăsându-l fără aer în plămâni, dar apoi atacatorul îşi roti brusc încheietura mâinii, răsucind lama în carnea lui Odo, trăgând-o totodată în sus, de-a lungul coastelor, şi apoi în lateral. Conştient dintr-odată de durerea incredibilă, Odo îşi simţi măruntaiele vărsându-se şi căzându-i în veşminte. Gura i se deschise şi i se închise la loc, scoţând doar un vaiet ascuţit de groază şi suferinţă, dar, înainte de a-şi pierde cunoştinţa, ucigaşul se aplecă spre el şi-i şopti la ureche:

— Asta e pentru prinţesa Alice, ca dar de nuntă, şi pentru tatăl Arounei, răzbunare. Singur ţi-ai atras moartea, când ai pângărit-o pe fiica lui.

Apoi îşi trase pumnalul şi făcu un pas în spate, privind cum Odo cade în genunchi, fără a şti că ultimul gând al acestuia se îndrepta spre Alice, căţeaua ticăloasă, care avea să pună acum mâna pe comoara lui.

Cu un semn scurt, Hassan şiitul îşi trimise Asasinii să se piardă printre aleile înconjurătoare, apoi scoase de la piept o scrisoare împăturită şi o puse cu grijă între hainele mortului, astfel încât să nu se păteze de sânge. Fără a încreţi măcar din nas la duhoarea maţelor vărsate ale mortului, îşi şterse arma pe roba acestuia şi se îndepărtă cu pas măsurat, în urma lui piaţeta rămânând pustie.

Câteva clipe mai târziu apăru şi de St Clair.

* *

Asasinarea episcopului stârni agitaţie în comunitatea francă, dar aceasta se stinse repede, deoarece scrisoarea găsită asupra mortului descria în detaliu păcatele şi necuviinţele prelatului; în plus, cadavrul unei tinere musulmane, fiica unui şeic, fu descoperit puţin mai târziu într-o casă care se dovedi apoi că îi

aparţinuse episcopului. În aceeaşi zi, alţi doi franci fură găsiţi morţi, asasinaţi în acelaşi mod; unul dintre ei era spionul Gregorio, iar celălalt un sergent din ordinul călugărilor-cavaleri, pe nume Giacomo Versace. Nici această descoperire nu făcu vâlvă prea mare, deoarece relaţiile celor doi cu episcopul Odo erau cunoscute, numele lor apărând în scrisoarea găsită asupra acestuia. Ucigaşii celor patru rămaseră neidentificaţi.

Étienne de St Clair avea însă unele nedumeriri şi nu-şi putea mărturisi nimănui curiozitatea, oricât ar fi dorit. El găsise cadavrul episcopului şi scrisoarea frumos împăturită, scrisă în latină, care, deşi nu explica şi nu motiva crima, cel puţin clarifica motivele aflate la baza ei. Toată lumea acceptase conţinutul scrisorii, considerând informaţiile prezentate ca fiind evidente. Numai de St Clair dădu importanţă modului în care fusese scris mesajul, cu o caligrafie elegantă, delicată şi vag feminină, şi obiectului în care fusese închisă scrisoarea, pentru a fi protejată – un soi de plic din piele de un galben-strălucitor, cu o semilună minusculă brodată într-un colţ; călugărul-cavaler decise să păstreze însă tăcerea asupra acestui fapt.

EPILOG

— Mergeţi cu Dumnezeu, fraţilor, şi fie ca El să vă îndrume fiecare pas de acum înainte.

Cu aceste cuvinte, Godefroi de St Omer îşi luă la revedere de la cei trei delegaţi care plecau şi care, peste mai puţin de un an, aveau să reprezinte Ordinul Oştenilor Săraci ai lui Iisus Hristos în faţa Bisericii şi a autorităţilor din Franţa şi din restul creştinătăţii. De St Omer prelua comanda celor două treimi ale confreriei cavalerilor de pe Muntele Templului care rămâneau în Ierusalim. Aceştia şedeau călare în spatele lui, cu feţele voit lipsite de orice expresie, privindu-i pe cei trei prieteni şi tovarăşi luându-şi rămas-bun şi pornind apoi la vale, însoţiţi de o escortă de cinci sergenţi, spre grupul numeros care îşi croia deja drum către porţile oraşului.

Între ei, îşi spuseseră adio de mult, iar acum grupul care pleca spre casă urma să se alăture alaiului regal al tinerilor căsătoriţi pe prima parte a drumului spre nord, până la principatul Antiohiei şi apoi spre portul Alexandria, unde cei trei călugări-cavaleri aveau să se îmbarce pentru Cipru, începându-şi astfel lungul drum pe mare spre Franţa.

Privindu-i pe cei trei – de Payens, de Montbard şi Gondemare –, de St Clair era conştient că în colţul gurii îi mijea un zâmbet, stârnit de un gând care îi trecuse prin minte câteva clipe mai devreme şi care îi amintise de prinţesa Alice şi de purtarea ei ispititoare. Ştia că avea să se simtă mult mai bine aici, în Ierusalim, decât s-ar fi simţit călătorind până în Antiohia în compania continuă a prinţesei. Nu-i păsa câtuşi de puţin că Alice părea extrem de fericită şi de obsedată de strălucirea noului ei soţ; apropierea de ea i-ar fi trezit amintirile într-un mod insuportabil şi de St Clair era suficient de cinstit cu sine însuşi pentru a recunoaşte acest lucru. Nu se mai considera păcătos sau vinovat pentru ceea ce se întâmplase între ei doi, iar de luni întregi somnul nu-i mai era tulburat de gândul la ea; totuşi, era încă suficient de tânăr şi de bărbat pentru a fi curios şi vulnerabil. Prin urmare, era mult mai bine ca bunul Gondemare, cu inocenţa şi ignoranţa lui, să plece alături de ea.

Imediat ce grupul celor trei dispăru din vedere, de St Omer

se întoarse spre de St Clair.

— Să ai o patrulare ferită de pericole, frate Étienne, îi spuse el ridicând o mână în semn de salut.

Celălalt încuviinţă din cap, îşi întoarse calul, căutându-i din ochi pe colegul său de comandă, de Montdidier, şi pe sergentul senior care, de această dată, era omul lui, Arlo. Îi făcu acestuia un semn din mână, iar Arlo dădu pinteni calului şi porni la vale, strigând ordinele pentru a pune în mişcare patrula deja formată.

— Încă o dată, deci, murmură de Montdidier, îndemnându-şi calul astfel încât să poată călări genunchi lângă genunchi cu de St Clair.

— Umăr la umăr împotriva necredincioşilor, cu săbiile scoase din teacă, pentru slava lui Dumnezeu şi siguranţa pelerinilor. Îţi mărturisesc, Étienne, aş prefera să călătoresc spre Anjou decât către Ierihon.

— Ei, dar gândeşte-te cât de bine te vei simţi peste zece zile, când vei fi înapoi aici, în Ierusalim, în siguranţă şi în confort, scărpinându-ţi alene păduchii, în vreme ce bieţii călători se vor perpeli pe marea agitată, doborâţi de răul de mare şi vărsând până ce măruntaiele vor sta să li se reverse pe gâtlej. E mult mai bine aici, prietene.

De Montdidier mârâi.

— Poate, dar nici n-am ieşit încă pe porţile oraşului; mai avem multe de îndurat până ce ne vom întoarce acasă. *Dacă* ne vom mai întoarce… de St Agnan îi spunea ceva lui de Payens seara trecută, la cină, despre raidurile banditeşti care s-au intensificat între Ierusalim şi Ierihon. Tot mai mulţi se strâng de fiecare dată şi creează haos, zicea el, deşi nu ştiu de unde a aflat asta. Nu ştiu nici ce a făcut cu informaţia respectivă, odată ce a primit-o. Dă-i lui Archambaud un fapt concret, şi el o să-ţi scrie o întreagă evanghelie pe marginea lui.

De St Clair ar fi vrut să-i răspundă cu unele observaţii proprii, dar nu mai apucă, fiindcă ajunseră la poarta de est a oraşului – aleasă pentru a evita mulţimile atrase de alaiul regal, care pleca pe poarta sudică – iar atenţia i se îndreptă spre oamenii săi, veghind ca trecerea să decurgă fără incidente; după aceea, odată ce se văzură dincolo de zidurile oraşului, atât el, cât şi de Montdidier se văzură ocupaţi pentru o vreme, cu organizarea patrulei. Abia mult mai târziu, când toţi

cercetaşii plecaseră să studieze terenul şi restul oamenilor intraseră în rutina care-i aştepta pe durata celor zece zile de patrulare, avu timp să se gândească la spusele lui de Montdidier. La început se întrebă în sinea sa dacă ar fi mai bine să păstreze tăcerea, fiindcă nu voia să-l tulbure pe prietenul lui, aşa cum se întâmplase cu el înainte. În cele din urmă însă, hotărî să-i împărtăşească ceea ce ştia.

— Am avut o discuţie fascinantă seara trecută, cu fratele Hugues.

— Mă mir că aţi avut timp să vorbiţi, cu toate pregătirile pentru plecarea de azi. Despre ce aţi discutat şi ce a fost atât de fascinant?

— Despre toate astea… despre comoară, documente, despre întoarcerea lui în Franţa şi despre ce efect vor avea spusele lui asupra Bisericii. Tu te-ai gândit mult la asta?

De Montdidier se răsuci uşor în şa şi îşi lăţi buzele într-un zâmbet.

— Dacă m-am gândit la asta… La Biserică vrei să zici? Eu? Fii serios, frate, eu am alte lucruri pe cap, n-am vreme să mă frământ cu ceea ce merituoşii noştri fraţi întru religie – cei din afara ordinului, vreau să zic – pot sau nu să facă în comunităţile lor. Eu prefer să-mi ascut săbiile pentru a mă lupta cu supuşii lui Allah în loc să pierd vremea cu gândul la ignoranţii noştri fraţi întru Domnul.

De St Clair încuviinţă, fără a se mira.

— Nici eu nu m-am gândit, până când i-am pus lui de Payens o întrebare într-o doară.

De Montdidier întoarse capul.

— Şi?

— Şi am primit mai mult decât mă aşteptam. În numai câteva clipe, stimatul nostru frate Hugues mi-a oferit o imagine a propriei mele ignoranţe. Iar de atunci, mă tot gândesc la spusele lui.

De Montdidier nu mai zâmbea. Ceva în atitudinea lui de St Clair îi sugera că era vorba despre ceva mai serios decât îşi închipuise, aşa că îşi îndreptă spatele şi ridică fruntea.

— Pare ceva grav, prietene. Ia spune-mi!

De St Clair privi spre el.

— L-am întrebat cât timp crede că va trece până ca descoperirea noastră să-şi facă efectul, până ca schimbările pe

care le-am declanşat noi să se producă în fapt şi să devină vizibile. La început nu mi-a răspuns, mulţumindu-se să-mi arunce o privire care atunci mi s-a părut comică. Apoi m-a tras departe de ceilalţi, astfel încât să putem vorbi – a precizat el – fără riscul de a fi auziţi de alţii. Şi am discutat multă vreme. Mai bine zis, el a vorbit mai mult, iar eu am ascultat. Şi am fost… cred că „şocat” e cel mai corect termen… de ceea ce mi-a spus.

— Étienne, îmi pierd răbdarea! *Ce* anume ţi-a spus?

— Că nimic nu se va schimba. Că nu se va întâmpla nimic. Sau cel puţin nu ce ne aşteptăm noi.

De Montdidier îşi trase bărbia în piept, iar ochii i se îngustară ca două fante.

— Dar asta e culmea absurdului! Lucrurile *trebuie* să se schimbe acum. Avem dovezi că e necesar să se schimbe, că *fundamentele* Bisericii sunt îndoielnice, ba chiar bazate pe minciuni. Cum poate spune de Payens că nimic nu se va schimba?

— A zis că Biserica nu-şi va pleca genunchii în faţa descoperirilor noastre. Că le va ignora dacă va putea, iar dacă nu, le va nega, folosind întreaga forţă a istoriei şi autorităţii ei pentru a-şi consolida poziţia, şi că va avea ea grijă de toţi cei care vor încerca să pună beţe în roate acestei negări.

— Ce vrei să spui prin „va avea ea grijă”?

— Tu ce crezi că vreau să spun, Payen? Îţi închipui că încerc acum, când am ajuns atât de departe, să fiu aluziv? Gândeşte-te puţin! Biserica noastră se consideră universală şi, vreme de… cât? Opt sute de ani? Vreme de opt sute de ani, din epoca lui Constantin cel Mare, îşi are sediul la Roma, reprezentanţii ei îmbuibaţi ignorând cu orbire începuturile la care au renunţat atât de repede sub vraja seducătoare a mitelor imperiale – începuturile bazate pe sărăcie şi pe afirmaţia plină de mândrie că-i este mai uşor unei cămile să treacă prin urechea acului decât pentru un om bogat să ajungă în împărăţia Cerurilor. Dacă ar fi făcută publică, descoperirea aceasta a noastră, mi-a spus de Payens, ar impune ca autorităţile Bisericii în ansamblul lor să-şi recunoască greşeala şi să renunţe la toate averile, privilegiile şi luxul de care se bucură acum. Iar asta ar fi cel mai puţin important lucru care s-ar întâmpla. Fiindcă, odată dezvăluită, această cunoaştere ar distruge Biserica.

— Ei, nu cred că ar merge chiar atât de departe...

— Serios? Nu crezi că oamenii se vor înfuria când vor descoperi că şi-au trăit viaţa în sărăcie, deşi nu era nevoie? Că au flămânzit cu sutele de mii, dăruind Bisericii aproape tot ce aveau, nu pentru slava şi gloria lui Dumnezeu, sau fiindcă El le-ar fi cerut-o, ci pentru binele şi bunăstarea clericilor puturoşi, fiindcă aşa au considerat preoţii că trebuie să stea lucrurile? Nu crezi că oamenii vor fi înclinaţi să se revolte şi să se dedea la vărsări de sânge când vor avea dovada că Biserica i-a exploatat pe ei şi familiile lor vreme de sute de ani? Reprezentanţii aceia ai Bisericii despre care vorbeam, papi, patriarhi şi alţii asemenea lor, sunt oameni şi ei, prietene, nu zei sau sfinţi. Şi de aceea vor face orice pentru a se apăra şi a-şi proteja modul de viaţă. *Orice...* Dacă am dispărea cu toţii din lume mâine – noi, Oştenii Săraci ai lui Iisus Hristos – nu ar fi pentru prima dată când s-ar întâmpla aşa ceva. Arhiepiscopii şi cardinalii se mândresc cu faptul că sunt reprezentanţii lui Dumnezeu. Au, cum s-ar spune, uşă deschisă către El şi îşi păzesc cu ferocitate dreptul de a da glas părerilor şi judecăţii Sale.

— Prin urmare, ne-ar putea distruge pe toţi. Asta vrei să spui?

— Da, sigur că da. Ca pe nişte muşte.

Urmă o lungă pauză, în cursul căreia continuară să călărească în tăcere, unicul zgomot fiind cel al copitelor cailor şi ocazionalul scârţâit al şeilor de piele. Într-un târziu, de Montdidier întrebă:

— Şi de fapt ce a spus de Payens până la urmă?

— Că avem aliaţi şi atuuri. Că nici noi nu suntem lipsiţi de putere. Că rădăcinile noastre sunt mai adânci decât cele ale Bisericii creştine. Că deţinem şi avem acces la adevărurile documentate pe care le susţinem, acces pe care nimeni altcineva nu-l mai are. Că avem abilitatea şi inteligenţa de a ne păstra sursele şi comoara ascunse şi în siguranţă. Şi că nu suntem atât de proşti încât să riscăm aruncându-ne în primejdie cu ochii închişi. A mai spus că vom câştiga în cele din urmă, dar nicidecum în felul în care ne-am aştepta noi s-o facem. Şi la final mi-a cerut să fiu răbdător şi să mă pregătesc, la fel ca voi toţi, pentru schimbări uriaşe, răsunătoare ale lumii, schimbări, a mai adăugat el, care ni s-ar părea inimaginabile şi

de neînţeles chiar dacă ar încerca să ni le explice acum. Încă nu au început să se petreacă, dar odată ce o vor face, vor fi de neoprit, iar noi, Oştenii Săraci ai lui Iisus Hristos şi ai Templului lui Solomon, vom avea puterea de a schimba lumea întreagă.

De Montdidier rămase cu capul într-o parte, privindu-l pieziş câteva minute, după care îşi drese glasul şi spuse.

— Noi, toţi nouă? Asta – dacă-mi dai voie să-ţi spun – mi se pare o aiureală de om nebun. Şi dacă tot am ajuns să vorbim despre nebunie, explică-mi tu, te rog, cum am ajuns noi să fim oşteni ai lui Hristos, când printre noi nu se află nici un creştin?

— Protecţie, replică de St Clair fără a ezita. Pentru protecţie, pur şi simplu. Cine s-ar aştepta la subversiuni în sânul Oştenilor săraci ai lui *Hristos*? Numele ne-a permis să ne continuăm viaţa netulburaţi în vreme ce am căutat comoara. Cât despre nebunia din spusele lui de Payens, la fel am crezut şi eu la început, şi i-am pus apoi mai multe întrebări. Chiar crede că ne aşteaptă mari schimbări. În privinţa membrilor, în primul rând. Consideră că vom atrage sute, din toate ţările creştinătăţii.

— Din creştinătate… Adică membri creştini? Cum e posibil? Ştiu că Ordinul Renaşterii a renăscut, dar va continua să rămână o societate secretă, nu-i aşa? Atunci, cum am putea primi în rândurile noastre cavaleri creştini?

— Simplu, Crusty. Acesta a fost prima întrebare pe care i-am pus-o lui de Payens când a pomenit de membri, şi deja se gândise la asta. Străvechiul nostru ordin va continua să existe pe fondul noii structuri de aici, din Ierusalim, indiferent că se va numi Ordinul Cavalerilor Templului sau altfel. Nu numele pe care îl dăm noii structuri este important, ci activităţile sale, iar activităţile Ordinului Renaşterii vor avea loc şi mai departe, sub acoperirea celorlalte. Va fi nevoie de gândire şi de o amplă organizare, dar Hugues şi de St Omer sunt de părere că acest lucru va putea fi făcut. Hugues crede că Biserica va fi obligată să recunoască ordinul nostru şi că aceasta ne va fi victoria. Are mare încredere în Bernard de Clairvaux, tânărul nepot al lui de Montbard care este şi abatele mănăstirii cisterciene din Clairvaux. Este încrezător că, datorită susţinerii acestuia, împreună cu Marele Consiliu al Ordinului nostru şi cu forţele laice pe care ni le vor asigura conţii angevini, Fulk de Anjou,

Hugues de Champagne şi alţii ca ei, Familiile Prietene îl vor convinge pe papă să accepte nu numai existenţa şi anvergura descoperirilor noastre, dar şi asigurările noastre sincere că în viitorul apropiat nu vom sili Biserica să facă nimic brusc, nu înainte ca Părinţii Bisericii să fi avut timp suficient pentru a studia aceste chestiuni şi a decide asupra autenticităţii lor. Iar între timp, crede el, noi şi munca noastră aici, în Ţara Sfântă, vom primi deplina binecuvântare a recunoaşterii papale, în schimbul cooperării şi tăcerii noastre.

— Iar tu crezi asta.

De St Clair îşi privi tovarăşul şi înclină încet din cap.

— Cred. Mi-a luat ceva timp să accept tot ce mi-a spus, dar acum cred că de Payens are dreptate. Odată cu descoperirea pe care am făcut-o, poate că am schimbat lumea cunoscută şi am îmbunătăţit viaţa tuturor oamenilor, de acum şi din viitor. Vreme de o mie de ani n-a existat nimic, nici o voce răzvrătită care să contrazică Biserica sau care să-i ameninţe influenţa asupra lumii întregi. Acum noi avem puterea de a juca acest rol şi astfel probabil că vieţile oamenilor vor fi mai bune – ale lor, dar şi ale noastre. Şi cred că merită să crezi în aşa ceva.

De Montdidier zâmbi, îşi scoase coiful plat, îşi trase gluga de zale şi scutură din cap pentru a-şi îndepărta părul de pe frunte, pe care şi-l pieptănă cu o mână înainte de a pune totul la loc. Apoi îşi scoase sabia şi se ridică în scări.

— În seara asta, prietene Étienne, vom bea o cupă de vin în cinstea acestui fapt. Pentru ca vieţile tuturor oamenilor din lume să devină mai bune! Dar tot va fi nevoie de armate ca aceasta – şi îşi roti sabia pe deasupra capului – pentru a veghea la siguranţa lor. Prin urmare, vom bea o a doua cupă în onoarea noastră, a prietenilor şi confraţilor noştri, călugării-cavaleri ai Templului, oşteni săraci aşa cum sunt ei.

